Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1937-1938

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

---

34. AARGANG

FRA DEN 15. JULI 1937 TIL DEN 1. JULI 1938

ARBEJDERBEVÆGELSENS
ARKIV
ROSENØRNS ALLÉ 12
KØBENHAVN V.

KØBENHAVN
UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK
1938

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Adresser paa de tilsluttede Forbund 112, Adresser paa Arbejdernes lokale Fællesorganisationer 159.

Arbejderferier.

Ferie med Løn 137, Ferieloven 213, Ferielovens Praktisering 268, Arbejderferier i Belgien 34, Ferielovgivning i Belgien 223, Ferie med Løn i England 19, 276, Ferielovgivning i Sverige 276.

Arbejdsløn.

Arbejdslønnen i Industrien, Januar Kvartal 1937 42, Arbejdslønnen i forskellige Industrier i 1935 og 1936 29, Arbejdslønnen i Industrien, April Kvartal 1937 128, Juli Kvartal 1937 196, Arbejdslederlønninger 90, Statstjenestemændenes Lønforhold 197, Søfolkenes Lønforhold 51, Udbyttedeling i England 53, Arbejdslønninger i Norge 232, Arbejdslønninger i Sverige 277, Lønforhold og Vinterhjælp i Tyskland 121, Hvad tjener de tyske Arbejdere? 185.

Arbejdsløshed.

Danmark.

Arbejdsløsheden i Maj-Juni 1937 7, Juni-Juli 1937 29, Juli-August 1937 54, August-September 1937 104, September-Oktober 1937 122, Oktober-November 1937 143, November-December 1937 177, Januar 1938 198, Februar 1938 215, Marts 1938 222, April 1938 241, Maj 1938 284, Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 138, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse 2, Glarmestersvendenes Arbejdsløshedskasse 16, Arbejdsløshedstallet 3,40.

Udland og Internationalt.

Arbejdsløsheden i Sverige 7, 43, 70, 121, 223, Arbejdsløsheden i Tjekkoslovakiet 180, Arbejdsløsheden i U.S.A. 132, Verdensarbejdsløsheden 19, 103.

Arbejdsstandsninger.

Arbejdsstandsninger i 1936 33, Arbejdsstandsninger i 1937 250.

Arbejdstid.

Arbejdstiden til Søs 66, Forbud mod Overarbejde 25, 81, 139, 161, 204, Arbejdstidsforkortelse og teknisk Fremskridt 18, Week-end for Arbejdere 2, Arbejdstidsforkortelse og Arbejdsløshed i Frankrig 42, Arbejdstiden i det svenske Landbrug 120, International Oversigt over Arbejdstidsspørgsmaalet 274.

Artikler.

Redaktionsartikler.

Arbejdsløshed og Understøttelseskrav 202, Den beskyttede Hjemmeindustri 13, Den faglige Internationale og Russerne 245, Den 1. Maj 1938 225, De samvirkende Fagforbund i Danmark 1898—1938 150, De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling 173, Et gammelt Krav gennemføres 25, Falsk Reklame 261, Ferie med Løn 137, Forfatningssagen 277, Fra Christiansborg 182, Fra den faglige Front 97, Fælles Afstemningsregler 163, International faglig Samling 174, Krigsskibe til de spanske Farvande 38, Lov om Forbud mod Overarbejde i Praksis 161, Overenskomstsituationens Afslutning 217, Skal kun Arbejderne vise Resignation 114, Sommerens Forbundskongresser 65, Ved Aarsskiftet 151.

Signerede Artikler.

Chr. Borgland: Arbejdstiden til Søs 66, *Chr. Christiansen:* Fagbevægelsen og Sommerens Kursusarbejde 114, *Th. Clausen:* Indtryk fra Spanien 229, *Karl Ehrlich:* En opsigtsvækkende Tale 91, *Karl Ehrlich:* Hvad tjener de tyske Arbejdere 185, *Karl Frederek:* Politik og Økonomi 100, 129, 140, *Oscar Hedberg:* Sovjetrusland og Europas Arbejderklasse 117, *Chr. Jensen:* Fagbevægelsen i Jugoslavien 252, *Ib Kolbjørn:* Arbejdernes Rejse- og Ferieorganisation 233, *Albin Lind:* Nyorientering i svensk Fagbevægelse 125, *Gustav Pedersen:* Funktionærloven 248, *Vilh. Rasmussen:* Landbrugs-Overenskomster 98, Samme: Landarbejdernes Overenskomstforhold 250, *S. Schwarz:* Svigtende Arbejderbeskyttelse i Sovjetunionen 14.

Andre Artikler.

De københavnske Kommunalarbejderes Lønforhandlinger 1, Den økonomiske Genrejsnings sociale Sider 49, Et Blik over Verden 272, Hvad er Arbejderbevægelsens Arkiv 27, Rigsdagens kommende Arbejde 87, Tekniske Fremskridt og Arbejdstidsforkortelse 18, Økonomisk Oversigt 1937 164.

Boganmeldelser.

Bogforlaget »Fremad«'s Jubilæumsskrift 155, Dansk Skræderforbunds Festskrift 40, Den internationale faglige Centrals Beretning for 1933—1935 93, Den internationale faglige Centrals statistiske Aarbog 257, Det nationale Diktatur 155, Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer 121, Hvermands Lovbog 257, Kvindearbejdet i de fascistiske Lande 216, Lenin og Fagbevægelsen 257.

Faglige Organisationsforhold.

1. *Danmark.*

Bryggeriarbejderforbundet og D. s. F. 51, Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Beretning 15, Dansk Skræderforbunds Festskrift 40, Dansk Funktionærforbunds 25 Aars Jubilæum 31, De samvirkende Fagforbunds 40 Aars Jubilæum 150, D. s. F.s Forretningsudvalg 51, D. s. F.s Gave til sandflugtramte Landmænd 270, D. s. F.s ekstra Generalforsamling 128, 173, D. s. F.s Medlemsstatistik 211, D. s. F.s Opraab angaaende Krigen i Østen 115, D. s. F.s Repræsentantskabsmøde 1938 221, 235, D. s. F.s Repræsentationer 100, 213, 219, Faglig Ungdoms Aarsmøde 221, Fra den faglige Front 97, Fælles Afstemningsregler 163, Glarmestersvendenes Samling 139, Kommunisterne og Statsindgrebet i Slagteriarbejderkonflikten 228, Landarbejdernes Forhold 229, Lærlingeraadet 90, Læretid og Lærlingeløn 249, Murerforbundets 50 Aars Jubilæum 139,

Organisationsforholdene paa Færøerne 197, Stenindustriarbejderforbundets 40 Aars Jubilæum 3, Tobaksarbejderforbundets 50 Aars Jubilæum 40.

2. *Udland.*

Belgien: Landsorganisationens ekstra Kongres 189, Landsorganisationens Hovedbestyrelsesmøde 242. *England:* Fagforeningerne og Staten 94, Fagforeningsstatistik 103, Forholdene paa Arbejdsmarkedet 7, 179, Kvindernes faglige Organisering 189, Landsorganisationens Kongres 92. *Estland:* Fagbevægelsens Stilling 178, Arbejderkongres i Tallin 278, *Finland:* Et nyt Fagforbund 70, Landsorganisationen i 1937 166, Landsorganisationens Medlemstal 216, Landsorganisationens nye Formand 158. *Frankrig:* Brydninger i Fagbevægelsen 39, En fransk Arbejdslov 199, Mæglings- og Voldgiftsloven 231. *Holland:* Fagforeningskongres i Haag 103, Fagforeningskongres i Amsterdam 281, Landsorganisationens Medlemstal 216, Landsorganisationens social-økonomiske Program 43. *Jugoslavien:* Fagbevægelsens Stilling 252. *Kanada:* Landsorganisationens 53. Kongres 132. *Norge:* Landsorganisationens Medlemstal 157, Landsorganisationens Repræsentantskabsmøde 53, Norske Overenskomstforhold 166, Tvungen Voldgift 189. *Polen:* Landsorganisationens Kongres i Warszawa 120. *Sovjetunionen:* Landsorganisationens Budget 1938 257. *Spanien:* Fagbevægelsens Splittelse 157, Genoprettelse af Fagbevægelsens Enhed 179, Hjælpeaktionen for Spanien 179. *Svejts:* Fagbevægelsens Stilling 19. *Sverige:* En 9-aarig Overenskomst 142, Kollektive Overenskomster i 1936 142, Landsorganisationens Medlemstal 207, Landsorganisationens Repræsentantskabsmøde 241, Lønbevægelser og Konflikter i 1936 103, 1. Maj — Helligdag i Sverige 157, Nyorientering i Fagbevægelsen 125, Overenskomstsituationen 94, 132, Statstjenestemændenes Konference 104. *Tjekkoslovakiet:* Forlængelse af Overenskomsterne 34, Landsorganisationens 40 Aars Jubilæum 158, Landsorganisationens Aarsberetning 199, Landsorganisationens Stilling til de politiske Begivenheder 231. *Tyskland:* Den tyske Arbejdsfront 70, Lønforhold og Vinterhjælp 121, Hvad tjener de tyske Arbejdere 185. *Ungarn:* Landsorganisationens Kongres i Budapest 179. *U. S. A.:* Landsorganisationens Medlemstal 43, Landsorganisationens 57. Kongres 131, En ny Lærlingelov 121.

3. *International.*

En nordisk Union for Restaurations-Personalet 250, De japanske Sømænd udtræder af Transportarbejder-Internationale 54, De skandinaviske Murerforbund udtræder af Bygnings- og Trærarbejder-Internationale 53, Den internationale faglige Central og de russiske Fagorganisationers Optagelse 69, 132, 157, 174, 189, 197, 205, 216, 223, 241, 245, Den internationale faglige Centrals Hjælpeaktion for Spanien 179, Den internationale faglige Centrals Opraab angaaende Krigen i Spanien 101, Den internationale faglige Centrals Opraab angaaende Krigen i Østen 52, 94. De skandinaviske Frisørforbunds Konference 280, Handels- og Kontormedhjælpernes nordiske Samarbejde 280.

Forligsinstitutionen.

Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938 209, Forligsinstitutionens Mæglingsforslag vedrørende Landbrugets Overenskomstforhold af 24. September 1937 68, 98, Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 1. April 1938 angaaende Slagteriarbejderkonflikten 218, Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 19. Maj 1938 angaaende Mejeristernes Overenskomstforhold 271, Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 25. April 1938 angaaende Fornyelse af Land- og Skovbrugsoverenskomster 251, Forligsinstitutionens Sammensætning 155.

Forskellige Meddelelser.

Arbejdernes Radioforbund 51, Arbejderministre i Luxemburg 133, Dansk Arbejdsgiverforenings Generalforsamling 256, Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemstal 204, »Dansk Arbejde«'s Aarsmøde 271, Industri og Religion 257, Nordisk Arbejdsgivermøde 67, Socialdemokratisk Forbund i 1937 213, Udveksling af unge Arbejdere 90, Voksende Rustninger 242.

Kongresser, Konferencer og Møder.

1. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds ekstra Generalforsamling 128, 173, De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde 1938 221, 235. *Forbundskongresser:* Arbejdernes Radioforbund 51, Dansk Bryggeriarbejderforbund 239, Dansk Funktionærforbund 71, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund 271, Dansk Hatte- og Buntmagerforbund 35, Dansk Jern- og Metalsliberforbund 73, Glarmestersvendenes Forbund 272, Dansk Gørtler- og Metalarbejderforbund 70, Dansk Karetmagerforbund 45, Keramisk Forbund 72, Kobbersmedenes Forbund 44, Kvindeligt Arbejderforbund 187, Dansk Lokomotivmandsforbund 280, Privatbanefunktionærernes Forbund 255, Dansk Skotøjarbejderforbund 16, Skraatobaksarbejdernes Forbund 56, Dansk Skræderforbund 58, Dansk Stenindustriarbejderforbund 32, Sukker- og Chokoladearbejdernes Forbund 55, Søfyrbødernes Forbund 46, Tobaksarbejderforbundet i Danmark 57, Træindustriarbejderforbundet i Danmark 3, Urmagernes Fagforbund 280.

2. *Udland.*

Belgien: Landsorganisationens ekstra Kongres 189, Landsorganisationens Hovedbestyrelsesmøde 242. *England:* Landsorganisationens Kongres 92. *Estland:* Arbejderkongres i Tallin 278, *Holland:* Landsorganisationens Kongres 103, 281, *Jugoslavien:* Landsorganisationens Kongres 252. *Kanada:* Landsorganisationens Kongres 132. *Norge:* En Landskonference for arbejdsløse 53, Landsorganisationens Repræsentantskabsmøde 53. *Polen:* Landsorganisationens Kongres 120. *Sverige:* Landsorganisationens Repræsentantskabsmøde 241. *Tjekkoslovakiet:* Landsorganisationens Jubilæumskongres 158. *Ungarn:* Landsorganisationens Kongres 179. *U. S. A.:* Landsorganisationens 57. Kongres 131.

3. *Internationalt.*

Bestyrelsesmøde i I. F. C. 132, Bygnings- og Trærarbejder-Internationales Hovedbestyrelsesmøde 43, De internationale Fagsekretariaters Konference i Warszawa 7, De keramiske Arbejderes internationale Kongres 34, Den faglige Internationales Repræsentantskabsmøde i Warszawa 5, Den faglige Internationales Repræsentantskabsmøde i Oslo 266, Den 23. internationale Arbejdskonference i Genève 1937 6, Den 24. internationale Arbejdskonference i Genève 1938 228, Det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraadsmøder 102, 198, 240, Hatte- og Buntmager-Internationales Kongres 104, International Arbejderkonference i Paris angaaende Spanien 214, International Beklædningsarbejder-Kongres 43, Levnedsmiddelarbejder-Internationales Kongres 94, Nordisk Samarbejdskomités Møder 50, 154, Maler-Internationales Kongres 69, Post-Internationales Kongres 54, Skandinavisk Trærarbejder-Sekretariats Aarsmøde 7.

Kooperativ Bevægelse.

Arbejdernes Brændselsforretning 41, Arbejdernes Landsbank 186, Det kooperative Fællesforbunds Generalforsamling 270.

Love.

Aldersrente-Loven 68, Ferieloven 182, 268, Funktionærloven 248, Lov om Afgørelse af Slagteriarbejderkonflikten 219, Lov om Beskæftigelse af langvarigt og unge arbejdsløse 51, 205, 226, Lov om Brændselshjælp til arbejdsløse, Invalide- og Aldersrentenydere 117, Lov om Forbud mod Overarbejde 25, 81, 139, 161, 204, Lærlingeloven 52, Lov om Tilskud til Boligbyggeriet 184, 194.

Lønbevægelse og Konflikter.

Afstemning om Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938 220, Arbejdsstandsninger i 1936 33, Arbejdsstandsninger i 1937 250, Droskechaufførstrejken i København 217, 239, De københavnske Kommunalarbejderes Lønforhandlinger 1, Forligsinstitutionens Mæglingsforslag 68, 98, 209, 218, 251, 271, Landarbejdernes Overenskomstforhold 19, 68, 98, 228, 239, 250, Lov om Afgørelse af Slagteriarbejderkonflikten 219, Jernindustriens Overenskomstforhold 279, Mejeristernes Overenskomstforhold 271, Overenskomstsituationen 68, 97, 114, 117, 139, 154, 181, 193, 201, 209, 217, Statstjenestemændenes Lønforhold 197, Søfolkenes Lønforhold 51.

Arbejdsmænd, København.

Brødkuske hos A/S Københavns Brødfabriker 47, 61. *Bude og unge Arbejdere* hos Vognmand H. P. Balslev og Søn 9, hos Brdr. A. og O. Johansen 171, hos Medlemmer af Træindustriens Fabrikantforening 171.

Chauffører og Kuske hos A/S De forenede Vognmandsforretninger 156, hos Vognmand Chr. Nielsen 156, hos Rutebilejer P. Chr. Petersen 242, ved Turistbilkørsel 282.

Fabrikarbejdere hos A/S »Atlas« 133, hos A/S Burmeister & Wain 61, hos A/S General Motors 170, hos A/S F. L. Smidth & Co. 74, hos A/S Sækkelejekompagniet 232, hos Firmaet Amager Jernstøberi 61, hos Firmaet Dansk Isoleringsforretning 60, hos Firmaet Dansk Legetøjsindustri 106, hos De forenede Pakkassefabriker 61, paa Sukkerraffinaderiet »Phønix« 106.

Flyttearbejdere hos Firmaet Brdr. Rosendahl 156.

Havnearbejdere ved Losning af M/S »Allan« 156, ved Losning af S/S »Continental« 243, ved Losning af M/S »Jenny« 48, ved Losning af S/ »Martha« 243, ved Losning af M/S »Regina« 48, ved Losning af S/S »Spee« 48, ved Losning af Rutebaaden »Vistula« 48.

Jord- og Betonarbejdere hos Medlemmer af Entreprenørforeningen 9, 134, hos Murermester Eyvind Hansen 156, hos Firmaet K. Hindhede 276, hos Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kier 61, *Isoleringsarbejdere* hos Medlemmer af Isoleringsfabrikantforeningen 282.

Lager- og Pakhusarbejdere hos Firmaet »Kultorvets Farvehandel« 9.

Provinsen.

Aalborg. Chauffører paa Aalborg Dampvaskeri 134, Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen 61.

Aarhus. Arbejdsmænd hos Murermester Henry S. Petersen 134, hos Frøfirmaet Fr. Drejer 156, Havnearbejdere hos Aarhus Stevadore Compagni 48.

Clausholm. Land- og Skovarbejdere i Clausholms og Sofie-Amaliegaards Skovdistrikt 156.

Bidstrup. Land- og Skovarbejdere i Bidstrup Skovdistrikt 156.

Farum. Arbejdsmænd paa Farum Mørtelværk 171.

Fredericia. Chauffører hos Droskeejer Rasm. Nielsen 74. Havnearbejdere ved Losning af »Svava« 60.

Føllesley-Særslev. Arbejdsmænd under Kommunen 133, hos Firmaet Amandus Carlsen & Søn 60.

Give. Arbejdsmænd hos Entreprenør P. Vilhelmsen 196.

Haderslev. Chauffører hos Vognmand H. Düwel 105.

Helsingør. Arbejdsmænd hos A/S »Tretorn« 106, 243.

Hillerød. Chauffører og Kuske hos Vognmand H. Larsen 22, 283.

Holstebro. Arbejdsmænd hos Murermester Ole Olsen 134.

Horsens. Arbejdsmænd hos A/S Stjernholms Trælasthandel 48, hos Murermester I. P. Hansen 232.

Kolding. Arbejdsmænd hos A/S Nordisk Solar Co. 171, hos Murermester F. Jeppesen & Søn 134.

Køge. Arbejdsmænd hos Murermester H. R. Nielsen 123, Havnearbejdere ved Losning af S/S »Stensø« 48, hos Medlemmer af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer 134.

Lemvig. Arbejdsmænd hos Murermestrene V. Petersen og Chr. Jensen 282.

Nykøbing M. Arbejdsmænd hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen 60, hos Grosserer Møgelvang 60, ved Losning af S/S »Thyra« 134.

Odense. Arbejdsmænd ved de Sydfynske Jernbaner 20.

Odder. Chauffører hos Vognmand Carl Petersen 74.

Randers. Arbejdsmænd under Kommunen 133.

Ravnstrup. Arbejdsmænd i Ravnstrup Skovdistrikt 190.

Rudkøbing. Havnearbejdere i Rudkøbing Havn 22.

Slagelse. Arbejdsmænd paa Konservesfabriken »Danica« 9, 21.

Svendborg. Arbejdsmænd hos Medlemmer af Svendborg Importørforening 190.

Uldum. Arbejdsmænd hos A/S Tagpapfabriken »Dortheasminde« 21.

Vejle. Kuske hos Medlemmer af Vejle Vognmandsforening 48, Arbejdsmænd hos Dansk Albumin Syndikat 282.

Bagere, Københavh, hos A/S Engelsk-Dansk Biscuitfabrik 123, 144, hos Firmaet Jensen & Møllers Biscuitfabrik 123, hos Bagermester L. A. Christiansen 9, hos Bagermester Anker Larsen 9, hos Bagermester Aage Sørensen 9. *Hjørring,* paa Biscuitfabriken »Oxford« 156.

Billedskærere, Lommelev, hos Fabrikant Møller 75.

Bogbindere, Københavh, hos A/S »Columbus«' Emballagefabrik 171, hos Firmaet Hjalmar Joensen 216, hos Firmaet Oscar Møller 172, paa Nordisk Etuifabrik 171.

Bødkere, Københavh, hos A/S Philip W. Heymann 75.

Dykkere hos Medlemmer af Entreprenørforeningen 283.

Elektrikere, Københavh, hos Installatør Viggo Dencker 157, 191, under Kommunen 134. *Holbæk,* hos 3 Installatørfirmaer 191. *Næstved,* hos forskellige Arbejdsgivere 20, hos Firmaet Vernøs Elektroværksted 191. *Randers,* hos Installatør E. D. Christensen 157. *Ringsted,* hos forskellige Arbejdsgivere 20.

Formere, Københavh, paa Amager Jernstøberi 61. *Holstebro,* hos Firmaet Vald. Birn 232.

Funktionærer, Københavh, hos Firmaet Carl Jacobsen & Co. 157, hos Berlingske Tidende 283.

Glasarbejdere, Lyngby, hos Firmaet Holst & Knudsen 133.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Københavh, paa Metalvarefabriken »National« 157.

Gørtlere, Vejle, paa Vejle Gørtleri og Metalstøberi 133.

Handels- og Kontormedhjælperne, Københavh, hos Firmaet Arbo-Bähr & Co. 172, hos Firmaet J. Steffensens Fabriker 170, *Helsingør,* hos Firmaet N. J. Petersen 106. *Odense,* hos Firmaet Odense Marcipanfabrik 61. *Vejle,* hos A/S C. M. Hess 22.

Hatte- og Buntmagere, Københavh, hos A/S Hugo Branner 139.

Husassistenter og Portører ved Statens Hospitaler og Rigshospitalet 224.

Hald. Husassistenter paa Folkekuranstalten i Hald 283.

Kedel- og Maskinpassere, Kalundborg, hos A/S Dansk Asfalt Fabrik, *Vejle,* under Vejle Kommune 258.

Kvinder, Københavh, hos A/S Bladkompagniet 224, hos A/S Fyrtaarnets Konservesfabrik 75, A/S Geismars Dampvaskeri 107, hos A/S Schiønning & Arvé 9, hos A/S Sækkelejekompagniet 223, hos A/S Medicinalco 216, hos Firmaet »Brio« 283, under Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet 133, 191, hos Medlemmer af Dampvaskeriejerforeningen 8, paa Radiofabriken »Always« 48, paa Rigshospitalet 133, 223. *Odense,* hos A/S Fyens Glasværk 22, hos A/S Fyens Konservesfabrik 190. *Horsens,* hos A/S Chr. Kirks Telefonfabrik. *Vordingborg,* hos A/S Nordisk Kamfabrik.

Kommunalarbejdere, Odense, paa Odense Amts og Bys Sygehus 283.

Litografer, Københavh, hos Medlemmer af Litograflauget 21, 190, hos A/S Carl Aller 8. *Aalborg,* hos Firmaet Hammerschmidts Reproduktionsanstalt 20.

Læder- og Skindarbejdere, Københavh, hos Skandinavisk Pelsberederi og Farveri 75, hos A/S Dansk Chromlæderfabrik 283.

Mejerister, Skævinge, paa Borup Mejeri 172. *Stenbjerg,* paa Stenbjerg Mejeri 242.

Metaltrykkere, Københavh, hos A/S Glud & Marstrand 21.

Murere, Holte, hos Murermester Chr. Brandt 60, *Klampenborg,* hos Murermester H. Nissen 284. *Kolding,* hos A/S Kr. Kirks Telefonfabriker 283. *Vejle,* hos Murermester P. M. Eriksen 20.

Mølleriarbejdere, Nakskov, paa »Ota«-Møllen 243.

Skensved, ved »Lille Skensveds og Omegns Foderstofforretning« 20, 61.

Radiotelegrafister, Københavh, hos Dansk Radio A/S 172, i Statens Lufthavn 107.

Sadelmagere og Tapetserere, Københavh, i Jernindustrien 9. *Esbjerg,* hos A/S Esbjerg Senge- og Madrasfabrik 276. *Roskilde,* hos Firmaet Wiek & Søn 60.

Skibstømrere, Faaborg, paa Faaborg Skibs- og Baadeværft 243.

Skotøjarbejdere, Københavh, hos Skotøjsfabrikant H. Jensen 144. *Herløv,* hos A/S H. C. Clausens Skotøjsfabrik 48. *Sæby,* hos A/S Sæby Skotøjsfabrik 8.

Skrædere, Odense, paa Regnfrakkefabriken »Norden« 172.

Smede og Maskinarbejdere, Københavh, paa Amager Jernstøberi 61, hos A/S »Atlas« 75, hos A/S Burmeister & Wain 105, hos A/S Fisker & Nielsen 106, hos A/S General Motors 170, hos A/S B. F. Kjeldssons Eftf. 106, hos A/S F. L. Smidth & Co. 74, hos Firmaet Oluf og Ferd. Schæbel 224. *Brovst,* hos A/S C. O. Jensens Maskinfabrik 190. *Hasle,* hos Firmaet Brdr. Ankers Maskinfabrik og Jernstøberi 180. *Horsens,* hos A/S Kr. Kirks Telefonfabrik 190. *Nakskov,* paa »Ota«-Møllen 243. *Randers,* hos In-

stallatør Vilh. Christensen 180. *Vejle,* under Kommunen 258, hos A/S C. M. Hess' Fabriker 74.

Snedkere, København, ved Inventararbejde 9, hos Medlemmer af Snedkerlauget 170, hos Det forenede Dampskibsselskab 133. *Allerød,* hos Snedkermester Grum-Schwensen 74. *Lillerød,* hos Snedkermester Chr. Hansen 74. *Nykøbing F.,* hos Snedkermester Ludvigsen 106, hos Medlemmer af Møbelfabrikantforening 106. *Ringsted,* paa Maskinfabriken »Gothaab« 47.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere, København, paa Frederiksberg Bade- og Svømmehal 105.

Stukkatører, København, paa Stukfabriken »Danmark« 60.

Sukkervare- og Chokoladearbejdere, Kolding, paa F. D. B.'s Fabriker 171.

Tekstilarbejdere, København, hos A/S Holger Lyhne 170, paa Jul. Hansens Trikotagefabrik 21.

Tobaksarbejdere, København, hos C. W. Obel A/S 243.

Træindustriarbejdere, Aarhus, hos A/S Aarhus Emballagefabrik 8. *Brovst,* hos A/S C. O. Jensens Maskinfabrik 9. *Næstved,* hos A/S Dansk Skovindustris Krydsfinérfabrik 155. *Sorø,* hos A/S Teknisk Korkindustri 21.

Typografer, København, hos Firmaet Bianco Luno 107, hos Firmaet Olaf O. Barfod & Co. 243. *Aalborg,* hos Firmaet Aalborg Stiftstidende 144. *Esbjerg,* paa Vestjyllands Papirposefabrik 122.

Tømrere, København, hos Firmaet Christiani & Nielsen 122, hos Firmaet Topsøe-Jensen & Schrøder 74. *Ringsted,* paa Maskinfabriken Gothaab 48. *Viborg,* hos Murermester Chr. Weirsøe 170.

Oplysningsarbejde.

Arbejdernes Ferie- og Rejseorganisation 233, Fagbevægelsen og Sommerens Kursusarbejde 114, Nordisk Folkehøjskole i Genève 140, Nordisk Kursus for Handels- og Kontormedhjælpere 7, Internationalt Kursus for yngre Fagforeningsmedlemmer 43, 242, Socialt Sommermøde paa Hindsgavl 280.

Personalier.

Alvilda Andersen død 26, En Mindesten paa Vilh. Nygaards Grav 139, Riis Hansen død 69, Julius Madsen død 184, J. J. Møller død 89, N. Nathan død 34, Nye Forbundsformænd: H. C. Andersen 28, Fr. Andersen 211, Fanny Jensen 28, M. C. Jensen 263, Gustav Pedersen 262, M. Steenberg 50.

Prisniveauet.

Engrospristallet 3, 32, 51, 91, 117, 140, 186, 213, 240, 271. Pristallet 28, 116, 187, 240. Pristallet for Leveomkostningerne 167. Tjenestemandspristallet 169.

Socialpolitik og Økonomi.

1. *Danmark.*

Arbejdernes Erhvervsraads Aarsmøde 219, Arbejds- og Fabrikstilsynets Virksomhed i 1936 41, Boligforhold og Husleje 31, Boligbyggeri, Støtte til, 67, 100, Danmarks Industrieksport 52, 204, Den nye Valutalov 32, Den offentlige Forsorg 129, Erstatning for Erhvervssygdomme 140, 197, Fondet for Arbejderbeskyttelse 3, Fremme af danske Erhvervsinteresser 186, Industriberetningen 1936 90, Kommunale Nødhjælpsarbejder 221, Konjunkturoversigt 263, Produktion og Beskæftigelse 16, 40, 68, 100, 129, 155, 177, 197, 213, 221, 229, 250, Politik og Økonomi 100, 129, 140, Statskontrollerede Produktioner 280, Vareomsætningen med Udlandet 16, 40, 68, 100, 129, 177, 213, 221, 271, Økonomisk Oversigt 1937 164.

2. *Udlandet.*

Fransk Sociallovgivning 34, Valutaproblemet i Frankrig 206, Industriproduktionen i Norge 34, 103, 189, Arbejderbeskyttelse i Sovjetunionen 14, Sovjetunionens Handel med Tyskland 34, Mennesker og Maskiner i den tjekkiske Tobaksindustri 276, Den økonomiske Situation i Tyskland 206, Tysk Propaganda og Virkelighed 216, Arbejdsløshedsforsikring i U. S. A. 43, Mennesker og Maskiner i U. S. A. 143.

3. *International.*

Den økonomiske Genrejsnings sociale Sider 49, Det internationale Arbejdsbureaus Beretning 272, Oslo-Staternes Konference 103, Svigtende Konjunkturer 158, Udvandringsproblemet 167, Verdensproduktionen af Raaolie 199.

Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsrets Sammensætning 51, En Protest overfor Den faste Voldgiftsret 75, Rettens Svar paa D. s. F.s Protest 95, Valg af Dommere og Suppleanter 128, Valg af Præsidium 144.

Kendelser.

Arbejdsmænd, København, Arbejdsmænd hos A/S Burmeister & Wain (Sagerne Nr. 2419—2420) 62, Arbejdsmænd hos A/S General Motors (Sag Nr. 2468) 191, Arbejdsmænd hos Firmaet Wright, Thomsen & Kier (Sag Nr. 2423) 146, Bude hos Budcentralerne »Aabenraa Assistance« og »Astoria« (Sag Nr. 2379) 23, Havnearbejdere hos Entreprenør Johs. Johnsen (Sag Nr. 2395) 134.

Arbejdsmænd, Provinsen. Aalborg. Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen (Sag Nr. 2426) 95. *Aarhus,* Arbejdsmænd hos Murermester Ziegler Petersen (Sag Nr. 2383) 11. *Fredericia,* Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaerne Saaby og Lerche samt Styrup og Prosch-Jensen (Sag Nr. 2415) 76. *Helsingør,* Arbejdsmænd paa Gummifabriken »Tretorn« A/S (Sag Nr. 2497—2498) 258. *Kalundborg,* Arbejdsmænd hos Firmaet Amandus Carlsen og Søn (Sag Nr. 2413) 80. *Nykøbing M.,* Arbejdsmænd hos Grosserer Chr. Møgelvang (Sag Nr. 2417) 144. *Rudkøbing,* Arbejdsmænd hos Medlemmer af Handelsstandens Arbejdsgiverforening (Sag Nr. 2416) 207. *Vester-Hassing,* Arbejdsmænd hos Murermester G. Hald (Sag Nr. 2440) 180.

Bagere, København, hos Bagermester Aage Sørensen (Sag Nr. 2433) 147.

Bogbindere, hele Landet, Overenskomstforholdene (Sag Nr. 2366) 9. *Aarhus,* hos A/S Jyllands Papirværker (Sag Nr. 2390) 109.

Bødkere, København, hos Bødkermester Alfred Olsen og Co. (Sag Nr. 2384) 36.

Formere, København, paa Amager Jernstøberi (Sag Nr. 2452) 199.

Glarmestersvende, Provinsen, Overenskomstforholdene (Sag Nr. 2366) 9.

Litografer, København, hos Firmaet Andreasen og Lachmann (Sag Nr. 2401) 107.

Murere, Holte, hos Murermester Chr. Brandt (Sag Nr. 2411) 123.

Sadelmagere, Vejle, paa Piskefabriken »Scandia« (Sag Nr. 2367) 23.

Smede- og Maskinarbejdere, København, paa Amager Jernstøberi (Sag Nr. 2452) 199, hos A/S General Motors (Sag Nr. 2468) 191.

Slagteriarbejdere, Horsens, paa Horsens Andels-Svineslagteri (Sag Nr. 2406) 78, *Kolding,* paa Kolding Andelssvineslagteri (Sag Nr. 2410) 110.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere, Aarhus, hos Frisørmester Aage Kamper (Sag Nr. 2372) 22.

Typografer, København, hos Firmaet Bianco Luno (Sag Nr. 2446) 158, hos Bogtrykker Carl Bredahl (Sag Nr. 2407) 79, *Aalborg,* hos Firmaet Aalborg Stiftstidende (Sag Nr. 2459) 244.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 1 * KØBENHAVN DEN 15. JULI 1937 * 34. AARGANG

De københavnske Kommunalarbejderes Lønforhandlinger.

Den 8. Juli 1937 vedtog Københavns Borgerrepræsentation den Lønordning, som der efter lange og trange Forhandlinger under De samvirkende Fagforbunds Medvirken var opnaaet Enighed om mellem Magistraten og Dansk Kommunalarbejderforbund. Dermed er denne aarelange og meget omstridte Lønsag bragt til en Afslutning, der efter vor Mening tager rimeligt Hensyn til begge Parters Interesser, selv om det straks skal tilføjes, at den ikke imødekommer alle Arbejdergruppers Ønsker.

Vi plejer ellers ikke her i Bladet at udførligt redegøre for Forløbet af lokale Lønbevægelser, og naar vi afviger fra denne Regel, er Grunden den, at det i dette Tilfælde drejer sig om flere Tusinde kommunale Arbejdere og Tjenestemænd, og de opnaaede Lønforhøjelser beløber sig til en saa betydelig Sum som ca. 4 Mill. Kr.

Det er flere Aar siden, at Kommunalarbejderforbundet første Gang rejste Krav om en Lønrevision. Forhandlinger herom blev allerede optaget i 1931, men standsedes, da den økonomiske Krise for Alvor satte ind. Sagen er senere rejst Gang paa Gang, men først Bedringen i Kommunens Økonomi og Gennemførelsen af den mellemkommunale Udligning har skabt Betingelser for den nu gennemførte Ordning, som Parterne for Alvor gik i Gang med efter Borgerrepræsentantvalget. Resultatet er blevet en almindelig Forhøjelse af Lønsatserne, som er forskellig for de forskellige Lønklasser, men som Helhed betyder en gennemsnitlig Lønforhøjelse paa omtrent 225 Kr. aarligt. Foruden denne Forhøjelse af Lønningerne, der faar tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A., er der gennemført en Række andre Forbedringer, bl. a. for Hospitalsarbejderne. For Portørerne bestod der saaledes hidtil en Aldersgrænse paa 26 Aar samt Kost- og Logisystemet, og begge Dele krævedes ophævet. Aldersgrænsen for Portører ophæves nu, ligesom Kost- og Logisystemet efterhaanden afvikles, idet der fra hvert Aars 1. April overgaar saa vidt muligt efter Anciennitet 10 pCt. af Portørerne til Lønarbejderstillinger, indtil der kun er 50 pCt. tilbage paa Kost- og Logisystemet. Desuden forhøjes Portørernes og Husmedhjælpernes Lønninger, og Retten for Kvinder til at bo i Byen indrømmes efter Anciennitet.

For Tjenestemændene ophæves bl. a. 1200 Timers Grænsen for forskudt Arbejdstid, og Tillægget for forskudt Arbejdstid fastsættes til 25 pCt. af Timelønnen (Reguleringstillægget ikke medregnet).

For at faa selve Lønsagen afgjort inden Ferien, er man enedes om at henvise en Række Spørgsmaal til Forhandling efter Ferien, bl. a. Spørgsmaalet om Tillæg for forskudt Arbejdstid for Vagttimer, Tillæg for Funktion i højere Stilling, Husleje for Tjenesteboliger, Overarbejdsbetaling, Syge- og Ferieregulativer m. m.

Man har endvidere været enige om i den størst mulige Udstrækning at følge Statens Lønreform. Statens Voldgiftsbestemmelser indføres, og Kommunen gaar nu som Staten bort fra Dyrtids- og Konjunkturtillæg og indfører i Stedet Reguleringstillæg. Endvidere indføres Statens Pensionsregler, hvorefter Pensionsbidraget stiger fra 3 pCt. til 5 pCt. og den højeste Pension fra $^{40}/_{60}$ til $^{42}/_{60}$. Tilbagebetaling af Pensionsbidrag vil fremtidig finde Sted i Tilfælde af Afskedigelse uden Pension.

Det maa betegnes som betydningsfuldt, at det nu vedtagne Forslag har faaet de paagældende Organisationers Tilslutning, idet dette giver Ordningen et fast Grundlag og vil lette Forstaaelsen vedrørende Løsningen af de resterende Spørgsmaal. Baade fra Dansk Kommunalarbejderforbunds og De samvirkende Fagforbunds Side er der da ogsaa lagt megen Vægt paa at naa et Resultat ad Forhandlingens Vej, og naar dette trods alle Vanskeligheder omsider lykkedes, skyldes det ikke mindst D. s. F.s Indsats.

Angaaende det samlede Resultat af den nu afsluttede Lønbevægelse skriver Dansk Kommunalarbejderforbunds Medlemsblad »Kommunalarbejderen« for Juli 1937 bl. a. følgende:

»Om Resultatet som Helhed kan vel siges, at

det var det mindste, der var Mulighed for at give Tilslutning til. Det er imidlertid kommet til Verden ved en regulær Forhandling, ved hvilken der dog opnaaedes adskilligt af Værdi. De 50 Kr.s Forøgelse af de ved Forslaget af 19. Juni tilbudte Nettoforhøjelser er dog en Realitet, og det samme gælder den Afvikling af Kost- og Logisystemet, som nu er indledet, foreløbig dog kun for Portørernes Vedkommende. Endvidere kan der peges paa de opnaaede Indrømmelser vedrørende en væsentlig Del af Plejerpersonalets Normering i 12. Lønklasse og de Tilsagn, der er givet angaaende Tillæg for forskudt Arbejdstid m. m.

At disse Forbedringer er opnaaet, kan vi i væsentlig Grad takke De samvirkende Fagforbunds Medvirken for; men efter at vi var naaet dertil, var vi ogsaa ved Grænsen for, hvad De samvirkende Fagforbund kunde hjælpe os med, hvis et Resultat skulde opnaas ad Forhandlingens Vej. Vore forhandlende Repræsentanter havde derfor, da de var naaet saa vidt, Valget mellem at tilslutte sig dette Forhandlingsresultat eller overlade til Kommunalbestyrelsen at afgøre Sagen ved et Diktat. Da et saadant utvivlsomt betød Gennemførelsen af en ringere Ordning, end den vi ved Forhandling havde faaet Tilbud om, og da disse Indrømmelser jo kun var givet for at opnaa Organisationernes Tilslutning, var Valget i det afgørende Øjeblik ikke svært for Forbundets forhandlende Repræsentanter, og Medlemmerne vil sikkert forstaa, at Hovedbestyrelsen som nævnt har givet dette Valg sin Tilslutning.«

Weekend for Arbejdere.

I det sidste Nummer af »Arbejdsgiveren«, Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemsblad, findes følgende Artikel om Foreningens Stilling til Spørgsmaalet om Week-end for Arbejdere:

»Et københavnsk Dagblad har for nogle Dage siden i en Artikel om Forhandlinger mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer bl. a. ogsaa omtalt Spørgsmaalet om Week-end for Arbejdere.

For at der ikke skal opstaa nogen Misforstaaelse vedrørende Arbejdsgiverforeningens Stilling paa dette Punkt, skal vi anføre følgende:

Det er bekendt, at Week-end-Systemet, der har stor Udbredelse i engelsktalende Lande, indtil for ikke saa længe siden har været uden nogen videre Interesse i Danmark. Imidlertid har dog nogle Virksomheder, hvis Arbejdsforhold ikke vilde generes alvorligt deraf, og hvis Overenskomsters Indhold ikke traadte hindrende i Vejen derfor, i Tidens Løb imødekommet fremkomne Ønsker om at afkorte Arbejdet om Lørdagen mod, at en tilsvarende Forlængelse af Arbejdstiden fandt Sted paa de andre Ugedage.

Dansk Arbejdsgiverforening, som ingenlunde finder det paakrævet at indføre Week-end eller ønsker at fremme en Udvikling i denne Henseende, anser det med fremtidige Konjunktursvingninger for Øje for rigtigt, at den nuværende Fordeling af Arbejdsugens 48 Timer bibeholdes som almindelig dansk Arbejdsnorm. Den har derfor overfor Henvendelser fra enkelte Virksomheder, der har udtalt Ønske om at imødekomme deres Arbejdere med Hensyn til Indførelse af Week-end, bestemt fastholdt, at bortset fra de særlige Forhold, der maatte gøre sig gældende i de enkelte Tilfælde, maa det være en Hovedbetingelse for Samtykke, at 48 Timers Arbejdsugen ikke fraviges.

Forhandlinger om Week-end i videre Forstand er ikke blevet krævet og forestaar ej heller.«

Til denne Meddelelse skal vi bemærke, at der i den sidste Tid er korresponderet mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg angaaende Weekend-Spørgsmaalet. Anledningen hertil var, at der under de indenfor Jern- og Metalindustrien førte Overenskomstforhandlinger blev gennemført en Ændring i Bestemmelsen om, at Arbejdstiden udgjorde 8 Timer pr. Dag, og at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med Henblik herpaa har udsendt et Cirkulære til samtlige Afdelinger og Klubber, hvor denne Ændring er udformet paa følgende Maade:

> »Den normale Arbejdstid bliver pr. Uge fremdeles 48 Timer, medens Bestemmelsen om, at Arbejdstiden fordeles med 8 Timer pr. Dag, udgaar, saaledes at det bliver muligt for Medlemmerne at træffe Aftale om Weekend og en Forlængelse af Arbejdstiden de øvrige Dage, svarende til Forkortelsen om Lørdagen.«

Grundet paa Forespørgsler fra forskellig Side ønskede Arbejdsgiverforeningen en Tilkendegivelse af D. s. F.s Forretningsudvalg, at man er enig om, at denne Regel kan følges i alle saadanne Tilfælde, hvor Parterne er enige om Indførelse af Weekend.

Efter Behandling af Sagen meddelte D. s. F.s Forretningsudvalg, at det ikke har noget at erindre mod den citerede Udformning, og at De samvirkende Fagforbund principielt kan tiltræde, at Weekend indføres de Steder, hvor Parterne er enige herom. Det bør dog være en absolut Forudsætning, at saadanne Aftaler godkendes af de kontraherende Organisationer paa saavel Arbejdsgiver- som paa Arbejderside.

Som det fremgaar af den mellem de to Hovedorganisationer udvekslede Korrespondance, har der været Enighed om, at der bør vises Imødekommenhed overfor saadanne Ønsker.

RUNDSKUE

ARBEJDSMÆNDENES ARBEJDSLØSHEDSKASSE. Den 1. Juli 1907 paabegyndte Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse sin Virksomhed, og Kassen kan saaledes i Aar fejre sit 30 Aars Jubilæum. Et godt Udtryk for Kassens store og omfattende Virksomhed er den fornylig udsendte Beretning for Regnskabsaaret 1936/37, der viser, at der i Regnskabsaaret er udbetalt omtrent 40 Mill. Kr. i vedtægtsmæssig Understøttelse, fortsat Hjælp, Juleunderstøttelse m. v. Hovedforsikringens Regnskab viser en Indtægt paa 25,4 Mill. Kr., der-

af 13,7 Mill. Kr. i Stats- og Kommunetilskud, mens Udgiften har andraget godt 26 Mill. Kr. Fortsættelseskassens Indtægt har beløbet sig til godt 12 Mill. Kr., og Udgiften har været 14,1 Mill. Regnskabet viser en Formuetilbagegang paa 3,9 Mill. Kr., men da Kassen faar en Del af den udbetalte Krisehjælp refunderet, er Underskudet i Virkeligheden noget mindre. Den 31. Marts talte Kassen over 171.000 Medlemmer.

STENINDUSTRIARBEJDERFORBUNDET 40 AAR. I Dagene den 19.—23. Juli afholder Dansk Stenindustriarbejderforbund sit 22. ordinære Delegeretmøde i Odense og vil ved denne Lejlighed samtidigt fejre sit 40 Aars Jubilæum, idet Forbundet blev stiftet den 28. Februar 1897. Det kan saaledes se tilbage paa en lang og tillige resultatrig Virksomhed, der har været til Gavn for Fagets Udøvere og sat sine Spor i Medlemmernes Levevilkaar.

Forbundet er dog ældre, end Bøgerne udviser, idet man er vidende om, at der fandtes Stenhuggerorganisationer i alle tre skandinaviske Lande længe før 1897, at der har været et skandinavisk Samarbejde og endog et fælles Medlemsblad for de tre Landes Stenhuggere. Men der foreligger intet skriftligt fra den Tid, og det første Delegeretmøde, for hvilket der foreligger en Protokol, fandt Sted den 28. Februar 1897 i Rønne, og man er derfor blevet staaende ved dette Aar som Stiftelsesaar.

Ved dette første Delegeretmøde var der mødt Repræsentanter for 4 Afdelinger, og den 1. Maj 1898 talte Forbundet 8 Afdelinger med 408 Medlemmer, medens Medlemstallet nu udgør 1090 i 13 Afdelinger. Som alle andre Forbund har Stenindustriarbejderforbundet kendt til baade Medgangs- og Modgangsaar, men Linien i Forbundets Udvikling er dog altid gaaet opad, og Forbundet staar i Dag stærkere og bedre rustet til at varetage sine Opgaver end nogensinde tidligere i sin Historie.

Paa Delegeretmødet i Odense vil Forbundet sikkert modtage mangen Lykønskning i Anledning af Jubilæet.

ARBEJDERBESKYTTELSE. »Fondet for Arbejderbeskyttelse« har i Juli 1937 uddelt en Legatportion paa 500 Kr. til Metalvarefabrikant *Vilh. Grøndahl* i København som Anerkendelse for den Indsats, han har ydet paa den praktiske Arbejderbeskyttelses Omraade. Den anden Legatportion, ogsaa paa 500 Kr., er gennem Udstillingen for Arbejderbeskyttelse tildelt Fabrikarbejder *A. W. Bech,* København, for den Indsats i Arbejderbeskyttelsens Interesse, som han har ydet ved i Forbindelse med sin daglige Beskæftigelse at organisere Arbejdet for Første Hjælp i Ulykkestilfælde paa Arbejdspladserne.

ENGROSPRISTALLET. For første Gang igennem over et Aar viser det af Statistisk Departement beregnede Engrospristal en Nedgang med 1 Point, nemlig fra 147 for Maj til 146 for Juni. For Juni 1936 var Tallet 125. Indekstallet for Raavarer og Halvfabrikata er faldet fra 170 til 168, for Færdigvarer fra 136 til 135, for Importvarer fra 167 til 166 og for Eksportvarer fra 146 til 141. Udviklingen har saaledes ikke været i Danmarks Favør, idet de Varer, vi eksporterer, er faldet langt stærkere end de Varer, vi skal købe i Udlandet.

ARBEJDSLØSHEDSTALLET. Fra 1. Juli ophører Arbejdsdirektoratet med Udsendelsen af sine ugentlige Opgørelser over Arbejdsløsheden blandt de forsikrede og uorganiserede Arbejdere, og i Fremtiden vil Direktoratet kun udsende en maanedlig Meddelelse om det samlede Arbejdsløshedstal ved Maanedens Udgang. Det er endnu uvist, om dette vil bevirke, at Statistisk Departements Maanedsoversigter over Arbejdsløsheden i de forskellige Fag, som kun omfatter organiserede Arbejdere, vil fremkomme i ændret Form.

Træindustriarbejderforbundets 15. ordinære Kongres.

I Dagene den 27.—30. Juni afholdt Træindustriarbejderforbundet sin 15. ordinære Kongres, der fandt Sted i »Den nye Forsamlingsbygning« i Odense. Forbundets 59 Afdelinger var repræsenteret ved 157 Delegerde og 13 Hovedbestyrelsesmedlemmer, og med de mødte Gæster fra Ind- og Udland talte Kongressen omtrent 200 Deltagere.

Formanden, *J. Jensen,* aabnede Kongressen med et Velkommen til Delegerede og Gæster og gav dernæst et Overblik over de vigtigste Begivenheder i Kongresperioden.

Derefter fik Gæsterne Ordet. Først talte *A. P. Nielsen* og Forretningsfører *Niels Jørgensen,* der bød Kongressen Velkommen — henholdsvis paa Odense Afdelingens og Fællesorganisationens Vegne.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentant — Næstformand *Knud V. Jensen* — overbragte en Hilsen fra den faglige Centralorganisation. Han redegjorde for de Problemer, der for Tiden staar til Debat indenfor dansk Fagbevægelse og understregede Nødvendigheden af at være rustet til Varetagelsen af Arbejdernes økonomiske Interesser uden dog at tilsidesætte skyldige Hensyn til den siddende Regering, der er vor Regering, og hvis Tarv ligger os paa Hjertet.

Oscar Karlén, Skandinavisk Træarbejder-Sekretariat, *Hans Eriksen,* Norsk Høvleriarbejderforbund, *Otto Westling,* Svensk Savværksarbejderforbund, *M. Carlsen,* Dansk Træarbejder-Sekretariat, *Niels Madsen,* Snedkerforbundet, samt *Achterbergh,* International Bygnings- og Træarbejder Union, overbragte en Hilsen fra deres Organisationer, mens den tidligere Forbundsformand *V. S. Petersen* paa egne og den gamle Hovedkasserer Tæbrings Vegne takkede for Indbydelsen.

Formanden takkede Talerne og foreslog derefter paa Hovedbestyrelsens Vegne at bevilge 1500 Kroner til Matteotti-Fonden. Dette vedtoges.

Som Kongressens Dirigenter valgtes derpaa to Jubilarer, *Otto Jørgensen,* Odense, og *A. Lundberg,* København, der med denne Kongres begge havde siddet 25 Aar i Hovedbestyrelsen og i den Anledning fik overrakt en lille Gave; som Sekretærer valgtes *Herman Larsen* og *Laur. Madsen,* begge København.

Formandens Beretning.

Formanden aflagde derefter Beretning om Virksomheden i den forløbne Periode. Valutarestriktionerne har virket beskæftigelsesfremmende for Træindustrien, og som Følge heraf har Forbundets Medlemstal i Kongresperioden vist en Stigning som aldrig før, idet der har været en Fremgang paa 6 Afdelinger og 1966 Medlemmer eller ikke mindre end 45,23 pCt., og det samlede Medlemstal udgør nu 6312. At der trods denne Fremgang det meste af Perioden har været stor Arbejdsløshed blandt Medlemmerne, skyldes det ejendommelige Forhold, at en Del af de nyopstaaede Savværker har rekrutteret deres Arbejdsstab blandt de uorganiserede Landarbejdere, der saa under Forbundets Agitation er blevet optaget som Medlemmer.

Forbundet optager unge Hjælpearbejdere i Alderen fra 16 til 18 Aar. Bestemmelserne herom har været i Kraft i 2 Aar, men det viser sig, at Organiseringen af de unge Hjælpearbejdere gaar uhyre langsomt, hvad der ikke mindst skyldes visse Afdelingers Ulyst til at optage Arbejdere, der ikke er fyldt 18 Aar. Da Forbundet imidlertid har en Landsoverkomst for disse unge Arbejdere, maa der nu gøres en virkelig Indsats for at faa dem organiseret.

Meget indgaaende skildrede Formanden Overenskomstsituationerne i de fire Aar samt de bekendte Foreteelser, der knyttede sig hertil. Med Hensyn til Lovgivningsmagtens Indgreb i 1936 udtalte han, at Arbejdsgiverforeningens Nederlag vilde være blevet betydeligt større, hvis den havde faaet Lov at løbe Linen ud. Han erkendte dog samtidig, at Regeringens Indgreb var en politisk Nødvendighed.

Formanden omtalte endvidere Produktionsstigningen i Træindustrien, der fra 1931 til 1936 udgjorde 19%, og han sluttede sin Beretning, der strakte sig over et Par Timer, med en Tak for det gode Samarbejde saavel inden for Hovedbestyrelsen som mellem Forbundsledelsen og Afdelingerne.

I Diskussionen om Beretningen havde en lang Række Talere Ordet. Foruden de store og mere generelle Spørgsmaal om Fagbevægelsens Stilling under de ændrede Erhvervsforhold drøftedes mange særlige Organisationsspørgsmaal — deriblandt navnlig Organiseringen af de i Faget ret talrige unge Arbejdere. — Beretning og Regnskaberne blev derefter enstemmigt godkendt.

Indkomne Forslag.

Kongressen gik derefter over til Behandlingen af indkomne Forslag. Forud for Drøftelsen af Forslagene vedrørende Voldgift, Forligsmandsloven og Septemberforliget gav Næstformand *Knud V. Jensen* paa Forbundsledelsens Anmodning en Udredning om de fagretslige Problemer. Han gav en udførlig Oversigt over det fagretslige Grundlag fra Septemberforligets Indgaaelse til nu, over Voldgiftsrettens Virksomhed og over Forligsmandsloven. Til Slut omtalte han nogle af Den faste Voldgiftsrets Kendelser, der har særlig Interesse for Træindustriarbejderne, samt redegjorde for saa aktuelle Spørgsmaal som Afstemningsregler og Sammenkædningsbestemmelser.

Til dette Foredrag knyttede der sig en levende Diskussion, der afsluttedes med Vedtagelse af følgende Resolution:

»Kongressen anerkender de Bestræbelser, der har været udfoldet fra Hovedledelsens Side, for under de senere Aars Overenskomstforhandlinger at faa hævet vort Fags Mindstelønninger, men da disse Lønninger fremdeles ligger for lavt, maa disse Bestræbelser fortsættes ved førstkommende Lejlighed, ligesom Bestræbelserne for at højne vort Fags almindelige Lønniveau maa fortsættes, dels ved i Overenskomstperioden at understøtte naturlige Krav fra Medlemmerne om personlige Lønhævninger, og dels ved at føre Krav om en almindelig Løftning af vort Lønniveau frem under kommende Overenskomstforhandlinger. Den Risiko, der er forbundet med Udøvelsen af Arbejdet i Træindustrien, er saa stor, at vort Fag burde høre til de bedst lønnede, hvilke langt fra er Tilfældet nu.

Endvidere bør tilstræbes en Forbedring af de nugældende Tillidsmandsregler og Ferieregler, ligesom Feriespørgsmaalet maa søges løst ogsaa for de Medlemmer, som endnu ikke har Ferie med Løn.

Endelig henstiller Kongressen til Hovedbestyrelsen at søge gennemført overenskomstmæssige Garantier for, at Virksomhederne ikke i for stort Tal beskæftiger unge Hjælpearbejdere paa voksne Arbejderes Bekostning.

Iøvrigt udtaler Kongressen sin Tilslutning til de af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Maj 1937 vedtagne Udtalelser om Overenskomstforhold, Arbejdstidsforkortelser og Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden.«

Angaaende Arbejdet ved farlige Maskiner vedtog Kongressen følgende Udtalelse:

»Med Henblik paa den forestaaende Revision af Fabrikloven henstiller Kongressen til Regering og Rigsdag, at der i Loven fastsættes:

Forbud mod at beskæftige unge mandlige Arbejdere i Aldersklasserne under 16 Aar og unge kvindelige Arbejdere før det fyldte 18. Aar i træindustrielle Virksomheder.

Forbud mod at benytte Arbejdere, som ikke er fyldt 18 Aar, til selvstændigt at betjene mekanisk drevne Save af hvad Art nævnes kan, de forskellige Arter af Maskiner med roterende Knive, herunder ogsaa Bore- og Stemmemaskiner, i træindustrielle Virksomheder og ligeledes Smergelskiver, Slibeskiver og lignende af under 10 mm's Tykkelse.

Forbud mod at benytte Arbejdere, som ikke er uddannede paa almindelige Lærlingevilkaar, til Betjening af Træbearbejdningsmaskiner, forinden vedkommende Arbejder har været beskæftiget som Medhjælper i mindst ½ Aar ved den Maskine, han sættes til at betjene.

Forbud mod Brug af Rundsave og andre farlige Træbearbejdningsmaskiner i Landbrugsbedrifter eller andre Bedrifter, hvor Maskinerne ikke anvendes i egentligt Erhvervsøjemed.

Iøvrigt tilslutter Kongressen sig de Krav i For-

bindelse med Fabriklovgivningen, som er fremsendt ved Skrivelse af 10. April 1937 fra De samvirkende Fagforbund til Socialministeriet.«

Af Kongressens andre Beslutninger kan nævnes, at et af Aarhus Afdeling stillet Forslag om Udmeldelse af Luftværnsforeningen forkastedes.

Paa Hovedbestyrelsens Foranledning vedtoges et Forslag om Fremgangsmaaden ved Overenskomstafslutninger og Afstemning herom. Forslaget fastsætter, at hvis den samlede Stemmedeltagelse ved Urafstemninger om en Landsoverenskomst ikke er over 50 Procent, kan Hovedbestyrelsen træffe Afgørelse.

Desuden vedtoges det, at Hovedbestyrelsen skal have Bemyndigelse til at undersøge, om der vil være Muligheder for Udgivelsen af et fælles Fagblad for alle Fag inden for Træindustrien i Danmark.

Valg af Ledelse.

Til Formand genvalgtes med Akklamation *Jens Jensen,* ligesom ogsaa Hovedkasserer *Ludvig Sørensen* og Rejsesekretær *Michael Petersen* genvalgtes med Akklamation. — Til Revisorer genvalgtes *Herman Larsen* og *Ferd. Petersen,* København.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København 1941.

Hovedbestyrelsen fik følgende Sammensætning: A. Lundgren, L. Jørgensen og Laur. Madsen, København, H. A. Larsen, Nykøbing F., J. P. L. Jensen, Holbæk, Ole Andersen, Køge, A. P. Jensen, Odense, Eskesen, Horsens, Henry Hansen, Aalborg, og Frølich, Silkeborg.

Derefter afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Den faglige Internationales Repræsentantskabsmøde.

I Tiden fra 30. Juni til 3. Juli 1937 afholdt Den internationale faglige Central (I. F. C.) sit aarlige Repræsentantskabsmøde, som for første Gang fandt Sted i Polen, nemlig i Hovedstaden Warschau.

Foruden Bestyrelsesmedlemmerne var der mødt 43 Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer i 16 Lande. For De samvirkende Fagforbund i Danmark mødte Næstformanden, Knud V. Jensen. Desuden var 13 internationale Fagsekretariater repræsenteret af 18 Delegerede.

Efter de sædvanlige Aabnings- og Hilsningstaler aflagde Internationalens Generalsekretær, W. Schevenels, en udførlig Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar, der har været præget af en glædelig Fremgang. Trods Diktaturernes Landvindinger og Fagbevægelsens Undertrykkelse i mange Lande er Internationalens Medlemstal steget til omtrent 16 Millioner, og den amerikanske Landsorganisations Tilslutning til Internationalen vil bevirke, at den i indeværende Aar vil tælle tæt op imod 20 Millioner Medlemmer eller lige saa mange som i Aarene 1919/20, hvor Medlemstallet kulminerede.

Schevenels henviste til, at Fagbevægelsen grundet paa de gunstige Arbejdsforhold havde været i Stand til at udbygge sin Stilling i næsten alle Lande med frie Statsformer. I Frankrig er Medlemstallet steget til over 5 Mill., i England til over 4 Millioner. De fire nordiske Stater tæller over 1.500.000 Medlemmer, og mange andre Lande kan notere en lignende Fremgang. Der er endvidere Udsigt til, at Fagbevægelsen i Irland, Ny Zealand og Australien, som allerede i Principet har vedtaget Indmeldelse i I. F. C., vil tilslutte sig i nær Fremtid.

Beretning og Regnskab godkendtes, og paa Forslag af Bestyrelsen vedtoges det at udvide I. F. C.s erhvervspolitiske Afdeling og søge tilvejebragt et regelmæssigt Samarbejde med lignende Institutioner under de tilsluttede Landsorganisationer.

Fra den amerikanske Landsorganisation forelaa en Anmodning om Optagelse. Repræsentantskabet vedtog at imødekomme denne Anmodning, men mente samtidigt at burde udtale, at Beslutningen om Landsorganisationens Optagelse ikke skulde opfattes som en Stillingtagen til den Strid, der for Tiden raser indenfor Fagbevægelsen i U. S. A. I en hertil vedtaget Resolution udtales samtidigt Haabet om, at Indmeldelsen vil bidrage til at naa en Forstaaelse mellem de to stridende Retninger og til at fjerne de bestaaende Uoverensstemmelser. Beslutningen maa heller ikke paa nogen Maade indvirke paa de amerikanske Fagforbunds Tilslutning til de af I. F. C. anerkendte internationale Fagsekretariater.

Paa Mødet erklærede iøvrigt den amerikanske Repræsentant, Næstformanden Matthew Woll, at Modsætningerne i den amerikanske Fagbevægelse ikke kunde betragtes som Splittelse, og at de ikke havde nogen principiel Karakter. Stærke Kræfter indenfor Bevægelsen var tilmed bestræbt for at tilvejebringe en Forsoning. Han forsikrede, at de personlige Modsætninger ikke vilde faa Lov til at staa i Vejen for Fagbevægelsens Interesser.

Ved Behandlingen af dette Spørgsmaal bemærkede den franske Repræsentant, Racamond, den tidligere Formand for den kommunistiske Landsorganisation i Frankrig, at Bestyrelsen ikke havde behandlet den russiske Landsorganisation med samme Velvilje som den amerikanske. Paa den i 1936 i London afholdte internationale Fagforeningskongres foreslog den norske Landsorganisation som bekendt, at der skulde optages Forhandlinger bl. a. med den Røde Fagforenings-Internationale for at tilvejebringe en international faglig Samling. Dette forkastedes, og i Stedet for vedtog Kongressen et Forslag om at rette en Henvendelse til samtlige udenfor staaende Landsorganisationer om Indmeldelse i Internationalen. Denne Beslutning blev bl. a. ogsaa tilstillet den russiske Landsorganisation, som imidlertid ikke besvarede Henvendelsen. Da den russiske Presse meddelte, at Landsorganisationen ikke havde modtaget en saadan Anmodning, skete der igen Henvendelse til denne, men med samme negative Resultat. Repræsentantskabet vedtog nu, at London-Kongressens Beslutning for tredie Gang skulde tilstilles den russiske Landsorganisation, og det vil nu vise sig,

om Russerne finder Anledning til at besvare denne Henvendelse. Af deres hidtidige Holdning kan man ikke udlede nogen særlig Trang til at forhandle med I. F. C. om Virkeliggørelsen af deres ellers saa stærkt betonede Ønske om den internationale Fagbevægelses Enhed.

En meget stor Del af Mødetiden medgik til Behandlingen af Situationen i Spanien og de to Arbejder-Internationalers — den faglige og politiske — Hjælpeaktion for Spanien. Efter en langvarig og grundig Diskussion vedtoges en Resolution, der godkender de tidligere vedtagne Resolutioner og giver Udtryk for den internationale Fagbevægelses fulde og uforbeholdne Solidaritet med det republikanske og demokratiske Spanien. Der kræves Tilbagevenden til fuld Handelsfrihed. Folkeforbundets Medlemsstater opfordres til at genoprette Spaniens fulde politiske og territoriale Uafhængighed og tilbagevise Italiens og Tysklands provokerende imperialistiske Aktioner.

I Tilslutning hertil vedtoges et af den meksikanske Delegation stillet Forslag om Organisering af en almindelig international Propaganda-Uge til Gunst for Spanien. Det overlodes til Bestyrelsen at søge dette Forslag gennemført.

Repræsentantskabet drøftede endvidere Spørgsmaalet om 40 Timers Ugen og godkendte herunder den Holdning, som Arbejdergruppen paa den internationale Arbejdskonference i Genève havde indtaget under Behandlingen af Arbejdstidsspørgsmaalet ved at kræve Gennemførelse af en almindelig Konvention om 40 Timers Ugen, gældende for alle Industrier og Virksomheder.

Efter at Jouhaux, Frankrig, havde talt om den internationale Arbejderbevægelses Aktion mod Krig og Fascisme, sluttede Mødet med en Tak til de polske Kammerater og med Ønsket om yderligere Fremgang i det kommende Aar. Næste Repræsentantskabsmøde holdes 1938 i Oslo.

Den 23. internationale Arbejdskonference.

Den 3. Juni aabnedes i Genève den 23. internationale Arbejdskonference, der var besøgt af 429 befuldmægtigede Repræsentanter, nemlig 101 Regeringsrepræsentanter, 38 Arbejdsgiver- og 36 Arbejderrepræsentanter samt 254 tekniske Raadgivere. Den danske Delegation paa Konferencen havde følgende Sammensætning:

Regeringsrepræsentanter og Raadgivere for disse:
- Nationalbankdirektør C. V. Bramsnæs, Delegationens Formand.
- Departementschef H. de Jonquières, Repræsentant.
- Fabriksinspektør Fru Julie Arenholt, Raadgiver.
- Sekretær i Socialministeriet Jean Ricard, Raadgiver og Delegationens Sekretær.

Arbejdsgiverrepræsentant og Raadgiver for denne:
- Direktør H. C. Ørsted, Repræsentant.
- Sekretær Allan Rise, Raadgiver.

Arbejderrepræsentant og Raadgiver for denne:
- Formand for De samvirkende Fagforbund, Chr. Jensen, Repræsentant.
- Forretningsfører Sigv. Hellberg, Raadgiver.
- Hovedkasserer Einer Jensen, Raadgiver.
- Forbundsformand Chr. Nielsen, Raadgiver.
- Forbundsformand J. C. E. Sørensen, Raadgiver.

Dagsordenen omfattede en Række vigtige Punkter, deriblandt Fastsættelse af Bestemmelser om Sikkerhed for Arbejderne i Byggeindustrien, Organisationen af offentlige Arbejder, Revision af Konventionerne om Lavalder for Adgang til Arbejde i Industrien samt i ikke industrielle Virksomheder og endvidere Nedsættelse af Arbejdstiden i Tekstilindustrien, den kemiske Industri og i de grafiske Fag. I det forrige Nummer af »Arbejderen« har vi allerede udførligt redegjort for Behandlingen af det sidste Spørgsmaal, som utvivlsomt var det vigtigste Punkt paa Dagsordenen, og vi skal derfor her kun omtale Konferencens Forhandlinger og Beslutninger vedrørende de øvrige Punkter.

Som bekendt aflægger Arbejdsbureauets Direktør paa hver Konference en udførlig Beretning om alle Foreteelser paa det socialpolitiske og erhvervspolitiske Omraade i det forløbne Aar. Det vilde føre altfor vidt at gaa nærmere ind paa denne meget omfattende Beretning, og vi skal derfor nøjes med at anføre, at 73 Talere deltog i Debatten om denne Beretning og at en stor Del af disse Indlæg drejede sig om 40 Timers Ugen.

Det praktiske Resultat af den 23. Arbejdskonference bestaar foruden den i forrige Nummer af Bladet omtalte Konvention om 40 Timers Ugen i Tekstilindustrien i en videre Udbygning af den internationale Arbejdsret. Fire Konventioner vedtoges med det nødvendige 2 Trediedels Flertal. De tager alle fire Sigte paa Arbejderbeskyttelsen, og de to første drejer sig om Særbeskyttelse for unge Arbejdere og gennemfører en Forhøjelse af Lavalderen for Arbejde i industrielle og ikke-industrielle Virksomheder fra 14 til 15 Aar. Til dette Spørgsmaal vedtoges desuden en Henstilling. Ratificeringen af disse Konventioner i de enkelte Lande vil betyde en tilsvarende Forlængelse af Skolepligten, hvad der igen vil faa Betydning som Middel til Bekæmpelse af Ungdomsarbejdsløsheden, et Problem, der som bekendt staar til Diskussion i alle Lande, ogsaa i Danmark.

En tredie og meget omfattende Konvention samt fire hertil hørende Henstillinger indeholder Bestemmelser vedrørende Sikkerhedsforanstaltninger i Byggeindustrien. Indenfor denne Industri er Antallet af Arbejdsulykker meget stort i alle Lande, og der bestod derfor almindelig Enighed om Nødvendigheden af at opstille internationale Retningslinier for Sikkerhedsbeskyttelsen. I den paagældende forberedende Kommission vistes der megen Forstaaelse og Imødekommenhed fra alle Sider, og der bestod fuldstændig Enstemmighed med Hensyn til den principielle Nødvendighed af den foreslaaede Ordning, der da ogsaa vedtoges med overvældende Flertal.

Den fjerde Konvention, der ligeledes vedtoges

med stort Flertal, drejede sig om Organisationen af offentlige Arbejder. Hertil vedtoges tillige en Henstilling angaaende det internationale Samarbejde ved Organiseringen af offentlige Arbejder samt om Oprettelse af en Centralinstitution i de enkelte Lande som Middel til Imødegaaelse af kommende Kriser. Sluttelig vedtoges en Resolution, der bemyndiger Arbejdsbureauets Forvaltningsraad at oprette en international Kommission af Sagkyndige for offentlige Arbejder.

Efter Forhandlingernes Afslutning foretog Konferencen Valg af Forvaltningsraadet. Hertil valgtes bl. a. Næstformanden for den svenske Landsorganisation, Gunnar Andersson, samt De samvirkende Fagforbunds Formand, Chr. Jensen.

Det kan endnu bemærkes, at der i Forbindelse med Konferencen ved en Højtidelighed blev afsløret et Mindesmærke over Arbejdsbureauets første Direktør, Albert Thomas. Monumentet er opført for Bidrag fra de forskellige Lande og placeret udenfor Arbejdsbureauets Hovedindgang.

NYT FRA UDLANDET

FORHOLDENE PAA DET ENGELSKE ARBEJDSMARKED. Af de omtrent 13 Millioner arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere i England var den 24. Maj 11.387.000 beskæftigede, det er 469.000 flere beskæftigede Arbejdere end i Maj 1936. Ved Udgangen af Maj Maaned var der tilmeldt 1.455.990 arbejdsløse eller 10,9 pCt. af samtlige forsikrede Arbejdere. Paa samme Tid i Fjor udgjorde Arbejdsløshedsprocenten 12,8. Disse Tal omfatter ikke Landbrugsarbejdere.

Fra Juni 1936 til Juni 1937 er det officielle Pristal steget fra 144 til 152 (Basis 1914 = 100), mens Indekstallet for Lønningerne i samme Tidsrum er steget fra 97,0 til 100,5 (1925—29 = 100).

ARBEJDSLØSHEDEN I DE SVENSKE FAGFORBUND. Ifølge Indberetning fra de svenske Fagforbund, som fører Statistik over Arbejdsløsheden blandt deres Medlemmer, var den 30. April af ialt 562.157 statistikberørte Medlemmer 68.156 eller 12,1 pCt. arbejdsløse mod 86.102 eller 15,2 pCt. ved Udgangen af den foregaaende Maaned.

SKANDINAV. TRÆARBEJDER-SEKRETARIAT. De skandinaviske Trærbejderes Sekretariat holdt fornylig Aarsmøde i København. Sekretariatet omfatter 18 Forbund med 2417 Afdelinger og 152.060 Medlemmer. De fire svenske Forbund repræsenterer 2 Trediedele af det samlede Medlemstal, mens de danske Forbund har rundt 34.000 og de norske 16.000 Medlemmer. Det finske Forbund er gaaet godt frem i det sidste Aar og tæller nu 4179 Medlemmer.

NORDISK KURSUS FOR HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERE. De nordiske Handels- og Kontormedhjælperforbund har genoptaget de nordiske Handels- og Kontormedhjælperkursus, hvori der har været nogle Aars Pause. Det syvende af disse Kursus afholdes i København paa Borups Højskole i Dagene 11.—17. Juli. Der er anmeldt 100 Deltagere, ligeligt fordelt paa Finland, Norge, Sverige og Danmark.

Paa Kursus'et vil der blive holdt Foredrag om en Række interessante og vidtrækkende Emner: Fagbevægelsens Retsregler, Danmarks økonomiske Udvikling, Verdenskrisen med dens Afspærrings- og Selvforsyningspolitik, Fagbevægelsen og dens internationale Samarbejde, Arbejderbevægelsen og Demokratiet, Det internationale Arbejdsbureau, Arbejderbeskyttelseslovgivningen, Funktionærspørgsmaalet og Medhjælperbevægelsen.

INTERNATIONAL FAGLIG KONFERENCE. Den 1. Juli 1937 afholdtes i Warschau en Konference mellem Den internationale faglige Centrals Bestyrelse og Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater. Man drøftede bl. a. Muligheden for en Sammenslutning af nærbeslægtede Fagsekretariater, navnlig af Glasarbejdernes, Keramikarbejdernes og Fabrikarbejdernes Internationaler samt af Byggefagenes internationale Sammenslutninger. Bestræbelser i den Retning har endnu ikke ført til et tilfredsstillende Resultat, men Forhandlingerne herom fortsættes.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Samarbejdet mellem I. F. C. og de internationale Fagsekretariater vedtoges det at opløse den paa Repræsentantskabsmødet 1936 i Weymouth oprettede Koordinationskomité, der bestod af Repræsentanter for I. F. C. og Sekretariaterne, idet Flertallet paa Konferencen var af den Mening, at det under de foreliggende Forhold ikke var nødvendigt at opretholde Komiteen. Dette betyder dog ingenlunde en Svækkelse af Samarbejdet, som vil blive fortsat under samme Former som forinden Komiteens Oprettelse.

Arbejdsløsheden i Maj og Juni 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Juni Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 58.792 Arbejdsløse, d. v. s. 13,7 pCt. af det samlede Antal paa ialt 428.838 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,7[1])	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli		12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August		12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September		12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober		16,3	17,3	18,2	23,2	31,8
November		20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Juni[1]) 1937	Maj 1937	April 1937	Juni 1936	Maj 1936	April 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13,0	11,4	13 3	10,4	10,2	17,4
2. Jernindustrien	9,5	10,4	11,4	10,7	11,4	15,7
3. Anden Industri m. v.	13,2	13,7	14,6	10,8	11,6	14,5
4. Handel	5,5	6,0	6,1	5,3	6,2	7,3
5. Arbejdsmænd	15,7	18,4	20,0	14,3	16,2	19,8
I alt	12,7	13,7	14,8	11,3	12,3	15,8
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	10,8	10,7	14,3	6,3	7,1	16,0
2. Jernindustrien	9,9	10,2	13,6	9,1	8,7	13,2
3. Anden Industri m. v.	13,4	12,3	13,1	9,5	9,8	13,1
4. Handel	5,4	5,8	6,7	5,3	6,0	7,2
5. Arbejdsmænd	17,5	20,3	26,0	14,6	18,3	31,8
I alt	14,3	15,5	19,2	11,3	13,3	21,9
Hele Landet	13.7	14,8	17,5	11,3	12,9	19,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Maj 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Maj 1937	April 1937	Maj 1936	April 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 342	8,1	14,9	5,0	20,4
Hustømrere	9 264	13,7	20,6	10,1	22,1
Snedkere	10 112	18,1	18,4	15,1	18,0
Malere	7 837	2,1	0,8	1,0	4,1
Sadelmagere og Tapetserere	2 517	7,0	4,8	3,6	7.5
Blikkenslagere	2 588	14,8	19,5	14,5	25,6
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 252	12,5	13,3	14,3	17,3
Smede- og Maskinarb.	35 311	9,1	11,7	9,2	13,6
Formere	2 160	8,1	8,8	6,3	8,3
Elektrikere	3 603	16,7	17,2	15,8	17,2
Bageri- og Konditoriarb.	5 304	27,5	30,1	23,7	26,1
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 876	17,8	18,5	11,6	19,3
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 615	3,6	6,9	3,4	7,9
Slagteriarbejdere	8 366	15,0	18,2	15,7	21,7
Tobaksarbejdere	8 769	15,4	17,6	16,7	19,8
Tekstilarbejdere	15 658	10,7	9,2	4,7	5,1
Skræddere	14 011	9,9	7,3	4,3	7,5
Hatte- og Buntmagere	1 550	16,8	12,8	16,2	15,7
Skotøjsarbejdere	5 021	26.5	22.5	15,4	17,5
Træindustriarbejdere	6 053	11,9	13,3	9,8	12,7
Karetmagere	1 147	8,2	9,9	5,3	11,9
Keramikere	2 063	4,9	4,8	2,6	3,1
Papirindustriarbejdere	1 746	1,4	1,8	1,5	2,1
Bogbindere	4 661	16,2	16,1	8,8	7,5
Typografer	6 737	9,8	9,5	10,2	12,7
Sømænd	4 239	29,5	26,1	26,6	28,1
Søfyrbødere	2 216	27,4	28,6	35,6	31,3
Kedel- og Maskinpassere	2 316	5,0	5,8	5,1	7,8
Kvindeligt Arbejderforbund	15 877	14,5	17,1	11,3	15,9
Handels- og Kontormedhj.	25 036	6,1	6,6	6,2	7,5
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	170 924	19,8	24,5	17,8	28,7
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 716	20,1	25,8	21,8	34,4
Andre Fag	31 951	10,4	12,0	8,9	12,6
I alt	428 838	14,8	17,5	12,9	19,5

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinder hos Medlemmer af Dampvaskeriejerforeningen.

Til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Juni forelaa 2 af Kvindeligt Arbejderforbund overfor *Dampvaskeriejerforeningen* paaklagede Spørgsmaal.

Det første var, at den 3 Øres Timelønsforhøjelse, som Mæglingsforslaget af 27. Marts indeholdt, ikke var kommet til Udbetaling, idet der for en stor Gruppe af Medlemmer manglede 0,3 Øre pr. Time.

For det andet har *Geismar's Dampvaskeri* overtraadt Stykke 4 i Forligsforslaget, idet Vaskeriet egenmægtigt har indskrænket Akkordomraadet.

Der førtes en lang Række Forhandlinger uden Resultat, og Kvindeligt Arbejderforbund forbeholdt sig derfor sin Stilling med Ret til at indbringe de 2 Spørgsmaal til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Skotøjarbejdere hos A/S Sæby Skotøjsfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Juni behandledes en Klage fra Dansk Skotøjarbejderforbund over Aflønningen af 2 kvindelige Arbejdere i Naadleriet paa *A/S Sæby Skotøjsfabrik.*

Sagen sluttedes med, at man enedes om, at de paagældende Arbejdersker fra og med den 21. Juni aflønnes med Minimallønnen for Naadlersker.

Træindustriarbejdere hos A/S Aarhus Emballagefabrik.

Den 22. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved, at Træindustriarbejderforbundet havde varslet Strejke over for *A/S Aarhus Emballagefabrik,* da det ikke havde været muligt at enes om nogle Lønkrav, der var rejst i Henhold til Løfteparagrafen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed, hvorefter Strejkevarslerne toges tilbage.

Litografer hos A/S Carl Aller.

Den 10. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at 4 Litografer hos *A/S Carl Aller* havde nægtet at arbejde om Eftermiddagen den 1. Maj, trods det, at Firmaet formente, at der forelaa særligt presserende Arbejde.

Da der findes en saalydende Pasus i den gældende Overenskomst:

> »1. Maj betragtes som en ulønnet Fridag fra Kl. 12 Middag. Dog kan der ske Undtagelse herfra, hvor særligt presserende Arbejder nødvendiggør dette.«

betragtede Firmaet det skete som Brud paa Overenskomsten.

Fællesmødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig retslig Forfølgelse.

Bagere i København.

Den 10. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af 3 Uoverensstemmelser i Bagerfaget i København.

Det var Bagerforbundet, der var Klager i samtlige Sager.

Den første var en Klage over *Bagermester L. A. Christiansen,* der ved et Forlig var indgaaet paa at betale en Bod paa 100 Kroner, men havde undladt dette.

Den anden Sag var af samme Slags. Her var det Bagermester *Anker Lassen,* der i Januar var indgaaet paa at betale en Bod paa 600 Kr. med 100 Kr. maanedlig, men kun havde betalt et Afdrag.

Sluttelig var det et Kompagniskabsforhold hos Bagermester *Aage Sørensen,* der klagedes over, da Forbundet mente, at den foreliggende Kontrakt ikke kunde godkendes.

I samtlige Sager forbeholdt Forbundet sig at klage til Den faste Voldgiftsret, men i de to sidstnævnte Tilfælde udskydes Sagernes Indbringelse for Retten til efter 1. Juli, i Henhold til givne Tilsagn paa Fællesmødet. Hvis disse Tilsagn opfyldes, bortfalder de to Sager.

Kvinder hos A/S Schiønning & Arvé.

Ved et Fællesmøde den 5. Juli i Arbejdsgiverforeningen enedes man om følgende Ordning for Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer hos *A/S Schiønning & Arvé.*

Sommerferien lægges i Tidsrummet 1. Maj til 15. September.

Til de Kvinder, der er beskæftiget i Ferietiden, og som har været ansat paa Fabriken i et halvt Aar i Tiden 15. September til 15. September, gives der 6 Dages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage.

Feriebetalingen er Kr. 32,00.

Lager- og Pakhusarbejdere hos Kultorvets Farvehandel.

En Uoverensstemmelse om Procentberegningen ved Overtidsarbejde hos *Kultorvets Farvehandel* var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juli.

Man enedes her om, at Firmaet foretager Efterbetaling for det paaklagede Tidsrum.

Sadelmagere indenfor Jernindustrien.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund meddeler, at Overenskomsten med *Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien* er fornyet saaledes, at Udløbstiden bliver den samme, som for de øvrige Fag, der kontraherer med Jernindustrien, nemlig 1. Marts 1939.

Ungarbejdere hos Vognmand H. P. Balslev & Søn.

Den 9. Juni afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen til Behandling af Spørgsmaalet om Oprettelse af Overenskomst for Bude, Kuske- og Chaufførmedhjælpere mellem 14 og 18 Aar hos *Vognmand H. P. Balslev & Søn.*

Det lykkedes paa Mødet at opnaa Enighed om en saadan Overenskomst, der giver ret gode Lønninger til de paagældende Ungarbejdere.

Sympatistrejke overfor Konservesfabriken »Danica«, Slagelse.

Efter Anmodning fra Dansk Arbejdsmandsforbund er der til Støtte for den varslede Konflikt overfor Ærtedyrkerforeningen for Slagelse og Omegn afsendt 1. Varsel om Sympatiaktion for Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund overfor *Konservesfabriken »Danica«* for Modtagelse og Behandling af grønne Ærter i Juli Maaned 1937.

Træindustriarbejdere m. fl. hos A/S C. O. Jensens Maskinfabrik i Brovst.

Fra Dansk Tømrerforbund, Snedkerforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund forelaa Klage over, at *A/S C. O. Jensens Maskinfabrik* i Brovst havde afskediget nogle af de organiserede Arbejdere og »glemt« at genantage disse Folk, da Snedkerværkstedet genoptog Driften.

Denne Klage forelaa til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Juli, hvor det viste sig umuligt at faa en klar Erkendelse af, at Firmaet havde omgaaet den under 8. December f. A. indgaaede Overenskomst. Mødet sluttede derfor uden Resultat, idet de interesserede Forbund forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørforeningen og Brolæggerlauget i København.

I Anledning af Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Juni en Uoverensstemmelse i Anledning af, at *Entreprenørforeningen* bestred, at den ved Forligsmandsforslaget gennemførte Timeløns Forhøjelse paa 4 Øre ogsaa gjaldt for Dag- og Natvagtarbejde, samt *Brolæggerlaugets* Nægtelse af at yde de 4 Øres Tillæg paa Timelønnen 180 Øre, der er gældende for Maskinstødning.

Paa Mødet enedes man om at lade de nævnte Uoverensstemmelser afgøre ved faglig Voldgift.

Snedkernes Ferieløn ved Inventararbejde.

En Uoverensstemmelse mellem Snedkerforbundet i Danmark og *Fællesforeningen for Danmarks Snedkermestre* om, hvorvidt der skal ydes Feriebetaling til Svende, der udfører Inventararbejde, naar iøvrigt alt Bygningssnedkerarbejde er udenfor Overenskomsten, behandledes paa et Møde mellem Hovedorganisationerne den 3. Juni.

Paa Mødet enedes man om en Ordning saaledes, at det værkstedsmæssig fremstillede Inventararbejde skal vederlægges Ferieløn og saaledes, at denne Aftale har tilbagevirkende Kraft fra 1. Marts.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2366.

Bogbindernes og Glarmestersvendenes Overenskomstforhold.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juni 1937 i Sag Nr. 2366: De samvirkende

Fagforbund for Bogbinderforbundet i Danmark og Glarmestersvendenes Fagforening mod Dansk Arbejdsgiverforening for henholdsvis Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Glarmesterlauget i Danmark.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet i Danmark og Glarmestersvendenes Fagforening indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for henholdsvis Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Glarmesterlauget i Danmark for Overenskomstbrud.

Striden drejer sig om følgende:

Arbejdsgiverforeningen hævder under Henvisning til Lov Nr. 90 af 9. April 1937 om Forlængelse af Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, at Overenskomsterne henholdsvis mellem Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Bogbinderforbundet i Danmark og mellem Glarmesterlauget i Danmarks 1. Afdeling og Glarmestersvendenes Fagforening i København først er gældende fra den Uge, hvor forannævnte Lov blev vedtaget, medens Arbejdernes Organisationer hævder, at Overenskomsten er gældende fra 1. Marts 1937.

I Forligsmandens Mæglingsforslag af 27. Marts 1937 Afsnit D vedrørende Fællesbestemmelser hedder det i Stk. 3:

»De Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster træder — med mindre Parterne er enige om andet — i Kraft fra og med den første Lønningsuge efter Mæglingsforslagets Vedtagelse.«

Efter at Mæglingsforslaget var blevet forkastet, udkom den ovennævnte Lov, i hvis § 1 bestemmes:

»De Arbejdsoverenskomster, der omfattes af de af Statens Forligsmand den 27. Marts 1937 stillede Mæglingsforslag, fornyes for det Tidsrum og med de Ændringer samt paa de Vilkaar, der indeholdes i Afsnittene A—D i nævnte Mæglingsforslag.«

Endvidere bestemmer Lovens § 3:

»Denne Lov træder straks i Kraft, dog træder de Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster, i Kraft fra det Tidspunkt, fra hvilket de vilde have haft Gyldighed, hvis Mæglingsforslagene var blevet vedtaget.«

Medens de ifølge Loven fornyede Overenskomster herefter i Almindelighed maa anses som traadt i Kraft fra og med den 9. April 1937, hævder Klagerne for de her under Sagen omhandlede to Overenskomsters Vedkommende, at disses Ikrafttræden, idet Parterne her har været enige om noget andet, maa regnes fra et tidligere Tidspunkt, nemlig fra den 1. Marts 1937.

For *Bogbinderoverenskomstens* Vedkommende var der i December 1936 blevet forhandlet om en ny Overenskomst, hvori der blandt andet stod:

»Denne Overenskomst træder i Kraft fra og med den 1. Marts 1937 . . .«

Forhandlingerne strandede imidlertid paa Modstand fra Arbejdsgivernes Side mod forskellige Lønkrav. Overenskomstforholdet kom senere til Behandling i Forligsinstitutionen, hvor Forbundet og Papirvareindustrien den 16. Marts 1937 enedes om en ny Overenskomst, der blev underskrevet af disse Formænd under Forbehold af Organisationernes Godkendelse. Denne Overenskomst, der stadig indeholdt Bestemmelsen om Ikrafttræden fra og med den 1. Marts, nægtede Arbejdsgiverforeningen at godkende, men den blev derefter optaget i Forligsmandens Forslag, hvori det under Punkt 8 udtales:

»Den mellem Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Bogbinderforbundet i Danmark den 16. Marts 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.«

Klagerne gør nu gældende, at de Parter, mellem hvem Overenskomsten er indgaaet, her har været enige om en anden Ikrafttrædelsesdag end den i Mæglingsforslaget angivne. Klagerne fremhæver særlig, at Parterne ved den 16. Marts at fastsætte den 1. Marts som Ikrafttrædelsesdag selv maa have regnet med at give Overenskomsten tilbagevirkende Kraft. At den senere Godkendelse, hvorom Forbeholdet er taget, ikke kom til at foreligge, maa være uden Betydning, idet Loven i Forbindelse med Mæglingsforslaget er traadt i Stedet for Godkendelsen.

Med Hensyn til *Glarmesteroverenskomsten* blev der ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 12. Februar 1937 opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, der ligeledes indeholdt en udtrykkelig Bestemmelse om Ikrafttræden den 1. Marts 1937. Den blev afsluttet »under Forbehold af de respektive Parters Sanktion.« Glarmestersvendenes Fagforening forkastede den, og den blev derefter paa ganske tilsvarende Maade som Bogbinderoverenskomsten optaget i Forligsmandens Mæglingsforslag og derigennem gjort gyldig ved Loven af 9. April.

Klagerne hævder, at der ogsaa her maa siges at være Enighed mellem Parterne om Ikrafttræden den 1. Marts, idet den skete Forkastelse maa betragtes som bortfalden ved Overenskomstens Optagelse i Mæglingsforslaget.

Klagernes Paastand gaar herefter ud paa, at de Indklagede kendes pligtige at overholde de respektive Overenskomster fra den 1. Marts 1937, og at de for det begaaede Brud idømmes en af Retten fastsat Bod.

De Indklagede paastaar sig frifundet. De gør gældende, at da de her omhandlede Overenskomster netop ikke er endelig afsluttede, men tværtimod paa lovlig Maade forkastede af de respektive Organisationer, er der ikke forud for Forligets Stadfæstelse som Lov skabt Enighed mellem Parterne paa disse Omraader. De Indklagede henviser til en Række andre af Mæglingsforslaget omfattede Overenskomster, saaledes mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typografforbund, mellem Dansk Litograflaug og Dansk Typografforbund, mellem A/S Kastrup Glasværk og Dansk Arbejdsmandsforbund. I disse Tilfælde var Overenskomsten blevet forkastet af Forbundet og derefter optaget i Mæglingsforslaget med ganske tilsvarende Bemærkning som de her under Sagen omhandlede. Der har ikke mellem Parterne været

mindste Tvivl om, at disse Overenskomster, forsaavidt de var blevet godkendt, skulde være traadt i Kraft den 1. Marts, og heller ikke om, at Forkastelsen har bevirket, at de først er traadt i Kraft samtidig med Mæglingsforslagets øvrige Indhold. I en af disse Overenskomster, nemlig Kastrup Glasværks, staar — ligesom i de her omhandlede — udtrykkelig, at den træder i Kraft den 1. Marts, men iøvrigt kan det efter de Indklagedes Mening ikke gøre nogen Forskel, om dette er sagt udtrykkeligt, eller der kun staar, at Overenskomsten fornyes fra dens Udløbstid, idet denne netop er den 1. Marts. De her omhandlede to Overenskomster kan derfor ikke indtage nogen anden Stilling end de foran nævnte. Mæglingsforslagets Forbehold («medmindre Parterne er enige om andet«) tager da ogsaa Sigte paa noget helt andet, nemlig paa Ordninger, der f. Eks. giver et vist Tillæg straks og et forøget Tillæg fra et senere Tidspunkt, men ikke paa at lade visse Overenskomster træde i Kraft fra et tidligere Tidspunkt end Forligsforslaget i sin Helhed.

Det, der efter Klagernes Mening skulde give de to heromhandlede Overenskomster en Særstilling med Hensyn til Ikrafttrædelsestiden, er den Omstændighed, at de udtrykkelig nævner den 1. Marts som Ikrafttrædelsesdag. Efter det under Proceduren med Hensyn til Kastrup Glasværks Overenskomst oplyste mener Klagerne derfor ogsaa, at denne egentlig skulde have haft samme Stilling. I Virkeligheden har der midlertid ved de Overenskomster, der kun nævner Fornyelse fra Udløbstiden, ogsaa været fastsat Ikrafttræden fra 1. Marts. Hvis det derfor i det ene Tilfælde kan hævdes, at der har været Enighed mellem Parterne om en anden Ikrafttrædelsestid end efter Mæglingsforslaget, vilde det med samme Føje kunne hævdes i det andet Tilfælde. Mæglingsforslaget tager nu det Standpunkt at lade de af dette omfattede Overenskomster i det hele træde i Kraft til et andet og senere Tidspunkt end oprindelig tilsigtet, og det vilde efter Rettens Mening være en Formalisme herfra at undtage Overenskomster, der i Stedet for en Henvisning til Udløbstiden udtrykkelig har anført den 1. Marts.

Idet Retten herefter finder at maatte give de Indklagede Medhold i, at de omhandlede to Overenskomster først kan anses som traadt i Kraft samtidig med Mæglingsforslagets øvrige Indhold, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 2383.

Arbejdsmænd hos Murermester Ziegler Petersen, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Juni 1937 i Sag Nr. 2383: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Danmark, dennes Underafdeling, Aarhus Murermesterforening og Murermester Ziegler Petersen, Aarhus, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforning for Centralforeningen af Murermestre i Danmark, dennes Underafdeling Aarhus Murermesterforening og Murermester Ziegler Petersen, Aarhus, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus i følgende Anledning:

Murermester Ziegler Petersen, Aarhus, havde i December 1936 paa sin Byggeplads i Niels Juelsgade opstillet et Hejseværk til Ophejsning af Murermaterialer og krævede Arbejdet udført i Henhold til en Bestemmelse i Overenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorved var fastsat en særlig Pris, »hvor Tilbringningen foregaar ved Ophejsning med mekanisk drevne Spil«. Arbejdsmændene nægtede at anvende Hejseværket under Henvisning til, at det var forbundet med Livsfare, og Aarhus Murermesterforening, der fik Indberetning om Sagen, indgik da under Protest paa at lade Materialerne opbære, hvorefter Sagen ved Klage af 13. Januar 1937 blev indbragt for Den faste Voldgiftsret. Imidlertid nægtede Arbejds- og Fabrikstilsynet at godkende Hejseværket, der ikke fyldestgjorde Forskrifterne for Elevatorer, og Mesteren bestemte sig derfor til at opføre et Hejseværk af en anden Konstruktion, der skulde opstilles i Bygningens Trappeskakt. Paa Forespørgsel erklærede Arbejds- og Fabrikstilsynet, at et saaledes indrettet Hejseværk ikke var i Strid med Fabrikstilsynets Bestemmelser, da det ikke faldt ind under Elevatorbekendtgørelsens Forskrifter, medens Bygningskommissionen erklærede ikke at kunne modsætte sig Indretningen af et saadant Hejseværk, naar det opfyldte nærmere angivne Vilkaar. I Skrivelse af 5. Marts 1937 udtalte imidlertid Murarbejdsmændenes Fagforening, at man fortsat ikke kunde tillade sine Medlemmer at betjene dette Hejseapparat, dels fordi man stadig ansaa Metoden for farlig i Brug, dels fordi Apparatet laa udenfor Overenskomstens Forudsætninger.

Sagen kom den 9. April 1937 til Behandling her for Retten, og der blev samme Dag indgaaet følgende Forlig:

»For saa vidt der, naar det i Sagen omhandlede Hejseværk er færdigt til Brug, rettes Indvending mod Benyttelsen under Henvisning til Livsfare, er Parterne enige om, at der hurtigst muligt etableres en Besigtigelse med Deltagelse af en Opmand, der skal være Tekniker, og som — hvis Enighed ikke opnaas straks i Forbindeles med Besigtigelsen — afgør Sagen ved senere Kendelse.

Parterne anmodede Retten om at udnævne Opmanden.

Klagerne tog herefter Klagen tilbage.«

Hejseværket var færdigt til Brug omkring 18. Maj, og da Arbejdernes Vægring ved at benytte det blev fastholdt, blev der den 31. s. M. afholdt Besigtigelse. Samme Dag afgav den af Retten udnævnte Opmand, Bygningsinspektør Norn, Horsens, følgende mundtlige Kendelse:

»Der ses ikke at være nogen Livsfare forbunden ved at benytte det foreviste Hejseapparat«.

Da Arbejdsmændene fremdeles har fastholdt deres Nægtelse af at benytte Hejseværket, har Klagerne den 7. Juni paany indgivet Klage her til Retten med Paastand om, at der for Brud paa det her for Retten den 9. April indgaaede Forlig samt for Nægtelse af at respektere den den 31. Maj afsagte faglige Voldgiftskendelse ikendes Fagforeningen en meget alvorlig Bod.

Klagerne hævder, at Arbejdsmændene efter Overenskomsten har været forpligtede til at udføre Arbejdet med Benyttelse af Hejseværket, og derefter, hvis de mente, at de efter Arbejdets Beskaffenhed havde Krav paa en anden Betaling end efter Overenskomstbestemmelsen om Ophejsning ved mekanisk drevne Spil, kunde kræve dette Spørgsmaal afgjort ad sædvanlig faglig Vej. De hævder endvidere, at det skyldes Forhaling fra de Indklagedes Side, at Besigtigelsen og Opmandskendelsen først kom til at foreligge den 31. Maj. Endelig fremhæver de som en særlig skærpende Omstændighed ved den ulovlige Arbejdsvægring, at den opretholdes til Trods for indgaaet Forlig i Den faste Voldgiftsret og i Strid med den afsagte faglige Voldgiftskendelse.

Klagerne har forelagt Retten en Opgørelse, hvorefter Murermesterens Tab ved Nægtelsen af at benytte Hejseværket skal have udgjort ialt 1866 Kr. 50 Øre.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet. De bestrider, at de ikke skulde have respekteret Forliget af 9. April. Efter dette kan der ikke være Spørgsmaal om nogen ulovlig Vægring, forinden Hejseværket var færdigt til Brug. Først den 19. Maj har man forlangt Folk til at betjene det nu opstillede Værk. Vægringen blev fastholdt under Henvisning til Livsfare, og Besigtigelsen er derefter afholdt saa hurtigt, det lod sig gøre. Efter Opmandskendelsen hævder de Indklagede ikke, at der er Livsfare ved at benytte Hejseværket. Man hævder alene, at det nu opstillede Værk falder helt udenfor Overenskomstens Forudsætninger. De Indklagede har i saa Henseende fremhævet en Række Forskelligheder fra de sædvanlig anvendte og ved Overenskomstens Indgaaelse kendte Hejseapparater, der skal gøre Betjeningen vanskeligere og Akkordfortjenesten som Følge heraf lavere. De Indklagede hævder, at de under disse Omstændigheder maa være berettigede til at vægre sig ved at benytte Apparatet, forinden det ved faglig Behandling, som de Gang paa Gang har tilbudt, er afgjort, hvorvidt Hejseværket i sin nuværende Form og Anbringelse henhører under Overenskomstens Bestemmelser. Til denne Afgørelsesmaade er man stadig villig, og hvis Afgørelsen gaar de Indklagede imod, vil Murermesteren kunne afregne den foretagne Opbæring efter Ophejsningsbestemmelsen fra det Tidspunkt, da Hejseværket blev kendt anvendeligt, uden at der var Livsfare derved. Arbejdet er hele Tiden gaaet sin Gang og er ikke blevet sinket ved Opbæringen. Der foreligger ingen Arbejdsvægring og heller intet Tab.

Klagerne bestrider Rigtigheden af de Indvendinger, der gøres mod Apparatets Arbejdsmaade og Ydeevne, men Retten finder ikke Anledning til at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, som den ikke efter de foreliggende Oplysninger kan tage Stilling til.

Retten maa give de Indklagede Medhold i, at der, som Sagen nu foreligger, ikke kan paalægges dem noget Ansvar for, hvad der er passeret, før Hejseværket var færdigt i sin nuværende Skikkelse og Besigtigelsen — der ikke tør statueres at være forhalet af de Indklagede — derefter foretaget, altsaa før den 31. Maj. Saasnart Opmandskendelsen var afsagt, maatte det imidlertid være Arbejdsmændenes Pligt at benytte Hejseværket. Det findes nemlig at maatte være en Forudsætning ved det indgaaede Forlig, at Sagens Ordning nu alene beroede paa Spørgsmaalet om Livsfare, medens de Indvendinger af anden Art, der allerede havde været fremme under Sagen, ikke skulde kunne gøres gældende. Vægringen ved at benytte Hejseværket har derfor været ulovlig og i Strid med det indgaaede Forlig. — Om Murermesteren derved kan siges at have lidt et Tab, kan imidlertid først afgøres i Forbindelse med Spørgsmaalet om, hvorvidt Hejseværket fyldestgør Overenskomstens Forudsætninger. Dette Spørgsmaal kan ikke finde sin Afgørelse under denne Sag, men vil være at henvise til faglig Mægling og Voldgift, hvorved i benægtende Fald tillige maa afgøres, hvilken Betaling Arbejderne har Krav paa, og hvorledes deres Mellemværende med Murermesteren skal reguleres. I Anledning af den ulovlige Vægring ved at benytte Hejseværket findes Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus at burde betale en Bod, der efter Omstændighederne vil kunne bestemmes til 1000 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at udrede.

Kendelse:

Arbejdsmændenes Vægring ved at benytte det omhandlede Hejseværk efter Opmandskendelsen af 31. Maj 1937 har været ulovlig.

I Bod til Klagerne betaler Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus 1000 Kr.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Hejseværket opfylder Overenskomstens Forudsætninger, eventuelt hvilken Betaling Arbejdsmændene har Krav paa ved dets Benyttelse, samt Reguleringen af deres Mellemværende med Murermester Ziegler Petersen henvises til faglig Mægling og Voldgift.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 2 * KØBENHAVN DEN 1. AUGUST 1937 * 34. AARGANG

Den beskyttede Hjemmeindustri.

Visse Repræsentanter for Landbruget — navnlig for det store Landbrug, taler ved enhver Lejlighed om den beskyttede Hjemmeindustri, der i Modsætning til det betrængte Landbrug høster alle Fordelene ved den af Regeringen førte økonomiske Politik, en Politik, der som bekendt ikke er udsprunget af dens egen fri Vilje, men er blevet den paatvunget udefra gennem de andre Landes Selvforsyningsbestræbelser. Disse Landborepræsentanter paastaar nu — kraftigt understøttet af Venstres og Det frie Folkepartis Presse, — at der findes næsten ubegrænsede Salgsmuligheder for danske Landbrugsprodukter i Tyskland, naar blot Danmark vil lukke Porten op for en tilsvarende Indførsel af tyske Industrivarer.

Formanden for Foreningen af jyske Landboforeninger og Præsidenten for Landbrugsraadet, Landstingsmand Hauch, har i en Tale, som han den 29. Juni holdt i Thisted, givet klart Udtryk for denne Opfattelse, idet han udtalte:

»*Mulighederne for et Salg, og et udvidet Salg af Landbrugsprodukter er store. Da vor Kvægleverance til Tyskland var paa sit højeste, androg den 220.000 Kreaturer, men det var kun 3—4 pCt. af Tysklands samlede Kødforbrug. Hvis Tyskland vil handle med os, og det vil Tyskland, er der store Muligheder, og her er et af de Omraader, hvor der maa være Enighed mellem alle Landbrugere, Enighed om at sige, at vore Varer skal ud, selv om det skal gaa ud over en beskyttet Hjemmeindustri, der har faaet en Udvikling, den aldrig har drømt om.*

Sandheden er, at det er Udviklingen af den beskyttede Hjemmeindustris Produktion, der ligger som en Hindring for Udnyttelsen af Landbrugets Afsætningsmuligheder i Tyskland.«

Man skulde egentlig mene, at Landbruget havde al mulig Grund til at gaa stille med Dørene, naar der er Tale om beskyttede Erhverv. Der findes nemlig ikke noget Erhverv her i Landet, der som det danske Landbrug er understøttet og beskyttet paa alle Leder og Kanter. Ikke blot yder Staten store Tilskud til Landbruget, men de danske Forbrugere maa endog betale ekstra høje Priser for de Landbrugsvarer, der sælges paa Hjemmemarkedet, foruden at de selvfølgelig er med til at betale Omkostningerne ved de forskellige Ordninger, der har givet og giver Landbruget Fordele, der beløber sig til mange Hundreder af Millioner Kroner. Det er bemærkelsesværdigt, at mens en Del af Landbruget kræver uhindret Indførsel fra Udlandet — men vel at mærke kun for Industrivarer — er man i Byerne ikke saa ufornuftigt at kræve uhindret Indførsel af fremmede Landbrugsvarer — eventuelt til Dumpingspriser — skønt dette vilde give betydeligt lavere Priser for en Del vigtige Næringsmidler. Der synes saaledes hos Bybefolkningen at være ikke saa lidt mere Forstaaelse af Nødvendigheden for at tage rimeligt Hensyn til hele Erhvervslivets Vel, end dette er Tilfældet for i hvert Fald det store Landbrugs Vedkommende.

Men er det i det hele taget rigtigt, at Tyskland er saa villig til at købe danske Landbrugsvarer? Det fremgaar i det mindste ikke af Handelsstatistiken. I den første Halvdel af 1937 har Danmark fra Tyskland indført Varer til en Værdi af 201 Millioner Kr. mod 155,8 Mill. Kr. i samme Tidsrum i Fjor, altsaa for 45 Mill. Kr. mere. Har Tyskland nu købt for et tilsvarende Beløb i Danmark? Tværtimod. Værdien af vor Udførsel til Tyskland er gaaet ned med 6 Mill. Kr., nemlig fra 137,8 Mill. i 1936 til 131,5 Mill. Kr. i Aar. Tiltrods for at Danmark har udvidet sine Indkøb af tyske Varer, har Tyskland ikke gjort Gengæld, og selv om vor Udførsel vil stige noget i de kommende Maaneder, vil Handelsbalancen afgjort være i Tysklands Favør.

Den tyske Nazismes Landbrugspolitik tager jo ogsaa udtrykkeligt Sigte paa at gøre Landet uafhængig af Levnedsmiddeltilførsler udefra. Det var Formaalet med det store »Ernæringsfelttog«, som ganske vist er slaaet fejl, og dette kommer stadig til Udtryk i de tyske Nazistføreres Taler. I samme Omfang som det er muligt at gennemføre disse Planer, vil Importen af danske Landbrugsvarer blive skaaret ned, og det er sandelig ikke det

nazistiske Styres Skyld, at dette ikke allerede er sket. Alt dette er Landstingsmand Hauch selvfølgelig bekendt med, men ikke desmindre fremsætter han sine urigtige Paastande.

Handelsstatistiken modbeviser ogsaa den megen Tale om, at Industrien kun er i Stand til at udvide sin Produktion i Ly af Statens Beskyttelsesforanstaltninger. Det viser sig nemlig, at Industrieksporten i den første Halvdel af 1937 er steget langt stærkere end Landbrugseksporten. I Forhold til 1936 er Industrieksporten i den første Halvdel af 1937 steget fra 145 til 190 Mill. Kr. eller med 31 pCt., Landbrugseksporten fra 467 til 503 Mill. Kr. eller med 8 pCt. Dansk Industri har saaledes kunnet hævde sin Stilling paa Verdensmarkedet, hvor der selvfølgelig ikke er Tale om Særbeskyttelse, men hvor Konkurrencen tværtimod stadig antager skarpere Former.

Den Kendsgerning, at Danmark i den første Halvdel af indeværende Aar ligeledes har forøget sin Import fra England for dermed at bane Vej for en udvidet Landbrugseksport, er et yderligere Bevis for, at Regeringen gør alt for at varetage ogsaa Landbrugets Interesser. Selvfølgelig bør dette ikke ske uden at der samtidigt tages rimeligt Hensyn til Byerhvervene. Hverken dansk Industri eller de danske Arbejdere er tjent med, at Landet oversvømmes af fremmede Industrivarer. Arbejdsløsheden er stor nok i Forvejen, og Arbejdsløshedsprocenten for de forsikrede Arbejdere ligger i Aar højere end for de tilsvarende Maaneder i Fjor. For Juni Maaned d. A. var Kassernes Arbejdsløshedsprocent saaledes 13,7 mod 11,3 for Juni 1936, for Maj 14,8 mod 12,9 for Maj 1936. Indekstalet for Industriproduktionen viser for Juni Maaned en omend kun ringe Nedgang, nemlig fra 138 til 136. Endvidere er Boligbyggeriet i stadig Tilbagegang. Disse Tegn paa nedadgaaende Produktion og Beskæftigelse i Industri og Haandværk maner til Forsigtighed med Hensyn til at give Adgang for de store Industrilandes Overskudsproduktion. Thi lavere Produktion og større Arbejdsløshed betyder en tilsvarende Forringelse af Købekraften i Byerne og dermed ogsaa formindskede Afsætningsmuligheder for danske Landbrugsvarer paa Hjemmemarkedet. Heller ikke det danske Landbrug vil have Fordel af en øget Eksport, naar denne er betinget af en Nedgang i Hjemmeforbruget.

Den senere Tids økonomiske Udvikling har ikke været i Danmarks Favør, og Erhvervene har derfor al mulig Grund til at overveje egnede Foranstaltninger for at møde Fremtidens Vanskeligheder. Alle Erhverv burde staa samlede om en Politik, der tager retfærdig Hensyn til Landets økonomiske Fællesinteresser. Statsminister Stauning har adskillige Gange givet Udtryk for, at Ministeriet og Regeringspartierne er beredte til ærligt og loyalt Samarbejde, der dog ikke kun skal imødekomme en enkelt Klasses eller Befolkningsdels Krav, men skal være til Gavn for hele Folket. Hverken Venstre eller Det frie Folkeparti synes dog at være tilbøjelige til at gaa ind paa denne Tanke, medmindre det store Landbrugs glubske Krav opfyldes. Heldigvis har Valgene vist, at der findes Kredse indenfor Landbruget, der har Forstaaelse af Regeringens økonomiske Politik, der ogsaa har faaet Tilslutning fra Husmændene, og paa dette Grundlag maa saa Arbejdet for at bringe Landet over de nuværende økonomiske Vanskeligheder føres videre. Der er meget der taler for et Samarbejde mellem Bønder og Arbejdere, de to vigtigste Faktorer i Produktionslivet, men Forudsætningen maa ogsaa her være en tilbørlig Hensyntagen til begge Parters Interesser. Et Samarbejde i den Form, der øjensynlig endnu foresvæver store Dele af Landbruget, nemlig saaledes, at Bonden kræver ind, og Arbejderen betaler, skal vi have os meget frabedt.

Svigtende Arbejderbeskyttelse i Sovjetunionen.

Af *Salomon Schwarz.*

Den forcerede Industrialisering i Sovjetunionen har medført, at der tages stadig mindre Hensyn til Arbejdernes Beskyttelse. De i Virkeligheden statlige Fagforeninger, der fuldt og helt staar i Diktaturets Tjeneste, har tilsidesat Varetagelsen af Arbejdernes socialpolitiske Interesse til Fordel for en forceret Gennemførelse af den »Stalinske Generallinie«. De er blevet villige Tjenere for Statens økonomiske Organer, og en af Følgerne heraf er en systematisk Tilsidesættelse og Krænkelse af Arbejderbeskyttelsen.

Forholdene paa Arbejderbeskyttelsens Omraade er nu blevet saa forværrede, at selv den staliniserede Sovjet- og Fagforeningspresse ikke mere formaar at dække over dem. Selvfølgelig giver man nu »Trotzkisterne« Skylden for den svigtende Arbejderbeskyttelse. Saaledes meddelte Sovjetpressen, at »trotzkistisk-fascistiske Agenter« i Sodafabriken »Donsoda« havde gjort Arbejderbeskyttelsen og Sikkerhedstekniken til Genstand for deres Sabotageforsøg. Bladet »Za Industrialisazijn« for 8. April meddeler følgende herom:

»Sabotørerne havde beskadiget Dampledningen, hvorved Kalkafdelingen fyldtes med Dampe, der blændede Arbejderne og bevirkede, at de maatte bevæge sig som i tæt Taage. I alle Afdelinger blev Ventilationsanlægene ødelagt, og selv i Kalkafdelingen var Ventilatoren ude af Funktion, tiltrods for, at Lokalerne var fyldt med giftige Dampe. Alle Vinduer blev holdt lukkede. Stærkstrømsledningerne var ikke isolerede, hvad der betød en bestandig Brandfare. Resultatet var, at Antallet af Sygdomstilfælde blandt Arbejderne steg ganske betydeligt i 1936«.

Men hvad foretog Bedriftsraadet og Fabriksledelsen sig for at bekæmpe denne »Sabotage«? Herom oplyser Bladet: »De Arbejdere, der beklagede sig over de slette Tilstande og afslørede Sabotørernes Værk, beskyldte man for manglende Arbejdsvilje og Opportunisme«. Fagforeningsledelsen blev gjort bekendt med Forholdene, men foretog intet for at afhjælpe de paaklagede Forhold: »Intet er forandret, Fabriksafdelingerne er uhyre snavsede og fyldt med tæt Taage af Dampe og Uddunstninger. Afløb og Ventilation er i Uor-

den og saa utætte, at de giftige Gasdampe strømmer ud i Arbejdslokalerne«.

Efter »Trotzkist-Processen« Pjatakow-Radek, bragte »Prawda« for 31. Januar d. A. et hysterisk Opraab fra Arbejderne i Moskva-Værkerne »Segl og Hammer« til alle Arbejdere i Sovjetunionen, hvori det bl. a. hedder: »Vi ved nu, at Maskinerne ikke bliver staaende af sig selv, at Drejebænkene ikke ødelægger sig selv, og at Kedlerne ikke springer i Luften af sig selv, men at vore Klassefjenders Haand er skjult bag enhver Handling af denne Art«.

Arbejderbeskyttelsen og Sikkerhedstekniken i Sovjetunionen var hidtil en meget vigtig Eksportartikel for den kommunistiske Propaganda. Man har udførligt skildret de gode Forhold i de russiske Fabriksvirksomheder, men i Virkeligheden bestaar disse gode Hensigter og Forskrifter kun paa Papiret, og i de fleste Fabriker og Værker er selv Ventilationsanlægene i en sørgelig Forfatning. Fagforeningernes Blad »Trud« for 11. Marts anfører f. Eks. en lang Række Tilfælde, hvor Ventilationen i Fabriksvirksomheder er saa mangelfuld, at Arbejderne maa arbejde med Gasmasker og hvor der forefalder talrige Tilfælde af Forgiftninger, ja, hvor selv de i Fabrikernes Nærhed beliggende Arbejderboliger er truede af den giftige Gas.

For at skaffe Afløb for Arbejdernes Harme over disse Tilstande søger den russiske Presse at give »Trotzkisternes Sabotage« Skylden herfor. I Virkeligheden er det Statsorganerne og de statlige Fagforeninger, der ikke sørger for Overholdelsen af Bestemmelserne i Arbejderbeskyttelseslovene. Formanden for den faglige Landsorganisation i Sovjetunionen, Schwernik, har selv maattet indrømme dette paa et af Fagforeningernes Centralraad afholdt Møde, hvor han udtalte, »at det stigende Antal Arbejdsulykker og Sygdomstilfælde i en Række Industrigrene er Udtryk for daarligt Arbejde paa Arbejderbeskyttelsens Omraade«. Paa en Partikonference i Leningrad (»Prawda« af 26. Maj), henledte Statsadvokat Posern Opmærksomheden paa den grove Krænkelse af Arbejderbeskyttelses-Lovgivningen, paa det stigende Antal Arbejdsulykker og Sygdomstilfælde og paa enkelte kommunistiske Driftslederes og Fagforeningsledere hjerteløse Holdning i Spørgsmaal vedrørende Arbejderbeskyttelse og Arbejdernes Sundhed.

Det er dog ogsaa galt fat paa andre Omraader. Paa det allerede omtalte Møde af Landsorganisationens Centralraad erklærede Formanden, Schwernik bl. a., at »Misbruget af Overarbejde og Arbejde paa Helligdage (Fridage) er et af de Punkter, hvor der forekommer de fleste Overtrædelse af Arbejderbeskyttelseslovene (»Trud« af 16. Maj). Ved samme Møde anførte Formanden for Maskinarbejdernes Fagforbund, Strijewski, et andet Tilfælde, der karakteriserer Forholdet mellem Arbejdere og Fabriksledelse i Arbejderstaten:

»I Ischew-Værkerne tvinger Driftslederne Arbejderne til at arbejde over. Paa Arbejdernes Besværing over, at de allerede var trætte, svarede Driftslederen: tag en kold Duche og genoptag Arbejdet«.

Bladet »Za Industrialisazijn« anfører i sit Nummer for 17. Maj adskillige Tilfælde, hvor Arbejdere har maattet arbejde 24 Timer i Træk uden at forlade Arbejdspladsen. Selv gravide Kvinder har man tvunget til 7 Timers Overarbejde pr. Dag.

Sovjetunionen er som bekendt et af de faa Lande, hvor Kvinder beskæftiges ved Natarbejde og ved Arbejde under Jorden i Gruberne. Dette kalder man »Kvindernes Ligestilling i Produktionsprocessen«.

I Anledning af forskellige Klager over, at gravide Kvinder beskæftiges ved haardt Arbejde i Gruberne, ved Paalæsning af Malm o. s. v., lod Redaktionen af Fagforeningsbladet »Trud« foretage en Undersøgelse af disse Forhold. Denne viste, at der i samme Grubes Skakter beskæftigedes 20 gravide Kvinder, som Driftsledelsen nægtede de i Loven forudsete Lettelser ved Arbejdet. Fabriksinspektøren havde givet Statsadvokaten Meddelelse herom samt om Afskedigelse af gravide Arbejdersker, der nægtede at forrette dette anstrengende Arbejde, men ingen — bemærker Redaktionen melankolsk — er blevet draget til Ansvar herfor.

Og hvorledes forholder det sig overhovedet med Arbejdstilsynet? Tilsynets Paataler og Forskrifter tages der i Reglen intet Hensyn til. »De plejer kun Bureaukratismen og hindrer os i vort Arbejde« erklærede Ingeniøren i Trusten »Sneschnjanantrazit«. »Forlad mit Kontor og forstyr mig ikke i mit Arbejde«, erklærede en anden Ingeniør overfor Arbejdstilsynsets Klager. (»Trud« af 12. Februar). Tilmed bestaar Arbejdstilsynet overvejende af uvidende og uerfarne Folk uden speciel Foruddannelse.

Disse Tilstande har fremkaldt dyb Utilfredshed blandt Arbejderne, og dette er Grunden til Sovjetpressens Alarmraab og til Fagforeningsledernes »Selvkritik«. Men disse Alarmraab og Diktaturets nok saa gode Hensigter vil være resultatløse, saalænge Fagforeningerne er Statsorganer og Arbejdernes Selvhævdelse betragtes som Modrevolution, Mytteri, Trotzkisme etc. og forfølges med de grusomste Terrormidler. En virkelig Arbejdsret, en virkelig Arbejderbeskyttelse og et effektivt Arbejdstilsyn er nu engang ikke mulig under et totalitært Diktatur.

RUNDSKUE

RETTELSE. I vor Oversigt over den 23. internationale Arbejdskonference i sidste Nummer af »Arbejderen« (Nr. 1, Aargang 34), var ved et beklageligt Uheld i Fortegnelsen over den danske Delegation ikke medtaget Forbundsformand Axel Olsen, der af D. s. F.s Forretningsudvalg var udpeget som Raadgiver ved Konferencen.

DANSK HATTE- OG BUNTMAGERFORBUND. Den 30. Juli og følgende Dage afholder Dansk Hatte- og Buntmagerforbund Kongres i København og har i den Anledning udsendt en Beretning om Virksomheden 1933—1937. I Beretningen gives først en udførlig Oversigt

over de aarlige Overenskomstsituationer samt de talrige Lønbevægelser indenfor de forskellige Brancher, ligesom der redegøres for den øvrige Virksomhed i Kongresperioden. I Henhold til en Beslutning paa forrige Kongres, har Forbundet nu erhvervet sig egen Ejendom, hvorved Forbundsledelsen har faaet betydeligt bedre Forhold at arbejde under. Medlemsstatistiken viser en Fremgang fra 1494 i 1933 til 1566 i 1937, heraf 427 Mand og 1139 Kvinder. I et særligt Afsnit berettes om Arbejdsløshedskassens Virksomhed, og en Række Tabeller giver Oplysning om Kassens Indtægter og Udgifter, den udbetalte Understøttelse og det gennemsnitlige Antal arbejdsløse pr. Maaned og Aar. Fra 1933 til 1937 er Kassens Arbejdsløshedsprocent gaaet ned fra 26,4 til 17,5.

GLARMESTERSVENDENES ARBEJDSLØSHEDSKASSE. Den 18. Juli afholdt Glarmestersvendenes Arbejdsløshedskasse, der omfatter saavel Forbundet som den udenfor Forbundet staaende Fagforening i København, Delegeretmøde i København. Af Beretningen fremgaar, at Beskæftigelsen har været stigende gennem de senere Aar. Beretningen godkendtes enstemmigt, og en Række Vedtægtsændringer, væsentlig som Følge af den nye Arbejdsløshedslov, vedtoges.

Den 19. Juli afholdt Glarmestersvendenes Forbund Hovedbestyrelsesmøde, hvor Formanden, A. Nielsen, bl. a. redegjorde for de Forhandlinger, der er ført med de københavnske Glarmestersvendes Fagforening, der i en Aarrække har staaet udenfor Forbundet. Fra begge Sider erkendte man det uheldige i, at Fagforeningen i København, der tæller 221 Medlemmer eller 41 flere Medlemmer end Forbundets 12 Afdelinger tilsammen, staar udenfor Forbundet, men dette Forhold vil næppe kunne finde sin endelige Løsning før Forbundets næste Kongres, der afholdes i Randers i 1938.

INDUSTRIENS PRODUKTIONSINDEKS. For første Gang i lang Tid viser det af Statistisk Departement beregnede Produktionsindeks for Industrien en Nedgang, nemlig fra 138 for Maj til 136 for Juni 1937. Samtlige Industrigrupper viser Tilbagegang i Sammenligning med den foregaaende Maaned, men for de fleste Gruppers Vedkommende udgør Nedgangen kun nogle faa Points. Derimod er Indekstallet for Læderindustrien faldet fra 182 til 171 og for Træindustrien fra 131 til 127. Konsumvare-Industrierne viser Nedgang fra 141 til 138, Produktionsmiddel-Industrierne fra 136 til 133 (Basisaar 1931 = 100).

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Opgørelsen over Danmarks Vareomsætning med Udlandet i Juni Maaned viser, at Importen har beløbet sig til 145 Mill. Kr. eller 7 Mill. Kr. mindre end i Maj, mens Eksporten er gaaet ned med 4 Mill. Kr. til 124 Mill. Kr. Der har altsaa været en Merimport paa 21 Mill. Kr. mod 24½ Mill. Kr. i Maj. I Juni Maaned i Fjor havde Importen en Værdi af ca. 119 Mill. Kr. og Eksporten af ca. 115 Mill. Kr., og Merimporten udgjorde i den Maaned kun godt 4 Mill. Kr.

For Aarets første 6 Maaneder har den samlede Import haft en Værdi af 847 Mill. Kr. mod 678 Mill. Kr. i samme Tidsrum i Fjor, og Eksporten har udgjort 752 Mill. Kr. mod 661 Mill. Kr. Der foreligger saaledes en Merimport paa ikke mindre end 95 Mill. Kr. mod kun 17½ Mill. Kr. paa samme Tid i 1936. Til Eksportstigningen paa 91 Mill. Kr. har Landbrugseksporten bidraget med 36 Mill. Kr. og Industrieksporten med 45 Mill. Kr. Mens Landbrugseksporten i den første Halvdel af 1937 er steget med 8 pCt., er Industrieksporten vokset med 31 pCt.

Det store Underskud paa Handelsbalancen skyldes navnlig den øgede Kornindførsel samt de stigende Raastofpriser, der ikke mindst præger vor Samhandel med Tyskland. Danmark har nemlig i den forløbne Halvaarsperiode købt for 201 Mill. Kr. i Tyskland, det er 45 Mill. Kr. mere end i Fjor, mens vor Eksport til Tyskland kun har andraget 131 Mill. Kr. eller 6 Mill. Kr. mindre end i den første Halvdel af 1936. I England har vi købt for 334 Mill. Kr. samtidig med at vi udførte for 386 Mill. Kr. danske Varer til England.

Dansk Skotøjsarbejderforbunds 22. ordinære Kongres.

I Dagene 5.—7. Juli afholdt Dansk Skotøjarbejderforbund sin 22. ordinære Kongres i Aarhus, der var besøgt af 101 Delegerede samt talrige Gæster fra Ind- og Udland.

Kongressen aabnedes af Formanden, *P. Knudsen,* der bød Velkommen og kort omtalte de vigtigste Begivenheder i Kongresperioden og mindedes de Kolleger, der var afgaaet ved Døden.

Paa Aarhus Afdelingens Vegne bød *Holger Petersen* Kongressen velkommen til Aarhus, og derefter overbragte *Geo Chester,* International Skotøjarbejder-Union, *E. Gundersen,* Norge, *Wern,* Sverige, *Leonhard Hansen,* Fællesorganisationen i Aarhus, og *J. S. Tooth,* England, en Hilsen fra deres Organisationer.

Chr. Jensen bragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og udtalte sin Glæde over, at Skotøjarbejderne trods visse Brydninger altid har staaet solidariske med de øvrige Arbejdere i den faglige Centralorganisation. Han trak Linierne op for de ændrede Vilkaar for Fagorganisationernes Arbejde og pegede paa Betydningen af den Samling, der nu foregaar om D. s. F. Chr. Jensen udtalte sig mod Trediemands Afgørelse af Fagbevægelsens Anliggender og gav Udtryk for Haabet om, at Fagforeningerne trods vor Tids mange Vanskeligheder kan bevare deres Enhed og notere yderligere Fremgang i de kommende Aar.

Kongressens Konstituering.

Efter Mandaternes Godkendelse valgtes til Dirigenter *Hallberg* og *Axel Christensen,* København, og *Holger Petersen,* Aarhus, og til Sekretærer *Olaf Hansen,* København, og *Axel Samsø,* Fredericia, med Translatør *Skjoldbo* som Hjælpesekretær.

Beretning om Virksomheden.

Formanden fik nu Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han konstaterede, at Perioden har været præget af Fremgang. Siden Kongressen i 1934 er Medlemstallet steget fra 5215 til 6099, mens Afdelingernes Antal er steget fra 46 til 49. Der er udført et stort

Arbejde for at tilvejebringe en overenskomstmæssig Ordning af Ungarbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar og af Lærlingeforholdene med det Resultat, at Forbundet som et af de første Fag har faaet oprettet Overenskomst for unge Arbejdere. Endvidere har det været muligt at faa gennemført et ofte fremsat Krav om Ferie for Haandskomagere, der nu har Ret til en Ferie paa 6 Arbejdsdage med 2 Søndage.

Industrien viser stigende Produktion og Beskæftigelse. I 1931 dækkede Importen 43 pCt. af Forbruget her i Landet, mens der i 1936 kun importeredes 4—5 pCt. Trods den store Produktion har Arbejdsløsheden fremdeles været ret stor, navnlig i den sidste Halvdel af Perioden. Aarsagen hertil er dels en Række nystartede Fabriker, dels en Tilgang til Faget af nye, særlig unge Arbejdere, der i Reglen er undergivet en hensynsløs Udnyttelse. Formanden bebudede, at man nu efter Vedtagelsen af den nye Lærlingelov vilde optage en Drøftelse af de Unges meningsløst slette Uddannelse i Faget.

Formanden gav derefter en Oversigt over de senere Aars Overenskomstsituationer og redegjorde herunder ogsaa for Voldgiftsafgørelserne og Statsindgrebene, hvorom han bl. a. udtalte: »Vi bør ikke sige, at Regeringen har vist Vejen til Statsindgreb for kommende Regeringer. Det skulde enhver borgerlig Regering nok have fundet paa af sig selv uden *vor* Anvisning. Vi kan nok kritisere Indgrebene og er ikke tilfredse med dem, men maa paa den anden Side erkende, at vi skal ikke være bange for at bruge vor politiske Magt. Dertil har vi jo arbejdet for at faa politisk Magt, og det kan jo heller ikke nytte at bebrejde Politikerne, hvad de gør, hvis vi selv tilrettelægger Arbejdet saaledes, at de kommer til at klare Sagerne for os.«

Formanden sluttede sin Beretning med en Omtale af en Del andre Spørgsmaal, der har været fremme i Beretningsperioden.

I Diskussionen om Beretningen deltog en lang Række Talere, der navnlig omtalte de specielle Fagspørgsmaal og krævede en Forhøjelse af Fagets lave Minimallønninger. Efter at Formanden havde repliceret til de forskellige Talere blev Beretningen enstemmigt godkendt. I Tilslutning hertil vedtoges enstemmigt en Udtalelse, der anerkender den af Regeringen førte økonomiske Politik, som har været præget af Hensynet til den arbejdende Befolkning og betydet voksende Beskæftigelse og dermed øgede Indtægtsmuligheder for Arbejderne. Det erkendes, at Indgrebene paa Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationernes Virksomhedsomraade har været Samfundets Nødværge, da vitale Samfundsinteresser har staaet paa Spil, men det fremhæves som Kongressens principielle Opfattelse, at Statsindgreb i Overenskomstforhold bør undgaas, hvor ikke traktatmæssige Forpligtelser overfor Udlandet eller økonomiske Nødstilstande gør dette muligt. Udtalelsen slutter saaledes:

»Kongressen erkender, at der med Regeringsmagt følger et Ansvar overfor Landets Erhvervsliv, som ikke kan tilsidesættes. Kongressen tilsiger derfor det danske Socialdemokrati sin Medvirken til Løsning af Tidens vældige økonomiske og sociale Opgaver og udtaler sin Tillid til, at Socialdemokratiet fortsat vil handle med det arbejdende Folks Vel for Øje.

Kongressen udtrykker Arbejdernes Tak til Socialdemokratiet for den Gerning, der er øvet, og udtaler Forventning om, at Partiets Repræsentanter i Regering og Rigsdag vil medvirke til, at Fagorganisationerne som en vigtig og væsentlig Bestanddel af det demokratiske Samfund fortsat sikres direkte Indflydelse paa Fordelingen af Samfundsproduktionens Udbytte.«

Kongressen vedtog endvidere følgende Udtalelse vedrørende Spørgsmaalet om Minimalløn og Arbejdstid:

»Da det i den forløbne Kongresperiode paa tydelig Maade har vist sig, at vore lave Minimallønninger har virket svækkende paa vort Lønniveau, paalægges det Hovedbestyrelsen ved første Overenskomstforhandling at arbejde for en kraftig Forhøjelse af Minimallønningerne.

Kongressen tiltræder de Synspunkter, der er nedfældet i den Udtalelse, som blev vedtaget paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i 1937 angaaende Arbejdstidsforkortelse og Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden. Kongressen tilsiger De samvirkende Fagforbund og Regeringen Dansk Skotøjarbejderforbunds Støtte til Gennemførelse af Kravene.«

Lovændringer og særlige Forslag.

Paa den sidste Mødedag drøftedes en Række Lovændrings- samt andre Forslag, ligesom der foretoges Valg af Ledelse. Vi anfører de vigtigste Forslag og Vedtagelser.

Der førtes en længere Diskussion om et Forslag angaaende *65 Aars Aldersgrænse for Forbundets Tillidsmænd.* Det besluttedes at overlade til Hovedbestyrelsen nærmere at overveje Spørgsmaaalet om en passende Aldersgrænse.

Som Følge af forøget Arbejde paa Forbundskontoret vedtoges det at *oprette en fastlønnet Stilling som Sekretær*

Med stort Flertal vedtoges det at tiltræde De samvirkende Fagforbunds *Pensionsordning,* ligesom Hovedledelsen fik Bemyndigelse til at tiltræde de *Regler for Fællesafstemninger,* der vedtoges paa den ekstraordinære Generalforsamling i D. s. F. før næste Overenskomstsituation.

Som Tilskud til *Højskoleophold* og lignende Kursus bevilgedes indtil 1000 Kr. aarligt. Man vedtog en Ordning, hvorefter *arbejdsløse Medlemmer* faar udbetalt 5 Kr. hver 1. Maj, saafremt de har gaaet ledige i 4 Uger og Strejkefondens Beholdning overstiger et vist Beløb. Hovedledelsen skal undersøge, paa hvilke Betingelser og under hvilke Forhold Forbundet vil være i Stand til at yde *Tilskud til Aldersrentenydere* i Faget. Der vedtoges et Forslag, der letter Fagets unge Arbejdere *Overgang fra Ungdomsafdeling* til de Voksnes Afdeling. Hovedledelsen skal undersøge en Række Forhold i Forbindelse med *Fagets Priskuranter,* og den skal have Opmærksomheden henvendt paa en eventuelt *Koncentrering* eller muligvis *Statsdrift i Skotøjindustrien.*

Valg og Afslutning.

Til Formand genvalgtes *P. Knudsen* med overvældende Majoritet. Til Hovedkasserer og Næstformand genvalgtes enstemmigt henholdsvis *P. Nielsen* og *Ejner Larsen.* Den nye Sekretærstilling blev besat med *Henry Petersen,* København.

Hovedbestyrelsen fik følgende Sammensætning: For København: *Olaf Hansen, Ingeborg Olsen, Valborg Larsen, M. Hallberg, N. P. Eriksen* og *Charles Koch;* for Provinsen: *Axel Samsø,* Fredericia, *Holger Petersen,* Aarhus, *Jens Jacobsen,* Esbjerg, *C. P. V. Jacobsen,* Odense, *Vald. Enghave,* Havdrup, og *Svend Jacobsen,* Nakskov. Afstemningsresultatet for Jyllands Vedkommende er dog endnu ikke helt opgjort, idet *Sørensen,* Viborg, og *Chr. Niielsen,* Horsens, fik lige mange Stemmer.

Formanden sluttede Kongressen med en Tak til Delegerede og Gæster og et Leve for Forbundet.

Teknisk Fremskridt og Arbejdstidsforkortelse.

Et af Hovedpunkterne paa de aarlige internationale Arbejderkonferencer i Genève er Direktørens Beretning. Som meddelt i forrige Nr. af »Arbejderen« deltog i Aar ikke mindre end 73 Talere i Diskussionen herom. Efter Debattens Afslutning replicerede Direktør Butler til de forskellige Talere. Vi gengiver nedenstaaende den Del af Direktørens Svartale, der omhandlede Arbejdstidsspørgsmaalet med Henblik paa det tekniske Fremskridt og dets Virkninger.

De sidste 25 Aar har bragt en hurtigere Vækst af den industrielle Produktion og en stærkere Udvikling af Tekniken end hvilken som helst tidligere Periode i Verdenshistorien. Man har beregnet, at i De forenede Stater 43 Arbejdere i 1930 kunde producere lige saa meget som 100 Arbejdere i 1899. Det Spørgsmaal trænger sig paa, hvormange færre Arbejdere der er nødvendige for at forrette samme Arbejdsydelse i 1937. Det tekniske Fremskridt er ikke standset af den økonomiske Krise men er tværtimod fortsat paa Grund af Nødvendigheden for Produktionsomkostningernes Nedsættelse.

Hvad betyder disse Kendsgerninger? De viser paa den ene Side, at Industrien i Tiden fra 1914 til 1937 grundet paa den betydelige Forøgelse af sin Produktionskapacitet stadig er blevet mere egnet for en kortere Arbejdsuge. De viser endvidere, at ligesom den vældige Udvikling af Produktionsmulighederne i Tiden fra 1815 til 1919 muliggjorde Indførelsen af 48 Timers Ugen uden nogensomhelst skadelige Virkninger, en tilsvarende Udvikling i de sidste 25 Aar har muliggjort en ny Forkortelse af Arbejdstiden. Endelig viser det sig, at en kortere Arbejdsuge ikke blot er økonomisk mulig, men at de Betingelser, som muliggør Forkortelsen, endog gør denne nødvendig.

Det er rigtigt, at de Grunde, der oprindeligt anførtes for Indførelse af 40 Timers Ugen, overvejende tog Sigte paa en Udvidelse af Beskæftigelsesmulighederne. En vigtigere Grund er Behovet for en længere Hviletid. Man tænker ikke tilstrækkeligt paa, i hvor liden Udstrækning Mennesket egentlig har tilpasset sig Forholdene i den nye Tidsalder, hvori vi lever og arbejder. Kun i Underbevidstheden er man klar over den tiltagende Belastning af vort Nervesystem paa alle Livets Omraader. Man erkender næppe nok de uhyre fysiologiske og psykologiske Virkninger af den tekniske Revolution i de sidste 40 Aar. Den uhyre Hurtighed, der præger vor Tid, har fra Grunden af omformet Betingelserne for Livet i Byerne. Automobilet, Flyvemaskinen, Telefonen og Radiofonien belaster Nerver og Hjerne i et Omfang, som Organismen endnu ikke har formaaet at tilpasse sig. Man bør ikke glemme, at over titusinde Aar var nødvendige, forinden Mennesket var i Stand til at bevæge sig hurtigere end en Hest, og forinden det var muligt at give Udtryk for Tanker paa anden Maade end gennem umiddelbar Meddelelse. I Løbet af hundrede Aar opstod en fuldstændig ny Levemaade, og paa intet Omraade har Anspændelsen af Nervesystemet været stærkere end i Industrien. Haandværkerens omhyggelige Virksomhed udføres i Dag af Maskiner, der arbejder med stadig øget Hurtighed, kræver stadig større Opmærksomhed fra Arbejderens Side og sætter højst vilkaarlige Grænser for hans Arbejdstempo samtidig med, at de berøver ham enhver personlig Tilfredsstillelse over Resultatet af hans Arbejde.

Det er udenfor al Tvivl, at Resultatet er forøget Anspændelse. De legemlige Anstrengelser er blevet overordentligt formindsket gennem mekaniske Arbejdsprocesser af enhver Art, men Anspændelsen af Nervesystemet er forøget. Netop mod denne Anspændelse er den menneskelige Organisme mindst modstandsdygtig. I Løbet af Aartusinder har Mennesket været i Stand til at vænne sig til legemlige Anstrengelser. Han har vænnet sig til Benyttelsen af sine Muskler uden betydelig Anspændelse af Aand og Nerver. For Tiden foregaar Udviklingen i den modsatte Retning. Arbejderen er i Dag udsat for en stadig Anspændelse af Aand og Nervesystem uden at udøve den Muskelvirksomhed, som lang Tids Vane har gjort ham egnet til. Resultatet er en hel Række nye Sygdomme af Nervesystemet. Man hører nu om »nervøse Sammenbrud« i alle Industrigrene, ikke blot hos de overanstrengte faglærte og intellektuelle Arbejdere, men tillige hos de ufaglærte Arbejdere, hvis Liv afspiller sig under den moderne Fabriks Larm, Hurtighed, Disciplin og ubønhørlige Rytme. Det er vist nok ikke urigtigt, at legemlige Sammenbrud hos Bønder og Arbejdere forekom langt sjældnere i Tiden forinden Maskinernes Indførelse. For nogenlunde at genoprette Ligevægten, er man gaaet over til at udfylde en større Del af Tiden med Legemsøvelser. Sporten er en Rekreation for Nerverne, men den kræver ogsaa mere Fritid.

Forinden Maskinernes Indførelse arbejdede man 12 eller flere Timer dagligt og ansaa dette som ganske naturligt. Arbejderen bestemte selv Arbejdstempoet, var ikke udsat for nogen Tvang og tiltrængte derfor ringere Hvile og Frihed. Med den industrielle Revolution opstod Behovet for en kortere Arbejdstid. For Tiden kræver man paany en kortere Arbejdstid, nemlig efter at der har fundet

en endnu stærkere Udvikling af Maskintekniken Sted.

Hvorledes kan dette forklares? Naar der nu kan bemærkes en voksende Bevægelse til Gunst for en kortere Arbejdstid, tror jeg, at denne Kendsgerning frem for alt skyldes en utydelig følt Trang til mere Hvile og Fritid grundet paa det øgede Tempo og Belastning i den moderne Industri og det moderne Liv. Økonomisk set vil Arbejdstidens Forkortelse blive udlignet ved større Produktionsydelse. Desto hurtigere Maskinen arbejder, desto mere vil der blive udført i en bestemt Tidsenhed, og det med ringere legemlig Anstrengelse, men med øget psykisk Belastning, som den menneskelige Organisme kun ufuldkomment har vænnet sig til. Dette er Forklaringen paa Kravet om kortere Arbejdstid og Ferie med Løn.

NYT FRA UDLANDET

VERDENSARBEJDSLØSHEDEN. Det internationale Arbejderbureaus Kvartalsoversigt over Arbejdsløsheden i forskellige Lande viser, at den i den senere Tid bemærkede Nedgang i Arbejdsløsheden vedvarer, og at Antallet af tilmeldte arbejdsløse er gaaet ned i næsten alle Lande. En Undtagelse danner Danmark, Estland, Finland og Jugoslavien, men Stigningen er kun minimal i disse Lande. I de Lande, hvor Statistiken bygger paa Oplysninger fra Arbejdsløshedsforsikringen, var Arbejdsløshedsprocenten som følger: Belgien, Marts Maaned 12,4 pCt. (1936: 15,7 pCt.), Danmark, Maj 14,5 pCt. (12,9), England, Maj 10,9 pCt. (12,8 pCt.), Holland, Marts 29,5 pCt. (33,9 pCt.), Østrig, Maj 18,9 pCt. (21,3 pCt.), Svejts, Marts 15,5 pCt. (22,3 pCt.) og Tjekoslovakiet, April 10,3 pCt. (14,6 pCt.).

I de Lande, hvor Statistiken bygger paa de af Fagforeningerne tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten som følger: Australien, Februar 9,9 pCt. (13,4), Kanada, April 11,1 pCt. (15,7 pCt.), Norge, Marts 23,2 pCt. (24,6 pCt.), Sverige, April 12,1 pCt. (15,1 pCt.) og De forenede Stater, Maj 9,3 pCt. (13,7 pCt.).

For alle øvrige Lande angives kun Antallet af arbejdsløse, der er tilmeldt de offentlige Arbejdsanvisninger. Ganske naturligt er denne Statistik ikke saa paalidelig, som den der bygger paa Arbejdsløshedskassernes Oplysninger, fordi mange arbejdsløse ikke er interesseret i at tilmelde sig ved Anvisningskontorerne, men søger Arbejde udenom disse og saaledes ikke medtages i den officielle Statistik. For disse Landes Vedkommende viser Arbejdsløsheden gennemgaaende en stærkere Nedgang. Enkelte af disse Lande er ligeledes medtaget i Statistiken over arbejdsløshedsforsikrede arbejdsløse, og for disse Lande viser de to Statistiker en ganske forskellig Bevægelse. I Sverige er f. Eks. Antallet af tilmeldte arbejdsløse fra April 1936 til April 1937 gaaet ned fra 46,628 til 22,247 eller med godt Halvdelen, mens Fagforeningernes Arbejdsløshedsprocent i samme Tidsrum kun er sunket fra 15,1 til 12,1. I Tjekoslovakiet er Antallet af tilmeldte arbejdsløse gaaet ned fra 637,385 til 384,386, mens Arbejdsløshedsforsikringen kun melder om en Nedgang fra 14,6 pCt. til 10,3 pCt. I alle de Lande, hvor Arbejdsløshedsforsikringen ikke er saa omfattende som f. Eks. i Danmark og England, er det derfor vanskeligt at danne sig et paalideligt Skøn over Arbejdsløshedens virkelige Omfang.

FERIE MED LØN I ENGLAND. Af de omtrent 14 Millioner Lønarbejdere i England har kun ca. 2 Millioner tilkæmpet sig Ret til en aarlig Ferie med Løn. Fra den engelske Fagbevægelses Side arbejdes der nu kraftigt for en generel Indførelse af Ferie med Løn. Der udsendes Brochurer, Flyveblade og Plakater, og Arbejderpressen bringer mange Artikler om Spørgsmaalet. Det er Meningen at søge Kravet gennemført ad overenskomstmæssig Vej, men samtidigt overveje Muligheden af en Løsning ad Lovgivningens Vej.

FAGBEVÆGELSEN I SVEJTS. Den faglige Landsorganisation i Svejts har udsendt sin Beretning, der viser, at Landsorganisationen ved Udgangen af 1936 omfattede 16 Forbund med 218,389 Medlemmer, det er 2981 eller 1,3 pCt. færre Medlemmer end ved Udgangen af 1935. Grundet paa den indtraadte Bedring af Erhvervslivets Forhold er Tilbagegangen i Medlemstallet nu standset, og flere Forbund melder allerede om Fremgang. Arbejdsløsheden har været ret betydelig og udgjorde i Gennemsnit for hele Aaret 93,000. Af Arbejdsløshedskassernes Medlemmer var gennemsnitlig 13,2 pCt. arbejdsløse.

Der er i Aarets Løb ført 565 Lønbevægelser omfattende ialt 134,354 Arbejdere, heraf 84,127 organiserede. Der forekom 51 Strejker og Lockouter omfattende 4127 Arbejdere. Hver Konflikt varede gennemsnitlig 19 Dage. Der opnaaedes Arbejdstidsforkortelse for 2011 Arbejdere, Lønforhøjelse for 6562 Arbejdere, forbedrede Feriebestemmelser for 4903 Arbejdere og andre Forbedringer for 9179 Arbejdere.

Beretningen slutter med en Henvisning til, at de bedrede økonomiske Forhold vil skabe gunstigere Betingelser for Fagforeningernes Aktioner, der navnlig skal tage Sigte paa en Forbedring af Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar.

Landarbejdernes Overenskomstforhold.

Forligsforslaget af 5. Maj d. A., der omfatter Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, beskæftigede ved Landbrugsarbejde, indeholdt foruden en Række Lønordninger tillige et udarbejdet Retsgrundlag afpasset efter Landbrugets særlige Arbejdsforhold.

Forslaget indeholdt endvidere et Paabud om, at der mellem Parterne skulde optages Forhandling for almindelig Landbrugsarbejde, og at disse Forhandlinger skulde være afsluttet inden 15. Juli 1937.

Skulde det ikke lykkes ved disse Forhandlinger at opnaa Enighed om Afslutning af en almindelig Landbrugsoverenskomst, skulde Forligsinstitutionen indlede Mægling og eventuelt stille et Mæglingsforslag.

I Henhold til dette Paabud har der været afholdt en Række Møder, uden at der er opnaaet et Resultat.

Forligsmanden havde derfor indkaldt Parterne til et Møde i Forligsinstitutionen den 22. Juli, hvor der forhandledes om Spørgsmaalet.

Forhandlingerne førte ikke til noget Resultat og afsluttedes med følgende af Forligsmanden fremsatte Udtalelse:

»Efter at de i Forligsinstitutionens Forslag af 5. Maj d. A. Pkt., 6 7 og 8 omhandlede Forhandlinger er afsluttet uden Resultat, har Forligsmanden anmodet følgende Organisationer om at ville lade sig repræsentere ved et Møde i Forligsinstitutionen Torsdag den 22. Juli Kl. 13:

Dansk Arbejdsmandsforbund, De samvirkende Fagforbund, De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger, Odenseegnens Sukkerroedyrkerforening, Kolding Sukkerroedyrkerforening, Vestsjællands Sukkerroedyrkerforening, Sukkerroedyrkerforeningen af 1930, Sukkerroedyrkerforeningen for Sydsjælland og Møen, Lollands Sukkerroedyrkerforeninger og Haderslev Sukkerroedyrkerforening.«

Samtlige tilsagte Parter havde ladet sig repræsentere. — Under Forhandlingerne rettedes det Spørgsmaal til Dansk Arbejdsmandsforbund, om dette var villigt til at slutte en eventuel Overenskomst med en mulig oprettet Arbejdsgiverforening i Stedet for med de paagældende Sukkerroedyrkerforeninger, og dette Spørgsmaal besvarede Dansk Arbejdsmandsforbund bekræftende.

Under de fortsatte Forhandlinger viste det sig, at kun Repræsentanterne for de sjællandske og møenske Sukkerroedyrkerforeninger personlig vilde gaa ind i et Arbejde for Oprettelse af en saadan Arbejdsgiverforening, og Dansk Arbejdsmandsforbund lovede herefter disse Foreninger, at der, saafremt dette Arbejde blev gjort, ikke vilde indtræde nogen Konflikt for disse Foreninger før efter 1. Oktober 1937, medens Forbundet overfor de øvrige Organisationer maatte betragte sig som fuldstændig frit stillet.

Samtlige Sukkerroedyrkerforeninger erklærede sig indforstaaede hermed.

Under disse Omstændigheder udtalte Forligsmanden, at han maatte anse Forligsmæglingen for afsluttet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Sydfynske Jernbaner.

Ved et Fællesmøde den 8. Juli i Arbejdsgiverforeningen behandledes nogle Divergenser mellem *Sydfyenske Jernbaner* og Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende

1) Løsarbejdernes Arbejdstid,
2) Overarbejdsbetalingen for de ved Ballastkørsel beskæftigede Arbejdere,
3) Lønforholdet for en Arbejder ved Tronderup Station.,
4) Lønforholdet for en Arbejder ved Højrup.

Efter Undersøgelse skulde Jernbanerne tilstille Forbundet en Skrivelse bekræftende, at Lønarbejderne skal følge den for Kolonnerne fastsatte Arbejdstid indtil 8 Timer pr. Dag. Bekræftes dette ikke, har Forbundet forbeholdt sig sin Stilling, saaledes som Forbundet har gjort for de 3 øvrige Spørgsmaal.

Elektrikere i Næstved og Ringsted.

En Klage fra Jernindustriens Sammenslutning over, at Dansk Elektrikerforbunds Afdelinger i *Næstved* og *Ringsted* havde krævet alt Arbejde udført i Akkord, behandledes paa et Fællesmøde den 28. Juni.

Sagen sluttede med, at Forbundet lovede at meddele skriftligt, at Ringsted-Afdelingens Beslutning er tilbagekaldt. For Næstved-Afdelingens Vedkommende var dette allerede sket.

Mølleriarbejderforbundet og Lille Skensved og Omegns Foderstofforretning.

Den 9. Juli afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Dansk Mølleriarbejderforbund forgæves havde forsøgt at faa oprettet en Overenskomst med »*Lille Skensved og Omegns Foderstofforretning*«, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen.

Det lykkedes heller ikke paa Fællesmødet at opnaa Enighed, hvorfor Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Murere hos Murermester P. M. Eriksen, Vejle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Juli 1937 forhandledes der om en fra Centralforeningen af Murermestre i Danmark fremsendt Klage over, at Arbejderne, Murersvendene og Murarbejdsmændene hos *Murermester P. M. Eriksen,* Vejle, havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning i Tiden fra 7. til 9. Juni d. A.

Ved Behandlingen af denne Sag tilkaldtes Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og Murarbejdsmændene i Vejle.

Sagen forhandledes og afsluttedes med følgende Resultat:

1) Arbejdernes Repræsentanter erkender, at den fra Mandag den 7. Juni Kl. ca. 10½ til Onsdag den 9. Juni om Eftermiddagen etablerede Arbejdsvægring har været ulovlig.

2) Det af Mesteren for det ovennævnte Tidsrum under Forbehold udbetalte Spadserepengebeløb tilbagebetales, idet de respektive Fagforeninger garanterer Beløbets Tilbagebetaling.

3) Spørgsmaalet om det fra Arbejderside fremsatte Krav om Spadserepenge Mandag den 7. Juni fra Kl. 7 til Kl. ca. 10½ henvises til Afgørelse efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Litografer hos Firmaet Hammerschmidts Reproduktionsanstalt i Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Juli 1937 forhandledes der om en af Dansk Litografisk Forbund fremsendt Klage over, at *Fir-*

maet Hammerschmidts Reproduktionsanstalt, Aarhus, som havde erhvervet en Virksomhed i Aalborg, havde paalagt en af Firmaet antaget Arbejder, som skulde være Arbejdsleder, at indmelde sig i Kemigraflauget.

Da Firmaet i Forvejen som Arbejdsleder beskæftigede det afkøbte Firma's tidligere Indehaver, forlangte Forbundet, at det skulde ophæve sit Paalæg og lade den antagne Kemigraf, Holger Clausen, genindmelde sig i Dansk Litografisk Forbund.

Efter Sagens Behandling enedes man om, at Firmaet imødekom det af Forbundet stillede Krav, nemlig, at den omtalte Arbejdsleder genindmeldte sig i Forbundet og udtraadte af Kemigraflauget.

Metaltrykkere hos A/S Glud & Marstrand.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Juli 1937 behandledes en af Dansk Metaltrykkerforbund fremsendt Klage over, at Firmaet *A/S Glud & Marstrand* havde overdraget et Arbejde til kvindelige Arbejdere til en lavere Betaling end den Akkordpris, der er aftalt imellem Forbundet og Firmaet, og man hævdede, at den Bestemmelse, der var indført i Forligsmandsforslaget af 27. Marts d. A. maatte medføre, at Retten til saadan Overdragelse af Arbejde til lavere Pris til andre Arbejdere var ophævet.

Overfor denne Paastand henviste Repræsentanterne for Jern- og Metalindustriens Sammenslutning til, at denne Arbejdsdeling igennem en Aarrække havde fundet Sted, og at Forligsmandsforslaget ikke kunde anvendes paa nærværende Tilfælde, idet dette Forslag udelukkende tog Sigte paa uorganiserede Arbejdere.

Da der ikke opnaaedes Enighed om Sagen, forbeholdt Forbundet sig sin Stilling, idet man vilde tage under Overvejelse at indbringe Sagen til retslig Afgørelse.

Træindustriarbejdere hos A/S Teknisk Korkindustri, Sorø.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Juli 1937 behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at Træindustriarbejderforbundet havde modsat sig, at der paa *A/S Teknisk Korkindustri's* Virksomhed i Sorø blev foretaget Ændringer i nedadgaaende Retning for Lønninger, der betales i Virksomheden, idet Firmaet henviste til, at de højere Lønninger, der var udbetalt, var foretaget af Selskabets Værkfører udenom Selskabets Ledelse, og man derfor havde meddelt Arbejderne, at man annullerede de højere udbetalte Timelønninger.

Overfor dette Krav om Lønreduktion protesterede Forbundet, idet man henviste til, at forsaavidt Firmaet ønskede at foretage Ændringer i Lønningerne, maatte man forlange, at Firmaet gik den overenskomstmæssige Vej og krævede Forhandlinger igennem Organisationerne, og at man ikke vilde finde sig i, at Firmaet enebestemmende vilde foretage Ændringer af Lønninger, der igennem længere Tid var udbetalt. — Forbundet forbeholdt sig iøvrigt for en Række andre Arbejdere at kræve en højere Timeløn end den, der betales i Firmaet.

Efter nogen Diskussion afsluttedes Mødet med, at Firmaet meddelte, at man ad organisationsmæssig Vej vilde kræve Mægling.

Tekstilarbejdere paa Jul. Hansens Trikotagefabriks Cotton-Afdeling.

Den 14. Juli 1937 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Dansk Tekstilarbejderforbund forgæves har søgt oprettet en Overenskomst med *Jul. Hansens Trikotagefabriks Cotton-Afdeling,* hvorefter der var varslet Strejke til Ikrafttræden den 18. Juli.

Fællesmødet endte med følgende Resultat:

Der optages inden Udgangen af Juli Maaned Forhandlinger mellem Textilfabrikantforeningen og Tekstilarbejderforbundet om det omhandlede Forhold.

De udstedte Strejkevarsler blev taget tilbage.

Arbejdsmænd hos A/S Tagpapfabriken »Dortheasminde«.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Juli 1937 opnaaedes der Enighed om en Overenskomst for *A/S Tagpapfabriken »Dortheasminde«,* Uldum Station.

Der havde forgæves været forsøgt lokal Forhandling, hvorefter Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Strejke overfor Virksomheden og samtidig Sympatistrejke overfor A/S Jens Villadsens Fabriker i Tømmerup og Ringsted.

Arbejderne paa »Dortheasminde« opnaaede Lønforhøjelser paa 17—21 Øre pr. Time og 1 Uges Sommerferie med Løn.

Strejkevarslerne toges tilbage.

Dansk Litografisk Forbund og Litograflauget.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Juli 1937 forhandledes der om følgende af *Litograflauget* fremsendte Klager.

For det første klagede Lauget over, at Forbundet havde gjort Brud paa den mellem Lauget og Forbundet bestaaende koutumemæssige Arbejdsanvisning, og for det andet over, at Forbundet havde paalagt et af sine Medlemmer, der havde den overenskomstmæssige Opsigelsesfrist af 14 Dage, at ophøre med Arbejdet efter 7 Dages Forløb og saa holde Ferie i de sidste 7 Dage.

Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorefter Arbejdsgiverforeningen meddelte, at den vilde indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Ærtedyrkerforeningen for Slagelse & Omegn.

Ved et Fællesmøde i Slagelse den 15. Juli mellem Repræsentanter for *Ærtedyrkerforeningen for Slagelse & Omegn* og Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund forhandledes der om en Fornyelse af den mellem Organisationerne bestaaende Lønaftale for Plukning af Ærter.

Ved Forhandling opnaaedes Enighed om en Forhøjelse af de bestaaende Akkordpriser, hvorefter den iværksatte Blokade ophævedes, og den mod Konservesfabriken »Danica« i Slagelse varslede Sympatistrejke annulleredes.

Handels- og Kontormedhjælpere hos A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Juli 1937 behandledes en Klage fra Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund over, at *A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle,* hindrer Medhjælpernes frie Organisationsret ved en Pensionsordning, der kun gælder for uorganiserede.

Mødet endte med, at Forbundet skriftligt skulde fremsende dets Vilkaar for et Forlig, hvorefter Arbejdsgiverne skulde tage Stilling hertil.

Kvindelige Arbejdere hos A/S Nordisk Kamfabrik, Vordingborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. Juli lykkedes det at opnaa Enighed om en Overenskomst for kvindelige Arbejdere hos *A/S Nordisk Kamfabrik* i Vordingborg. Timelønnen forhøjes til 67 Øre for Kvinder over 18 Aar, og Timelønstillæget faar tilbagevirkende Kraft fra 26. Maj d. A.

Der skal snarest mulig optages Forhandling vedrørende Fastsættelse af Akkorder, og disse skal fastsættes saaledes, at Akkordfortjenesten til enhver Tid ligger 25 pCt. over Timelønnen. Til Akkordarbejderne betales straks 10 Kr. pr. Arbejder.

Overenskomsten fastsætter endvidere Tillæg for forskellige Arbejder samt Tillæg for Overarbejde og Skifteholdsarbejde. Den indeholder desuden Feriebestemmelser samt Tillidsmands-Bestemmelser. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Marts, tidligst dog til 1. Marts 1939.

Kvindelige Arbejdere paa A/S Fyens Glasværk i Odense.

Paa et den 21. Juli afholdt Møde paa D. s. F.s Kontor opnaaedes Enighed om en Overenskomst mellem Sliberne paa *A/S Fyens Glasværk,* Odense, og Kvindeligt Arbejderforbund. Timelønnen forhøjes til henholdsvis 65 og 67 Øre, og Overenskomsten indeholder tillige Bestemmelser vedrørende Betaling for Overarbejde, Ferie etc. Den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, første Gang til den 1. Marts 1939.

Arbejdsmænd hos Vognmand H. Larsen, Hillerød.

Den 22. Juli afholdtes et Fællesmøde til Behandling af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at *Vognmand Hjalmar Larsen,* Hillerød, ikke overholder Overenskomsten, som han fra sit Medlemsskab i Hillerød Vognmandsforening er omfattet af, selv om han nu er Medlem af Kronborg Birks Vognmandsforening.

Mødet endte resultatløst.

Havnearbejdere i Rudkøbing.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Juli 1937 behandledes en Klage fra *Havnesammenslutningen* over, at Arbejdsmændenes Fagforening i *Rudkøbing* formentlig sad en afsagt faglig Voldgiftskendelse overhørig.

Mødet endte resultatløst.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2372.

Frisører hos Frisørmester Aage Kamper, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Juni 1937 i Sag Nr. 2372: De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund mod Frisørmester Aage Kamper, Aarhus.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund indklaget Frisørmester Aage Kamper, Aarhus, for Brud paa en mellem sidstnævnte Forbund og Indklagede indgaaet Overenskomst af 7. Maj 1934.

Efter Klagernes Fremstilling er Sagens Omstændigheder følgende:

Ifølge den nævnte Overenskomst, af hvilken Afskrift er vedlagt Klagen, er Indklagede forpligtet til udelukkende at beskæftige Forbundets Medlemmer. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig og Minimallønnen 50 Kr. ugentlig for Svende, naar der er forløbet mere end 2 Aar efter Læretidens Udløb. For Svende paa løst Arbejde er Arbejdstiden 8 Timer daglig og Minimallønnen 10 Kr. pr. Dag.

Indklagede har i Tiden fra 1. September 1936 til 1. Maj 1937 beskæftiget en uorganiseret Svend, der har været Svend i mere end 2 Aar, og underbetalt ham ved at aflønne ham med ca. 35 Kr. ugentlig med en ugentlig Arbejdstid af ca. 35 Timer. Dette er for Tiden indtil 23. Januar 1937 bekræftet ved en Klagen vedlagt Erklæring af den paagældende Svend.

Ved Skrivelse af 5. Februar 1937 paatalte Forbundet Forholdet overfor Indklagede, idet Forbundet opgjorde den da paaløbne Underbetaling til 15 Kr. pr. Uge eller ialt 330 Kr. Da Indklagede ikke besvarede denne Skrivelse, tilskrev Forbundet ham den 5. April med Anmodning om i Henhold til en Voldgiftsbestemmelse i Overenskomstens § 9 at udpege en Voldgiftsmand til Stridens Afgørelse ved faglig Voldgift samt medunderskrive en Henvendelse til Den faste Voldgiftsret om Udmeldelse af en Opmand. Heller ikke denne Skrivelse besvarede Indklagede.

Under Anbringende af, at Indklagede fortsat indtil 1. Maj d. A. har underbetalt en uorganiseret Svend, og at Underbetalingen herefter maa opgøres til 525 Kr., beregnet i Forhold til den overenskomstmæssige Arbejdstid af 48 Timer ugentlig, paastaar Klagerne Indklagede dømt til at betale Forbundet dette Beløb samt yderligere idømt Bod dels for at have beskæftiget en uorganiseret Svend, dels for at have vægret sig ved at medvirke til Sagens Indbringelse for faglig Voldgift.

Subsidiært paastaar Klagerne Indklagede ikendt en af Retten fastsat Bod og Erstatning for de begaaede Brud paa Overenskomsten.

Da Indklagede skønt lovlig stævnet ikke har givet Møde under Sagen, vil der være at afsige Kendelse i Overensstemmelse med Klagernes Paastand, der stemmer med deres mundtlige Fremstilling, mod hvilken intet er fundet at erindre. Retten finder at burde paalægge Indklagede en samlet

Bod paa 650 Kr., hvorhos Indklagede vil have at betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Kendelse:

Indklagede, Frisørmester Aage Kamper, Aarhus, bør til Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund betale en Bod paa 650 Kr. og derhos til Retten betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Sag Nr. 2367.

Sadelmagere paa Piskefabriken Scandia, Vejle.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juni 1937 i Sag Nr. 2367: De samvirkende Fagforbund for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund mod Fabrikant C. O. Hansen som eneste ansvarlige Indehaver af Piskefabriken Scandia i Vejle.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund indklaget Fabrikant C. O. Hansen som eneste ansvarlige Indehaver af Piskefabriken Scandia i Vejle i Anledning af, at Indklagede i sin Virksomhed har ansat en Mand, Karl Johnsen, som Arbejdsleder med Forpligtelse for ham til — saalænge han beklæder denne Stilling — ikke at være Medlem af nogen Arbejderorganisation. Klagerne nedlægger Paastand om, at Indklagede kendes uberettiget til at kræve den paagældende holdt udenfor Fagforeningen, medens Indklagede paastaar Frifindelse.

Indklagede er ikke Medlem af nogen Arbejdsgiverorganisation og ikke bunden ved Septemberforliget, men har som Medlem af Foreningen af Danmarks Piskefabrikanter Overenskomst med Sadelmager- og Tapetsererforbundet, og der maa antages mellem Parterne at være Enighed om, at Lovligheden af Indklagedes Krav om, at Johnsen ikke maa være Medlem af en Arbejderorganisation, maa bedømmes efter Septemberforligets Punkt 5.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Indklagede i 1918 som Arbejdsleder paa Fabrikens Fletteafdeling antog en Mand ved Navn Topgaard, som nogle Aar senere — efter Forbundsafdelingens Forlangende — udmeldte sig af Fagforeningen og fremdeles indtil sin Død i September 1936 stod udenfor Fagforeningen, uden at der herimod rejstes nogen Indsigelse fra Fagorganisationens Side. Indklagede havde ikke skriftlig Kontrakt med Topgaard, der var antaget paa en Maanedsløn, som efterhaanden var steget til 260 Kr.

Efter Topgaards Død antog Indklagede forsøgsvis en anden Mand til Udførelse af hans Funktioner, og da Indklagede ikke fandt ham egnet for Stillingen, antog han fra Nytaar 1937 ovennævnte Karl Johnsen, med hvem Indklagede den 30. Januar 1937 oprettede skriftlig Kontrakt efter den sædvanlige for Medlemmer af Foreningen for Arbejdsledere i Danmark benyttede Formular. Herefter ansattes Johnsen paa Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned for en fast Løn af 3300 Kr. aarlig, at udbetale med 275 Kr. om Maaneden.

Klagerne gør gældende, at Johnsen efter sine Funktioner vel maa anses som en særlig betroet Arbejder, men ikke opfylder Betingelserne for at anses som Formand i Septemberforligets Forstand, bl. a. fordi han i betydeligt Omfang selv deltager i Arbejdet og ikke selvstændigt kan antage og afskedige Arbejderne. Johnsens Lønningsindtægt overstiger ikke en almindelig Arbejders gennemsnitlige Fortjeneste, og hertil kommer, at Fabrikens Virksomhed i Tidens Løb er blevet saaledes indskrænket, at en særlig Arbejdsleder ved Siden af Indklagede, der selv er Fagmand, efter Klagernes Formening ikke længere kan anses for paakrævet.

Efter det oplyste maa det antages, at Fabriken for ca. 10 Aar siden beskæftigede indtil ca. 30 Arbejdere, Lærlinge iberegnet, i Slutningen af 1936 12 à 15 Mand og for Tiden 17 Mand, hvoraf 9 Mand i det af Johnsen ledede Fletteværksted. Indklagede hævder, at det for ham er en Nødvendighed at have en Arbejdsleder paa Fletteværkstedet til at tilrettelægge Arbejdet, kontrollere og kritisere dette og i det hele være Stedfortræder for Indklagede, naar denne selv ikke er tilstede. Disse Funktioner varetages af Johnsen ligesom tidligere af Topgaard. Johnsen deltager ikke i Akkorder.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder, derunder *at* Indklagede i en Aarrække med Fagforeningens Anerkendelse har haft ansat en Arbejdsleder i sin Virksomhed, *at Johnsen* maa antages at udøve tilsvarende Funktioner som i sin Tid Topgaard, og at Virksomhedens arbejdsmæssige Forhold ikke ses at være undergaaet saadanne Ændringer, som kunde begrunde, at en Arbejdsleder som Arbejdsgiverens Tillidsmand nu skulde anses som upaakrævet, finder Retten ikke at kunne tage Klagernes Paastand til Følge.

Indklagede vil herefter være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Indklagede, Fabrikant C. O. Hansen, Vejle, bør for Tiltale af Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af Klagerne og Halvdelen af Indklagede.

Sag Nr. 2379.

Bude hos Budcentralerne »Aabenraa Assistance« og »Astoria«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Juli 1937 i Sag Nr. 2379: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund paa Budenes Forbunds og Arbejdsmændenes Ungdomsafdelings Vegne mod Budcentralerne »Aabenraa Assistance Afdeling« og »Astoria« ved deres Indehaver Aage Mølvig.

Den 24. August 1936 afsluttede Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger, Budenes Forbund, København, og Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling Overenskomst med de to under eet drevne Budcentraler »Aabenraa Assistance Afdeling« og »Astoria« for de i Virksomheden beskæftigede Bude. I Overenskomstforhandlingerne deltog for Budenes Forbund dets Næstformand Svend Jensen, for Ungdomsafdelingen Ejnar Poulsen og for Bud-

centralerne deres Indehaver A. Iskov og dennes Medhjælper Aage Mølvig.

I Overenskomsten, der er svarende til de Overenskomster, de paagældende to Afdelinger har afsluttet med en Række andre københavnske Budcentraler, er Lønnen for Bude mellem 14—18 Aar ansat til 55% af det til Centralen indkørte Beløb med en garanteret Mindstefortjeneste af 3 Kr. pr. Dag og for Bude i Alderen 18 Aar og derover 60% af det indkørte Beløb med en Mindstefortjeneste af 4 Kr. pr. Dag. Løningerne er baseret paa Takster ikke under 1 Kr. pr. Time for 2-hjulede og 140 Øre pr. Time for 3-hjulede Cykler. Det er endvidere i Overenskomsten fastsat, at alle i Centralen beskæftigede Bude skal være Medlemmer af en af de to nævnte Afdelinger af Dansk Arbejdsmandsforbund, og at Fagforeningskontingentet ugentlig skal afdrages i Budenes Løn.

Den 1. Januar 1937 overtog Aage Mølvig Virksomheden og havde i den Anledning en Forhandling med Svend Jensen i Slutningen af December Maaned 1936.

Ifølge Mølvigs for Retten afgivne Partsforklaring gjorde han ved denne Lejlighed gældende, at Forretningen siden September 1936 var i stadig Tilbagegang, og at Grunden hertil var, at to konkurrerende Budcentraler, om hvilke man ved Overenskomstforhandlingerne i August 1936 havde udtalt, at de inden kort Tid vilde slutte lignende Overenskomst, endnu ikke havde sluttet Overenskomst med de to Afdelinger og derfor kunde køre billigere end Mølvig. Mølvig spurgte derfor Svend Jensen, om han, hvis han overtog Virksomheden fra 1. Januar, var bundet ved Overenskomsten, hvortil Svend Jensen svarede, at han var tilbøjelig til at mene, at den ny Indehaver ikke var bunden ved Overenskomsten, men lovede at give nærmere Meddelelse herom.

Ifølge Svend Jensens for Retten afgivne Vidneforklaring udtalte han ved Overenskomstforhandlingerne i August 1936 kun, at han vilde forsøge at faa Overenskomst med 3 nærmere angivne Budcentraler i den nærmeste Omegn, hvoraf de 2 ogsaa senere har sluttet Overenskomst; men han har ikke udtalt, at de to af Mølvig omtalte Budcentraler inden kort Tid vilde slutte Overenskomst med Arbejdsmandsforbundets 2 Afdelinger, og Iskov eller Mølvig tog heller ikke Forbehold i saa Henseende. Om Forhandlingen i December 1936 har Vidnet forklaret, at han ved denne Lejlighed udtalte, at ham bekendt fulgte en Overenskomst altid Virksomheden, uanset hvem Indehaveren var, og da Mølvig spurgte, om han kunde faa Dispensation fra Overenskomsten, svarede Vidnet, at det maatte Formanden og Bestyrelsen afgøre, men at Mølvig kunde opsige Overenskomsten til 1. April 1937.

Efter at Mølvig som omtalt havde overtaget Virksomheden den 1. Januar 1937, tilskrev han den 15. Januar Budenes Forbund, at »Aabenraa Ass.-Afdeling« og »Astoria« nu har skiftet Ejer, hvorfor Overenskomsten med den tidligere Ejer, Herr Iskov, betragtes som ophævet.

Da Mølvig efter den 15. Januar har aflønnet samtlige sine Bude med 55% af det til Centralen indkørte Beløb, dog uden garanteret Mindstebetaling, og i Virksomheden kun beskæftiger Bude, der ikke er Medlemmer af en af de to Arbejderorganisationer, har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund paa de to nævnte Afdelingers Vegne indklaget ham for Retten og nedlagt Paastand om, at Overenskomsten af 24. August 1936 kendes gældende for Aage Mølvig som nuværende Indehaver af de to Budcentraler, og at han dømmes til at betale dels Fagforeningskontingent for 6 Mand i 25 Uger ..... 270 Kr.
dels for lidt udbetalt Løn i 25 Uger ..... 200 -
eller ialt ..... 470 Kr.

Indklagede har paastaaet sig frifunden dels under Henvisning til, at Forudsætningerne for Iskovs Tiltræden af Overenskomsten ikke er opfyldt, idet de paagældende konkurrerende Centraler ikke har sluttet Overenskomst med de to Arbejderorganisationer, dels fordi han ved Overtagelsen af Virksomheden den 1. Januar ikke kan være bunden ved den med den tidligere Indehaver afsluttede Overenskomst, der kun binder denne personlig, og som han ikke har forpligtet sig til at overholde.

Hvad angaar det første Anbringende finder Retten det ikke godtgjort, at der ved Overenskomstforhandlingerne har været givet saadanne Tilsagn, at Iskov, hvis bestemte konkurrerende Centraler ikke sluttede lignende Overenskomster, kunde frasige sig Overenskomsten. Hvis dette skulde have været en Betingelse for hans Tiltræden af Overenskomsten, maatte han have taget udtrykkeligt Forbehold herom. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om Mølvig ved sin Overtagelse af Virksomheden maa anses bunden ved Overenskomsten, finder Retten at maatte lægge Vægt paa, at han selv havde deltaget i Overenskomstforhandlingerne sammen med Iskov i August 1936 og derfor nøje kendte Overenskomsten, og at han derefter i Anledning af den paatænkte Overtagelse af Forretningen forhandlede med Svend Jensen uden at give klar Besked om sit Standpunkt og først en halv Maaned efter Forretningens Overtagelse meddelte Forbundet, at han betragtede Overenskomsten som ophørt. Allerede af denne Grund finder Retten, at Overenskomsten maa anses gældende for Indklagede, og han vil herefter for ikke at have overholdt Overenskomsten i Tiden fra 15. Januar til 30. Juni være at ikende en Bod til Dansk Arbejdsmandsforbund paa de to Afdelingers Vegne, der findes at burde fastsættes til 200 Kr., hvorhos han fremtidig vil have at overholde Overenskomsten.

Indklagede findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

I Bod til Dansk Arbejdsmandsforbund paa Budenes Forbunds og Arbejdsmændenes Ungdomsafdelings Vegne betaler Indklagede Aage Mølvig 200 Kr. Indklagede vil derhos fra 1. Juli at regne have at overholde Overenskomsten af 24. August 1936.

I Sagsomkostninger betaler Indklagede derhos 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 3 * KØBENHAVN DEN 15. AUGUST 1937 * 34. AARGANG

Et gammelt Krav gennemføres.

Loven af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde opfylder et Krav, som Fagforeningerne har fremsat gennem mange Aar, men som de ikke har været i Stand til at gennemføre ved egen Hjælp. Dette skal ikke forstaas saaledes, som om de enkelte Forbund og deres Afdelinger har ladet Tingene gaa deres skæve Gang paa dette Omraade, tværtimod, de har altid søgt at dæmme op for Misbrug af Overarbejdet, og de har allerede paa et tidligt Tidspunkt søgt at faa indført visse Regler for Udførelse af Overarbejde, som i Reglen kun kan ske med Tillidsmandens eller Fagforeningens Tilladelse. Ordninger af denne Art er gældende indenfor de fleste Fag, derimod er der kun forholdsvis faa Fag, der har gennemført Regler for Overarbejdets Afspadsering, der maa betragtes som det bedste Middel mod Misbrug af Overarbejde og mod de Lønspekulationer, der fra enkelte Arbejderes Side er drevet med Overarbejdet.

De forskellige Ordninger af den her anførte Art har dog ofte haft en meget tilfældig Karakter, og fra De samvirkende Fagforbunds Side har man derfor søgt gennemført en generel Ordning gaaende ud paa, at alt Overarbejde skulde afspadseres. Da det ikke var muligt at naa en saadan frivillig Ordning, søgte Regeringen Spørgsmaalet løst ad Lovgivningens Vej. I Rigsdagssamlingen 1932—33 fremsatte Regeringen Lovforslag om Forbud mod Overarbejde, men skønt vedtaget i Folketinget strandede det paa Modstanden fra Oppositionspartiernes lille Flertal i Landstinget. Dette gentog sig adskillige Gange i de følgende Rigsdagssamlinger, indtil Regeringspartiernes Erobring af Landstingsflertallet ved Valget i 1936 satte en Stopper for denne Sabotage af Regeringens Lovforslag.

I 1936 antog Bestræbelserne for Overarbejdets Afskaffelse fastere Former, idet de to Hovedorganisationer i Begyndelsen af Aaret nedsatte et Fællesudvalg til Behandling af dette Spørgsmaal. Formaalet for Udvalgets Arbejde var at finde frem til en generel Løsning, at tilvejebringe en frivillig Ordning mellem de to Hovedorganisationer, saaledes, at Lovgivningsmagtens Indgreb paa dette Omraade kunde undgaas. Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg kunde dog ikke tiltræde det af Udvalgets Flertal fremsatte Forslag, hvad der formentlig skyldtes den paa Arbejdsgiverside meget udbredte Opfattelse, at Muligheden for en Lovgivning paa dette Omraade ikke var tilstede. Efter Henstilling fra Socialministeriet blev Forhandlingerne mellem de to Hovedorganisationer om samme Spørgsmaal genoptaget i 1937 i Forbindelse med de i Forligsinstitutionen stedfindende Overenskomstforhandlinger, men ogsaa denne Gang endte de resultatløse, og da det saaledes viste sig, at en frivillig Ordning mellem de to modstaaende Parter paa Arbejdsmarkedet ikke kunde opnaas, blev Regeringens Lovforslag om Forbud mod Overarbejde vedtaget i begge Ting. Loven er nu en Kendsgerning og træder i Kraft den 1. Oktober 1937.

Lovens Omraade er lige saa vidtrækkende som de bestaaende Overenskomster, naar der i disse er truffet Aftale om Arbejdstid, og det er i denne Forbindelse ikke afgørende, om en Arbejdsgiver eller Arbejder staar tilsluttet de kontraherende Organisationer. Loven fastslaar endvidere, at det Arbejde, der er præsteret udover det Timetal, som er fastsat i Overenskomsten, med ganske faa og uvæsentlige Undtagelser er at betragte som Overarbejde. Loven anfører en Række Tilfælde, hvor Overarbejde er tilladt, dog paa Betingelse af — og denne Bestemmelse er for Arbejderne en yderst vigtig Bestanddel af Loven — at dette uundgaaelige Overarbejde afspadseres. Denne Afspadsering eller Udligning, saaledes som den betegnes i Loven, skal paabegyndes snarest muligt og om muligt være afsluttet inden 14 Dage efter Overarbejdets Afslutning. Det bemærkes dog, at disse Regler for Udligning kan fraviges, forsaavidt der mellem vedkommende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisation er afsluttet en — af Socialministeriet godkendt — Overenskomst om en tillempet Ordning. Det er indlysende, at der ikke kan opstilles ensartede Regler for Overarbejdets Afspadsering gæl-

dende for alle Fag, og Socialministeriet ønsker derfor Spørgsmaalet om Afspadsering løst ad overenskomstmæssig Vej, idet en saadan frivillig Ordning paa Forhaand maa anses for bedre stemmende med paagældende Fags Tarv end en Anvendelse af Lovens generelle Tvangsregler. Socialministeriet henstiller derfor til Organisationerne gennem Forhandlinger at søge tilvejebragt en overenskomstmæssig Løsning af de af Loven omfattede Forhold inden 1. Oktober 1937. Der erindres i denne Forbindelse om, at Socialministeren ved Lovforslagets Behandling i Rigsdagen har forbeholdt sig at tage op til fornyet Overvejelse at løse Spørgsmaalet ved andre Foranstaltninger, saafremt det skulde vise sig, at Loven ikke vil faa de tilsigtede Virkninger for visse Omraader, fordi Overenskomstvejen ikke bliver betraadt. Loven gælder som bekendt kun til 1. April 1940.

Spørgsmaalet om Lovens Praktisering var til Behandling paa et den 7. August afholdt Formandsmøde i De samvirkende Fagforbund, hvor man ogsaa meget indgaaende drøftede Socialministeriets Henstilling. Paa Mødet var der Enighed om, at det ikke vil være muligt at fastsætte ensartede Regler for Afspadsering af Overarbejde gældende for alle Fag, idet Forholdene paa dette Omraade er vidtforskellige. Man var ligeledes enige om, at i adskillige Fag Lovens Hensigt ikke vilde blive naaet, saafremt man følger Bestemmelsen om Afspadsering inden 14 Dage efter Overarbejdets Afslutning, men at det i disse Fag vil være nødvendigt at fastsætte længere Opsamlingsperioder for paa denne Maade at muliggøre Antagelse af flere Arbejdere. Det vedtoges at imødekomme Socialministeriets Henstilling om at optage Forhandlinger med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer for snarest muligt at faa tilvejebragt de fornødne Aftaler om Lovens Praktisering. Saafremt der ved disse Forhandlinger ikke opnaas Enighed om Udformningen af Afspadseringsreglerne, skal Forbundene indberette Sagen til De samvirkende Fagforbund, der saa vil foretage de videre fornødne Skridt.

I enkelte Fag er Forhandlingerne med Arbejdsorganisationerne allerede i Gang og staar foran deres Afslutning, i de øvrige Fag kan Forhandlinger formentlig snart ventes paabegyndt. Ved disse Forhandlinger vil Forbundene lægge Hovedvægten paa, at Aftalerne formes paa en saadan Maade, at Arbejdsgiverne bliver nødsaget til at antage de flest mulige arbejdsløse til Erstatning for de Arbejdere, der afspadserer Overarbejde. Loven er tænkt som et Led i Bestræbelserne for Arbejdsløshedens Bekæmpelse, skal være et Middel til Imødegaaelse af dette store Onde. Ved de her omtalte Forhandlinger maa det være Forbundenes Opgave at gøre dette Middel saa effektivt som muligt.

Alvilda Andersen død.

Alvilda Andersen.

Den 31. Juli var den under Fagforenings-Internationalen bestaaende internationale faglige Kvindekomité samlet til Møde i Paris. Som Repræsentant for de fagorganiserede Kvinder i Skandinavien deltog Alvilda Andersen i dette Møde. Efter Mødets Afslutning om Aftenen den 31. Juli begav Fru Andersen sig til sit Hotel, hvor hun pludseligt blev syg og døde, forinden den tilkaldte Læge kom til Stede. Døden skyldtes et Hjerteslag. Det var saaledes det sidste af de mange Hundrede Møder, Alvilda Andersen har deltaget i.

Alvilda Andersen, der blev 61 Aar gammel, har gennem mange Aar indtaget en førende Stilling indenfor dansk Fagbevægelse. Indtil 1908 var hun Formand for de kvindelige Arbejdere ved Hærens Laboratorium, men blev i dette Aar ansat som Sekretær i Forbundet. Her udmærkede hun sig ved sin glimrende Forhandlingsevne, og da Forretningsførerstillingen i 1923 blev ledig ved Fru Sofie Rasmussens Fratræden, var der Enstemmighed om at vælge Alvilda Andersen som dennes Efterfølger. Fru Andersen beklædte desuden mange andre Tillidshverv indenfor Arbejderbevægelsen. Fra 1925 var hun Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, hvor hun var det tredieældste Medlem efter Anciennitet. Hun var endvidere Medlem af Partiets Hovedbestyrelse og siden 1929 af Københavns Borgerrepræsentation, Medlem af Arbejdernes Landsbanks Repræsentantskab, af Ledelsen af Arbejdernes Oplysningsforbund o. s. v.

Alvilda Andersen var en dygtig og energisk Fagforeningsformand, der tilfulde forstod at varetage sine Medlemmers Interesser. Dette er ikke saa let en Sag i et Forbund, der omfatter saa mange og forskelligartede Arbejderkategorier som Kvindeligt Arbejderforbund. Men Fru Andersen var i Besiddelse af den Dygtighed og det indgaaende Kendskab til de mangeartede Arbejdsforhold, der kræves for at kunne fylde denne Plads.

Hendes Interesser og Arbejde var dog ikke begrænset til det forholdsvis snævre Forbundsomraade, men spændte langt videre, og som Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har hun gennem sin levende Forstaaelse og sit kloge Omdømme ydet en betydelig Indsats til Gavn for hele Fagbevægelsen. Det samme kan siges om hendes Arbejde indenfor Københavns Kommunalbestyrelse, hvor hun navnlig tog sig af Arbejderkvindernes og Børnenes Sag.

Alvilda Andersens Død er ikke blot et stort og føleligt Tab for Kvindeligt Arbejderforbund, men for hele Arbejderbevægelsen, der med Ærbødighed og Taknemlighed vil bevare Mindet om denne uegennyttige og dygtige Kvinde.

Hvad er Arbejderbevægelsens Arkiv?

Hvad er Arbejderbevægelsens Arkiv? Naa, det ved vi dog, siger mange. Men der er alligevel ikke saa faa, som ikke ved det, og derfor vil vi gerne paany henlede alles Opmærksomhed paa Arkivet.

Det var i 1909, for nu 28 Aar siden, at De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund i Fællesskab oprettede et Arbejderbevægelsens-Arkiv. I 1925 traadte Arbejdernes Fællesorganisation i København til og blev Medejer af dette Arkiv, der har sine Lokaler i Arbejdernes Foreningsbygning, Rosenørnsalle 12, 5. Disse tre Organisationer vælger hver to Medlemmer, som danner Arkivets Bestyrelse. For Tiden bestaar denne af Knud V. Jensen og Hans Jacobsen fra De samvirkende Fagforbund, Hans Hedtoft-Hansen og W. Klüwer fra Socialdemokratisk Forbund og Robert Nielsen og Johs. Hansen fra Arbejdernes Fællesorganisation. Bestyrelsens Sammensætning vidner om, at Arkivet er den samlede danske Arbejderbevægelses Ejendom.

Hvad er Formaalet med Arkivet? Grundlæggerne formulerede det ved Oprettelsen af Arkivet saaledes:

> »I Erkendelsen af den Betydning det har, at Eksemplarer af al den Literatur, Beretninger, Regnskaber og lignende, som dels er udgivet og i Fremtiden vil blive udgivet vedrørende Arbejderbevægelsen i Danmark, bliver samlet paa et Sted, let tilgængeligt for alle, der har Interesse af at studere vor Tids største Kulturbevægelse, oprettes Arbejderbevægelsens Arkiv.«

I Løbet af de 28 Aar har Arkivet faaet et betydeligt Omfang. De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund, Arbejdernes Fællesorganisation, det kooperative Fællesforbund, de fleste Fagforbund, D. s. U. og D. U. I., Oplysningsforbundet, Social-Demokraten, Statistisk Departement, Det internationale Arbejdsbureau og Folkeforbundet i Genève, den faglige Internationale og Socialistisk Arbejder-Internationale tilstiller Arkivet deres Tryksager og Publikationer.

Her findes de fleste Skrifter omhandlende Socialismens Historie og Teori, her findes tillige Organisationernes Beretninger, Literatur omhandlende Bolchevisme, Fascisme, Nazisme, Demokrati etc., Fagbevægelsens Historie og Problemer, Fagforbundenes Jubilæumsskrifter, De samvirkende Fagforbunds Beretninger, Den faste Voldgiftsrets Kendelser, Værker om Arbejdstidsspørgsmaal, Lønforhold, Rationalisering, Bedriftsraad o. s. v.

Ogsaa om Kooperationens Historie og Problemer, Brugsforeningsbevægelsen o. s. v. har Arkivet en større Samling Skrifter end noget andet Bibliotek i Landet.

I Arkivet findes Originaldokumenter, Protokoller, sjældne Tryksager, Billeder og Genstande fra den danske Arbejderbevægelses første Dage.

Fra Aar til Aar er Arkivets Samlinger og Bogbestand forøget, og efterhaanden som det er bleven kendt, hvilken Oplysningskilde Arkivet er vedrørende politiske, faglige, kooperative, sociale og økonomiske Spørgsmaal, er ogsaa Benyttelsen steget. Foruden at være et Samlings- og Opbevaringssted for saadanne Dokumenter og Genstande, som kan tjene til Belysning af Arbejderklassens Kaar siden Laugsvæsenets Ophør og Arbejderbevægelsens Historie fra dens første Begyndelse, er Arkivet nemlig ogsaa at betragte som et Specialbibliotek, omfattende Arbejderbevægelse og Samfundsforhold i Ind- og Udland, i Fortid og Nutid.

Jo mere omfattende og fuldstændige Samlingerne bliver, i desto højere Grad vil Arkivet kunde løse sine Opgaver, ligesom det er af afgørende Betydning, at den Mængde Arkivalier og for Arbejderklassen kulturhistorisk interessante Minder, der stadig findes spredt rundt omkring, samles og bevares paa et Sted.

Denne Opgave kan kun løses ved Hjælp og Medvirken ogsaa fra Organisationernes Side. Der findes allerede en hel Række Organisationer, som regelmæssig tilsender Arkivet alle deres Offentliggørelser. Men der er ogsaa en Del Fagforbund, som maaske af Ukendskab aldrig sender noget til Arkivet. Disse sidste er det, vi i Dag særlig vil henvende os til og meget indtrængende anmode om regelmæssigt at overlade til Arkivet et Sæt af deres Beretninger, Regnskaber, Vedtægter, Tariffer, Overenskomster, Love, Statistik etc. Dette er ikke blot i Arkivets, men i deres egen Interesse. Flere Gange har det nemlig vist sig, at naar Forbundene skulde udarbejde et Jubilæumsskrift, saa henvendte de sig til Arkivet med Anmodning om Materiale. De Forbund, der i Tide har forsynet Arkivet med Materiale, var saa i Stand til at finde alt det, de ønskede. Henvendelser fra andre derimod, som hidtil ikke havde indsendt deres Publikationer, maatte Arkivet desværre besvare med, at der ikke fandtes noget. Det er selvfølgelig beklageligt. Det vilde derfor være godt, hvis Forbundene i Tide ogsaa vilde tænke paa Fremtiden og støtte Arkivet ved Fuldstændiggørelsen af dets værdifulde Samlinger. Opfør med det samme Arkivet paa Listen over dem, som regelmæssigt faar Organisationens Offentliggørelser tilsendt. Saa gaar intet tabt, og om tyve, tredive Aar vil Kammeraterne være Jer taknemmelige for Jeres Omsorg.

Prisniveauet.

(Efter Statistiske Efterretninger).

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Basis for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger.

I nedenstaaende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Juli 1937 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1931 gnstl. Kr.	Juli 1936 Kr.	Okt. 1936 Kr.	Jan. 1937 Kr.	April 1937 Kr.	Juli 1937 Kr.
Fødevarer	974	1138	1133	1125	1154	1169
Klæder, Fodtøj og Vask	383	467	472	483	501	503
Bolig	421	465	465	474	474	474
Brændsel, Belysn.	159	167	171	173	182	192
Skatter, Kontingenter o. l. ...	436	492	492	492	488	503
Andre Udgifter...	727	756	756	761	765	766
I alt ...	3100	3485	3489	3508	3564	3607

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1931 gnstl.

	1931 gnstl. Kr.	Juli 1936 Kr.	Okt. 1936 Kr.	Jan. 1937 Kr.	April 1937 Kr.	Juli 1937 Kr.
Fødevarer	100	117	116	116	118	120
Klæder, Fodtøj og Vask	100	122	123	126	131	131
Bolig	100	110	110	113	113	113
Brændsel, Belysn.	100	105	108	109	114	121
Skatter, Kontingenter o. l. ...	100	113	113	113	112	115
Andre Udgifter...	100	104	104	105	105	105
I alt ...	100	112	113	113	115	116

Naar Udgiften i Aaret 1931 sættes = 100, var Udgiften efter de i April 1937 gældende Priser 115 og efter de nu for Juli foretagne Beregninger 116.

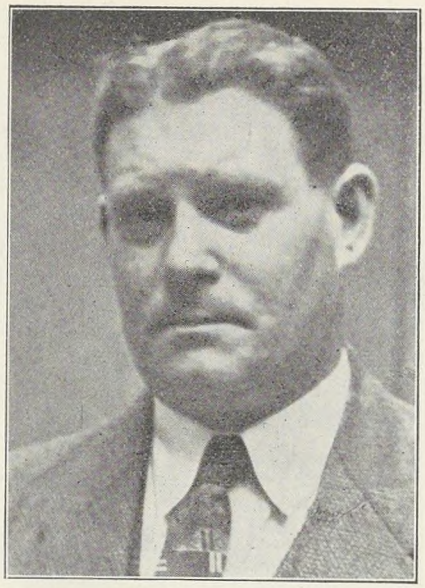
Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1931 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Juli udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 180.

To nye Forbundsformænd.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet har skiftet Formand, idet *Knud V. Jensen,* der har beklædt Formandsstillingen siden 1923, har ønsket sig fritaget for dette Hverv, da hans mange andre Tillidshverv lægger for megen Beslag paa hans Arbejdskraft.

Paa det den 2. August afholdte Hovedbestyrelsesmøde i Forbundet vedtoges det at imødekomme Knud V. Jensens Anmodning, og som ny Forretningsfører valgtes enstemmigt Hovedkasserer *H. C. Andersen.*

H. C. Andersen har i mange Aar nydt sine Kollegers Tillid, idet han allerede i 1916 blev Medlem af Afdelingsbestyrelsen i København. I Aarene

H. C. Andersen.

1917—1919 og senere fra 1923 har han været Afdelingens Formand, fra 1928 tillige fungeret som Kasserer. I 1935 overtog han Hvervet som Hovedkasserer i Forbundet, og han har yderlig virket til Gavn for Faget i den vanskelige Opgave som Medlem af Bedømmelseskomiteen for Svendeprøver, ligesom han tager Del i Studiekredsarbejdet indenfor de mindre Forbund i Træindustrien.

Fanny Jensen.

Formandsskiftet indenfor Kvindeligt Arbejderforbund skyldes en anden og sørgelig Aarsag, nemlig *Alvilda Andersens* pludselige Død i Paris. Straks efter at Meddelelsen om Dødsfaldet indløb, blev Forbundets Hovedbestyrelse indkaldt til Møde, der fandt Sted den 2. August, og her vedtoges det enstemmigt at konstituere Forbundets Sekretær, Fru *Fanny Jensen,* som Forretningsfører indtil næste ordinære Kongres, der holdes i 1938.

Fanny Jensen kan se tilbage paa en mangeaarig Virksomhed i Forbundets Tjeneste. I ikke mindre end 20 Aar har hun været Formand for Forbundets store Afdeling i Horsens. I denne By har hun tillige beklædt mange andre Tillidshverv. I 6 Aar har hun været Medlem af Arbejdsraadet, hvor hun

øvede en betydelig Indsats, ikke mindst til Gavn for de kvindelige Arbejdere. Paa Forbundskongressen i 1935 valgtes hun til Sekretær i Forbundet, hvor hun har været Alvilda Andersens nærmeste Medarbejder. Alle, der kender Fanny Jensen er overbevist om, at hun vil magte den store Opgave, der er blevet hende betroet.

Arbejdsløsheden i Juni og Juli 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Juli Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 65.242 Arbejdsløse, d. v. s. 15,1 pCt. af det samlede Antal paa ialt 432.514 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937	1936	1935	1934	1933	1932
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,1[1])	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August		12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September		12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober		16,3	17,3	18,2	23,2	31,8
November		20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Juli[1]) 1937	Juni 1937	Maj 1937	Juli 1937	Juni 1936	Maj 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13,5	12,7	11,4	9,8	10,4	10,2
2. Jernindustrien	9,9	9,6	10,1	9,4	10,7	11,4
3. Anden Industri m. v.	14,3	13,9	13,7	11,2	10,8	11,6
4. Handel	5,5	5,4	6,0	4,6	5,3	6,2
5. Arbejdsmænd	16,4	17,2	18,4	14,0	14,3	16,2
I alt...	13,5	13,4	13,7	11,1	11,3	12,3
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	12,1	10,7	10,7	6,9	6,3	7,1
2. Jernindustrien	10,5	9,5	10,2	8,5	9,1	8,7
3. Anden Industri m. v.	15,6	12,7	12,3	10,2	9,5	9,8
4. Handel	5,2	5,3	5,8	4,9	5,3	6,0
5. Arbejdsmænd	19,5	17,7	20,3	17,1	14,6	18,3
I alt...	16,1	14,2	15,5	12,8	11,3	13,3
Hele Landet	15,1	13,9	14,8	12,1	11,3	12,9

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Juni 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Juni 1937	Maj 1937	Juni 1936	Maj 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 244	6,1	8,1	2,2	5,0
Hustømrere	9 172	10,8	13,7	5,8	10,1
Snedkere	10 098	21,2	18,1	17,7	15,1
Malere	7 859	4,3	2,1	2,4	1,0
Sadelmagere og Tapetserere	2 516	15,0	7,0	10,7	3,6
Blikkenslagere	2 556	12,2	14,8	13,7	14,5
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 246	14,4	12,5	13,8	14,3
Smede- og Maskinarb.	35 353	8,1	9,1	8,8	9,2
Formere	2 163	8,7	8,1	5,3	6,3
Elektrikere	3 612	18,4	16,7	17,1	15,8
Bageri- og Konditoriarb.	5 270	24,4	27,5	21,7	23,7
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 851	24,3	17,8	11,7	11,6
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 728	2,3	3,6	1,3	3,4
Slagteriarbejdere	8 404	16,6	15,0	15,1	15,7
Tobaksarbejdere	8 755	14,0	15,4	13,9	16,7
Tekstilarbejdere	15 638	13,2	10,7	5,2	4,7
Skræddere	14 065	12,7	9,9	9,4	4,3
Hatte- og Buntmagere	1 545	19,7	16,8	17,6	16,2
Skotøjsarbejdere	5 023	27,7	26,5	16,2	15,4
Træindustriarbejdere	6 094	12,0	11,9	9,0	9,8
Karetmagere	1 158	7,0	8,2	3,9	5,3
Keramikere	2 059	4,7	4,9	3,1	2,6
Papirindustriarbejdere	1 749	1,8	1,4	1,1	1,5
Bogbindere	4 632	18,3	16,2	8,7	8,8
Typografer	6 764	7,7	9,8	8,1	10,2
Sømænd	4 239	23,2	29,5	25,0	26,6
Søfyrbødere	2 216	24,8	27,4	27,7	35,6
Kedel- og Maskinpassere	2 318	4,6	5,0	3,4	5,1
Kvindeligt Arbejderforbund	16 407	14,4	14,5	10,2	11,3
Handels- og Kontormedhj.	25 318	5,5	6,1	5,4	6,2
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	173 660	17,6	19,8	14,6	17,8
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 720	16,7	20,1	13,5	21,8
Andre Fag	32 082	9,2	9,6	7,7	8,9
I alt...	432 514	13,9	14,8	11,3	12,9

Arbejdslønnen i de forskellige Fag.

I »Arbejderen« for 15. Juni d. A. optrykte vi en Oversigt over Arbejdslønnen i Industrien i Oktober Kvartal 1936 og Aaret 1936. I hosstaaende Tabel gives nu Oplysning om den gennemsnitlige Timefortjeneste for de enkelte Fag i 1936, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Tal for 1935.

Ved en saadan Beregning for Aaret som Helhed sker der en Udjævning af de Forskydninger i de enkelte Fags Fortjenester, som har en mere tilfældig eller sæsonmæssig Karakter, og som særlig har Betydning i de forskellige Byggefag, hvor de ofte langvarige Akkorder bevirker, at Akkordoverskud forholdsvis hyppigt udbetales i Aarets to sidste Kvartaler.

Som følge af de Forandringer, der er sket i Overenskomstforholdene fra 1935 til 1936, er den gennemsnitlige Fortjeneste for de fleste Fag steget en Del siden 1935. Angaaende Enkelthederne henvises til Tabellen.

Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1936 og 1935.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1936	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1936	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1935	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1936	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1936	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1935
		Øre	Øre		Øre	Øre
Tilvirkn. af Nærings-og Nydelsesmidler:						
Bagerier, Svende	804	151	150	1	124	123
Bryggerier, ufagl. Arb.	2045	146	146	514	135	134
— Kvinder	766	107	107	278	87	88
Chokoladefab., faglærte Arb.	55	143	140	27	135	130
— ufagl. Arb.	184	119	118	17	117	115
— Kvinder	792	75	72	127	65	63
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	39	142	144	10	111	109
— Kvinder	43	90	90	20	70	69
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	20	118	141	63	107	104
— Kvinder	119	88	83	292	68	63
Margarinefabr., ufagl. Arb.	98	137	135	93	132	130
— Kvinder	56	83	83	53	82	82
Mælkekondens.fabr.,ufagl. Arb.	—	—	—	85	119	117
— Kvinder	—	—	—	149	81	81
Møller, Svende	55	141	140	184	124	122
— ufagl. Arb.	35	132	131	136	113	111
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	75	142	141	235	138	137
— Kvinder	67	116	115	15	115	115
Sukkerfabrikker, ufagl. Arb.	317	146	147	3433	125	124
— Kvinder	162	87	84	174	63	60
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	1008	152	150	681	148	146
— — ufaglærte	58	129	128	33	120	124
— Kvinder, faglærte	546	128	128	210	136	135
— — ufaglærte	1079	115	113	1644	119	115
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	43	209	205	3	150	147
— Kvinder	200	124	125	39	92	90
Røgtobaksfabr.: Mænd, ufagl.	36	184	182	67	138	135
— Kvinder	113	122	121	121	96	98
Skraatobaksfabr.: Mænd, fagl.	16	211	208	44	189	187
— — ufagl.	17	129	130	31	129	129
— Kvinder	89	86	83	154	84	82
Tekstilindustri:						
Possementfaget, Svende	25	159	153	6	181	180
— Kvinder	27	79	78	2	82	80
Rebslagerier, Svende	4	158	136	16	120	119
— ufagl. Arb.	100	140	134	48	106	104
— Kvinder	183	78	75	97	66	63
Sejlmagersvende	4	183	179	17	128	123
Sækkefabrikker, Arbm.	11	117	116	16	105	103
— Kvinder	133	80	75	144	71	70
Tekstilfabr., Mænd	960	136	134	2633	122	120
— Kvinder	3017	93	92	4871	82	80
Beklædningsindustri m. v.:						
Hattemagere	29	189	186	2	183	—
Hattearbejdersker	143	96	93	5	93	—
Skomagersvende	10	155	159	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	852	159	155	132	118	117
— Kvinder	989	93	92	127	72	74
Skrædersvende i bestilt Skrædderi	85	155	155	6	143	138
Skrædersvende i Industrien	168	158	157	24	141	140
Syersker	2555	79	78	560	73	72
Tilskærere i Industrien	184	188	188	—	—	—
Jordarbejde og Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	376	184	185	321	134	137
Brolæggersvende	37	251	240	32	167	173
Bygningssnedkersvende	1137	193	187	766	136	134
Glarmestersvende	155	149	146	106	119	119
Jord- og Betonarbejdere	2705	174	175	2365	125	123
Linoleumspaalæggere	100	187	189	—	—	—
Malersvende	1018	196	193	357	141	139
Murersvende	1317	248	252	2381	158	155
Murarbejdsmænd	902	195	198	2252	135	131
Stukkatørsvende	51	200	190	7	130	139
Terrazzoarbejdere	80	167	168	20	124	120
Tømrersvende	895	215	213	2021	144	140
Arbm. hos Tømrere	21	129	124	49	118	113
Trævareindustrien:						
Billedskærersvende	10	146	145	46	138	133
Bødkersvende	89	163	163	86	146	145
Børsteindustrien, Svende	52	153	152	25	126	126
— ufagl.	30	132	138	7	101	101
— Kvinder	75	85	83	13	71	70
Drejersvende	36	137	138	33	136	136
Kurvemagersvende	26	121	118	—	112	—
Møbelsnedkersvende	622	160	159	726	131	130
Maskinsnedkere	424	155	153	1123	121	120
Pianoarbejdere	102	175	173	32	123	125
Rammearbejdere	34	159	159	23	122	123
Sadelmager- og Tapetserersv.	198	172	172	133	141	139
Træindustriarbejdere, ufagl.	264	121	118	696	106	104
Læder- og Lædervare-industri:						
Garverier, Svende	130	178	178	65	145	147
— ufagl. Arb.	193	171	170	284	145	147
— Kvinder	21	99	99	25	71	68
Læderv. og Rejsetøjsarb, fagl.	100	172	172	—	—	—
— — Kvinder	85	83	82	—	—	—
Sten-, Ler-, og Glasindustri:						
Cementfabr., Arbm.	—	—	—	999	152	145
Cementstøberier, Arbm.	78	208	215	179	120	118
Glasslibere	26	161	154	48	166	162
Glasmagere	4	180	151	48	199	189
Grus- og Skærvefabr., Arbm.	12	132	131	249	112	108
Kalk- og Teglværker, Arbm.	52	135	131	2627	118	115
— Kvinder	—	—	—	102	71	68
Keram. Industri, fagl. Arb.	185	173	169	71	134	134
— ufagl. —	393	135	134	144	120	112
— Kvinder	414	100	100	81	77	77
Stenhuggerier, Svende	84	177	174	319	126	122
— ufagl. Arb.	98	142	134	195	117	113
Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	261	192	201	137	143	142
Elektrikere	960	167	166	984	144	142
Formere	490	174	173	581	151	148
Guld-, Sølv- og Elektropletarb.	302	154	149	116	132	131
Gørtlere	213	149	148	80	134	135
Karetmagere	51	171	166	102	144	143
Kobbersmede	97	189	191	73	171	166
Malersvende	172	193	187	309	163	156
Metalslibere	200	172	167	112	138	137

Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1936 og 1935 (fortsat).

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1936	Gnstl. Timeftj. Aaret 1936	Gnstl. Timeftj. Aaret 1935	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1936	Gnstl. Timeftj. Aaret 1936	Gnstl. Timeftj. Aaret 1935
		Øre	Øre		Øre	Øre
Metaltrykkere	50	180	176	23	158	148
Skibstømrere	170	179	176	298	149	149
Smede og Maskinarbejdere	9161	167	166	8220	139	138
Træarbejdere	389	160	158	733	141	139
Div. fagl. Arbejdere	142	178	175	98	141	140
Arbejdsmænd	5793	132	131	5386	122	120
Kvinder	2974	88	87	940	76	75
Kemisk Industri o. lign.:						
Elektricitets-, Gas- og Vandv., ufagl. Arb.	5	113	111	74	122	122
Farve- og Lakfabr., ufagl. Arb.	322	120	117	26	119	115
— Kvinder	37	70	68	6	79	88
Farverier, Svende	45	146	143	4	137	139
— ufagl. Arb.	126	118	116	10	108	112
— Kvinder	272	86	85	13	71	70
Fjerfabrikker, ufagl. Arb.	32	135	131	—	—	—
— Kvinder	41	73	70	—	—	—
Foderstoffabrikker, ufagl. Arb.	39	127	125	39	112	110
Gummifabrikker, ufagl. Arb.	157	147	143	634	155	149
— Kvinder	127	79	80	676	88	86
Imprægnsanst, ufagl. Arb.	—	—	—	110	146	139
Isoleringsmontører	87	214	208	58	160	156
Jern-, Metal- og Kludebranchen, ufagl. Arb.	104	143	138	—	—	—
— Kvinder	75	87	86	—	—	—
Kemikalieindustr., ufagl. Arb.	104	120	119	14	111	111
— Kvinder	142	70	68	3	68	64
Oliemøller, ufagl. Arb.	695	144	147	781	144	146
— Kvinder	31	82	81	42	72	71
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	34	134	132	—	—	—
— Kvinder	5	79	79	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	44	140	132	403	140	136
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	34	138	134	40	109	108
— Kvinder	46	94	90	42	68	67
Tagpapfabr. m. m., ufagl. Arb.	116	148	130	26	126	125
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	49	149	146	—	—	—
Kvinder	138	89	88	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	207	135	136	146	122	119
— Kvinder	233	77	75	30	72	65
Papirindustri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	242	129	124	938	121	117
Papirfabrikker, Kvinder	40	89	85	341	86	84
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	124	127	125	18	118	119
— Kvinder	425	85	85	157	76	76
Æskefabrikker, ufagl. Arb.	82	123	123	24	129	127
— Kvinder	492	91	90	188	84	83
Fremstilling af Bøger, Billeder og Blade:						
Bogbinderier, Svende	497	176	174	130	136	134
— Kvinder	781	97	95	131	76	73
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	2242	172	171	1271	159	159
Stentrykkere	252	188	183	128	151	150
Kemigrafer	281	188	182	29	157	155
Ufagl. Arb.	274	132	131	91	122	121
Kvinder	437	87	87	131	72	71
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	79	130	129	30	117	117
— Kvinder	84	87	87	39	71	70
Handel og Transport:						
Havnearbejdere	—	168	162	—	167	164
Lager- og Pakhusarbejdere	936	120	118	2295	115	114
Konduktører og Vognstyrere	81	160	160	28	160	156
Arbm. ved Jernbaner og Sporveje	2	133	133	42	106	106
Forskelligt:						
Badeanstalter, Kvinder	22	89	85	4	68	—
Barbersvende	128	114	113	—	—	—
Damefrisørinder	105	87	85	—	—	—
Kvinder paa Vaskerier	942	73	73	125	65	65
Kvinder ved Rengøring	324	80	79	34	70	70
Operatører og Kontr. v. Biogr.	192	166	164	—	—	—
Telefonarbejdere	496	147	139	613	148	139
Telefonarbejdersker	92	91	86	5	79	70
		Kr.pr.Uge			Kr.pr.Uge	
Fastlønnede Arbejdere:						
Formænd	851	96,52	96,62	775	76,41	75,59
Kuske	473	60,21	59,19	387	52,85	51,72
Chaufører	2144	61,83	60,95	1061	55,64	54,85
Fyrbødere	358	62,75	62,14	746	58,32	57,89
Bude	263	50,69	50,74	25	53,63	52,91
Natvægtere	151	63,48	62,66	93	64,01	63,84

RUNDSKUE

ET 25 AARS JUBILÆUM. Den 25. August stævner 150 Delegerede til Hovedstaden til Dansk Funktionærforbunds 25 Aars Jubilæumskongres. I disse 25 Aar har Forbundet været undergivet en glædelig Udvikling. Fra en forholdsvis beskeden Start er det vokset op til en Organisation med ca. 3000 Medlemmer, og siden Kongressen i 1933 er Medlemstallet næsten fordoblet. Overenskomsternes Antal er i samme Tidsrum steget fra 90 til 130. Forbundet har i Aarenes Løb udført et energisk Arbejde til Forbedring af Funktionærstandens Kaar, ligesom det gennem sin Arbejdsløshedskasse og Hjælpekasse har øvet en betydelig social Indsats. I de senere Aar er Virksomheden udvidet til stadig flere Brancher, hvad der har vist sig meget betydningsfuldt for Forbundet. Under sin dygtige og energiske Ledelse vil Forbundet med Fortrøstning kunne se Fremtiden i Møde.

Idet vi fremsender vor Lykønskning i Anledning af 25 Aarsdagen, udtaler vi Haabet om fortsat Fremgang i de kommende Aar.

HUSLEJE- OG BOLIGFORHOLD. Statistisk Departement har udsendt en Oversigt over Husleje- og Boligforhold paa Grundlag af en Undersøgelse, der blev foretaget i November 1935. Angaaende Huslejens Størrelse oplyses, at Lejen pr. Lejlighed i Hovedstaden i Aarene 1930—1935 er steget med 14,7%, i de middelstore Provinsbyer med 5,1%, mens der i de mindre Stationsbyer har været et Fald i Huslejen paa 1,5%. Stigningen skyldes væsentligst de nyopførte Lejligheder, idet de ældre Lejligheders Lejeniveau er steget betydeligt mindre end det samlede.

ENGROSPRISTALLET. Det af Statistisk Departement udregnede Engrospristal viser for Juli Maaned en Stigning fra 146 til 148. For Juli 1936 var Tallet kun 127, saaledes at der altsaa har været en betydelig Stigning i Aarets Løb. I Modsætning til Udviklingen i de foregaaende Maaneder er Eksportvarer steget stærkere end Importvarer, nemlig fra 141 til 152, mens Importvarer kun er steget fra 166 til 168, mens Hjemmemarkedsvarer var uforandret 132. Raavarer og Halvfabrikata er steget fra 168 til 170 og Færdigvarer fra 135 til 138.

DEN NYE VALUTALOV. En Række Erhvervsorganisationer har tilstillet Handelsministeren en Henvendelse om at blive taget med paa Raad, før det af Ministeren nedsatte Embedsmandsudvalg træffer nærmere Bestemmelser om Ændringer i den gældende Valutaordning. I denne Henvendelse, der er underskrevet af de samme Organisationer, der i Fjor fremsatte »Erhvervenes Valutaforslag«, nemlig Dansk Dampskibsrederiforening, Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri, Grosserer-Societetets Komité, Industriraadet, Provinsialhandelskamret og Købmandsraadet, henstilles det indtrængende til, at man faar Lejlighed til at drøfte de Synspunkter med Udvalget, som hidtil har gjort sig gældende indenfor dette.

Handelsminister Kjærbøl har erklæret sig rede hertil, men anser det dog for mest hensigtsmæssigt, at de ønskede Forhandlinger først finder Sted i Begyndelsen af September Maaned, hvor Udvalget haaber at kunne skitsere visse Retningslinier og Synspunkter.

Dansk Stenindustriarbejderforbunds Kongres.

I Tiden fra 19. til 23. Juli afholdt Dansk Stenindustriarbejderforbund sin 22. ordinære Kongres, der fandt Sted paa »Den nye Forsamlingsbygning« i Odense, og ved samme Lejlighed fejredes Forbundets 40 Aars Jubilæum.

Kongressen aabnedes af Formanden, *Oscar Fält,* der bød Delegerede og Gæster Velkommen og udtalte Haabet om et godt Resultat af de kommende Dages Forhandlinger.

Formanden for Odense Afdeling, *H. Gjerum,* bød Velkommen til Odense, og derefter talte Gæsterne, Formanden for Odense Fællesorganisation, Forretningsfører *Niels Jørgensen,* Sekretær *Laur. Hansen,* De samvirkende Fagforbund, Formanden for det svenske Stenindustriarbejderforbund, *Hjalmar Lundgreen,* og samme Forbunds Hovedkasserer, *O. V. Carlsson,* samt Hovedbestyrelsesmedlem i det norske Forbund, *Rangvad Nygaard,* Oslo.

Efter Mandaternes Godkendelse konstituerede Kongressen sig med *Harald Hein,* Horsens, og *Anton Lindgren,* Bornholm, som Dirigenter og *Valdemar Hansen* og *Einar Brandt,* begge København, som Sekretærer.

Beretning om Virksomheden.

Formanden supplerede den trykte Beretning med en Redegørelse for de vigtigste Foreteelser i Beretningsperioden. Efter at have skildret Overenskomstsituationernes Forløb og Resultatet af de førte Lønbevægelser omtalte Fält Maskinernes voldsomme Indtrængen i Faget og beklagede, at Tekniken berøvede Medlemmerne noget af det bedst lønnede Arbejde. Forbundet har til Hensigt at søge Samarbejde med Arbejdsgiverne om en Reklamekampagne for Brug af Sten til forskellige Arbejder. Paa dette Omraade har Arbejderne hidtil øvet en større Indsats end Arbejdsgiverne.

Formanden hilste med Glæde det udvidede skandinaviske Samarbejde, der i Perioden har resulteret i gensidig økonomisk Støtte under Konflikter, og han fastslog, at et intimt Samarbejde mellem Fagbevægelsen og Socialdemokratiet fortsat er paakrævet.

I Kongresperioden er Forbundets Medlemstal vokset med 150, og Faget er praktisk talt nu gennemorganiseret. Der er foretaget flere Lønfremstød, men de nuværende Lønninger opvejer ikke den stedfundne Prisstigning.

Om Formandens Beretning førtes en interessant og meget saglig Diskussion.

Flere Delegerede udtalte sig stærkt for Samarbejdet med Arbejdsgiverne for at søge Faget ophjulpet, bl. a. ved at søge de unge Arkitekter interesseret i Brug af Sten ved Nybygninger.

En Række Delegerede omtalte Storstrømsbro-Konflikten, og det oplystes paa given Foranledning, at der aldrig er nægtet nogen Mester Valuta til Indkøb af svenske Raasten.

Mange Delegerede talte for, at en Del af den Merfortjeneste, Arbejdsgiverne faar ved den stærke Rationalisering, bør komme Arbejderne tilgode.

Fra forskellig Side udtaltes der Beklagelse af, at mange Arbejdsgivere foretrækker at beskæftige udenlandske Arbejdere og bruger udenlandske Materialer fremfor danske, og der rettedes flere Opfordringer til Forbundsledelsen om at arbejde for Indførelse af Ferie med Løn og for Priskurantens Forbedring.

Endvidere opfordredes Forbundet til at søge Erstatningen forhøjet til de Arbejdere, der rammes af Silikose, samt søge indført bedre Hygiejne i Værksteder og paa Arbejdspladser. Under Diskussionen redegjorde Sekretær *Laur. Hansen,* D. s. F., for de forskellige Overenskomster, Valutaspørgsmaalet, Loven om Overarbejde, Beskyttelseslovgivningen og Feriespørgsmaalet.

Efter endnu en Række Udtalelser replicerede Formanden og lovede at tage de fremsatte Ønsker under Overvejelse.

Forbundets Regnskaber, der balancerede med 264,531 Kr., og som aflagdes af Hovedkasserer *Laurits Hansen,* Rønne, godkendtes efter en Række anbefalende Udtalelser.

Indkomne Forslag.

Kongressen behandlede derefter de indkomne Forslag.

Rønne Afdelings Forslag om at udsende Medlemsbladet gennem Postvæsenet forkastedes, hvorimod der vedtoges et Forslag fra samme Afdeling om, at et Medlem, der udfører Formandsarbejde, ikke kan være Medlem af Hovedbestyrelsen.

Ligeledes vedtoges et Forslag fra Stenhuggerne paa Sjælland om, at Forbundet skal søge oprettet en Overenskomst for Hugning af Kunststen samt Opstillingsarbejde og Glacis-Sætning.

Kløverne og Brostenshuggerne ønskede en Mand mere i Hovedbestyrelsen, men Kongressen kunde ikke gaa med hertil.

Et Forslag om at faa fælles Hovedbestyrelse for Forbundet og Arbejdsløshedskassen henlagdes til næste Kongres.

Kongressen vedtog at ansætte Understøttelser ved Strejker og Lockout til 25 Kr. pr. Uge for alle plus 1 Kr. pr. Uge for hvert Barn under 14 Aar. Karenstiden sattes til 4 Dage.

Desuden vedtoges det at arbejde hen til at faa indført en Tillidsmandsordning paa Arbejdspladserne.

Det overlodes Hovedbestyrelsen at fastsætte Grænserne for Københavns og Sjællands Afdelingens Omraade, ligesom det blev bestemt, at Forbundet skal føre alle Voldgiftssager for ikke at komme i Konflikt med tidligere Voldgiftskendelser og for at faa egnede Folk til at føre Sagerne.

Endvidere fik Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at yde Tilskud til Kursus- og Højskole-Ophold for Medlemmer, og der nedsattes et 13 Mands Udvalg til Revision af Stenhugger-Priskurantens Ordlyd.

Formandens Løn fastsattes uforandret, mens Kassereren fik et mindre Tillæg.

Tillidserklæring til Regeringen.

Paa Forslag af Formanden vedtog Kongressen enstemmigt og uden Debat følgende Resolution:

Dansk Stenindustriarbejderforbunds 22. ordinære Kongres udtaler sin Tak og Tillid til Regeringen for dens Indsats til Fordel for den arbejdende Befolkning i Valuta- og Beskæftigelsesspørgsmaalene.

Vi opfordrer Regeringen til fortsat at værne disse Love mod de reaktionære Partiers Anslag.

Vi tilsiger Regeringen vor fortsatte Støtte i dens Bestræbelser for Gennemførelsen af nedsat Arbejdstid og for at skaffe bedre Kaar for saavel Arbejdende som Arbejdsløse.

Valgene.

Til Formand for Forbundet genvalgtes *Oscar Fält,* Allinge, med Akklamation.

Hovedkasserer *Laurits Hansen,* Rønne, ønskede at træde tilbage, men efter indtrængende Opfordringer indvilgede han i at modtage Genvalg. Genvalget skete med Akklamation og under stort Bifald.

Hele den gamle Hovedbestyrelse genvalgtes enstemmigt. Den bestaar af *Oscar Fält,* Allinge, *Laur. Hansen,* Rønne, *Loberg,* Aarhus, *Aksel Petersen,* København, *Einar Brandt,* København, *Ernst Jonassen,* Allinge, og *Valdemar Andersen,* Rønne.

De to Revisorer, *Valdemar Olsen,* Rønne, og *Lundgreen,* Rønne, genvalgtes med henholdsvis *Johannes Riis,* Rønne, og *Charles Nielsen,* Rønne, som Suppleanter.

Næste Kongres afholdes i Rønne.

Arbejdsstandsninger i 1936.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Lockouten 1936.

Lockouten i 1936 varede fra 22. Februar til 30. Marts eller ialt 30 Arbejdsdage.

Konflikten omfattede ialt ca. 96,500 Arbejdere med et samlet Tab paa ca. 2,900,000 Arbejdsdage. Ved denne Beregning har man regnet med 8 Timers Arbejde og Arbejde i alle Ugens 6 Dage for samtlige Arbejdere. Til Sammenligning skal anføres, at den store Lockout i 1899 omfattede ca. 34,000 Arbejdere med et Tab paa 2,713,000 Arbejdsdage; Lockouterne i 1921 og 1922 omfattede henholdsvis ca. 34,600 Arbejdere med et Tab paa 1,138,000 Arbejdsdage og ca. 48,000 Arbejdere med 2,265,000 tabte Arbejdsdage, og Arbejdsstandsningen i 1925 omfattede ca. 95,100 Arbejdere med 4,022,000 tabte Arbejdsdage. Konflikten i 1936 er saaledes den næststørste Arbejdskonflikt, der har fundet Sted, og med Hensyn til Antal konfliktberørte Arbejdere ligger den lidt over Arbejdsstandsningen i 1925.

Konflikten berørte ca. 9000 Arbejdsgivere, der alle var Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening. — Af Arbejderne var Hovedparten Medlemmer af Fagforeninger og Fagforbund tilknyttet De samvirkende Fagforbund, nemlig ca. 88,000 med et samlet Tab af Arbejdsdage paa ca. 2,660,000; fra Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund var ca. 8000 Arbejdere med ca. 251,000 tabte Arbejdsdage indbefattet under Konflikten. Dansk Arbejdsmandsforbund havde langt det største Antal Konfliktdeltagere, nemlig ca. 25,000 Arbejdere med 776,000 tabte Arbejdsdage.

Det samlede Tab af Arbejdsløn er, beregnet paa Grundlag af den i Oktober Kvartal 1935 opnaaede Timefortjeneste, opgjort til ca. 31 Mill. Kr. Det skal bemærkes, at der ved Beregningen af tabt Arbejdsløn ligesom ved tabte Arbejdsdage er regnet med fuld Arbejdstid for samtlige Arbejdere.

Endelig er der foretaget en Opgørelse over, hvor stort et Beløb der af Fagforeningerne er udbetalt i Understøttelse til Arbejderne under Konflikten, hvilket Beløb andrager ca. 12 Mill. Kr. Her maa dog bemærkes, at dette Beløb ikke udelukkende er udbetalt til de direkte Konfliktdeltagende, men ogsaa til saadanne andre Arbejdere, der paa Grund af Konflikten mistede deres almindelige Arbejdsløshedsunderstøttelsesret.

Andre Arbejdskonflikter i 1936.

Af andre Arbejdskonflikter blev der i Aaret 1936 iværksat 10, af hvilke 3 endnu var løbende ved Aarets Udgang.

Foruden disse 10 var der ved Nytaar 1936 endvidere 1 Konflikt løbende fra 1935; denne fortsattes efter Aarets Udgang.

I 1936 har der saaledes foruden Lock-outen været ialt 11 Arbejdsstandsninger.

Disse 11 Konflikter har direkte berørt 18 Virksomheder og 403 Arbejdere og medført et Tab paa ca. 35,000 Arbejdsdage mod i 1935 14,000 og i 1934 146,000 tabe Arbejdsdage.

NYT FRA UDLANDET

N. NATHANS DØD. Den 28. Juli mistede Sekretæren i Internationalt Transportarbejderforbund, N. Nathans, Livet ved en Flyveulykke i Nærheden af Bryssel. Han var paa Vej til Paris for at deltage i en Konference om Overførelse af spanske Børn til andre Lande, og han døde saaledes midt i sit Arbejde i den lidende Menneskeheds Tjeneste.

Nathans var født i 1883 i Arnhem, Holland, og blev 17 Aar gammel ansat ved Jernbanerne. I 1910 blev han afskediget paa Grund af sin Deltagelse i Organisationsarbejdet, idet han af Direktionen blev stillet overfor Valget at lade Organisationen i Stikken eller forlade Tjenesten.

Kort Tid efter valgtes han til Redaktør af Jernbaneforbundets Fagblad. Som Tillidsmand for dette Forbund deltog han ogsaa i det internationale Arbejde, og her gjorde han sig saa bemærket, at han i 1922 ansattes som Sekretær for Internationalt Transportarbejderforbunds Sektion for Jernbanemænd. Denne Stilling har Nathans saaledes beklædt i omtrent 15 Aar.

Nathans har forrettet et stort Arbejde for Udvidelse og Styrkelse af Transportarbejdernes internationale Forbindelser, og at dette Arbejde ikke har været forgæves, viser den store Tilslutning fra alle Lande til Internationalen, som er den største internationale Sammenslutning indenfor de forskellige Industrier og Arbejdsomraader.

Den internationale Arbejderbevægelse har ved Nathans Død mistet en trofast Ven, en dygtig Medarbejder og en fremragende Fører. *Ære være hans Minde.*

KONGRES I DE KERAMISKE ARBEJDERES INTERNATIONALE. Den 10.—12. Juli afholdt de keramiske Arbejderes internationale Føderation sin IX. Kongres i Hanley, England. Efter at der var aflagt Beretning om Forholdene i de enkelte Lande, drøftede Kongressen Spørgsmaalet om den fremskridende Rationalisering i den keramiske Industri.

Hovedpunktet paa Kongressens Dagsorden var Spørgsmaalet om en Sammenslutning med Fabrikarbejder-Internationale. Et Forslag i den Retning forkastedes med alle Stemmer mod den hollandske Repræsentants, og med samme Stemmetal vedtoges en Resolution, der udtaler, at den keramiske Internationale ønsker at indtage en afventende Holdning i Spørgsmaalet om en Sammenslutning med Fabrikarbejder-Internationale. Kongressen vedtog i denne Forbindelse paa Forslag af det engelske Forbund at optage 2 tjekoslovakiske Glasarbejderforbund i Internationalen, tiltrods for, at Fabrikarbejder-Internationalen har protesteret herimod under Henvisning til, at Glasarbejderforbundene henhører under dens Organisationsomraade. Kongressen udtalte sin Beredvillighed til senere at ville overveje eventuelle Forslag om en Sammenslutning med Fabrikarbejderne.

DEN FRANSKE SOCIALLOVGIVNING. Ved et fornyligt afholdt Repræsentantskabsmøde i den franske Landsorganisation drøftedes bl. a. de talrige Angreb paa den nye Sociallovgivning. I en hertil vedtaget Resolution udtalte Mødet, at den faglige Landsorganisation ikke roligt kan se paa de Fremstød, der i de senere Maaneder fra forskellig Side rettes mod de nye sociale Love. Landsorganisationen deltager i Arbejdet for Frankrigs økonomiske Genrejsning, men dette Arbejde maa foregaa indenfor den Ramme, Lovgivningen har trukken op, og det maa ikke tjene som Paaskud til at forringe Arbejdernes Kaar.

ARBEJDERFERIER I BELGIEN. Den 8. Juli 1936 vedtoges i Belgien en Lov, der indfører Ferie med Løn for alle Arbejdere og Funktionærer. Den belgiske Presse meddeler nu, at Jernbanerne indrømmer ferierejsende Arbejdere og deres Familier følgende Rabat paa Billetprisen: 25% for Rejser under 100 Kilometer, 35% for Rejser mellem 100 og 300 Kilometer og 50% for Rejser over 300 Kilometer. Denne Reduktion ydes en Gang pr. Aar i Tiden fra 1. April til 31. Oktober og gælder kun for III. Klasse. Hustru og mindreaarige Børn har Ret til samme Reduktion, naar de rejser sammen med Familiefaderen. For Arbejder-Selskabsrejser ydes en Rabat paa 50%. Turist- og Rutebilselskaberne yder en lignende Reduktion i Ferietiden.

Trafikministeren har endvidere truffen Aftale med en Række Hoteller og Pensionater angaaende Prisnedsættelse for Arbejdere og deres Familier, der holder Ferie. For at forhindre Misbrug skal enhver Arbejder, der ønsker at benytte sig af Retten til de omtalte Reduktioner, være i Besiddelse af et af Arbejdsgiveren udstedt Feriekort, ligesom der er fastsat en vis Indtægtsgrænse, der er gradueret efter Byernes Størrelse.

INDUSTRIEN I NORGE. Den norske Produktionsstatistik for 1936 viser for Industrien under eet, at Produktionsværdien er steget fra 1469 Mill. Kr. i 1935 til 1663 Mill. Kr. i 1936 eller med 13,2%. Værdien af Raastofforbruget er samtidigt gaaet op fra 671 Mill. til 764 Mill. Kr. eller med 13,9%.

I Jern- og Metalindustrien er Produktionsværdien øget særlig stærkt, nemlig med 25%. I en Række øvrige Industrigrupper — Træ, Jord og Sten, Malm- og Metaludvinding, Læder og Gummi samt Olje og Fedt — andrager Fremgangen mellem 17 og 15%.

SOVJETUNIONENS HANDEL MED TYSKLAND. I de første 5 Maaneder af 1937 har Sovjetunionen i Tyskland købt Varer til en samlet Værdi af 69 Mill. RM. imod 45 Mill. for samme Periode i Fjor. Samtidigt er Sovjetunionens Salg til Tyskland faldet fra 29 Mill. RM. for Januar—Maj 1936 til 20 Mill. RM. for de første 5 Maaneder i Aar. Sovjetrusland har altsaa købt ca. 3½ Gang saa meget i Tyskland som dette Land i Sovjetrusland.

FORLÆNGELSE AF OVERENSKOMSTER I TJEKOSLOVAKIET. I de senere Aar er de kollektive Overenskomster i Tjekoslovakiet blevet forlængede ved Regeringsforordning for et Aar ad Gangen. Denne Foranstaltning blev truffet for at beskytte Arbejderne mod et for stærkt Løntryk fra Arbejdsgivernes Side, idet den overordentlig store Arbejdsløshed og de daarlige Organisationsforhold lod befrygte, at man kunde forvente Forsøg i den Retning. I Henhold til en af Regeringen udstedt ny Forordning er de kollektive Overenskomster forlænget til Udgangen af 1938. Forordningen fastsætter enkelte Forbedringer og bestemmer endvidere, at Overenskomsterne under nærmere bestemte Forudsætninger kan erklæres for almindeligt bindende for de enkelte Industrigrene. Forordningen, der umuliggør Underbetaling og anden Omgaaelse af de bestaaende Lønordninger, er udstedt efter Anmodning af Socialdemokratiet og Fagforeningerne.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Kongres.

I Studenterforeningens Lokaler i København afholdt Dansk Hatte- og Buntmagerforbund sin ordinære Kongres i Dagene den 30. Juli—1. August.

Kongressen aabnedes af Formanden, *A. Johnsen,* der bød de mødte Delegerede og Gæster Velkommen og gav et Overblik over den øjeblikkelige økonomiske og politiske Situation. Han omtalte de gennemgribende Ændringer, der er foregaaet i den sidste Tid og som har sat sit Præg paa Fagbevægelsen, og sluttede med at udtale Haabet om Kongressens heldige Forløb.

Chr. Jensen overbragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og takkede for den af Forbundet udviste Solidaritet og Sammenhold gennem de forløbne Aar. Han omtalte derefter Tidens Vanskeligheder for Landets Økonomi og Regeringens Bestræbelser for at skabe Balance i Erhvervslivet. Chr. Jensen redegjorde for de senere Overenskomstbevægelser og udtalte, at Fagforeningerne ikke med Glæde ser paa Indgrebene i Fagbevægelsens Ret til selv at ordne sine egne Anliggender, men paa den anden Side maatte erkende, at Statens Indgreb i de senere Aar har ydet Arbejderklassen god Beskyttelse. Han slutte sin Tale med at mane til Sammenhold, der er afgørende for Fagbevægelsens videre Fremgang.

Josef Andersen talte paa internationalt Beklædningsarbejdeforbunds Vegne og omtalte denne Organisations Udvikling i de sidste Aar. Gennem Tilslutning af det amerikanske Beklædningsarbejderforbund, Fremgangen i Frankrig og en betydelig Medlemstilvækst i andre Lande er Internationalens Medlemstal paa 3 Aar steget fra 200.000 til 600.000. Han takkede Forbundet for dets Troskab mod den internationale Idé og udtalte Ønsket om, at Kongressens Beslutninger maatte være til Gavn for Forbundets Fremtid.

Endvidere talte *Olaf Heimer* fra det svenske Beklædningsarbejderforbund, *J. Køller* fra Tjekoslovakiet, *C. Buus* fra Dansk Skrædderforbund og *W. Petersen* fra det norske Forbund, og disse overbragte en Hilsen fra deres respektive Organisationer.

Efter at Formanden havde takket for Gæsternes Hilsener, konstituerede Kongressen sig med Vedtagelse af Forretningsordenen og — efter Udvalgshenvisning — Godkendelse af Mandaterne.

Til Dirigent valgtes *Laur. Olsen,* Skodsborg, og *Carl F. Olsen,* København, og til Sekretærer *Else Jørgensen* og *Harald Olsen,* København.

Beretning om Virksomheden.

Formanden tog derefter Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden i den forløbne Periode. I Tilslutning til den trykte Beretning redegjorde han for de førte Lønbevægelser og Overenskomstforhandlinger, for Ferie- og Arbejdsforholdene. Han omtalte Fagskolens Virksomhed og det foretagne Køb af Ejendom samt en Række andre Foreteelser i Kongresperioden. Siden sidste Kongres er Medlemstallet steget til 1566 eller 5 Gange flere end i 1914. Johnsen henviste til, at de i Aarets Løb opnaaede Forbedringer af Løn- og Arbejdsvilkaarene ikke havde været muligt uden et stærkt og maalbevidst Organisationsarbejde.

Arbejdsløsheden opgjordes for Aaret 1932 til 82,5 tabte Arbejdsdage pr. Arbejder, men er under Valutaordningen gaaet betydeligt ned, i 1933 til 79,4, det følgende Aar til 63,1, i 1935 til 56,2 og i 1936 til 52 tabte Arbejdsdage gennemsnitligt pr. Arbejder.

Efter at have redegjort for en Række andre Organisationsforhold sluttede Formanden sin Beretning med at indstille den til Kongressens Godkendelse.

I den derpaa følgende Diskussion deltog en Række Talere, og Debatten afsluttedes med en enstemmig Godkendelse af Beretningen.

Ligeledes godkendtes Forbundets Regnskab, der forelagdes af Hovedkasserer *Carl Nielsen,* og hvis Status, Arbejdsløshedskassens Formue paa 328.000 Kr. medregnet, udviser en Formue paa 508.000 Kr.

Indkomne Forslag.

Kongressen gik derpaa over til Behandling af Hovedbestyrelsens Forslag om Lovændringer, af hvilke flere vedtoges enstemmigt, og et enkelt — om Hovedbestyrelsens Sammensætning og Indskrænkning af dens Medlemstal fra 15 til 13 — blev vedtaget med 24 Stemmer mod 4.

Til Matteottifonden bevilgede Kongressen en Sum af 200 Kr.

Med Henblik paa de daarlige Organisationsforhold blandt Modistinderne nedsattes et Udvalg med Bemyndigelse til at udarbejde en omfattende Agitationsplan for Modistbranchen. Endvidere vedtoges det at ansætte Hovedkassereren i dette Hverv med samme Løn som Forretningsføreren. Hidtil har Arbejdet været bestridt som Fritidsarbejde, hvilket ikke mere er overkommeligt. Et Forslag om at tilslutte sig de Samvirkendes Pensionsordning for Fagforbundenes Funktionærer blev overgivet Hovedbestyrelsen til Behandling med senere Oversendelse til Urafstemning.

Efter Fastsættelsen af Lønninger for Forretningsfører og Hovedkasserer samt Kongresdiæter foretoges Valgene.

Alfred Johnsen blev med Akklamation genvalgt som Forbundets Forretningsfører, og Hovedkasserer *Carl Nielsen* blev ligeledes genvalgt under Bifald.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen genvalgtes: *Margrethe Monrad, Else Jørgensen, Edith Sørensen, Else Jerlev* og *Helge Stolpe,* alle af København, *Laur. Olsen,* Skodsborg, *Otto Hansen,* Odense, *Em. Ovesen,* Aarhus, og *Joh. Andersen,* Aalborg.

Nyvalgt blev *Inger Stenkvist* og *Kaj Hansen,* begge København.

Det vedtoges at afholde ogsaa den næste Kongres i København, og Mødet sluttede med stærke Leveraab for Forbundet.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2384.

Bødkere hos Bødkermester Alfred Olsen & Co. A/S.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Juli 1937 i Sag Nr. 2384: De samvirkende Fagforbund for Bødkerforbundet mod Dansk Arbejdsgiverforening for Bødkerlauget i København og dettes Medlem, Alfred Olsen & Co. A/S.

I 1932 indklagede De samvirkende Fagforbund for Bødkerforbundet Dansk Arbejdsgiverforening for Bødkerlauget i København og dettes Medlem Alfred Olsen & Co. A/S. og nedlagde Paastand paa, at den hos Selskabet ansatte Bødker Albert Bacher ikke kunde anerkendes som Formand i Septemforligets Forstand.

Bacher, der siden 1910 har været Medlem af Bødkerlauget, blev ansat hos Selskabet som Arbejdsleder fra 1. Juni til 31. December 1927, hvorefter han blev erstattet med en anden som Arbejdsleder; paa dette Tidspunkt havde Selskabet til Stadighed ca. 15 til 16 Bødkere i Arbejde. Den 1. April 1932 blev Bacher paany antaget i Selskabets Tjeneste, men Selskabet var nu i det væsentlige gaaet over til Brug af Jernemballage, hvorfor Antallet af Bødkersvende stadig var gaaet ned og nu kun androg 1 à 2 foruden Bacher.

Den ovennævnte Sag ordnedes ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 8. August 1932, inden Sagen kom for Den faste Voldgiftsret med følgende Aftale:

»Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Bødkerlauget i København og Bødkerforbundet i Danmark i Anledning af et Formandsspørgsmaal hos A/S. Alfred Olsen & Co. enedes man om følgende:

Idet begge Parter forbeholder sig deres principielle Stilling til Spørgsmaalet, frafalder Aktieselskabet under Hensyn til de paa dets Bødkerværksted for Tiden tilstedeværende Forhold Kravet om, at Albert Bacher ikke maa være Medlem af nogen Arbejderorganisation.«

Siden Forliget er der ikke sket nogen Ændring i Bachers Stilling. Han staar stadig som Laugsmedlem, lønnes med Ugeløn og arbejder som eneste Bødker hos Selskabet om Vinteren; om Sommeren antages 1, højst 2 Svende til det forefaldende Bødkerarbejde. Selskabet betaler Ulykkesforsikringspræmie for ham.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Bødkerforbundet paany indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Bødkerlauget i København og dettes Medlem Alfred Olsen & Co. A/S. og nedlagt Paastand paa, at de Indklagede kendes uberettiget til ved Opretholdelse af Bachers Medlemsskab i Bødkerlauget at hindre hans Medlemsskab i Forbundet, og paa, at de Indklagede for Brud paa Septemberforliget og det den 8. August 1932 indgaaede Forlig ikendes Bod.

De Indklagede har forsaavidt angaar Selskabet paastaaet Frifindelse, for saavidt angaar Lauget paastaaet Afvisning.

Der er Enighed mellem Parterne om, at det ved Forliget i 1932 blev fastslaaet, at Bacher under Hensyn til de tilstedeværende Forhold hos Selskabet ikke kunde anses som Formand i Septemberforligets Forstand, og at Forholdene forsaavidt stadig er uforandrede. Derimod hævder Klagerne, at det var en Forudsætning for Forliget, at Bacher ikke længere kunde staa som Medlem af Lauget samtidig med, at han arbejdede hos Selskabet som almindelig Lønarbejder og skulde mindst aflønnes efter den Overenskomst, Lauget havde sluttet med Forbundet, medens de Indklagede hævder, at Betydningen af Forliget kun var, at Bacher selv maatte bestemme, om han fortsat vilde staa som Medlem af Lauget eller ej, men at hverken Selskabet eller Lauget længere maatte kræve, at han vedblivende stod som Laugsmedlem. De Indklagede anfører nærmere, at efter August 1932 har Selskabet ikke forbudt Bacher at være Medlem af Forbundet, og at det hverken har Pligt eller Kompetance til at tvinge Bacher ud af Lauget, hvorfor Selskabet maa frifindes, idet det efter Septemberforligets Punkt 4 har Ret til at anvende den efter dets Skøn passende Arbejdskraft, derunder ogsaa Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen som Arbejdere. Hvad Lauget angaar, maa det efter de Indklagedes Formening staa dette frit for at bestemme, hvem der kan være Medlemmer af Lauget, og Forbundet har ikke Ret til ved Søgsmaal for Den faste Voldgiftsret at indblande sig i Laugets indre Organisationsanliggender.

Retten finder ikke Anledning til under nærværende Sag at tage Standpunkt til det principielle Spørgsmaal, om en Arbejdsgiverorganisation kan lade en Person staa som Medlem af Organisationen, naar han har Beskæftigelse som almindelig Lønarbejder. Efter Forliget af 8. August har Selskabet frafaldet Krav om, at Bacher ikke maa være Medlem af nogen Arbejderorganisation, og da Medlemsskab af Lauget udelukker, at Bacher kan være Medlem af Forbundet, og Bacher ikke har ønsket at udtræde af Lauget, maa Følgen være, at Selskabet ikke længere kan beskæftige Bacher, idet den citerede Passus i Forliget maa forstaas paa den Maade, at der maa være Mulighed for Bachers Optagelse i Forbundet. Herefter findes Selskabet uberettiget til fortsat at beskæftige Bacher, medmindre han udmelder sig af Lauget.

Under Hensyn til, at Forbundet trods gentagne forgæves Henvendelser først har indgivet Klagen til Retten 5 Aar efter Forliget i 1932, findes Sagens Omkostninger at burde deles, ligesom der ikke findes Anledning til at paalægge Selskabet nogen Bod.

Kendelse:

Alfred Olsen & Co. A/S., er uberettiget til at beskæftige Albert Bacher som Arbejder, saalænge han staar som Medlem af Bødkerlauget i København.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 150 Kroner.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 4 * KØBENHAVN DEN 1. SEPTEMBER 1937 * 34. AARGANG

Krigsskibe til de spanske Farvande.

Dønningerne fra den spanske Borgerkrig har ogsaa naaet de danske Strande. Efter at en Række danske Handelsskibe i den senere Tid er blevet opbragt af Militærpartiets Krigsfartøjer og deres Ladning beslaglagt, har 2 af Oprørernes Flyvemaskiner fornyligt sænket den danske Damper »Edith«, skønt den bar Ikke-Indblandingskomiteens Kontrolflag under Mastetoppen sammen med det danske Flag og havde en international Kontrolofficer ombord. De danske, saavel som andre Nationers Skibe, der er blevet angrebet, beslaglagt eller sænket af Militærpartiets Krigsfartøjer, var fredelige Handelsskibe, der ikke medførte Krigskontrabande. Det drejer sig altsaa om veritabelt Sørøveri i Strid med Folkeretten.

Det er kun naturligt, at disse Foreteelser vækker berettiget Harme og fremkalder voldsomme Protester fra alle interesserede Kredse, saaledes ogsaa fra danske Søfartskredse. Den nys afholdte Kongres i Søfyrbødernes Forbund vedtog endog en Resolution, der retter en indtrængende Opfordring til den danske Regering om uden Ophold at træffe Foranstaltninger for at skaffe Oprejsning for det skete og forhindre Gentagelser. Kongressen opfordrer endvidere Regeringen til at standse al Sejlads af danske Skibe paa Havne under de spanske Oprøreres Kontrol samt til snarest at udsende et Krigsskib til Beskyttelse af den fredelige Handel i de spanske Farvande og til i Samarbejde med andre demokratiske Magter ved alle Midler at sikre danske Søfolks Liv og dansk Søfart. Denne Resolution er tiltraadt af de skandinaviske Søfolksorganisationers Konference i København. Lignende Forslag er som bekendt ogsaa fremsat fra anden Side, bl. a. af dansk Rederiforening.

Denne Tanke kan maaske i første Øjeblik virke meget bestikkende, men ved nærmere og nøgtern Overvejelse forekommer Kravet dog ganske uigennemførligt. Der skal nemlig mere end et Krigsskib til for at garantere de danske Handelsskibes Sikkerhed i den farlige Zone. Efter at det nu har vist sig, at italienske Krigsskibe aabenlyst tager Parti for Franco, vilde et saadant Skridt være dobbelt betænkeligt og rumme Farer, som et lille Land som Danmark saavidt muligt bør søge at undgaa. Naar ikke engang England og Frankrig, som har hele Flaader stationeret i Middelhavet, kan garantere deres Handelsskibe fuld Sikkerhed, kan Danmark og de andre skandinaviske Lande endnu mindre gøre dette for deres Handelsskibes Vedkommende, og det bør her som paa andre Omraader være de store Søfartslande, der maa søge Folkerettens Regler respekteret. I hvor høj Grad vi end har Forstaaelse for Berettigelsen af Søfolkenes Krav om den størst mulige Beskyttelse under deres farefulde og for Landets Økonomi saa nødvendige Gerning, kan vi ikke se rettere, end at Danmarks Muligheder i det foreliggende Tilfælde er begrænset til Foretagelse af de sædvanlige diplomatiske Skridt. Naar en Del af Oppositionspressen nu benytter denne Resolution som Paaskud til Angreb paa Regeringen og søger at give det Indtryk af, at Stillingen vilde være helt anderledes, saafremt man ikke havde forsømt Flaadens Genopbygning, saa er det kun rent og skært Hykleri og politisk Spekulation, thi vedkommende Blade er selvfølgelig ganske paa det rene med, at selv det mest forsvarsvenlige konservative Styre ikke vilde have kunnet handle anderledes, selv om Flaaden var langt stærkere end Tilfældet er nu.

Hvor kompliceret den internationale Situation i Virkeligheden er, fremgaar bedst af den Kendsgerning, at selv en af Verdens største Militærmagter, Sovjetunionen, ikke vover at sende Krigsskibe til de spanske Farvande af Frygt for internationale Forviklinger, tiltrods for, at en Række russiske Handelsskibe er blevet sænket af Militærpartiets Krigsfartøjer. Skønt Ikke-Indblandingskomiteen i London i Princippet har tilkendt Sovjetunionen Ret til at deltage i Kontrollen til Søs, har Sovjetunionen officielt afstaaet fra at benytte sig af denne Ret, og man gaar vist nok ikke fejl i den Antagelse, at det er Ønsket om at undgaa en aaben Konflikt, der har været bestemmende for Ruslands

Holdning. Saa megen mere Anledning er der for Danmark til ikke at foretage Skridt, der kan faa skæbnesvangre Følger. Skal de smaa Lande, der ikke mere kan paaregne effektiv Beskyttelse fra Folkeforbundets Side, komme frelst gennem den nuværende spændte politiske Situation og være i Stand til at møde Fremtidens maaske langt større Vanskeligheder og Farer, gælder det om at holde Hovedet koldt og ikke give efter for den almindelige Krigspsykose eller hengive sig til Drømme, der aldrig kan blive Virkelighed.

De nuværende internationale Forviklinger har afsløret Folkeforbundets fuldstændige Afmagt. Det gør god Nytte paa mange Omraader, men som Organ til Beskyttelse af Medlemsstaterne og til Sikring af en varig Fred har det afgjort svigtet. Konferencerne i Genève er vel ikke uden politisk Betydning, men de vigtigste politiske Forhandlinger mellem Stormagterne foregaar dog nu udenom Genève.

Der var en Tid, hvor den Opfattelse var almindeligt udbredt, at Folkeforbundet vilde være i Stand til at forhindre en Krig, i hvert Fald i Europa, og under alle Omstændigheder mellem dets Medlemsstater. Man mente tillige, at Folkeforbundet med Tiden vilde vokse i Magt og Indflydelse og det saaledes efterhaanden vilde være muligt at tilvejebringe en Løsning af visse Problemer, deriblandt navnlig Afrustningsproblemet, der var en Forudsætning for, at Folkeforbundet i det hele taget kunde magte sin Hovedopgave, at skabe Tilnærmelse og fredelig Forstaaelse mellem Folkene.

Det har imidlertid vist sig, at Udviklingen desværre er foregaaet i den stik modsatte Retning. Aarsagerne hertil er mange, men Hovedaarsagen turde være den, at de sejrende Stormagter nærmest betragtede Folkeforbundet som en Instans, der skulde garantere dem Sejrens Frugter, og iøvrigt kun ønskede Folkeforbundspagtens Bestemmelser vedrørende Afrustning etc. anvendt overfor de besejrede Nationer. Efterhaanden som disse rejste sig efter Krigens Nederlag, opstod der visse Brydninger, og rent galt blev det, da Diktaturstaterne begyndte at optræde. Uanset hvilken Farve og hvilken Retning Diktaturerne har, bærer de alle samme Kendetegn, nemlig en uhæmmet Oprustningsvilje, en brutal Hensynsløshed, en saa udpræget Krigs- og Erobringslyst, at denne automatisk maa finde Udløsning i krigerske Sammenstød med andre Lande. I 1931/32 kunde Japan iværksætte et Overfald paa Kina og fratage det betydelige Landomraader, uden at Folkeforbundet rørte en Finger for at hjælpe Kina, tiltrods for at begge Lande var Medlemmer af Folkeforbundet. For at bevare et Skin af Initiativ gennemførtes ganske vist en Undersøgelse, men allerede dette ganske harmløse Skridt stødte Japan for Hovedet, og det benyttede straks dette som Paaskud til at udtræde af Folkeforbundet, et Eksempel, som senere er fulgt af Hitler-Tyskland.

Nu tordner Kanonerne atter i Kina. Spillet fra 1932 gentager sig, og ganske som dengang forholder Folkeforbundet sig fuldstændigt passivt overfor dette Angreb paa en Medlemsstat. Det forlyder, at Kineserne skal være saa overbeviste om Folkeforbundets Afmagt, at de end ikke paatænker en Henvendelse til Genève. Saafremt Krigen i Østen ikke fører til en almindelig Katastrofe, vil den sandsynligvis ende med, at Japan igen tager en ordentlig Bid af Kina.

Paa samme Maade som Kina er det gaaet Medlemsstaten Abessinien, der er blevet angrebet og erobret af Italien. I dette Tilfælde søgte Folkeforbundet rigtignok at gennemføre Sanktioner mod Angriberen, men af de tilstrækkelig kendte Grunde løb disse ud i Sandet, og Resultatet blev altsaa, at Medlemsstaten Italien kunde sluge Medlemsstaten Abessinien og endda forblive Medlem af Folkeforbundet. Sandeligt et opmuntrende Eksempel paa den Beskyttelse, Folkeforbundet yder sine svage Medlemsstater.

Sluttelig er der den allerede omtalte Borgerkrig i Spanien, der paa en Maade er en europæisk Krig i mindre Format, idet næsten alt Krigsmateriale og en Del Menneskemateriale leveres fra andre Lande. Heller ikke i dette Tilfælde har Folkeforbundet formaaet at yde Landets lovlige Regering Støtte mod Magter som Italien og Tyskland, der aabentlyst støtter Militærpartiet paa enhver tænkelig Maade og iøvrigt optræder saa agressivt, at Faren for en europæisk Krig har truet flere Gange og stadig er overhængende. Folkeforbundets 2 førende Magter, England og Frankrig, synes skræmte af Diktaturstaternes Paagaaenhed og tilbøjelige til under alle Omstændigheder at ville fastholde deres Ikke-Indblandingspolitik, der ganske vist hidtil har forhindret en europæisk Konflikt, men iøvrigt kun er en Fiktion, idet Diktaturstaterne ubesværet af Ikke-Indblandingspagten fortsat forsyner Oprørerne med Vaaben og frivillige, mens den spanske Regering kun med det største Besvær kan skaffe sig de for sit Forsvar nødvendige Vaaben. Den spanske Regering har nu sendt en ny Note til Folkeforbundet og heri fremført Beviser paa, at de fire sidste Torpederinger af spanske Handelsskibe skyldes italienske Krigsskibe, som dermed aabent har opgivet deres Neutralitet. Der er dog ikke Grund til at forvente, at denne nye Henvendelse vil give et andet og bedre Resultat end de tidligere Henvendelser. Den internationale Retsløshed har aldrig været større end i Øjeblikket, og den forvirrede internationale Tilstand fremgaar bedst af den Kendsgerning, at Fredsvennerne i hele Verden hilser de demokratiske Stormagters voldsomme Oprustning som det eneste Middel til at bremse Diktaturstaterne og sikre den Fred, de tidligere forventede af en almindelig Afrustning.

Brydninger i den franske Fagbevægelse.

Paa den faglige Samlingskongres i Marts 1936 vedtoges en Beslutning, der stadfæstede den franske Fagbevægelses gamle Tradition om fuldstændig Uafhængighed af alle politiske Partier. For yderligere at understrege denne politiske Uafhængighed vedtoges tillige, at ingen fastlønnet Fagforeningsfunktionær samtidigt maatte beklæde et lønnet politisk Hverv eller være Medlem af et politisk Partis Ledelse, ligesom alle politiske Stridsspørgsmaal skulde være bandlyste fra Fagbevægelsen og enhver Form for Gruppedannelser være udelukket. Det kan bemærkes, at Kommunisterne, der repræsenterede en Tredjedel af samtlige Delegerede paa Kongressen, stemte imod disse Beslutninger, som de dog loyalt bøjede sig for.

Beslutningen om Fagbevægelsens absolutte politiske Uafhængighed har vakt nogen Forundring i andre Lande, navnlig med Henblik paa den Kendsgerning, at den franske Landsorganisation tilhører Folkefronten og fra mange Sider endog betegnes som dennes bærende Organisation. I Virkeligheden ligger Tingene i Frankrig i saa Henseende saaledes, at den franske Landsorganisation aldrig har undladt at gøre sin Indflydelse gældende overfor de politiske Partier og gennem disse har søgt at paavirke de i Parlamentet vedtagne Love, men tillige strengt har holdt paa, at ingen af dens ledende Mænd maatte have Sæde i Parlamentet eller være Medlem af et Partis Ledelse. Landsorganisationens Generalsekretær — og det turde ogsaa gælde for en Række andre Fagforeningsførere af den gamle Skole — er endog ikke Medlem af noget politisk Parti, tiltrods for at han ved mangfoldige Lejligheder, saaledes navnlig ved Folkeforbundskonferencer i Genève, har været Medlem af den franske Regeringsdelegation og deltaget i Behandlingen af rent politiske Anliggender. Jouhaux har defineret Fagforeningernes Stilling til de politiske Partier saaledes: »Landsorganisationen er den organiserede Arbejderklasses kompetente Repræsentant. Den er rede til ethvert nødvendigt Samarbejde og opretholder broderlige Forbindelser med Folkefrontens politiske Partier, men den vaager samtidigt skinsygt over sin fulde Uafhængighed«.

Hvad man end kan mene om denne principielle Indstilling, saa drejer det sig nu engang om en gammel Tradition, som dog i den senere Tid er blevet noget rokket paa Grund af Tilslutningen til Folkefronten og paa Grund af Sammenslutningen med den kommunistiske Landsorganisation. De kommunistiske Fagforeningsførere har aldrig været Tilhængere af Fagforeningernes politiske Neutralitet, tværtimod, de har taget ivrigt Del i det kommunistiske Partiarbejde og beklædt ledende Stillinger i Partiet, der faktisk var den tidligere kommunistiske Landsorganisations øverste Instans.

Da Sammenslutningen af de 2 Landsorganisationen fandt Sted, repræsenterede den gamle Landsorganisation langt den overvejende Del af de fagorganiserede Arbejdere. Dette prægede ganske naturligt Sammensætningen af de enkelte Fagforbunds og Landsorganisationens Ledelse, men paa Grundlag af en særlig Aftale indrømmede man overalt Kommunisterne Sæde i de kompetente Organisationsinstanser i Forhold til deres Medlemsantal.

Den pludselige og voldsomme Medlemsfremgang indenfor Landsorganisationen, der nu tæller over 5 Mill. Medlemmer mod kun ca. 800.000 ved Samlingskongressen, har imidlertid vendt op og ned paa Aftalerne angaaende Ledelsens Sammensætning. Nu indskrænker Kommunisterne sig til kun at kræve lige Repræsentationsret paa de Steder, hvor de er i Mindretal, mens de overalt, hvor de har Flertallet, systematisk afsætter de hidtidige Ledere og erstatter dem med Kommunister. De mange nye Medlemmer, der mangler enhver organisationsmæssig Erfaring og en dybere Forstaaelse af det faglige Arbejde og Taktik, følger i mange Tilfælde de kommunistiske Paroler, og paa Grund heraf er det efterhaanden lykkedes Kommunisterne at erobre Flertallet i en Række store Forbund. De har heller ikke vist sig særligt tilbøjelige til at respektere Forbudet mod Udøvelse af et politisk Hverv, ligesom den kendte kommunistiske Celledannelse allerede er i fuld Gang. For at forstærke den kommunistiske Propaganda udgiver den kommunistiske Retning et særligt fagligt Tidsskrift »La Vie Ouvriere«.

Indenfor den gamle Retning er man klar over, at der bag alle disse Foreteelser ligger bestemte Kræfter og et bestemt Maal. For at møde den kommunistiske Propaganda, har den frifaglige Retning tvunget af Omstændighederne derfor oprettet lignende Agitationsgrupper indenfor de lokale Afdelinger og de store Bedrifter, ligesom der ogsaa udgives et fagligt Ugeskrift »Syndicats«, hvis Redaktør er Rene Belin, en af Landsorganisationens Sekretærer. Man hævder fra den Side, at Enheden fortsat maa bygge paa det Grundlag, paa hvilket den oprindeligt blev tilvejebragt, og at det ikke gaar an, at den store Masse nye og uerfarne Medlemmer giver Udslaget ved Afgørelsen af Fagbevægelsens Anliggender, men at disse først maa skoles og der maa bibringes dem Forstaaelse af den faglige Tanke og det faglige Arbejdes Muligheder og Grænser.

De her omtalte Foreteelser indenfor Fagbevægelsen truer med at udarte sig til en organiseret Tendenskamp og den betyder selvfølgelig en Fare for den nys genoprettede faglige Enhed.

Hele dette Spørgsmaal var til Behandling paa et den 4. August afholdt Repræsentantskabsmøde i den faglige Landsorganisation. Paa Mødet var der Enighed om, at det gjaldt om at fastslaa de bærende Principer for Fremtidens Arbejde. Efter en grundig Diskussion vedtoges det at bemyndige Bestyrelsen til paa Landsorganisationens Vegne at rette en skriftlig Henvendelse til Folkefrontens politiske Partier »for at Fagbevægelsens Uafhængighed kan blive bevaret«. Endvidere vedtoges det, at »hvergang der indenfor en Organisation opstaar en Situation, der kan true Bevægelsens Enhed, er Funktionærerne forpligtet til at give Landsorganisationens Ledelse Meddelelse herom, der saa har

Pligt til at drøfte Sagen med vedkommende Organisationsledelse, forinden der træffes en endelig Afgørelse.« Endvidere besluttedes det at overveje Muligheden af at udgive et officielt Ugeblad, der skal afløse de før omtalte faglige Ugeskrifter »La Vie Ouvriere« og »Syndicats«. Redaktøren af »Syndicats«, Rene Belin, erklærede sig rede til at afstaa fra Bladets Udgivelse, dersom Enhedens Udbygning og Bevarelse gør dette nødvendigt. Landsorganisationens kommunistiske Sekretær, Frachon, mente derimod ikke, at der forelaa Mulighed for at indstille Udgivelse af disse Tidsskrifter.

Men Henblik paa den franske Landsorganisations store Betydning baade for Landets Arbejderbevægelse og for den internationale Fagbevægelse som saadan, vil man med spændt Interesse imødese den videre Udvikling indenfor Fagbevægelsen i Frankrig.

RUNDSKUE

SKRÆDERFORBUNDETS FESTSKRIFT. Dansk Skræderforbund har i Anledning af Forbundets 50 Aars Jubilæum, der fejredes i Forbindelse med den fra 22. til 28. August afholdte Forbundskongres, udgivet et af Formanden *Josef Andersson* udarbejdet Festskrift, der giver en overskuelig Fremstilling af Forbundets Opstaaen, Udvikling og Virksomhed og skildrer Resultatet af Bestræbelserne for at værne og varetage Medlemmernes faglige og økonomiske Interesser. Bogen indledes med en kort historisk Oversigt over Fagets Tilblivelse, Laugstiden og det industrielle Gennembrud. Derefter skildres Forbundets Stiftelse og Arbejdet i de første vanskelige Aar inden det lykkedes at konsolidere Organisationen saaledes, at den var hærdet mod ethvert Angreb. Et særligt Afsnit er helliget Kampen mod Hjemmearbejdet og Værkstedernes Indførelse, dette for Skræderfaget saa betydelige Fremskridt, i et følgende Afsnit behandles den indenfor Faget foregaaede Udvikling fra Haandværk til Storindustri. Meget udførligt redegøres for Organisationsarbejdet blandt Kvinderne og for de bevægede Aar under og efter Krigen, ligesom der gives en Oversigt over det skandinaviske og internationale Samarbejde gennem Aarene.

I det sidste Afsnit, »Forbundets Historie i Tal«, gives en Række statistiske Oversigter over Medlemsbevægelsen, Kontingentets Fordeling, Understøttelse samt Beskæftigelses- og Lønforhold gennem de 50 Aar.

Det smukt udstyrede Værk, der er paa 208 Sider, gør baade Forfatteren og Forbundet megen Ære.

I næste Nummer af »Arbejderen« bringer vi en udførlig Beretning om Jubilæumskongressens Forløb.

TOBAKSARBEJDERFORBUNDETS 50 AARS JUBILÆUM. Blandt de forholdsvis mange Forbund, der holder Jubilæum i Aar, er ogsaa Tobaksarbejderforbundet i Danmark, der blev stiftet den 21. August 1887 og saaledes har bestaaet i 50 Aar. I Løbet af dette Tidsrum har Forbundet været i Stand til at skabe sine Medlemmer Løn- og Arbejdsvilkaar, der paa mange Omraader kan betegnes som forbilledlige. Forbundet var en af de første Fagorganisationer, der fik Hjemmearbejdet afskaffet, fik indført lige Løn for lige Arbejde, altsaa for baade Mænd og Kvinder, samt gennemførte Ferie med Løn. Man har fra Begyndelsen lagt Vægt paa at organisere alle beskæftigede Arbejdere, saavel faglærte som ufaglærte, Mænd som Kvinder indenfor Forbundets Ramme, og ikke mindst denne Organisationsform har bidraget til at 98% af Fagets Udøvere nu er organiseret, en Organisationsprocent, som ikke er bedre i noget andet Fagforbund. Jubilæumskongressens Aabning den 21. August foregik under højtidelige Former med Musik, Sang og Taler af Forbundsformanden *Edmund Olsen*, Statsminister *Stauning* og D. s. F.s Formand, *Chr. Jensen*. Aabningsfesten blev radiofoneret, og ogsaa paa dette Omraade har Forbundet været Foregangsmand, idet det er første Gang, at et Fagforbunds Jubilæumsfest er udsendt gennem Radioen. I Anledning af Jubilæet modtog Forbundet Hilsner, Telegrammer og Gaver fra nær og fjern, bl. a. en Gave fra De samvirkende Fagforbund. Angaaende Kongressens Forløb henviser vi til den senere her i Bladet fremkommende Beretning.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. Det af Statistisk Departement beregnede Produktionsindeks for Industrien, der for Juni Maaned gik ned fra 138 til 136, er for Juli Maaned sunken yderligere til 134. Det ligger dog stadig 1 Point højere end i Juli 1936, hvor det var 133. I Forhold til den foregaaende Maaned er Indekstallet i Juli for Beklædningsindustrien steget fra 140 til 141, for Grafisk og teknisk-kemisk Industri fra 139 til 142. Alle øvrige Industrigrupper viser Nedgang, Tekstilindustrien saaledes fra 156 til 148, Læderindustrien fra 171 til 158, Næringsmiddelindustrien fra 129 til 126, Træindustrien fra 124 til 118, Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 140 til 133 og Jernindustrien fra 133 til 131. Konsumvareindustrierne er gaaet ned fra 138 til 134, Produktionsmiddelindustrierne fra 133 til 131. (Udgangspunktet er 1931 = 100).

Det samlede Beskæftigelsestal (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) viser ligeledes nedadgaaende Tendens. Det var for Juli 1937 beregnet til 1.295.000 mod 1.330.000 for Juni og 1.276.000 for hver af Manederne Juni og Juli 1936.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Mens Danmarks Vareomsætning med Udlandet i Aarets første 6 Maaneder viste en betydelig *Merimport*, bragte Juli Maaned en Ændring i dette Forhold, idet der i denne Maaned har været en *Mereksport* paa 9,4 Mill. Kr. Eksporten havde en Værdi af 135 Mill. Kr. og Importen af 125,6 Mill. Kr. mod henholdsvis 124 og 145 Mill. Kr. i den foregaaende Maaned. Af Stigningen i Eksportbeløbet falder største Delen paa Landbrugsvarer, men ogsaa enkelte Industriprodukter, saaledes bl. a. Skibe viser betydelig Fremgang. Det er bemærkelsesværdigt, at Eksporten til Tyskland ikke viser Bedring i Juli Maaned og at den samlede Eksport i Aar indtil Juli Maaned ligger lavere end i Fjor. Derimod er Eksporten til England øget betydeligt.

ARBEJDSLØSHEDEN. Arbejdsdirektoratet har offentliggjort sin første maanedlige Opgørelse over Arbejdsløsheden. Ved Udgangen af Juli var af samtlige arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere 65.617 tilmeldt som ledige. Paa samme Tidspunkt androg Antallet af ledige

blandt de ikke arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere 10.222. Sammenlignet med den sidste Ugeopgørelse i Juni har det været en Stigning i det samlede Arbejdsløshedstal paa 6450 Personer, og i Forhold til Juli 1936 paa 14.835 Personer.

Naar Nedsættelsen af Aldersrentegrænsen fra 65 til 60 Aar om faa Uger træder i Kraft, vil dette sandsynligvis medføre et Fald i Arbejdsløshedstallet.

UDVIDELSE AF AKTIEKAPITALEN. Arbejdernes Brændselsforretning i København har vedtaget at udvide sin Aktiekapital fra 280.000 til 400.000 Kr. Det nye Aktiebeløb vil udelukkende blive tilbudt til Tegning for Arbejderbevægelsens Organisationer.

Udvidelsen motiveres med Selskabets stigende Omsætning samt de stigende Brændselspriser, der nødvendiggør en større Grundkapital.

Arbejds- og Fabriktilsynets Virksomhed i 1936.

Arbejds- og Fabriktilsynet har udsendt sin Beretning om Virksomheden i 1936. Beretningen, der er paa 150 Sider, er rigt illustreret med Fotografier og Skitser og giver paa let tilgængelig Maade en fyldig Viden om mange af Arbejderbeskyttelsens Problemer.

Det fremgaar af Beretningen, at Antallet af Fabriker m. v., der blev tilset af Fabrikstilsynet, udgør 36.764, desuden tilses 5398 Elevatorer, 6522 Dampkedler og 5083 Bagerier. Der er i Aarets Løb foretaget ialt 62.715 Forretninger i de ovennævnte Virksomheder, hvoraf de 39.633 var egentlige Inspektioner og 6852 Elevatorinspektioner.

Der gives et meget udførligt Uddrag af Beretningerne fra de forskellige Kredse, der væsentlig omhandler Arbejdsstedernes Indretning samt Bekæmpelsen af Ulykkes- og Sundhedsfaren. Arbejdsstedernes Indretning synes ikke at have givet Anledning til overvældende mange Paataler fra Tilsynets Side, og de anførte Tilfælde drejer sig overvejende om hygiejniske Forhold saa som Bade- og Vaskeindretninger, Garderobe- og Spiserum. Der anføres dog tillige enkelte Tilfælde, hvor Belysningen var mangelfuld, ligesom der adskillige Steder klages over Cementgulvene, der volder Tilsynet ikke saa faa Vanskeligheder grundet paa Støvdannelsen.

Mere udførligt omtales Bekæmpelsen af Ulykkes- og Sundhedsfaren. Tilsynet har navnlig haft Opmærksomheden henvendt paa, at Maskinerne er forsynet med egnede Beskyttelsesapparater, og at der iøvrigt træffes de bedst mulige Sikkerhedsforanstaltninger til Forebyggelse af Arbejdsulykker. Den største Sundhedsfare, der truer Arbejderne, er Støvfaren, der forekommer baade i Metalsliberier, Møllerier og Foderstoffabriker, i Stenindustrien, i Porcelænsfabriker og mange andre Virksomheder. Der henvises til, at Støvfare-Problemet næppe kan løses uden Anvendelse af Støvmasker, og man mener, at det maaske vilde være formaalstjenligt at godkende visse Masketyper, omend den helt rigtige Type endnu ikke er fundet. Dette turde være Aarsagen til, at Arbejderne gennemgaaende ikke er meget villige til at ville bruge Masker. Det anføres i denne Forbindelse, at et Støvsugerfirma for Tiden arbejder med Fremstilling af en speciel Industristøvsuger, idet de almindelige Husholdningstyper ikke egner sig til Formaalet, da de let kommer i Uorden. Af andre Sundhedsfarer omtales Blyforgiftningsfaren, Faren ved Sprøjtemaling, Faren for Forgiftninger i den kemiske Industri og ved forskellige Arbejder i Metalindustrien m. v.

Det internationale Arbejdsbureau i Genève har henstillet til Tilsynsorganerne i de forskellige Lande, hvert Aar at gøre et eller to Spørgsmaal til Genstand for en mere detailleret Omtale for saaledes at sætte Arbejdsbureauet i Stand til at samarbejde og offentliggøre disse Beretninger. I Aar omfattede denne Særundersøgelse Spørgsmaalet om Forebyggelse af Ulykkestilfælde i Træindustrien.

Resultatet af denne Undersøgelse viser, at omtrent en Trediedel af samtlige for Direktoratet anmeldte Ulykkestilfælde forekommer i Træindustrien, skønt denne kun beskæftiger 7 % af den samlede Arbejdskraft. Antallet af Ulykkestilfælde i Træindustrien udgjorde i 1936 247, og en Udregning af Gennemsnittet for Tiaaret 1927—1936 viser, at der i denne Industri hvert Aar indtræffer 263 alvorlige Ulykker. Ulykkesfaren i denne Industri er altsaa overordentlig stor, og Tilsynet har derfor iværksat en kraftig Agitation for at formindske Ulykkesfaren, ligesom der fremsættes forskellige Forslag, der tilsigter at begrænse Faren ved Betjeningen af de enkelte Træbearbejdsningsmaskiner.

I Anledning af en Artikel i Bogbinderforbundets Fagblad, hvori det hævdedes, at Fabriklovens Regler ikke blev iagttaget paa Fagets Arbejdspladser, har Tilsynet i 1936 undersøgt Forholdene i samtlige Bogbinderier i Landet. Paa Grundlag af en Gennemgang af de foreliggende over 200 Indberetninger synes Undersøgelsen efter Direktoratets Opfattelse at vise, at Regulativets Gennemførelse indenfor Bogbinderierne i for mange Tilfælde har ladet noget tilbage at ønske, ikke mindst i Hovedstaden.

Det Afsnit i Beretningen, der omhandler Tilsynet med Bagerier, viser de Vanskeligheder, der findes for at faa overholdt Renlighedsbestemmelserne. For Overtrædelser af Bagerilovens Forskrifter har Direktoratet i Aarets Løb begæret Tiltale rejst imod 308 Personer eller Firmaer. Heraf vedrørte 174 Sager Overtrædelse af Forbudet mod Natarbejde i Tiden fra Kl. 20 til Kl. 4. I Beretningen henvises til, at Domstolene, stort set, behandler de forskellige Slags Overtrædelser af Bagerilovgivningen ret forskelligt, idet de tager temmeligt strengt paa Sager vedrørende Urenlighed i Bagerier, men er meget vanskeligt at formaa til at følge Fabrikstilsynet, naar Sagen drejer sig om Overtrædelse af Natarbejdsforbudet. Direktoratet fastslaar, at Domstolenes Syn paa Overtrædelser af Natarbejdsforbudet paa vigtige Punkter har »gennemhullet« Bageriloven og dermed i ret vid Udstrækning betaget denne Lov Karakteren af en Beskyttelseslov for Fagets Arbejdere.

Beretningen indeholder tillige en Oversigt over

Direktoratets erhvervshygiejniske Undersøgelser, hvoraf der i 1936 er foretaget ialt 107. Der er af Lægerne afgivet 144 Beretninger og 45 Erklæringer vedrørende de forskellige Sundhedsfarer saa som Silicose, Blyforgiftning, Forgiftningsfaren fra Opløsningsmidler og andre Forgiftningsfarer samt professionelle Hudlidelser.

I et Bilag til Beretningen gives en Oversigt over de i Aarene 1927—35 indtrufne Antal Ulykkestilfælde. Endvidere findes tilsidst et Resumé paa Fransk og et udførligt alfabetisk Sagregister, som gør det let at finde de forskellige Emner. Alt taget i Betragtning kan det siges, at Fabrikstilsynets Aarsberetning 1936 giver et udmærket Helhedsindtryk af det Arbejde, der gøres paa Arbejderbeskyttelsens Omraade.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der, ligesom for tidligere Kvartaler, for Januar Kvartal 1937 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Det skal bemærkes, at Betaling for Sommerferie ikke er inkluderet i de beregnede gennemsnitlige Timefortjenester. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1933, Nr. 17.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1937 og de 4 foregaaende Kvartaler.

	Antal Arbejdere pr. 31/3 1937	Gennemsnitlig Timefortjeneste				
		Jan. Kv. 1937	Okt. Kv. 1936	Juli Kv. 1936	April Kv. 1936	Jan. Kv. 1936
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Københavns						
Fagl. Arbejdere	26771	173	179	176	172	173
Ufagl. —	24036	142	144	145	143	141
Ialt Mænd...	50807	158	162	161	158	156
Kvindel. Arbejdere.....	19532	91	90	91	91	91
Samtl. Arbejdere	70339	140	143	143	139	138
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	23160	142	145	143	139	143
Ufagl. —	28881	127	130	127	125	124
Ialt Mænd...	52041	134	136	134	131	132
Kvindel. Arbejdere.....	12704	86	86	86	85	86
Samtl. Arbejdere	64745	125	128	126	124	123
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	49931	159	163	160	156	159
Ufagl. —	52917	134	136	135	133	132
Ialt Mænd...	102848	146	148	147	144	144
Kvindel. Arbejdere.....	32236	89	89	89	88	89
Samtl. Arbejdere	135084	133	135	134	131	131

I nedenstaaende Tabel er for de større Hovedgrupper af Arbejdere den gennemsnitlige Timefortjeneste angivet for Januar Kvartal 1937 og for de 4 foregaaende Kvartaler.

Af Tabellen fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under eet i Januar Kvartal 1937 var 133 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 159 Øre, for Arbejdsmænd 134 Øre og for Kvinder 89 Øre. Det skal bemærkes, at den Mellemkategori af Arbejdere, der kan betegnes som »tillærte«, hovedsagelig indgaar under Gruppen ufaglærte. Medens Timefortjenesten for Kvinder er omtrent uforandret, sammenlignet med Oktober Kvartal, er Nedgangen størst for faglærte mandlige Arbejdere, 6 Øre i København, 3 i Provinsen og 4 for hele Landet, mod ca. 2 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere. Nedgangen skyldes udelukkende mindre Akkordfortjeneste.

De overenskomstmæssige Lønninger har i alt væsentligt været uforandrede fra Oktober Kvartal 1936 til Januar Kvartal 1937, idet de Ændringer i Arbejdsoverenskomsterne, der blev Resultatet af Foraarets Overenskomstforhandlinger, først traadte i Kraft i Løbet af April Kvartal.

Ligesom for de foregaaende Kvartaler er der for Januar Kvartal foretaget en Opgørelse over Fortjenesten ved Overarbejde og Arbejde i skiftende Hold, og Tillægget pr. Time for samtlige Arbejdere under eet udgjorde henholdsvis 1,2 og 0,5 Øre. I Januar Kvartal 1937 udgjorde Antallet af Overarbejdstimer for de Fag, hvor Oplysning om Overarbejde foreligger, 2,2 pCt. af samtlige Arbejdstimer.

NYT FRA UDLANDET

ARBEJDSTIDSFORKORTELSE OG ARBEJDSLØSHED. I den franske Landsorganisations Dagblad »Peuple« undersøger Sekretær L. Laurat det Spørgsmaal, hvorvidt Indførelsen af 40 Timers Ugen i Frankrig har bidraget til en Formindskelse af Arbejdsløsheden, og han kommer herved til følgende Resultat:

»I 1936 var Arbejdsløsheden Aaret rundt lige saa stor som i det foregaaende Aar, endskønt den industrielle Produktion laa fra 2,2 til 8,6% højere end i 1935. En Undtagelse dannede kun det tredie Kvartal, hvor Arbejdsløsheden som Følge af Vanskelighederne ved de nye Socialloves Tilpasning var noget større end i det tilsvarende Kvartal i 1935. Indførelsen af 40 Timers Ugen begyndte ved Udgangen af 1936, men Gennemførelsen tog først rigtig Fart i 1937. I 1936 kunde der derfor ikke spores nogen Nedgang i Arbejdsløsheden, men i det første Kvartal 1937 gik *Arbejdsløsheden ned med 15%*, medens den industrielle Produktion kun steg med 3,5%. Dette viser, at Arbejdsløshedens Nedgang for største Delen skyldes Indførelsen af 40 Timers Ugen.«

Det kan i denne Forbindelse bemærkes, at den officielle franske Beskæftigelsesstatistik, der omfatter alle industrielle Virksomheder med mindst 100 Arbejdere, fra April 1936 til April 1937 noterer en *Stigning i Beskæftigelsestallet* paa 5,3%.

MEDLEMSFREMGANG I U. S. A. Den amerikanske Landsorganisation omfatter for Tiden 103 Organisationer med tilsammen 3.106,439 Medlemmer. I Forhold til det gennemsnitlige Medlemstal i det den 31. August 1936 udløbende Regnskabsaar har Fremgangen udgjort 666.363 Medlemmer. I disse Tal er ikke medtaget de under Komiteen for industriel Organisation (Lewis C I O) hørende 10 Forbund.

ARBEJDSLØSHEDSFORSIKRING I U. S. A. I August 1935 vedtoges i U. S. A. en Forbundslov angaaende Arbejdsløshedsforsikring. I de mellemliggende 2 Aar har nu samtlige 48 Stater i U. S. A. samt Distriktet Columbia, Alaska og Hawaii gennemført Loven for deres Statsomraade, saaledes at Arbejdsløshedsforsikringen nu er almindeligt indført i hele U. S. A. Med Henblik paa den Modstand, Loven i sin Tid mødte selv hos de amerikanske Fagforeninger, maa denne generelle Indførelse betegnes som et betydeligt socialt Fremskridt.

ARBEJDSLØSHEDEN I SVERIGE. Ved Udgangen af Juni Maaned var endnu 8,6% af de fagorganiserede Arbejdere i Sverige arbejdsløse. Dersom man undtager Skov- og Flaadningsarbejderne, der har 50% arbejdsløse, var den gennemsnitlige Arbejdsløshedsprocent endog kun 7,6%. I den foregaaende Maaned var de tilsvarende Tal henholdsvis 9,3 og 8,3%. Opgørelsen omfattede 569.145 Medlemmer.

I en Oversigt over Beskæftigelsesgraden i det andet Kvartal 1937 understreger Socialstyrelsen, at det svenske Erhvervsliv karakteriseres af en ogsaa under udpræget Højkonjunktur fortsat Bedring indenfor de fleste Erhvervsgrene. Beskæftigelsesgraden er den bedste, der er registreret siden 1916.

ET SOCIAL-ØKONOMISK PROGRAM. Den hollandske Landsorganisation har udarbejdet et social-økonomisk Program, der indeholder den socialdemokratiske Fagbevægelses Krav paa dette Omraade. Der kræves energisk Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og Indførelse af 40 Timers Ugen overalt, hvor dette er muligt. De Steder, hvor Arbejdstiden er længere end 48 Timer, skal den som Overgang til en yderligere Forkortelse nedsættes til 48 Timer. Indførelse af Ferie med Løn for alle Arbejdere, Indførelse af Bedriftsraads-Systemet samt Udnævnelse af Repræsentanter for Fagforeningerne i alle offentlige Kommissioner, Nævn og Institutioner, der behandler sociale og økonomiske Anliggender. Forbedring af Forsorgen for arbejdsløse, Invalide- og Aldersrenteneydere. Ophævelse af Organisationsforbudet i Hærens og Flaadens Virksomheder, Fremme af de kollektive Overenskomster paa Grundlag af en lovlig Ordning, lovlig Anerkendelse af Forenings-, Forsamlings- og Pressefriheden samt Fastsættelse af lovfæstede Minmallønninger for Landarbejdere. Programmet vil blive forelagt til Godkendelse paa en den 18. og 19. Oktober stedfindende ekstra Kongres i Landsorganisationen.

SOMMERKURSUS FOR YNGRE FAGFORENINGSMEDLEMMER. Den internationale faglige Centrals aarlige Sommerkursus for yngre Fagforeningsmedlemmer blev aabnet den 21. August i Brunnsvik. Der var mødt 37 Deltagere fra 9 Lande, deriblandt 6 Deltagere fra Danmark. Blandt Foredragsholderne var N. Lindberg, Arbejderbevægelsens Erhvervsraad i Danmark, der talte om international Socialpolitik og Økonomi.

INTERNATIONAL BEKLÆDNINGSARBEJDER-KONGRES. Den 20. og 21. August afholdt International Beklædningsarbejder-Føderation sin 12. Kongres i København. Der var mødt ca. 30 Delegerede fra 10 Lande samt enkelte Gæster. Af Beretningen fremgik, at Føderationens Medlemstal fra 1. Januar 1934 til 1. Januar 1937 er steget fra 230.729 til 605.809. Denne store Fremgang skyldes dels Indmeldelse af 2 nye Forbund, nemlig det amerikanske Beklædningsarbejderforbund med 150.000 Medlemmer og Beklædningsarbejdernes Industriforbund i Sydafrika med 700 Medlemmer, dels den betydelige Medlemstilvækst i de fleste tilsluttede Lande. Damebeklædningsarbejderforbundet i Amerika, som er et gammelt Medlem af Internationalen, har saaledes forøget sit Medlemstal fra 100.000 til 200.000, det franske Forbund fra ca. 4000 til 80.000, og en Række andre Forbund viser ligeledes stor Fremgang.

Et vigtigt Punkt paa Kongressens Dagsorden var Emigrantspørgsmaalet, idet en Masse Flygtninge fra Diktaturlandene har søgt Arbejde i Beklædningsindustrien i demokratiske Lande. Dette Spørgsmaal blev udførligt drøftet, og i Tilslutning hertil vedtoges en Udtalelse, der understreger Pligten til for alle tilsluttede Forbund i alle Lande at støtte det store Hjælpearbejde, der udføres af Føderationen for at lindre Nøden mellem Emigranterne. I samme Udtalelse udtrykker Kongressen sin varmeste Sympati med de spanske Arbejdere og den spanske demokratiske Regerings Kamp mod Oprørerne.

Til Formand genvalgtes Josef Andersson, Dansk Skræderforbund, til Sekretær F. van der Heeg, Amsterdam.

BYGNINGS- OG TRÆARBEJDER-INTERNATIONALE. Paa det ordinære Hovedbestyrelsesmøde i den internationale Bygnings- og Trærbejder-Union meddeltes, at Internationalens Medlemstal i Løbet af det sidste Aar er steget fra 750.000 til 1.250.000. Dette skydes navnlig Fremgangen i Frankrig (fra 35.000 til 500.000 Medlemmer), men der har iøvrigt ogsaa været Medlemsfremgang i de fleste andre tilsluttede Lande. Det vedtoges at fortsætte Bestræbelser for en Sammenslutning med Malernes og Stenarbejdernes Internationaler. Da Stenarbejderne i flere Lande allerede er tilsluttet Internationalen, henstillede Mødet til Bestyrelsen at overveje Muligheden af at afholde en Særkonference for denne Arbejdergruppe. I Oktober Maaned afholder Internationalen en Særkonference for Skov- og Savværksarbejdere, der finder Sted i Polen.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

Kobbersmedenes Forbunds 14. Kongres.

I Dagene den 5.—7. August holdt Kobbersmedenes Forbund sin 14. ordinære Kongres, som fandt Sted i Forsamlingsbygningen i Helsingør.

Formanden, *Ludvig Jensen,* aabnede Kongressen og bød Velkommen til de ca. 30 Delegerede og Gæster. Til Dirigent valgtes Formanden for Københavns Afdeling, *Karl Larsen.*

Sekretær *Ejler Jensen,* De samvirkende Fagforbund, overbragte en Hilsen fra denne Organisation og understregede Nødvendigheden af det Samarbejde, som Tiden kræver. Han ønskede Held og Lykke med Arbejdet.

Formerforbundets Formand, *Herman Hansen,* bragte en Hilsen fra Metalarbejdernes Centralorganisation og omtalte Betydningen af Samarbejdet mellem Forbundene indenfor denne Industri.

P. Andersen, Smede- og Maskinarbejderforbundet, udtalte Haabet om fortsat Fremgang for Forbundet og for den samlede Arbejderbevægelse. Kobbersmedene har vist, at de forstaar Sammenholdets Betydning.

Beretning om Virksomheden.

Formanden fik derefter Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden i den forløbne Periode. Han omtalte en Række Voldgiftssager samt de afholdte Mæglings- og Timandsmøder. Han redegjorde dernæst for Forhandlingerne angaaende Forbundets Indmeldelse i Centralorganisationen, der var resulteret i, at Forretningsudvalget foreslog Indmeldelse, og ved Urafstemning blev dette vedtaget med 84,8 pCt. Ja mod 15,2 pCt. Nej, og Indmeldelsen var traadt i Kraft fra 1. April 1936. Siden har dette Samarbejde paa forskellig Maade været til Gavn for Forbundet.

Formanden gav endvidere en udførlig Oversigt over de senere Aars Overenskomstbevægelser. Angaaende Afslutningen af Overenskomstsituationen i Aar udtalte han, at det Mæglingsforslag, som Rigsdagen uden nogen som helst Ændring gjorde til Lov, var vedtaget af Arbejdernes Flertal, der derfor ogsaa billigede Regeringens Holdning.

Omtalte dernæst de Fordele, Mæglingsforslaget gav Medlemmerne, og udtalte særlig sin Glæde over, at det nu er fastslaaet, at 1. Maj er en hel Fridag. Forslaget betyder en Forbedring af Ferien, og Feriepengene er forhøjet. Det er netop nu fastslaaet, at denne Forhøjelse allerede i Aar skal udbetales i Provinsen. For de unge Kolleger betyder Forslaget flere Forbedringer.

Vi hører heldigvis, fortsatte Formanden, til de Fag, der har bevaret noget af det, vi fik i de gode Tider. Endelig maa vi for vort Fag ogsaa huske, at vi stadig har Løfteparagrafen.

Videre oplyste Formanden, at der med Arbejdsgiverne er dannet et Lærlingeudvalg, der for Tiden behandler flere Sager. Ved sidste Kongres var der 60 Lærlinge; men nu kun 40, hvilket dog stadig er for meget. I København er dannet en Lærlingeklub, og han opfordrede til at gøre det ogsaa andre Steder.

Dernæst nævnte han Loven om Forbud mod Overarbejde og den ny Lærlingelov, begge Love, der vil faa stor Betydning for Kobbersmedene.

Formanden sluttede sin Beretning med at rette en Tak til Afdelingerne og Bestyrelserne for godt Samarbejde.

I Diskussionen om Beretningen deltog mange Talere, der omtalte forskellige Spørgsmaal vedrørende Forbundsarbejdet, der fandt almindelig Anerkendelse. Under Debatten gav Sekretær Ejler Jensen en Række Oplysninger om Loven om Forbud mod Overarbejde og om Lærlingeloven, som ligeledes var Genstand for Drøftelse.

Beretningen og Regnskaberne, der viste Fremgang paa alle Omraader, blev derefter enstemmigt godkendt.

Indsendte Forslag.

Kongressen gik nu over til Behandlingen af Lovændringer og andre indsendte Forslag. Det vedtoges at lade Forbundets Regnskaber revidere af statsautoriseret Revisorer, at lade Repræsentantskabet indkalde kun, naar det er betimeligt og 3 Afdelinger ønsker det, at Kongressen afholdes hvert 4. Aar, at Repræsentationen hertil vælges som hidtil, at Forslag til Kongressen skal indsendes 8 Uger før (tidligere 6 Uger); at Sygeunderstøttelse ydes til 1-aarige Medlemmer (før 2 Aar), at denne kan ydes i 20 Uger i et Aar (hidtil 10 Uger), hvis Sygdommen varer over 15 Uger,, at Begravelseshjælpen, 300 Kr., fremtidig ydes af Sygekassens Midler, og at der ikke opkræves Kontingent til Begravelseskassen, uden at Forretningsudvalget finder det nødvendigt.

Der var forskellige Forslag til Kontingentets Fordeling til Forbundets Kasse, Sygekassen og Strejkekassen. Forretningsudvalgets Forslag om ugentlig 60 Øre til Forbundets Kasse, 50 Øre til Sygekassen og 50 Øre til Strejkekassen vedtoges. Eventuelle senere Ændringer skal forelægges Repræsentantskabet.

Et Forslag om at udgive et eget Medlemsblad hvert Kvartal forkastedes under Henvisning til den bestaaende Ordning med Centralorganisationens Blad »Metalarbejderen«.

Helsingør Afdeling stillede følgende Forslag: »For at mindske Arbejdsløsheden blandt vore unge Kolleger foreslaas, at vi i Lighed med andre Fag yder vore gamle Kolleger, som ønsker at trække sig tilbage, et maanedligt Tilskud af 15 Kr. (eventuelt mere), som Supplement til Aldersrenten, og at disse Udgifter udredes af Forbundskassen.«

Der udtaltes fra alle Sider Sympati for Spørgsmaalet, og det vedtoges at lade Sagen nærmere undersøge af Forretningsudvalget og sende eventuelle Forslag til Urafstemning.

Paa Foranledning af en Henstilling fra Odense Afdeling førtes en saglig Debat om Afstemningsreglerne for Overenskomstforslag. Herunder gav Sekretær Eiler Jensen en interessant Redegørelse for hele dette Forhold.

Debatten sluttede med enstemmig Vedtagelse af følgende Udtalelse:

»*Kongressen tager til Efterretning, at D. s. F. ved Generalforsamling behandler Spørgsmaalet om*

fælles Afstemningsregler. Kobbersmedenes Forbund tiltræder D. s. F.s Afstemningsregler, som de maatte blive.«

Efter Forslag af Forretningsudvalget vedtoges det at stille 250 Kr. til Raadighed for Oplysningsarbejde, Kursus o. lign.

Valg af Ledelse.

Til Formand genvalgtes *Ludvig Jensen,* København. Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes *Edvard Lenander, Erik Jørgensen* og *Karl Larsen,* alle København. Valgene skete med Akklamation, og Kongressen udbragte et Leve for Forretningsudvalget. Suppleanter blev *Sophus Petersen, Carl Jensen* og *Magnus Lykkegaard,* alle København.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Aalborg i Forbindelse med Afdelingens 25 Aars Jubilæum.

Dirigenten og Formanden takkede Delegerede og Gæster for den Interesse, der var vist Forhandlingerne, og med et Leve for Kobbersmedenes Forbund og Afsyngelse af Internationale sluttede Kongresse.

Derefter holdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Dansk Karetmagerforbunds Kongres.

Dansk Karetmagerforbunds 15. ordinære Kongres afholdtes i Dagene 10.—12. August i København. Formanden, *C. M. Carlsen,* aabnede Kongressen med nogle hjertelige Velkomstord til Delegerede og Gæster og udtalte Ønsket om fortsat Sammenhold og en god, saglig Kongres i Forbundet.

De samvirkende Fagforbunds Næstformand, *Knud V. Jensen,* omtalte i sin Hilsningstale nogle af de Spørgsmaal, der har været særlig stærkt fremme i Forbindelse med indeværende Aars Overenskomstbevægelse. Han understregede Nødvendigheden af Samarbejde og Sammenhold indenfor Arbejderbevægelsen og af, at Organisationerne — baade politisk og økonomisk — forstod at tilpasse sig efter de nye Tider.

Formanden for Træindustriarbejderforbundet, *Jens Jensen,* bragte en Hilsen fra de 8 Fag og 20.000 Medlemmer, der er tilsluttet Dansk Træarbejder-Sekretariat, samt omtalte dettes Betydning som Bindeled mellem de tilsluttede Organisationer.

Kongressen konstituerede sig derefter med *L. Hansen,* D. S. B., København, og *Chr. Christensen,* Randers, som Dirigenter. Til Sekretærer valgtes *E. Danielsen* og *H. H. Skov,* København. Der valgtes endvidere Lovudvalg, Stemmeudvalg og Lønningsudvalg og fastsattes Forretningsorden.

Formandens Beretning.

Formanden aflagde saa Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han redegjorde for Overenskomstforholdene og for Fagets Priskurantforhold samt for det særligt aktuelle Spørgsmaal om Forholdet mellem Timeløn og Akkord. Endvidere omtalte han de i Anledning af Overenskomstbevægelserne gennemførte Lovforanstaltninger samt en Række Uoverensstemmelser angaaende Overenskomsternes Overholdelse og andre Tvistigheder.

Tiltrods for, at Metal nu finder større Anvendelse i Karosserier, Jernbanevogne og mange andre Steder paa Træets Bekostning, havde Karetmagerfaget saa nogenlunde kunnet hævde sig, hvad der ogsaa fremgaar af Medlemstallet, der for Tiden er 1134 mod 1218 ved Udgangen af 1933. Formandens Bedømmelse af den øjeblikkelige Situation fremgaar bedst af følgende Citat fra Beretningen:

»Begivenheder eller Resultater af epokegørende Karakter for vor Organisation kan Beretningsperioden vel ikke opvise. Men Bevarelse og Befæstelse af det forud tilkæmpede er ogsaa en betydningsfuld Opgave, som den nøgterne Vurderer ikke underkender. Vel er vor Organisation solid og godt rodfæstet, men det maa stadig holdes for Øje, at vort Fag ikke staar i Fremgangens Tegn som Følge af den indtraadte Strukturændring med stigende Anvendelse af Metal i Stedet for Træ, hvilket selvsagt ikke danner nogen god Basis for Fremstød, og naar dertil kommer, at Anvendelse af den fulde Aktionsevne har været hæmmet af nødvendige, samfundsmæssige Hensyn, maa det vist erkendes, at Muligheder for stærkere Fremstød eller for Opnaaelse af bedre Resultater ikke har staaet os aaben under de givne Forhold i de forløbne fire Aar.«

I Diskussionen om Beretningen deltog en meget lang Række Talere, og der blev givet mange saglige Indlæg — Hovedemnerne var Timeløn, Akkord, den kommende Overenskomstsituation og en Række specielle Forhold.

Efter de mange Taleres Indlæg replicerede Carlsen, og Debatten afsluttedes med Vedtagelse af en Udtalelse om Akkord og Timelønsspørgsmaalet og med enstemmig Godkendelse af Beretningen.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Indsendte Forslag.

Kongressen gik derefter over til Behandling af de enkelte Forslag. Af de vedtagne Beslutninger nævner vi følgende:

Det blev besluttet, at der i Formaalsparagrafen indsættes en Bestemmelse om, at der skal arbejdes hen til 40 Timers Arbejdsuge med Lønudligning, og arbejdes for ensartede Arbejdsforhold overalt i Landet.

Angaaende Lærlinge vedtog man at have Opmærksomheden henvendt paa de daarlige Læresteder og søge Lærlingelovens Bestemmelser gennemført.

For at styrke Baandet mellem Afdelinger og Arbejdspladser vedtoges følgende:

»Klubbernes Tillidsmænd og Bestyrelser arbejder i nøje Kontakt med Afdelingens Ledelse. Fællesmøde afholdes mindst en Gang aarlig mellem Klubbernes Tillidsmænd og Afdelingens Bestyrelse. Formanden saavel for Afdelingen som for Klubberne kan indvarsle til Fællesmøde, naar det er paakrævet.«

Man vedtog nogle Regler for Opsigelse af Overenskomster og om Afgørelsesformen. Det hedder i Vedtagelsen herom bl. a.:

»Naar der ved Overenskomstforhandlingers Tilendebringelse foreligger Forslag til Afgørelse, træffes denne efter følgende Regler:

Overenskomster med Enkeltvirksomheder og omfattende mindre end 25 Medlemmer af Forbundet afgøres af Forretningsudvalget efter at være forelagt de direkte interesserede Medlemmer. Landsoverenskomster og lokale Overenskomster omfattende flere end 25 Medlemmer af Forbundet udsendes til Afstemning blandt de direkte interesserede Medlemmer, d. v. s. Medlemmer, der arbejder eller sidst har arbejdet i en af paagældende Overenskomst omfattende Virksomhed. Alle saaledes stemmeberettigede Medlemmer har Stemmepligt. Afstemningen skal være hemmelig og skriftlig og foretages under dertil af Afdelingerne indkaldt Generalforsamling eller Møde med de stemmeberettigede Medlemmer. Til Afstemningen skal benyttes Stemmesedler, som Forbundet udsender til Afdelingerne.

Opnaas der ved Afstemning om en Overenskomst ikke over 50 pCt. Stemmedeltagelse, træffes den endelige Afgørelse af Hovedbestyrelsen.

Disse Regler er ogsaa gældende for Afstemninger om Fællesforslag samt Forslag fra Forligsinstitutionen, iøvrigt under Iagttagelse af De samvirkende Fagforbunds Love og af de til enhver Tid i Henhold til »Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder« gældende Bestemmelser.«

Fra Odense Afdeling forelaa Forslag om Udmeldelse af Luftværnsforeningen. Forslaget forkastedes efter en længere Debat.

Kongressen bemyndigede Ledelsen til at træde i Samarbejde med andre Forbund under Dansk Træarbejdersekretariat om Udgivelse af et fælles Fagblad paa Grundlag af en Udgiftsfordeling efter Medlemstal. Endvidere henstilledes det til Ledelsen at arbejde for Indførelse af Week-end. Sluttelig vedtoges et Forslag om, at Forbundet skal yde gennemsnitlig 1 Kr. pr. Medlem og Aar til Oplysningsarbejdet.

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes med Akklamation *C. M. Carlsen,* til Viceforretningsfører *Th. Hansen.*

Hovedledelsen fik følgende Sammensætning: *Carl E. Madsen, Laur. Hansen* og *Martin Christensen,* København, *P. Andersen,* Odense, *S. A. Olesen,* Aarhus, *Chr. Christensen,* Randers, og *Peter Petersen,* Odder.

Formanden rettede en Tak til *S. V. Hansen,* København, der i mange Aar har haft Sæde i Hovedbestyrelsen, for hans Arbejde i Forbundet, idet Hansen ikke ønskede Genvalg og i Fremtiden udelukkende vil hellige sig Partiarbejdet.

Næste Kongres holdes om fire Aar i København.

Efter Taler af Knud V. Jensen og Formanden sluttede Kongressen med Leveraab for Forbundet og Afsyngelse af Internationale.

Kongres i Søfyrbødernes Forbund.

Den 16. og 17. August holdt Søfyrbødernes Forbund sin 8. ordinære Kongres i København. Der var mødt ca. 30 Repræsentanter for Forbundets Afdelinger, endvidere en Række Gæster fra Ind- og Udland.

Formanden, *G. Hegner,* aabnede Kongressen og bød Velkommen til Delegerede og Gæster. Til Dirigenter valgtes derefter *Jens Thomsen,* Esbjerg, og *Richard Jensen,* København.

Hans Jacobsen, De samvirkende Fagforbund, overbragte en Hilsen fra Centralorganisationen og hilste Forbundet Velkommen som Medlem i D. s. F. i det Haab, at Samarbejdet vilde blive til fælles Gavn. Han ønskede Kongressen Held med Arbejdet.

Chr. Borgland, Sømændenes Forbund, *Sven Lundgren,* Skandinavisk Transportarbejder Føderation, *J. Svensson,* Sømændene i Sverige, *O. Nielsen,* Norsk Sømandsforbund, og *Vilh. Rasmussen,* Sørestauratørerne i Danmark, bragte en Hilsen fra de respektive Organisationer og udtalte Ønsket om et heldigt Forløb af Kongressens Forhandlinger, mens *S. P. Thomsen,* Esbjerg, paa de tilstedeværende 13 Provinsrepræsentanters Vegne takkede for Indbydelsen til Kongressen. Disse Repræsentanter deltager i Kongressen som Gæster.

Beretning om Virksomheden.

Formanden indledede sin Beretning om Forbundets Virksomhed siden Kongressen i 1935 med en Omtale af den verdenspolitiske Situation og Borgerkrigen i Spanien, hvorefter han gik over til Omtale af Forbundets Forhold. I denne Forbindelse anførte han, at Søfyrbødernes Forbund havde valgt den offensive Vej i sine faglige Dispositioner. I de fortsatte Betragtninger redegjorde Formanden for Skibsfartens økonomiske Stilling og paaviste gennem de officielle Tal Redernes stærkt forøgede Indtægter. Med 1914 som Udgangspunkt og med Tallet 100 for Kursen paa Dampskibsaktier viste Billedet, at Kursen i 1934 var 79,1, men i Juni i Aar ikke mindre end 144,3.

Formanden redegjorde derefter for Forhandlingerne om den nye Hovedoverenskomst, der havde givet Søfyrbøderne betydelige Forbedringer paa saa godt som alle Omraader.

Endvidere omtalte Formanden Forhandlingerne om en Forbedring af Kostreglementet. Det var hans Opfattelse, at det nye Kostreglement, der var traadt i Kraft i Fjor, var utilfredsstillende, og Forbundet vilde forsøge at faa gennemført Forbedringer, naar nye Overenskomster skulde oprettes, bl. a. ved at søge Hovmestrenes Kostpenge forøget. Formanden bemærkede, at man maatte søge ophævet den Trusel, der svæver over Hovmestrene, nemlig at blive afskediget, hvis de ikke sejler billigt nok for Rederne. Hegner redegjorde dernæst for Forbundets Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund og for Forbundets internationale Forbindelser.

Formanden kunde ikke tilslutte sig den Kurs, der var fulgt af Fagbevægelsen i de senere Aar, og mente bl. a., at Arbejderne ikke havde faaet Fordele nok ud af de politiske Sejre. Han mente,

at Statsindgrebet efter Lockouten havde reddet Arbejdsgiverne fra den Omgang Klø, de burde og skulde have haft. Han motiverede udførligt, at han og Forbundet maatte hævde Urafstemningsprincipet og derfor var imod D. s. F.s Regler for Fællesafstemninger. Til Slut skitserede Formanden de Krav, der skulde og burde fremsættes til næste Overenskomstforhandling. Straks efter Kongressen vil det være nødvendigt at foretage Afstemning om Opsigelse af de gældende Overenskomster.

I Tilslutning til Beretningen forelagde Hovedkasserer *Søren Nielsen* Regnskaberne og omtalte deres enkelte Poster.

I Debatten om Beretningen deltog mange af de Delegerede. Flere af Talerne stillede Krav om, at Søens Folk fik en Repræsentant i Rigsdagen, andre krævede mere Kontrol med Udlændinge i danske Skibe, og det oplystes iøvrigt, at Søfyrbødernes Forbund havde anmodet De samv. Fagforbund om Bistand i Kravet om at alle Skibe og alle Havne kommer ind under Fabrikstilsynet.

Efter Godkendelse af Beretning og Regnskaber vedtoges en Række Udtalelser. Saaledes en Udtalelse, rettet til Udenrigsministeriet, der meget skarpt protesterer mod den morderiske Sænkning af fredelige Handelsskibe og kræver paa Baggrund af »Edith«-Katastrofen, at den danske Stat eventuelt i Samarbejde med andre demokratiske Stater træffer Forholdsregler til Beskyttelse, eventuelt ved Udsendelse af Krigsskibe.

En anden Udtalelse henvender sig til Handelsministeren med en meget lang Række specielle Krav fra Søfartsorganisationerne angaaende Arbejdstid og Bemanding.

I en Udtalelse tilsiger Kongressen det kæmpende Spanien og den spanske Regering sin Støtte og Hilsen, man hilser Sovjet-Unionen og Kommunistisk Internationales Arbejde for Oprettelse af Enhedsfront.

I en Udtalelse siges det, at Søfyrbødernes Levevilkaar er blevet meget stærkt forringede, at Redernes Profit er stigende, det tilraades derfor Medlemmerne at opsige Overenskomsten, og en Række Krav til Forbedringer fremsættes.

Vedrørende det saa aktuelle Spørgsmaal om Afstemningsregler og Statsindgreb vedtog Kongressen følgende Udtalelse:

»Idet Kongressen tager den førte Diskussion om Formerne for Fagbevægelsens hidtidige og fremtidige Stilling ved Afgørelsen af faglige Overenskomstsituationer til Efterretning, paalægger Kongressen Hovedbestyrelsen at arbejde for, at Fagbevægelsens Suverænitet i Forholdet til Staten respekteres i Fremtiden, og for Afskaffelsen af Sammenkædningsloven.

Kongressen er af den Mening, at Statsindgrebene, som de har formet sig ved de sidste Overenskomstsituationer, bør tilbagevises, fordi deres Konsekvens har været, at Arbejderne bandtes til en fastsat Løn, uden at der gennem Prisbegrænsning gaves Garantier for, at samme Løns Realværdi opretholdtes. De siden sidste Statsindgreb stedfundne Prisforhøjelser har tilfulde vist, at saadanne Afgørelser er i Arbejdernes Disfavør.

Ved den forestaaende Nyordning af Afstemningsmaaden indenfor De samvirkende Fagforbund paalægger Kongressen Hovedbestyrelsen at arbejde for, at de Regler, der gennemføres ved generelle Overenskomstsituationer og i alle Forbund, baseres paa Medlemmernes absolutte og ubegrænsede Afgørelsesret, og at Grundlaget for denne bliver Urafstemningen.

Kongressen er af den Mening, at dersom Afgørelsesretten lægges i Hænderne paa saakaldte kompetente Forsamlinger, vil dette befordre Udviklingen af Passivitet hos Medlemmerne og dermed formindske Fagbevægelsens Mobilitet og Slagkraft.

Fagbevægelsens Hovednerve er Medlemsdemokratiet, og en Svækkelse af dette er en Svækkelse af dens Evne til at forsvare Demokratiet i det offentlige Liv mod de reaktionære Angreb, dette er Genstand for.«

Indsendte Forslag.

Kongressen gik derefter over Behandlingen af en Række indsendte Forslag, bl. a. vedrørende de Krav, der burde stilles ved Overenskomsternes Fornyelse. I Forbindelse med et Forslag om, at Forbundet i Samarbejde med Sømændene skal søge at faa de mellem Dansk Arbejdsmandsforbund, Statsbanerne og de forskellige Bjergningsselskaber indgaaede Overenskomster overført til Søfyrbødernes og Sømændenes Forbund, besluttede Kongressen, at hele dette Forhold skulde indankes for D. s. F., eventuelt for dettes Grænseudvalg.

Valg af Ledelse.

Ifølge Forbundets Love vælges Hovedbestyrelsen og de fastlønnede Tillidsmænd ved Urafstemning. Kongressen foretog Indstilling til Valg af Hovedledelse og Tillidsmænd, men Resultatet af dette Valg vil først foreligge om nogle Maaneder. Til Redaktør af Fagbladet »Faklen« valgtes *G. Hegner*. Det vedtoges at afholde næste Kongres i København.

Efter Taler af forskellige Gæster sluttede Formanden Kongressen med en Tak til de Delegerede og til Gæsterne fra Ind- og Udland.

Lønbevægelser og Konflikter.

Brødkuske hos A/S Københavns Brødfabriker.

A/S Københavns Brødfabriker havde med 3 Maaneders Varsel opsagt en coutumemæssig Aftale til Ophør den første Oktober. — I den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Juli d. A., hvor man enedes om at henvise denne og flere andre foreliggende Uoverensstemmelser til Forhandling mellem Parterne og under Medvirken af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Træarbejdere paa Maskinfabriken Godthaab, Ringsted.

Mandag den 2. August afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde til Behandling af en Klage fra Snedkerforbundet i Danmark og Dansk

Tømrerforbund over, at *Maskinfabriken Godthaab,* Ringsted, ikke havde givet de af den beskæftigede Træarbejdere de ved Overenskomstafslutning mellem Snedkerforbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning fastsatte Tillæg samt Ferieløn.

Mødet endte resultatløst, og Forbundene forbeholdt sig deres Stilling.

Kvinder paa Radiofabriken Always.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. August 1937 behandledes en af Snedkerforbundet i Danmark overfor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning rejst Klage gaaende ud paa, at *Radiofabriken Always* til Udførelse af Snedkerarbejde havde benyttet Kvinder uden at aflønne disse efter Snedkerforbundets Lønsatser.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Havnearbejdere i Køge.

Den 27. Juli 1937 afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde angaaende den Betaling, der jvf. Nævnskendelse skulde betales for indenbords Arbejde ved *Losning af Skærver i Køge,* og i Forbindelse med et allerede afgjort Spørgsmaal om S/S »*Stensø*« d. W. Tonnage stilledes fra begge Sider Efterbetalingskrav.

Mødet endte resultatløst, og Parterne forbeholdt sig deres Stilling.

Skotøjarbejdere hos A/S H. C. Clausens Skotøjfabrik i Herløv.

Paa *A/S H. C. Clausens Skotøjsfabrik* i Herløv har man i Juni Maaned afskediget Klubformanden med den Begrundelse, at Driften til en vis Grad skulde omlægges. — Da det ikke er første Gang, at paagældende Virksomhed foretager Afskedigelse af Klubformand, har Dansk Skotøjarbejderforbund ikke villet godkende Afskedigelsesgrunden, og Spørgsmaalet var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Juli d. A.

Sagen blev indgaaende drøftet, men da der ikke forelaa nogen Mulighed for Forlig, forbeholdt Forbundet sig sin Stilling med Ret til at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i Vejle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. August d. A. behandlede man en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over en overfor Kusk Einer Sørensen, Vejle, iværksat Blokade. — Efter nogen Forhandling afsluttedes Mødet med følgende:

Repræsentanter for *Vejle Vognmandsforening* erklærede, at der ikke havde været iværksat Blokade overfor Kusk Einer Sørensen, og at enhver af Vejle Vognmandsforenings Medlemmer frit kunde tage Einer Sørensen i Arbejde. *Vognmand Aage Jensen* erklærede endvidere, at han er villig til at tage Einer Sørensen i Arbejde, saasnart han har Brug for en Mand.

Da der ved den af Vognmand Aage Jensen under 5. Juli d. A. afgivne Erklæring er opstaaet en vis Usikkerhed, som har kunnet give Fagforeningen Anledning til at tro, at der var iværksat Blokade overfor ovennævnte, betaler Vejle Vognmandsforening til fuld Afgørelse af Sagen et Beløb af 144 Kr.

Arbejdsmænd hos A/S Stjernholm Trælasthandel, Horsens.

Mellem Firmaet *Stjernholm Trælasthandel A/S* og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens var der opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende Betalingen ved Aflæsning af Brædder. Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. August, hvor man fra Arbejderside krævede Overenskomstens Bestemmelser overholdt uanset at der var længere Coutume for en Afvigelse derfra.

Paa Mødet gik Arbejdsgiverne ind paa dette Krav og betalte samtidigt i Anledning af en foretaget Afskedigelse et Ventepengebeløb paa Kr. 13,08.

Havnearbejdere ved Indladning og Losning af Damperen »Vistula«.

En Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at D. F. D. S. ved Indladning og Losning af Biler paa *Rutebaaden »Vistula«* lader Arbejdet udføre af andre end Havnearbejdere, behandledes paa et den 6. August afholdt Fællesmøde.

Arbejdsgiverne formente sig berettiget til at disponere saaledes som sket og ønskede eventuelt Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift. D. A. F. forbeholdt sig imidlertid Ret til at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret og vilde give nærmere Meddelelse herom.

Det er senere oplyst, at Sagen er henvist til Behandling ved faglig Voldgift.

Havnearbejdere i Aarhus Havn.

En af *Aarhus Stevadore Compagni* fremsendt Klage over, at Havnearbejdere i Aarhus havde etableret Arbejdsstandsning, da der var Strid om hvorvidt et Parti Trælast ved Losning skulde betales med et særligt Tillæg efter Dimensioner, var til Behandling ved et den 6. August afholdt Fællesmøde. Her frafaldt Arbejdsgiverne Klagen over Arbejdsstandsningen mod at Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus til fuld Afgørelse af Sagen betalte 156 Kr.

Forsaavidt Fagforeningen ønsker det, skal selve Stridsspørgsmaalet behandles efter de almindelige Regler.

Havnearbejdere i Københavns Havn.

Ved et den 9. August afholdt Fællesmøde behandledes nogle Uoverensstemmelser vedrørende Losning af Trælast fra *M/S »Regina«, S/S »Spee«* og *M/S »Jenny«* i Københavns Havn.

Efter at Sagen var drøftet enedes man om at henvise den til lokal Forhandling, idet Arbejdsgivere forbeholdt sig, forsaavidt den lokale Forhandling ikke skulde føre til et for dem tilfredsstillende Resultat, uden yderligere Møde at indbringe Sagen for Den feste Voldgiftsret.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V: Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 * KØBENHAVN DEN 15. SEPTEMBER 1937 * 34. AARGANG

Den økonomiske Genrejsnings sociale Sider.

De senere Aars økonomiske Genrejsning har i de forskellige Verdensdele været ledsaget af talrige og forskelligartede sociale Foreteelser.

Den tydeligste og mest umiddelbare Virkning af den økonomiske Genrejsning er Forøgelsen af de producerede Varemængder, Prisstigningerne og den væsentlige Forøgelse af Antallet beskæftigede Personer. Selv om der ikke findes nogen nøjagtig Maalestok, der tillader en samlet Bedømmelse af den sociale Udvikling, kan det alligevel siges, at den brede Befolknings Leveforhold i det store og hele er blevet forbedret i 1936 sammenlignet med Forholdene i de forudgaaende 5 Aar.

Disse umiddelbare Virkninger af den økonomiske Genrejsning danner dog ingenlunde de eneste sociale Synspunkter af Betydning, som det sidste Aars økonomiske Udvikling kan opvise. Den omtrent samtidigt indtrædende Bedring i det økonomiske Liv i forskellige Lande grundet paa Opgivelse af Deflationspolitiken, Gennemførelsen af valutapolitiske Foranstaltninger og en ekspansionistisk økonomisk Politik hører til de mest lærerige Foreteelser indenfor det økonomiske og sociale Liv. Saavel Arbejdsgiverne som Arbejderne kan heraf drage en overordentlig betydningsfuld Lære. Arbejdsgiverne har af Erfaring lært, at Staten med Bankernes Støtte kan gennemføre Foranstaltninger til Forøgelse, Formindskelse eller Opretholdelse af det samlede Omfang af Efterspørgsel og Forbrug og, saafremt de producerede Varemængder ikke mere kan finde Afsætning i Verden til tilstrækkelig vinstgivende Priser, i en vis Udstrækning kan afhjælpe dette Forhold gennem planmæssige Indgreb. Paa den anden Side har Arbejderne erfaret, at Beskæftigelsens samlede Omfang i vid Udstrækning staar i Forbindelse med Finans- og Pengepolitiken. De i Aarene 1929—1936 indhøstede Erfaringer berettiger absolut til Haabet om, at Gennemførelsen af formaalstjenlige penge- og finanspolitiske Foranstaltninger — under Forudsætning af, at der ligger en ensartet international Plan til Grund herfor — kan bidrage til at forhindre en Tilbagevenden af en saa haard økonomisk Krise som den, vi lige har gennemlevet.

Det af Arbejdsbureauet i Genève udgivne »Year-Book 1936/37«, som meget indgaaende behandler hele dette Problem, fremhæver i sine Betragtninger, at de gennem Penge- og Finanspolitiken opnaaede Fremskridt imidlertid kun er en Side af en endnu dyberegaaende Udvikling, nemlig Statens fremskridende Indgreb i Erhvervslivets Forhold. Planøkonomien, som disse Statsindgreb til Tider kaldes, der oprindeligt kun var et Middel til Afværgelse af Krisens skæbnesvangre Følger, udvikler sig efterhaanden til en positiv Opbygningsmetode, som vil være mere end en Nødhjælp i fortvivlede Situationer. Ganske vist har de fleste Lande endnu ikke skabt sig de Organer, der kan tilvejebringe en saadan indbyrdes Sammenhæng mellem de forskellige statlige Indgreb, at der dermed paa det sociale Omraade kan opnaas de bedste Resultater. De anvendte Metoder stemmer i denne Henseende kun meget ufuldkommen overens med Forudsætningerne for en virkelig »Planmæssighed«, og selv i Tilfælde af, at de gør det, tager de i Reglen Sigte paa andre end sociale Maal.

Blandt de økonomiske Tildragelser i det forløbne Aar, som i social Henseende kan paaregne særlig Interesse, turde Valutaoverenskomsten mellem Frankrig, England og U. S. A. af 26. September 1936 indeholde de fleste Muligheder for en senere sund Udvikling. Dens Resultater har ganske vist hidtil kun været ret beskedne; men dens Betydning ligger i den Kendsgerning, at man i det mindste har erkendt Muligheden af en fælles Optræden paa internationalt Grundlag. Den rigtige Gennemførelse af et internationalt Samarbejde i økonomiske Spørgsmaal kunde socialt set have gunstige Følger i 3 Henseender: 1) Saalænge der ikke gennem en international Valutaaftale er fastsat almindelige Retningslinier, som de større Stater agter at følge ved deres fremtidige Finanspolitik, kan

ingen Stat med Sikkerhed regne med Bevarelse af den virkelige Efterspørgsel paa de fremmede Markeder, selv om den iøvrigt træffer nok saa drastiske Forholdsregler til Regulering af Hjemmemarkedets Behov. Saalænge denne Tilstand vedvarer, vil Beskæftigelsesgraden ikke hvile paa et solidt Fundament. 2) Saalænge der ikke igen indrømmes den internationale Vareomsætning større Frihed og Indgrebene i Handelsforholdene og de Hindringer, der lægges i Vejen for disse, ikke er blevet sjældnere, vil det være umuligt at højne Levestandarden i de enkelte Lande. 3) Sluttelig vil — og dette er i mange Henseender det vigtigste Punkt — saalænge langfristet Kapital ikke paany kan tilflyde de Lande, hvis Industri ikke besidder den nødvendige tekniske Udrustning, den betydelige Forbedring af Leveforholdene, som kunde forventes heraf, ikke være mulig.

Aaret 1936 var præget af Fremskridt, der er opnaaet gennem valuta- og finanspolitiske Foranstaltninger samt gennem et begyndende internationalt Samarbejde paa det økonomiske Omraade. I alle Tilfælde betyder de hidtil opnaaede Resultater kun en Begyndelse. Saalænge Krigsfaren formørker Horisonten, og man maa befrygte Udbruddet af en ny økonomisk Verdenskrise, er Udsigterne for det sociale Fremskridt højst uvisse.

Nordisk Arbejderkonference.

Den nordiske Samarbejdskomité afholdt sit ordinære Aarsmøde i Dagene 18. og 19. August i Stockholm. Der var mødt Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer og socialdemokratiske Partier i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. De samvirkende Fagforbund i Danmark var repræsenteret af Formanden *Chr. Jensen,* Forbundsformand *P. Andersen* og Sekretær *Laur. Hansen.*

Forhandlingerne aabnedes af den svenske Statsminister *Albin Hansen,* der i en kort Tale redegjorde for Komiteens Virksomhed og henviste til, at den nordiske Samarbejdskomité nu har bestaaet i 25 Aar. Da Samarbejdskomiteen oprettedes i 1912, havde Landsorganisationerne i de fire nordiske Lande 260.000 Medlemmer, for Tiden derimod 1.500.000 Medlemmer. I det samme Tidsrum er de socialdemokratiske Partiers Medlemstal steget fra 190.000 til 740.000. Han paapegede endvidere, at Samlingen af de nordiske Arbejderorganisationer nu var fuldbyrdet, idet ogsaa Island deltager i Samarbejdet.

Der blev derefter aflagt Beretning om den faglige og politiske Virksomhed i det forløbne Aar. Foruden dette Punkt drøftede Mødet en Række aktuelle Problemer, der har Betydning for Arbejderbevægelsen og Folkene i de nordiske Lande. Bl. a. behandledes en Indbydelse fra Fagbevægelsen og Partiet i Holland til en Konference af Repræsentanter for Arbejderbevægelsen i de saakaldte Oslo-Stater, der skal afholdes i nær Fremtid. Man drøftede endvidere Muligheden for en Udveksling af Talere, det internationale faglige Samarbejde mellem Kvinderne samt Arbejdstidsproblemet og Feriespørgsmaalet. Til det sidstnævnte Punkt vedtog Konferencen følgende Udtalelse:

»Den nordiske Samarbejdskomité, samlet til Aarsmøde i Stockholm i Dagene den 18.—19. August 1937, har behandlet det internationalt stadig mere aktuelle Spørgsmaal om Arbejdstidsforkortelsen. — Komitéen konstaterer, at Nordens Arbejderbevægelse nu som forhen er parat til at øve saavel politiske som faglige Indsatser, der egner sig til at fremme Bestræbelserne for en kortere Arbejdstid.

Under fuld Hensyntagen til de Vanskeligheder, som en direkte Overgang til 40-Timersugen muligvis kan berede Næringslivet, og ligeledes til den Indvirkning, dette kan faa paa Arbejderklassens Levestandard, fremhæver Komitéen Muligheden for, at Arbejdstidsforkortelsen kan gennemføres gradvis saavel med Hensyn til Timeantal som til Udstrækning.

Komitéen udtaler Haabet om, at Regeringerne i Nordens Lande vil skænke Arbejdstidsspørgsmaalet en dybtgaaende Interesse og tage Spørgsmaalet om en yderligere Arbejdstidsforkortelse op til alvorlig Overvejelse — ikke mindst med Henblik paa den Indflydelse, det moderne Arbejdstempo og Rationaliseringen øver paa den menneskelige Arbejdskraft. Samtidig understreger Komitéen kraftigt Betydningen af, at de Gruppers Interesser, der hidtil er blevet tilsidesatte i Arbejdstidsspørgsmaalet, nu varetages ad Lovgivningsvejen.

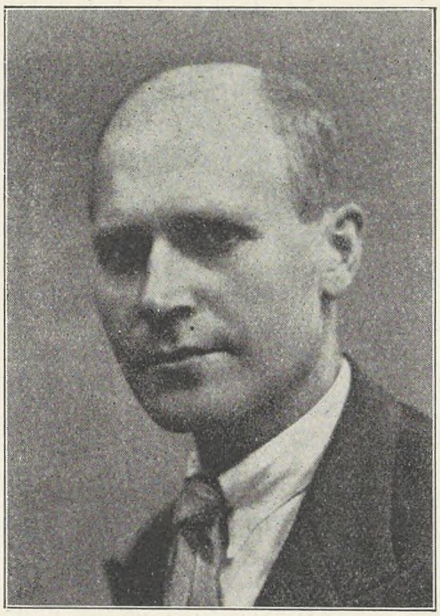
I denne Forbindelse henleder Komitéen tillige Regeringernes Opmærksomhed paa Feriespørgsmaalet. Den moderne Arbejdsproces har skabt et forøget Krav om Muligheden for en længere sammenhængende Rekreation for det arbejdende Folk. Komitéen appellerer derfor til de nordiske Regeringer om snarest muligt at træffe Foranstaltninger til en tilfredsstillende Løsning af Feriespørgsmaalet.«

Som bekendt forlægges Komitéens Sekretariat hvert Aar til et andet Land. Det besluttedes imidlertid at lade Sekretariatet forblive i Stockholm indtil videre, idet man forventer, at det norske Arbejderparti snarest formelt opfylder Betingelserne for Medlemsskab i Komitéen, hvorefter Sekretariatet flyttes til Oslo.

Ny Forbundsformand.

Paa den nys afholdte Kongres i Dansk Funktionærforbund traadte den hidtilværende Formand, *Fr. Hagengaard,* tilbage efter 35 Aars Arbejde indenfor Fagbevægelsen, deraf i 26 Aar som Formand for Funktionærforbundet.

Til ny Formand valgtes med Akklamation efter Hagengaards Forslag Forbundets hidtidige Næstformand, *M. Steenberg.* Den nye Formand, der er 40 Aar, blev i 1923 ansat i A/S De forenede Vagtselskaber i København og dermed Medlem af Vagtfunktionærernes Fagforening, hvor han i 1927 indvalgtes i Bestyrelsen og i 1929 blev Formand for Fagforeningen. I samme Aar valgtes han til Med-

M. Steenberg

lem af Forbundets Hovedbestyrelse, og siden 1933 har han været Medlem af Forretningsudvalget samt Næstformand i Forbundet. Han er endvidere Formand for Vagtfunktionærernes Landssammenslutning og Formand for A/S De forenede Vagtselskabers Pensionsfond. Der er ikke Tvivl om, at Steenberg paa værdig Maade vil løfte Arven efter Fr. Hagengaard.

RUNDSKUE

D. s. F.s FORRETNINGSUDVALG. I Stedet for afdøde Fru *Alvilda Andersen,* Kvindeligt Arbejderforbund, er første Suppleanten *Chr. Nielsen,* Formand for Dansk Tekstilarbejderforbund, indtraadt som Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET. Skattedirektør *Buhl* har ved Overtagelsen af Finansministerposten nedlagt sit Hverv som fast juridisk Dommer i Den faste Voldgiftsret paa Arbejdersiden.

De samvirkende Fagforbund har nu udpeget den hidtilværende Dommer-Suppleant, L.R.S. *Fr. Dalgaard,* som fast juridisk Dommer i Retten i Stedet for Buhl, og som ny Suppleant er udpeget kst. Skattedirektør *A. Christophersen.*

ARBEJDERNES RADIOFORBUND. Søndag den 29. August afholdt Arbejdernes Radioforbund Kongres i Odense. Der var mødt 325 Delegerede samt talrige Gæster fra Ind- og Udland. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret af Sekretær Ejler Jensen. Af Formanden Knud V. Jensens Beretning fremgik, at Forbundet for Tiden tæller over 70.000 Medlemmer i godt 300 Afdelinger. I sin Beretning redegjorde Formanden udførligt for Forbundets Stilling til en lang Række aktuelle Radioproblemer. Efter Beretningen førtes en lang Diskussion, der afsluttedes med enstemmig Godkendelse af Beretningen. I Anledning af det forestaaende Valg til Radioraadet vedtoges endvidere et Opraab til Radiolytterne.

BRYGGERIARBEJDERNES FORBUND OG D. s. F. Mellem Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund og De samvirkende Fagforbund er der ført Forhandlinger angaaende Betingelserne for Forbundets Optagelse i D. s. F. Det er herunder konstateret, at D. s. F.s Forretningsudvalg anerkender Forbundet som selvstændig Landsforbund, og at der saaledes ikke vil være nogen Hindring for Optagelse i D. s. F. Dog ønskes der forinden en Løsning af visse mindre faglige Grænsespørgsmaal med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Efter hvad der nu meddeles i det sidste Nummer af Forbundets Fagblad har Forbundets Hovedbestyrelse vedtaget, at der til grundig Belysning af hele Spørgsmaalet skal skrives en Række Artikler i Fagbladet, ligesom Forretningsføreren i Løbet af Efteraaret skal besøge samtlige Afdelinger, saaledes at der afholdes en Generalforsamling med dette Spørgsmaal paa Dagsordenen. Den endelige Afgørelse vil blive truffen paa Forbundets Kongres i April 1938.

SØFOLKENES LØNFORHOLD. De med Rederiforeninger afsluttede Overenskomster indeholder en Bestemmelse om Løntillæg i Tilfælde af Pristallets Stigning.

Da Augustpristallet er steget til 180, skal der ifølge Procentsatserne gives Tillæg til Hyrerne for Styrmænd, Maskinmestre, Sørestaurationspersonalet, Søfyrbødere og Sømænd.

Styrmændene og Maskinmestrene skal have 2 pCt., Sømænd, Fyrbødere og Sørestaurationspersonalet 1 pCt. For en Matros betyder Forhøjelsen 2 Kroners Tillæg pr. Maaned, for Fyrbødere og Kullæmpere 2 Kr. og for Donkeymænd 3 Kr. De enkelte Satser kan variere, da Tallene rundes opad til nærmeste hele Kronetal.

Iøvrigt rejses der nu fra forskellige Organisationers Side Krav om ekstra Tillæg for Tjeneste paa Skibe, som trafikerer de spanske Farvande, Middelhavet og Stillehavet. For at søge tilvejebragt en international Ordning er dette Spørgsmaal sat paa Dagsordenen for den internationale Søfartskonference den 20.—21. September i Paris.

ENGROSPRISTALLET. For August Maaned er Engrospristallet beregnet til 148, d. v. s. det samme som for den foregaaende Maaned, mens det i August 1936 var 129. Prisudviklingen har forsaavidt været gunstig for Danmarks Økonomi, som Eksportvarer er steget fra 152 til 161, mens Importvarer er faldet fra 168 til 165. Hjemmemarkedsvarer, som i længere Tid har ligget uforandret paa 132, er i August Maaned steget til 136.

KAMPEN MOD ARBEJDSLØSHEDEN. Socialministeriet oplyser, at der paa Grundlag af Loven af 1. Maj 1937 — der stiller 30 Millioner Kr. til Raadighed til Beskæftigelse af langvarigt og unge arbejdsløse — er godkendt 19 Arbejder, nemlig 9 Statsarbejder, 9 Nødhjælpsarbejder og 1 Arbejde af Hedeselskabet. Yderligere har Socialministeriets Arbejdsudvalg taget endelig Stilling til 7 Arbejder (5 Statsarbejder og 2 andre Arbejder), men der staar endnu nogle Forhandlinger tilbage, førend de kan sættes i Gang. Der er endnu 56 Andragender til Behandling i Ministeriet for offentlige Arbejder, og 25 Arbejder er til foreløbig Behandling i Socialministeriet.

De førstnævnte 26 Arbejder repræsenterer efter de udarbejdede Overslag en direkte samlet Arbejdsløn af ca. 1,3 Mill. Kr., og ved disse Arbejder er eller vil blive beskæftiget ca. 1000 arbejdsløse i kortere eller længere Tid.

Den samlede Overslagssum, bortset fra allerede godkendte eller afslaaede Arbejder samt fra de ca. 25 Andragender, der er til foreløbig Behandling, udgør ca. 24 Mill. Kr. Da Tilskudet ikke vil overstige 70 pCt. af Overslagssummen, vil der stadig være endnu et betydeligt Beløb disponibelt til senere fremkomne Arbejder, da Loven som nævnt stiller ialt 30 Mill. Kr. til Raadighed.

DEN NYE LÆRLINGELOV. Forarbejdet til Praktisering af den nye Lærlingelov, der som bekendt træder i Kraft den 1. Oktober, er ialt væsentlig afsluttet. Angaaende de Fælles-Lærlingeudvalg, der skal oprettes i Følge Loven, er der paa Socialministeriets Foranledning ført Forhandlinger mellem vedkommende Hovedorganisationer, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverorganisationerne i Industri, Haandværk og Handel, og man er herunder blevet enige om en fælles Indstilling.

Indenfor Gruppen Haandværk og Industri skal der i Følge denne Indstilling oprettes 25 Lærlingeudvalg, mens Handelsstanden faar 3 Udvalg. Det Lærlingeraad for hele Landet, der skal oprettes i Henhold til Loven, vil blive nedsat i indeværende Maaned.

Danmarks Industrieksport.

De opadgaaende Verdenskonjunkturer og de bedrede Forhold for Verdenshandelen har bl. a. bevirket en kraftig Forøgelse af Danmarks Industrieksport i den forløbne Del af 1937. Det sidste Nummer af Industriraadets Organ »Tidsskrift for Industri« bringer en Opgørelse over den danske Industrieksport i den første Halvdel af 1937, der viser, at Industriens Eksport havde en Værdi af 190 Mill. Kr. eller 43 Mill. Kr. mere end i det tilsvarende Tidsrum i Fjor.

Den omtalte Eksport paa 190 Mill. Kr. fordelte sig mellem de vigtigste Hovedgrupper paa følgende Maade, idet Eksportbeløbet for første Halvaar 1936 er tilføjet i Parantes. Konserves 13,0 Mill. Kr. (10,1), Olieindustriprodukter 48,2 Mill. Kr. (34,4), kemisk-tekniske Artikler 8,4 Mill. Kr. (7,0), Cement, Kryolit o. lign. 11,0 Mill. Kr. (7,0), Jern- og Metalindustriens Fabrikata 21,9 Mill. Kr. (13,9), Maskiner, Biler o. l. 46,0 Mill. Kr. (35,0) og Skibe 21,5 Mill. Kr. (imod 18,8 Mill. Kr.).

Det er utvivlsomt, at en Del af Industrieksportens Stigning skyldes de særlige Konjunkturer paa Verdensmarkedet og den almindelige Prisstigning, men Bladet fremhæver, at den jevne fortsatte Stigning indenfor Industrieksportens forskellige Grupper gennem Aarene siden 1933 giver Grund til at nære Tillid til, at Danmarks Industri vil komme til at indfri de Forventninger, som er stillet til dette Erhvervs Indsats med Hensyn til Forøgelse af vort Salg til Udlandet og dermed Forbedring af vor valutamæssige og handelspolitiske Stilling. Ligeledes henvises til den Betydning, en Række af vore Handelsoverenskomster med andre Lande har haft for vor Industrieksport.

Udviklingen fra en Industrieksport, der i 1910 kun androg 7 pCt. af Landets samlede Eksport, til forannævnte Tal, der udgør 28 pCt. af Totaleksporten, synes tilfulde at give Industrien Ret i den Paastand, at Erhvervet har Evne og Vilje til at blive en stadig mere betydningsfuld Faktor i vort økonomiske Liv ogsaa eksportmæssigt set. Bladet kræver derfor, at der fra Samfundets og Lovgivningsmagtens Side vises Industrien den nødvendige Forstaaelse, da den opadgaaende Linie for Industriens Eksport kun kan tænkes fortsat, dersom der gives Industrien saadanne Arbejdsvilkaar, at Konkurrencen med fremmede Produkter kan ske paa nogenlunde lige Vilkaar.

— — —

De danske Arbejdere og deres Organisationer har al mulig Grund til at hilse den glædelige Udvikling indenfor Industrien, som de anførte Tal giver Udtryk for. Navnlig med Henblik paa Landbrugets svigtende Beskæftigelsesevne er det nødvendigt at yde Industrien den størst mulige Støtte for derved at skabe øgede Beskæftigelsesmuligheder. I den Henseende findes der ingen Meningsforskel mellem Industriens Arbejdsgivere og Arbejdere.

Krigen i Østen.

I Anledning af Japans Overfald paa Kina offentliggør Den internationale faglige Central i Paris følgende Erklæring:

Verdens største og ældste Stat, der tæller 400 Millioner Indbyggere og som i møjsommeligt Arbejde og under store Vanskeligheder var i Færd med at omforme og tilpasse sig efter den moderne Tids Krav og Nødvendigheder, er blevet overfaldet af Japan. Dette imperialistiske Indfald vil afbryde Kinas Udvikling. Man har paavtunget Kina en Krig, som skal udlevere Landet til den japanske Kapitals Udbytning.

I denne Kinas største Trængselstid anser Den internationale faglige Central det for sin Pligt overfor det kinesiske Folk at give Udtryk for sin broderlige Sympati og forsikre det om den internationale Arbejderklasses Solidaritet.

Den erindrer — ligesom det Nationale Arbejderraad, den britiske Arbejderbevægelses øverste Instans, allerede har gjort det i sin Erklæring — om Nimagts-Traktaten og Firemagts-Pagten af 1922, hvori Japan forpligter sig til at respektere Kinas Uafhængighed og Integritet. Den retter desuden til alle Lande, der anerkender Folkeforbundet eller staar dette nær — vi har herved navnlig De forenede Stater for Øje — en Opfordring til at gøre alt for at standse denne aabne Krigshandling. Der øves Vold mod Folkeretten, og der rettes dermed en umiddelbar Trusel mod Verdensfreden. Fra de fredsvenlige Staters Side maa der i denne Stund kræves en skarp og energisk Optræden.

Den internationale faglige Central hæver paany sin Røst for at appellere til Verdens Samvittighed, idet den henviser til de store Farer, der truer Ver-

den, saafremt disse Foreteelser ikke nu udløser en utvetydig og energisk Aktion for at vise de løsslupne imperialistiske Magter, at Demokratiet raader over Midler, der kan holde Angriberen indenfor sine Skranker. Alle Regeringer, som anerkender den internationale Ret, har Pligt til at indtage et klart Standpunkt for at forsvare denne internationale Ret. Kun paa denne Maade vil de være i Stand til ikke blot at bevare Kinas Uafhængighed, men ogsaa at redde Verdensfreden.

Den internationale faglige Central.

NYT FRA UDLANDET

UDBYTTEDELING I ENGLAND. I sin Tid var Spørgsmaalet om Udbyttedeling meget omtalt som en Lønform, der vilde binde Arbejderne fastere til Bedriften, gøre dem interesseret i Virksomheden og sikre dem en rimelig Andel i Udbyttet. Dette System har dog aldrig spillet nogen større Rolle, og selv i et Land som England, hvor det har fundet nogen Udbredelse, viser de senere Aar en stadig Tilbagegang i Antallet af de Bedrifter, hvor der er indført Udbyttedeling. Det engelske Arbejdsministeriums Maanedsskrift »The Ministry of Labour Gazette« bringer i sit August-Hæfte en Oversigt over de for Tiden bestaaende Udbyttedelings-Ordninger indenfor Erhvervsvirksomheder i Storbritannien og Nordirland. Det viser sig, at de i Kraft værende Ordninger omfatter 412 Virksomheder med 260.000 Arbejdere. Indenfor den private Industri har mange Firmaer prøvet Systemet i de senere Aar, men opgivet det igen; derimod er det vedblivende i Kraft i mange kooperative Virksomheder. I det hele taget kan det siges, at det i Reglen kun er Virksomheder med en nogenlunde fast Medarbejderstab — deriblandt mange Banker og Forsikringsselskaber, der har indført dette System, som aldrig vil faa nogen Betydning for Lønarbejdernes brede Masse, i hvert Fald ikke under det nuværende kapitalistiske Produktionssystem.

LANDSORGANISATIONEN I NORGE. Den 6. og 7. September var den norske Landsorganisations Repræsentantskab samlet til Møde i Oslo. Der var mødt 76 Repræsentanter for Forbundene, 17 for Fællesorganisationerne samt Sekretariatets 13 Medlemmer. Beretning og Regnskab blev enstemmigt godkendt. Ved Udgangen af Juni Maaned 1937 talte Landsorganisationen 289.843 Medlemmer foruden de 8239 arbejdsløse, som ikke tilhører et tilsluttet Forbund, men er Medlemmer af de særlige Foreninger af arbejdsløse, der har Tilknytning til Landsorganisationen.

Mødet drøftede Spørgsmaalet om, hvorvidt Landsorganisationen igen skal lade sig repræsentere i den saakaldte »Arbejdsfredskomite«, hvorfra den i 1934 trak sin Repræsentant tilbage. Dette Anliggende henvistes til Sekretariatet, der skal arbejde videre med Sagen.

Repræsentantskabet tog derefter Stilling til Spørgsmaalet om Statstjenestemændenes Organisationsforhold. Fra flere Sider er det henstillet til Landsorganisationen at tilvejebringe et Grundlag for Tilslutning af de Statstjenestemandsorganisationer, som ønsker Optagelse. Sekretariatet havde nedsat et Udvalg, der fremsatte Forslag om Indkaldelse af en Landskonference af Statstjenestemænd til Drøftelse af en Plan for Tjenestemændenes Organisering i Tilslutning til Landsorganisationen. Dette Forslag vedtoges.

Sekretariatet havde ligeledes nedsat et Udvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om Organisering af Arbejdsledere. Udvalgets Indstilling gik ud paa, at de Arbejdsledere, som ønsker at tilslutte sig Landsorganisationen, foreløbigt skal organiseres i Handels- og Kontormedhjælperforbundet, mens de Arbejdsledere, der allerede er Medlem af et andet tilsluttet Forbund, fremdeles skal opretholde deres Medlemsskab i dette. Efter en levende Debat vedtoges det at udsætte Sagen til et senere Møde.

Repræsentantskabet vedtog at iværksætte et omfattende og planmæssigt Oplysningsarbejde i Distrikterne. Planerne skal udarbejdes af Sekretariatet i Samraad med Arbejdernes Oplysningsforbund. Hertil bevilgedes et Beløb paa indtil 100.000 Kr., og de tilsluttede Forbund opfordredes ligeledes til at igangsætte et systematisk Oplysnings- og Skolingsarbejde. Det vedtoges at afholde Landsorganisationens ordinære Kongres i Midten eller Slutningen af Maj 1938 i Oslo.

EN LANDSKONFERENCE FOR ARBEJDSLØSE. Den norske Landsorganisation afholdt den 3. og 4. September en Landskonference af Repræsentanter for de arbejdsløses Foreninger, der arbejder i nær Tilknytning til Landsorganisationen og Fællesorganisationerne og omfatter saadanne arbejdsløse, der ikke er Medlemmer af et tilsluttet Forbund. Konferencen drøftede Statens Krisehjælpsvirksomhed, Kommunernes Forsorgsarbejde samt Arbejdsløshedsforsikringen og formulerede en Række Krav, som skal bearbejdes og videre fremmes af Fagbevægelsen og Partiet i Fællesskab. Vedrørende Spørgsmaalet om de arbejdsløses Organisering og Formen for deres Medlemsskab vedtoges følgende af Landsorganisationens Sekretariat stillet Forslag: Sekretariatet vælger et Udvalg paa 5 Medlemmer — 2 fra de arbejdsløses Foreninger, 1 fra Fællesorganisationerne og 2 fra Sekretariatet. Udvalget udarbejder og fremsætter Forslag til Landsorganisationens Kongres vedrørende de arbejdsløses Organisation. Indtil Kongressens Afgørelse foreligger, opretholdes de nugældende Bestemmelser om de arbejdsløses Organisation.

DE SKANDINAVISKE MURERFORBUND UDTRÆDER AF INTERNATIONALEN. Den i 1934 gennemførte Sammenslutning af Bygningsarbejdernes og Træarbejdernes internationale Sammenslutninger mødte stærk Modstand hos de skandinaviske Forbund baade i Bygnings- og Træindustrien. Man befrygtede, at en Sammenslutning af saa talrige og højst forskellige Fagforbund i een Internationale vilde bevirke en Tilsidesættelse af de særlige Fag- eller Brancheinteresser, ligesom man mente, at de forskellige Fag ikke havde saa megen Tilknytning til hverandre, at der var Udsigt til en frugtbringende international Virksomhed.

Fra de svenske Træarbejderforbunds Side blev der straks foretaget visse Undersøgelser angaaende Muligheden af at danne en ny Træarbejder-Internationale, og det saa en Tid ud til, at disse Forbund vilde udtræde af Internationalen uanset Resultatet af denne Undersøgelse. Paa den i 1936 afholdte Kongres i Bygnings- og Træarbejder-Internationalen lykkedes det

dog at naa til en Forstaaelse, saaledes at Forbundene opretholdt deres Medlemsskab.

De skandinaviske Murerforbund har dog ikke opgivet deres Modstand mod den gennemførte Sammenslutning, og efter Kongressen i London har Murerforbundene for Alvor drøftet Spørgsmaalet om en Fællesudtræden. Disse Overvejelser er nu resulteret i en Beslutning om, at Murerforbundene i Danmark, Norge og Sverige udtræder af Internationalen ved Aarets Udgang. Det finske Murerforbund vil efter al Sandsynlighed vedtage en lignende Beslutning.

Uden at gaa nærmere ind paa Realiteterne i Sagen kan det i al Almindelighed siges, at denne Beslutning er dobbelt beklagelig i en Tid, hvor Samarbejdet mellem Arbejderorganisationerne i de forskellige Lande er nødvendigere end nogensinde.

PTT-INTERNATIONALEN. Post-, Telegraf- og Telefonfunktionærernes Internationale har fornyligt afholdt sin ordinære Kongres i Versailles. Internationalen omfatter 23 Forbund i 17 Lande med tilsammen 165.175 Medlemmer.

Kongressen vedtog en Resolution, der omtaler Følgerne af den fremskridende Mekanisering indenfor Post-, Telegraf- og Telefonvæsenet. Den udtaler Personalets Beredvillighed til at støtte alle Forholdsregler tilsigtende en Forbedring af PTT-Virksomhedernes Ydelser og Organisation, men udtaler samtidigt Ønsket om, at Personalet faar rimelig Andel i de med Rationaliseringen følgende Fordele. Endvidere kræves Ligeret for Mænd og Kvinder med Hensyn til Avancement og Lønforhold. Med Hensyn til Radiofonien kræves, at denne skal kontrolleres eller ledes af Staten som Varetager af Samfundsinteresserne. Der kræves desuden Indførelse af 40 Timers Ugen, og det blev paalagt Bestyrelsen at undersøge Muligheden af at udarbejde og gennemføre en international Konvention for PTT-Personalet, hvorved der bør agtes paa, at eventuelt bestaaende gunstigere Betingelser som Følge af særligt anstrengende eller sundhedsfarlig Beskæftigelse ikke forringes.

DE JAPANSKE SØMÆND UDTRÆDER AF DERES INTERNATIONALE. Det japanske Sømandsforbund har vedtaget at udtræde af den Internationale Transportarbejder-Federation. Beslutningen skyldes den Situation, der er opstaaet som Følge af den japansk-kinesiske Konflikt, der gør det vanskeligt for det japanske Sømandsforbund at opretholde normale Forbindelser med Transportarbejder-Internationalen. Man kan sikkert gaa ud fra, at den japanske Regering har øvet et stærkt Pres paa Sømandsforbundet for at faa det til at afbryde sine Forbindelser med Søfolkene i de andre Lande.

STØT ARBEJDERNES

KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER

OVER HELE LANDET

Arbejdsløsheden i Juli og August 1937.

Efter Statistiske Efterretninger.

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af August Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 65.259 Arbejdsløse, d. v. s. 15,0 pCt. af det samlede Antal paa ialt 435.111 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,2	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August	15,0[1])	12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September		12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober		16.3	17,3	18,2	23,2	31,8
November		20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Aug.[1]) 1937	Juli 1937	Juni 1937	Aug. 1936	Juli 1936	Juni 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13,3	13,1	12 7	8,0	9,8	10,4
2. Jernindustrien	10,1	9,6	9,6	10,2	9,4	10,7
3. Anden Industri m. v.	14,4	14,3	13,9	11,2	11,2	10,8
4. Handel	5,7	5,4	5,4	5,0	4,6	5,3
5. Arbejdsmænd	17,7	16,1	17,2	15,9	14,0	14,3
I alt	13,9	13,3	13,4	11,5	11,1	11,3
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13,6	12,1	10,7	7,2	6,9	6,3
2. Jernindustrien	10,4	10,1	9,5	8,2	8,5	9,1
3. Anden Industri m. v.	16,2	15,5	12,7	10,8	10,2	9,5
4. Handel	5,7	5,3	5,3	5,0	4,9	5,3
5. Arbejdsmænd	18,0	20,1	17,7	16,9	17,1	14,6
I alt	15,7	16,3	14,2	12,8	12,8	11,3
Hele Landet	15,0	15,2	13,9	12,3	12,1	11,3

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Juli 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Juli 1937	Juni 1937	Juli 1936	Juni 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 249	7,0	6,1	1,4	2,2
Hustømrere	9 216	11,9	10,8	5,9	5,8
Snedkere	10 191	19,8	21,2	15,5	17,7
Malere	7 816	5,4	4,3	3,6	2,4
Sadelmagere og Tapetserere	2 499	24,7	15,0	20,1	10,7
Blikkenslagere	2 580	13,4	12,2	7,5	13,7
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 258	14,0	14,4	14,9	13,8
Smede- og Maskinarb.	35 444	8,6	8,1	8,5	8,8
Formere	2 150	8,6	8,7	5,3	5,3
Elektrikere	3 625	15,9	18,4	11,3	17,1
Bageri- og Konditoriarb.	5 329	22,9	24,4	19,4	21,7
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 851	24,1	24,3	17,7	11,7
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 797	2,9	2,3	2,8	1,3
Slagteriarbejdere	8 430	14,9	16,6	14,1	15,1
Tobaksarbejdere	8 723	21,4	14,0	12,1	13,9
Tekstilarbejdere	15 594	16,8	13,2	5,6	5,2
Skræddere	14 038	17,0	12,7	13,5	9,4
Hatte- og Buntmagere	1 538	14,1	19,7	16,2	17,6
Skotøjsarbejdere	5 019	26,1	27,7	15,1	16,2
Træindustriarbejdere	6 095	13,9	12,0	11,0	9,0
Karetmagere	1 146	9,9	7,0	8,2	3,9
Keramikere	2 010	5,9	4,7	2,3	3,1
Papirindustriarbejdere	1 743	2,2	1,8	1,3	1,1
Bogbindere	4 649	20,3	18,3	10,1	8,7
Typografer	6 745	8,2	7,7	9,2	8,1
Sømænd	4 239	23,0	23,2	23,0	25,0
Søfyrbødere	2 216	25,9	24,8	25,4	27,7
Kedel- og Maskinpassere	2 335	4,0	4,6	3,2	3,4
Kvindeligt Arbejderforbund	16 670	14,8	14,4	10,5	10,2
Handels- og Kontormedhj.	25 578	5,5	5,5	4,8	5,4
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	175 361	19,1	17,6	16,5	14,6
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 724	17,8	16,7	12,1	13,5
Andre Fag	32 253	10,5	9,2	7,9	7,7
I alt	435 111	15,2	13,9	12,1	11,3

Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbundskongres.

I Dagene den 19.—21. August afholdt Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund ordinær Kongres i Vejle. Der var mødt 42 Delegerede samt forskellige Gæster fra indenlandske og skandinaviske Organisationer.

Forbundets Formand, *Einar Jensen,* aabnede Kongressen med en Tale, hvori han gav en kort Oversigt over de vigtigste Foreteelser i den 3-aarige Kongresperiode. Derefter bød han Delegerede og Gæster Velkommen.

Forinden man gik over til Behandling af Dagsordenen, vedtoges enstemmigt en Udtalelse, der udtaler en Tak til Regeringen, Socialdemokratiet og Partipressen for det, der er gennemført til Gavn for den arbejdende Befolkning og tilsiger fortsat Støtte i Kampen for bedre Arbejds- og Levevilkaar.

Derefter fik Gæsterne Ordet. Sekretær *Ejler Jensen,* De samvirkende Fagforbund, *D. G. Lagergren,* Skandinavisk Sammenslutning af Forbund i Næringsmiddelindustrien, samt *Hans Tollesen,* Norsk Næringsmiddelarbejderforbund, bragte en Hilsen fra deres Organisationer og udtalte Ønsket om en god Kongres, mens Afdelingsformand *Vilh. Jørgensen* bød Velkommen til Vejle.

Kongressen konstituerede sig med *Chr. Christensen,* København, og *Ivar Jessen,* Kolding, som Dirigenter og *Ernst Jensen* og *M. Christensen,* København, som Sekretærer, ligesom den nedsatte Mandatudvalg og øvrige Udvalg.

Beretning om Virksomheden.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i Beretningsperioden. Han udtalte først, at der havde været fortsat Bedring i Erhvervsforholdene, hvad der bl. a. havde givet sig Udtryk i den aftagende Arbejdsløshed, der for Sukkervare- og Chokoladeindustrien laa lidt under Gennemsnittet for alle Fag. Fra April 1934 til Marts 1937 er Medlemstallet steget fra 1673 til 1895. Formanden redegjorde dernæst for Forløbet af den almindelige Overenskomstbevægelse i de senere Aar samt omtalte en Række Sager indenfor de enkelte Afdelinger. Han sluttede sin Beretning med en Omtale af de Resultater, der er opnaaet i Beretningsperioden, og manede til fortsat Sammenhold og Samvirke indenfor Forbundet og Fagbevægelsen som Helhed.

Efter nogle Timers Debat, der hovedsageligt drejede sig om Fagets Lønforhold, blev Beretningen samt Forbundets Regnskab, der udviste en bedre Økonomi, enstemmigt godkendt.

Indsendte Forslag.

Kongressen gik derefter over til Behandling af forskellige Forslag, der var indsendt til Kongressen.

Et Forslag om, at alle Medlemmer af Forbundet skal være Medlemmer af Klubber, som oprettes paa Arbejdspladserne forkastedes.

Det vedtoges at nedsætte Kontingentet til Forbundet fra 1. Oktober med 10 Øre ugentlig for heltbetalende og 5 Øre ugentlig for halvtbetalende Medlemmer. Et Forslag om eventuel yderligere Nedsættelse forkastedes.

Med Virkning fra 1. Oktober vedtoges det, at samtlige Medlemmer, helt- eller halvtbetalende, betaler ensartet Kontingent i samtlige Afdelinger, naar de er arbejdsløse og oppebærer vedtægtsmæssig Understøttelse eller derover.

Det vedtoges, at alle Medlemmer er forpligtet til at opgive deres ugentlige Fortjenester, naar Afdelingens Bestyrelse eller Fabrikstillidsmanden finder det paakrævet.

Efter en længere Diskussion og flere Afstemninger vedtoges et Forslag, hvorefter der bevilges indtil 3 Pladser pr. Aar paa Arbejderhøjskolen til de udvidede Fagforeningskursus, fortrinsvis til Forbundets og Afdelingernes Tillidsmænd. I Kursustiden oppebæres den sædvanlige Tidløn eller Arbejdsløshedsunderstøttelse plus 20 Kr. pr. Uge. Det vedtoges endvidere at yde Afdelingerne et Tilskud paa ⅔ af de Udgifter, de paatager sig ved kortvarige Kursus paa Arbejderhøjskolerne.

Et Forslag om at afholde Kongres hvert 5. Aar forkastedes, ligeledes et Forslag om, at alle Forbundets Kongresser skal afholdes i København. Det vedtoges, at alle Afdelinger skal være Medlemmer af den lokale Fællesorganisation, og ligeledes ved-

toges et Forslag om at bibeholde Rettighederne ved Overgang til Alders- og Invaliderente, uden Kontingent til Forbundet, efter 15 Aars Medlemsskab — ved Invaliditet paa Arbejdspladserne dog uden Anciennitetsbegrænsning.

Endvidere vedtoges det at forhøje Begravelseshjælpen for Medlemmer med over 10 Aars Anciennitet fra 250 Kr. til 300 Kr.

Derimod forkastedes et Forslag om at slette Bødebestemmelsen i Forbindelse med Afstemninger om Overenskomstforslag.

Under Drøftelsen af Forbundets fremtidige Arbejde og navnlig af Overenskomstforholdene, gav Sekretær *Ejler Jensen,* D. s. F., en Redegørelse for Tillidsmandsspørgsmaalet, ligesom han klarlagde Spørgsmaalet om Afstemningsregler og de fremtidige Overenskomstforhandlinger. I Tilslutning hertil vedtoges det at henstille til Hovedledelsen at tage Spørgsmaalet om Akkordarbejde op til grundig Overvejelse. Endvidere vedtoges følgende Forslag vedrørende Formen for Afslutning af Overenskomster:

»*Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbunds Kongres i Vejle 19.—20. August 1937 tager til Efterretning, at D. s. F. vil behandle Spørgsmaalet om »Fælles Afstemningsregler«, og Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund tiltræder Afstemningsreglerne saaledes som det maatte blive vedtaget indenfor D. s. F.s kompetente Forsamling.*«

Angaaende Regler for Afspadsering af Overarbejde vedtoges følgende af et særligt Udvalg udarbejdet Forslag:

»*Det henstilles til Hovedledelsen at gennemføre følgende Afspadseringsregler: Alt Overarbejde skal afspadseres. Overarbejde, der i Henhold til Paragraf 4 i Loven, udføres i den saakaldte Julesæson, maa pro persona ikke overstige det i Overenskomsten fastsatte Timetal, og disse Timer skal afspadseres i Tiden fra 15. Februar og fremefter. Alt andet lovligt Overarbejde skal afspadseres indenfor 30 Dage.*

Denne Ordning er foreløbig gældende indtil 1. Marts 1939.«

Efter at Kongressen enstemmigt havde vedtaget at bevilge 500 Kr. til Matteottifondens Emigrantunderstøttelse og 500 Kr. til Fondens Spanienindsamling, gik den over til

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes *Einar Jensen,* København.

Til Forretningsudvalg genvalgtes *Henry Petersen* og *Carl Dahl,* København.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes *Th. Nielsen,* Kolding, *Carl Poulsen,* Aarhus, *Niels Händel,* Vejle, *Egaa Andersen,* Aarhus, og *Axel Nielsen,* København, samt nyvalgtes *Ella Davidsen,* København.

Til Revisorer genvalgtes *Ernst Jensen* og *Chr. Christensen,* København.

Kongressen afsluttedes med Taler af Formanden og Dirigenten og med Leveraab for Forbundet.

Kongres i Skraatobaksarbejdernes Forbund.

Skraatobaksarbejdernes Forbund afholdt den 20.—22. August sin 10. ordinære Kongres i København. Formanden, *Th. Nielsen,* aabnede Kongressen og bød de 22 Delegerede, Hovedledelsen og de inden- og udenlandske Gæster Velkommen. Derefter talte Gæsterne: *Chr. Jensen,* De samvirkende Fagforbund, *Edm. Olsen,* Tobaksarbejderforbundet, *Novak,* Tjekoslovakiet, *J. var der Weyden,* Holland, *Otter Boberg* og *Carl Jensen,* Norge, samt *Axel Eliasson* og *Carlsson,* Sverige, der alle bragte en Hilsen fra de respektive Organisationer og ønskede Kongressen Held og Lykke med Arbejdet. Efter Gæstetalerne fastsattes Forretningsordenen, og til Dirigenter valgtes *Vald. Christensen,* Slagelse, og *Schou Jensen,* Horsens.

Formandens Beretning.

Paa Kongressens Bord laa en udførlig skriftlig Beretning om Virksomheden i den forløbne Beretningsperiode. I Tilslutning hertil gav Formanden en kort mundtlig Redegørelse for de vigtigste Foreteelser, herunder Forløbet af den almindelige Overenskomstbevægelse, Løn- og Arbejdsforholdene samt selve Fagets Stilling. Skraaproduktionen viser nogen Nedgang i de senere Aar, og som Følge af den mindre Beskæftigelse viser ogsaa Medlemstallet en faldende Tendens.

Formanden oplyste til Slut, at der havde været ført nogle Forhandlinger med Fabrikanterne om en generel Forhøjelse af Lønningerne og en Forlængelse af Overenskomsten til 1940. Han indstillede derefter Beretningen til Diskussion og Godkendelse.

Diskussionen, hvori en lang Række Delegerede deltog, drejede sig i Hovedtrækkene om Fagets egne Forhold og Mulighederne for at gøre dels et Fremstød for Erhvervet, dels forbedre Løn- og Arbejdsvilkaarene.

Under Debatten tog *Chr. Jensen* Ordet og bebudede bl. a., at der i nær Fremtid vilde blive gjort et Arbejde for at skaffe forlænget Ferie til de danske Arbejdere, der havde Ferie, og de 150,000 danske Arbejdere, der ingen Ferie havde, maatte man søge at hjælpe, eventuelt ved at Fagforeningerne gik til Lovgivningsmagten.

Beretningen og Regnskaberne blev enstemmigt godkendt.

Behandling af indsendte Forslag.

Kongressen tog derefter Stilling til forskellige indsendte Forslag. Af de vedtagne Beslutninger nævner vi følgende: Hovedbestyrelsen fik Mandat til at forhandle med Fabrikanterne om en generel Lønforhøjelse efter nærmere fastsatte Linier. Endvidere fik Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til, at hvis der i de Afstemningsregler, der vedtages paa D. s. F.s ekstraordinære Generalforsamling, indsættes Bestemmelse om Afgørelse ved kompetent Forsamling, naar mindre end 50% af de stemmeberettigede Medlemmer deltager i Afstemningen, da at tilslutte sig dette for Skraatobaksarbejder-Forbundets Vedkommende.

Det vedtoges, at Forbundet tiltræder D. s. F.s Pensionsordning.

Det blev efter nogen Diskussion besluttet, at Hovedbestyrelsens Medlemmers Antal nedsættes fra 11 til 9.

En lang Række Lovændringer, der dog kun havde intern Karakter, vedtoges.

Valgene.

Til Formand genvalgtes med Akklamation *Th. Nielsen.*

Til Hovedbestyrelsen valgtes *N. M. Nielsen,* Viceforretningsfører *Carl Nielsen,* Sekretær *Jens Jørgensen* og *Hans Hansen,* alle København. *Schou-Jensen,* Horsens, *Robert Hansen,* Aalborg, *Vald. Christensen,* Slagelse.

Næste Kongres holdes om 5 Aar i København.

Tobaksarbejderforbundets Jubilæums-Kongres.

Paa 50 Aarsdagen for Tobaksarbejderforbundets Stiftelse — den 21. August — aabnedes Forbundets Jubilæumskongres i Rømersgades Forsamlingsbygning i København. Kongressens Aabning skete under festlige Former med Transmission af de forskellige Talere og i Overværelse af talrige Gæster fra inden- og udenlandske Organisationer. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved *Chr. Jensen,* der under Kongressens Bifald udnævnedes til Æresmedlem i Tobaksarbejderforbundet.

Paa den anden Mødedag tog Kongressen fat paa sit egentlige Arbejde: Behandlingen af den ret omfattende Dagsorden. Efter Formandens Velkomsttale konstituerede Kongressen sig med *Ejner Hansen, Dirk Nak, Anton Andersen* og *Anton Høy* som Dirigenter og *Viggo Christensen, Thea Tønder, P. Thomsen, Hans Andersen, A. Dupont* og *F. Jensen* som Sekretærer, ligesom der nedsattes forskellige Udvalg. Dernæst overbragte *de danske og udenlandske Gæster* en Hilsen fra deres respektive Organisationer og udtalte Ønsket om, at de kommende Dages Forhandlinger og Beslutninger maatte forme sig til Gavn for Fagets Arbejdere.

Beretning om Virksomheden.

Forbundets Formand, *Edmund Olsen,* aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden i den 5-aarige Beretningsperiode. Tiltrods for Maskinernes stadig større Udbredelse i Industrien er Antallet af beskæftigede Arbejdere steget fra 6483 i 1932 til 7256 i 1937, altsaa med ca. 800, mens Medlemstallet i samme Tidsrum er steget med 900 til 8872, saaledes at Arbejdsløsheden blandt Forbundets Medlemmer er øget trods den stigende Beskæftigelse. Formanden redegjorde dernæst for Overenskomstforholdene i Beretningsperioden og henviste til, at der havde fundet 4 Overenskomstfornyelser Sted.

Ved Omtalen af Overenskomstfornyelsen i Februar 1936 udtalte Formanden bl. a.:

Vi opnaaede her for første Gang at faa fastsat en Ret for os til Opsigelse i Tilfælde af Forhøjelse af Tobaksvarepriserne. Det er vel ikke alene første Gang i vor Historie, at en saadan Bestemmelse er naaet, men vel første Gang i hele Fagbevægelsen, og det endskønt Arbejdsløn og Varepriser har saa nøje Forbindelse med hinanden.

Han omtalte Sammenkædningen af de forskellige Fags Overenskomster og fremhævede, at dette ikke var noget nyt Paafund af Lovgivningsmagten, men allerede gennem mange Aar var praktiseret af Arbejdsgiverne. Iøvrigt var Arbejderne ikke interesseret i, at et enkelt Fag gennem Forkastelse af et generelt Mæglingsforslag kunde tvinge alle andre Fag ud i Konflikt. Formen for Afstemningen fastsættes ikke i Forligsmandsloven, og derfor har D. s. F. søgt at tilvejebringe fælles Regler.

Efter yderligere Omtale af en Række andre Spørgsmaal vedrørende særlige Fagforhold sluttede Formanden sin Beretning med at indstille den til Kongressens Godkendelse.

Diskussionen om Beretningen strakte sig over flere Dage. Det var navnlig Fagets indre Forhold, Løn- og Arbejdsbetingelserne, de aarlige Overenskomstsituationer og de Foreteelser, der knytter sig hertil, Urafstemningsprincipet, Statsindgrebene og en Række andre Spørgsmaal, der var Genstand for Kongressens Drøftelser. Efter at Formanden udførligt havde repliceret til de forskellige Talere, godkendtes Beretningen med 80 Stemmer mod 17.

Med 72 Stemmer mod 25 vedtoges tillige en Resolution, der udtaler Kongressens fulde Tillid til det socialdemokratiske Parti og dets Repræsentanter i Regeringen og den sikre Forvisning om, at de Statsindgreb, som ved de senere Aars Overenskomstsituationer er foretaget, er tvungne Nødvendighedsforanstaltninger under Hensyn til den fortvivlede Verdenssituation og de deraf følgende yderst vanskelige Forhold for vort Land.

Forbundets Hovedkasserer, *Hans Hansen,* gav en Oversigt over Forbundets Regnskaber, hvoraf det fremgik, at Forbundet den 1. April 1937 havde en Formue paa 2,2 Mill. Kr., mens Arbejdsløshedskassens Formue beløber sig til 4,5 Mill. Kr. eller 490 Kr. pr. Medlem. Efter enkelte korte Indlæg blev Regnskabet enstemmigt godkendt.

Lovændringer og andre Forslag.

Til dette Punkt paa Dagsordenen forelaa en lang Række Forslag vedrørende Lovændringer og andre Forhold. Vi anfører nedenstaaende de vigtigste Beslutninger.

Et Forslag om bundet Mandat til Kongressen forkastedes med 81 Stemmer mod 14, et Forslag om Valg af Hovedbestyrelse ved Urafstemning med 71 Stemmer mod 26. Det vedtoges at ophæve Forretningsudvalget og ansætte en Vicekasserer.

I Anledning af De samvirkende Fagforbunds Afstemningsregler vedtoges følgende Paragraf i Tobaksarbejder-Forbundets Love:

»Ved Forhandling om en ny Hovedoverenskomst maa Hovedbestyrelsen ikke træffe nogen bindende Aftale med Modparten, men lade alt afgøre ved Urafstemning blandt Medlemmerne, dog i Henhold til De samvirkende Fagforbunds Love. Hvis der dog i D. s. F.s Love skulde vedtages Bestemmelser,

der strider mod Tobaksarbejderforbundets Love vedrørende Urafstemningsprincipet, træffes Afgørelse ved Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.«

Paa Forslag af Hovedbestyrelsen vedtog man at forhøje Strejkeunderstøttelsen med 50 Øre for heltbetalende og 25 Øre for halvbetalende Medlemmer pr. Dag.

Ligeledes enstemmigt vedtoges en Udtalelse om, at Overarbejde i en Virksomhed bør afspadseres i hele eller halve Dage.

Fra Udvalget, der havde behandlet de foreliggende Forslag om Løn-, Overenskomst- og Arbejdsforhold fremkom om Formiddagen en længere Udtalelse, omhandlende de mange forskellige Punkter, der havde været fremme under Debatterne.

Efter en kort Forhandling blev Udtalelsen vedtaget enstemmigt med Undtagelse af den indledende Passus. Denne, der vedtoges med 84 Stemmer mod 13, lød: »Kongressen anerkender, at der i Perioden fra 1932 er opnaaet Fremskridt i den af Kongressen i 1932 angivne Retning«.

Af Resolutionens øvrige Indhold skal nævnes:

Det paalagdes den kommende Hovedbestyrelse med størst mulig Kraft at søge gennemført Forbedringer i Løn- og Arbejdsforhold.

Hovedbestyrelsen opfordredes til at sætte Kravet om Forhøjelse af Minimallønnen stærkt i Forgrunden. Endvidere ønskes en Regulering af gamle Akkordsatser, Indførelse af Akkordbetaling for visse Arbejder samt Lønforbedring for ugelønnede Arbejdere.

Der skal arbejdes hen til, at Forbundets Medlemmer antages til Betjening af Maskinerne. Man skal bekæmpe en Sænkning af Produktionsniveauet, søge Ferien forlænget, virke for en Forkortelse af Arbejdstiden i Forhold til den maskinelle Udvikling, søge bedre Tillidsmandsbestemmelser opnaaet, arbejde for Indførelse af Spisestuer i alle Landets Fabriker, faa en eller flere Samariter i Virksomhederne, og saaledes at Tidsspilde ved deres Gerning betales af Arbejdsgiveren, søge Maskiner, der fremkalder Støj, isoleret og modvirke Etableringen af tvungen Voldgift.

Et Forslag om Oprettelsen af en kooperativ Cigar- og Tobaksfabrik forkastedes mod stor Majoritet.

Med 71 Stemmer mod 24 bevilgede Kongressen et Beløb af 10.000 Kr. som Jubilæumsgave til den socialdemokratiske Presse til Udgivelse af fire Agitationstillæg, omhandlende vor Tids største Kulturbevægelse: 1) Den danske Fagbevægelse; 2) Det socialdemokratiske Parti; 3) Den kooperative Bevægelse og 4) Arbejdernes Oplysningsbevægelse.

Et Forslag om, at Forbundets Repræsentanter skulde gaa ind for, at De samvirkende Fagforbunds Funktionærer og Tillidsmænd ikke maa have andre lønnede Hverv, blev forkastet med stor Majoritet.

Hovedbestyrelsens Forslag om at undersøge Mulighederne for Oprettelsen af et Alderdomsfond og Hovedbestyrelsens Forslag om i Anledning at Jubilæet at bevilge 50.000 Kr. til Tobaksarbejdernes Legat- og Alderdomshjem tiltraadtes enstemmigt.

Om Detailhandler-Avancen vedtoges følgende Udtalelse:

»Kongressen udtaler, at den kommende Hovedledelse over for vore Arbejdsgivere bør fremhæve det uheldige Forhold, der findes mellem Tobaksarbejdernes Lønninger og Detailhandler-Avancen set i Forhold til hver Gruppes Arbejdsydelse inden for Tobaksindustrien«.

En anden Udtalelse retter en Opfordring til Regering og Rigsdag om hurtigst muligt at søge oprettet Vuggestuer, Plejehjem og Børnehaver, da Manglen af disse i høj Grad hindrer de kvindelige Medlemmer i Udøvelsen af deres Erhverv.

Valg af Ledelse.

Til Forbundets Formand genvalgtes *Edmund Olsen* og til Hovedkasserer *Hans Hansen.* Til den nyoprettede Post som Vicekasserer valgtes Næstformanden *Anton Andersen,* og til Næstformand nyvalgtes *Dirk Nak.*

Hovedbestyrelsen fik følgende Sammensætning: For København: *Viggo Christensen, Ejnar Hansen, Hans Andersen, Thea Tønder, P. Nielsen* og *Emil Frost.* For Jylland: *Anthon Høy,* Aalborg, *A. Hansen,* Haderslev, og *C. Aagaard,* Holstebro. For Fyn: *Chr. Olsen,* Odense, og for Sjælland og Lolland-Falster: *Hans Thomsen,* Nykøbing F.

Det vedtoges at holde næste Kongres i Aalborg.

Efter Taler af Formanden og enkelte Gæster sluttedes Kongressen med Leveraab for Forbundet og Afsyngelse af Internationale.

Dansk Skrædderforbunds Jubilæums-Kongres.

I Tiden fra 22. til 27. August afholdt Dansk Skræderforbund sin Kongres i Enghavevejs Forsamlingsbygning i København, hvor man samtidigt fejrede Forbundets 50 Aars Jubilæum. Aabningsmødet fik et særligt festligt Præg med Sang af Skrædernes Sangkor, der med Orkesterledsagelse fremførte en i Dagens Anledning forfattet Kantate.

Forbundsformanden, *Josef Andersson,* bød de 200 Delegerede fra Forbundets 78 Afdelinger samt de talrige inden- og udenlandske Gæster Velkommen. I sin Aabningstale gav han et kort Rids af Forbundets Historie, mindedes Foregangsmændene og Forbundets Medstiftere samt redegjorde for Fremtidens Opgaver. Derefter meddelte han, at Hovedledelsen med forventet Godkendelse af Kongressen havde besluttet at sende alle de Medlemmer, der havde tilhørt Forbundet i 50 Aar, en personlig Hilsen og en lille Gave.

Derefter talte *Handelsminister Kjærbøl,* der bl. a. overbragte en Hilsen fra Statsminister Stauning og udtalte de bedste Ønsker for Forbundets og Fagbevægelsens fremtidige Arbejde. Endvidere talte *Direktør Grøndahl,* Formanden for Beklædningsindustriens Sammenslutning, samt Skrædermester *M. B. Mathiesen,* Skrædermestrenes Centralforening, der overbragte Arbejdsgivernes Lykønskning.

Endvidere talte *Hans Jacobsen,* der bragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og over-

rakte Forbundet en Gave, samt en lang Række Gæster fra Ind- og Udland. Det turde næsten være overflødigt at bemærke, at Forbundet modtog et Væld af Blomster og Gaver fra Organisationer og Enkeltpersoner.

Aabningshøjtideligheden strakte sig over en hel Dag, og den næste Mødedag gik Kongressen saa over til Behandlingen af de forskellige Punkter paa Dagsordenen. Efter at Kongressen havde konstitueret sig med *Axelsen,* København, og *A. Strunge,* Aarhus, som Dirigenter og *Christine Lund, Axel Petersen, L. O. Petersen* og *Schäfer* som Sekretærer, fik Formanden Ordet til sin

Beretning om Virksomheden.

Josef Andersson omtalte først Produktions- og Beskæftigelsesforholdene og oplyste, at Produktionen siden 1931 er steget med 40% grundet paa Importregulering og øget Købeevne, men i samme Tidsrum er Beskæftigelsen kun steget med 20%. Dette Misforhold skyldes den indenfor Faget gennemførte Specialisering og Mekanisering. Forbundet er opmærksom paa dette Forhold og vil søge at modvirke en Udvikling, der skaber daarligere Beskæftigelse og dermed svækker Befolkningens Købeevne. Det bør ikke være saaledes, at det kun er de snævre Profitinteresser, der høster Fordel af de tekniske Fremskridt og Produktionens Billiggørelse. Den øgede Beskæftigelse har bevirket, at Medlemstallet i den forløbne 3-aarige Beretningsperiode er steget med 3000, saaledes at Forbundet nu tæller over 15.000 Medlemmer.

Formanden redegjorde dernæst for Udviklingen fra Haandværk til Industri samt Aarsagerne hertil, ligesom han udførligt skildrede Overenskomstbevægelserne og de Foreteelser, der knyttede sig dertil. Han meddelte herunder, at Forbundet fornylig havde afsluttet en Overenskomst med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer om Indførelse af frie obligatoriske Værksteder i København fra 1. Marts 1938. Dette Skridt vilde efter Formandens Mening betyde et Dødsstød for Hjemmearbejdet paa Skræderfagets faglige Omraade, mens den industrielle Udvikling i Konfektionsindustrien før eller senere helt vil kvæle Hjemmearbejdet. Formanden sluttede sin Beretning med en Omtale af en Række faglige Forhold og Fremtidens Opgaver.

Beretningen affødte en langvarig og levende Diskussion, hvorunder de forskellige Talere kom nærmere ind paa Forholdene indenfor Faget og omtalte de for Tiden særligt aktuelle Spørgsmaal saa som Statsindgreb, Urafstemning kontra Afgørelse ved kompetent Forsamling etc. Debatten afsluttedes med en enstemmig Godkendelse af Forbundsledelsens Arbejde i den forløbne Kongresperiode.

Hovedkasserer *Buus* forelagde derefter Regnskaberne for Forbundet og gjorde Rede for de enkelte Poster. Efter Forespørgsler og nogle kritiske Bemærkninger godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovændringer og indsendte Forslag.

Kongressen foretog nu Behandling af en Række Lovændringer, der dog alle havde intern Karakter.

Om et enkelt Forslag, Forhøjelse af Understøttelsessatserne under Strejker og Lockouter for halvtbetalende, var der Afstemning ved Navneopraab. Forslaget forkastedes; derimod forhøjedes det Bidrag, der ydes pr. Barn under et Medlems Inddragen i Strejke- eller Lockoutkampe.

Ifølge Forbundets Love er Hovedbestyrelsen berettiget til, naar det er paakrævet nødvendigt, at afslutte Overenskomster med Arbejdsgiverorganisationerne, alt dog under Ansvar for Kongressen, dog kan ingen Hoved-Overenskomst afsluttes, før den har været forelagt Medlemmerne til Urafstemning, hvor alle de, som berøres af Overenskomsterne, har Adgang til at stemme.

Der forelaa fra Hovedledelsen en Tilføjelse til denne Paragraf, der lød:

Naar der i De samvirkende Fagforbund foretages Fællesafstemninger over Overenskomstforslag, kommer foranstaaende Bestemmelser om Urafstemning i Forbundet kun til Anvendelse med de Forandringer, som maatte være en Følge af de af De samvirkende Fagforbund for saadanne Fællesafstemninger til enhver Tid vedtagne Regler.

Desuden forelaa et Forslag, der bl. a. fastsatte Bødesystem for Medlemmer, der ikke deltager i Afstemninger om Overenskomster. Efter en længere Diskussion, hvorunder bl. a. ogsaa *Hans Jacobsen,* D. s. F., havde Ordet, vedtog Kongressen med overvældende Majoritet det af Hovedbestyrelsen stillede Forslag, mens Forslaget om Bødebestemmelsen forkastedes.

Kongressen drøftede herefter en lang Række Krav og Ønsker til den kommende Overenskomstsituation. Som Resultat af Debatten vedtoges følgende af Hovedledelsen stillede Udtalelse:

»Idet Kongressen udtaler sin Tilslutning til de af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Maj d. A. vedtagne Udtalelser om Overenskomstforhold, Arbejdstid og Foranstaltninger imod Arbejdsløshed, henstiller Kongressen til den kommende Hovedledelse at fortsætte Bestræbelserne for en Højnelse af Lønniveauet, særlig for de kvindelige Arbejdere i Konfektionsindustrien, samt at søge Ferieordningen forbedret og udvidet til at omfatte alle Fagets Arbejdere.«

Et Forslag om en Reorganisation af den store Herrekonfektions-Afdeling i København vedtoges med knebent Flertal. Reorganisationsspørgsmaalet skal nu drøftes og afgøres i Afdelingen. Et Forslag om, at ingen lønnet Tillidsmand i Forbundet maa overtage andre lønnede Hverv uden Hovedledelsens Sanktion, vedtoges.

Det vedtoges, at Hovedledelsen faar Mandat til Ansættelse af en Sekretær, hvis Arbejdet kræver det, og endvidere vedtoges, at Forbundet har Ret til at anvende indtil 3000 Kr. aarlig i Form af Tilskud til Stipendier og Højskoleophold.

Valg af Ledelse.

Med stormende Akklamation genvalgtes *Josef Andersson* til Forretningsfører, *Axel Petersen* til Viceforretningsfører, *C. Buus* til Hovedkasserer og til Sekretær *Christine Lund.* Til Hovedbestyrelse valgtes følgende fra København: *Augusta Erickson,*

J. S. Axelsen, C. Weidecke, Ebba Persson, C. Kavalin, Marie Kaarup, Hans Nielsen.

Fra Provinsen valgtes: *Kirstine Jensen,* Aalborg, *Frands Madsen,* Aarhus, *Alfred Strunge,* Aarhus, *Sofus Møller,* Aalborg, *Viggo Jacobsen,* Hillerød, *A. K. Nielsen,* Svendborg, *B. S. Lindskjold,* Vejle.

Til Revisorer valgtes: *Karen Larsen* og *Johan Johansson,* København.

Der holdtes nu korte Afskedstaler af *T. van der Heeg* paa de internationale Gæsters Vegne, *Ellen Johnsson* og *T. Noord* talte paa de svenske Gæsters Vegne, *Vitalis Andersen* talte for de norske Gæster, *Hans Jacobsen* bragte en Tak fra Centralorganisationen, og Forbundets Æresmedlem *Busted* hilste i en kort Tale de mange unge Kræfter, der stod parat til at fortsætte de Ældres Arbejde. Derefter takkede Formanden Gæsterne og de Delegerede for Jubilæumskongressens smukke Forløb, og Dirigenten sluttede af med et Leve for Forbundet og den internationale Arbejderbevægelse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Firmaet Dansk Isoleringsforretning.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Firmaet *Dansk Isoleringsforretning* i Modstrid med Overenskomstens Forudsætninger beskæftiger et ungt Menneske paa 16 Aar som Isoleringsarbejder og har Vedkommende paa Kost og Logi, afholdes den 12. August et Fællesmøde til Behandling af Sagen.

Mødet forløb uden Resultat, da Arbejdsgiverforeningen var af den Opfattelse, at det paaklagede Forhold var i Overensstemmelse med Overenskomstens Bestemmelser. — Fra Arbejdernes Side forbeholdt man sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i Nykøbing Mors.

Dansk Arbejdsmandsforbund havde klaget over, at *Arbejdsgiverne i Nykøbing Mors* aflønner Chaufførerne med en lavere Ugeløn end den overenskomstmæssige og over at *Grosserer Møgelvang* betinger sig, at Arbejderne skal aftage Brændsel som en Del af Lønnen. Denne Klage forhandledes ved et den 17. August afholdt Fællesmøde.

Arbejdsgiverne vilde ikke erkende sig forpligtet til at aflønne Chaufførerne i Nykøbing Mors med Ugeløn paa Kr. 53,90, idet man henviste til, at en særlig Overenskomst er sluttet i 1935. Der opnaaedes ikke Enighed, og Sagen vil derfor blive indbragt for Den faste Voldgiftsret. Grosserer Møgelvang paastod, at naar Arbejderne køber 3 hl Koks i Forbindelse med Mønstring eller Afmønstring, er dette en frivillig Sag og udelukkende efter Arbejdernes Ønske. Ogsaa her forbeholdt Arbejderne sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Stukkatører paa Stukfabriken »Danmark«.

En Uoverensstemmelse mellem Stukkatørernes Forbund og Stukfabriken »Danmark« angaaende Betaling for Stilladsarbejde var til Behandling paa et den 11. August afholdt Fællesmøde.

Paa Mødet enedes man om at henvise Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Overenskomstens Bestemmelser om Stilladsbygning til en faglig Voldgift og om at anmode Professor juris Oluf H. Krabbe om at paatage sig Hvervet som Opmand.

Murere hos Murermester Chr. Brandt, Holte.

En Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over en af Murerne overfor Murermester Chr. Brandt's Byggeforetagende i Holte foretagen Arbejdsstandsning, behandledes paa et Fællesmøde den 16. August.

Arbejdsstandsningen var foretaget, fordi Svendene ikke havde modtaget fuld Aflønning efter Regnskab, idet Kritik af dette efter Forbundets Mening er fremkommet 2 Dage for sent. Arbejdet blev genoptaget efter at Mestrene havde deponeret det krævede Beløb samt Ventepenge for en halv Dag. Da Arbejdsgiverne nu kræver Beløbet tilbage og hævder, at Regnskabet er rettidigt kritiseret, vil de indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere og Tapetserere hos Firmaet Wieck & Co.

I Anledning af at *Firmaet Wieck & Co.,* Roskilde mente sig frigjort for en i 1935 oprettet Overenskomst med Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund, blev der den 11. August afholdt et Møde paa Virksomheden, hvor der blev opnaaet Enighed om, at Overenskomsten fortsat er gældende samt at Firmaet foretager Efterbetaling af Feriegodtgørelse fra 1. Marts d. A.

Arbejdsmænd hos 2 Entreprenørfirmaer ved Fredericia Havn.

Medlemmer af D. A. F.s Afdeling A, Fredericia, har hidtil losset det Metal, der fremkom paa Arbejdspladsen for de Entreprenører, som udfører Havneudvidelsen i Fredericia.

Da der ved *D. F. D. S.'s Baad »Svava«* fremkom et Parti Spunsjern, mønstredes Havnearbejdere til Losningen. Arbejdsmændene nægtede derfor at udføre Arbejde i Land ved Losningen og etablerede en Times Arbejdsstandsning paa hele Arbejdspladsen.

I Anledning af Arbejdsstandsningen afholdtes Møde den 23. August, hvor det oplystes, at da Skibet ikke kunde udlosses ved Arbejdspladsen, var det blevet forhalet til Havnekajen og losset der. Arbejdet gaar nu sin normale Gang, men Arbejdsgiverne kræver Erstatning for de afholdte Omkostninger og Retten til i Fremtiden at lade Havnearbejderne losse.

Da der ikke opnaaedes Enighed om Sagen, idet Arbejdsmændene kræver sig forbeholdt Losningsarbejdet, gaar Sagen til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Firmaet Amandus Carlsen & Søn.

I Følleslev—Særslev Kommune nægtede Medlemmer af Arbejdsmandsforbundet at paabegynde et Kloakarbejde i Faurbo By for *Firmaet Amandus Carlsen & Søn,* idet man henholdt sig til, at der verserede Konflikt mellem Forbundet og Kommunen.

Paa et Fællesmøde om Sagen den 23. August hævdede Arbejdsgiverforeningen, at uanset den verserende Konflikt maatte det være ulovligt at nægte at paabegynde Arbejde for en organiseret Entreprenør og efter Entreprenøroverenskomsten.

Da der ikke opnaaedes Enighed om Arbejdets Igangsættelse, meddelte Arbejdsgiverne, at de vilde indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kier.

Et Spørgsmaal om Nægtelse af Overarbejde paa Ringgadebroen i Aarhus, der udføres af *Firmaet Wright, Thomsen & Kier,* var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. August.

Da det paa dette Møde blev oplyst, at Firmaet havde krævet Overarbejde udført ud over alle rimelige Grænser og først havde etableret 2 Holds Drift efter at Overarbejde var nægtet, var der ingen Mulighed for en forligsmæssig Ordning, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos A/S Burmeister & Wain, Christianshavn.

En af 339 Arbejdsmænd iværksat Arbejdsstandsning hos A/S Burmeister & Wain, Christianshavn, var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. August. Det blev her fra Arbejderside stærkt fremholdt, at Aarsagen til den iværksatte Arbejdsstandsning var at finde i de urimelig lave Lønninger og Aktieselskabets manglende Forstaaelse til gennem Forhandling at faa rettet paa Forholdene.

Trods mange og ihærdige Forsøg paa at faa bragt Arbejdsstandsningen til Ophør, derved at der efter Arbejdets Genoptagelse blev ført Forhandlinger om de rejste Krav, mislykkedes dette, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derfor at indbringe Sagen til hurtig Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Firmaet De forenede Pakkassefabriker.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Aug. forhandledes om Oprettelse af en Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Ungdomsafdeling og *De forenede Pakkassefabriker.*

Paa Mødet opnaaedes Enighed om en overenskomstmæssig Ordning vedrørende Løn, Arbejdstid, Ferie og Tillidsmænd, og Overenskomsten fik følgende Tilføjelse:

»Nærværende Overenskomst kan tiltrædes af Træindustriens Fabrikantforenings københavnske Medlemmer, og Dansk Arbejdsmandsforbund kan forlange den gældende for de Virksomheder, der overvejende beskæftiger Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i København.«

Arbejdsmænd hos A/S Københavns Brødfabriker.

En Klage fra D. A. F. over, at Kuskene paa *A/S Københavns Brødfabriker* blev underbetalt ved Aflevering af Retur-Brød, idet der i Stedet for 1 Øre pr. helt Rugbrød blev fradraget 3%, hvilket resulterede i, at Kuskene fik 25 Øre mindre om Ugen, afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. September.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen, Aalborg.

Foranlediget af, at *Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen* havde foretaget Afskedigelse af en af Arbejderne valgt Tillidsmand, havde samtlige 70 Arbejdere ved den ny Jernbanebro over Limfjorden nedlagt Arbejdet den 2. September.

Denne Arbejdsstandsning behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. September, hvor det viste sig umuligt at faa en forligsmæssig Ordning, idet Arbejdsgiverne krævede Bod og Erstatning og nægtede at indgaa paa Genantagelse af Tillidsmanden, som ikke er anerkendt i Overenskomsten mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen.

Arbejdsmænd, Formere, Smede og Maskinarbejdere hos Firmaet Amager Jernstøberi.

Mandag den 30. August afholdtes et Møde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage over at 15 Arbejdsmænd, 12 Formere og 2 Smede var udeblevet fra Arbejdet paa *Amager Jernstøberi* den 14. Juli, fordi Badeværelset den 13. Juli var under Reparation og der ikke var varmt Vand, og ingen Sikkerhed for, at dette var til Stede Dagen efter.

Arbejdsgiverne krævede Erstatning, hvilket Arbejderne ikke vilde imødekomme. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Handels- og Kontormedhjælpere hos Firmaet Odense Marcipanfabrik.

Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund havde klaget over, at et Krav om Overenskomst paa *Odense Marcipanfabrik* var afværget af Firmaet ved Indmeldelse i Dansk Arbejdsgiverforening, saaledes at det derved blev omfattet af Hovedoverenskomsten, som ikke forpligter Firmaer med 5 eller færre organiserede Handels- og Kontormedhjælpere til at slutte Overenskomst.

Sagen forhandledes paa et Møde den 26. August og resulterede i, at der ikke oprettedes nogen formel Overenskomst, men blev truffet Aftale om Lønforhøjelse for 1 Mand. Forlængelse af Ferien til 12 Hverdage og Indførelse af de overenskomstmæssige Overtidsbestemmelser. Denne Ordning er derefter skriftlig bekræftet mellem Parterne.

Mølleriarbejdere hos Firmaet Lille Skensved og Omegns Foderstofforretning.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. August behandledes Spørgsmaalet om Løn og Arbejdstid for en uorganiseret Mølleriarbejder, beskæftiget hos *Lille Skensved og Omegns Foderstofforretning.*

Man enedes om, at Aflønningen fra 1. September d. A. bliver 56 Kr. pr. Uge, og at Arbejdstiden fastsættes som for de øvrige Arbejdere.

Det afgivne Blokadevarsel er dermed bortfaldet.

Mølleriarbejdere hos A/S Aalborg nye Dampmølle.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. September forhandledes om en af Dansk Mølleriarbejderforbund fremsendt Klage over, at *A/S Aalborg nye Dampmølle* beskæftiger en Mand ved Firmaets Silo og at Firmaet nægter denne Medlemsskab i Dansk Mølleriarbejderforbund, under Paaberaabelse af, at han er Arbejdsleder. Da han imidlertid udfører forefaldende Arbejde, paa samme Maade som de øvrige Arbejdere, forlangte man at dette Forbud skulde annulleres. Da Arbejdsgiverne paa Mødet opretholdt Forlangendet om, at han skulde betragtes som Arbejdsleder, meddelte Forbundet, at man paany vilde overveje Sagen, forinden man indbragte Klage til Den faste Voldgiftsret.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2419:

Arbejdsmænd paa A/S Burmeister & Wains Værksteder paa Christianshavn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. September 1937 i Sag Nr. 2419: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wain mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen paa de nedennævnte Medlemmers Vegne.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wain indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen paa de nedennævnte Medlemmers Vegne for Brud paa gældende Overenskomst, de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, Septemberforligets Punkt 2 og Lov af 9. April 1937 om Overenskomsters Forlængelse.

Den af Klagerne givne Fremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Torsdag den 19. August d. A. Kl. 14 fremkom Tillidsmanden for Arbejdsmændene paa A/S Burmeister & Wains Værksteder paa Christianshavn med Krav om en generel Lønforhøjelse paa 4 Øre pr. Time for en vis nærmere angiven Gruppe af Arbejdsmænd paa Christianshavn, ialt ca. 330 Mand. Firmaet vilde ikke indgaa paa det stillede Krav, der baade var urimeligt efter Afslutningen af de i Foraaret førte Lønforhandlinger og iøvrigt ogsaa i Strid med Overenskomsten, der fastslaar, at Lønnen for den enkelte aftales ved personlig Forhandling mellem vedkommende Arbejdsgiver og Arbejder uden Indblanding fra Organisationernes eller disses enkelte Medlemmers Side. Firmaet erklærede dog samtidig, at man vilde være villig til hver Ugedag at se paa Lønforholdene for de omhandlede Arbejdsmænd og give ca. 5 Mand pr. Uge Lønforhøjelse, uden at der dog blev givet Løfte om noget bestemt Beløb. Nogen Enighed opnaaedes dog ikke. Onsdag den 25. August om Morgenen anmodede Arbejdsmændene om Tilladelse til at afholde Klubmøde, hvilket blev tilladt under sædvanligt Forbehold om at gøre dette saa kortfattet som muligt. De Arbejdere, som skulde arbejde paa Dagholdet, udeblev imidlertid fra Arbejdet, og de Arbejdsmænd, der skulde komme paa 2. og 3. Skift, mødte heller ikke. Da Arbejdsmændene arbejder som Haandlangere for de faglærte Folk, er Arbejdsstandsningen ensbetydende med, at Arbejdet rundt omkring i Værkstederne meget hurtigt kommer til at ligge stille ogsaa for de faglærte Folk, ligesom Transportarbejdet i og udenfor Værkstederne standses, da ogsaa Kranfolkene og Baadførerne er mellem de strejkende Arbejdere. Arbejdsstandsningen, som direkte omfatter 349 Arbejdsmænd, har indirekte haft til Følge, at ca. 1000 Smede allerede den 27. August har været hindret i at arbejde, og disses Antal vil hurtigt forøges, saaledes at hele Værkstedet kommer til at ligge stille. Sagen blev straks indberettet til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og derfra paaklaget overfor Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening, hvorefter Sagen Fredag den 27. August har været behandlet paa et Fællesmøde med det Resultat, at Forbundet vilde søge Arbejdet genoptaget den 28. August, hvilket dog ikke lykkedes. Under Henvisning til alt foranstaaende og under Anbringende at, *at* Strejken er i Strid med den gældende Overenskomst, de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, Septemberforligets Punkt 2 og Lov af 9. April 1937, og *at* den Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund, indenfor hvilken de strejkende Arbejdere findes optagne (Støberi-, Special- og Maskinfabriksarbejdernes Forbund) ikke har grebet tilstrækkelig hurtigt og effektivt ind overfor Strejken, har Klagerne nedlagt Paastand om, *at* den paaklagede Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og *at* der ikendes den paagældende Afdeling samt de i Arbejdsstandsningen deltagende 349 Arbejdere, over hvilke en navngiven Liste er fremlagt, en alvorlig Bod efter Rettens nærmere Bestemmelse.

De Indklagede har heroverfor anbragt, at Afdelingsformanden Onsdag den 25. August først paa Eftermiddagen fik telefonisk Meddelelse om det af Arbejderne afholdte Klubmøde, der forsaavidt ikke kunde give Anledning til nogen Ængstelse, da saadant Møde baade er almindeligt og i det foreliggende Tilfælde afholdtes med Firmaets Samtykke. I Løbet af Dagen modtog Dansk Arbejdsmandsforbund Meddelelse om Arbejdsstandsningen, hvorefter Forbundet straks samme Dag søgte at faa Forbindelse med Afdelingen, hvilket dog ikke lykkedes. Torsdag Morgen den 26. August forelaa Arbejdsgiverforeningens Klage til Forbundet, som straks videresendte Klagen til Afdelingen med Paalæg om at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør, ligesom Forbundet samtidig fik Forbindelse med Afdelingsformanden og gav denne samme Paalæg. Afdelingsformanden, der først nu erfarede det passerede, forsøgte paa forskellig Maade at komme i Forbindelse med Fælles-Tillidsmanden for de paagældende Arbejdere, og da der ikke fandtes nogen anden Mulighed herfor, sendte han to kort efter

hinanden følgende Telegrammer med Paalæg om straks at sætte sig i Forbindelse med Afdelingskontoret, hvilket dog først skete den paafølgende Dag, altsaa Fredag den 27. August umiddelbart før Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen. Der blev under dette Møde fra begge Sider udfoldet Bestræbelser for at faa Konflikten bilagt, og Afdelingsformanden har saa stærkt som overhovedet muligt foreholdt de strejkende Arbejdere, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og har meget bestemt forlangt, at Arbejdet skulde genoptages paa Grundlag af det foreløbige Forhandlingsresultat, hvilket dog ikke lykkedes, idet Arbejderne ikke fandt dette tilfredsstillende. De Indklagede erkender Arbejdsstandsningens Ulovlighed, men de hævder samtidig, *dels* at Organisationerne ikke har noget Ansvar for det passerede, idet der fra disses Side har været gjort, hvad der var muligt for at søge Arbejdet genoptaget, og *dels* at der er væsentlig undskyldende Omstændigheder for de strejkende, der lønmæssig set er særlig slet stillede, idet Lønniveauet for Arbejdsmændene hos Burmeister & Wain paa Christianshavn er betydeligt lavere end indenfor de øvrige jernindustrielle Virksomheder i København, derunder Selskabets andre Afdelinger, og derfor afgiver god Grund for en rimeligere Imødekommenhed overfor Arbejdernes Lønkrav end det foreliggende minimale Tilbud fra Firmaets Side, ligesom en Aarsag til Arbejdernes Holdning ogsaa maa søges i Firmaets — forsaavidt angaar denne Del af Virksomheden — stærke Uvilje imod at søge Arbejdernes Ønsker om Lønændringer bragt til en tilfredsstillende Afslutning, idet saadanne Lønønsker gentagne Gange er bleven praktisk talt ignoreret dels ved gennemført Forhaling og dels simpelthen ved Nægtelse af Imødekommenhed. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede nedlagt Paastand om, at Organisationerne frifindes, og at Sagen iøvrigt paakendes under fornødent Hensyn til de foreliggende særlige Omstændigheder.

Efter Sagens Forhandling den 28. August har Retten afsagt foreløbig Kendelse gaaende ud paa, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks vilde være at genoptage.

Efter alt foreliggende finder Retten ikke Grundlag for at gøre den vedkommende Afdeling indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund som saadan medansvarlig for den paaklagede Arbejdsstandsning, medens Ansvaret herfor maa paalægges de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere. Herefter vil der, forsaavidt angaar den indtil Sagens Behandling den 28. August foreliggende Arbejdsstandsning, være at ikende hver enkelt af disse en Bod, der efter Omstændighederne — derunder at Strejken har haft saa omfattende Følger og er fortsat uanset saavel Forbundets som Afdelingens bestemte Indsigelse — findes at kunne bestemmes til 40 Kr. for hver.

Sagens Omkostninger vil de Indklagede have at betale med 300 Kr.

K e n d e l s e:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning er ulovlig, og Arbejdet skal genoptages snarest muligt.

I Bod til A/S Burmeister & Wain betaler hver Enkelt af de i Strejken deltagende 349 Arbejdere, over hvem Fortegnelse er fremlagt, 40 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 2420:

Arbejdsmænd paa A/S Burmeister & Wains Værksteder paa Christianshavn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Sept. 1937 i Sag Nr. 2420: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Støberi-, Special- og Maskinfabriksarbejdernes Forbund og Afdelingen igen for 349 navngivne Medlemmer af Afdelingen.

Den 19. August d. A. fremkom Tillidsmanden for Arbejdsmændene paa A/S Burmeister & Wain's Værksteder paa Christianshavn med Krav om en generel Lønforhøjelse paa 4 Øre pr. Time for en vis nærmere angiven Gruppe af Arbejdsmænd paa Christianshavn, ialt ca. 330 Mand. Da Firmaet ikke vilde indgaa paa det stillede Krav, nedlagde Arbejderne Onsdagen den 25. August Arbejdet.

Sagen indbragtes derefter for nærværende Ret, hvor den (under Nr. 2419) behandledes Lørdag den 28. August. Efter Sagens Forhandling afsagde Retten samme Dag foreløbig Kendelse, gaaende ud paa, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks vilde være at genoptage.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wain's Maskin- og Skibsbyggeri indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Støberi-, Special- og Maskinfabriksarbejdernes Forbund og Afdelingen igen for 349 navngivne Medlemmer af Afdelingen for at sidde den nævnte foreløbige Kendelse overhørig og iøvrigt for Brud paa den gældende Overenskomst, de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, Septemberforliget og Loven af 9. April 1937.

Den af Klagerne givne Fremstilling gaar nærmere ud paa, at Arbejdet til Trods for den afsagte foreløbige Kendelse ikke blev genoptaget ved Natskiftet Søndag den 29. August Kl. 12 og ikke heller senere er bleven genoptaget. Det er Klagerne bekendt, at Afdelingen har indkaldt de strejkende til Møde Mandag den 30. August, og at en under Mødet stedfunden Afstemning gik ud paa at fortsætte den ulovlige Strejke. Paa ganske lignende Maade og med samme Resultat har der været afholdt Møde Tirsdag den 31. August. Klagerne hævder, at den indklagede Afdeling maa dele Ansvaret med de ulovligt strejkende Arbejdere for Arbejdsstandsningens Fortsættelse efter Lørdag den 28. August. De henviser herved til, at det i sig selv

er ulovligt at foretage Afstemning blandt ulovligt strejkende om, hvorvidt de vil bøje sig for en af Den faste Voldgiftsret afsagt Kendelse, og at Loven af 9. April 1937 forbyder Iværksættelse af Strejke eller Lockout indenfor det overenskomstmæssige Omraade, der er forlænget ved Loven, hvorved Jernindustriens Sammenslutning i ethvert Fald indtil videre er afskaaret fra at iværksætte de naturlige Modforanstaltninger, som Arbejdernes og Fagforeningens Stilling overfor den afsagte Kendelse maatte medføre, en Omstændighed, som maa gøre en særlig Aktivitet paakrævet fra de ansvarlige Organisationers Side for at faa Klagernes overenskomstmæssige Ret respekteret. Det er imidlertid ikke nok, at Afdelingen har indskrænket sig til at holde Møde med de strejkende; andre Dispositioner burde være trufne, f. Eks. en Ekstra-Generalforsamling, ligesom der ikke heller foreligger klar Tilkendegivelse af, at Arbejdet er frit, og Opfordring til andre Medlemmer om Optagelse af det forladte Arbejde. Under Henvisning til alt foranstaaende har Klagerne — der iøvrigt under Domsforhandlingen har fremsat Begæring om *foreløbig* Kendelse for, at Arbejdet skal erklæres frit, og at der efter Anmodning af Firmaet skal anvises ny Arbejdskraft, en Begæring, som dog ikke toges til Følge — nedlagt Paastand om, at den indklagede Afdeling gøres medansvarlig for Arbejdsstandsningens Fortsættelse efter Afsigelse af den foreløbige Kendelse, og at dette Ansvar finder sit Udtryk i en meget alvorlig Bod saavel for de 349 Arbejdere, der fortsætter den ulovlige Strejke, og over hvilke en navngiven Liste er fremlagt, som for den indklagede Afdeling.

De Indklagede har heroverfor nærmere anbragt, at Afdelingen har indkaldt de strejkende Arbejdere til Møde den 30. August, paa hvilket Møde Formanden gav Meddelelse om den afsagte foreløbige Kendelse og paalagde Arbejderne at gaa i Arbejde, ligesom han udtalte, at Arbejdet, hvis der stilledes Krav herom, vilde blive erklæret frit. Afstemningen kan ikke paadrage Afdelingen noget Ansvar; det er de strejkende Arbejdere, som har stemt under Ledelse af en strejkende Arbejder som Dirigent; Afdelingen som saadan har ikke stemt eller gjort sin Stilling afhængig af Afstemningens Udfald, og forøvrigt protesterede Formanden mod, at Afstemning fandt Sted. Paa samme Maade har — efter Initiativ af Dansk Arbejdsmandsforbund — de strejkende Arbejdere været indvarslet til Møde den paafølgende Dag, den 31. August, paa hvilket Møde der ligeledes fra Organisationernes Side blev rettet de alvorligste Opfordringer til Arbejderne om at gaa i Arbejde. Der har saaledes fra Organisationernes Side været gjort, hvad det var muligt at gøre i de faa Dage, som er hengaaet, hvorved bemærkes, at der ikke har været Tid til at afholde nogen Generalforsamling, hvilket næppe heller vilde have haft nogen Betydning. Naar man ikke fra Arbejder-Organisationernes Side samtidig har tilkendegivet, at Arbejdet er frit, og opfordret andre Medlemmer til at optage Arbejdet, er den naturlige Grund hertil, at saadant Krav ikke er stillet hverken fra Firmaets eller dets Organisationers Side, hvilket formentlig skyldes, at Firmaet helst vilde have sine egne Arbejdere tilbage fremfor helt nye og uøvede Folk. Der er derfor ikke givet Organisationerne nogen Anledning til at foretage et saadant Skridt, som Organisationerne iøvrigt ikke kan eller vil være uvillig til at foretage, naar klar Tilkendegivelse derom foreligger. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede nedlagt Paastand om, at den indklagede Afdeling frifindes.

I den fornævnte under Nr. 2419 behandlede Sag er der samtidig hermed afsagt Kendelse, der i Lighed med den foreløbige Kendelse erklærer, at Arbejdsstandsningen er ulovlig, og at Arbejdet som Følge heraf straks skal genoptages, hvorhos der for den indtil Sagens Behandling den 28. August foreliggende Arbejdsstandsning er ikendt hver enkelt af de strejkende 349 Arbejdere en Bod, stor 40 Kr., medens der ikke blev paalagt Afdelingen noget Ansvar. Efter alt foreliggende finder Retten ikke heller med Hensyn til det efter 28. August passerede et tilstrækkeligt Grundlag for at gøre den indklagede Afdeling som saadan medansvarlig for den fortsatte Arbejdsstandsning, idet Afdelingen dels ikke ses at have paadraget sig noget Ansvar ved den af de strejkende Arbejdere foretagne Afstemning paa de afholdte Møder og dels efter sin under Konflikten i det hele indtagne Holdning maa antages at have bestræbt sig for at opnaa en Genoptagelse af Arbejdet og at have foretaget de Skridt, der paa det Tidspunkt efter Omstændighederne kunde paaregnes at føre til det ønskede Maal. Det bemærkes iøvrigt herved, at der under den nu foreliggende Situation — hvor en omfattende og i høj Grad tabvoldende Arbejdsstandsning ved Rettens Kendelse er erklæret ulovlig, og hvor det derfor er retsstridigt fortsat kollektivt at nægte Genoptagelse af Arbejdet, der maa være frit — maa paahvile saavel Dansk Arbejdsmandsforbund som vedkommende Afdeling en Pligt til paa Forlangende, paa udadtil tilstrækkelig tydelig Maade at erklære det paagældende Arbejde frit og at være behjælpelig med at skaffe Firmaet fornøden passende Arbejdskraft.

Ved trods den afsagte Kendelse at fortsætte den ulovlige Strejke, har de paagældende Arbejdere grovt forset sig mod deres overenskomstmæssige Pligter, og de vil derfor paany være at ikende en Bod, der efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til 60 Kr. for hver.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

K e n d e l s e:

De ovennævnte 349 Arbejdere, over hvem Fortegnelse er fremlagt, bør for at have siddet Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. August 1937 overhørig hver især betale en Bod, stor 60 Kr., til A/S Burmeister & Wain, Maskin- og Skibsbyggeri.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 6 * KØBENHAVN DEN 1. OKTOBER 1937 * 34. AARGANG

Sommerens Forbundskongresser.

I Sommerens Løb har der været holdt Kongresser i 17 Forbund, hvoraf to samtidigt fejrede 50 Aars, to 40 Aars og et Forbund 25 Aars Jubilæum. Disse Kongressers Forhandlinger og Beslutninger har selvfølgelig først og fremmest Betydning for de paagældende Forbunds Medlemmer, hvis Repræsentanter her havde Lejlighed til at drøfte de svundne Aars Arbejde og de opnaaede Resultater samt til at trække Linierne op for den fremtidige Virksomhed og formulere de Krav, som Ledelsen skal søge virkeliggjort, men de er tillige af Interesse for hele Fagbevægelsen derved, at de er en Strømpil, der angiver den Retning, Fremtidens Arbejde skal følge, samt de Opfattelser om Tidens Problemer, der raader hos Medlemmernes brede Masse.

Det er jo saaledes, at man paa Forbundskongresserne ikke kan indskrænke sig til kun at drøfte Arbejdet indenfor selve Forbundsomraadet, da dette paavirkes af mange andre Forhold, som Forbundene enten slet ikke eller kun indirekte har Indflydelse paa, og at Kongresserne derfor ogsaa maa tage Stilling til de for hele Fagbevægelsen vigtige Problemer saa som Overenskomstsituationerne, Statsindgrebene, Forhandlingsreglerne, D. s. F.s Afstemningsregler og andre Foreteelser, der har Forbindelse hermed.

Overenskomstsituationernes Forløb og Afslutning var Genstand for Behandling ved alle Kongresser. Hvis man vil give et Resumé af Forhandlingerne om dette Spørgsmaal kan det siges, at Kongresserne i det store hele har anerkendt, at der ved de senere Aars Overenskomstbevægelser er opnaaet rimelige Resultater naar henses til alle foreliggende Forhold, og denne Opfattelse er blevet understreget ved, at Forbundsledelsernes Stilling under de sidste faglige Situationer overalt er blevet godkendt, i Reglen endog enstemmigt. Men der er samtidigt henvist til en Række uopfyldte Krav og fra mange Sider er det blevet kraftigt fremhævet, at der maatte gives Medlemmerne Kompensation for den sidste Tids Prisstigninger.

Regeringens henholdsvis Lovgivningsmagtens Indgreb blev ikke hilst med Glæde, og der blev næret nogen Ængstelse for, at politiske Hensyn skulde faa for megen Indflydelse paa Fagbevægelsens Afgørelser, men der har overalt været Forstaaelse af, at Indgrebene var dikteret af vort Lands økonomiske Vanskeligheder, var en Nødforanstaltning i en ekstraordinær Krisetid. Paa ingen Kongres har det været muligt at samle Flertal for den Opfattelse, at Fagbevægelsen ved at tolerere disse Indgreb har frasagt sig Strejkeretten.

De mellem Hovedorganisationerne indgaaede Forhandlingsregler har stort set ikke været Genstand for Kritik, mens derimod Spørgsmaalet om Urafstemning kontra Afgørelse ved kompetent Forsamling var meget omdebatteret, og det kan konstateres, at alle de Kongresser, som behandlede dette Spørgsmaal, udtalte sig til Gunst for Urafstemningsprincipet. Samtidigt anerkendtes dog Nødvendigheden af, at Urafstemningen foregaar efter nærmere fastsatte ensartede Regler, og det kan i denne Forbindelse bemærkes, at der næsten paa alle Kongresser vedtoges et Forslag, gaaende ud paa, at Forbundene skulde tiltræde de fælles Afstemningsregler, som maatte blive vedtaget paa den kommende Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund.

Søfyrbødernes Kongres udtalte sig ligeledes for Urafstemningsformen, men paalagde samtidigt i den hertil vedtagne Resolution Hovedbestyrelsen at arbejde for, at Fagbevægelsens Suverænitet overfor Staten respekteres og for at afskaffe Sammenkædningen af de forskellige Fags Overenskomster. Sidstnævnte Spørgsmaal blev iøvrigt ogsaa draget frem paa andre Kongresser, hvor der dog fra Ledelsens Side blev henvist til, at Sammenkædningen ikke er noget nyt Paafund af Lovgivningsmagten, men allerede gennem mange Aar er praktiseret af Arbejdsgiverne, ligesom det ogsaa blev fremhævet, at heller ikke Arbejderne er interesseret i, at et enkelt Fag gennem Forkastelse af et generelt Mæglingsforslag kan bringe alle de andre Fag ud i Konflikt. Formaalet med D. s. F.s Afstemningsregler er netop at søge tilvejebragt en

ensartet Form for Afgørelsen og tillige at fastslaa, hvem der i hver Situation er stemmeberettiget.

Der er ikke Tvivl om, at den Diskussion, der om hele dette Problem er ført paa de forskellige Forbundskongresser, i høj Grad har bidraget til at skabe Klarhed om de virkelige Forhold.

Fire Forbund, nemlig Keramikerne, Skraatobaksarbejderne, Skotøjsarbejderne og Glasarbejderne, vedtog at tilslutte sig De samvirkende Fagforbunds Pensionskasse for deres Funktionærers Vedkommende, og 2 Forbund, Keramikerne og Glasarbejderne, besluttede at udgive et Fagblad, mens Funktionærforbundets Kongres vedtog et Forslag om, at Fagbladet i Fremtiden skal udgaa hver Maaned.

Oplysningsarbejdet drøftedes paa en Række Kongresser, hvor det vedtoges at støtte dette Arbejde gennem Bevilling af en bestemt samlet Sum eller af et bestemt Beløb pr. Medlem og Aar. I flere af de Forbund, der allerede har ydet en Indsats paa dette Omraade, besluttedes det at udvide Oplysningsarbejdet, i andre Forbund blev det vedtaget at paabegynde en systematisk Oplysningsvirksomhed, ligesom forskellige Kongresser valgte særlige Udvalg, der udelukkende skal tage sig af denne Opgave.

Et fælles Træk i de aflagte Beretninger var Forbundenes gode finansielle Stilling og Fremgangen i Medlemstallet. Særlig stor var denne Fremgang i Funktionærforbundet, der siden sidste Kongres har fordoblet Medlemstallet og nu tæller 3000 Medlemmer, i Keramisk Forbund, hvis Medlemstal er steget med 50% til 2000, i Jern- og Metalsliberforbundet, der har haft en Fremgang paa 45% og nu tæller 550 Medlemmer og i Træindustriarbejderforbundet, der kan notere en Stigning af 45% til 6312 Medlemmer. Men ogsaa andre Forbund har været i glædelig Udvikling, saaledes Skrædderforbundet, Tobaksarbejderforbundet og Skotøjarbejderforbundet med en Medlemstilvækst paa henholdsvis 3000, 900 og 800. De fleste andre Forbund opviser en mindre voldsom Fremgang, enten som Følge af, at der ikke forefindes saa store Udviklingsmuligheder, eller paa Grund af, at Faget allerede i Forvejen var saa godt som gennemorganiseret. En Undtagelse dannede kun Skraatobaksarbejderne og Karetmagerne, hvad der dog skyldes de særlige Forhold i disse Fag.

Alt taget i Betragtning kan det siges, at de i Aar afholdte Forbundskongresser har givet Udtryk for en dybtgaaende Forstaaelse af Tidens mange Vanskeligheder og det faglige Arbejdes Muligheder og Grænser, for en glædelig organisatorisk Fremgang og for en levende Aktivitet og Vilje til at fastholde de opnaaede Rettigheder og fortsætte Arbejdet for Forbedringen af Medlemmernes Kaar.

Arbejdstiden til Søs.

Af *Chr. Borgland.*

Paa den internationale Arbejdskonference 1936 i Geneve vedtoges en international Konvention om Skibenes Bemanding og Arbejdstiden til Søs. Om disse Spørgsmaal har der herhjemme været ført en Række Forhandlinger mellem Søfartsministeriet og Søfolkenes Organisationer, og paa en fornylig i Oslo afholdt Konference drøftede de skandinaviske Handelsministre Muligheden af et Lovforslag til ensartet Gennemførelse af Konventionen i de skandinaviske Lande.

I nedenstaaende Artikel redegør Formanden for det danske Sømandsforbund for Arbejdstidsspørgsmaalet og de af Søfolkenes Organisationer fremsatte Krav.

Naar der er Tale om Arbejdstid til Søs menes der i denne Forbindelse den Arbejdstid, det underordnede Mandskab er underkastet. Som bekendt er der jo i et Skib baade Overordnede og Underordnede; Arbejdstiden for de Overordnede er helt ladet ude, — det er forsaavidt et Kapitel for sig selv. — Men det er heller ikke tilstrækkeligt at inddele Skibets Besætning i Over- og Underordnede, naar der er Tale om Arbejdstid; her maa der foretages yderligere Inddelinger, nemlig: Maskinpersonalet, — altsaa Fyrbødere, Kullæmpere og Smørere i en Kategori; Kokke- og Restaurationspersonalet, hvilket vil sige: Kokke, Hovmestre og Drenge, i en anden; og Dækspersonalet: Matroser, Baadsmænd, Tømmermænd, Letmatroser og Ungmænd i en tredie. For Maskinpersonalets vedkommende, altsaa i denne Forbindelse: Fyrbødere, Kullæmpere og Smørere, — er Arbejdstiden nogenlunde ens, enten Skibet ligger til Søs eller ved Land, nemlig 8 Timer. — I Søen er Døgnets 24 Timer inddelt i 3 Holds Skifte med 8 Timer til hver Skifte; hertil kommer gennemsnitlig 1 Time til Askehivning for de Skibes vedkommende, der endnu er kulfyrende; her bliver altsaa den samlede Arbejdstid 9 Timer indenfor hver 24 Timer under Rejsen; dette giver en ugentlig Arbejdstid paa 63 Timer, der lægges Dag som Nat, Hverdage som Helligdage. — Under Ophold ved Land er Arbejdstiden strengt 8 Timer; denne lægges da normalt mellem 7—17 med 2 Timers Spisepauser, Maskinpersonalets Arbejdstid stammer fra Aarene 1906—07, og maa vel her antages at være ført med til Søs fra Værkstederne iland, hvorfra i al Fald i disse Aar dette Fags Udøvere fortrinsvis kom. —

Restaurationspersonalets Arbejdstid er i Modsætning til Dæks- og Maskinpersonalets kun om Dagen, idet der for denne Afdelings vedkommende ikke findes Vagttjeneste, hvilket altsaa vil sige, at dets Arbejdstid falder om Dagen, medens Natten saa er fri. Da man her imidlertid maa være tidlig paa Pletten om Morgenen af Hensyn til Døgnets første Maaltid, og man først kan rigge af Vejen, naar den sidste Forsyning er serveret om Aftenen, saa har dette Fag næppe mindre end 10 Timers gennemsnitlig Arbejdstid, og dette er, hvad enten Skibet er til Søs eller ved Land og uanset, om det er Hverdag eller Helligdag. Mandskabet ombord skal have den sædvanlige og tilberedte Forplejning, uanset Dagenes Beskaffenhed, og helst uden Mislyd.

Den tredie Kategori eller Inddeling er Dæksfolkene, og her er Arbejdstiden afgjort den længste, selv om ogsaa Betjeningspersonalet kan have en lang Arbejdsdag. — Dæksfolkene er, naar Skibene er i Søen, delt op i 2 Hold (Vagter). Disse Vagter er saa igen inddelt i følgende Perioder i hele Døgnet: 0—4, 4—8, 8—13, 13—19, 19—24, og saaledes, at naar den ene Vagt er paa Dækket, er den anden til Køjs. Dette medfører, at den ene Vagt faar 14 Timer Vagtstjeneste mod 10 Timers Frivagt. Dette skifter igen saaledes, at den Vagt, der har 10 Timers Tjeneste det ene Døgn, faar 14 Timer det næste, derefter 10 Timer igen og saa fremdeles. — Som det ses af ovennævnte Inddeling, falder denne Tjeneste baade ved Nat som Dag og som de øvrige Kategorier Søn- og Hellig- som Hverdag. Skibet drives jo ustandseligt fremover fra Havn til Havn og Besætningen drives med. Disse Vagthold er om Dagen i Tiden mellem 6—18 beskæftiget med Styringen af Skibet, men da der i al Fald er 2 Mand paa hvert Hold, er den Mand, der ikke staar til Rors, beskæftiget med allehaande Skibsarbejde, saasom Skrabning, Maling, Rustbankning etc. Mellem 18—6, skiftes de 2 Mand fra Ror til Udkig paa deres Vagt. Paa den Maade bliver hele deres Tid besat, naar de har Vagt paa Dækket. Nu er der i langt de fleste Skibe mere end de 4 Mand paa Dækket, de 2 Vagtshold bestaar af, men i Stedet for at fordele disse, saa der muligt blev 3 eller 4 eller mere paa hver Vagt, har man indført et tredie Hold, bestaaende af Resten af Dæksbesætningen, udover de 4 Mand, der er Minimumsgrænsen for Vagtsholdene. Dette tredie Hold kaldes Dagmænd, og deres Arbejdstid er efter de sidste Overenskomster 8 Timer, der lægges om Dagen. Kun paa de Dage (Døgn), hvor Skibet ankommer eller afgaar, skal de yde 1 Time extra, altsaa 9 Timer, hvad iøvrigt ogsaa de 2 Vagtshold skal. Den extra Time motiveres med, at Skibet enten skal fortøje eller gøre søklart, og Rederne har holdt stærkt paa, at paa Ankomst- eller Afgangsdage skal denne Time udføres gratis, uanset naar den falder (Skibenes Ankomst eller Afgang fra Havn falder jo paa alle Tider Døgnet rundt) og saavel Hverdage som Helligdage. Naar Skibet ligger ved Land er Dæksfolkenes Arbejdstid 8 Timer, altsaa undtagen Ankomst- eller Afgangsdagen. Arbejdstiden lægges som for Maskinens vedkommende mellem 7—17 minus 2 Timers Spisetid. Herfra er dog undtagen den Mand, der er udtaget til Nattevagt, — saa godt som alle Skibe har en af Dæksbesætningen til Nattevagt ved Land. Denne Mands Tjenestetid lægges naturligvis om Natten mellem 18—8, og er paa 10 Timer, ogsaa paa Ankomst- og Afgangsdage; altsaa her en Time mere end den øvrige Besætning. Overskrides Tiden for de anførte Satser, saaledes ogsaa paa Ankomst- og Afgangsdage, betales saadanne Overskridelser med Overtid. — Brændpunktet for Dæksbesætningens vedkommende er, som det vil ses af ovenstaaende, den lange Arbejdstid, naar Skibene er i Søen, 98 Timer om Ugen for den ene Vagt og 70 Timer for den anden — eller gennemsnitligt 84 Timer for hver Vagt ugentlig, fordelt paa 5 Vagter hvert Døgn. Denne idelige og ustandselige Skiften fra Vagt til Frivagt medfører naturligvis ogsaa, at en Sømand ikke faar nær det Udbytte ud af sin Fritid som f. Eks. det Døgn, han har 3 Vagter paa Dækket, her maa han saaledes klæde sig af og paa 3 Gange. Disse Forberedelser tages ud af hans Frivagt, altsaa allerede her beskæres denne, men ogsaa hans Maaltider lægges indenfor hans Fritid. — Hele dette Forhold ordnes paa den Maade, at Udpurringen af Frivagten, der skal paa Dækket, sker saa meget tidligere; for de 5 Vagters vedkommende beløber Tiden, der gaar med hertil, sig til ca. 3 Timer i Døgnet, lagt til de 12 bliver der 15 Timer, før en Sømand kan tænke paa egentlig Hvil og Fritid til sin egen Persons Behov. Sømanden maa jo selv vaske og bøde sit Tøj, og Søvn maa der ogsaa til. Her er det da ogsaa — og med Rette, at Dæksfolkenes Krav sættes ind om 3 Holds Skift — 3-skiftet Vagt — i Lighed med Maskinens Besætning — 8 Timers Tjeneste i Døgnet i Søen, 8 Timer om Dagen ved Land, 8 Timer paa Ankomst- og Afgangsdage og 8 Timer til Nattevagten, naar Skibet ligger fortøjet eller forankret ved Land. Saa har Skibsrederen endda den særlige Cadeaux, at han har Besætningen til samme Betaling hele Døgnet rundt, naar Skibene er i Søen, saavel Søn- og Helligdage som Hverdage, — for det maa jo ikke glemmes, at 8 Timers Dagen til Søs ingenlunde er det samme og betyder det samme som 8 Timers Dagen for Fagene iland, hvor de 8 Timer saa godt som udelukkende falder om Dagen.

RUNDSKUE

NORDISK ARBEJDSGIVERMØDE. Det 15. nordiske Arbejdsgivermøde fandt Sted i Helsingfors den 2. og 3. September. Der var mødt Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningerne i de fire nordiske Lande. Paa Mødet blev der aflagt Beretning om Udviklingen i de fire Lande, og derefter holdt Oldermand Eising, Danmark, et Foredrag om Loven om Forbud mod Overarbejde samt Afspadsering af præsteret Overarbejde. Endvidere drøftede Mødet Spørgsmaalet om »Arbejdsgiverforeningernes Behandling af Funktionærspørgsmaalet« og »Forenings- og Forhandlingsretten paa Sveriges Arbejdsmarkede«. Det næste nordiske Arbejdsgivermøde holdes om 2 Aar i Sverige.

BOLIGBYGGERIET. Den begyndende Nedgang i Boligbyggeriet har været Genstand for Forhandlinger mellem Byggefagenes Organisationer, der har overvejet Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der kan træffes for at stimulere Byggevirksomheden i den kommende Tid. Disse Overvejelser er resulteret i, at nævnte Organisationer samt Arbejdernes Bolig- og Byggekooperationer har henvendt sig til Arbejderbevægelsens Erhvervsraad med Anmodning om at iværksætte en Undersøgelse af hele dette Forhold.

Efter hvad Raadets Formand, Borgmester P. Christensen, oplyser, har Raadet gennemført den ønskede Undersøgelse, hvis Resultat er blevet behandlet paa et Møde af Repræsentanter for de forskellige Byggefag.

Der er opnaaet Enighed om Ønskeligheden af Genoptagelse af en Lovgivning lignende den, der gennemførtes

i 1933—34, en Lovgivning, der gav Støtte til Boligbyggeriet, og en Lovgivning, der socialt set var en af de bedste, idet den baade hjalp overfor Boligmanglen — altsaa den Side, der vender ud mod den store Befolkning, — og skabte Beskæftigelse af Betydning for mange Fag.

For Tiden undersøger Raadet forskellige Planer i den Retning, og det er Meningen senere at forelægge Indenrigsministeren et samlet Forslag.

ALDERSRENTE-LOVEN. Den 1. Oktober træder de nye Aldersrente-Bestemmelser i Kraft, hvorved bl. a. Grænsen for Opnaaelse af Aldersrente nedsættes fra 65 til 60 Aar. Endvidere gennemføres væsentlige Forbedringer med Hensyn til Støtte til Opførelse af Boliger for Aldersrentenydere samt Forhøjelse af personlige Tillæg og en Række Rentesatser. Antallet af 60—65-aarige, der nu faar Adgang til Aldersrente, anslaas skønsmæssigt til ca. 25.000. Hvor stort et Antal der vil gøre Brug af de nye Lovbestemmelser, er endnu uvist, men det menes dog at ville bevirke nogen Nedgang i Arbejdsløshedstallet og dermed øgede Beskæftigelsesmuligheder for de yngre Arbejdere. Den ændrede Lov vil for Staten medføre Merudgifter paa ca. 12 Mill. Kr. og for Kommunerne paa ca. 8 Mill. Kr., men der vil samtidigt kunne spares en Del paa Udgifterne til Arbejdsløshedsunderstøttelse.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. I Forhold til Juli Maaned er det af Statistisk Departement beregnede Indekstal for Industriproduktionen for August gaaet ned fra 134 til 133, mens det for August 1936 var 134. Den største Nedgang viser Læderindustrien fra 158 til 149 og Tekstilindustrien fra 148 til 139, en mindre Nedgang Beklædningsindustrien, nemlig fra 141 til 139, og Grafisk og teknisk-kemisk Industri fra 142 til 139. Derimod er Indekstallet for Jernindustrien steget fra 131 til 133, for Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 133 til 136 og for Næringsmiddelindustrien fra 126 til 128. For Konsumvareindustrierne som Helhed er Tallet faldet fra 134 til 132, mens det for Produktionsmiddelindustrierne er steget fra 131 til 133.

Beskæftigelsestallet for Industrien (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for August Maaned beregnet til 1.317.000 mod 1.295.000 i Juli og henholdsvis 1.292.000 og 1.276.000 i August og Juli Maaneder 1936.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Danmarks Vareomsætning med Udlandet har i August Maaned næsten været i Balance. Indførslen havde en Værdi af 134,3 Mill. Kr., Udførslen af 131,3 Mill. Kr., saaledes at der har været en Merindførsel paa 3 Mill. Kr. I August Maaned i Fjor indførte vi for 117,7 Mill. Kr. og udførte for 121,2 Mill. Kr.

I den forløbne Del af 1937 har Danmarks Indførsel ialt andraget 1107 Mill. Kr. mod 906 Mill. Kr. i den tilsvarende Periode i Fjor, og Eksporten 1018 Mill. Kr. mod 900 Mill. Kr. i 1936. Den betydelige Fremgang i Vareomsætningen skyldes dels de højere Priser, dels større omsat Varemængde.

DE KØBENHAVNSKE TYPOGRAFERS OVERENSKOMSTFORHOLD. De mellem Typografforbundet og Københavns Bogtrykkerforening førte Overenskomstforhandlinger er resulteret i et Forslag, der gaar ud paa, at under Hensyn til den siden Tarifens Afslutning i Foraaret 1937 indtil nu konstaterede Prisstigning forhøjes samtlige Minimallønninger i Københavns Tarifomraade fra og med Lønningsugen 2.—8. Oktober d. A. med Kr. 2,00. Tusindbetalingen forhøjes forholdsmæssigt. Alle nuværende personlige Tillæg bibeholdes.

Paa Grundlag af Pristallet 180 reguleres derefter Lønningerne efter Offentliggørelse af Oktober-Pristallet 1937 samt Januar- og Juli-Pristallene for Resten af Tarifens Varighed i Forholdet 1 Kr. op og ned for faglærte for hver 3 Points Svingning i Pristallet. For mandlige Trykkeriarbejdere sker Regulering med 75 Øre for hver 3 Points, og for kvindelige Trykkeriarbejdere med 60 Øre.

De gældende Lønninger kan dog ikke nedsættes i Kraft af ovenstaaende Reguleringsbestemmelser. Tarifen kan herefter tidligst opsiges til Udløb 1. Marts 1939.

Forslaget er vedtaget under Forbehold af de kompetente Forsamlingers Sanktion, og der vil nu blive afholdt Urafstemning over Forslaget hos de ca. 4000 Medlemmer af Forbundet, der omfattes heraf.

URMAGER-OVERENSKOMST. Ved Forhandling mellem Urmager-Centralforeningen, Urmagerlauget i København og Forbundet af Urmagersvende i Danmark er der sluttet ny Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold, ligesom der er vedtaget en Ordning i Henhold til Loven om Forbud mod Overarbejde.

Landarbejdernes Overenskomstforhold.

I det af Forligsinstitutionen den 5. Maj 1937 stillede Mæglingsforslag omfattende Land- og Skovbrugs-, Drænings- og Sukkerroearbejde fastsattes det, at der skulde føres visse Forhandlinger om nærmere præciserede Spørgsmaal mellem Parterne. Blev disse ikke enige, kunde Forligsmanden den 15. Juli gribe ind og søge ny Mægling. Dette skete ogsaa, men førte ikke til noget Resultat, saaledes at Dansk Arbejdsmandsforbund derefter havde Ret til at opsige Overenskomsten. Forbundet har nu benyttet sig af denne Ret og sendt første Varsel om Frigørelse.

Der er faktisk Tale om en Fortsættelse af de spændte Forhandlinger, der førtes i Foraaret om Landbrugets Overenskomstforhold, hvor det lykkedes Forligsmanden, Rigsadvokat Pihl, at skabe en vis Vaabentilstand ved sine dengang fremsatte Forslag. Det har særligt vakt Forbitrelse hos Arbejderne, at Sukkerindustrien nyder betydelig Statsstøtte, men ikke desmindre undlader at opfylde sine Forpligtelser overfor Arbejderne.

Da det ikke var muligt at opnaa Enighed mellem Parterne, greb Forligsmanden Pihl ind og indkaldte Parterne til Møde i Forligsinstitutionen. Forhandlingerne paabegyndtes den 21. September og fortsattes den følgende Dag med det Resultat, at Forligsmanden besluttede at fremsætte Mæglingsforslag. Fredag den 24. September udsendte Rigsadvokat Pihl følgende officielle Meddelelse:

»Forligsinstitutionen meddeler Kl. 4 Natten til

Torsdag, at den den 23. September 1937 i Konflikten mellem De samvirkende Danske Sukkerroedyrkerforeninger og Haderslev Sukkerroedyrkerforening paa den ene Side og Dansk Arbejdsmands Forbund paa den anden Side har stillet et Mæglingsforslag.

Ved Forhandlingerne har der været rejst Spørgsmaal om, hvorvidt den bestaaende Overenskomst om Sukerroearbejdet burde udvides til at omfatte alt Landbrugsarbejde, hvilket Spørgsmaal har været aktuelt i de sidste to Aar. Forligsinstitutionen har imidlertid ikke ment at burde stille Forslag om en saadan udvidet Overenskomst, hvorfor Mæglingsforslaget kun omfatter Arbejde i Tilknytning til Dyrkningen af Sukkerroer.

Svar paa Mæglingsforslaget, der ikke maa offentliggøres, skal afgives Mandag den 4. Oktober 1937 Kl. 10. Forligsmanden har rettet Henstilling til Dansk Arbejdsmands Forbund om ikke at afgive et eventuelt andet Varsel i Konflikten før efter, at Afstemningens Resultat foreligger. Denne Henstilling har Forbundet efterkommet.«

Direktør K. Riss-Hansen død.

Fhv. Departementschef Direktør K. Riis-Hansen afgik den 8. September ved Døden som Følge af en Hjertelidelse, kun 61 Aar gammel.

Riss-Hansen blev cand. polit. i 1903 og fik samme Aar Ansættelse i Statistisk Departement, hvor han blev Fuldmægtig i 1910 og Kontorchef i 1913. Samtidig var Riss-Hansen Lærer i Samfundsøkonomi ved Landbohøjskolen og udgav flere nationaløkonomiske Arbejder i Bog- og Artikelform. I Aarene 1914—16 deltog han i Forberedelserne af Krigsaarenes store ekstraordinære Skattelovgivning, og i 1916 blev han Departementschef i Finansministeriet som Direktør for Toldrevisionsdepartementet.

I 1921 udnævntes Riss-Hansen til Medlem af Landmandsbankens Direktion. Banken brød sammen i 1922, og Riss-Hansen maatte som Medunderskriver af det kriminelle Landmandsbank-Regnskab for 1921 tage sit Ansvar og fik ligesom de øvrige Direktører en betydelig Bødestraf. Han følte dette som en uretfærdig Bedømmelse af sin Virksomhed og som et Nederlag, men det nedbrød ikke hans Arbejdskraft, og nogle Aar senere indtraadte han igen i Forligsinstitutionens Arbejde, hvor han allerede i 1912 havde gjort en Indsats som Forligsmandens Stedfortræder. Ved sin fremragende Dygtighed og sin Evne til at skabe sig en Autoritet var han i stor Udstrækning i Stand til at præge Ordningen af det faglige kollektive Overenskomstforhold efter Krigen, og han genvandt herunder Offentlighedens Sympati. Hans Virksomhed som Formand for Forligskommissionen i Aarene 1930—34 belønnedes med Fortjenstmedaillen i Guld.

— — —

Ved Riss-Hansens Død skrev Formanden for De samvirkende Fagforbund, Chr. Jensen, følgende Mindeord:

Ved Direktør K. Riss-Hansens Død vil vi, der kendte ham, bøje Hovedet i Ærbødighed. Han udførte et stort Arbejde i de vanskelige Aar, hvor Krisen rasede ikke blot i vort Land, men rundt omkring i de Lande, hvis Forhold ogsaa var bestemmende for vort Lands økonomiske Vilkaar. Riss-Hansen øvede i disse vanskelige Kriseaar, hvor Brydningerne mellem Arbejdsgivere og Arbejdere var meget stærke, en betydelig Mæglergerning. Hvor hans Mægling ikke strakte til, stillede han Forslag til Stridsspørgsmaalenes Løsning. I et af de vanskeligste Aar, hvor Forligsinstitutionen paabød Nedsættelse af Udvalg, kom hans store nationaløkonomiske Indsigt til Udfoldelse under Udvalgsarbejdet. Han var en eminent dygtig Mand og i Besiddelse af megen Myndighed.

NYT FRA UDLANDET

FORHANDLINGER MED DEN RUSSISKE LANDSORGANISATION. Paa den 1936 i London afholdte internationale Fagforeningskongres blev det paalagt Internationalens Sekretariat at søge optaget Forhandlinger med samtlige udenfor staaende faglige Landsorganisationer for at tilvejebringe en almindelig international faglig Samling. Der blev derefter rettet Henvendelse til de paagældende Landsorganisationer, og for U. S. A.'s Vedkommende førte dette til Indmeldelse af den amerikanske Landsorganisation med over 3 Millioner Medlemmer.

Den russiske Landsorganisation lod imidlertid denne saavel som en fornyet Henvendelse ubesvaret, og det i Begyndelsen af Juli Maaned i Warschau afholdte Repræsentantskabsmøde i I. F. C. vedtog derfor at rette en tredje Henvendelse til Russerne. Herpaa er der nu indløbet Svar fra den russiske Landsorganisations Centralraad, der anmoder Den internationale faglige Central om at sende en Delegation til Moskva for at drøfte Muligheden af en Samling af samtlige Landes faglige Centralorganisationer.

I. F. C.'s Bestyrelse har paa sit den 15.-16. September afholdte Møde erklæret sig rede til at deltage i en saadan Forhandling og udpeget L. Jouhaux, Generalsekretær Schevenels og Undersekretær Stolz til at forhandle med Russerne. Det foreslaas, at Mødestedet bliver et centralt Sted i et europæisk Land, men det erklæres samtidigt, at hvis Russerne fastholder Ønsket om at mødes i Moskva, er I. F. C.'s Delegation rede til at rejse til denne By.

Med Henblik paa, at den russiske Landsorganisation tæller over 20 Millioner Medlemmer, maa de kommende Forhandlinger, som I. F. C. foreslaar paabegyndt i Ugen fra 22.—27. November, imødeses med stor Interesse.

MALER-INTERNATIONALEN. Malernes internationale Federation, der omfatter Malerforbundene i 12 Lande, har fornyligt afholdt sin ordinære Kongres, som fandt Sted i Paris. Det vigtigste Punkt paa Dagsordenen var Spørgsmaalet om en Sammenslutning med den internationale Bygnings- og Trærbejder-Union, som ligeledes omfatter Malerne i forskellige Lande, hvor der findes et fælles Bygningsarbejderforbund. Kongressen udtalte, at man foreløbigt ikke ønskede at gennemføre

Sammenslutningen, men den besluttede dog at undersøge Formerne og Betingelserne for en Sammenslutning og understregede, at denne maa gøres afhængig af, at der fortsat gives Malerforbundene Lejlighed til at afholde internationale Konferencer for at kunne drøfte og tage Stilling til de særlige Fagspørgsmaal.

I en Udtalelse vedrørende Lærlingespørgsmaalet understregede Kongressen Nødvendigheden af en grundig Uddannelse af Lærlingene og en Højnelse af deres faglige Dygtighed. I en Udtalelse angaaende Erhvervssygdomme krævede Kongressen, at samtlige Sygdomme, som fremkaldes af Arbejdet med giftige Farvestoffer og Vædsker skal falde ind under Lovene om Erstatning for Arbejdsulykker. Endvidere udtalte Kongressen, at Bestræbelserne for Gennemførelse af 40 Timers Ugen skal fortsættes.

Til Formand for Internationalen valgtes det svenske Malerforbunds Formand, O. Ljungquist, til Sekretær Hollænderen D. J. Dooijes, Amsterdam.

DEN TYSKE ARBEJDSFRONT. Blandt de tyske Arbejdere hersker der stor Misfornøjelse over, at den tyske Arbejdsfront aldrig aflægger Regnskab for Anvendelsen af de kæmpemæssige Beløb, den store Tvangsorganisation raader over. Dette Forhold har givet Anledning til Mistro og Kritik og har nu foranlediget Arbejdsfrontens »Fører«, den af Hitler udnævnte berygtede Dr. Ley, til at aflægge en Slags Regnskabsberetning paa den fornyligt i Nürnberg afholdte nationalsocialistiske Partikongres. Beretningen giver i nogen Grad Oplysning om Anvendelsen af Organisationens Midler. Det er iøvrigt betegnende for den tyske Arbejdsfronts fuldstændige Afhængighed af det herskende Parti, at denne af Medlemmerne saa stærkt krævede Regnskabsaflæggelse fandt Sted paa Partikongressen.

Dr. Ley oplyste, at Arbejdsfronten har 20,4 Millioner bidragydende Medlemmer. Den samlede Kontingentindtægt udgør 32 Mill. Mark maanedligt eller 384 Mill. Mark pr. Aar. De største Udgiftsposter er: Rentenydere 84 Mill. Mark, andre sociale Forpligtelser 25,7 Mill. Mark, Administrationsudgifter 69 Mill. Mark, »Kraft gennem Glæde« 13 Mill. Mark, Bedrifts-Appeller, »Værkskarer« (Spionafdelinger i Bedrifterne) samt Skolingsarbejde 25 Mill. Mark og Byggearbejder 50 Mill. Mark. Det oplyses, at alene Fritidsorganisationen »Kraft gennem Glæde« beskæftiger 5000 Funktionærer, hvis Løn dog ikke er indbefattet i de 69 Mill. Mark Administrationsudgifter, men indtjenes paa de af denne Organisation foranstaltede mange Rejser, dens Feriehjem og andre Institutioner. Administrationsudgifterne andrager 18% af den samlede Udgift, men af det forøvrigt meget dunkle Regnskab fremgaar, at ogsaa de andre Udgiftsposter indeholder skjulte Administrationsomkostninger. De 50 Mill. Mark til Byggearbejder er hovedsageligt anvendt til Opførelse af Kaserner og Bygning af store Passagerskibe, som efter Forlydende skal egne sig fortræffeligt til Troppetransportdampere. I det store hele kan det siges, at de af Medlemmene indbetalte Kontingenter i stor Udstrækning anvendes til Formaal, som tidligere blev opfyldt af de offentlige Myndigheder, og forsaavidt betyder dette en yderligere indirekte Beskatning af Medlemmerne.

ET NYT FAGFORBUND I FINLAND. De finske Læder-, Skotøjs- og Gummiarbejderes Fagforeninger, der hidtil har tilhørt Finlands Arbejderforbund, har paa en fornyligt i Helsingfors afholdt konstituerende Kongres oprettet et selvstændigt Forbund, der ved Starten tæller 1500 Medlemmer.

ARBEJDSLØSHEDSTÆLLING I SVERIGE. Der er i Sverige blevet gennemført en Tælling af samtlige arbejdsløse i hele Landet. Tællingen omfattede 2402 af Landets ialt 2526 Kommuner og viste, at der den 31. August i hele Landet fandtes ialt 27.171 arbejdsløse Personer, heraf 15.043 i Byerne. Sverige turde dermed være det Land i Europa, der i Forhold til sin Størrelse har den mindste Arbejdsløshed.

Gørtler- og Metalarbejderforbundets Delegeretmøde.

Den 23. og 24. August afholdt Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark sit ordinære Delegeretmøde i København. Der var mødt 14 Delegerede, 7 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 2 Gæster, nemlig Sekretær *Laur. Hansen*, De samvirkende Fagforbund, og *P. Andersen*, Formand for de danske Metalarbejderes Centralorganisation. Efter at Forbundets Forretningsfører, *Chr. Madsen*, havde aabnet Kongressen og budt Delegerede og Gæster Velkommen, valgtes *J. Egetoft* og *Alfred Jensen*, København, til Dirigenter og *Anders Jensen* til Sekretær.

Gæsterne, *Laur. Hansen* og *P. Andersen*, bragte en Hilsen fra deres Organisationer og udtalte Ønsket om, at Kongressens Forhandlinger og Beslutninger maatte være til Gavn for Faget og dets Udøvere.

Beretning om Virksomheden.

Chr. Madsen aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han skildrede Forløbet af de almindelige Overenskomstbevægelser og redegjorde for de af Forbundet førte Forhandlinger om Løn- og Arbejdsforhold, Lærlingespørgsmaal og Voldgiftssager. Han fremhævede Valutapolitikens store Betydning og omtalte i denne Forbindelse Betydningen af Arbejderbevægelsens politiske Indflydelse. Lønspørgsmaalet havde stadig Krav paa den største Opmærksomhed, selv om den forløbne Tid havde givet forholdsvis gode Resultater.

I de forløbne fire Aar er Medlemstallet steget med 65 og udgør nu 560, deraf 445 i København. — Forretningsføreren omtalte til Slut Samarbejdet med de øvrige Fag indenfor Metalarbejdernes Centralorganisation og udtalte Haabet om, at de kommende Aar vilde bringe Forbundet og dansk Arbejderbevægelse yderligere Fremgang.

Om Beretningen førtes der nogle Timers Diskussion, hvori deltog en Række Talere, og efter at Formanden havde repliceret, blev Beretningen og ligeledes det senere forelagde Regnskab enstemmigt godkendt.

Indsendte Forslag.

Under dette Punkt behandledes en Række Lovændringer og andre Forslag. De vedtagne Ændrin-

ger vedrører dels Forbundets Love, dels Vedtægterne for Arbejdsløshedskassen i Overensstemmelse med den nye Arbejdsløshedslov, dels endelig Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen, hvor Forbedringer indførtes i Understøttelserne.

Det vedtoges at bemyndige Hovedbestyrelsen til at undersøge og eventuelt udarbejde Forslag til en Lærlingeorganisation, hvis den nye Lærlingelov eller andre Forhold efter Hovedbestyrelsens Skøn gør det sandsynligt, at en saadan Organisation kan blive til Gavn for Lærlingene og Faget.

Delegeretmødet behandlede de af De samvirkende Fagforbund udarbejdede Afstemningsregler og vedtog enstemmigt at tiltræde de Afstemningsregler, der maatte blive godkendt af den kommende Generalforsamling i D. s. F.

Man behandlede endvidere Spørgsmaalet om Strejkeunderstøttelsen og vedtog, at hvis en Konflikt omfatter over 10% af Forbundets Medlemmer, skal Understøttelsen fastsættes af Hovedbestyrelsen i Forbindelse med Repræsentantskabet. En større Diskussion udspandt sig om et Forslag om, at alle Maskinarbejdere, der udfører Gørtlerarbejde, skal overmeldes til Forbundet. Det henstilledes til Hovedbestyrelsen at søge dette Spørgsmaal løst inden for Centralorganisationen af Metalarbejdere.

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgte Delegeretmødet enstemmigt *Chr. Madsen,* og med betydelig Majoritet genvalgtes *Anders Jensen* og *Viggo Andersen* til Medlemmer af Hovedbestyrelsen.

Delegeretmødet afsluttedes med Taler af Forretningsføreren og Gæsterne, der takkede for Samværet og understregede den gode og kammeratlige Forstaaelse, der havde præget Mødets Forhandlinger, ligesom de udtalte de bedste Ønsker for det fremtidige Arbejde.

Dansk Funktionærforbunds Kongres.

I Dagene den 25.—27. August holdt Dansk Funktionærforbund sin 9. og samtidigt 25 Aars Jubilæumskongres i Studenterforeningens Lokaler i København. Formanden, *Fr. Hagengaard* aabnede Kongressen og bød de ca. 150 Delegerede og de talrige Gæster Velkommen. Han udtalte Haabet om, at den Udvikling, der gennem de 25 Aar har ført Forbundet frem fra 60 til 3000 Medlemmer, maa fortsættes i Solidaritetens og Kammeratskabets Aand.

Derefter fik Gæsterne Ordet. — *Chr. Jensen,* De samvirkende Fagforbund, *Fr. Andersson,* Sverige, *Chr. Christiansen,* Oplysningsforbundet, og *Hedtoft-Hansen,* Socialdemokratiet, bragte en Hilsen fra deres Organisationer og ønskede Kongressen Held med Arbejdet.

Kongressen nedsatte nu et Mandatudvalg, efter hvis Indstilling Mandaterne godkendtes.

Til Dirigenter valgtes *Viggo Hansen, J. Juliussen* og *Erik Jacobsen,* og til Sekretærer *H. P. Nilausen, E. V. A. Eriksen* og *C. Andersen.*

Formandens Beretning.

Fr. Hagengaard aflagde en omfattende Beretning om Virksomheden i den forløbne Beretningsperiode, delt i Afsnit efter Forbundets mange forskellige Brancher. Der kan overalt konstateres god Fremgang, og navnlig paa Overenskomstomraadet er der opnaaet gode Resultater. Samarbejdet mellem Brancherne har været upaaklageligt, og alle Tegn tyder paa fortsat Fremgang i de kommende Aar.

I Slutningen af sin Beretning meddelte Hagengaard, der har været Forbundets Formand lige siden dets Stiftelse, at han ikke ønskede Genvalg. Han takkede for de mange Aars kammeratlige Samarbejde og ønskede Forbundet Held og Lykke til Fremtidens Arbejde.

I Tilslutning til Formandens Beretning forelagde Hovedkasserer *Plinius* Forbundets Regnskaber for den 4-aarige Kongresperiode. Baade Beretning og Regnskab var Genstand for nogen Diskussion, hvorefter begge enstemmigt godkendtes. Efter Indstilling fra Hovedbestyrelsen vedtog Kongressen at udnævne Hagengaard til Æresmedlem af Forbundet og dets Hovedbestyrelse og til Medlem af D. s. F.s Repræsentantskab.

Lovændringer og særlige Forslag.

Det af Lønningsudvalget forelagte Forslag til Fastsættelse af de forskellige Lønninger og Diæter vedtoges enstemmigt.

Lovudvalget forelagde en Række Forslag om Tilføjelser og Ændringer i de gældende Love. Samtlige Forslag vedtoges i den af Udvalget redigerede Form.

Endvidere vedtoges et af Hovedbestyrelsen udarbejdet Forslag om at foreløbigt tildele 7 Aldersmedlemmer en Hædersgave i Form af en aarlig Huslejehjælp paa 250 Kr. Betingelsen for at opnaa denne Hjælp er, at Medlemmet er fyldt 70 Aar og at den efterlevende Hustru, der kan oppebære Halvdelen af det fastsatte Beløb, er fyldt 65 Aar eller faar Aldersrente.

I Anledning af Forbundets Jubilæum bevilgedes de arbejdsløse Medlemmer efter nærmere fastsatte Regler en Ekstrahjælp à 50 Kr., og med samme Motivering vedtoges det at yde samtlige Aldersmedlemmer et tilsvarende Beløb.

Det af Hovedbestyrelsen stillede Forslag om at ophæve Feriehjemsfonden og dele Fondens Midler ligeligt mellem Hjælpekassen og Aldersboligfonden og at den ugentlige Henlæggelse til Feriehjemsfonden overgaar til Hjælpekassen vedtoges. Endvidere vedtoges et Forslag vedrørende Forbundsfunktionærernes Pensionering i Henhold til de paa Kongressen 1933 vedtagne Regler. Kongressen vedtog desuden, at Medlemsbladet fra 1. Januar 1938 skal udgaa hver Maaned.

For at lede og tilrettelægge Oplysningsarbejdet indenfor Forbundet valgte Kongressen et af 5 Medlemmer bestaaende Oplysningsudvalg.

Valg af Ledelse.

Til Hagengaards Efterfølger som Forbundsformand foresloges og valgtes Næstformanden *M. Steenberg,* og som ny Næstformand *Poul Petersen,* Formand for Sygekasefunktionærernes Landssam-

menslutning. Til Hovedkasserer genvalgtes med Akklamation *V. Plinius,* og til den nyoprettede Sekretærstilling valgtes *Erik Jacobsen,* Ejendomsfunktionærerne. Derefter valgte Kongressen de af Brancherne foreslaaede 25 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 9 Forretningsudvalgsmedlemmer.

Kongressen sluttede med Taler af Gæsterne og Dirigenten og med Afsyngelse af Internationale.

Kongres i Keramisk Forbund.

I Overværelse af ca. 80 Delegerede og Gæster aabnede Keramisk Forbund den 29. August sin 6. ordinære Kongres, som afholdtes paa Etablissementet »Gimle« i København.

Formanden, *A. Flodin,* bød Velkommen og erindrede om, at Forbundet den 6. December kan fejre sit 40 Aars Jubilæum. Han gav et kort Overblik over Forbundets Udvikling og Virksomhed gennem Aarene og udtalte til Slut Haabet om et godt Resultat af Kongressens Arbejde.

Efter at Mandaterne var prøvede og godkendt valgtes til Dirigenter *Alb. Hansen,* Lillerød, og *E. de Waal,* København, og til Sekretærer *Vilh. Christensen,* Roskilde, og *F. Weymann,* København.

Sekretær *Laur. Hansen,* De samvirkende Fagforbund, hilste Kongressen paa Centralorganisationens Vegne og omtalte en Række af de Opgaver, Fagbevægelsen maa tage op i den nærmeste Fremtid. Han ønskede Kongressen Held med Arbejdet.

Beretning om Virksomheden.

Formanden aflagde nu Beretning om Virksomheden i de fire Aar siden sidste Kongres. Han henviste først til, at Forbundets Medlemstal takket være Valutaordningen i Løbet af de sidste 4 Aar er steget med 50%, og at Forbundet nu tæller 2200 Medlemmer. Arbejdsløsheden har længe været minimal i Faget, men de senere Maaneder viser dog nogen Opgang.

Han omtalte, at nogle Fabriker er gaaet til fireskiftet Drift, og at Forbundet i hele sit Arbejde havde bestræbt sig for at lede Industriens Udvikling ad Baner, der var til Gavn baade for Faget som Helhed og for dets Arbejdere. Med Henblik paa de overordentlige lave Lønninger i de sydlige Lande, og navnlig i Tyskland, fremhævede Flodin, at Valutakontrollen maa opretholdes, da Danmark ellers vil blive oversvømmet af Dumpingvarer, der hurtigt vilde kvæle den keramiske Industri, og med denne flere andre Industrier. I denne Forbindelse paaviste han Fagbevægelsens store Interesse i at bevare Indflydelsen paa det politiske Omraade. I sin Omtale af Forholdene i Faget henviste Formanden til, at det indenfor den keramiske Industri har voldt nogen Bitterhed, at Arbejdsgivere, der stod udenfor Fabrikantsammenslutningen, ved Indmeldelse i Sammenslutningen, reducerede Ferien og hævdede deres Ret hertil, idet de organiserede Fabrikanter ydede mindre Ferie end de udenforstaaende Fabrikanter. Dette højst uheldige Forhold skal søges rettet ved fortsat Arbejde for en ensartet Ferieordning.

Formanden sluttede sin Beretning med en Omtale af Arbejdet i de kommende Aar og udtalte Ønsket om fortsat Fremgang for Forbundet.

Debatten om Beretningen prægedes dels af Ønsket om en Forbedring af Fabrikloven, dels af Kravet om bedre Lønninger, særligt for de lavestlønnede Kvinder. Forskellige Talere omtalte de i den keramiske Industri forekommende talrige Erhvervssygdomme og krævede en mere effektiv Beskyttelse for Arbejderne, og i et Indlæg gjorde Laur. Hansen opmærksom paa, at D. s. F. for Tiden udarbejder et Memorandum til Socialministeren med samtlige Fags Ønsker og Forslag til en revideret Fabriklov. Det gjaldt derfor om i Tide at fremsætte Kravene i saa Henseende.

Efter at Formanden havde repliceret til de forskellige Talere, godkendtes Beretningen enstemmigt. Som Afslutning paa Debatten om Erhvervssygdomme vedtoges enstemmigt følgende Udtalelse:

»Keramisk Forbunds Kongres d. 29.—30. August 1937 udtaler sin Tak til Regering og Rigsdag for den Maade, hvorpaa man fra Regeringens Side har ordnet det, saa Fagsygdomme, derunder Silicose, er kommet ind under Ulykkesforsikringen.

Men der er efter Kongressens Opfattelse endnu Virksomheder, som ikke har gjort noget videre for at gøre Støvplagen saa minimal som mulig. En grundig Udsugning af Arbejdslokalerne er en streng Nødvendighed. Kongressen vil henlede Regeringens Opmærksomhed paa disse Forhold og henstiller, at man søger Fabrikloven ændret, saaledes at Fabrikdirektøren kan udstede et Regulativ for den keramiske Industri, saa Arbejdsgiverne tvinges til at foretage alle Forholdsregler, som det er muligt at foretage for at modvirke Fagsygdomme.«

I Tilslutning til de trykte Regnskaber redegjorde Hovedkasserer *Einer-Jensen* for disses enkelte Poster og omtalte bl. a. Købet af Ejendom. — Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Indsendte Forslag.

Af Kongressens Beslutninger nævner vi:

Forbundet tiltræder D. s. F.s Forhandlingsregler, og Hovedledelsen bemyndiges til at tiltræde de af Hovedorganisationerne til enhver Tid vedtagne Afstemningsregler.

Det vedtoges, at Forbundet skal arbejde for Indførelse af Week-end.

Der bevilgedes 300 Kr. aarlig, som Forbundets Bidrag til Medlemmers Højskoleophold eller Kursus.

Hovedledelsen fik Mandat til at lade fremstille et Emblem.

Det vedtoges, at Forbundets tidligere Blad »Keramikeren« igen skal udkomme som Kvartalsblad.

Det vedtoges, at 1. Maj holdes som hel Fridag.

Et Forslag om, at der ved Paaligning af Ekstrakontingent kan bevilges Nedsættelse af Beløbene for Medlemmer med lavere Indtægt end den sædvanlige, vedtoges.

Følgende Forslag vedtoges:

»Kongressen vedtager at bemyndige Hovedbestyrelsen til at indmelde Forbundet i De samvirkende Fagforbunds Pensionskasse for Funktionærer. Det

er saa en Forudsætning, at Forbundets Funktionærer fratræder deres Stilling med det fyldte 70. Aar.«

Valg af Ledelse.

Til Forbundets Formand genvalgtes med Akklamation *A. Flodin,* der takkede for Valget, der dog i Henhold til oven omtalte Beslutning vedrørende 70 Aars Aldersgrænsen betyder, at der kun er 2 Aar tilbage, idet Formanden til den Tid fylder 70 Aar. Til Hovedkasserer genvalgtes *Einer-Jensen,* ligeledes med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen valgtes: For København: *H. Lindholm, Kanstrup, Hans Jacobsen, Henry Hansen* og *Otto Poulsen.* For Provinsen: *M. Schou,* Knabstrup, *Albert Hansen,* Lillerød, og *E. Christensen,* Holstebro. I Hovedbestyrelsen indtræder desuden de tre københavnske Afdelingers Formænd, eventuelt Næstformænd.

Derefter holdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Dansk Jern- og Metalsliberforbunds 14. Kongres.

Den 14. Kongres i Dansk Jern- og Metalsliberforbund afholdtes i Dagene den 6.—8. September i København. Der var mødt ca. 30 Delegerede fra Forbundets 12 Afdelinger og desuden som Gæster Forbundsformand *P. Andersen,* Smedeforbundet, og Næstformand *Knud V. Jensen,* De samvirkende Fagforbund.

Formanden, *Aage Sørensen,* aabnede Kongressen og bød Velkommen til Delegerede og Gæster, som han straks gav Ordet.

Knud V. Jensen hilste fra Centralorganisationen og omtalte de Hovedlinier, Fagbevægelsen havde fulgt i de senere Aar, ligesom han paaviste Nødvendigheden af det indre Sammenhold og Fagbevægelsens Samarbejde med Socialdemokratiet.

P. Andersen bragte en Hilsen fra Metalarbejdernes Centralorganisation og omtalte det gode Samarbejde mellem de 8 tilsluttede Forbund. Han udtalte Ønsket om en god Kongres.

Derefter konstituerede Kongressen sig med *Jacob Andersen,* København, og *Svend Aage Larsen,* Raadvad, som Dirigenter og *Jul. Sørensen* og *Vald. Carlsen,* København, som Sekretærer, ligesom der fastsattes Forretningsorden og Mandaterne blev godkendt.

Formandens Beretning.

Formanden aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres. Han redegjorde for de store Overenskomstsituationer og paaviste, at den Adskillelse af Timeløn for Provinsen og København og Tillæget til Akkordfortjenesten, som fastsattes i Mæglingsforslaget af 1936, var højst uheldig og havde givet Anledning til nogen Utilfredshed.

Forbundet har gentagne Gange maattet gribe ind mod Arbejdsgivere, som havde et altfor stort Lærlingeantal i Forhold til Antallet af beskæftigede Svende. Det var paa denne Maade lykkedes at bremse Udbytningen af Lærlingene.

Som saa mange andre Industrifag havde Sliberne mærket den stigende Beskæftigelse, der var sket i Ly af Valutaloven, og Formanden kunde oplyse, at der havde været en Medlemsfremgang paa over 200 — op mod 45 pCt., saaledes at Forbundet nu tæller 550 Medlemmer.

En Oplysning fra en forudgaaende Kongres om, at 29 pCt. af Forbundets Medlemmer havde været ramt af Silicosen, var blevet kontrolleret — og havde vist sig at være rigtig. Ved et energisk Arbejde var Fabrikerne nu kommet ind under Tilsyn, og meget var gjort for at bekæmpe Silicosefaren.

Der var dog, efter Formandens Udtalelser, et Stykke Vej endnu, og Forbundet havde gennem D. s. F. fremsat forskellige Ønsker til den kommende Fabrikslovgivning.

Han hilste med Glæde, at D. s. F.s Formand, Chr. Jensen, havde bebudet en Lov om udvidet Ferie. Netop Sliberne, der var saa udsatte for Silicose-Sygdomme, trængte til en god Ferie.

Efter en Omtale af en Række andre Spørgsmaal, Forbundet havde beskæftiget sig med, afsluttede Formanden sin Beretning og indstillede den til Godkendelse.

I den efterfølgende Diskussion deltog en lang Række Talere, der dels beskæftigede sig med Fagets indre Forhold, dels omtalte Fagbevægelsens Taktik og Samarbejdet med Partiet, Statsindgrebene og andre Spørgsmaal i denne Forbindelse. Efter at Formanden havde repliceret til de forskellige Talere blev Beretningen enstemmigt godkendt.

I Tilslutning til Beretningen vedtoges følgende Udtalelse, dog med kneben Majoritet:

»*Dansk Jern- og Metalsliberforbunds 14. ordinære Kongres tager til Efterretning, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vil behandle Spørgsmaalet om fælles Afstemningsregler. I denne Anledning vedtager Kongressen at overlade til den kommende Hovedbestyrelse at tiltræde Afstemningsregler i den Form, de maatte blive vedtaget af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling*«.

Yderligere vedtoges følgende Udtalelser:

»*Dansk Jern- og Metalsliberforbunds 14. Kongres paalægger den kommende Hovedbestyrelse, i Samarbejde med de øvrige Fag inden for Centralorganisationen af Metalarbejdere, at udarbejde Regler for Afspadsering af Overarbejde i Henhold til Lovens § 5.*

Saafremt der opnaas Enighed med Jernindustriens Sammenslutning om Regler for Afspadseringen, kan den kommende Hovedbestyrelse tiltræde disse.

Det paalægges den kommende Hovedbestyrelse i Henhold til den ny Lærlingelov at udarbejde Regler for Lærlingeuddannelse, Løn og Ferie i Læretiden.

Det er en Forudsætning, at der ikke tiltrædes Aftaler om Læretidens Længde udover 4 Aar, og heraf skal det ene være i Galvanisk Afdeling.

Forbundets Regnskaber, der ligeledes forelagdes af Formanden, blev efter enkelte Forespørgsler og Bemærkninger enstemmigt godkendt.

Kongressen drøftede og vedtog derefter en Række Forslag om Ændringer i Forbundets Love, men da de alle havde en intern Karakter, ser vi her bort fra en nærmere Omtale heraf.

Valg og Afslutning.

Til Formand genvalgtes med Akklamation *Aage Sørensen,* til Næstformand og Sekretær *Nordell,* til Forretningsudvalgsmedlem *H. P. Larsen* og til Hovedbestyrelsesmedlem *V. Carlson,* København, og *G. Ljungløw,* Raadvad.

Gæsterne takkede nu for Samværet og det Kammeratskab, der havde præget Forhandlingerne, mens Formanden understregede Betydningen af Kongressens Beslutninger, som de Delegerede skulde føre ud i Livet. Derefter sluttedes der af med Leveraab for Forbundet og med Internationale.

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle.

En Uoverensstemmelse mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og *A/S C. M. Hess's Fabriker,* Vejle, vedrørende Betalingen for den nye Ovntype »Kamin 16«, behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. Aug.

Mødet sluttede med følgende Resultat:

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund tager de udstedte Strejkevarsler tilbage.

Fra og med Torsdag Morgen den 26. August fastsættes Prisen til Kr. 9,15 pr. Kamin, og for den Tid, i hvilken der er betalt almindelig ansat Timeløn, afregnes der med en Timeløn af Kr. 1,28.

Snedkere hos Snedkermestrene Chr. Hansens Eftf., Lillerød, og Grum-Schwensen, Allerød Maskinsnedkeri.

Da det under Sag Nr. 2403 i D. f. V. af Arbejdsgiverne var hævdet, at de i Sagen omhandlede Kvinder, beskæftiget hos *Fritz Hansens Eftf.,* Lillerød, og *Grum-Schwensen,* Allerød, havde faaet de Løntillæg, som Forligsforslagene i 1930 og 1936 berettigede dem til, og Forbundet havde bragt i Erfaring, at dette ikke var Tilfældet, rejstes der Krav om en Efterbetaling.

Sagen behandledes paa et Møde den 25. August, og Arbejdsgiverne benægtede her for det første, at den nævnte Udtalelse var fremsat i Retten, og for det andet var man uvillig til at indgaa paa en Efterbetaling.

Forbundet fører derefter Sagen videre til Den faste Voldgiftsret.

Tømrere hos Entreprenørfirmaet Topsøe-Jensen og Schrøder.

Ved et Arbejde paa Orlogsværftet havde *Firmaet Topsøe-Jensen* og *Schrøder* foretaget en Beregning for 4 Tømrersvendes Tilgodehavende paa en aftalt Akkord, og da Arbejdet, efter Firmaets Mening, ikke var fremskyndet i tilstrækkelig Grad, var de paagældende Tømrere blevet afskediget.

Sagen var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. August, hvor man enedes om følgende:

1) Spørgsmaalet om det omstridte Regnskab, herunder Spørgsmaalet om Firmaets Berettigelse til at afregne Akkorden, som sket er, henvises til omgaaende faglig Mægling, eventuelt Voldgift, idet Blokaden straks hæves.
2) Parterne forbeholder sig iøvrigt deres Stilling.

— — —

Den faglige Voldgiftsret gav Firmaet Ret med Hensyn til den foretagne Afskedigelse, og Arbejdet blev derefter stillet frit.

Den 10. September afholdtes et nyt Fællesmøde til Behandling af denne Sag, og her enedes man om følgende:

1) Arbejdernes Repræsentanter erkender, at Blokaden, der varede i 7 Dage, har været ulovlig.

2) Af Hensyn til Arbejdets Fuldførelse — sidste Frist er ansat til den 20. September — enedes man om, at Hustømrernes faglige Afdeling i København giver Sanktion til, at de paagældende Svende udfører det Arbejde, der er nødvendigt for at faa Arbejdet færdigt rettidigt.

Til fuld Afgørelse af Sagen betalte Tømrerforbundet 200 Kr.

Kuske og Chaufører hos Droskeejer Rasmus Nielsen, Fredericia.

Ved et Møde i Fredericia den 6. September 1937 behandledes en Klage fra Arbejdsmandsforbundet over *Droskeejer Rasmus Nielsen,* Fredericia.

Parterne enedes om, at Overenskomsten af 4. Maj 1937 skal overholdes og til fuld Afgørelse af de paaklagede Forhold betaler Rasmus Nielsen til Arbejdsmandsforbundet Kr. 160,00.

Kuske og Chaufører hos Vognmand Carl Petersen, Odder

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. September forhandledes om en af Arbejdsmandsforbundet fremsendt Klage over, at *Vognmand Carl Petersen* i Odder ikke har aflønnet de hos ham beskæftigede Kuske og Chaufører efter den bestaaende Overenskomst.

Paa Mødet enedes man om, at Vognmanden fremtidig skal aflønne Kuskene og Chaufførerne i Henhold til Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Odder og Arbejdsmændenes Fagforening i Odder, og til fuld Afvikling af den paaklagede Sag betaler Vognmanden 200 Kr. til Arbejdsmændenes Fagforening i Odder.

Arbejdsmænd, Elektrikere, Smede og Snedkere hos A/S F. L. Smidth & Co.

I Anledning af, at *A/S F. L. Smidth & Co.* havde inddraget en 10 Minutters Kaffepause inden eventuelt Overarbejdes Udførelse, havde Arbejderne truffet Beslutning om at nægte Overarbejde under enhver Form.

Foranlediget heraf afholdtes den 10. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

1) Overarbejdsvægringen ophører straks.
2) Der optages lokale Forhandlinger mellem Parterne om Regler for Udførelse af Overarbejde; disse Forhandlinger skal være afsluttet 8 Dage fra Dato.

Forsaavidt de under 2) førte Forhandlinger ikke bringer det tilsigtede Resultat, er Parterne enige om at lade Uoverensstemmelsen afgøre efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Arbejdsgiverforeningen frafaldt at indbringe Spørgsmaalet om Overarbejdsvægring for Den faste Voldgiftsret.

Billedskærere hos Fabrikant Møller, Lommelev.

Ved en Forhandling i Nykøbing F. den 4. September enedes Parterne om at slutte en Sag, som Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet havde rejst mod *Fabrikant Møller,* Lommelev, idet denne erklærede at ville antage en Billedskærersvend i Løbet af 3 Dage og derefter lade sit Billedskærerarbejde udføre paa Fabriken i den Udstrækning, som Overenskomst og Voldgiftskendelse forpligter.

Bødkere hos Firmaet Philip W. Heydeman.

I »Social-Demokraten« havde Bødkerforbundet henholdsvis den 22. og 25. August indrykket en Blokadenotits overfor *A/S Philip W. Heymann* og senere den 7. September — ogsaa i »Social-Demokraten« — gjort opmærksom paa, at Aktieselskabet skyldte et af Bødkerforbundets Medlemmer et Beløb paa Kr. 88,50.

Arbejdsgiverforeningen var meget fortørnet over disse Meddelelser, og i den Anledning afholdtes den 11. September et Fællesmøde, hvor man enedes om følgende:

A/S Philip W. Heymann erklærer sig villig til, hvis det fremtidig antager Bødkere til Arbejde af mere end midlertidig Karakter, at give 8 Dages Opsigelsesvarsel i Overensstemmelse med de sædvanlige Forhold i Bødkerfaget.

Til fuld Afgørelse af det økonomiske Mellemværende mellem Aktieselskabet og Bødker Lundberg betaler Aktieselskabet 36 Kr.

Herefter frafalder Arbejdsgiverne Klage til Den faste Voldgiftsret.

Kvinder hos A/S »Fyrtaarnet«s Konservesfabrik.

Ved et Fællesmøde den 9. September i Arbejdsgiverforeningen enedes man om, i Henhold til Vedtagelsen af 8. Februar d. A. om en Regulering af Akkordpriser hos *A/S »Fyrtaarnet«s Konservesfabrik.*

Priserne er under Forudsætning af gode Raavarer. Hvis der benyttes mindrefaldende Raavarer, betales et Tillæg efter Aftale. Knive og Klude leveres af Virksomheden.

Læder- og Skindarbejdere hos Firmaet Skandinavisk Pelsberederi og Farveri, Søborg.

Paa *Skandinavisk Pelsberederi og Farveri* er beskæftiget en Arbejder, som er slettet for Gæld til Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og som mentes at indtage en Formandsstilling paa Virksomheden, for saaledes at være fritaget for at være i Organisationen.

Forbundet var af en anden Opfattelse og havde sendt 1. Strejkevarsel overfor Virksomheden, hvorfor der i den Anledning afholdtes et Fællesmøde den 16. September.

Virksomheden indgik paa at give den paagældende Arbejder Besked paa at ordne sit Forhold til Forbundet, hvis han fortsat ønskede at holde Arbejde.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S »Atlas«.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. September behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at en af Smedeforbundets Afdelinger i »Social-Demokraten« havde indrykket en Henstilling til alle Autogen- og elektriske Svejsere, at de ikke paabegynder Svejsearbejde hos *A/S »Atlas«,* forinden de havde henvendt sig paa Afdelingskontoret.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed, idet Fagorganisationen ikke vilde fraskrive sig Retten til en Meddelelse, som den anførte, til sine Medlemmer, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derfor at gaa til Den faste Voldgiftsret.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

En Protest overfor Den faste Voldgiftsret.

Den 10. September afsagde Den faste Voldgiftsret Kendelse i Sag Nr. 2415 angaaende en af Arbejdsmænd iværksat Arbejdsstandsning i Fredericia Havn. I Anledning af denne Kendelse har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg fremsendt en alvorlig Protest overfor Retten. Motiveringen for dette ret usædvanlige Skridt indeholdes i den nedenfor aftrykte Skrivelse, som blev tilstillet Retten den 18. September.

Til

Den faste Voldgiftsret.

De samvirkende Fagforbund nødsages til herved at fremsætte Anke overfor den i Sag Nr. 2415 afsagte Kendelse, og naar vi maa tage dette usædvanlige Skridt, skyldes det, at den nævnte Kendelse ved sin Afgørelse alvorligt rokker ved det, der er Fundamentet for Den faste Voldgiftsret, nemlig Organisationernes Tillid til Retten — den Tillid, der særlig er skabt derved, at Organisationerne ikke gøres ansvarlige for Medlemmernes Handlinger og Forbundene ikke for Afdelingernes Handlinger, uden særlige Omstændigheder giver Grund dertil.

I den nævnte Sag er det saaledes, at en Arbejdsstandsning i Fredericia Havn, Kl. 9 Formiddag Lørdag den 21. August, har givet Anledning til Indberetning til Entreprenørforeningen i København, og denne har rettet Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund om Sagen. Men under Sagens Behandling ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen allerede Mandag den 23. August og ved Sagens Procedure i Den faste Voldgiftsret

den 1. September, har der ikke med nogen Begrundelse foreligget Spørgsmaal om Dansk Arbejdsmandsforbunds Ansvar eller Medansvar for Arbejdsstandsningen eller dens Fortsættelse og herunder ej heller Spørgsmaal om, hvad der fra Forbundets Side var foretaget eller burde være foretaget for at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør, og ej heller er der i Arbejdsgiverforeningens skriftlige Klage til Den faste Voldgiftsret paavist nogen Skyld for Dansk Arbejdsmandsforbund i den paagældende Arbejdsstandsning, men kun anført, at den telefoniske Henvendelse fra Entreprenørforeningen til Dansk Arbejdsmandsforbund ikke resulterede i, at Arbejdsstandsningen øjeblikkelig blev bragt til Ophør. Det er ganske naturligt, at denne telefoniske Henvendelse kun kunde resultere i Dansk Arbejdsmandsforbunds øjeblikkelige videre telefoniske Paalæg til Afdelingen om at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør, medens der ikke var levnet Tid til for Dansk Arbejdsmandsforbund saaledes som Sagen forelaa at foretage noget som helst derudover, allerede af den Grund, at Skibet Lørdag Middag — faa Timer efter Arbejdsstandsningens Udbrud — var forhalet til Havnekajen, hvor Losningen foregik uhindret og hvorved Arbejdsstandsningen automatisk var bragt til Ophør.

Under Proceduren i Retten er der ikke fra Rettens Dommere eller dens Formand overfor Arbejdernes dels skriftlige og dels under Proceduren mundtlig fremsatte Protest imod at Forbundet skulde have noget som helst Ansvar for Standsningen eller dens Fortsættelse, rettet noget nærmere Spørgsmaal desangaaende, hverken til Arbejdernes eller Arbejdsgivernes Repræsentanter, saaledes at der overhovedet ikke er behandlet noget Skyldsspørgsmaal forsaavidt angaar selve Forbundet.

Bortset fra det uhørte i, at Retten til Grund for sin Kendelse lægger Arbejdsgivernes Beregninger til et Beløb af ialt ca. 1800 Kr., — hvilke Beregninger først er forelagt ved Rettens Møde og derved er skærmet imod en fra vor Side paa Undersøgelse bygget Kritik — fastslaar Kendelsen, at Dansk Arbejdsmandsforbund hæfter solidarisk med Afdelingen og de indklagede 18 navngivne Arbejdsmænd. Der savnes imidlertid i Sagen ganske Motivering for Dommen over Forbundet, og derved kommer efter vor Formening Dommen i afgjort Strid med selve Loven, hvori det hedder:

> »Naar intet andet forud er vedtaget, kan der kun paalægges Organisationen som saadan retlig Ansvar, naar den har gjort sig delagtig i den paaklagede Arbejdsstandsnings Iværksættelse eller Fortsættelse.«

Vi er nu ikke klar paa, hvad der kan være at foretage i Anledning af den her faldne Kendelse, men retter nærværende Henvendelse til Retten, idet vi nødvendigvis maa sikre os, at der ikke skabes noget nyt Præcedens paa det her omhandlede Omraade, der kan faa til Følge en fuldkommen uforudset og uigennemførlig gennemgribende strukturmæssig Ændring i Forbundenes hele Forhold til deres Afdelinger og Medlemmer.

Vi forventer snarest at blive gjort bekendt med hvilken Stilling den høje Ret har taget til denne vor Henstilling.

P. F. V.
Christian Jensen.
/Knud V. Jensen.

Sag Nr. 2415:

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaerne Saabye & Lerche og Stürup & Prosch-Jensen, Fredericia.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2415: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dens Medlemmer Firmaerne Saabye & Lerche og Stürup & Prosch-Jensen mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Fredericia Afdeling samt 18 navngivne Arbejdsmænd.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dens Medlemmer Firmaerne Saabye & Lerche og Stürup & Prosch-Jensen indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Fredericia Afdeling samt 18 navngivne Arbejdsmænd for Brud paa Septemberforliget og Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Klagernes Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Firmaerne Saabye & Lerche og Stürup & Prosch-Jensen har for Tiden Anlæget af en ny Havn i Fredericia i Entreprise. Paa selve Arbejdspladsen findes et Stykke Kaj — et af de gamle Færgelejer — og her har Firmaerne modtaget forskellige Byggematerialer pr. Skib, der er blevet losset af de paa Arbejdspladsen beskæftigede Jord- og Betonarbejdere. Lørdag Morgen den 21. August 1937 ankom Det forenede Dampskibsselskabs S/S »Svava« med 300 Tons Spunsjern fra Krupp og lagde til ved det nævnte Stykke Kaj. Skibet var klar til Losning Kl. 9 Formiddag samme Dag. Det var ikke de to Firmaer, men Fredericia Kommune, der som Bygherre var Modtager af Ladningen, der skulde leveres paa Lønningen, og der var truffet den Ordning, at der til Losningsarbejdet om Bord skulde anvendes Havnearbejdere — hvad Det forenede Dampskibsselskab var overenskomstmæssig forpligtet til — medens Firmaernes egne Folk skulde udføre Arbejdet paa Land.

Umiddelbart før Frokosttidens Begyndelse erklærede Jord- og Betonarbejdernes Repræsentant paa Arbejdspladsen, at saafremt Havnearbejderne kom om Bord, vilde Arbejdet paa hele Arbejdspladsen blive nedlagt, og Resultatet af et i Frokostpausen mellem Folkene afholdt Møde i Skuret blev da ogsaa, at Arbejdet paa hele Arbejdspladsen ikke kom i Gang efter Frokost. Firmaerne tilkaldte Formanden for Arbejdsmændenes Fagforening i Fredericia, hvem man foreholdt det ulovlige i Arbejdsnedlæggelsen og Arbejdsvægringen. Efter nogen Forhandling og efter at Arbejdsstandsningen havde varet ca. 1 Time, kom Arbejdet paa selve Arbejdspladsen i Gang igen, medens man fortsat vægrede sig ved at paabegynde Losningsarbejdet i Land.

Der blev umiddelbart derefter foretaget telefo-

nisk Indberetning til Entreprenørforeningen, men dennes Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund resulterede heller ikke i, at Arbejdsvægringen blev bragt til Ophør. Under disse Omstændigheder saa Det forenede Dampskibsselskab sig om Eftermiddagen gennem dets Repræsentanter i Fredericia nødsaget til at lade S/S »Svava« forhale til den gamle Havn, hvor Ladningen blev oplosset ved Hjælp af Havnearbejdere.

Om Sagen har der den 23. August uden Resultat været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Klagerne gør nu gældende, at den saaledes etablerede Arbejdsstandsning paa ca. 1 Time og Jord- og Betonarbejdernes Vægring ved at udføre Arbejdet i Land er i Strid med Septemberforligets Punkt 2 og 4 og tillige i Strid med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Det fremhæves, at Firmaernes Arbejdere intet Krav har paa at udføre Lossearbejdet om Bord, og at Firmaerne desuden er ganske uden Indflydelse paa, hvilke Dispositioner der af Dampskibsselskabet træffes med Hensyn til dette Arbejde. Firmaerne har lidt betydeligt Tab ved den ulovlige Arbejdsvægring dels ved Erstatningskrav fra Dampskibsselskabet i Anledning af Forsinkelsen, dels ved Omkostninger til Transport af Spunsjernet i Pramme fra den gamle Havn til Arbejdspladsen. Tabet er opgjort til 1816 Kr. 14 Øre.

Idet Klagerne endvidere gør gældende, at Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Fredericia Afdeling har Medansvar for Arbejdsvægringen, har de nedlagt Paastand om, at Arbejdsstandsningen og Arbejdsvægringen kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbund solidarisk med dets Fredericia Afdeling og de paa en i Retten fremlagt Fortegnelse opførte Arbejdere ikendes en meget alvorlig Bod, der kan tjene som Erstatning for det Tab, der herved er paaført de to Firmaer.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet, idet de har anført følgende: Saa vel under Lillebæltsbroens Bygning som nu ved det omhandlede Havnebygningsarbejde er alle Varer og alt Materiel, der kom pr. Skib til Firmaerne, blevet oplosset af disses Folk. Der har ogsaa været forhandlet mellem Firmaerne og Arbejderne om Oplosningsarbejde og truffet Aftale om, at Losningsarbejdet skal betales efter de derom gældende Overenskomster. Arbejderne har derfor ment sig berettiget til dette Arbejde, ogsaa i det foreliggende Tilfælde, og der var ikke meddelt dem noget om, at »Svava«, der lagde til ved selve Arbejdspladsen, skulde losses af Havnearbejdere. Det er derfor naturligt, at Arbejderne har protesteret, og forstaaeligt, at de har ledsaget Protesten med en Times Arbejdsstandsning. De Udgifter, der er paaløbet ved Skibets Forhaling til den gamle Havn med videre, kunde Firmaerne have undgaaet ved paa sædvanlig Maade at lade Losningen udføre af deres egne Arbejdere, eventuelt med Forbehold af at lade Stridsspørgsmaalet afgøre efter Regler for Behandling af faglig Strid. Disse Udgifter, hvis Beløb iøvrigt ikke kan anerkendes af de Indklagede, der ikke har haft Lejlighed til at tage Stilling til den fremlagte Opgørelse, maa derfor være Arbejderne og deres Organisationer uvedkommende. Iøvrigt hævder de Indklagede, at Organisationerne har gjort, hvad der var muligt, for at faa Arbejdet optaget og derfor ikke kan have noget Medansvar for Arbejdsstandsningen og Arbejdsvægringen, for saa vidt de maatte befindes ulovlige.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at den omhandlede Arbejdsstandsning og Arbejdsvægring er ulovlige, og der er efter Sagens Forhandling den 1. September afsagt foreløbig Kendelse herom.

Selv om Arbejderne efter hidtidig Praksis og de med Firmaerne førte Forhandlinger har kunnet anse sig berettiget til det Lossearbejde, Firmaerne lod udføre ved selve Arbejdspladsen, maa dette være uden Betydning i det foreliggende Tilfælde, hvor Firmaerne har været uden Indflydelse paa, hvem der skulde udføre Arbejdet om Bord, og en Arbejdsvægring overfor Firmaerne, der efter det oplyste gerne har villet skaffe deres Folk saa meget Lossearbejde som muligt, maa under disse Omstændigheder anses for særlig urimelig. Med Hensyn til Ansvaret for det ved Forsinkelsen opstaaede Tab bemærkes, at selv om disse Udgifter maatte kunne være undgaaet eller begrænset ved Forhandling mellem de interesserede Parter, kan Firmaerne i alt Fald ikke gøres ansvarlig for, at dette ikke er lykkedes, hvorimod den fra Arbejdernes Side fremsatte og fastholdte Arbejdsvægring er den direkte Aarsag til det fremkomne Tab, for hvilket Arbejderne derfor maa være ansvarlige overfor Firmaerne.

Hvad Organisationerne angaar, kan disse naturligvis ikke være ansvarlige for den af Arbejderne etablerede Arbejdsstandsning paa en Time. Derimod skønnes Fagforeningen og Forbundet, der straks blev underrettet, ikke at have sat tilstrækkelig Energi ind paa at bringe Arbejdsvægringen til Ophør, og de maa derfor anses medansvarlig for denne.

Herefter, og idet den fremlagte Opgørelse over Udgifter i det væsentlige findes at maatte lægges til Grund, vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, saaledes at der paalægges Forbundet og dettes Fredericia-Afdeling solidarisk med de 18 navngivne Arbejdere en Bod paa 1800 Kr., dog at Ansvaret for hver enkelt Arbejder begrænses til 30 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

K e n d e l s e:

Den overfor nævnte Arbejdsstandsning og Arbejdsvægring kendes ulovlig.

I Bod til Klagerne betaler Dansk Arbejdsmandsforbund, dettes Fredericia Afdeling og de paa en under Sagen fremlagt Fortegnelse anførte 18 Arbejdsmænd een for alle og alle for een 1800 Kr., dog at Ansvaret for hver enkelt Arbejdsmand begrænses til 30 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 2406:
Slagteriarbejdere paa Horsens Andels-Svineslagteri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. August 1937 i Sag Nr. 2406: Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger mod Dansk Slagteriarbejderforbund og dets Horsens-Afdeling samt 112 navngivne Arbejdere.

Under denne Sag har Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger indklaget Dansk Slagteriarbejderforbund og dets Horsens-Afdeling samt 112 navngivne Arbejdere for ulovlig Strejke og Brud paa Overenskomst.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Den 1. September 1936 fratraadte Richard Jensen sin Stilling som Slagtermester paa Horsens Andels-Svineslagteri, fordi han ikke kunde bestride sin nævnte Stilling. Richard Jensen havde tidligere før sin Udnævnelse til Mester været Arbejder paa Slagteriet, og da han fra denne Tid var Slagteriet bekendt som en dygtig Slagteriarbejder og siden sin Fratrædelse som Mester havde været arbejdsløs, blev han Tirsdag den 3. August genantaget som almindelig Arbejder. Dette gav Anledning til, at samtlige Arbejdere samme Dags Morgen Kl. 7 nedlagde Arbejdet og erklærede, at de krævede Richard Jensen afskediget, og at Arbejdsstandsningen i modsat Fald vilde blive fortsat. Klagerne protesterede straks mod den ulovlige Strejke overfor Dansk Slagteriarbejderforbund og bad samtidig Slagteriet meddele Arbejderne, at man vilde afskedige Richard Jensen under Protest mod Arbejdets øjeblikkelige Genoptagelse, hvorefter Sagen vilde blive gjort til Genstand for Forhandling i Organisationerne. Slagteriets Forslag blev imidlertid forkastet af Arbejderne, og Strejken blev derefter fortsat ikke blot den 3. August, men ogsaa den 4. August. Sidstnævnte Dags Eftermiddag blev Sagen behandlet i nærværende Ret, der i en samme Dag afsagt foreløbig Kendelse erklærede, at Strejken var ulovlig, og at Arbejdet straks vilde være at genoptage, hvorefter Arbejdet paabegyndtes den følgende Dags Morgen. Klagerne hævder, at Strejken har været ikke blot ulovlig, men ogsaa uden nogen Undskyldning i det forud passerede. Det er rigtigt, at man fra Arbejdsgiver-Side overfor Forbundet engang i April eller Maj d. A. har bragt Spørgsmaalet frem om Richard Jensens Genantagelse, der antoges mulig at kunne volde Uro mellem Arbejderne, og at Forbundets Formand erklærede at ville ordne Sagen og derfor bad denne stillet i Bero. I Henhold hertil blev Sagen ogsaa udsat, og Slagteriet forholdt sig afventende i henimod tre Maaneder, og først derefter, — da man intet havde hørt fra Forbundet og derfor med Føje troede enhver Fare for Uro fjernet, — blev Jensen antaget. Der foreligger ikke heller fra Slagteriets Side nogen Overtrædelse af Overenskomstens § 4, Nr. 21, der er saalydende: »Ved Antagelse af Arbejdere *bør* der tages Hensyn til Forbundets arbejdsløse Medlemmer indenfor Virksomhedens Omraade; herfra undtages de Tilfælde, hvor Virksomheden skal bruge en Specialarbejder, og der ikke blandt de arbejdsløse Medlemmer forefindes saadanne«. Det er rigtigt, at Richard Jensen ikke var Medlem af Forbundet, men der blev samtidig med Jensen antaget et betydeligt Antal af Forbundets arbejdsløse Medlemmer, til hvem Slagteriet altid har taget al fornøden Hensyn, ligesom Bestemmelsen jo iøvrigt ikke heller udelukker en Antagelsesret fra Slagteriets Side. Under Henvisning til alt foranstaaende og under Anbringende af, at den paaklagede Strejke har paaført Slagteriet et betydeligt Tab, som er opgjort til ialt 8059 Kr. 31 Øre, — hvorhos Forbehold er taget mod yderligere Tab, — har Klagerne nedlagt Paastand om

a t den paaklagede Strejke kendes ulovlig,
a t Slagteriarbejder Richard Jensen fortsætter i Slagteriets Tjeneste, og at Arbejdernes Krav om hans Afskedigelse kendes uberettiget,
a t der ikendes Dansk Slagteriarbejderforbund og dettes Horsens-Afdeling samt de i Arbejdsstandsningen deltagende 112 Arbejdere, over hvilke en navngiven Liste er fremlagt, en Bod
s a m t a t der tilkendes Horsens Andels-Svineslagteri Erstatning for den ved Arbejdsstandsningen forvoldte Skade.

De Indklagede har heroverfor anbragt, at Forbundet den 3. August — umiddelbart efter at være bleven bekendt med den udbrudte Strejke — tilstillede Afdelingen i Horsens et Telegram, hvori det bl. a. hedder: »Uanset hvad der maatte foreligge, skal Arbejdet uopholdelig genoptages«. Herefter og da der mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningens Sekretær var truffet Aftale om at trække Richard Jensen tilbage og at henvise Uoverensstemmelsen til Forhandling mellem Organisationerne, troede Forbundet Arbejdet genoptaget allerede den 3. August. Dette viste sig imidlertid ikke at være Tilfældet, hvorfor Forbundets Sekretær den paafølgende Dags Morgen afrejste til Horsens for at søge Arbejdet paabegyndt, og under disse Forhandlinger indløb Meddelelse om nærværende Rets foreløbige Kendelse, hvorefter Arbejdet genoptages den næste Dags Morgen. De Indklagede erkender Arbejdsstandsningens Ulovlighed, men de hævder samtidig *dels*, at Organisationerne ikke har noget Ansvar for det passerede, idet der fra disses Side har været gjort, hvad der er muligt for at søge Arbejdet genoptaget, og *dels* at Slagteriets Ledelse ved sin ubehændige Optræden under Forhandlingerne har været Skyld i Arbejdsstandsningens Fortsættelse udover den første Dag, og at Ledelsen iøvrigt har været ganske uberettiget til at tage Richard Jensen i Arbejde. Denne har nemlig i de Aar, i hvilke han var Slagtermester, udvist Brutalitet og Hensynsløshed overfor Arbejderne, og da derfor hans Antagelse som Arbejder med Sikkerhed maatte formodes at ville medføre Konflikt, tiltraadte man fra Arbejdsgiverside en Henstilling fra Forbundet om foreløbig at stille Sagen i Bero og at overlade Forbundet at bringe denne i Orden. Slagteriet antog imidlertid Richard Jensen den 3. August ganske uanset den saaledes trufne Aftale og iøvrigt ogsaa i Strid med den ovenfor citerede Bestemmelse i Overens-

komstens § 4, Nr. 21, hvorved bemærkes, at Jensen ikke er Medlem af Forbundet, og at der i Horsens fandtes arbejdsløse Slagteriarbejdere, som tidligere havde været beskæftiget paa Horsens Andels-Svineslagteri. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede nedlagt Paastand om, at Organisationerne frifindes, og at Sagen iøvrigt paakendes under fornødent Hensyn til de foreliggende særlige Omstændigheder.

Efter det foreliggende finder Retten ikke Grundlag for at gøre Slagteriarbejderforbundet som saadant medansvarligt for den paaklagede Arbejdsstandsning, medens Ansvaret herfor maa paalægges de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere og Forbundets lokale Afdeling, hvis Ledelse ikke ses paa tilstrækkelig kraftig og effektiv Maade at være skredet ind overfor Arbejdsstandsningen, ligesom ogsaa Antallet af de strejkende udgør en væsentlig Del af Afdelingens Medlemmer. Herefter findes Forbundets Horsens Afdeling solidarisk med de i Arbejdsnedlæggelsen deltagende enkelte 112 Arbejdere at burde erlægge til Horsens Andels-Svineslagteri en Bod paa 50 Kr. for hver enkelt af disse Arbejdere, hvorved bemærkes *dels,* at Slagteriet efter som oplyst at have stillet Sagen om Richard Jensens Antagelse i Bero i henimod 3 Maaneder uden derefter at høre noget fra Forbundet ikke har været uden Føje til at tro Vejen banet for hans Antagelse, og *dels,* at Formuleringen af § 4, Nr. 21, ikke hjemler en Forpligtelse for Slagteriet til alene at antage Forbundets Medlemmer, ligesom det ikke heller er godtgjort, at Slagteriet iøvrigt har overtraadt den overenskomstmæssige Forskrift.

Sagens Omokstninger vil de Indklagede have at udrede med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Til Horsens Andels-Svineslagteri betaler hver enkelt af de paa den af Klagerne under Sagen fremlagte Liste opførte 112 Arbejdere en Bod paa 50 Kr. — For Betalingen af disse Bodsbeløb hæfter Dansk Slagteriarbejderforbunds Horsens Afdeling overfor Slagteriet solidarisk med de enkelte Arbejdere.

Arbejdernes Krav om Afskedigelse af ovennævnte Slagteriarbejder Richard Jensen er uberettiget.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 2407:

Typografer hos Bogtrykker Carl Bredahl.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2407: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Typograf-Forbund og dettes Københavns Afdeling mod Bogtrykker Carl Bredahl.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Typograf-Forbund og dettes Københavns Afdeling indklaget Bogtrykker Carl Bredahl, Pilestræde Nr. 57, for Brud paa den gældende Overenskomst.

Den af Klagerne givne Fremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Den 14. Marts 1935 har Indklagede underskrevet den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund gældende Tarif, i hvis § 115 det blandt andet er foreskrevet, at enhver Lærling skal aflægge Prøve, saaledes at Lærlinge, der ikke har bestaaet Prøven, ikke kan beskæftiges hos Firmaer, der er bundne af nævnte Tarif. Indklagede — der i Tiden fra Efteraaret 1931 til Efteraaret 1936 har haft sin i 1915 fødte Søn i Lære — har imidlertid i Fortsættelse af dette Tidsrum beskæftiget Sønnen, skønt denne ikke har aflagt Svendeprøve. Sønnen har saaledes i Realiteten arbejdet som Svend uden at faa Svendeløn siden Efteraaret 1936, — et Forhold, som maa antages fortsat ogsaa efter 15. Juni 1937, fra hvilket Tidspunkt Sønnen ikke har arbejdet i Forretningslokalet i Pilestræde, men i Brønshøj, idet Virksomheden her kun er en Filial af Indklagedes Forretning. Det maa — hævder Klagerne — have al Sandsynlighed for sig, at Sønnen, der har begyndt sin Virksomhed i Indklagedes Forretning i Efteraaret 1931, ogsaa er begyndt i Egenskab af Lærling, og da Indklagede saaledes i Tiden fra Efteraaret 1936 ikke har aflønnet Sønnen med den tarifmæssige Løn, har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Indklagede for det begaaede Overenskomstbrud ikendes en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

Indklagede har bestridt, at Sønnen har været i Lære fra Efteraaret 1931. Det er rigtigt, at han har haft Beskæftigelse i Forretningen fra det nævnte Tidspunkt, men han blev i det første Aar ikke betragtet som Lærling og ikke heller arbejdsmæssig behandlet som saadan, idet han nærmest har været anvendt som en Slags Medhjælp til alt forefaldende løst Arbejde. Først efter et Aars Forløb, altsaa i Efteraaret 1932, blev der truffet endelig Bestemmelse om Sønnens Levevej, og Sønnens Læretid er saaledes først begyndt fra Efteraaret 1932 (1. Oktober) og er altsaa endnu ikke udløben. Forholdet er efter Indklagedes videre Fremstilling det, at Sønnen har erklæret ikke at ville tage Svendeprøve og har ønsket at faa selvstændig Forretning, som han fra 15. Juni d. A. har paabegyndt i Brønshøj. Indklagede har ganske naturligt hjulpet Sønnen, men Forretningen er Sønnens egen og ikke som paastaaet en Filial af Indklagedes Forretning. Under Henvisning til alt foranstaaende har Indklagede paastaaet sig frifunden.

Det hedder i den gældende Tarif § 115 blandt andet, at »enhver Lærling, der udlæres efter 31. December 1930, skal efter udstaaet Læretid aflægge Prøve for offentlig Kommission«, og et af Tarifen bundet Firma kan derfor ikke ved at tilsidesætte denne Forskrift opnaa Adgang til efter Læretidens Udløb fortsat at beskæftige Lærlingen paa Lærlingetidens Vilkaar. Saaledes som imidlertid nærværende Sag — der angaar Fader og Søn, og hvor Kontrakt ikke er oprettet — foreligger oplyst, maa Retten nære overvejende Betænkelighed ved at forkaste Indklagedes Paastand om, at et egentligt Lærlingeforhold først har bestaaet fra Oktober 1932, og da Lærlingeforholdet saaledes tidsmæssig ikke er udløben, vil Indklagedes Paa-

stand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i nærværende Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 200 Kr., betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Sag Nr. 2413:

Arbejdsmænd hos Firmaet Amandus Carlson & Søn, Kalundborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2413: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Firmaet Amandus Carlson & Søn, Kalundborg, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Følleslev-Særslev Afdeling.

Efter at der mellem Følleslev-Særslev Sogneraad og Arbejdsmændenes Fagforening sammesteds uden Resultat var blevet forhandlet om Oprettelse af en Lønoverenskomst, besluttede Dansk Arbejdsmandsforbund at iværksætte Blokade overfor Kommunen, hvilket blev meddelt Sogneraadet ved anbefalet Skrivelse af 27. Maj 1937.

Efter afholdt Licitation har Følleslev-Særslev Kommune omkring Begyndelsen af August 1937 overdraget Firmaet Amandus Carlsen & Søn, Kalundborg, et Kloakarbejde i Faurbo By i Entreprise. Arbejdet skulde paabegyndes den 16. August, men samme Dags Morgen forbød Fagforeningen Arbejdsmændene at gaa i Gang med Arbejdet med den Motivering, at Kommunen var blokeret af Dansk Arbejdsmandsforbund. Arbejdet er derefter ikke kommet i Gang.

Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Firmaet Amandus Carlson & Søn, Kalundborg, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Følleslev-Særslev Afdeling med Paastand om, at den nævnte Arbejdsvægring kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbund ikendes en Bod, der kan tjene som Erstatning for det Firmaet derved paaførte Tab.

Til Støtte for, at Arbejdsvægringen er ulovlig, har Klagerne for det første anført, at da der ikke foreligger noget Sympatistrejkevarsel fra Forbundet eller overhovedet en Meddelelse til Arbejdsgiverforeningen om den overfor Kommunen iværksatte Blokade, har Firmaet, der er Medlem af Entreprenørforeningen, i Henhold til dennes Overenskomst med Forbundet Ret til at udføre det omhandlede Arbejde. Den uden Varsel iværksatte Arbejdsvægring er i Strid med Septemberforligets Punkt 2 og med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid. Men dernæst gøres det gældende, at Entreprenørfagets Overenskomster omfattes af Loven af 9. April 1937, efter hvis § 2, 1. Stk. Iværksættelse af Lockout eller Strejke er forbudt indenfor det Omraade, som de ved Loven fornyede Overenskomster dækker. Som Følge heraf maa Dansk Arbejdsmandsforbund, saalænge denne Lov gælder, overhovedet være afskaaret fra at iværksætte Sympatiaktion overfor Medlemmer af Entreprenørforeningen.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet for Klagen. De gør gældende, at Fagforeningen, da der fra Forbundets Side foreligger en lovlig Blokade overfor Kommunen, maa være berettiget til at forbyde sine Medlemmer at udføre Arbejde for Kommunen, selv om dette Arbejde er overdraget til en anden Arbejdsgiver, uden at det i denne Anledning er nødvendigt at udstede Varsel om Sympatiaktion. Den foreliggende Arbejdsvægring er kun en Følge af den lovlige Blokade og kommer derfor heller ikke i Strid med det i Loven af 9. April 1937 indeholdte Forbud mod Arbejdsstandsning indenfor det af Loven omfattede Omraade. Dette støttes paa den i Rettens Kendelse Nr. 73 udtrykte Grundsætning, at organiserede Arbejdere er berettigede til at nægte at udføre det Arbejde, som skulde have været udført for en Arbejdsgiver, hos hvem der foreligger en lovlig iværksat Arbejdsstandsning, ogsaa naar dette Arbejde er overført til en anden Arbejdsgiver, hos hvem der ellers ikke er Arbejdsstandsning. De Indklagede har endvidere anført, at Firmaet Carlson & Søn ikke vilde have faaet det omhandlede Arbejde, hvis Kommunen ikke havde været blokeret, og at Firmaet maa antages at have været vidende om Blokaden, da det overtog Arbejdet.

Herom foreligger intet oplyst for Retten. Hvad de Indklagedes principielle Betragtning angaar, kan der ikke gives dem Medhold i, at det her omhandlede Arbejde kan henføres til eller sidestilles med »overført Arbejde«. Dette vilde kunne hævdes, hvis Kommunen selv havde paabegyndt Arbejdet og derpaa, efter at Konflikt var opstaaet, overdraget det til en anden. Men noget saadant foreligger ikke her, og at en Kommune, der har Konflikt med en Arbejderorganisation, ikke skulde kunne faa et Arbejde udført ved paa ganske normal Maade at overdrage det til en organiseret Arbejdsgiver, der aflønner det tarifmæssigt, vilde være en Konsekvens, der ikke ses at kunne udledes af den i Kendelse Nr. 73 udtalte Grundsætning.

Den overfor Firmaet Amandus Carlson & Søn skete Arbejdsvægring findes herefter at være ulovlig, og der vil i den Anledning være at paalægge Dansk Arbejdsmandsforbund en Bod, der vil kunne bestemmes til 300 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

Kendelse:

Den ovenomhandlede Arbejdsvægring er ulovlig.

I Bod til Klagerne bør Dansk Arbejdsmandsforbund betale 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 7 * KØBENHAVN DEN 15. OKTOBER 1937 * 34. AARGANG

Lov om Forbud mod Overarbejde.

Naar der tales om Lov om Forbud mod Overarbejde, hører man ofte den Mening, at det, vi har faaet gennemført, er en Lov om Afspadsering af præsteret Overarbejde. — Vi vil derfor begynde med at fastslaa, at en saadan Opfattelse er helt forkert. Det, vi har faaet, er en Lov om Forbud mod Overarbejde, men som samtidig tillader Fravigelser under visse nærmere givne Omstændigheder.

Arbejdsgiverne synes for deres Vedkommende i al for mange Tilfælde at mene, at Loven for dem er en kærkommen Lejlighed til en Legalisering af Overarbejde. Dette er — som i det andet Tilfælde — en komplet Misforstaaelse, og Fagorganisationerne maa her være paa Vagt, saaledes at vi ikke opnaar det modsatte af det, som Loven tilsigter.

Før Lovens Vedtagelse og Ikrafttræden har vi populært sagt haft to Opfattelser om, hvorledes man kunde — om ikke afskaffe — saa dog i hvert Fald indskrænke Overarbejdet. — Den første Metode var at opnaa et saa højt Procent-Tillæg til Timelønnen, at Arbejdsgiverne for deres Vedkommende vilde betakke sig for at faa udført Overarbejde; den anden Opfattelse gik ud paa, at Overarbejde skulde udføres for normal Timeløn, idet man troede, at Arbejderne saa i de allerfleste Tilfælde vilde frabede sig at arbejde over og sige Nej-Tak til det dem tilbudte Overarbejde. Med Hensyn til den sidste Fremgangsmaade faar man dog visse Betænkeligheder, naar man ser paa Forholdene, som de har udviklet sig, f. Eks. i Tyskland. Her faar Arbejderne nu for præsteret Overarbejde ca. 25 pCt. *under* den normale Timeløn, idet de overskydende Beløb indgaar i en af Nazis mange Fonds, men da Lønningerne for tyske Arbejdere ligger saa langt under det, danske Arbejdere kender som Eksistensminimum, er der trods dette Faktum Rift om Overarbejdet i Tyskland.

Nu efter Lovens Ikrafttræden har vi i Danmark faaet en tredie Maade, nemlig et Forbud mod det, vi vil kalde Misbrug af de lave Overarbejdssatser; medens Overarbejde er tilladt i de Tilfælde, hvor det af Hensyn til Produktionen er nødvendigt at udføre dette; men alt — hvad vi vil kalde — tilladt Overarbejde skal dog afspadseres.

Indtil 1920, hvor vi fik 8-Timersdagen indført efter Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne, var de almindelige Overarbejdstillæg i de enkelte Overenskomster ansat til 50 pCt. og 100 pCt. til Timelønnen. Det maa derfor betegnes som et Tilbageskridt, naar vi maatte tage de nu saa velkendte 25 og 33⅓ pCt. for første og anden Overarbejdstime og derefter 50 pCt. for de to næste og først 100 pCt.s Tillæg efter 4. Overarbejdstime. — Denne Norm blev fastlagt i de første Overenskomster omkring 1920, og den er derefter fulgt næsten overalt; det farlige var, at vi dermed gjorde Overarbejdet billigere, hvad der senere er benyttet af Arbejdsgiverne i stedse større og større Udstrækning, derved at de fremfor at foretage de nødvendige Udvidelser og Nyantagelser har ladet Arbejderne præstere Overarbejde.

Vi har i Praksis adskillige Eksempler paa, at Virksomheder, bl. a. under Jernindustrien, der tidligere hørte til dem, hvor Arbejderne kunde regne med Helaarsbeskæftigelse, i de senere Aar er blevet sæsondrevne, de har saa i Sæsonen faaet udført en Mængde Overarbejde og har derved undgaaet at foretage Nybygninger til Lagerrum, og hvad der heller ikke er uden Betydning i denne Forbindelse: De har kunnet arbejde med mindre Kapital, idet de har været fri for at arbejde paa Lager.

Hver Gang vi har forhandlet med Arbejdsgiverne om en Begrænsning af Overarbejdet, har vi stadig hørt den gamle, kendte Melodi, — for det første, at Overarbejde var en Nødvendighed, og for det andet, at Overarbejde ikke spillede nogen Rolle med Hensyn til Beskæftigelsesproblemet. For at kunne dokumentere dette sidste har Arbejdsgiverforeningen for 1931 udarbejdet en Statistik, som det kan have sin Interesse at gennemgaa:

Overarbejdets Omfang i Aaret 1931.

Paa Grundlag af de til Arbejdsgiverforeningen

indsendte Lønningslister for Aaret 1931*) har man for nævnte Aar opgjort Antallet af normale Timer og det tilsvarende Antal Overtimer.

Hovedresultatet af Undersøgelsen fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

	Normal-timer	Over-timer	Ant. Overt. i pCt. af Normaltimer
Tilvirkning af Nærings- og Nydelsesmidler	33.012.800	618.400	1,873
Textilindustrie	16.013.000	320.900	2,004
Beklædnings- og Skotøjs-industri	9.038.900	159.400	1,764
Jordarbejde og Bygnings-industri	31.098.100	156.600	0,504
Trævareindustri	10.359.200	70.800	0,684
Læder- og Lædervare-industri	1.051.000	19.300	1,834
Sten-, Ler- og Glasindu-stri	13.247.400	270.500	2,042
Jern- og anden Metal-industri	61.819.300	1.785.900	2,889
Kemisk Industri o. l. ...	10.281.000	298.900	2,907
Papirindustri	5.162.700	106.800	2,068
Fremstilling af Bøger, Billeder og Blade	11.925.000	368.600	3,091
Handel og Transport ...	1.399.600	34.300	2,451
Forskellige Fag	2.441.800	100.600	4,122
Ialt.....	206.849.800	4.311.000	2,084

Naar Arbejdsgiverforeningen i sin Opgørelse kommer til det Slutresultat, at der for 206.849.800 Normaltimer, kun er 4.311.000 Overarbejdstimer, eller nøjagtig 2,084 pCt. Overarbejdstimer i Forhold til Normaltimerne, saa staar dette Tal ikke i noget rimeligt Forhold til den Modstand, der er ydet imod Lov om Forbud mod Overarbejde.

Dette Tal — de knapt 2,1 pCt. — kan da heller ikke staa for en nærmere Prøvelse, og der er ingen Tvivl om, at der findes Masser af skjult Overarbejde ude hos de enkelte Arbejdsgivere, som disse har »glemt« at opgive, da de blev spurgt, dertil kommer saa det store Omraade, som ligger udenfor Statistikken, ja helt udenfor Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemsrækker, og Billedet vil helt skifte Karakter, naar vi tager de her forekommende Overarbejdstimer med i vore Beregninger.

Arbejdsgiverforeningen har i sin Statistik ikke anført Antallet af de Arbejdere, som Statistikken omfatter, men skønsmæssigt ligger det sikkert paa mellem 90.000 og 100.000 Arbejdere; ser vi derfor lidt nærmere paa Antallet af beskæftigede Arbejdere i Kalenderaaret 1936, bliver Billedet straks et helt andet m. H. t. Antallet af Normaltimer og Overarbejdstimer, der var:

407.465 org. Arbejd. indenf. D. s. F. og
54.798 org. Arbejdere udenf. D.s.F.
Ialt 461.763 org. Arbejdere,
deraf var 127.478 syge eller arbejdsløse, og
saaledes kun 334.285 org. Arbejdere i Arbejde.

Da den gennemsnitlige Arbejdstid, omfattende alle Fag, ligger paa 8,7 Timer pr. Dag, vil det sige, at der i 1936 er udført Arbejde i

882.662.828 Normaltimer,

et Tal, der ligger mere end 4 Gange saa højt som af Arbejdsgiverforeningen anført. Hvis derfor Antallet af Overarbejdstimer stiger proportionelt, er vi dermed oppe paa over

16.000.000 Overarbejdstimer.

Ganske vist er det stadig kun lidt over 2 pCt. i Forhold til Normaltimerne, men der ligger alligevel mange, mange Tusinde Arbejdsdage til vore arbejdsløse Kammerater, naar de 16 Mill. Overarbejdstimer enten bliver afskaffet eller afspadseret.

Kravet om Afskaffelse eller i hvert Fald en stærk Begrænsning af Overarbejdet er gammelt. — En Række Fag — specielt Smedeforbundet — har haft en Del ulovlige Strejker for at komme det overhaandtagende Overarbejde til Livs, og her er det igen paa Skibsværfterne, at det har været særlig galt. Kravet har gennem mange Aar været rejst indenfor vore Organisationer, hvor det paa Medlemsmøder og Generalforsamlinger saagodt som altid er blevet vedtaget enstemmigt.

Paa D. s. F.s Generalforsamling den 12.—14. Maj 1931 er det vedtaget — ogsaa enstemmigt — i en saalydende Udtalelse i Forbindelse med Kravet om 40-Timersugen:

»De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling den 12.—14. Maj 1931 har behandlet de paa Den internationale faglige Centrals Kongres i Juli 1930 samt de af Fællesudvalget af Repræsentanter for Den internationale faglige Central og Socialistisk Arbejder-Internationale trufne Beslutninger om Arbejdstidens Nedsættelse, og godkender disse Beslutninger.

De samvirkende Fagforbund udtaler sig for en selvstændig Lovgivning tilsigtende en kortere Arbejdstid end den, der indeholdes i den af den internationale Arbejdsorganisation i 1919 vedtagne Washington-Konvention.

Paa det politiske Omraade bør dette søges gennemført i Forbindelse med det socialdemokratiske Arbejderparti, og paa det faglige Omraade bør alle Bestræbelser fortrinsvis rettes imod en yderligere kortere Arbejdstid, hvis foreløbige Maal maa være 40 Timers Ugen, saa snart Forholdene findes gunstige for en Aktion, ligesom *det maa være en Selvfølge, at alt unødvendigt Overarbejde bør undgaas og i de Tilfælde, hvor det maa udføres, at det da udlignes indenfor den normale Arbejdstid.*«

Det er altsaa ikke noget Nyt, som Socialministeren her har fundet paa, men blot et Krav, fremsat af Arbejdernes Hovedorganisation, der er imødekommet.

Naar D. s. F. har peget paa, at der herigennem kunde fremskaffes Arbejde til vore Arbejdsløse, saa har Tidspunktet sin naturlige Forklaring, idet Arbejdsløsheden jo satte stærkt ind netop i Kriseaaret 1931, og Socialministeriet har fulgt vor Henstilling og fremsat Lovforslag om Forbud mod Overarbejde i Rigsdagssamlingen 1932—33, her blev Forslaget som i de efterfølgende Rigsdagssam-

*) De under Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark staaende Organisationer og Enkeltvirksomheder samt Bagerfaget, Barberfaget, Bladudgiverfaget i Provinsen og Vognmandsfaget er paa Grund af Lønningslisternes tekniske Form ikke medtaget i Undersøgelsen.

linger sablet ned af Oppositionspartierne: Venstre og Konservative, og hvis det derfor var en Lovgivning, som kom Arbejderne til Skade, ja, saa var der ikke sund Mening i Oppositionspartiernes afvisende Holdning, det er da ogsaa helt andre Steder, Skoen trykker, — men derom senere. Først efter Landstingsvalget i 1936 var der Mulighed for Gennemførelse af Lovforslaget, og nu kunde vi pludselig faa Arbejdsgiverorganisationen i Tale. Der var i Januar Maaned 1936 mellem de to Hovedorganisationer nedsat et Udvalg, som skulde forsøge at forhandle sig til Rette om generelle Regler for Indskrænkning af Overarbejde og Afspadsering af det Overarbejde, som begge Parter maatte erkende var nødvendigt. Man forhandlede herom paa nogle Møder, men først efter Landstingsvalget i September 1936 kom der rigtig Gang i Forhandlingerne, og den 24. November 1936 blev Parterne forsaavidt enige om et Forslag af følgende Indhold:

»Hovedorganisationerne er enige om, at Overarbejde (hvorved forstaas Arbejde udover det daglige eller ugentlige overenskomstmæssige normale Timetal) i Almindelighed skal »afspadseres«, d. v. s. der skal af den, der har haft Overarbejde, holdes en Fridag for hver Gang, Overarbejdet sammenlagt er løbet op til en fuld Arbejdsdag.

Der skal indenfor de enkelte Fag gennem Organisationerne træffes nærmere Aftale om Regler for Praktisering af Afspadsering af Overarbejde og for, hvornaar dette skal finde Sted. Reglerne kan indeholde Bestemmelser om, at der i Fag, hvor der — under Hensyntagen til Fagets særlige Forhold eller Overarbejdets særlige Karakter — nødvendigvis maa anvendes Overarbejde, kan gives Lempelser med Hensyn til Fritagelse for Afspadsering.

Spørgsmaal om Uenighed angaaende ovenstaaende Regler afgøres efter de indenfor Organisationerne gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Nærværende Aftale træder i Kraft fra og med den 1. Marts 1937«.

Dette Forslag, der var tænkt som en Ramme omfattende alle Fag, skulde, hvis der var opnaaet organisationsmæssig Tilslutning, være udvidet med fælles Aftaler for de enkelte Faggrupper, og Hensigten var endvidere den, at en Lovgivning paa dette Omraade skulde være undgaaet.

D. s. F.s Forretningsudvalg har for sit Vedkommende tiltraadt dette Forslag — og har gjort det enstemmigt — men en vis Fløj indenfor Dansk Arbejdsgiverforening har kæmpet en saa drabelig Dyst herimod, at Arbejdsgiverforeningen for sit Vedkommende ikke kunde sige ja, og Forslaget bortfaldt derfor.

Forligsinstitutionen har derefter under de mange og langvarige Forhandlinger, der førtes i Vinteren 1937 optaget Tanken om Regler mellem de to Hovedorganisationer for Afspadsering af Overarbejde, men Arbejdsgiverforeningen fastholdt imidlertid under disse Forhandlinger, at der maatte være Adgang til visse afspadseringsfrie Overarbejdstimer, d. v. s. Overarbejdstimer som ikke skulde afspadseres.

Forligsinstitutionens Føler blev af den Aarsag afvist af D. s. F., som under de førte Forhandlinger og efter Lovens Ikrafttræden ikke i noget Tilfælde har villet godkende Begrebet: Afspadseringsfrie Overarbejdstimer.

Efter Forhandlingernes Stranding har Socialministeren vel ment, at nu var Tiden inde, hvor en Lovgivning paa dette Omraade var nødvendig, og vi erkender, at der her blev handlet hurtigt, idet Lov om Forbud mod Overarbejde blev endelig vedtaget i Folketinget den 27. April i Aar med Socialdemokraternes, de Radikales og Kommunisternes Stemmer. — Venstre, de Konservative og det saakaldte Frie Folkeparti stemte imod. — Vi fik da Loven om Forbud mod Overarbejde den 7. Maj i Aar, og den er nu traadt i Kraft fra 1. Oktober.

Loven havde imidlertid ikke været gældende i mere end 3 Dage, før »Berlingske Tidende« var ude med den Føler, at det Konservative Folkepartis Rigsdagsgruppe vilde fremsætte Forslag paa Rigsdagen om, at Lovens Ikrafttræden ophæves og udskydes i 12 Maaneder. Mon nogen Arbejder vil tro, at dette er et Hensyn taget til Arbejdernes kønne, blaa Øjne? Nej, det er vist langt snarere Arbejdsgivernes Interesser, der skal varetages. Vi har i hvert Fald ikke tidligere bemærket, at det Konservative Folkeparti er optraadt som en Forsvarer for Arbejderinteresser. Arbejdsgiverne — specielt Jernfabrikanterne — har sikkert deres egne private Kartofler, de skal have hyppet, — derfor den store Omhu i Modstanderpressen for Varetagelse af Arbejdernes Interesser med Hensyn til en Fortjeneste, der ligger udover det, som kan hentes hjem paa Ugens normale Arbejdstid.

Da Lovens enkelte Paragrafer, deres Hensigt eller eventuelle Fortolkning er af overordentlig stor Betydning, vil vi anse en Gennemgang af Loven for naturlig, idet der nu er truffet Aftaler i Overensstemmelse med Lovens § 4 og 5, hvorigennem der er lagt en vis Linie, et vist Grundlag, der kan bygges videre paa, for de Organisationer, som endnu ikke har truffet Overenskomst i Medfør af Loven.

§ 1.

Denne Lovs Bestemmelser kommer til Anvendelse paa Arbejdere, der er beskæftiget

a) i Fabriker og fabrikmæssig drevne Virksomheder samt andre Haandværks- og Industrivirksomheder, herunder Gas- og Elektricitetsværker,
b) i Stenbrud, Kalkbrud, Stenhuggeri og lignende Virksomheder, herunder ved Skærveknusning og Arbejde i Grusgrave,
c) ved Opførelse og Reparation af Huse og Bygninger samt ved Anlæg og Istandsættelse af Veje, Jernbaner, Havne, Telegraf- og Telefonledninger, Vand-, Gas-, Elektricitets- og Kloakledninger, Brolægning og lignende Arbejder,

d) ved Transport af Passagerer eller Gods ad Vej eller Jernbane,
e) i Handels-, Kontor- og Bankvirksomhed samt
f) i Hotel- og Restaurationsvirksomhed.

I Lovens § 1 er anført dens Omraade (jfr. dog Forklaring til § 3, Stk. 2), Ordet *Arbejdere* maa forstaas derhen, at det er de Personer, der er beskæftiget paa de Virksomheder, som er anført i de forskellige Afsnit og maa fortolkes paa samme Maade som Ordet »Arbejder« i Fabrikloven af 29. April 1913, d. v. s. at Formænd, Underværkførere og lign., der normalt har den samme Arbejdstid som Virksomhedens Arbejdere, er underkastet Lovens Bestemmelser, og der ses heller ikke at være taget Forbehold med Hensyn til vedtægtsmæssigt eller budgetmæssigt ansatte Arbejdere under Amt, Stat og Kommune. — Man maa derfor gaa ud fra, at de i Lighed med alle andre Arbejdere, som falder ind under Stk. a—d er underkastet Lovens Bestemmelser. — Hovedsagen er blot om der mellem de kontraherende Parter, Arbejdere og Arbejdsgivere, foreligger en Overenskomst eller Aftale, Regulativ, Vedtægt eller det blot kan paavises, at der ved Overenskomst er skabt en ensartet Arbejdstid for den væsentlige Del af Fagets Udøvere.

Med Hensyn til Stk. e, der omfatter Handels-, Kontor- og Bankvirksomhed, og f, der omfatter Hotel- og Restaurationsvirksomhed, — foreligger endnu ikke nogen endelig Afgørelse om, hvorvidt disse to Fag for Tiden falder ind under Lovens Omraade.

For Stk. f foreligger Spørgsmaalet til Afgørelse i Socialministeriet, og naar der i det hele taget er visse Betænkeligheder med Hensyn til om Handels- og Kontormedhjælpere falder ind under Lovens Omraade, ligger Aarsagen i, at Handels- og Kontormedhjælperforbundet kun har en overenskomstmæssig aftalt Arbejdstid for et Mindretal af Fagets Udøvere.

§ 2.

Stk. 1. Ved Overarbejde forstaas Arbejde ud over den Tid, som ifølge Overenskomst udgør den normale Arbejdstid i paagældende Fag eller faglige Omraader.

Stk. 2. Det betragtes dog ikke som Overarbejde, at der i Virksomheder, der er afhængige af elementære Drivkræfter eller andre uregelmæssigt virkende Forhold — efter Overenskomst mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer — arbejdes ud over Fagets eller Fagomraadets normale daglige Arbejdstid, naar blot Arbejdstiden i Gennemsnit i en Periode paa 1 Maaned ikke overskrider den overenskomstmæssige Arbejdstid.

Stk. 3. Ej heller betragtes det som Overarbejde, at Arbejdstiden som Følge af, at den paa en eller flere af Ugens Dage ifølge Lov, Sædvane eller Overenskomst mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer er mindre end den almindelige daglige Arbejdstid, paa Ugens øvrige Dage overskrider denne med et tilsvarende Timeantal, naar Overskridelsen blot ikke udgør mere end 1 Time daglig. Dog kan Socialministeren, for saa vidt Jernbanetransport angaar, tillade, at Overskridelsen udgør mere end 1 Time daglig.

Stk. 4. Ved Virksomheder med regelmæssig Døgndrift betragtes de Overskridelser af den normale Arbejdstid, som Døgndriftloven af 12. Februar 1919 tillader, ikke som Overarbejde.

Den i Stk. 1 anførte normale Arbejdstid er ikke fastlagt til 48 Timer pr. Uge, men følger Overenskomsten i hvert enkelt Forhold. — Den kan være 48 Timer, og dette vil i de allerfleste Tilfælde blive Normen, men den kan ogsaa være 42 Timer, som f. Eks. i en enkelt Branche under Typografforbundet, — den kan paa døgndrevne Virksomheder med 3-Holds-Drift i 7 Vagter pr. Uge være 160 Timer i 3 Uger, d. v. s. 53⅓ Time i Gennemsnit pr. Uge. — Den normale Arbejdstid kan endelig som for Dansk Mejeristforbund være 57 Timer pr. Uge. Lad os derfor fastslaa, at det er den overenskomstmæssige, normale Arbejdstid, der danner Grundlaget, og at det først betragtes som Overarbejde, naar denne Tid overskrides.

Stk. 2 taler egentlig for sig selv, og det er derfor kun nødvendigt at fastslaa to Ting: Betingelsen for, at saadant forskudt Arbejde ikke skal afspadseres, er, at der foreligger en Overenskomst mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationen, samt at den overenskomstmæssige Arbejdstid sammenlagt paa en Maaned ikke overskrides. Det kan være Havnearbejde eller anden Beskæftigelse, hvor Arbejdet paa Grund af de særlige Forhold i Faget bliver af længere Varighed paa de enkelte Dage, uden at der dog betales Overtidsprocenter for saadant Arbejde.

Stk. 3 maa forstaas derhen, at den daglige normale Arbejdstid kan overskrides med indtil 1 Time, hvis der holdes Week-end, saaledes at Arbejdstiden sammenlagt for hele Ugen ikke overskrider den i Overenskomsten fastsatte ugentlige Arbejdstid.

Hvad angaar Jernbanetransport kan Socialministeren tillade, at Overskridelsen pr. Dag bliver mere end 1 Time, idet der ved Jernbanerne almindeligvis regnes med en Tjenestetidsperiode paa en Maaned.

Angaaende Forstaaelsen af Stk. 4 har der fra saavel Arbejder- som Arbejdsgiverside været rejst Forespørgsel til Socialministeriet, og den herfra — efter Samraad med § 7-Udvalget — givne Fortolkning maa forstaas saaledes, at *Virksomheder, der arbejder i regelmæssig Døgndrift,* og som har Dispensation fra Fabrikslovens § 26 eller 27 til at arbejde om Søndagen, er berettiget til at kræve udført Overarbejde om Søndagen saaledes, at naar den samlede Arbejdstid indenfor 3 Uger ikke sammenlagt overskrider 160 Timer, skal det her præsterede Over- og Søndagsarbejde, som ligger udover den 48-Timers Arbejdsuge, ikke afspadseres. — Det kan ogsaa siges paa den Maade, at Virksomheder arbejdende i regelmæssig Døgndrift, og som ellers normalt og i Overensstemmelse med Overenskomsten kun har en 48-Timers Arbejdsuge, har Ret til 5⅓ Overarbejdstime pr. Uge og vel at mærke, Overarbejde, som er afspadseringsfrit.

Hvad angaar Søndagsarbejde set i Relation til Overarbejdsloven paa *Virksomheder, der ikke arbejder i regelmæssig Døgndrift,* gaar Socialministeriets Fortolkning ud paa, at selvom disse Virksomheder har den samme Dispensation som ovenfor nævnt fra Fabrikslovens § 26 eller 27, falder disse dog med Hensyn til Tilladelse til Overarbejde og Afspadsering af dette ind under § 4 og 5 i Lov om Forbud mod Overarbejde.

§ 3.

Stk 1. Overarbejde er — med de Undtagelser, der følger af nedenstaaende Bestemmelser — forbudt. Hvile- og Spisetider medregnes ikke i den normale Arbejdstid, naar det staar Arbejderne frit for under disse at fjerne sig fra Arbejdspladsen.

Stk. 2. Den Omstændighed, at en Arbejdsgiver eller en Arbejder ikke tilhører vedkommende Organisation, kan ikke fritage ham for Overholdelsen af de Regler, der i Henhold til Bestemmelserne i denne Lov gælder for Personer, der er Medlemmer af Organisationerne.

I Stk. 1 fastslaas, at hvis Arbejderne overenskomstmæssigt er forpligtet til at opholde sig paa Virksomheden, medregnes Spisepavsen til den normale Arbejdstid.

Efter Stk. 2 er det ikke afgørende om en Arbejder eller Arbejdsgiver tilhører en af de kontraherende Organisationer. — Det er ligegyldigt om Arbejderen eller Arbejdsgiveren er uorganiseret eller organiseret. Lovens Bestemmelser er de underkastet fuldtud, hvis der i paagældende Fag er en Overenskomst, som indeholder Regler om Arbejdstid, der kan siges at være normgivende for hele Faget, d. v. s. at Overenskomsten har et saadant Omfang, at den faktisk dækker Aftaleforholdet indenfor det paagældende Omraade. — Som Eksempel kan nævnes, at Murerforbundet har saadanne overenskomstmæssige Aftaler, som kan siges at være normgivende for hele Landet, — derfor kan det ikke hjælpe nogle kristelige Murermestre og ditto Svende, at de enes om, at Arbejdstiden skal udvides til 12 eller 13 Timer pr. Dag til normal Timeløn, her vil Murerforbundet ved at indbringe Klage til § 7-Udvalget (jfr. den senere Omtale af § 7) faa vedkommende Arbejdsgivere og Arbejdere klapset af, derved at de sidstnævnte kommer til at afspadsere det Arbejde, som de har udført udover de 8 Timer pr. Dag. — Loven skelner nemlig ikke mellem Overarbejdsbetalingen eller normal Timeløn, og det afgørende er her, hvad der i Fagets Overenskomster er fastsat som normal Arbejdstid.

§ 4.

Overarbejde er tilladt i følgende Tilfælde:

a) naar uforudseelige Hændelser i væsentlig Grad har forstyrret eller truet med at forstyrre den jævne Drift, samt naar saadanne Hændelser nødvendiggør Overarbejde, for at Raastoffer, Varer eller andre Værdier ikke skal tage Skade,
b) naar den sædvanlige Drift ikke kan gaa sin Gang, uden at enkelte Arbejdere maa begynde før eller slutte senere end de andre Arbejdere, og Forholdet ikke skønnes at kunne ordnes ved en Forskydning af Arbejdstiden for disse Arbejderes Vedkommende, dog at vedkommende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer herom skal være enige,
c) naar paagældende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer skønner, at særlige Forhold gør det ønskeligt for et vist Tidsrum at fremskynde eller forøge Arbejdet i en vis Industri eller en vis Virksomhed,
d) naar Arbejdsgiveren skønner det nødvendigt, at enkelte Arbejdere anvendes til Overarbejde, og Enighed derom kan opnaas med paagældende Arbejdere. I Bedrifter, hvor der findes Tillidsmand, skal dog — om muligt — denne give sit Samtykke.

For hele § 4 gælder det, at Overarbejde, som udføres i Overensstemmelse med Afsnit a—d, er tilladt under visse nærmere fastsatte Bestemmelser, men samtidig fremgaar det af Lovens næste Paragraf (§ 5), at saadant Overarbejde under alle Forhold skal afspadseres.

Stk. a maa forstaas derhen, at den kommer til Anvendelse ved f. Eks. Maskinskade, Oversvømmelse, Ildebrand eller lignende Tilfælde, som kan henregnes til Begrebet »uforudseelige« Hændelser, og Arbejdsgiveren behøver i saadanne Tilfælde ingen Sanktion fra Arbejderside for at faa udført nødvendigt Overarbejde. Det Overarbejde, som kan kræves udført efter a), bliver derfor den Undtagelse, der ellers bekræfter Reglen, *at der skal foreligge Overenskomst, før Overarbejde er tilladt.*

Stk. b tager Sigte paa Arbejde, der af Hensyn til Driften skal udføres af enkelte Arbejdere før eller efter den normale Arbejdstid. Det kan være Kedelpasseren, som skal møde tidligere af Hensyn til Driften, det kan være Rengøringsarbejde eller eventuelt Reparationsarbejde, som ikke kan udføres i den normale Arbejdstid.

Stk. c er og vil blive det mest anvendte med Hensyn til Regler for det vi vil kalde tilladt Overarbejde. — Forskellige Ting kan her spille ind, og naar Arbejder- og Arbejdergiverorganisation er enige herom, vil Overarbejde være tilladt. — Ministeren nævner herom i sin Omtale, at en udvidet Sæsondrift eller Overholdelse af Leveringsfrister skal være den naturlige Aarsag til, at Udførelse af Overarbejde bliver tilladt.

Stk. d. Med Hensyn til Tilladelse til at udføre Overarbejde er Stk. d at ligestille med Stk. b og Stk. c. — Efter b) og c) har vi lige fastslaaet, at Fagorganisationens Anerkendelse skal foreligge; efter d) vil Overarbejde kunne udføres, saafremt der mellem den enkelte Arbejdsgiver og enkelte Arbejder er Enighed herom. Om muligt skal Tillidsmanden dog give sit Samtykke, og vi forstaar Ordene: »om muligt« saaledes, at dersom det ikke er muligt forud at opnaa Tillidsmandens Samtykke, skal dette søges indhentet efter at Overarbejdet er præsteret. — Stk. d paalægger ikke Arbejderne nogen Pligt til at udføre Overarbejde, som ikke i Forvejen indeholdes i den Overenskomst, som den

paagældende Arbejder er underkastet, og vi vil derfor sammenfatte Meningen med Stk. d paa den Maade, at Overarbejde ikke kan kræves udført af samtlige Arbejdere og dermed gøre de nødvendige Aftaler som forudsættes efter Stk. c illusoriske.

§ 5.

Stk. 1. Det Antal Timer, der i Henhold til § 4 udføres som Overarbejdstimer, skal udlignes ved Bortfald af et tilsvarende Antal Arbejdstimer inden for den normale Arbejdstid. Udligningen skal paabegyndes snarest muligt og om muligt være afsluttet inden 14 Dage efter Overarbejdets Afslutning. Disse Regler for Udligning kan dog fraviges, for saa vidt der mellem vedkommende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisation er sluttet Overenskomst om en tillempet Ordning. En saadan Overenskomst skal godkendes af Socialministeren.

Stk. 2. Indskrænkning i Beskæftigelsen som Følge af Sæsonen eller Vejrligets Indflydelse paa den daglige Arbejdstid betragtes ikke som Udligning af præsteret Overarbejde.

Stk. 3. Det i Henhold til § 4 tilladte Overarbejde skal, uanset at det udlignes ved Bortfald af et tilsvarende Antal Arbejdstimer inden for den normale Arbejdstid, aflønnes med den i paagældende Overenskomst for almindeligt Overarbejde fastsatte Betaling.

Forsaavidt der ikke foreligger en Overenskomst efter § 4, Stk. b eller c, vil det Overarbejde ,der er tilladt efter a) og d) være at afspadsere snarest muligt, og Afspadsering skal om muligt være afsluttet inden 14 Dage efter, at Overarbejdet er præsteret. Foreligger der derimod en Aftale, som efter § 4, Stk. b eller c tillader Udførelse af Overarbejde, vil der i en saadan Overenskomst samtidig være at fastsætte Regler for, hvorledes Afspadseringen skal foregaa. En saadan Overenskomst skal dog efter Aftale mellem de to Hovedorganisationer for det første godkendes af de respektive Hovedorganisationer, Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, som forsaavidt den der bliver tiltraadt, indsender Overenskomsten til Socialministerens Godkendelse.

I Stk. 2 fastslaas det, at Indskrænkning i Arbejdstiden, f. Eks. indenfor Entreprenørfaget i December og Januar Maaned ikke kan benyttes som Afspadseringstid, ligesom Regnvejrsdage heller ikke kan anvendes til Afspadsering.

Stk. 3 fastslaar, at Betingelsen for Overarbejde uanset Lovens Krav om Afspadsering er den overenskomstmæssigt fastsatte, derved vil Arbejdsgiverne være afskaaret fra at benytte en Bestemmelse, der findes i en Række Overenskomster, gaaende ud paa at Overarbejdsbetalingen først ydes efter fuld Arbejdsuge.

§ 6.

Det paahviler vedkommende Arbejdsgiver efter nærmere af Socialministeren fastsatte Regler:

a) ved Opslag paa synlige Steder i Arbejdslokalet eller paa andet dertil egnet Sted at bekendtgøre Tiden for Arbejdets Begyndelse og Ophør samt, hvor der arbejdes med Skifter, Tiden for hvert enkelt Holds Begyndelse og Ophør,
b) paa samme Maade at bekendtgøre Hvile- og Spisetider, som ikke medregnes i Arbejdstiden (jfr. § 3, Stk. 1. 2. Pkt.), samt
c) at indføre Bemærkning om stedfundet Overarbejde i en særlig Overarbejdsjournal.

Efter Samraad mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, har det efter § 7 nedsatte Udvalg paa 3 Medlemmer, til Socialministeriet afgivet Indstilling om det Opslag, der skal benyttes og i hvilket Arbejdstiden skal bekendtgøres. — Indstillingen gaar kort ud paa, at Opslaget skal angive den overenskomstmæssige, normale Arbejdstid for Flertallet af Virksomhedens Arbejdere, paa samme Maade forholder det sig med Hensyn til Hvile- og Spisepavser. — Opslaget vil være at anbringe i Arbejdslokale, Spiselokale eller et andet dertil egnet Sted. — Med Hensyn til Overarbejdsjournalen har samme Udvalg indstillet til Socialministeriet, at det af denne klart fremgaar, i hvilken Uge Overarbejdet har fundet Sted, samt hvilke Overarbejdstimer, der er afspadseret, og hvornaar Afspadseringen har fundet Sted.

§ 7.

Stk. 1. Uenighed om præsteret Overarbejdes Lovlighed eller dettes Udligning inden for den normale Arbejdstid kan af Hovedorganisationerne inden for paagældende Fag eller faglige Omraade forelægges for et af Arbejdsraadet inden for dets Midte nedsat Udvalg paa 3 Medlemmer, nemlig Raadets Formand, en Repræsentant for Arbejdsgiverne og en Repræsentant for Arbejderne.

Stk. 2. Udvalgets Afgørelser er endelige.

Det af Arbejdsraadet af dets Midte udpegede Tremandsudvalg bestaar af:

Amtmand R. Lassen, som Formand,

Hovedkasserer Hans Jacobsen, som Repræsentant for Arbejderne, og

Direktør Hans L. Larsen, (der er Formand for Foreningen af Fabrikanter i Jernindustrien i Provinserne), som Repræsentant for Arbejdsgiverne.

Udvalget har af Socialministeriet faaet overdraget at godkende eller forkaste de Hovedaftaler, der træffes mellem Organisationerne med Hensyn til Lovens § 4 og 5 og faar til Udtalelse de Forespørgsler, der kan foreligge med Hensyn til Forstaaelse af Lovens Indhold og Omraade. — Udvalget faar endelig fra Socialministeren forelagt til Erklæring de Ansøgninger, der indsendes i Overensstemmelse med Lovens § 9, samt selvfølgelig de Overtrædelser, som i Henhold til Lovens § 8 indbringes til Udvalget.

De Afgørelser, som Udvalget træffer er endelige, og man kan derfor ligestille dette Udvalgs Afgørelser med Den faste Voldgifts Kendelser, der ogsaa er inappelable.

§ 8.

Stk. 1. Den Arbejdsgiver eller hans Stedfortræder, der imod denne Lovs Bestemmelser anvender nogen Arbejder til Arbejde, er for hver

saadan ulovlig sysselsat Person ifaldet en Bøde paa ikke under 10 Kr., dog saaledes at Overtrædelsen kun paatales, saafremt det i § 7 omhandlede Udvalg eller den faglige Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisation, der omfatter det Arbejdsomraade, hvorunder paagældende Arbejde falder, stiller Krav derom.

Stk. 2. Den Arbejder, der udfører Arbejde i Strid med Lovens Bestemmelser, straffes med Bøde, dog saaledes at Overtrædelsen kun paatales, saafremt Udvalget eller den faglige Arbejderorganisation, der omfatter det Arbejdsomraade, inden for hvilket hans Arbejde falder, stiller Krav derom.

Stk. 3. Bøderne tilfalder vedkommende Kommunekasse.

Man vil bemærke, at kun de Organisationer, hvorunder Arbejdet efter sin Natur henhører, har Paataleret til § 7-Udvalget, d. v. s. at Smedeforbundet ikke kan være Klager, hvis det er en Murer, som har overtraadt Bestemmelserne om Forbud mod Overarbejde, men derimod og alene Murerforbundet og da igennem De samvirkende Fagforbund. — Dette sidste, at Klagerne indsendes gennem Hovedorganisationen, er intet Paabud efter Loven, men det vil sikkert i Praksis være den bedste Fremgangsmaade.

Som det fremgaar af ovenstaaende kan kun de direkte interesserede Organisationer optræde som Klagere over begaaede Overtrædelser, heraf følger, at Politiet ikke — som ellers gældende i andre Forhold — kan indbringe Klage, men det kan selvfølgelig henlede den paagældende Organisations Opmærksomhed paa, at der begaas Lovovertrædelse, og Organisationen maa derefter foretage det videre fornødne. — Heraf fremgaar det, at Organisationen — altsaa Organisationens Repræsentanter — selv maa være Undersøgere, selv maa kunne dokumentere den begaaede Ulovlighed, og vi kan ikke her anmode om Politiets behagelige Medvirken.

Sager og Paatale i Medfør af denne Lov behandles ved de almindelige Domstole, og de kan ikke indbringes til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

§ 9.

Socialministeren kan for saadanne Fags eller Branchers Vedkommende, hvor Arbejdsløsheden er ringe, dispensere fra Lovens Bestemmelser.

En nærmere Forklaring hertil er formentlig overflødig, ligesom Dispensationsansøgninger skulde være det. Lovens Hensigt er nemlig at fremskaffe Arbejde til flest mulige af vore arbejdsløse, og det skulde derfor være udelukket, at enkelte Fag eller Brancher i Ly af § 9 kunde lukke for naturlig og nødvendig Tilgang til paagældende Fag.

§ 10.

Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i Kraft den 1. Oktober 1937 og er gældende indtil 1. April 1940.

Ved en Forhandling for nylig i Arbejdsgiverforeningen udtalte en Arbejdsgiver, at den største Fejl ved Loven fremgik af dens § 10, hvor der skulde have staaet: »Denne Lov gælder kun for Færøerne«.

Fra et Arbejderstandpunkt er det selvsagt først og fremmest Lovens § 4 og 5, der har Interesse, men da Lovens § 2, Stk. 4, efter vor Mening piller ret stærkt ved selve det arbejdsskabende Princip, som er nedlagt i §§ 4 og 5, anser vi det for rigtigst at fremsætte et Par Bemærkninger til den af Socialministeriet trufne Fortolkning af § 2, Stk. 4. — Som Hoved- og Ledemotiv for Loven maa stadig ligge Kravet om Fremskaffelse af Arbejde, ellers vilde Loven være meningsløs, og vi kan derfor ikke acceptere en Fortolkning, som den foreliggende, der gør et Forsvar for selve Lovens Fremkomst besværligt. — Tager vi nemlig de Virksomheder, der arbejder i regelmæssig Døgndrift og som overenskomstmæssigt har en Arbejdstid paa 48 Timer, saa vil de Arbejdere, der er beskæftiget i disse Industrier, — vi kan i Flæng nævne: Bryggerierne, Handelsmøllerne og Papirfabrikerne, — normalt være helaarsbeskæftigede, og af den Aarsag være i Besiddelse af en større økonomisk Evne til at bære Afspadsering af præsteret Overarbejde fremfor den arbejdsløse Arbejder, som kun i Ny og Næ har nogle Ugers eller enkelte Maaneders Beskæftigelse.

Nu siger Fortolkningen af Loven, at den første Kategori af Arbejdere paa de Virksomheder, der har Dispensation fra Fabriklovens § 26 eller 27, vil have Lov til i Gennemsnit pr. Uge at udføre 5⅓ Overarbejdstime, der ikke skal afspadseres, medens den Arbejder, som er saa uheldig paa kortere eller længere Tid at have Overarbejde paa en Virksomhed, som ikke har Søndagsdispensation, skal afspadsere samtlige de præsterede Overarbejdstimer. — Dette er efter vor Mening et saa uretfærdigt Forhold, affødt af den juridiske Fortolkning af Ordvalget i Lovens § 2, Stk. 4, at dette ikke kan blive det sidste Ord i denne Sag.

Om selve §§ 4 og 5 maa det siges, at Organisationerne i visse Tilfælde forveksler Aarsag og Virkning, idet Arbejdsgiverne i Kraft af Reglerne om Afspadsering efter § 5 i mange Tilfælde faar en ubegrænset Ret til at kræve udført Overarbejde efter § 4, og i altfor faa Tilfælde er der her taget Hensyn til § 4, Stk. c, hvor Socialministeren i sine Bemærkninger udtrykkelig gør opmærksom paa to Ting nemlig Sæsonkrav eller Overholdelse af Leveringsfrister. — Altsaa Spørgsmaalet er ikke afgjort i Overensstemmelse med Lovens Forudsætninger, naar man blot træffer Aftale om Afspadseringsregler; men det havde været af ulige større Betydning, om Adgangen til Overarbejde var blevet begrænset, idet man derved vil have opnaaet at faa flere Arbejdere ind i Produktionen.

Bestemte Regler om Afspadsering omfattende eet eller flere Fag lader sig ikke udforme, og Maaden, hvorpaa Afspadseringen skal finde Sted, maa i hvert enkelt Tilfælde afgøres efter de specielle Forhold, der gør sig gældende indenfor Faget eller indenfor paagældende Fags Brancher, idet man dog stadig bør holde sig for Øje, at Opsamlingsperioden og Afspadseringstiden lægges paa en

saadan Maade, at man derved aabner Mulighed for at drage flest mulige Arbejdere ind i Produktionen. De indtil nu trufne Aftaler om Opsamlingsperioder af Overarbejdet ligger derfor vidt forskellig, fra 14 Dage og til 2—3 Maaneder, som det er gældende for Typograferne, er det almindelige. Bryggeriarbejderne har dog en Opsamlingsperiode paa et helt Aar, men dette er foreløbig en Undtagelse.

Opsamlingen af præsteret Overarbejde kan ogsaa ske paa den Maade, at man enten samler 8 Timer sammen og derefter foretager Afspadsering, eller derved, at man samler sammen indtil den paagældende Arbejder har 48 Timer og derefter afspadserer en Uge i Sammenhæng.

Vi maa i denne Forbindelse tilraade, at Afspadsering af præsteret Overarbejde sker i Sammenhæng, d. v. s. at Afspadseringen ikke gennemføres paa den Maade, at der f. Eks. afspadseres 1 Time om Dagen, for derved skaffes der ikke Beskæftigelse til flere Arbejdere.

Der er heller ikke noget i Vejen for, at man som Malerforbundet f. Eks. anerkender en Sæson fra Paaske til Pinse som Opsamlingsperiode, og at Afspadsering af det udførte Overarbejde indenfor denne Sæson paabegyndes senest 14 Dage efter Pinse, naar man saa samtidig har en Bestemmelse om, at Overarbejde udenfor Sæsonen afspadseres i Overensstemmelse med Lovens § 5.

Afspadsering af præsteret Overarbejde bør ikke sammenlægges og henstaa til Afspadsering i Forbindelse med Sommerferien. Hvis dette nemlig bliver Tilfældet, — og der er en vis Tilbøjelighed hos enkelte Arbejdsgivere til at benytte denne Fremgangsmaade, — og der derved opnaaes længere Frihed i Forbindelse med Ferieugen, saa vilde vore Krav om en længere Ferie forflygtiges, derfor maa vi holde Afspadsering for sig og Ferie for sig.

Det almindelige indenfor de Fag, som indtil nu har truffet Aftale med Hensyn til Afspadsering, er, at kun Overarbejdsprocenterne udbetales i den Lønningsuge, hvor Overarbejde har fundet Sted. Deraf følger, at selve den normale Timeløn for det præsterede Overarbejde indestaar i Virksomheden og først udbetales, naar Afspadseringen finder Sted. — Det er et Princip, som vi af Hensyn til selve Lovens Overholdelse bør fastholde i de Aftaler, der skal træffes.

Det vil ogsaa være naturligt i Reglerne mellem Organisationerne at faa fastslaaet, at Afspadsering af præsteret Overarbejde skal finde Sted før Arbejdsforholdet ophører; men hvis det indtræffer i Fag, der i Henhold til Overenskomst har Uges Opsigelse, kan man ikke modsætte sig, at Afspadseringen finder Sted i Opsigelsesugen.

Endelig vil det ikke være af Vejen, om der i Aftalerne træffes en Bestemmelse om, at disse Afspadseringsregler kan opsiges med et bestemt Varsel til en bestemt Termin, og det er ikke nødvendigt, at denne Termin er samløbende med selve Fagets Overenskomst, — det kan tværtimod være, at det i visse Tilfælde vil være formaalstjenligt, at Overenskomsten og Afspadseringsreglerne har hver sin Udløbstid, dog maa det hævdes, at hvis der findes Aftaler, — og det gør der, — som ikke har nogen Opsigelsesbestemmelse, saa vil Opsigelse af Afspadseringsreglerne i hvert Fald kunne ske i Forbindelse med Opsigelse af Fagets Overenskomst.

Som gentagne Gange fremhævet er det Lovens Hensigt at drage flest mulige af vore arbejdsløse Kammerater ind i Produktionen, og Socialministeren siger herom i en Skrivelse til de to Hovedorganisationer, dateret den 26. Maj d. A., følgende:

> »Idet man derfor finder at burde opfordre Fagorganisationerne til gennem Forhandling at søge tilvejebragt en overenskomstmæssig Løsning af de af Loven omfattende Forhold, skal man henlede Opmærksomheden paa, at Loven kun er gældende indtil 1. April 1940, samt paa, *at Socialministeren under Lovforslagets Behandling i Rigsdagen har forbeholdt sig at tage op til fornyet Overvejelse at løse Spørgsmaalet ved andre Foranstaltninger, saafremt det skulde vise sig, at Loven ikke vil faa den tilsigtede Virkning for visse Omraader, fordi Overenskomstvejen ikke bliver betraadt*«.

Idet vi gør Socialministerens Ord til vore, gør vi til Slut opmærksom paa, at Lovens Forudsætninger og dens Gennemførelse for de i Arbejde værende Arbejdere er en Prøvesten paa vor Solidaritet overfor de arbejdsløse Kammerater, som kun kender Arbejdsløshedens Forbandelse, og som kun kender Vejen — ikke til og fra Arbejdspladsen, men til og fra Kontrolstedet og til og fra Socialkontoret. At Arbejdsgivere og Det konservative Folkeparti reagerer saa stærkt imod Loven og dens Udformning i Praksis er der maaske ikke saa stort at sige til. De ved jo nemlig, at en Nedskæring selv af den Fortjeneste, der er erhvervet gennem Overarbejde, vil afføde nye Krav fra de Arbejdere, som har mistet en Del af deres hidtidige Fortjeneste.

Vi ser ogsaa de videre Perspektiver, der rækker ud over denne Lov, for hvorledes skulde vi i Praksis kunne gennemføre en 40-Timers Arbejdsuge, — eller blot en 44-Timers Arbejdsuge, — hvis de organiserede Arbejdere reagerede imod at praktisere 48-Timers Arbejdsugen?

Rigsdagens kommende Arbejde.

Som sædvanlig ved Rigsdagssamlingens Aabning knyttede den offentlige Interesse sig særlig til Statsministerens Aabningstale, den saakaldte Trontale, hvori han redegør for Regeringens Program og Rigsdagens kommende Arbejde. Med Henblik paa den senere Tids voksende Vanskeligheder for Haandværk og Industri, Nedgangen i Byggeriet og den stigende Arbejdsløshed er det ganske naturligt, at man fra Arbejderbefolkningens Side navnlig havde Opmærksomheden henvendt ved den Del af Talen, der giver Oplysning om de Foranstaltninger, Regeringen agter at søge gennemført til Ophjælpning af Produktionen, til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og til Forbedring af de sociale Forhold. Ved Omtalen af Statsminister Staunings Programtale skal vi derfor indskrænke os til at

gengive de Udtalelser, der tager Sigte paa disse Spørgsmaal.

Programtalen nævner først Bestræbelserne for en Ordning af Landbrugets Forhold, Gældssaneringen og Beskyttelsesforanstaltningerne i Form af de forskellige Prisordninger, der skal gøre Landbrugsproduktionen mere lønnende og tjene til Forbedring af Landbrugets Vilkaar som Helhed.

Saafremt Landbrugets Produktion kan opretholdes og forøges som hidtil, vil de andre Erhverv formentlig ogsaa være sikret de fornødne Raastoffer og Brændselsstoffer, men Statsministeren henviste i denne Forbindelse til, at selv en Forøgelse af Landbrugsproduktionen ikke skaber Mulighed for en Overvindelse af Arbejdsløsheden. Derfor vil man indenfor den af Statsministeren nedsatte Kommission fortsætte Overvejelserne angaaende Muligheden for at erstatte udenlandske Raastoffer med danske samt for Etablering af nye danske Produktioner. Indtil det er lykkes at finde nye Veje til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, maa man søge at iværksætte eller fremhjælpe saadanne Arbejder, hvortil der fortrinsvis efterspørges ufaglærte Arbejdere, som udgør den store Part af de arbejdsløse, og Statsminister Stauning bebudede i denne Sammenhæng en Forlængelse og eventuelt en Udvidelse af den i forrige Samling vedtagne Lov om Iværksættelse af saadanne Arbejder, hvorved der særligt kan beskæftiges langvarigt og unge arbejdsløse.

Under Socialministeriet forberedes en Lov om Ferie for Lønarbejdere, Ændringer i Ulykkesforsikringsloven med Hensyn til Erhvervssygdomme samt den nødvendige Forlængelse af Lovgivningen om Tilvejebringelse af Beskæftigelse. Ligeledes vil Forlængelse af Lovene om Ungdoms-Arbejdsløsheden og om mellemkommunal Refusion kunne imødekommes.

Endnu kan nævnes, at der forberedes en Lovgivning om Søfolks Arbejdstid og Skibes Bemanding samt om udvidet Støtte til Landbrugs-Fagskoler for Ungdommen.

Fra Indenrigsministeriet forberedes Lov om Støtte til Boligbyggeri, særlig for børnerige Familier, Lov om Sanering af usunde Bydele og en ny Byggelov.

Foruden de nu nævnte Lovgivningsspørgsmaal, som vil blive forebragt Rigsdagen, beskæftiger de forskellige Ministerier sig naturligvis med andre, som i den Udstrækning, det maatte være paakrævet, kan ventes optaget til Behandling.

I Forbindelse med de bebudede Lovforslag om Landbrugets Forhold, vil der ogsaa blive fremsat Forslag om Forlængelse af Loven om Tilvejebringelse af Landbrug, og der vil heri blive optaget Bestemmelser, der tager Sigte paa Opførelse af Boliger for Landarbejdere for derved ogsaa at bidrage til Bevarelse af Arbejdskraft for Landbruget. Desuden foregaar der Overvejelser angaaende Revision af Loven om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælper.

— — —

Vi har her i al Korthed anført de Punkter i Staunings Programtale, der kan paaregne størst Interesse i Arbejderkredse. Som det vil ses af foranstaaende Oversigt, forestaar der et betydningsfuldt Lovgivningsarbejde, og Gennemførelsen af de her omtalte Lovforslag vil blandt andet kunne paavirke Beskæftigelsesforholdene i gunstig Retning. Vi udtaler Haabet om, at Rigsdagen vil have Held til at løse de af Statsminister Stauning skitserede Opgaver paa en saadan Maade, at Tidens mange økonomiske Vanskeligheder, der tynger særligt haardt paa Arbejderne, kan overvindes. Hovedopgaven for Rigsdagens kommende Arbejde maa være Foranstaltninger, der kan dæmme op for den ondartede Arbejdsløshed og skabe større økonomisk Tryghed for den arbejdende Befolkning og dermed virke til Gavn for hele det danske Samfund.

J. J. Møller død.

En af dansk Fagbevægelses Pionerer, tidligere Formand for Dansk Tekstilarbejderforbund, Væver J. J. Møller, er den 5. Oktober afgaaet ved Døden i en Alder af 85 Aar.

J. J. Møller har fra sin tidligste Ungdom taget aktiv Del i Fagbevægelsens Arbejde, og ganske naturligt faldt hans Hovedgerning indenfor Tekstilindustrien. Han har været med til at stifte de fleste Tekstilarbejder-Fagforeninger og var ligeledes Medstifter af Tekstilarbejderforbundet, hvis Formand han var ligefra Starten i 1885 indtil Forbundskongressen i 1918, hvor han frabad sig Genvalg. Det faldt ham dog svært helt at skille sig fra sit gamle Arbejdsfelt, og fra 1918 til 1935 udførte han derfor forskelligt Arbejde paa Forbundskontoret. Blandt Tekstilarbejderforbundets Medlemmer staar han fremdeles som den, der har ydet den største personlige Indsats ved den organisatoriske Samling af de danske Tekstilarbejdere og ved Opbygningen af Forbundet.

J. J. Møllers Virksomhed var dog ikke begrænset til det eget Forbunds Arbejdsomraade, men strakte sig langt videre. Han har i Tidens Løb beklædt talrige andre Tillidshverv indenfor Arbejderbevægelsen, bl. a. var han Medlem af De samvirkende Fagforbunds første Forretningsudvalg. I denne Egenskab var han Medunderskriver af »Septemberforliget«, og med ham gik den sidste bort af de Mænd, der i 1899 satte deres Navn under dette for Fagbevægelsen og for det faglige Retsforhold saa betydningsfulde Dokument.

Væver Møller var en ihærdig Agitator, en dygtig Organisationsmand, et fint og nobelt Menneske, der i Kraft af sin Erfaring og sin Indsigt har gjort sig i høj Grad fortjent af Arbejderbevægelsen, hvis Sag han satte højere end alt andet.

Hans store Gerning vil altid blive mindet med Taknemlighed og sikre ham en Plads i Fagbevægelsens Historie.

RUNDSKUE

INDUSTRIBERETNINGEN FOR 1936. Industriforeningen i København har udgivet sin Industriberetning for 1936, der er udarbejdet paa Grundlag af Beretninger fra 903 industrielle Virksomheder.

Beretningen fremhæver, at Danmark i 1936 paa flere betydende Omraader af Erhvervslivet direkte har kunnet drage Fordel af den almindelige Bedring i Verdensøkonomien, der gjorde sig gældende i dette Aar. Medens Konjunkturforbedringen for Landbruget Verden over navnlig ytrede sig i stigende Priser, har den for Industrien næsten overalt givet sig til Kende ved en betydelig Stigning i den industrielle Produktion. Det fremgaar imidlertid, at medens Indeks for den samlede industrielle Verdensproduktion steg fra 85 i 1935 til 95 i 1936 (1929 = 100), er den danske Industris Produktions-Indeks kun steget fra 125 i 1935 til 130 i 1936 (med 1931 = 100). Den danske Industriproduktion er saaledes i Aaret 1936 steget forholdsvis mindre end den almindelige Stigning i Verdens Industriproduktion.

Den danske Industris Produktionsstigning var i 1936 lavere end i de foregaaende Aar, og man har ment, at dette skyldes den lange Arbejdsstandsning i Foraaret 1936 og den dermed følgende Afbrydelse af Produktionen. Paa Grundlag af en indgaaende Undersøgelse, kommer Industriberetningen dog til det Resultat, at Industriens Produktionsresultat for hele Aaret 1936, trods de af Arbejdsstandsningen forvoldte Forstyrrelser, kan tages som Udtryk for en Normalproduktion, og det maa antages, at største Delen af det ved Lockouten foraarsagede Produktionstab er udlignet senere paa Aaret.

Om Aarsagen til Industriproduktionens Stigning hedder det, at den i 1936 i endnu højere Grad end i de foregaaende Aar har hvilet paa den fortsatte Udvidelse af det almindelige personlige Forbrug.

Befolkningens Købeevne blev fuldt opretholdt i 1936 og dermed Grundlaget sikret for den indenlandske Afsætning af de store almindelige Forbrugsartikler, som er Industriens Hovedproduktion.

Fra 1931 til 1935 var der en Nedgang i Indførslen af færdige Industrivarer, men derefter viste der sig nogen Stigning i 1936. Stigningen omfattede navnlig Maskiner og Papir samt Papirvarer. Det kan tilføjes, at Stigningen i Færdigvareimporten er fortsat ret betydeligt i 1937.

De Produktionsgrene, som i 1936 viste den stærkeste Stigning, var saadanne, der kunde drage Fordel af den almindelige Konjunkturforbedring. Det drejede sig i første Række om Bygningen af Skibe og Fremstillingen af Maskiner.

Der oprettedes i 1936 et betydeligt Antal nye Aktieselskaber, ialt 88, med en Aktiekapital paa 9,7 Mill. Kr. Højst 2 Mill. Kr. gjaldt dog nystartede Virksomheder; Resten stammede fra ældre Foretagender, der gik over til Aktieselskabsformen.

UDVEKSLING AF UNGE ARBEJDERE. Den nordiske økonomiske Samarbejdskomité har nedsat et Udvalg til Undersøgelse af Mulighederne for en Udveksling af unge Arbejdere mellem de nordiske Lande for derved at sætte dem i Stand til at lære Forholdene i de forskellige Lande at kende. Dette Udvalg holdt fornyligt Møde i Stockholm. Man enedes paa Mødet om at rette Henvendelse til Regeringerne i de nordiske Lande om Bevarelse af sociale Rettigheder for saadanne Arbejdere, saaledes at f. Eks. en Dansker, der kommer til Sverige, eller omvendt, dækkes af Ulykkes-, Invalide-, Syge- og Arbejdsløshedsforsikringen. Eventuelt kan der ogsaa blive Tale om Refundering af Rejsepenge.

Endvidere vedtoges Ordlyden til en Henvendelse, der tænkes rettet til Arbejdsgiverne angaaende denne Sag og hvori der henvises til Betydningen af en saadan Udveksling.

Endelig vedtoges en Henvendelse til de nordiske Landes faglige Organisationer om at tage sig af disse Spørgsmaal og bidrage til, at de unge Arbejdere modtages paa kammeratlig Vis.

Udvekslingen tænkes ordnet fra Fag til Fag, maaske med Oprettelse af et specielt Organ, der tager sig af alle herunder henhørende Spørgsmaal.

ARBEJDSLEDERLØNNINGER. Foreningen af Arbejdsledere i Danmark har i sit Blad »Arbejdslederen« offentliggjort en statistisk Oversigt over Medlemmernes Lønninger.

I 1932 havde 30,2% af Medlemmerne under 4000 Kr. i Aarsindtægt, i Aar er denne Procent dalet til 26,7.

Gruppen med fra 4000 til 6000 Kr. i Aarsindtægt omfattede i 1932 56,7% af Medlemmerne, i Aar derimod 60,1%, medens Gruppen af Medlemmer med over 6000 Kr. i Aarsindtægt kun har haft en ganske ringe Vækst.

Det bemærkes, at Medlemmerne med de laveste Lønninger mest er ældre, som har været i Foreningen i en Aarrække. I de sidste Aar har Foreningen imidlertid praktisk talt ikke optaget Medlemmer med under 4500 Kr. i Løn — dog med nogen Undtagelse i Provinsen, navnlig hvor der ydes Fribolig, Belysning og Brændsel. Saadanne Emolumenter er ikke regnet med i Lønstatistiken. Gennemsnitsindtægten for samtlige Medlemmer udgjorde i 1936 4900 Kr., men i Provinsen ligger det gennemsnitlige Lønniveau noget lavere end i Hovedstaden.

LÆRLINGERAADET. I Henhold til den nye Lærlingelov, der traadte i Kraft den 1. Oktober, skal der oprettes en øverste raadgivende Institution, Lærlingeraadet. Raadets Formand udnævnes af Kongen, og desuden udpeger Arbejdsgiverne og Arbejderorganisationerne hver 6 Medlemmer. Til Medlemmer af Raadet har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg indstillet følgende: Forbundsformand *Peter Andersen*, Forretningsfører *Sigvald Hellberg*, Forbundsformand *Niels Madsen*, Forbundsformand *Marius Madsen*, Afdelingsformand *Gustav Pedersen* og Sekretær *Harald Heie*. De to sidst anførte er i Henhold til Lovens Bestemmelser udpeget af Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund.

Socialministeriet har derefter udnævnt de ovennævnte til Medlemmer af Raadet og til Formand udpeget Retspræsident *O. Haack.*

ENGROSPRISTALLET. Det af Statistisk Departement beregnede Engrospristal for September viser for anden Gang i Aar en mindre Nedgang, idet Tallet i Forhold til den foregaaende Maaned er gaaet ned med 1 Point, nemlig fra 148 til 147. Prisudviklingen er fortsat gunstig for vort Lands Økonomi, idet Tallet for Eksportvarernes Vedkommende er steget fra 161 til 168, medens det for Importvarer er faldet fra 165 til 164. For Hjemmemarkedsvarer er Tallet uforandret 136.

En opsigtvækkende Tale.

Af Karl Ehrlich.

Under den store Cirkusforestilling i Nürnberg, ogsaa kaldet nationalsocialistisk Rigspartidag, optraadte ogsaa den tyske Arbejdsfronts almægtige Leder, Dr. Ley, for at aflægge Beretning om Arbejdsfrontens Virksomhed. Denne Beretning var meget mangelfuld og gav ikke Oplysning om de Ting, der stærkest interesserer Offentligheden, men maaske har Ley glemt dette under sin Tale, som vakte ligefrem Forbløffelse. Sandsynligvis har Dr. Ley som sædvanlig ikke været helt nøgtern, thi ellers vilde han sikkert ikke have udtalt sig saa aabenhjertet som sket er. I den tyske Presse fandtes der derfor kun korte Antydninger af denne opsigtsvækkende Tale, som kun »Völkischer Beobachter«, Nazisternes Hovedorgan, noget overilet bragte i sin fulde Ordlyd. Med dette Blad som Kilde vil vi her fastholde nogle af Leys interessante Afsløringer. Han indledte sin Tale som følger.

»Da Føreren i April 1933 gav mig Ordre til at overtage Fagforeningerne, skete det ikke, fordi jeg paa nogen Maade var Fagforeningsekspert. Jeg anede næppe, hvormange Fagforeninger der eksisterede, og Forskellen mellem de forskellige Retninger var mig fuldkommen ubekendt. Mindst vidste jeg Besked om Finansieringen og Opbygningen af disse Organisationer og deres forskellige Erhvervsforetagender. Med et Ord: Jeg skulde overtage Fagbevægelsens Ledelse uden at kende det mindste til dens Forhold. Og jeg tror, at jeg selv var den, der var mest forbavset over, at netop jeg blev betroet med denne Opgave. Det var jo slet ikke saaledes, at vi havde et færdigt Program, som vi kunde tage frem og bygge Arbejdsfronten op efter. Men jeg fik som sagt Førerens Ordre til at overtage Fagforeningerne og maatte saa selv se, hvorledes jeg bedst kunde skille mig fra dette Hverv.«

Det er vel nok interessant. Dr. Ley indrømmer altsaa aabenlyst, at han overhovedet slet ikke anede, hvad en Fagforening var. Men ikke desmindre talte han i det den 2. Maj udsendte Opraab om den indenfor Fagbevægelsen bestaaende store Korruption, som nu skulde udryddes. Han vidste ingenting, men han beskyldte alligevel mod bedre Vidende de tyske Fagforeningsførere for Uærlighed og Korruption. Derved afslører han sig selv som den samvittighedsløse Æresskænder og Bagvasker, han i Virkeligheden er. Han paastod dengang, at de tyske Fagforeningsledere havde opbrugt alle betroede Midler, men han indrømmede nu i sin Tale, at »der fandtes Reservefonds paa ialt 120 Millioner Mark«. Det er ikke faa Penge, og det var altsaa Løgn, han fortalte i det nævnte Opraab.

Samtidigt afslørede Ley i sin Tale Forvirringen i Nazisternes Rækker. De anede i Virkeligheden slet ikke, hvad de skulde stille op med Fagforeningerne. Hvor højt talte de i sin Tid ikke om den Stænderorganisation, de agtede at bygge op, og Dr. Ley betegnede endog dengang Arbejdsfronten som en Begyndelse til Stænderorganisationens Opbygning.

Hvad siger han nu?

»Idémæssigt herskede der vild Forvirring hos os. Naar kun to Nationalsocialister kom sammen og drøftede Spørgsmaalet om Stænderopbygningen, var der bestemt ti forskellige Meninger, thi hver havde sine egne Opfattelser vedrørende dette Spørgsmaal. I Juni og Juli 1933 nærmede vi os en direkte Katastrofe. Jeg kan røbe Dem, at jeg har tilbragt adskillige søvnløse Nætter paa Grund af denne Stænderopbygning, som ikke vilde ind i mit Hovede, saaledes at jeg tilsidst allerede troede, at jeg var dummere end de andre, der ved de stedfindende Forhandlinger klogeligt hyllede sig i Tavshed og lod, som om de kendte noget til Sagen. Dette vilde jeg dog ikke lade sidde paa mig, og jeg søgte derfor med al Energi at danne mig en Mening om denne Ting.«

Denne Indrømmelse viser Nazisternes fuldkomne Ideforladthed og det frygtelige Intrigespil indenfor de Ledendes Rækker. Ingen af dem havde Begreb om Tingene, men lod som om de var fuldstændig inde i Sagen. Bedre end Dr. Ley kan man overhovedet ikke afsløre det nazistiske »autoritære Førerprincip«.

Det er bemærkelsesværdigt, at Ley i sin Tale vendte sig meget skarpt mod den nationalsocialistiske Bedriftscelle-Organisation, der har bestaaet i 10 Aar og altid har været Partiets Kælebarn. Han betegnede den nu som en Klassekamp-Organisation ligesom Fagforeningerne, der ikke havde Plads indenfor Nazismens Ideologi. Betegnende nok var det Bedriftscelle-Organisations »Rigsobmand«, der ledede det Møde, hvor Ley fremsatte dette Angreb. Forestaar der mon en Udrensningsaktion indenfor Arbejdsfronten?

Men Intriganten Ley, som her overfor 30.000 Arbejdsfronts-Funktionærer fremsætter Paastande, som de andre ikke kan tilbagevise, beklager sig ogsaa over de andres Intriger. Han paastaar tilmed, at endog selve »Loven om Ordningen af det nationale Arbejde« — Slaveloven, som de tyske Arbejdere kalder den — der officielt altid fejres som det Tredje Riges grundlæggende Lov i Arbejdsretsspørgsmaal, ikke var andet end en Intrige imod ham. Ordret erklærede han:

»Føreren sagde engang til mig for 1½ Aar siden: »Nuvel Ley, jeg var mange Gange den eneste, som endnu stolede paa Dem.« Med andre Ord, alle de andre afviste vort Arbejde. Føreren forhindrede ogsaa, at vi blev fordægtiget som Marxister.

De finansielle Forhold var fuldkommen forvirrede. Banken havde kun likvide Midler for tre Dage, og overalt var der Gæld. Modstanderne fortalte Føreren, at Arbejdsfronten var fallit. Men da de mær-

kede, at det maaske dog vilde være os muligt at gennemføre Opbygningen, vilde de bremse os gennem »Loven om Ordningen af det nationale Arbejde«. Men jeg var ikke sen i Vendingen og tog straks Ledelsen i min Haand. Jeg passede paa som en Smed og forhindrede, at der blev foretaget noget imod mig. Det var en haard Kamp, og jeg havde kun nogle faa Mænd, der forstod mig.«

Dette er den første offentlige Indrømmelse af de store Modsætninger og Konflikter indenfor Nazistpartiet, som kommer frem gennem denne Tale, omend de ganske vist allerede var kendt udenfor Nazisternes Kreds. Leys Tale giver sandelig ikke Udtryk for den Fællesskabsaand, som angiveligt forener alle Nazister.

I sin Beretning omtalte Ley endvidere, at han til Tider havde følt sig truet i sin Virksomhed og derfor gentagne Gange havde opsøgt Føreren og anmodet denne om et lovligt Grundlag for Arbejdsfrontens Virksomhed. Hitler havde dog afslaaet denne Anmodning og bl. a. udtalt: »Vi vil først afvente og se, hvad denne Skiftning udvikler sig til«. Skiftning, det er virkeligt den helt rigtige Betegnelse for Arbejdsfronten, og naar Ley henviser til, at Overtagelsen af Fagforeningerne og deres Ejendom var ulovlig, idet der ikke fandtes Lovhjemmel herfor og den heller ikke senere er legaliseret ved en særlig Lov, saa kan han trøste sig med, at Love ikke mere spiller nogen Rolle i det Tredje Rige. Tyskland af i Dag er ikke nogen Retsstat, hvad der sker, sker i Kraft af Førerens Vilje, men har ikke noget at gøre med Lov og Ret.

Til Slut endnu et Citat af Leys Tale:

»Det var meget svært for os alle sammen. I Dag smiler vi over Begyndelsesvanskelighederne. Tænk kun tilbage til de Aar, hvor alle sprang om med Forordninger. Det var meget bekvemt. Vi vidste selv ikke, hvad vi vilde. Jeg kunde dengang ikke angive klare Retningslinier, fordi jeg ikke selv var klar over Tingene.«

Hvad siger disse Ord ikke om den Mand og den Bevægelse, som i Dag kommanderer de tyske Arbejdere, undertrykker Folket og ødelægger Riget. Thi ligesaa maal- og planløst som med Hensyn til Fagforeningernes Overtagelse gik det og gaar det ogsaa fremdeles til paa alle andre Omraader. Med Henblik herpaa behøver man ikke at undre sig over Tysklands økonomiske og sociale Nedgang. Aldrig er et saa stort Rige blevet regeret med større Dilettantisme.

Kongres i den engelske Landsorganisation.

Talmæssigt set staar den faglige Landsorganisation i England tilbage for Fagbevægelsen i flere andre Lande, saaledes f. Eks. i de 3 nordiske Lande, men ikke desmindre er den i Stand til at øve en overordentlig stor Indflydelse, bl. a. ogsaa paa det politiske Omraade, hvad der navnlig skyldes dens nære Samarbejde med Arbejderpartiet. Af den engelske Regering anerkendes den da ogsaa som ligeberettiget med Landets øvrige vigtige Erhvervsorganisationer og er ligesom disse repræsenteret i offentlige Nævn og Kommissioner, og Landsorganisationens aarlige Kongresser kan derfor paaregne almindelig Interesse i den engelske Offentlighed, der med Opmærksomhed følger dens Forhandlinger og Beslutninger.

Det er ikke kun de rent faglige Problemer, Organisationsforhold og lignende, der staar til Debat paa den engelske Fagforeningskongres, idet denne tillige i vid Udstrækning tager Stilling til de politiske og økonomiske Spørgsmaal, ja, paa Kongressen i Aar var det endog Storpolitiken, der i nogen Grad overskyggede Forhandlingerne om de faglige Anliggender.

Paa Kongressen forelaa en Beretning fra Arbejdernes Landsraad (Landsorganisationens og Arbejderpartiets fælles og højeste Instans) om *Folkeforbundet, den engelske Rustningspolitik* og *Spanien*. Beretningen giver først en Oversigt over den nuværende spændte internationale Situation og udtaler sig derefter utvetydigt for en mellemfolkelig Forstaaelse og imødegaar Teorien om Krigens Uafvendelighed. Den understreger Nødvendigheden af Folkeforbundets Styrkelse og den kollektive Sikkerhed, men giver samtidigt Udtryk for, at det almindelige Ønske om Fred ikke deles af Diktaturstaterne. Derfor maa de demokratiske Lande have deres Forsvar i Orden, og Landsraadet er af den Mening, at indtil det Tidspunkt, hvor der indtræder en Afspænding af den nuværende internationale Situation, vil selv en Arbejderregering ikke kunne opgive den siddende konservative Regerings Oprustningsprogram.

Paa dette Punkt bestaar der en dybtgaaende Meningsforskel ikke blot indenfor Arbejderpartiet, men tillige indenfor Fagbevægelsen, som begge hidtil modsatte sig den vældige Oprustning. Med Henblik herpaa vakte det Forundring, at Oppositionen paa Kongressen var langt svagere end man oprindeligt formodede. Metalarbejderforbundet, der havde indbragt et Forslag, der betegnede Tilslutningen til dette Program som en Forbrydelse, trak Forslaget tilbage og svækkede dermed Oppositionens Stilling, og med 3.544.000 Stemmer mod 244.000 godkendtes derefter Landsraadets Beretning. Denne Beslutning betyder en Kursændring i den engelske Arbejderbevægelses Politik paa Rustningsomraadet, idet der herefter ikke kan være Tvivl om, at Arbejderpartiets Kongres ligeledes vil tilslutte sig dette Standpunkt.

Med Hensyn til *det spanske Spørgsmaal* konstaterede Kongressen Ikke-Interventionspolitikens Fiasko og gik ind for den lovlige spanske Regerings Ret til at skaffe sig Vaaben og Krigsmateriale i den frie Handel, ligesom den krævede Tilbagekaldelse af de fremmede »frivillige« Hærstyrker i Spanien. Men den afviste ligesaa bestemt Tanken om en Intervention fra et enkelt demokratisk Lands Side for at genskabe demokratiske Forhold i Spanien.

Arbejdstidsspørgsmaalet blev grundigt drøftet og Kongressen kritiserede den engelske Regerings Holdning paa Konferencerne i Genève og ved Behandlingen af Spørgsmaalet om Arbejdstidens Nedsættelse i dets eget Land. Enstemmigt besluttedes

det at iværksætte en landsomfattende Kampagne til Gunst for *Indførelse af 40 Timers Ugen uden Løntab.* Den udtalte samtidigt, at de tilsluttede Forbund ikke kunde afvente Resultatet af Forhandlingerne i Genève, henholdsvis Gennemførelsen af en almindelig international Konvention om 40 Timers Ugen, men burde forsøge at faa Arbejdstiden nedsat i de Fag og Brancher, hvor Forholdene ligger gunstig for en Gennemførelse af denne Reform. Denne Stillingtagen falder altsaa sammen med Beslutningen paa den nordiske Samarbejdskomités Aarsmøde i Stockholm i August 1937, der ligeledes udtalte sig for en gradvis Gennemførelse af Arbejdstidsforkortelsen.

Kongressen vedtog enstemmigt en Resolution, der kræver en *lovlig Ordning af Feriespørgsmaalet* saaledes, at enhver Lønarbejder faar Ret til mindst *14 Dages Ferie aarligt med fuld Løn.* Indtil det er lykkedes at faa indført en saadan Lov, skal de tilsluttede Forbund arbejde for at faa indført en Ferieordning i de enkelte Fag og stille dette Krav i Forgrunden ved de fremtidige Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Et andet Spørgsmaal, der blev indgaaende drøftet, var det af Landsorganisationen og Arbejderpartiet udarbejdede Forslag om *Alderdomspensioner,* d. v. s. en Aldersrente af 1 Pund Sterling (22,40 Kr.) om Ugen til alle enligtstaaende Personer over 60 Aar og af 35 sh. (ca. 39 Kr.) til et Ægtepar. Men da det paagældende Fællesudvalg, der har udarbejdet Forslaget, var af den Mening, at Staten ikke har og ikke kan skaffe Penge til vederlagsfri Alderspensionering i det ønskede Omfang, gik det ind for en *forsikringsmæssig Pensionsordning.* Herom udspandt der sig en meget livlig Diskussion, hvorunder det fra forskellig Side blev paapeget, at Forslagets Gennemførelse vilde betyde en ny og tung Belastning af Arbejdernes Indtægt. Efter en længere Debat blev Forslaget dog godkendt.

Den engelske Landsorganisation holder Kongres hvert Aar og altid i den første Uge i September Maaned. Den i Aar i Norwich afholdte 69. Kongres var besøgt af 620 Delegerede fra 214 tilsluttede Forbund med over 4 Millioner Medlemmer. Siden 1934 har *Medlemstallet i de engelske Fagforeninger* været i stadig Vækst og er i de tre sidste Aar steget med omtrent 1 Million. Medens der paa Kongressen i 1934 var repræsenteret 3.300.000 Medlemmer, udgør Antallet betalende Medlemmer for Tiden 4.250.000. Den engelske Landsorganisation nærmer sig saaledes i hurtigt Tempo Rekordtallet paa de 6½ Million Medlemmer, den talte ved Verdenskrigens Afslutning. Fremgangen sker nu næsten ligesaa hurtigt som den Nedgang, der indtraadte, da den økonomiske Nedgangsperiode efter Verdenskrigen tog sin Begyndelse for femten Aar siden.

Den internationale faglige Central 1933—1935.

Den internationale faglige Central i Paris har nu udsendt sin Beretning for Aarene 1933—35, en Bog paa ikke mindre end 529 Sider, der giver et samlet Overblik over den internationale Fagbevægelse i nævnte Tidsrum. Bogen giver først en Oversigt over Den internationale faglige Centrals Virksomhed og Bestræbelser i Beretningsperioden. Efter en Omtale af en Række organisatoriske Forhold, Forbindelserne med de tilsluttede og udenfor staaende faglige Landsorganisationer i de forskellige Lande samt af Oplysnings- og Ungdomsarbejdet, skildres Internationalens Arbejde paa det socialpolitiske og økonomiske Omraade, herunder Arbejdet indenfor Folkeforbundets forskellige Institutioner i Genève, endvidere dens Kamp mod Krigsfaren og Fascismen. Ligeledes gengives alle de Resolutioner og Beslutninger, som den faglige Internationales Ledelse og de forskellige Konferencer, Møder og særlige Udvalg har vedtaget i Aarenes Løb og som giver Oplysning om disses Organers Stilling til de mange forskellige Spørgsmaal, der har været Genstand for Behandling. Endvidere findes aftrykt den Brevveksling om Muligheden for en international faglig Samling, der har fundet Sted mellem Internationalen og den russiske Landsorganisations Centralledelse, henholdsvis mellem den russiske og norske Landsorganisations Ledelser. Et særligt Afsnit omfatter de tilsluttede Landsorganisationers Beretninger om den faglige og politiske, den sociale og økonomiske Udvikling i de enkelte Lande samt Beretninger om de internationale Fagsekretariaters Virksomhed og Udvikling i den treaarige Beretningsperiode. Paa Grundlag heraf kan man hurtigt informere sig om de forskellige faglige Landsorganisationers Bestræbelser paa Planøkonomiens Omraade, om de første Lønbevægelser og Konflikter, om deres Arbejde for at samle alle Fagorganisationer indenfor Centralorganisationens Ramme, om Samlingsbestræbelserne i Frankrig og de Foreteelser, der gav Stødet til den franske Folkefrontsregerings Dannelse og om en lang Række andre Forhold, der er af Betydning ved Bedømmelsen af den internationale Arbejderbevægelses Virksomhed. Særlige Afsnit giver Oplysning om den internationale Behandling af Arbejdstidsspørgsmaalet, Planøkonomien, Oprustningen etc.

Derefter følger Protokollerne over Forhandlingerne paa den internationale faglige Kvindekonference, den internationale Arbejderoplysnings-Konference og den internationale Fagforeningskongres, der alle fandt Sted i London i Sommeren 1936. Det kan bemærkes, at de paa disse Sammenkomster holdte Foredrag samt de i denne Forbindelse vedtagne Beslutninger og Udtalelser er gengivet i deres fulde Ordlyd.

Det er saaledes en overordentlig righoldig og omfattende Materialesamling, Bogen byder paa, og enhver, der interesserer sig for den internationale Fagbevægelse, dens Udvikling og Indsats paa de forskellige Omraader af det sociale og øko-

nomiske Liv, kan her finde alle de Oplysninger, han ønsker.

Som allerede omtalt omfatter Beretningen kun Aarene 1933—35 og giver saaledes ikke Oplysning om den seneste Udvikling, om Bevægelsen i Medlemstallet, som nu er oppe paa 16 Millioner, og om Internationalens store Indsats til Fordel for det republikanske Spanien og med Hensyn til Bekæmpelsen af Reaktion og Fascisme. Denne Mangel burde have være afhjulpet ved en sammenfattende Oversigt over de vigtigste Foreteelser siden Udgangen af 1935, men selv uden dette højst paakrævede Supplement maa Bogen betegnes som et uundværligt Kildeskrift for alle de Fagforeningsfolk, som ønsker at sætte sig nærmere ind i alle de her omtalte Forhold. Bogen, hvis Pris er 5 Kroner, foreligger paa Engelsk, Fransk og Tysk og kan bestilles i Boghandelen »Fremad«.

NYT FRA UDLANDET

OVERENSKOMSTSITUATIONEN I SVERIGE. Den 24. August afholdt den svenske Landsorganisation en Konference af Repræsentanter for de Forbund, hvis Overenskomster udløber i Slutningen af indeværende Aar eller i de første Maaneder i 1938. Formaalet med denne Konference var at undersøge Muligheden af nye Former og Betingelser for en planmæssig Gennemførelse af de almindelige Overenskomstbevægelser, d. v. s. finde frem til nye Forhandlingsformer, saaledes at den med Overenskomsternes Opsigelse følgende Uro og Irritation paa Arbejdsmarkedet saavidt muligt undgaas. I dette Øjemed henstillede Landsorganisationens Ledelse til de interesserede Forbund at indlede Forhaandsforhandlinger med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer for at søge tilvejebragt en Overenskomstfornyelse uden Opsigelse. Konferencen gav sin Tilslutning til dette Forslag. For de Overenskomster, hvor Opsigelse skulde ske den 1. Oktober, viser det sig imidlertid nu, at det ikke har været muligt at efterkomme Landsorganisationens Henstilling, idet der allerede foreligger Opsigelse for 135.000 Arbejdere, mens det kun for 50.000 Arbejderes Vedkommende har været muligt at følge den givne Anvisning om ikke at opsige. I den første Gruppe dominerer Maskinindustrien med 75.000 Arbejdere, i den anden Gruppe Jernværkerne med 30.000 Arbejdere. Ved de stedfundne Forhandlinger med Arbejdsgiverne viste disse saa ringe Imødekommenhed, at en Opsigelse ikke kunde undgaas.

Ved Udgangen af Oktober Maaned udløber Opsigelsesfristen for Overenskomster omfattende yderligere 65.000 Arbejdere, deriblandt Papirindustrien, Savværksindustrien, Sukkervare- og Chokoladeindustrien samt Skibsfarten, d. v. s. Erhvervsgrene, som i høj Grad paavirkes af Konkurrencen fra Udlandet. Det vil nu vise sig, om det indenfor disse Industrigrene vil være muligt at naa en Forstaaelse om Betingelserne for en Overenskomstfornyelse uden Opsigelse.

DE ENGELSKE FAGFORENINGER OG STATEN. I sin Aabningstale paa den engelske Fagforeningskongres den 6.—11. September i Norwich udtalte Formanden *Bevin* bl. a. følgende om Fagforeningernes Stilling til Staten: Vi maa nøje overveje, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Staten skal have Tilladelse til at blande sig i Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere med Hensyn til Fastsættelse af Løn- og Arbejdsbetingelserne. Vor Bevægelse bygger paa Frivillighedens Princip, og Kravet om Statens regulerende Indflydelse maa ikke drives for vidt frem, thi dette kunde let føre os ud paa den farlige Vej henimod den totalitære Stat under kapitalistisk Ledelse, hvorved vor Frihed vilde være truet.

ET FINSK BEKLÆDNINGSARBEJDERFORBUND Beklædningsarbejdernes Fagforeninger i Finland, som hidtil stod tilsluttet Finlands Arbejderforbund, en Centralorganisation omfattende Fagforeningerne i de Fag og Industrigrene, for hvilke der endnu ikke bestaar et selvstændigt Forbund, har paa en fornyligt i Helsingfors afholdt konstituerende Kongres dannet et finsk Beklædningsarbejderforbund, som ved sin Start tæller 2200 Medlemmer. Forbundet omfatter Beklædningsarbejdere, Hatte- og Buntmagere samt overhovedet alle Arbejdere, der beskæftiges i haandværksmæssige og industrielle Virksomheder indenfor Beklædningsindustrien. Kongressen vedtog Forbundets Indmeldelse i Beklædningsarbejder-Internationale og i de skandinaviske Beklædningsarbejderforbunds Sammenslutning.

LEVNEDSMIDDELARBEJDERINTERNATIONALE Den 18. og 19. September afholdt den internationale Levnedsmiddelarbejder-Union sin VII. Kongres i Paris. Af den af Sekretæren *Schifferstein* aflagte Beretning fremgaar, at Internationalen ved Udgangen af 1936 omfattede 33 Forbund i 20 Lande med tilsammen 300.274 Medlemmer, hvad der i Forhold til det foregaaende Aar (168.847 Medlemmer) betyder en Fremgang paa 131.427 Medlemmer eller 77,2 %. Den største Fremgang falder paa Frankrig, idet det franske Forbunds Medlemstal er steget fra 6175 til 135.000. Men ogsaa Forbundene i mange andre Lande kan notere en glædelig Medlemstilvækst.

Kongressen understregede paany det gamle Krav om fuldstændig Forbud mod Natarbejde i Bagerier samt Ratificering af den paagældende internationale Konvention (i Begyndelsen af 1937 var et saadant Forbud gennemført i 31 Lande, hvoraf de 10 tillige havde ratificeret Gen0ve-Konventionen). Endvidere udtalte Kongressen sig for Gennemførelse af en international Konvention, der forbyder Bæren af Byrder, der vejer over 75 kg.

Kongressen udtalte sig paany for det gamle Krav om Afskaffelse af Kost- og Logitvangen og krævede en Ordning paa internationalt Grundlag, ligesom den hilste den faglige Internationales Bestræbelser for Indførelse af den 40 Timers Arbejdsuge.

KRIGEN I ØSTEN. Fra Formanden for Arbejder-Unionen i Shanghai, *Chu-Hsuch-Fan*, har De samvirkende Fagforbund modtaget en Takkeskrivelse i Anledning af den Sympatitilkendegivelse overfor Kina og den kinesiske Arbejderklasse, som Den internationale faglige Central i Paris offentliggjorde den 3. September og som er optrykt i »*Arbejderen*« for 15. September d. A. Chu Hsuch-Fan bringer en Hilsen fra de 400.000 Arbejdere i Shanghai og takker for den Sympati, hvormed de organiserede Arbejdere i hele Verden følger det kine-

siske Folks Kamp for Bevarelsen af Kinas Uafhængighed og Frihed. Efter en Omtale af de af Japanerne forøvede Grusomheder og vilde Terror giver han Udtryk for Haabet om, at den civiliserede Menneskehed vil rejse sig mod Japanernes meningsløse Nedslagtning af den værgeløse Civilbefolkning, der ikke tjener militære Formaal, men udelukkende tilsigter at nedbryde Kinas Modstandskraft eller er en simpel Hævnakt fra Japans Side. Han forsikrer til Slut om de kinesiske Arbejderes Tro paa Retfærdighedens og Fredens Sag, der vil kunne underbygges gennem Arbejdernes internationale Solidaritet.

Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsrets Svar paa De samvirkende Fagforbunds Klage.

I forrige Nummer af »Arbejderen« aftrykte vi den Klage, som De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg havde tilstillet Retten i Anledning af den i Sag Nr. 2415 afsagte Kendelse. Den 30. September modtog D. s. F. fra Retten følgende Svar paa den fremsendte Klage:

Til De samvirkende Fagforbund.

I Anledning af de ærede Forbunds Skrivelse af 18. ds., hvori ankes over den ved Rettens Kendelse af 10. September 1937 trufne Afgørelse, hvorved der er paalagt Dansk Arbejdsmandsforbund Medansvar for den i Sagen omhandlede ulovlige Arbejdsvægring, skal jeg, efter at jeg har drøftet Sagen i et Møde med Rettens faste Dommere, paa Rettens Vegne udtale følgende:

Angaaende afsagte Kendelser og de deri indeholdte Begrundelser ser Retten sig ikke i Stand til at fremsætte nærmere Udtalelser.

Angaaende de i Skrivelsen rejste principielle Spørgsmaal bemærkes følgende:

Ved tidligere Lejlighed har Formanden for Den faste Voldgiftsret rettet Henstilling til Hovedorganisationerne om i Sager, hvor Erstatningskrav fremsættes, betimeligt at fremkomme med Beregninger herover, saa at Modparten saavidt muligt allerede gennem selve Klagen faar tilstrækkelig Lejlighed til at tage Stilling dertil. Jeg har nu paany efter Sagens Anledning rettet Henstilling til Hovedorganisationerne desangaaende.

Forsaavidt der i Skrivelsen antydes Muligheden af, at den afsagte Kendelse skulde kunne skabe et nyt Præcedens paa det heromhandlede Omraade, ses dette ikke at være Tilfældet, idet Afgørelsen ikke indeholder noget principielt nyt. Den i Skrivelsen citerede Lovbestemmelse, hvorefter der kun kan paalægges Organisationen som saadan retligt Ansvar, naar den har gjort sig delagtig i den paaklagede Arbejdsstandsning, er ved en Række Kendelser, lige fra Rettens første Tid fortolket saaledes, at Ansvar kan paalægges, naar Organisationen ikke har udfoldet tilstrækkelig energiske Bestræbelser for at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør. Om denne Ansvarsbetingelse foreligger i et givet Tilfælde, beror naturligvis paa et konkret Skøn, der nødvendigvis paavirkes af Størrelsen af de Værdier eller de samfundsmæssige Interesser, der ved Arbejdsstandsningen staar paa Spil.

Hvilket herved meddeles med Tilføjende, at jeg samtidig har tilsendt Dansk Arbejdsgiverforening en Genpart af Skrivelsen.

sign. *V. Topsøe Jensen.*

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2426:

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen, Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. September 1937 i Sag Nr. 2426: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg og 49 af dennes Medlemmer.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg og 49 af dennes Medlemmer med Paastand om, at den nedenfor fremstillede Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at der idømmes saavel den nævnte Fagforening som de 49 af dens Medlemmer, der er anførte paa en under Sagen fremlagt Fortegnelse, Bod som ansvarlige for Arbejdsstandsningen.

Under Arbejdet ved den nye Jernbanebro mellem Aalborg og Nørresundby, som Firmaet Chr. Bjørn Petersen har i Entreprise, vedtog de med Trykluftsarbejde ved en Bropille og med Anbringelse af en Sænkekasse beskæftigede Arbejdere paa et den 2. ds. ved Middagstid afholdt »Skurmøde«, uden noget forudgaaende Varsel til Firmaet, at nedlægge Arbejdet, saafremt Firmaet ikke genantog en den foregaaende Dag efter Fuldførelsen af et Akkordarbejde afskediget Arbejdsmand Holger Jensen, der ved forskellige Lejligheder — uden at være Arbejdernes egentlige Tillidsmand i overenskomstmæssig Forstand — var optraadt som Arbejdernes Repræsentant til Varetagelse af deres Interesser overfor Firmaet.

Overfor Arbejdernes Krav om Genantagelse af den nævnte Arbejder tilbød Firmaet, der befandt sig i en Tvangssituation, idet Sejlløbet var spærret for Sejlads, for at Sænkekassen kunde sættes paa Plads, og da Trykluftsarbejdet maatte fortsættes kontinuerligt, under Protest at genantage Holger Jensen, medens Sagen iøvrigt skulde henvises til Afgørelse ad sædvanlig organisationsmæssig Vej. Arbejdsmændene vilde imidlertid ikke indgaa herpaa, men krævede den paagældende betingelsesløst genantaget; da Firmaet ikke vilde efterkomme dette Krav, blev Arbejdet standset, og Firmaet maatte saa ved sine Ingeniører, Formænd og Maskinarbejdere træffe Foranstaltninger for at faa

Sejladsen frigivet, Sænkekassen fortøjet og Tilførselen af Trykluft opretholdt.

Arbejdsstandsningen fortsattes, indtil den ved Rettens foreløbige Kendelse af 7. ds. blev erklæret ulovlig med Tilføjende, at Arbejdet straks vilde være at genontage.

Som Begrundelse for den stedfundne Arbejdsstandsning er det af de indklagede Arbejdere anført, at de ansaa Firmaets Afskedigelse af — eller Nægtelse af at genantage — Holger Jensen som et Angreb paa deres organisationsmæssige Interesser. Forholdet var det, at Firmaet, efter at et Akkordarbejde med 7 Deltagere var fuldført, og Firmaet herefter ikke havde Beskæftigelse til alle Holdets Deltagere, kun havde genantaget 2 af disse, nemlig Holdformanden og dennes Broder, altsaa med Forbigaaelse af Holger Jensen, uagtet denne efter Arbejdernes Paastand — som dog bestrides af Firmaet — havde større Anciennitet end Holdformandens Broder. Arbejderne har i denne Forbindelse anført, at Firmaet en Gang i indeværende Aars Foraar ligeledes havde afskediget en Mand, der under Forhandlinger med Firmaet var optraadt som Arbejdernes Repræsentant.

Noget Grundlag for at antage, at Firmaets Nægtelse af at genantage Holger Jensen skulde kunne anses for et Angreb paa Arbejdernes organisationsmæssige Interesser eller være Udtryk for et Ønske om specielt at ville skille sig af med denne Mand foreligger imidlertid efter de under Sagen fremkomne Oplysninger ikke — selv bortset fra, at der indenfor Faget ikke forefindes en Tillidsmandsinstitution i overenskomstmæssig Forstand. Arbejdsstandsningens Ulovlighed er da ogsaa erkendt af de indklagede Organisationer.

Firmaet har under Sagen opgjort sit Tab ved det passerede til ialt 2784 Kr. 38 Øre, hvoraf 744 Kr. 68 Øre kalkulerede Udgifter til Bjærgning af en Pram, der anvendtes ved Anbringelse af Sænkekassen, og som ikke kunde frigøres af Mangel paa Mandskab og derfor sank.

Hvad det personlige Ansvar for de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere angaar, bemærkes, at Trykluftsarbejdet udførtes i 3 Holds Skift henholdsvis fra Kl. 4—12, fra Kl. 12—20 og fra Kl. 20—4. Om Formiddagen den 2. September havde Firmaet ladet meddele det Hold, der skulde arbejde fra Kl. 20—4, at Holdet ikke skulde møde, forinden der blev givet nærmere Meddelelse herom. Deltagerne i dette Hold var ikke tilstede ved Skurmødet den 2. September om Formiddagen, og som Følge af Arbejdsnedlæggelsen samme Dags Eftermiddag blev der ikke Brug for deres Arbejde om Natten. Da Medlemmerne af dette Nathold saaledes ikke har deltaget i Beslutningen om Arbejdsstandsningen og i dennes Iværksættelse, finder Retten ikke at kunne paalægge dem personligt Bodsansvar. Iøvrigt vil Klagernes Paastand om personligt Bodsansvar for Arbejderne være at tage til Følge, saaledes at Boden efter Omstændighederne bestemmes til et Firmaet tilfaldende Beløb af 50 Kr. for hver af de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Fagforeningens Ansvar for det passerede, bemærkes, at Fagforeningens Ledelse efter det oplyste ikke fra først af har været kendt med den trufne Beslutning om Standsning af Arbejdet og Standsningens Paabegyndelse, og at Fagforeningen derfor for saa vidt maa være ansvarsfri.

Derimod finder Retten, at Fagforeningens Ledelse ikke har udfoldet tilstrækkelig virksomme Bestræbelser for at bringe Konflikten til Ophør: Fagforeningens Formand har vel forklaret, at han, saasnart han blev kendt med Standsningen, tog Afstand fra denne og paalagde Arbejderne at genoptage Arbejdet. Det er imidlertid oplyst, at Firmaet allerede ved 13 Tiden den 2. September telefonisk henvendte sig til Fagforeningsformanden for at faa et Møde med denne i Stand, men at Formanden erklærede ikke at kunne beskæftige sig med Sagen, da han skulde til et nødvendigt andet Møde udenfor Aalborg. Samme Dags Aften anmodede Firmaet ved Brev Formanden om et Møde i Sagen den følgende Dag, »helst saa tidligt som muligt«, men heller ikke dette førte til, at Formanden kom i Forbindelse med Firmaet. Fra de Indklagedes Side er det anført, at et Forsøg paa Medvirken fra Formandens Side til Konfliktens Bilæggelse paa Forhaand maatte anses som unyttigt overfor Arbejdernes stejle Holdning, men Retten kan ikke i denne Betragtning finde nogen Undskyldning for Fagforeningsledelsens Passivitet.

Idet Fagforeningen herefter skønnes at have paadraget sig et Medansvar, i hvert Fald for den ulovlige Arbejdsstandsnings Opretholdelse, findes Sagen at burde afgøres saaledes, at Fagforeningen overfor Firmaet gøres solidarisk ansvarlig med Arbejderne for Udredelsen af de dem personligt paalagte Bodsbeløb.

Sagens Omkostninger bør udredes af de Indklagede.

K e n d e l s e:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

I Bod til Entreprenørfirmaet Chr. Bjørn Petersen betaler hver af de paa den under Sagen fremlagte Fortegnelse opførte 49 Arbejdere — med Undtagelse af Medlemmerne af det ovenfor omtalte Nathold — et Beløb af 50 Kr. For Udredelsen af disse Beløb til Firmaet hæfter Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg solidarisk med de paagældende Arbejdere.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 1. NOVEMBER 1937 * 34. AARGANG

Fra den faglige Front.

Venstre- og Højrepressens voldsomme Kampagne mod Loven om Forbud mod Overarbejde, som i længere Tid satte Sindene i saa stærk Bevægelse, er ved at ebbe ud. Medens Kampen rasede i Pressen, var man indenfor de enkelte Forbund allerede i fuld Gang med Arbejdet for at forberede Lovens Gennemførelse og træffe Aftaler med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer angaaende Afspadsering af det uomgængeligt nødvendige Overarbejde. Disse Aftaler skal som bekendt godkendes af Ministeriet, men da dette Arbejde er meget stort og har vist sig næsten uoverkommeligt for Ministeriets Embedsmænd og tilmed i mange Tilfælde kræver sagkyndig Bistand, har Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund efter Henstilling fra Socialministeriet nedsat et Udvalg, der skal gennemgaa de mange Aftaler og iøvrigt sørge for, at Lovens Praktisering foregaar uden altfor store Gnidninger. Til Medlemmer af dette Udvalg har D. s. F. udpeget Formanden *Chr. Jensen* og Sekretær *Laur. Hansen*.

Det er vor Overbevisning, at al den Modstand og alle de Argumenter, der er fremsat mod Loven, vil vise sig ubegrundet, og at Tingene efterhaanden vil forme sig paa en Maade, der tager berettiget Hensyn til Erhvervenes Tarv og samtidigt opfylder Lovens Hovedformaal, at skaffe Arbejde til en Del af vore desværre altfor mange arbejdsløse Medlemmer.

Vi nærmer os nu den 1. December, hvor de Forbund, der ønsker gennemført Ændringer i deres Overenskomster, i Henhold til de nye Forhandlingsregler skal have fremsendt deres Forslag. I de kommende Maaneder vil derfor Overenskomstforholdene i væsentlig Grad præge Fagforbundenes Virksomhed.

Normalt udløber i det kommende Foraar Overenskomster omfattende rundt 100.000 Arbejdere, d. v. s. de i 1936 paa 2 Aar afsluttede Overenskomster. Men det sidste Aars store Prisstigninger vil sandsynligvis bevirke, at Oktober-Pristallet, som vil komme til at foreligge i den første Uge i November, stiger til mindst 181, og dermed er der Adgang for Opsigelse af de i Foraaret 1937 afsluttede 2-aarige Overenskomster, der ligeledes anslaas til at omfatte omkring ved 100.000 Arbejdere, idet disse Overenskomster indeholder en Bestemmelse om, at et Udsving i Pristallet paa 6 Points — i dette Tilfælde altsaa fra 175 til 181 — giver Ret til Opsigelse allerede i Aar. Vi maa saaledes regne med, at rundt 200.000 Arbejdere vil være inddraget i den kommende Overenskomstbevægelse.

Til Drøftelse af hele den foreliggende Situation, til Forberedelse og Tilrettelæggelse af de kommende Maaneders omfattende faglige Arbejde, havde De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, i Lighed med, hvad der har været Tilfældet i tidligere Aar, indkaldt til et Formandsmøde, som fandt Sted den 18. Oktober. Paa dette Møde drøftede man de for Tiden særlig aktuelle Spørgsmaal i Forbindelse med Overenskomstsituationen, deriblandt ikke mindst Lønspørgsmaalet set i Forhold til den sidste Tids Prisstigninger.

Vi kender alle de Argumenter, der fra Modpartens Side fremføres mod Kravet om Lønforhøjelser, men vi maa heroverfor hævde, at saalænge der ikke kan dæmmes op for Prisstigninger og navnlig for de Prisstigninger, der rammer Arbejderbefolkningens vigtigste Livsfornødenheder, maa man være forberedt paa, at Arbejderne vil søge at faa Dækning for Prisstigningen for at bevare deres Realløn og dermed deres nuværende Levestandard, ganske bortset fra, at der stadig findes store Arbejdergrupper, hvis Lønninger ligger saa langt nede, at de har Krav paa rimelige Forbedringer. Spørgsmaalet om Arbejdsløn og Prisstigninger har jo iøvrigt ogsaa været fremme ved Finanslovens Behandling, og vi kan her give vor fulde Tilslutning til de Udtalelser, som Socialdemokratiets Ordfører i Folketinget, Hartvig Frisch, fremsatte i sin Finanslovstale, og hvori han understregede, at Arbejdernes Bæreevne overfor Priserne nu var paa Bristepunktet.

Formandsmødet var som sagt kun af rent orienterende Karakter og kunde selvfølgelig ikke vedtage bindende Beslutninger, og det staar derfor nu til

de enkelte Forbund at formulere de Krav, de agter at stille ved Overenskomsternes Fornyelse. Vi tror dog at kunne sige, at der herved vil blive taget vidtgaaende Hensyn til alle foreliggende Forhold og til Erhvervslivets Interesser som Helhed.

Foruden selve Lønspørgsmaalet nærer Forbundene selvfølgelig ogsaa andre Ønsker, som de vil søge opfyldt ved de kommende Overenskomstforhandlinger. Vi peger her navnlig paa Feriespørgsmaalet, hvis Løsning baade herhjemme og i Udlandet stadig trænger sig mere paa.

Det Samarbejde mellem Forbundene indenfor samme Industrigruppe, som i Henhold til de fælles Afstemningsregler forud for den sidste Overenskomstsituation for første Gang blev etableret mellem Forbundene indenfor Jernindustrien og den grafiske Industri, vil blive fortsat ogsaa i Aar. Saafremt baade 1936- og 1937-Overenskomsterne opsiges, vil dette Samarbejde antage et langt større Omfang end sidst, idet det saa formentlig ogsaa vil komme til at omfatte Byggefagene og en Række andre Industrier. Det er en ny Vej, Forbundene her er slaaet ind paa, et nyt Udtryk for den Solidaritet og det Samvirke, der altid har været Fagbevægelsens bærende Ide, og selv om det ikke kan forventes, at denne nye Arbejdsmetode straks skal virke fuldt tilfredsstillende, er vi dog fast overbevist om, at Samarbejdet vil indgaa som et fast Led i de fremtidige Overenskomstbevægelser.

Landbrugs-Overenskomster.

Af Forretningsfører *Vilh. Rasmussen.*

For Landarbejderne vil Overenskomstsituationen 1937 utvivlsomt komme til at staa som en af de besværligste og mest langvarige, men tillige mest begivenheds- og udbytterige. Faktisk har den varet fra Overenskomsterne pr. 1. Februar blev opsagt og til 4. Oktober, da Mæglingsforslaget angaaende Sukkerroeoverenskomsterne blev vedtaget af begge Parter.

De 2 Resultater, der navnlig vil huskes, er Tilvejebringelsen af en Hovedoverenskomst for Landbruget svarende til Septemberforliget og af en stærkt udvidet og ombygget Sukkerroeoverenskomst, der maa formodes at blive Grundlaget for en alt omfattende Landbrugsoverenskomst.

Grundlaget for Hovedoverenskomstens Tilblivelse ligger helt tilbage til forrige Aars Forhandlinger i den saakaldte »*Pihlske Kommission*«. Denne Kommission var et Resultat af Forligsforhandlingerne i Foraaret 1936 og nedsattes paa Initiativ af Forligsmanden, Rigsadvokat Pihl, med det Formaal at tilvejebringe en almindelig Landbrugsoverenskomst. Da Sukkerroedyrkerforeningernes Repræsentanter stillede Krav herom, blev en Række Organisationer, der ellers ikke direkte var indblandet i Forhandlingerne, nemlig Landboforeningerne, Tolvmandsforeningerne og L. S., anmodet om at deltage i Kommissionsarbejdet. De indbudte Landbrugsorganisationer reflekterede dog ikke i større Udstrækning paa Indbydelsen. Kun L. S. lod sig repræsentere, medens Landboforeningerne og Tolvmandsforeningerne, formentlig efter politisk Information, holdt sig tilbage. Rigsadvokaten paatog sig efter Parternes Anmodning Formandshvervet.

Landmændenes Indvendinger mod at gaa ind i et almindeligt Overenskomstforhold med Dansk Arbejdsmands Forbund gik ikke mindst ud paa, at det for Landbruget vilde være altfor farligt at blive rodet ind i de aarlige Lønforhandlinger og Konflikter mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og Kommissionens Formand koncentrerede sig derfor først og fremmest om at tilvejebringe et Retsgrundlag for Landbrugsoverenskomster, der i nogen Maade kunde borttage de af Landmændene befrygtede Konsekvenser. Et Forslag til et saadant Retsgrundlag: Hovedoverenskomst for Landbruget, blev Resultatet af de i 1936 gennem det meste af Aaret førte Forhandlinger.

Da Forligsinstitutionen i Foraaret 1937 stillede sit kombinerede Mæglingsforslag vedrørende Landbrug, Skovbrug, Sukkerroedyrkning og Drænningsarbejde, var »Hovedoverenskomsten« indført som et Led i Mæglingsforslaget, dog kun omfattende Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Sukkerroedyrkerforeningerne. — Mæglingsforslaget blev som bekendt vedtaget og dermed var Grundstenen for det videre Arbejde paa Opbygningen af en almindelig Landbrugsoverenskomst lagt.

Selve Mæglingsforslaget var forøvrigt for Sukkerroeoverenskomsternes Vedkommende kun Forslag om en Vaabenhvile under Foraarets og Sommerens Roearbejde. Det hed i Forslaget, at der umiddelbart efter skulde optages nye Forhandlinger om de fra Arbejderside fastholdte principielle Krav om en almindelig Landbrugsoverenskomst for alle Sukkerroedyrkere. For saa vidt disse Forhandlinger forblev resultatløse og Forligsinstitutionen ikke fandt Anledning til at stille Mæglingsforslag, skulde Dansk Arbejdsmands Forbund være berettiget til med 14 Dages Varsel at opsige Overenskomsterne til en hvilken som helst Tid. Dette skete, men herom senere.

Først et Par Ord om selve »det nye Septemberforlig«. — En af Opgaverne ved dettes Udarbejdelse var som nævnt at tage skyldig Hensyn til Landbrugets nervøse Frygt for at faa sine Overenskomstsituationer knyttet sammen med Industriens. I Hovedoverenskomsten er derfor bestemt, at Organisationerne er uberettiget til at inddrage Landbruget i Sympatiaktioner i Anledning af Konflikter i andre Erhverv. Medens der altsaa ikke i Landbruget kan etableres Sympatiaktioner i Anledning af en Konflikt i Industrien, er det omvendte ikke forbudt. Med andre Ord, der kan for Eks. ikke sympatistrejkes i Roemarkerne til Fordel for en Konflikt paa Sukkerfabrikerne, hvorimod der intet er til Hinder for at etablere en Sympatiaktion overfor Sukkerfabrikerne for at støtte en Strejke i Roemarkerne. Det var jo iøvrigt dette, der fandt Sted i Situationens sidste Face.

Hovedoverenskomsten er forøvrigt i det Store og Hele samtlige Septemberforligets Bestemmelser samarbejdet med de mellem Hovedorganisationerne

sidst vedtagne Forhandlingsregler. Naturligvis er visse forlængst forældede Bestemmelser i Septemberforliget udeladt, ligesom ogsaa den Omstændighed, at der ikke findes nogen Hovedorganisation for Landbrugets Arbejdsgiverorganisationer har maattet medføre visse Ændringer i og Afvigelser fra de førnævnte Overenskomster. Hovedorganisationerne er saaledes erstattet af et saakaldt Mæglingsraad bestaaende af Repræsentanter for de kontraherende Organisationer. Dette Mæglingsraad har samme Funktioner som Hovedorganisationerne efter Septemberforliget. Det vil sige, for dette skal Sager, der angaar paastaaede Brud paa Hovedoverenskomsten, behandles, før de indbringes for Den faste Voldgiftsret, ligeledes er Raadet den sidste Instans i Forhandlinger om de almindelige Overenskomster.

Fristen for Varsling af Konflikter er en Uge længere end efter Septemberforliget, idet første Varsel om, »at man agter at forelægge o. s. v.« skal gives med 14 Dages Frist.

Endelig skal nævnes et Par Humanitetsbestemmelser: Konflikt kan ikke iværksættes for Arbejde bestaaende i Pasning af Besætninger og lign., *dersom Undladen af at udføre saadant Arbejde vil medføre Fare for Dyrenes Sundhed,* og Konflikt kan ikke medføre, at gifte Arbejdere forlanges til at fravige deres Tjenesteboliger.

Med Tilvejebringelsen af dette nye Retsgrundlag for Overenskomstforhold i Landbruget skulde en væsentlig Del af den af Landbrugets Repræsentanter saa stærkt paaberaabte Frygt for Konsekvenserne af at indgaa paa overenskomstlige Aftaler være bortryddet; men som allerede sagt lykkedes det dog alligevel ikke at faa Resultater ud af de i indeværende Sommer mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Roedyrkerforeningerne førte Forhandlinger om Udvidelse af Sukkerroeoverenskomsterne til en almindelig Landbrugsoverenskomst, og saa langt var Parterne fra hinanden, at Forligsinstitutionen, der i Slutningen af Juli Maaned greb ind, erklærede, at man ikke vilde stille Mæglingsforslag.

Forligsinstitutionen greb først paany ind, efter at Dansk Arbejdsmands Forbund havde benyttet sin Ret til at opsige Overenskomsterne om Sukkerroearbejdet til Udløb 26. September, det vil sige i de Dage, da Efteraarets Sukkerkampagne paa Fabrikkerne begyndte, og samtidig havde afgivet Varsel om Strejke i Roemarkerne og Sympatistrejke paa Sukkerfabrikkerne.

Resultatet af Forligsinstitutionens Indgriben er bekendt. Der stilledes Forslag om en Sukkerroeoverenskomst gældende til 1. Maj 1939, og Forslaget blev vedtaget. I Tilfælde af Pristalforskydninger kan Overenskomsten dog opsiges til 1. Maj 1938. De herom gældende Bestemmelser er de samme som i Mæglingsforslaget for Industrien.

Hvad er nu Forskellen paa den Overenskomst, som D.A.F. ansaa for saa umulig, at man fandt sig foranlediget til at opsige den midt i en Periode, og den nu tilvejebragte nye Overenskomst, som begge Parter har vedtaget?

Først og fremmest maa peges paa, at den hidtidige Sukkerroeoverenskomst i Realiteten kun var en Aftale om Akkordlønninger for den Del af Sukkerroearbejdet, der udføres som Haandarbejde, nemlig Lugningen i Forsommeren og Optagningen om Efteraaret. Overenskomsten indeholdt intet om Arbejdstid, Tidlønsarbejde og lignende. Den nu afsluttede Overenskomst drejer sig vel formelt alene om Sukkerroearbejde, men omfatter til Gengæld alt, baade Saaning, Radrensning, Pløjning, Kørsel o. s. v. I sine Bestemmelser er Overenskomsten bygget op fuldstændig som den saakaldte Maribo-Overenskomst, det vil sige den almindelige Landbrugsoverenskomst, som Forbundet har krævet, at Roedyrkerforeningerne skulde tiltræde. Arbejdstid og Lønsatser saavel for Tidløn- som Akkordarbejde er analog med Maribo-Overenskomstens.

Under de sidste Forhandlinger har Roedyrkerforeningernes Repræsentanter med stor Styrke hævdet, at en saadan Overenskomst vilde det være umuligt for dem at praktisere, medmindre Overenskomsten i Realiteten kom til at omfatte alt paa en Landejendom forefaldende Arbejde; thi det vilde være umuligt at have een Arbejdstid og een Arbejdsløn de Dage, hvor Folkene var beskæftiget i Sukkerroemarkerne og en anden Løn og Arbejdstid de Dage, hvor man arbejdede i Korn- eller Græsmarker.

Disse Paastande har selvfølgelig noget paa sig, og naar Roedyrkerforeningerne alligevel har vedtaget Forligsforslaget, maa det vel ses som en Tilkendegivelse af, at Roedyrkerforeningernes mange Tusinde Medlemmer er klar over, at man nu staar overfor Indførelse af almindelige overenskomstlige Arbejdsvilkaar for alt Landbrugsarbejde, selv om den afsluttede Overenskomst formelt angaar Sukkerroearbejde.

At Overenskomsten kun angaar Sukkerroearbejde har forøvrigt en reel juridisk Begrundelse. Sukkerroedyrkerforeningernes Repræsentanter har hidtil under Forhandlinigerne med stor Styrke hævdet, at de ifølge Foreningens Love ikke var i Stand til at afslutte Overenskomster om andet Arbejde end Sukkerroearbejde. Med den Mentalitet, paavirket som den var gennem daglig Røgt og Pleje af Venstrepressen, der raadede iblandt Sukkerroedyrkernes Flertal, vilde det formentlig ogsaa være umuligt at faa gennemført Ændringer af Foreningens Vedtægter, selv om Dyrkerforeningens Bestyrelse vilde have anbefalet det.

Der har fra visse Sider indenfor Roedyrkerforeningernes ledende Mænd været udfoldet betydelige Bestræbelser for at faa dannet en Arbejdsgiverforening for Landbruget for derved at bortage Trykket fra Roedyrkerforeningerne, idet man fra disse Folks Side har hævdet, at Roedyrkerforeningernes Medlemsstab er saa uensartet, strækkende sig fra de aller største Roedyrkere og ned til Smaabesiddere, der kun dyrker en enkelt Td. Land Roer, at de egentlige Arbejdsgivere blandt Roedyrkerne kunde komme ud for Vilkaarligheder, naar denne uensartede Medlemsstab skulde tage Beslutning angaaende Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar for alt Landbrugsarbejde. Hidtil har disse Bestræbelser paa at danne en Arbejdsgiverforening dog ikke baaret Frugt; men det er vel muligt, at Vedtagelsen af den nye Sukkerroeoverenskomst vil hidføre en Forandring heri.

RUNDSKUE

STØTTE TIL BOLIGBYGGERIET. Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har gennem sin Formand, Borgmester *P. Christensen* rettet en Henvendelse til Indenrigsministeren angaaende Bygge-Situationen. Henvendelsen bygger paa Resultatet af den Undersøgelse over Byggeriets Udvikling, som Erhvervsraadet har foretaget paa Anmodning af Byggefagenes Organisationer og Byggekooperationerne. Erhvervsraadet foreslaar Støtte til Opførelse af billige moderne Lejligheder, hvorved der tillige kan skabes den størst mulige Beskæftigelse. Der kræves forøget offentlig Støtte til Opførelse af Boliger for børnerige Familier, Støtte til virkelige Boligforeninger, til Parcelbyggeriet og til Opførelse af Daghjem, Vandrehjem og Boliger for Landarbejdere. Endvidere foreslaas nøje Kontrol med Rimeligheden af Byggepriserne og Arbejdets Udførelse, og at der overfor støttede Byggeforetagender kræves Bestemmelser vedrørende ordentlig og tilstrækkelig ud- og indvendig Reparation og Vedligeholdelse.

Det bør være en Forudsætning for offentlig Støtte til Byggeri, at alt Arbejde udføres paa tarifmæssige Vilkaar og af Arbejdere, der er Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, samt i videst mulig Udstrækning med danske Materialer.

D. s. F.'s REPRÆSENTATIONER. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har valgt Forbundsformand *Axel Olsen* til D. s. F.s Repræsentant i det socialdemokratiske Partis Forretningsudvalg. Til Medlem af Matteotti-Komiteen valgtes Næstformanden *Knud V. Jensen* og til Medlem af Toldraadet Formanden *Chr. Jensen*. Alle tre Hverv er blevet ledige ved Vilh. Nygaards Død.

FRED I FRISØRFAGET I KØBENHAVN. Den 10 Aar gamle Konflikt i Frisørfaget i København synes nu at staa foran sin Afslutning, idet der ved Forhandlinger mellem Repræsentanter for Frisørlauget og Forbundet er opnaaet Enighed om et Forslag vedrørende Lockoutens Afvikling, Løn- og Arbejdsforholdene, Lærlingespørgsmaalet, Lukketiden og en Række andre Spørgsmaal. Forinden den nye Overenskomst underskrives, vil begge Parter i Fællesskab hos Myndighederne indhente nærmere Oplysning om en Del Spørgsmaal vedrørende de nye Love om Overarbejde, Lærlingeforhold, Lukketid etc.

INDUSTRIPRODUKTIONEN. Det af Statistisk Departement beregnede Indekstal for Industriproduktionen viser for September Maaned en Nedgang fra 133 til 132, mens det for September i Fjor var 134. Nedgangen rammer navnlig Tekstilindustrien, hvis Produktionstal er faldet fra 139 til 130. For Beklædningsindustrien er Indekstallet faldet fra 139 til 138, for Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 136 til 135, for Jernindustrien fra 133 til 131 og for Grafisk- og teknisk-kemisk Industri fra 139 til 137. Opgang viser Næringsmiddelindustrien, nemlig fra 128 til 130, og Læderindustrien fra 149 til 150, mens Tallet er uforandret 123 for Træindustrien. For Konsumvareindustrierne som Helhed er Tallet steget fra 132 til 133, mens det for Produktionsmiddelindustrierne er faldet fra 133 til 131.

DANMARKS VAREOMSÆTNING MED UDLANDET. For September Maaned viser Danmarks Vareomsætning med Udlandet Rekordtal, idet Værdien af Vareimporten ikke i nogen Maaned siden Juli 1925 har været saa stor som i September 1937. September Maaneds Import er steget fra 153,5 Mill. Kr. i Fjor til 170,6 Mill. Kr. i Aar, mens Udførslen udgjorde henholdsvis 120,4 og 148,3 Mill. Kr. Der har altsaa været en Merudførsel paa 22,3 Mill. Kr.

For September Maaned er Udførselen til Tyskland steget fra 27 Mill. Kr. i Fjor til 28,3 Mill. Kr. i Aar, medens Importen fra Tyskland er vokset fra 38,6 til 40,6 Mill. Kr. Overfor England er vor Eksport steget fra 64,2 til 74 Mill. Kr., medens Importen fra England er forøget fra 57,8 til 63 Mill. Kr.

Politik og Økonomi.

Carl Frederek.

I. *Tvang til økonomisk Statspolitik.*

Selv om de kapitalistiske Samfundskredse vægrer sig nok saa meget, griber Statspolitiken overalt i Verden stadig dybere og mere omfattende ind i den private Økonomi. Statspolitik og Økonomi vokser sammen. Ifølge den liberale økonomiske Ideologi er dette et Onde. Det økonomiske Liv skal kunne bevæge sig frit efter sine egne Love. Staten skal kun drage Omsorg for, at denne Frihed er sikret; jo mindre »Kræfternes frie Spil« hindres, desto bedre trives det almene Vel, desto bedre det økonomiske Fremskridt.

Men siden Verdenskrigen ignorerer samtlige Regeringer denne Doktrin, ikke blot de, der er under socialistisk Indflydelse, men ogsaa de rent borgerlig-kapitalistiske Regeringer svigter deres liberale Traditioner. De dirigerer, kontrollerer og administrerer det økonomiske Liv, som om de aldrig havde hørt noget om en »automatisk Regulering«. Er den økonomiske Liberalisme uddød? Nej, den lever endnu, nemlig i Teorien og i Haabet om Fremtiden. Men i den virkelige Nutid dominerer Valutakontorerne og Udenrigshandelskontorerne, de statlige Prisforskrifter, Kreditreguleringer, Arbejdsforordninger, Korn-, Smør- og Kødforordninger og mange andre Dødssynder overfor den liberale Opfattelse af det økonomiske Livs Funktion.

Der findes ikke mange Regeringer, som gør dette af Kærlighed til Sagen, de fleste klager højlydt over denne »unaturlige« Byrde, de lystrer Nøden og bekender sig dertil og har endnu ikke ophørt med at haabe paa, at den Tid kommer igen, hvor Erhvervslivet kan undvære »Statens Krykker« og igen kan gaa alene paa sine egne Ben. Samtidig spores dog ganske vist, at disse Haab stadig mere og mere nages af Tvivlen.

Man har længe troet, at Forstyrrelserne i Verdenshandelen og i de enkelte Samfundsøkonomier kun var Overleveringer fra Verdenskrigen, og at alt med Tiden igen vilde falde i Lave, som det var tidligere. Man var ogsaa tilbøjelig til at betragte den økonomiske Krise, der brød ind efter 1929, som en forsinket Efterbyrd fra Krigen. Først under Krisens Forløb blev det klart, at Aarsagerne i Vir-

keligheden ligger meget dybere, at det drejer sig om Strukturændringer i Verdensøkonomien og i det kapitalistiske System, der allerede gjorde sig bemærket før Krigen. Krigen har kun fremskyndet en Udvikling, som den kapitalistiske Økonomi forlængst befandt sig i.

Det *politiske* Landkorts Forandring gennem Krigen er af meget mindre Betydning for den Situation, i hvilken Verdensøkonomien befinder sig i Dag, end det *økonomiske* Landkorts Forandring allerede i Fredstider. Et anskueligt Eksempel herpaa er De Forenede Staters Stilling: Indtil Slutningen af det forrige Aarhundrede en europæisk Koloni, idag den største Industristat i Verden. Tidligere en Losseplads for Overskudet af Arbejdsprodukter, af Mennesker og af Kapital fra »de gamle Lande«, nu den store Konkurrent, der selv har Brug for Lossepladser, for ikke at blive kvalt i Overskud.

De liberale Økonomer paastaar, at der findes en Regulator i det kapitalistiske System, der automatisk holder Økonomien i Ligevægt og igen tilvejebringer Ligevægten, saafremt der indtræder Forstyrrelser. De støtter deres Teori paa Fortidens Erfaringer. I Virkeligheden fandtes der ogsaa dengang i de kapitalistiske Lande ingen Ligevægt mellem Produktion og Forbrug; men den kunde fremstilles nogenlunde ved Hjælp af de Omraader, der endnu ikke var underlagt det kapitalistiske Produktionssystem. Kapitalismens imperialistiske Natur er en økonomisk Tvang. Hvor den kan leve efter sine egne Love, producerer den altid mere, end den vil lade Folk bruge.

Det økonomiske Verdenskorts Forandring havde allerede været nok til i Løbet af Tiden at bryde det kapitalistiske Systems Automatik itu. Dertil kom yderligere indre Strukturændringer, f. Eks. Forskydelsen af Størrelsesforholdene mellem den landbrugsøkonomiske og den industrielle Sektor og den voldsomme Produktionsstigning ved Rationalisering. De sociale Forholds i Forvejen altid utilstrækkelige Ordning i den kapitalistiske Økonomi er blevet fuldstændig umulig gennem den nye Udvikling: For de sidste to Aar udviser de internationale Produktionsstatistiker en Højkonjunktur, Arbejdsløshedsstatistikerne kun en Svækkelse af Krisen. At »give Kræfternes Spil« frit Løb betød kun at styre direkte ind i det sociale Kaos.

Efter alt dette tør man slet ikke tænke paa, at Statspolitiken eventuelt igen kunde trække sig tilbage fra dens økonomiske Opgaver. Man kan tværtimod med Sikkerhed sige, at alt det, der sker i Øjeblikket, kun er en Begyndelse. Den fri Økonomis System tilhører afgjort Fortiden, et nyt Afsnit af det økonomiske Livs Historie har begyndt, i hvilket den sociale Økonomi vil hæve sig over den private. Dette behøver endnu ikke betyde det kapitalistiske Systems Endeligt — Eksemplet fra U. S. A. beviser, at det ogsaa lader sig presse ind i planøkonomiske Former uden derfor at høre op med at være kapitalistisk — men en Udvikling til en statslig ført Planøkonomi er paabegyndt og vil ikke kunne standses.

Ikke blot Regeringerne og Statsorganerne maa forberede sig derpaa, men ogsaa Politikerne og de politiske Bevægelser. Ikke sidst maa ogsaa Fagforeningerne beskæftige sig dermed. Med Henblik herpaa er en Udarbejdning af en økonomisk Ideologi ikke mere tilstrækkelig, thi det drejer sig nu om en Løsning af praktiske økonomiske Spørgsmaal, der fordrer en stadig Iagttagelse af Erhvervslivet meget mere indgaaende, end det hidtil har været nødvendigt i Arbejderbevægelsen. Den danske Arbejderbevægelse har derfor ogsaa med »Arbejdernes Erhvervsraad« allerede skaffet sig et særligt Institut herfor, lignende Indretninger finder man idag i andre Landes Arbejderbevægelse.

Et andet Spørgsmaal er, hvorledes man kan indflette de økonomiske Statsopgaver i det *demokratiske System*. Det politiske Parlament kan fastlægge Retningslinjer for den økonomiske Politik, det kan ogsaa i vigtige Tilfælde forbeholde sig den sidste Afgørelse. Men det ligger i Sagens Natur, at den økonomiske Statspolitik og de dermed forbundne Kontrol- og Administrationsforholdsregler for en stor Del forbliver uden for det politisk-parlamentariske System. Til Dels afvikler dette sig indenfor de førende Erhvervsorganisationer. Regeringerne og Statsmyndighederne kan ikke mere klare sig uden Raadføring og Medarbejderskab af Eksperter, som de lader udpege af vedkommende Organisationer. Set fra et demokratisk Standpunkt ligger heri uden Tvivl den Fare, at enkelte Interessentgrupper faar en overvejende Indflydelse paa denne Del af Statspolitiken, og at det brede Folkelags Interesser overhovedet ikke bliver repræsenteret; Faren for en Modsigelse mellem den økonomiske Statspolitik og den samlede Politiks demokratiske Principper.

I den internationale Arbejderbevægelse beskæftiger man sig i voksende Grad med dette Spørgsmaal. Stadig tydeligere fremhæves Kravet om Oprettelse af forfatningsmæssige »Økonomiske Raad«, i hvilke alle Samfundskredse og sociale Klasser skal være repræsenteret efter deres Betydning.

Naar Arbejderbevægelsen i Frankrig, England, Belgien og andre Lande idag fremsætter dette Krav, har dette naturligvis intet at gøre med den fascistiske Idé — at erstatte det politiske Demokrati med et »Ständer-Parlament«. De politiske Parlamenters Rettigheder skal ikke indskrænkes. Det drejer sig kun om, at Demokratiets Principper ogsaa kommer til Anvendelse der, hvor det politiske Demokratis Arme ikke rækker hen.

Gijon er faldet.

Fra de 2 Arbejder-Internationaler har vi modtaget følgende Opraab med Anmodning om Optagelse i Bladet.

Tanks, Flyvemaskiner og andet Krigsmateriale har endeligt sat Mussolinis og Hitlers Tropper i Stand til at bryde den heltemodige Modstand, gennem hvilken de asturiske Minearbejdere har vist, hvor langt den brændende Kærlighed til Frihed og Socialisme formaar at styrke det menneskelige Mod.

De fascistiske Angribere har opnaaet en ny Sejr

i samme Øjeblik, som Diktatorerne paa kynisk Maade i London understreger deres »loyale« Vilje til Ikke-Indblanding.

Uden Tvivl vil de paany med stor Larm fejre denne Sejr for deres Vaaben og deres Diplomati. Maatte dette i det mindste føre til, at de demokratiske Magter endelig bliver sig denne tragiske Virkelighed bevidst og deres Forpligtelser overfor Spanien, som nøje er fastlagt i Folkeforbundspagtens § 10, endvidere deres Forpligtelser overfor deres egne Lande, hvis Sikkerhed er stærkt truet gennem de fascistiske Sejre, og endeligt deres Forpligtelser overfor hele Menneskeheden, som de endnu er i Stand til at bevare for en Verdenskrigs Rædsler.

Nu som før vil vore Internationaler sætte alt ind paa at gøre den kollektive Sikkerhed til en Kendsgerning. I den nuværende Stund paahviler det dem at opfylde den vigtige Opgave at frelse Titusinder af Mænd, Kvinder og Børn, der trues af en frygtelig Nedslagtning. Disse Menneskeliv maa reddes. Magterne maa øjeblikkeligt understøtte Befolkningens Evakuering, idet de stiller deres Flaader til Raadighed for dette humanitære Værk.

De under vore Internationaler hørende Organisationer maa i dette Øjemed straks foretage Skridt overfor deres Regeringer og alarmere den offentlige Mening.

Asturiens Befolkning maa reddes.
Spaniens Frihed maa reddes.
Freden maa reddes.

W. M. Citrine,
Formand for Den internationale faglige Central.

W. Schevenels,
Generalsekretær for Den internationale faglige Central.

L. de Brouckere,
Formand for Socialistisk Arbejder-Internationale.

F. Adler,
Sekretær i Socialistisk Arbejder-Internationale.

Det internationale Arbejdsbureaus 81. Forvaltningsraadsmøde.

Det internationale Arbejdsbureaus ordinære Forvaltningsraadsmøde fandt den 6.—9. Oktober Sted i Prag.

Dagsordenen omfattede en Række vigtige Punkter, men det Spørgsmaal, der tiltrak sig størst Opmærksomhed, var utvivlsomt *Spørgsmaalet om Arbejdstidens Nedsættelse* (40 Timers Ugen). Som det vil erindres, vedtog Arbejdskonferencen i 1935 en almindelig Konvention, i Henhold til hvilken Medlemsstaterne i Principet erklærede sig for en 40 Timers Arbejdsuge med Bevarelse af Arbejdernes Levestandard, ligesom man paa denne Konference blev enige om at søge dette Princip gennemført ved Separatkonventioner for de enkelte Industrier. Saadanne Separatkonventioner blev i 1935 vedtaget for Flaskeglasindustrien, i 1936 for offentlige Arbejder og paa Konferencen i Juni 1937 for Tekstilindustrien. Trods disse Resultater mente Konferencen i Aar dog at maatte konstatere, at det ved denne Fremgangsmaade vilde tage altfor lang Tid, forinden der opnaaedes en for Arbejderne antagelig Løsning. Paa Forslag af den franske og belgiske Arbejderrepræsentant vedtog Konferencen derfor en Resolution, hvori Arbejdsbureauets Ledelse anmodes om at overveje Muligheden af at sætte Spørgsmaalet om en Generalisering af Arbejdstidsforkortelsen i alle de Erhvervsgrene, som ikke berøres af de tidligere vedtagne Separatkonventioner, paa Dagsordenen for Arbejdskonferencen i 1938. Spørgsmaalet blev levende drøftet. Paa Arbejdergruppens Vegne erklærede *Mertens,* at Gruppen ikke havde noget imod, at Spørgsmaalet kom til første Behandling i 1938 og først blev definitivt afgjort paa Konferencen i 1939. Arbejdsgivergruppens Ordfører, *Ørsted,* meddelte, at Gruppens Flertal ikke havde skiftet Mening og fremdeles modsatte sig, at Arbejdstidsspørgsmaalet blev sat paa Dagsordenen. *Johaux,* Frankrig, erklærede meget energisk, at de Reformer, som i den senere Tid var gennemført i Frankrig, betegnede saa store og hurtige Fremskridt, at noget lignende ikke kunde opvises i et andet Lands Sociallovgivningshistorie. Frankrig havde derfor efter hans Mening Ret til at kræve Besked om, hvad de andre Industrilande agtede at gøre, for at man — i Tilfælde af at det franske Initiativ ikke blev fulgt — eventuelt kunde vedtage andre Beslutninger. Hertil svarede *Ørsted,* at Resultatet af det franske Eksperiment paa Arbejdstidsomraadet næppe var af den Art, at andre Lande følte sig fristet til at følge dette Eksempel. Forøvrigt mente han, at der indenfor Arbejderverdenen slet ikke var Enstemmighed om Kravet om 40 Timers Ugens Gennemførelse. Den franske Arbejdsgiverrepræsentant erklærede derimod at ville stemme for at opføre Spørgsmaalet paa Dagsordenen. De franske Arbejdsgivere var ikke tilfredse med den nuværende Situation, men Frankrig havde nu engang taget Initiativet og havde Ret til at faa Klarhed over, hvad de andre Lande mente at burde gøre. Den britiske Arbejderrepræsentant, *Hallsworth,* henviste til de paa den engelske Arbejderkongres vedtagne Beslutning og fremholdt med Styrke, at de Vanskeligheder, som man hidtil havde mødt, naar det gjaldt Gennemførelsen af denne længe ventede Reform, ikke var uovervindelige. Den britiske Regeringsrepræsentant udtalte sig for at fortsætte den internationale Behandling af Spørgsmaalet for hver enkelt Industri. Naar denne Fremgangsmaade ikke havde givet de Resultater, man havde ventet fra anden Side, beroede dette paa, at en saa betydelig Nedsættelse af Arbejdstiden rejser en Række meget indviklede Problemer.

Den franske Regeringsrepræsentant afgav en kort Erklæring, i hvilken han mindede om den Stilling, Frankrig havde indtaget til dette Spørgsmaal. Frankrig vilde holde fast ved 40 Timers Ugen. Han støttede Forslaget om at opføre Spørgsmaalet paa Dagsordenen for Konferencen i 1938 og stillede senere sammen med den amerikanske Regeringsrepræsentant et Resolutionsforslag, som vedtoges med 20 Stemmer (deriblandt den *franske* og *amerikanske Arbejdsgiverrepræsentant)* mod 6

(de øvrige Arbejdsgiverrepræsentanter). I Henhold hertil skal Spørgsmaalet om en Generalisering af Arbejdstidsnedsættelsen sættes paa Dagsordenen for Arbejdskonferencen i 1938 til første Behandling. Spørgsmaalet skal derefter, naar Regeringerne har faaet Anledning til at fremsætte en skriftlig Udtalelse, færdigbehandles og eventuelt afgøres paa Konferencen i 1939. Den Beretning, som Arbejdsbureauets Ledelse skal udarbejde og som skal danne Grundlaget for Diskussionen i 1938, skal have en saadan Form, at den tillader Konferencen at tage Stilling til alle Kategorier af Arbejdere, men det er dog underforstaaet, at Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelse for Landarbejdere først skal behandles af Forvaltningsraadet, naar den permanente Landbrugskommissions Beretning herom foreligger, ligesom man var enige om, at Spørgsmaalet om Arbejdstiden til Søs fremdeles er et Spørgsmaal, som den paritetiske Søfartskommission skal tage Stilling til.

Mødet behandlede derefter en Række finansielle og administrative Anliggender samt besluttede at indkalde en Konference, som skal finde Sted i Genève den 28. Februar, til Behandling af Spørgsmaalet om internationalt teknisk og finansielt Samarbejde for Gruppeudvandring og Kolonisering. Endvidere godkendte Mødet en Beretning fra den internationale statistiske Konference, som blev holdt i Genève for nogle Uger siden. Forvaltningsraadet tiltraadte de af Konferencen vedtagne Forslag, hvorefter Medlemsstaterne skal indsende regelmæssige statistiske Oplysninger om Løn- og Arbejdstid efter en ensartet Plan, som muliggør en international Sammenligning.

Forvaltningsraadets næste Møde finder Sted den 3. Februar 1938 i Genève.

NYT FRA UDLANDET

HOLLANDSK FAGFORENINGSKONGRES. Den faglige Landsorganisation i Holland holdt fornylig en ekstraordinær Kongres i Haag til Drøftelse af de Krav, der skal fremsættes paa det socialpolitiske og økonomiske Omraade med Sigte paa at højne de hollandske Arbejderes Levestandard.

Ifølge Formandens Beretning er der indtraadt en Bedring i økonomisk Henseende, saaledes at visse Industrier allerede nu har overskredet Produktionsniveauet i 1929. Ogsaa Arbejdsløsheden er i afgjort Tilbagegang. For at denne gunstige Udvikling kan fortsætte i det ønskede Omfang, bør der træffes Foranstaltninger for at øge den store Befolkningsmasses Købekraft, saaledes at ogsaa de udelukkende for Hjemmemarkedet arbejdende Industrier kan faa Fordel af de bedre Konjunkturer.

Der vedtoges forskellige Resolutioner, hvori der rettes Henvendelse til Regeringen angaaende en Højnelse af Arbejdernes Levestandard samt vedrørende Industriens Forhold, Organiseringen af Kampen mod Arbejdsløsheden og Hjælpen til de arbejdsløse.

NORGES INDUSTRIPRODUKTION. Under den nuværende Arbejderregering har Industriproduktionen været i en bemærkelsesværdig Stigning. Indekstallet for Industriproduktionen er steget fra 99,1 i 1933 til 105,8 i 1934, 110,9 i 1935, 121,7 i 1936 og til 132,3 for det første Halvaar 1937. Opgangen er stærkest i Hjemmeindustrien og Produktionsmiddelindustrien.

ENGELSK FAGFORENINGSSTATISTIK. Ved Udgangen af 1936 fandtes der i England ialt 1041 Fagorganisationer mod 1054 ved Udgangen af 1935. Det samlede Medlemstal beløb sig til 5.308.000 mod 4.868.000 ved Udgangen af 1935, saaledes at Stigningen andrager 440.000 eller 9%. Antallet af mandlige Medlemmer er steget med over 400.000 eller 9,8% til 4.506.000, Antallet kvindelige Medlemmer med 39.000 eller 5,1% til 802.000. Da den faglige Landsorganisation tæller ialt 4.250.000 Medlemmer, omfatter de udenfor staaende Fagorganisationer saaledes godt 1 Mill. Medlemmer.

ARBEJDSLØSHEDEN I FORSKELLIGE LANDE. Ved Udgangen af September Maaned var der ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer i *Frankrig* tilmeldt 333.900 arbejdsløse mod 334.521 i den foregaaende Maaned og 451.439 ved Udgangen af September i Fjor.

Af ialt 904.763 forsikrede Arbejdere i *Belgien* var i Juli Maaned 9,3% arbejdsløse mod 9,5% i den foregaaende Maaned og 11,4% i Juli 1936.

I *Holland* fandtes der i Juli 1937 i hele Landet 312.907 tilmeldte arbejdsløse mod 310.616 i den foregaaende Maaned og 375.647 i Juli 1936. De statsanerkendte Arbejdsløshedskassers Arbejdsløshedsprocent var i Juli 1937 25,7 mod 25,5 i den foregaaende Maaned og 35,4 i Juli 1936.

I *Svejts* fandtes der ved Udgangen af August Maaned 51.892 tilmeldte arbejdsløse mod 49.244 i den foregaaende Maaned og 79.281 i August 1936.

Antallet af tilmeldte arbejdsløse i *Tjekoslovakiet* udgjorde ved Udgangen af September 230.722 mod 233.318 i den foregaaende Maaned og 479.268 ved Udgangen af September 1936.

OSLO-STATERNES KONFERENCE. Repræsentanter for den faglige og politiske Arbejderbevægelse i de Lande, der omfattes af Betegnelsen Oslo-Staterne (de nordiske Lande, Holland, Belgien, Luxemburg, som alle i sin Tid tiltraadte den saakaldte Oslo-Konvention) var fornyligt samlede til Konference i Amsterdam. Konferencen var indkaldt efter Henstilling fra Generalraadet for den hollandske Arbejderbevægelse med det Formaal at drøfte Muligheden af en øget Samhandel mellem disse Lande, Muligheden af en Løsning af fælles Opgaver med Henblik paa at skabe stabilere Beskæftigelsesforhold samt Muligheden af en større Udveksling af Arbejdere.

De paa Konferencen paabegyndte Overvejelser vedrørende disse Spørgsmaal af fælles Interesse vil blive fortsat indenfor Arbejderbevægelsens kompetente Instanser i de enkelte Lande.

LØNBEVÆGELSER OG KONFLIKTER I SVERIGE. Den svenske Landsorganisations Statistik over Lønbevægelser og Konflikter viser, at 1936 har været et Fredens Aar for det svenske Arbejdsmarkede. Der forekom i dette Aar ikke mindre end 4804 Overenskomst- og Lønbevægelser, der resulterede i en Forhøjelse af Timelønningerne for ialt 214.821 Arbejdere og en

Forhøjelse af Akkordpriserne for 37.228 Arbejdere, mens der gennemførtes Lønsænkninger for 616 Arbejdere. En Forøgelse af Antallet af Feriedage opnaaedes for 83.645 Arbejdere, og 1. Majdagen indførtes overenskomstmæssig som Fridag for 205.664 Arbejdere. Det samlede Antal Medlemmer, som omfattedes af de i Aarets Løb stedfindende Overenskomst- og Lønbevægelser udgjorde 360.755. Kun for 0,9 pCt. af Medlemmernes Vedkommende førte Overenskomst- og Lønbevægelsen til Strejke eller Lockout.

Ved Udgangen af 1936 var der i Kraft 9429 Overenskomster omfattende 658.834 organiserede Arbejdere. Uden Overenskomst (heri medtaget saadanne Grupper, hvis Arbejdsforhold er ordnet paa anden Maade) arbejdede 98.542 eller 13 pCt. af Landsorganisationens Medlemmer. Det kan bemærkes, at Landsorganisationens Medlemstal har været i stærk Fremgang i 1937, og at det nu anslaas til rundt 800.000.

DE SVENSKE STATSTJENESTEMÆND. Ved en fornyligt i Stockholm afholdt Konference for de under den svenske Landsorganisation hørende Forbund, som omfatter Statens Tjenestemænd, vedtoges det at danne en Kartelorganisation for samtlige Forbund af den Art under Landsorganisationen.

I Konferencen deltog Repræsentanter for Jernbaneforbundet, Postforbundet, Civilpersonalet ved Hærens og Flaadens Værksteder, Plejerpersonalet ved Statens Sindssygeanstalter samt Telegraf- og Telefonpersonalets Forbund. Kartelorganisationens Formaal er at varetage Statstjenestemændenes fælles faglige og sociale Interesser samt tilvejebringe et snævert Samarbejde mellem de tilsluttede Forbund. Kartellet omfatter rundt 62.000 Medlemmer.

KONGRES I HATTEMAGER-INTERNATIONALE. Hattemagernes internationale Sammenslutning afholdt sin 14. Kongres den 16.—18. September i Paris. Der var mødt Repræsentanter for Forbundene i England, Belgien, Danmark, Sverige, Svejts, Tjekoslovakiet og Frankrig.

Det vigtigste Punkt paa Dagsordenen var Spørgsmaalet om en Sammenslutning med Beklædningsarbejder-Internationale. Et saalydende Forslag forkastedes mod det svenske Forbunds Stemme, og det vedtoges at opretholde Internationalen som selvstændig Organisation.

Kongressen hilste de i Frankrig opnaaede Resultater med Hensyn til 40 Timers Ugen og Ferie med Løn og udtalte sig for, at Fagforeningerne i alle Lande arbejder for en lovfæstet Ordning af disse to Spørgsmaal, da der ellers bestaar Fare for, at disse Rettigheder vil gaa tabt for Arbejderne i de socialt fremskredne Lande, hvor disse Reformer allerede er gennemført.

Kongressen fremsatte paany Kravet om Forbud mod Anvendelse af Kviksølv ved Fabrikation af Filthatte. Desuden drøftede den Spørgsmaalet om den truende Krigsfare og vedtog en Resolution, der opfordrer de demokratiske Lande til at vise større Fasthed overfor de fascistiske Staters Udfordringer og forbryderiske Holdning, ligesom der gives Udtryk for Sympati for det republikanske Spaniens Kamp mod den internationale Fascisme.

Arbejdsløsheden i August og September 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som udgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af September Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 72.493 Arbejdsløse, d. v. s. 16,6 pCt. af det samlede Antal paa ialt 436.523 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,2	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August	15,0	12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September	16,6[1])	12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober		16,3	17,3	18,2	23,2	31,8
November		20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Sept.[1]) 1937	Aug. 1937	Juli 1937	Sept. 1936	Aug. 1936	Juli 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	15,3	13,4	13 1	6,1	8,0	9,8
2. Jernindustrien	9,9	10,1	9,6	9,2	10,2	9,4
3. Anden Industri m. v.	14,7	14,7	14,3	11,0	11,2	11,2
4. Handel	5,9	5,6	5,4	5,5	5,0	4,6
5. Arbejdsmænd	19,1	18,0	16,1	16,0	15,9	14,0
I alt	14,6	14,1	13,3	11,5	11,5	11,1
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	14,8	13,6	12,1	7,5	7,2	6,9
2. Jernindustrien	11,1	10,2	10,1	8,4	8,2	8,5
3. Anden Industri m. v.	16,2	15,3	15,5	10,8	10,8	10,2
4. Handel	5,9	5.7	5,3	5,2	5,0	4,9
5. Arbejdsmænd	22,1	18,5	20,1	18,6	16,9	17,1
I alt	17,9	15,7	16,3	13,7	12,8	12,8
Hele Landet	16,6	15,1	15,2	12,9	12,3	12,1

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. August 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		August 1937	Juli 1937	August 1936	Juli 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 168	13,3	7,0	3,9	1,4
Hustømrere	9 287	15,5	11,9	7,0	5,9
Snedkere	10 243	13,8	19,8	10,7	15,5
Malere	7 764	7,8	5,4	4,5	3 6
Sadelmagere og Tapetserere	2 513	20,9	24,7	16,1	20,1
Blikkenslagere	2 585	11,5	13,4	7,0	7,5
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 259	11,7	14,0	12,6	14,9
Smede- og Maskinarb.	35 538	9,3	8,6	9,3	8,5
Formere	2 146	10,4	8,6	5,4	5,3
Elektrikere	3 608	13,3	15,9	6,9	11,3
Bageri- og Konditoriarb.	5 342	26,1	22,9	23,5	19,4
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 850	14,8	24,1	10,7	17,7
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 864	3,9	2,9	5,4	2,8
Slagteriarbejdere	8 490	16,2	14,9	15,8	14,1
Tobaksarbejdere	8 757	16,1	21,4	10,6	12,1
Tekstilarbejdere	15 532	16,2	16,8	4,4	5,6
Skræddere	14 088	18,2	17,0	14,5	13,5
Hatte- og Buntmagere	1 558	10,7	14,1	9,8	16,3
Skotøjsarbejdere	5 049	24,4	26,1	13,8	15,1
Træindustriarbejdere	6 092	16,1	13,9	11,1	11,0
Karetmagere	1 133	10,8	9,9	10,8	8,2
Keramikere	2 033	5,6	5,9	2,4	2,3
Papirindustriarbejdere	1 744	2,2	2,2	1,5	1,3
Bogbindere	5 058	17,6	20,3	10,2	10,1
Typografer	6 754	10,4	8,2	10,7	9,2
Sømænd	4 239	25,3	23,0	23,5	23,0
Søfyrbødere	2 216	26,0	25,9	24,5	25,4
Kedel- og Maskinpassere	2 345	5,5	4,0	5,1	3,2
Kvindeligt Arbejderforbund	16 927	15,7	14,8	10,3	10,5
Handels- og Kontormedhj.	25 815	5,8	5,5	5,0	4,8
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	175 497	18,3	19,1	16,7	16,5
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 691	29,2	17,8	16,1	12,1
Andre Fag	32 338	10,7	10,5	8,6	7,9
I alt...	436 523	15,1	15,2	12,3	12,1

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

Mellem Centralorganisationen for Metalarbejdere i Danmark og *A/S Burmeister & Wain,* Refshaleøen, var der opstaaet Uoverensstemmelse med Hensyn til Forstaaelsen af fælles Værkstedsreglers § 5, 3. Stk., med Hensyn til Udbetaling af Vejpenge for de Arbejdere, der er beskæftiget ved Knippelsbro.

Der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. September, hvor man efter langvarig Forhandling enedes om følgende forligsmæssige Ordning gældende for saavel Specialarbejdere som Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:

»De Arbejdere, der arbejder og vedblivende kommer til at arbejde paa Knippelsbro og hidtil har oppebaaret Vejpenge, erholder vedblivende disse. De Arbejdere, der ikke hidtil har faaet udbetalt Vejpenge, erholder fremtidig heller ikke Vejpenge. For de 4 paaklagede Specialarbejderes Vedkommende udbetales Vejpenge for den Tid, de har arbejdet paa Montering af Knippelsbro, og de erholder Vejpenge, saalænge de er beskæftiget paa dette Arbejde.

Hermed er alle Vejpengespørgsmaal for det paagældende Arbejde i Orden til og med Timandsmødets Dato, den 3. September d. A.«

Badefunktionærer i Frederiksberg Bade- og Svømmehal.

Den 17. September førtes paa *Frederiksberg Bade- og Svømmehal* Overenskomstforhandlinger for de der beskæftigede 38 Badefunktionærer, og man enedes om en Forhøjelse fra Kr. 184,17 pr. Maaned for de kvindelige Badefunktionærer til Kr. 204,17 og for de mandlige Badefunktionærer en Stigning fra Kr. 209,17 til Kr. 229,17, alt pr. Maaned. Overenskomsten afsluttedes for 3 Aar med den sædvanlige Pristals-Ventil og med Udgangspunkt det nuværende Pristal paa 179 Point.

Om forskellige mindre Spørgsmaal føres der lokale Forhandlinger.

Tekstilarbejdere hos A/S Frederik Simonsens Strømpefabrik.

Paa et tidligere Tidspunkt var Forhandling nægtet med Dansk Tekstilarbejderforbund angaaende Betaling for Arbejde i Cottonafdelingen paa Julius Hansens Tekstilfabrik. Firmaet havde derefter dannet et nyt Firma under Navnet *A/S Frederik Simonsens Strømpefabrik.*

Ved et Fællesmøde den 14. Juli i Arbejdsgiverforeningen enedes man om i Løbet af en Maaned at optage Forhandling mellem Tekstilfabrikantforeningen og Tekstilarbejderforbundet, idet Forbundet indgik paa at tage de udstedte Strejkevarsler tilbage. Forhandlingerne bragte intet Resultat, og Forbundet saa sig derfor nødsaget til paany at sende Strejkevarsel, og Strejken skulde derefter træde i Kraft den 15. September. I den Anledning afholdtes et Fællesmøde den 14. September, hvor man enedes om at forhøje de gældende Akkordpriser i Cottonafdelingen for Strikkere fra Kr. 1,65 til Kr. 2,05, for Ketling, eksklusiv Sporing og Repassering, fra Kr. 1,05 til Kr. 1,25, for Sammensyning fra 45 til 55 Øre og endelig for Reparationstimer udover 1 Kvarter Kr. 1,67 pr. Time. For Sporing og Repassering betales skalamæssig Timeløn + et Produktionstillæg af 3 Øre pr. Time.

De udstedte Strejkevarsler blev derefter taget tilbage.

Chauffører hos Vognmand H. Düwel, Haderslev.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. September behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at *Vognmand H. Düwel* i længere Tid havde underbetalt sine 3 Chauffører og Arbejdsmænd.

Parterne enedes om alvorligt at paalægge Vognmanden for Fremtiden at overholde den gældende Overenskomst i alle dens Ord og Punkter, og herefter vil D. A. F. under Hensyn til de under Sagen faldne Udtalelser afslutte Sagen med, at Vognmand Düwel til Forbundets Haderslev-Afdeling A indbetaler kontant og paa een Gang Kr. 600,— inden den 15. Oktober 1937.

Arbejdsmænd hos A/S Gummifabriken »Tretorn«.

Ved et Fællesmøde den 23. September behandledes en Arbejdsstandsning paa *A/S Gummifabriken »Tretorn«*. Parternes enedes om følgende:

Arbejdernes Repræsentanter beklager den den 31. August d. A. stedfundne Arbejdsstandsning og erkender, at Spørgsmaal af denne Art ikke bør give Anledning til Arbejdsstandsning, men skal fremmes efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Ossian Nilsson opretholder hver af Parterne deres Opfattelse af, hvad der er passeret ved den paagældende Lejlighed, men under Hensyn til Ønsket om at opretholde det gode Forhold paa Fabriken, kan Ossian Nilsson efter 14 Dages Forløb genoptage Arbejdet paa Fabriken.

Denne forligsmæssige Ordning af den foreliggende Sag maa ikke paa nogen Maade danne Præcedens for fremtidige Tilfælde af lignende Art, hvor Paastand staar mod Paastand.

Snedkere hos Medlemmer af Lolland-Falsters Møbelfabrikantforening.

Den 4. September behandledes ved et Møde i Nykøbing F. et Tvivlsspørgsmaal vedrørende Ferieordning for Kvinder.

Man enedes om, at Ferieordningen ogsaa er gældende for Kvinder.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Fisker & Nielsen.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. September behandlede man et Formandsspørgsmaal hos *A/S Fisker & Nielsen*. — Da de paa Mødet fremsatte Oplysninger om den paagældende Arbejders Beskæftigelse laa saa langt fra hinanden som overhovedet muligt, opnaaedes der ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret, idet det betingede sig Ret til paa Stedet at undersøge Forholdet nærmere.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S B. F. Kjellssons Eftf.

Et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund fremsendt Strejkevarsel i Anledning af et Lønkrav for 15 Smede og Maskinarbejdere hos *A/S B. F. Kjelssons Eftf.* behandledes paa et Fællesmøde den 24. September.

Man enedes om følgende: De fremsendte Strejkevarsler tages tilbage, og Firmaet betaler til Fordeling mellem de 15 Arbejdere — ikke til den sidst antagne — 55 Øre efter Firmaets Skøn, dog saaledes, at samtlige 15 Arbejdere faar Del i Tillæget.

Snedkere hos Snedkermester Ludwigsen, Nykøbing F.

En Uoverensstemmelse med Hensyn til Afholdelse af Mæglingsmøde efter derom fremsat Begæring var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. September. — Det oplystes her, at naar *Snedkermester Ludvigsen* havde nægtet at deltage i Mægling, laa Aarsagen deri, at Snedkerforbundet havde ladet sig repræsentere ved to Tømrersvende og to Snedkersvende, og Centralforeningen af Snedkermestre mente sig ikke forpligtet til at deltage i Mæglingsmøde, naar Medlemmer udenfor Snedkerforbundet optraadte som Mæglingsmænd.

Da Enighed ikke opnaaedes, forbeholdt Forbundet sig sin Stilling.

En Uoverensstemmelse med samme Firma vedrørende Spørgsmaal om Landpenge var til Behandling paa samme Møde, men efter en foreliggende Erklæring frafaldt Forbundet denne Sag.

Arbejdsmænd paa Sukkerraffinaderiet »Phønix«.

Ved et Fællesmøde den 4. Oktober behandledes dels — i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 26. Maj 1937 til Hovedorganisationerne — Spørgsmaalet om Afspadsering af Overarbejde og dels et Ønske fra Sukkerfabrikkernes Side om Ændring i Arbejdstiden for *Sukkerraffinaderiet »Phønix«*. Paa Mødet opnaaedes Enighed om Arbejdstidens Fastsættelse og om Regler for Afspadsering af Overarbejde.

Arbejdsmænd hos Entreprenør P. Vilhelmsen, Give.

En Uoverensstemmelse om Betalingen for et større Jordarbejde, som *Entreprenør P. Vilhelmsen*, Give, har at udføre ved Børkop, behandledes paa et Fællesmøde den 6. Oktober.

Man enedes om at afslutte Sagen paa følgende Maade:

Hvis Entreprenør Vilhelmsen faar overdraget Udførelsen af de 6000 m³, anerkendes Arbejdet som større Jordarbejde og afregnes som saadant.

I modsat Fald forbeholder Dansk Arbejdsmandsforbund sig faglig Voldgift til Afgørelse af Betalingen for Arbejdet.

Arbejdsmænd hos Firmaet Dansk Legetøjsindustri.

Den 7. Oktober behandledes ved et Fællesmøde en Klage overfor *Firmaet Dansk Legetøjs-Industri*, og man enedes om at slutte Sagen paa følgende Maade:

Firmaet er pligtig at overholde Overenskomsten i alle Ord og Punkter og maa ikke lægge Hindringer i Vejen for Arbejdernes Organisering.

Til fuld Afgørelse af den skete Underbetaling betaler Firmaet til Forbundet Kr. 275,—.

Handels- og Kontormedhjælpere hos Firmaet N. J. Petersen, Helsingør.

En Klage i Anledning af, at *Firmaet N. J. Petersen*, Helsingør, havde forbudt sit Personale at være Medlemmer af Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. Oktober, og man enedes om følgende:

Til Afslutning af den foreliggende Sag udtaler Firmaet, at det herefter anerkender Medhjælpernes fulde Frihed i al Almindelighed til at være Medlemmer af Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund.

Kvinder hos A/S Geismars Dampvaskeri.

Den 6. Oktober afholdtes Mæglingsmøde i Nørrevoldgade 30 i Anledning af Uoverensstemmelser om en Akkord for Presning hos *A/S Geismars Dampvaskeri.* Forhandlingerne førtes i Henhold til Forlig af 17. September 1937 i Den faste Voldgiftsret, og Mæglingsmødet sluttede med Opnaaelse af Enighed om Akkordpriserne.

Radiotelegrafistforeningen af 1917 og Statens Lufthavn.

Efter flere Forhandlinger med den Luftfart-Kommitterede er det lykkedes at faa en Indstilling indeholdende en Lønforbedring paa Kr. 2.200 aarlig fordelt differerende til 5 Luftfarts-Meteorologer og med Virkning fra 1. April 1937, dertil en Ordning af Nat-Tillæg og ved Udvidelse af Mandskabsantallet en Regulering af Tjenestetiden og Ferieforholdene.

Ministeren har ladet forlyde, at Tilbagevirkningen fra 1. April 1937 næppe kunde gennemføres, men endeligt Svar foreligger ikke, da Ministeren er syg, derefter har D. s. F. overfor Ministeriets Departementschef tilkendegivet, at Opsigelsernes Effektuering, der skulde være sket pr. 1. Oktober, er udskudt til 15. Oktober, men at dette er absolut sidste Udsættelse.

Under den 12. Oktober meddeltes af Den Kommitterede for Luftfarten, at Ministeriet har tiltraadt De samvirkende Fagforbunds Forslag og vil anbefale Sagens Gennemførelse i Finansudvalget.

Typografer hos Firmaet Bianco Luno.

Paa Foranledning af Klage fra Dansk Typografforbund over overenskomststridig Overarbejde hos *Firmaet Bianco Luno* afholdtes der den 30. September et Fællesmøde, hvor der stilledes Krav fra Forbundets Side om Bod for Overenskomstbrud.

Der opnaas ikke Enighed om Sagen, og Forbundet har forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 2401:

Litografer hos Firmaet Andreasen og Lachmann.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. August 1937 i Sag Nr. 2401: Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Litograflaug paa egne og dets Medlem Firmaet Andreasen & Lachmann's Vegne mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Litografisk Forbund.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Litograflaug paa egne og dets Medlem Firmaet Andreasen & Lachmann's Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Litografisk Forbund for Brud paa Fagets Overenskomst og Septemberforliget.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling drejer sig om to Forhold og gaar nærmere ud paa følgende:

I.

Siden 1918 er Anvisning af Arbejdskraft indenfor Litograffaget foregaaet paa den Maade, at Laugets Medlemmer, naar de søgte Arbejdskraft, henvendte sig til Laugets Kontor, som da satte sig i Forbindelse med Forbundet, — en Ordning, der som Følge af Laugets Kendskab saavel til dets egne Medlemmer som til Forbundets Medlemmer har virket fuldtud tilfredsstillende for begge Parter i de forløbne Aar. Den 1. Juni d. A. har Forbundet imidlertid til samtlige litografiske Virksomheder udsendt et saalydende Brevkort:

»Anmodning om Arbejdskraft til det kemigrafiske og litografiske Fag bedes rettet direkte til: Dansk Litografisk Forbund, Larslejstræde 1, København K.«

Denne Meddelelse har bevirket, at det hidtil praktiserede Samarbejde mellem Lauget og Forbundet vedrørende Arbejdsanvisning er bleven umuliggjort, idet Forbundet, naar Lauget henvender sig til Forbundet om Anvisning af Arbejdskraft, giver det Svar, at Arbejdskraft ikke vil blive anvist, medmindre det paagældende Laugsmedlem direkte henvender sig til Forbundet. Dettes Disposition har endvidere bevirket, at det ikke heller er muligt for Laugets Medlemmer at henvende sig direkte til en ledig Arbejder med Tilbud om Plads. Klagerne har i denne Henseende oplyst, at A/S Andersen & Bruun, der er Medlem af Lauget, har modtaget to Brevkort, paa hvis ene Side var trykt den ovenciterede Anmodning om Arbejdskraft, medens der paa den anden Side var skrevet henholdsvis:

»Foranlediget af Faktor Edelings skriftlige Henvendelse til Maskintrykker P. Rasmussen — formentlig Pladstilbud — henledes Firmaets Opmærksomhed paa omstaaende« og

»Firmaets Faktor Edeling har atter henvendt sig til et af vore Medlemmer med Tilbud om Plads. Vi bringer endnu en Gang omstaaende i Erindring, da direkte Henvendelser til vore Medlemmer vil forblive ubesvarede«.

Under Henvisning til alt foranstaaende hævder Klagerne *dels,* at Arbejdsanvisning indenfor Faget gennem en meget lang Aarrække er foregaaet ved et Samarbejde mellem Lauget og Forbundet, saaledes at der i denne Henseende bestaar en saadan fast Praksis, at en Ændring ikke kan foretages ensidig, men kun efter Forhandling i Forbindelse med en Overenskomstopsigelse, og *dels,* at Forbundets Handlemaade er i Strid med Septemberforligets Punkt 4 derved, at Forbundet søger at lægge Arbejdsgiverne Hindringer i Vejen for Antagelse af den Arbejdskraft, som Virksomhederne maatte anse for egnet. Det er efter Klagernes Opfattelse Forbundets Ønske at diktere, hvilke ledige Medlemmer der skal tages i Arbejde, naar et Firma søger Arbejdskraft, i hvilken Forbindelse henvises til, at Forbundet ikke har nogen statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, idet Forbundet har sin egen private Kasse og eget Anvisningskontor. Forbundets Anvisning alene giver imidlertid ikke Garanti for gode Forhold, hvorfor Lauget bør være paa lige Fod med Forbundet, saaledes som Praksis ogsaa hidtil har været. Klagerne har derfor ned-

lagt Paastand om, at Forbundets Vægring ved at praktisere Arbejdsanvisning som hidtil kendes ulovlig, og at Forbundet for sit Forhold ikendes en efter Rettens Skøn passende Bod.

II.

Overenskomsten mellem Lauget og Forbundet fastsætter i § 7, at der efter 4 Ugers Beskæftigelse i Virksomheden er en gensidig Opsigelsesfrist paa 14 Dage. I Henhold til denne Bestemmelse opsagde en hos Firmaet Andreasen & Lachmann beskæftiget Litograf A. Poulsen i Skrivelse af 25. Juni d. A. sin Plads til Fratrædelse den 9. Juli, men forlod allerede den 2. Juli Arbejdet efter Forbundets Diktat. Det hedder i Overenskomsten blandt andet, at »normalt skal Ferien falde i Tiden mellem 1. Maj og 1. Oktober, idet det nærmere Tidspunkt under Hensyn til de respektive Virksomheders Tarv aftales mellem Principal og Arbejder«, og Ferien indenfor det nævnte Firma var allerede to Maaneder forud fastsat som en samlet Lukning i Ugen 19.—24. Juli. Der foreligger derfor — hævder Klagerne — et klart Overenskomstbrud, idet den overenskomstmæssige Opsigelsesfrist paa 14 Dage ikke er overholdt, ligesom Forbundet ikke kan bestemme, naar Medlemmerne skal have Ferie, og Klagerne har derfor nedlagt Paastand om, at Forbundet ogsaa for dette Forhold ikendes en efter Rettens Skøn passende Bod.

Overfor den af Klagerne givne Fremstilling har de Indklagede anbragt følgende:

ad I.

De Indklagede bestrider, at Anvisning af Arbejdskraft indenfor Litograffaget gennem Aarenes Løb skulde være foregaaet paa en Maade, der hjemlede Klagerne en Ret til som sket at paaberaabe sig en bindende Praksis. I de forløbne Aar har ikke blot Lauget henvendt sig til Forbundet og begæret baade navngiven og ikke-navngiven Arbejdskraft, men ogsaa Laugets enkelte Medlemmer har paa samme Maade rettet Henvendelse til Forbundet, og der findes derfor intet Grundlag for Paastanden om en bindende Kutyme for en Arbejdsanvisning alene gennem Medvirkning af Lauget. Forholdet har imidlertid udviklet sig saaledes, at Lauget er begyndt lidt efter lidt at ville tiltvinge sig Arbejdsanvisningen eller væsentlig Indflydelse paa denne, — en Udviklinig, som har virket i høj Grad utilfredsstillende, idet Laugets Kontor savner fornødent Kendskab til de Arbejdslediges Kvalificationer, og en Udvikling, som Forbundet ogsaa principielt modsætter sig, da Arbejdsanvisningen ikke blot naturligt sorterer under Forbundet, der bedst kender Medlemmernes Evner og Anlæg, men ogsaa er en Virksomhed, som Lauget end ikke er berettiget til at udøve. Forbundet udsendte derfor i Cirkulæreform det ovenciterede Brevkort, hvis Indhold er fuldt ud lovligt. Forbundet tilsigter ikke at forhindre en Arbejdsgiver i at faa den Arbejder, som han finder egnet og derfor ønsker, og fremsætter en Arbejdsgiver saaledes Ønske om denne eller hin navngivne Arbejder, imødekommes dette Ønske, men Forbundet kan og vil ikke finde sig i, at man fra Laugets Side søger at dirigere Arbejdsanvisningen direkte eller indirekte. Dette er Baggrunden for de fornævnte to paategnede Skrivelser, idet Forbundet havde Grund til at antage, at Lauget havde begyndt en ny Arbejdsmetode og foranlediget vedkommende Firma til at henvende sig til to Firmaet ganske ubekendte Trykkere. Forbundet bestrider, at der fra dets Side skulde foreligge nogen Overtrædelse af Septemberforligets § 4. Skrivelserne tilsigter ikke at afskære Firmaet fra at faa den Mand, som det maatte ønske, og ses ikke heller at have haft den Virkning, da Firmaet ikke har fremsat nogen Klage, og Forbundet har ikke heller givet sine Medlemmer noget Paabud om ikke at træde i Forhandling med de enkelte Arbejdsgivere. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede nedlagt Paastand om Frifindelse.

ad II.

De Indklagede har angaaende dette Klagepunkt bemærket, at Litograf Poulsen i Henhold til Overenskomsten har Krav paa 6 Dages Ferie med fuld Løn, da han har været ansat i Firmaet i flere Aar. En Litograf, der fratræder sin Plads som i nærværende Tilfælde, maa efter de Indklagedes Opfattelse have Ret til at holde sin Ferie, forinden Arbejdsforholdet afbrydes, da Ferien er et Vederlag for det Arbejde, som er udført for Firmaet i det forløbne Aar. Der er derhos Enighed mellem Organisationerne om, at en Arbejder skal holde virkelig Ferie, og Poulsen, der ikke i en eventuel ny Plads kunde begynde med at holde Ferie, burde derfor ogsaa holde sin Ferie paa den fratraadte Plads. Der har i de seneste Aar angaaende Feriereglernes Forstaaelse været talrige Uoverensstemmelser, som alle er afgjort ved faglig Voldgift, og de Indklagede har derfor ogsaa paastaaet den heromhandlede Uenighed henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Efter alt foreliggende finder Retten ikke at kunne tage den af Klagerne med Hensyn til Forhold I nedlagte Paastand til Følge. Der ses i de oplyste Omstændigheder ikke at foreligge tilstrækkelig sikre Holdepunkter for den Antagelse, at der med Hensyn til den før 1. Juni d. A. fulgte Fremgangsmaade ved Arbejdsanvisning skulde have udviklet sig en bindende Kutyme med det Indhold og med den Virkning som af Klagerne paastaaet. Der ses dernæst ikke heller at foreligge tilstrækkeligt Grundlag til at statuere en Krænkelse fra Forbundets Side af Septemberforligets § 4. Forbundet har under Sagen erklæret ikke at have tilsigtet og ikke heller i Fremtiden at ville hindre Arbejdsgiveren i at faa den enkelte Arbejder, som han af særlige Grunde maatte have Ønske om at antage, og der ses ikke heller at være oplyst noget Tilfælde, hvor Forbundet er traadt hindrende i Vejen i saa Henseende. Forbundet er vel ikke berettiget til at forbyde sine Medlemmer at træde i Forbindelse med Arbejdsgivere, der maatte henvende sig til dem angaaende Arbejde, men Forbundet har netop bestridt at have givet et saadant Forbud, og heroverfor ses Postkortenes Tekst alene ikke at være tilstrækkeligt Bevis i modsat Retning. — Hvad sluttelig det under II omhandlede Forhold

angaar, finder Retten det efter Omstændighederne rettest, at den heromhandlede Uoverensstemmelse henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, hvorved blandt andet bemærkes, at der under Proceduren har været nogen Usikkerhed om, hvilke Overenskomstbestemmelser der rettelig vil være at lægge til Grund.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Den ovenfor under Nr. II omhandlede Uoverensstemmelse henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Iøvrigt bør de Indklagede for Tiltale af Klagerne i nærværende Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler hver af Parterne med Halvdelen.

Sag Nr. 2390:

Bogbindere og andre Arbejdere hos A/S Jyllands Papirværk, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2390: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og dennes Medlem A/S Jyllands Papirværk, Aarhus, mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Bogbinderforbundet, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, for Dansk litografisk Forbund, for Dansk Typografforbund og for Dansk Arbejdsmandsforbund, alle de nævnte Forbund paa en Række navngivne Arbejderes Vegne.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og dennes Medlem A/S Jyllands Papirværk, Aarhus, indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Bogbinderforbundet, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, for Dansk litografisk Forbund, for Dansk Typografforbund og for Dansk Arbejdsmandsforbund, alle de nævnte Forbund paa en Række navngivne Arbejderes Vegne i Anledning af Brud paa Septemberforliget, de gældende Regler for Behandling af faglig Strid og for Brud paa et paa et Fællesmøde den 10. Juni d. A. indgaaet Forlig.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

A/S Jyllands Papirværk beskæftigede ved en Langskæremaskine et Medlem af Bogbinderforbundet i Danmark ved Navn P. A. Petersen. Den paagældende var valgt som Tillidsmand for de hos Aktieselskabet beskæftigede Medlemmer af Bogbinderforbundet, hvorhos han — da Virksomheden beskæftiger Arbejdere, som er organiserede i en Række andre Forbund, og som derfor har oprettet en Fællesklub — er valgt til Tillidsmand for denne Klub. Der findes ikke i Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Bogbinderforbundet Regler for Beskyttelse af Tillidsmanden, men Klagerne bestrider ikke, at nævnte P. A. Petersen maa nyde sædvanlig Beskyttelse i sin Egenskab af Tillidsmand, medens han derimod med Hensyn til Arbejdet var stillet som enhver anden Arbejder. Da der ved Langskæremaskinen, hvor P. A. Petersen som nævnt var beskæftiget, ikke var tilstrækkeligt Arbejde til hele Ugen, har Selskabet gennem nogen Tid søgt at holde Petersen beskæftiget ved andet Arbejde, deriblandt almindeligt Arbejdsmandsarbejde. Arbejdet ved Langskæremaskinen ebbede imidlertid efterhaanden helt ud, og da det ikke var muligt at beskæftige Petersen ved almindeligt Arbejdsmandsarbejde, medmindre man skulde afskedige en Arbejdsmand, blev Petersen opsagt til Fratræden Fredag den 4. Juni med 8 Dages forudgaaende Varsel. Dette havde til Følge, at samtlige øvrige hos Selskabet beskæftigede Fags Tillidsmænd nedlagde Protest overfor Ledelsen og fremsatte Krav om, at Selskabet skulde tage Opsigelsen tilbage, og det selv om Selskabet derved blev nødt til at afskedige en Arbejdsmand. Dette Krav modsatte Firmaet sig, og da Tillidsmændene truede med Arbejdsstandsning, blev Sagen indberettet til Papirvareindustriens Arbejdsgiverforening, der straks paaklagede Spørgsmaalet overfor Hovedfaget: Bogbinderforbundet. Skønt der fra Selskabets Side blev givet Tilsagn om, at P. A. Petersen skulde blive antaget, saasnart der igen blev Arbejde ved Langskæremaskinen, ja endog saasnart der blev Brug for en Arbejdsmand, kunde Forbundet ikke hindre, at samtlige Arbejdere udeblev fra deres Arbejde Lørdag den 5. Juni. Sagen indberettedes derefter til Arbejdsgiverforeningen og paaklagedes overfor De samvirkende Fagforbund, og der afholdtes den 10. Juni mellem Hovedorganisationerne et Fællesmøde, hvor man blandt andet enedes om Arbejdets Genoptagelse snarest og senest Lørdag den 12. Juni. Til Trods for denne Aftale vedtog Arbejderne paa et Fredag den 11. Juni afholdt Møde at fortsætte Arbejdsstandsningen, og først Mandag den 14. er Arbejdet bleven genoptaget. Forsaavidt det fra Arbejder-Side har været gjort gældende, at P. A. Petersens Afskedigelse skulde være Udslag af en Forfølgelse fra Selskabets Prokurist N. Petersens Side, har Klagerne bestridt de Indklagedes i saa Henseende givne Fremstilling og henvist til Prokuristens nedenfor angivne Forklaring. Under Henvisning til alt foranstaaende og under Anbringende af, *at* Arbejdsstandsningen har varet 6½ Arbejdsdag og omfattet ialt 180 Arbejdere — derunder 138 Bogbindere, 17 Typografer, 3 Smede, 11 Litografer og 11 Arbejdsmænd, over hvilke Arbejdere navngiven Liste er fremlagt — og *at* Arbejdsstandsningen har paaført Firmaet et Tab — beregnet alene paa Basis af Generalomkostningerne — paa 8482 Kr. 50 Øre, har Klagerne nedlagt Paastand om, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der ikendes hver af de i Strejken deltagende Arbejdere — for Bogbindernes Vedkommende solidarisk med Forbundet — en Bod efter Rettens nærmere Bestemmelse.

De Indklagede har heroverfor anbragt, at den paaklagede Arbejdsstandsning er foranlediget derved, at Arbejderne i den skete Afskedigelse af P. A. Petersen har ment at se en Forfølgelse af deres Tillidsmand. Nogen Tid forud for sin Afskedigelse havde nemlig P. A. Petersen i sin Egenskab af Tillidsmand haft en Konference med Selskabets

Prokurist N. Petersen vedrørende noget Overarbejde, som Tillidsmanden mente kunde undgaas, særlig da Selskabet kort forud havde afskediget en Arbejder, som ellers udførte det Arbejde, der nu krævedes udført som Overarbejde, og under denne Konference fremkom Prokurist Petersen med en Udtalelse om, at dette skulde P. A. Petersen faa betalt. Da saa dennes Afskedigelse fandt Sted, fik Arbejderne den Opfattelse, at Afskedigelsen — som nævnt — var en Forfølgelse af deres Tillidsmand, og den paafølgende Strejke maa derfor ses som et Udslag af den mellem Arbejderne raadende Solidaritetsfølelse og af den Harme, som den nævnte Opfattelse naturligt maatte vække. De Indklagede erkender Arbejdsstandsningens Ulovlighed, men har samtidig hævdet, at der under de foreliggende Omstændigheder ikke bør ikendes de enkelte Deltagere nogen Bod, hvorved de har henvist dels til, at Arbejdsstandsningen er provokeret af Selskabets Prokurist, og dels til, at en overvejende Del af de Bogbindere, som deltog i Strejken, er ganske unge Kvinder og derfor tildels ukyndige overfor deres overenskomstmæssige Pligter. De Indklagede har endelig gjort gældende, at de indklagede Organisationer, derunder navnlig ogsaa Bogbinderforbundet, er uden Ansvar for den skete Arbejdsstandsning, ligesom der fra Organisationernes Side er gjort, hvad der var muligt for at faa Arbejdet genoptaget. Mandag den 7. Juni fik Bogbinderforbundet Meddelelse om, at Arbejdet var standset om Lørdagen, og Forbundets Formand indkaldte da de Strejkende til et Møde for at faa disse til at optage Arbejdet, hvilket dog ikke lykkedes, skønt Forbundet truede med Eksklusion. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede paastaaet saavel de enkelte Deltagere i Arbejdsstandsningen som de respektive Organisationer frifundne.

Under Domsforhandlingen har Prokurist N. Petersen forklaret, at han ca. en Maaned før Konflikten havde givet Besked om Udførelsen af et Overarbejde, og at han — da der blev svaret, at Tillidsmanden P. A. Petersen havde forbudt at udføre dette — tilkaldte Tillidsmanden, der imidlertid fastholdt sit Forbud. Prokurist Petersen udtalte derefter, at den Sag skulde bringes videre til København, og tilføjede, at det Tab skal de komme til at betale. Han sigtede herved til, at Organisationerne — men naturligvis ikke Tillidsmanden personlig — skulde erstatte Tabet ved, at Maskinerne stod stille i ca. 2 Timer, og Dagen efter kom der da ogsaa Besked om, at Arbejdet skulde udføres. Prokurist Petersen har derfor hævdet, at han ikke under nævnte Konference har truet Tillidsmanden, hvad denne ogsaa selv ved senere Lejlighed har erkendt. — Tillidsmand P. A. Petersen har ikke givet Møde under Domsforhandlingen.

Efter det foreliggende finder Retten ikke Grundlag for at paalægge Bogbinderforbundet som saadant et Medansvar for den paaklagede ulovlige Arbejdsstandsning, medens Ansvaret for denne maa paalægges de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere og Forbundets lokale Afdeling solidarisk med Medlemmerne, hvorved bemærkes *dels*, at det ikke er godtgjort, at Prokurist Petersen skulde have udtalt sig paa den i de Indklagedes Fremstilling angivne udæskende Maade, og *dels*, at Afdelingens Ledelse ikke ses paa tilstrækkelig kraftig og effektiv Maade at være skredet ind overfor Arbejdsstandsningen.

Under Sagen har Klagerne fremlagt en Liste, omfattende ialt 180 Arbejdere, der har deltaget i Arbejdsstandsningen, derunder 17 Typografer, 3 Smede, 11 Litografer, 11 Arbejdsmænd samt 138 Bogbindere, af hvilken sidste Fortegnelse dog maa udgaa 16 nærmere angivne Personer, der angives ikke at være eller have været Medlemmer af Forbundet.

Herefter vil der være at ikende hver Enkelt af de iøvrigt i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere en Bod, der efter Omstændighederne — derunder at et meget betydeligt Antal har været ganske unge Kvinder — findes passende at kunne bestemmes til 20 Kr. for hver. For Betalingen af de Forbundets Medlemmer idømte Bodsbeløb findes derhos Bogbinderforbundets Aarhus Afdeling at burde hæfte solidarisk med de enkelte Arbejdere.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

K e n d e l s e:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

I Bod til A/S Jyllands Papirværk, Aarhus, betaler hver Enkelt af de i Strejken deltagende Arbejdere: 122 Bogbindere, 17 Typografer, 3 Smede, 11 Litografer og 11 Arbejdsmænd, over hvem Fortegnelse er fremlagt, 20 Kr. — For Betalingen af de Bogbinderne ikendte Bodsbeløb hæfter Bogbinderforbundets Aarhus Afdeling overfor Selskabet solidarisk med de enkelte Arbejdere.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 2410:

Slagteriarbejdere paa Kolding Andels-Svineslagteri

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2410: Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger mod Dansk Slagteriarbejderforbund og dets Kolding-Afdeling samt 75 navngivne Arbejdere.

Under denne Sag har Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger indklaget Dansk Slagteriarbejderforbund og dets Kolding-Afdeling samt 75 navngivne Arbejdere for ulovlig Strejke og Brud paa den gældende Overenskomst.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Fredag den 13. August d. A. ved normal Arbejdstids Ophør afskedigede Slagtermesteren paa Kolding Andels-Svineslagteri seks Arbejdere, af hvilke de fire var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, medens de to var Medlemmer af Dansk Slagteriarbejderforbund. I denne Anledning krævede den lokale Afdelings Bestyrelse, at de to Medlemmer af Forbundet skulde genantages, og at der i Stedet for disse skulde afskediges to andre nærmere angivne Arbejdere, der var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, og herom henvendte Formanden for den lokale Afdeling sig Fredag Aften til Slagtemesteren. De to den 13. August afskedigede Medlemmer af Forbundet var tagne i

Arbejde henholdsvis Mandag den 12. Juli og Tirsdag den 3. August, og det var ved disses Antagelse sagt til dem (saaledes som det siges til alle midlertidigt antagne Folk), at de ikke kunde paaregne, at Arbejdet vilde vare længere end til den paafølgende Fredag. Den 13. August (Fredag) var de to nævnte Forbundsmedlemmers Arbejde afsluttet, hvorfor der ikke mere var Brug for dem, medens Forholdet med Hensyn til de to Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, som krævedes afskediget, var det, at disses Arbejde vedvarede, ligesom disse forøvrigt var antagne allerede den 6. Juli, altsaa før Forbundsmedlemmerne, og paa et Tidspunkt, da Forbundet ingen arbejdsløse Medlemmer havde i Kolding. Slagtemesteren kunde under de foreliggende Omstændigheder ikke imødekomme Afdelingsformandens Krav, og denne meddelte derefter at ville sammenkalde alle Arbejderne den næste Dags Morgen for at tage Stilling til Sagen. Lørdag Morgen den 14. August afholdt samtlige 265 Arbejdere et Møde efter Arbejdstidens Begyndelse. Efter et Kvarters Raadslagning optoges Arbejdet i alle Slagteriets Afdelinger undtagen i Svineslagteriet, idet Arbejderne i dette efter enstemmig Afstemning — hvori ogsaa deltog Formanden og Næstformanden i Forbundets Kolding-afdeling — nægtede at genoptage Arbejdet, før de omtalte to afskedigede Forbunds-Medlemmer var genantagne. Samme Dags Eftermiddag Kl. 17 afholdtes Mæglingsmøde i Kolding, hvor Arbejdsgiverforeningens og Dansk Slagteriarbejderforbunds Repræsentanter enedes om et nærmere angivet Mæglingsforslag, der accepteredes af Slagteriet, men forkastedes af de strejkende Arbejdere, og Slagteriet gik da — for at faa Arbejdet i Gang — ind paa at genantage de to Arbejdere under Protest. Under Henvisning til alt foranstaaende og under Anbringende af, at der ikke er nogensomhelst Hjemmel for det af Arbejderne fremsatte Krav, hverken i Overenskomsten eller i nogen Kutyme eller forudgaaende Praksis, og at Strejken har tilføjet Slagteriet et betydeligt Tab, der er opgjort til 2364 Kr. 65 Øre, har Klagerne nedlagt Paastand om, *at* den iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, *at* Arbejdernes Krav om Genantagelse af de to omtalte Arbejdere og Afskedigelse af to andre Arbejdere ligeledes kendes ulovlig, *at* de i Arbejdsstandsningen deltagende 75 Arbejdere, over hvilke en Navneliste er fremlagt, saavelsom den lokale Afdeling af Dansk Slagteriarbejderforbund idømmes en Bod, *samt at* der tilkendes Kolding Andels-Svineslagteri Erstatning for det forvoldte Tab.

De Indklagede har erkendt Arbejdsstandsningens Ulovlighed, men de har samtidig gjort gældende, at den har været provokeret fra Slagteriets Side, som derfor ogsaa i nogen Grad maa tilskrive sig selv Skylden for det passerede. Den ene af de to afskedigede Forbundsmedlemmer var en faglært Slagtersvend, den anden var en Slagteriarbejder, der i ca. 4 Aar til forskellig Tid har været beskæftiget ved forskelligt Arbejde paa Slagteriet; de var derhos begge dygtige Arbejdere, som der intet var at klage over. Det hedder derhos i Overenskomstens § 4, Nr. 21, at »ved Antagelse af Arbejdere *bør* der tages Hensyn til Forbundets arbejdsløse Medlemmer indenfor Virksomhedens Omraade ...«, og selv om denne Bestemmelse direkte kun tager Sigte paa Antagelse af Arbejdere, maa den i Bestemmelsen liggende Tanke og Grundsætning konsekvent føre til, at Ikke-Medlemmer af Forbundet er de første, som rammes, hvor Talen er om Afskedigelse af Arbejdere. Det har da ogsaa været Praksis indenfor Slagteriet, at ved Afskedigelse blev de ikke-faglærte Arbejdere, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, først afskedigede. De to Forbunds-Medlemmers Afskedigelse vakte derfor ganske naturligt Harme mellem Arbejderne, — og det saa meget mere som Slagtemesteren før sin Overtagelse af denne Stilling har været Afdelingsformand og Tillidsmand og i denne Egenskab har krævet gennemført netop den Praksis, som han nu altsaa selv har tilsidesat, ligesom Arbejderne, med hvem Slagtemesteren som Følge af sin Tiltaleform og hele Optræden har haft en Del Uoverensstemmelser, opfattede Afskedigelserne som en Art Hævnakt fra Slagtemesteren Side. De Indklagede har dernæst bestridt, at Slagteriet har lidt et Tab af den angivne Størrelse og har i Tilslutning hertil fremsat forskellige Indsigelser mod enkelte Poster paa den fremlagte Opgørelse, ligesom de bestrider, at Forbundet skulde have noget Ansvar for det passerede, idet Forbundet allerede den 14. August har søgt Forbindelse med de strejkende Arbejdere og under de samme Dag førte Forhandlinger har ydet al mulig Medvirkning til at faa Arbejdet genoptaget. Under Henvisning til alt foranstaaende har de Indklagede nedlagt Paastand om Frifindelse.

Efter det foreliggende finder Retten ikke Grundlag for at gøre Slagteriarbejderforbundet som saadant medansvarligt for den paaklagede Arbejdsstandsning, men Ansvaret herfor maa paalægges de i Arbejdsstandsningen deltagende enkelte Arbejdere, ligesom ogsaa Forbundets lokale Afdeling ved sin Ledelses hele Holdning findes at have paadraget sig et selvstændigt Medansvar. Herefter — og idet bemærkes, at den citerede Bestemmelse i Overenskomsten ikke giver Støtte for Arbejdernes ovennævnte Krav, der ikke heller ses at være hjemlet ved Kutyme eller at være imødekommet gennem almindelig Praksis — vil der være at ikende saavel Forbundets Kolding Afdeling som hver Enkelt af de i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejdere en Bod, der efter Omstændighederne — derunder, at Retten ikke kan lægge den af Klagerne fremlagte Tabsopgørelse til Grund med dens fulde Beløb — findes passende at kunne bestemmes for Afdelingen til 800 Kr. og for Arbejderne til 10 Kr. for hver.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

K e n d e l s e:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Det af Arbejderne fremsatte Krav om Genantagelse af de to ovennævnte den 13. August d. A. afskedigede Arbejdere har været uberettiget.

I Bod til Kolding Andels-Svineslagteri betaler Dansk Slagteriarbejderforbunds Kolding Afdeling

800 Kr. og hver Enkelt af de i Arbejdsstandsningen deltagende 75 Arbejdere, over hvem Fortegnelse er fremlagt, 10 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Adressefortegnelse

over Forbund, der er tilsluttede de samvirkende Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk, Axel Olsen, Nyropsgade 25, V. Telf. 2140.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14⁴. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet. — H. C. Andersen, Rømersgade 22³ K. Telf. Byen 6906.

Bogbinderforbundet. Th. Nielsen, Ny Kongensgade 15, St., K. Telf. 12761.

Brolæggerforbundet, Dansk. Alb. C. Nielsen, Tornskadestien 15⁴, N. Telf. Taga 4957.

Bødkerforbundet. R. Rude, Rømersgade 22³, K. Telf. Byen 3146.

Børsteindustriarbejderforbundet. E. Knudsen, Rantzausgade 30 A, St. Telf. Nora 1690 v.

Drejerforbundet. M. Arnsfeldt, Colbjørnsensgade 20, St. V. Telf. Vester 8175.

Elektrikerforbund, Dansk. Vald. Jensen, Hauchsvej 17, V. Telf. 7918.

Forgylderforbundet. L. Overby, Degnestavnen 11², N. Telf. Taga 4969 v.

Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk. Herman Hansen, Gl. Kongev. 6⁴, V. Telf. Byen 2125 og Byen 6725.

Funktionærforbund, Dansk. M. Steenberg, Rosenørns Allé 12⁴, V. Telf. 11043.

Gartnerforbund, Dansk. M. Mikkelsen, Todesgade 13³, N. Telf. Nora 7241.

Glarmestersvendenes Forbund. A. Nielsen, Danmarksgade 23, Randers. Telf. 1583.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, C. M. Larsens Allé 9, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. Alfr. Christensen, Rømersgade 22 A³, K. Telf. Palæ 6235.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Rosengaarden 8 St., K. Telf. Byen 5994.

Handels- og Kontormedhjælperforbund, Dansk. Jul. Hansen, Vestre Boulevard 43, V. Telf. 143, 8143, 12143.

Handskemagerforbundet. Ludvig Seerup, Krabbeholmsvej 21¹, Brh.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. A. Johnsen, Forhaabningsholms Allé 45, V. Telf. 8729.

Husassistenternes Forbund. Frk. Vilhelmine Jørgensen, Sjællandsgade 57, St., N. Telf. Nora 4415.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Nyropsgade 27⁴, V. Telf. 4482, 15863.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Aage Sørensen, Sct. Knudsvej 46, V. Telf. Eva 3151.

Karetmagerforbund, Dansk. C. M. Carlsen, H. C. Ørstedsvej 28 C, V. Telf. Eva 2713.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. J. Herup, Vesselsgade 4, St., N. Telf. Nora 7559.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Søndre Fasanvej 10, F. Telf. Godthaab 4039.

Kobbersmedenes Forbund. Ludv. Jensen, Monrads Allé 34, St., Valby. Telf. Valby 3281.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. R. Olsen, Thorvaldsensvej 2, V. Telf. 14795.

Korkskærernes og Sortererskernes Forbund. Viktor Nilsson, Fiskergade 18, N. Telf. Nora 3520 y (11—1) (Privat Taga 6049).

Kurvemagerforbundet i Danmark. Emil Johansen, Istedgade 118⁴, V.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru Fanny Jensen, Maagevej 72, St., N. Telf. 5123 og 11723.

Køkkenpersonale, Forbundet for faglært. Sverre Schmidt, Løngangsstræde 21, K. Telf. 14434.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1, K. Telf. Byen 3575.

Lokomotivmandsforbund, Dansk. N. Th. Brix, Kærby, Aalborg. Telf. Aalborg 3510.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Sdr. Boulevard 37², V. Telf. Vester 4512.

Malerforbundet. Fr. Jensen, Rømersgade 24, K. Telf. 10385.

Mejeristforbund, Dansk. Lauritz Pedersen, Villavej 9, Roskilde. Telf. 1249.

Metaltrykkerforbund, Dansk. Helge Bjerring, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 197 v.

Murerforbundet i Danmark. M. Madsen, Dosseringen 36, N. Telf. 8054.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Grøndalsvænge Allé 28, F. Telf. Taga 4777.

Papirindustriarbejderforbundet. Magnus P. Elling, Rosenørns Allé 14⁴, V. Telf. Nora 964.

Postforbund, Dansk. P. Jensen, Vodroffsvej 13, V. Telf. 14124.

Privatbanefunktionærernes Forbund. J. M. Herlak, Duebrødrevej 9, Aalborg. Telf. 3516.

Radiotelegrafistforeningen af 1917. C. A. Gottschalck, Cort Adelersgade 8, K. Telf. Byen 6326.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Anton Christensen, Fabersvej 36, Randers.

Riggernes og Sejlmagernes Forbund. Anton Svendsen, Prinsessegade 1³, K. Telf. Amager 7306.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Th. Clausen, Meinungsgade 16, St., N. Telf. Nora 7341.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsson, Collinsgade 5, Ø. Telf. Øbro 6660.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund. R. Christensen, Rosenørns Allé 12³, V. Telf. Nora 1328 y.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. P. Knudsen, Niels Ebbesensvej 27. Telf. Eva 1474.

Skraatobaksarbejdernes Forbund. Th. Nielsen, H. C. Ørstedsvej 19 B¹, V. Telf. Eva 632.

Skrædderforbund, Dansk. Josef Andersson, Vendersgade 29¹, K. Telf. 10518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. P. Andersen, Gl. Kongevej 6², V. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Niels Madsen, Rømersgade 22⁴, K. Telf. 12753, 12958.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Park Allé 21, Ø. Telf. 15880.

Specialarbejderforbundet. L. Møller, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 5964.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. Oskar Fält, Allinge, Bornholm. Telf. Allinge 108.

Stukkatørernes Forbund. Carlo Larsen, Vestergaardsvej 26 A¹, N. Telf. Taga 1817.

Sukkervare- og Chocoladearbejdernes Forbund. Ejnar Jensen, Bjelkes Allé 20¹, N. Telf. Taga 6180.

Søfyrbødernes Forbund. Georg Hegner, Toldbodgade 10, K. Telf. Central 8436, 8936.

Sømændenes Forbund. Chr. Borgland, Herluf Trollesgade 5, K. Telf. Central 12491.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14³, V. Telf. 5661.

Tjenerforbundet i Danmark. V. Christensen, Vendersgade 24, K. Telf. 14732.

Tobaksarbejderforbundet. Edm. Olsen, H. C. Ørstedsvej 19 B¹, V. Telf. 12981.

Træindustriarbejderforbundet. J. Jensen, Rosenørns Allé 12⁴, V. Telf. Nora 7306.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Evaldsgade 3, N. Telf. 4331.

Tømrerforbund, Dansk. J. C. E. Sørensen, Sct. Annæplads 22¹, K. Telf. Central 13935.

Dansk Dykkerforening. H. Rasmussen, Aakandevej 5, Brønshøj.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 9 * KØBENHAVN DEN 15. NOVEMBER 1937 * 34. AARGANG

Skal kun Arbejderne vise Resignation?

Priserne paa de vigtigste Fødevarer er i de senere Maaneder steget meget betydeligt og har for Tiden enten naaet Rekordtal eller ligger paa samme Højde som i Konjunkturaarene 1929/30. For flere Landbrugsvarers Vedkommende ligger Hjemmemarkedets Priser endog højere end Verdensmarkedets, idet Landbruget ikke som Industrien maa regne med den udenlandske Konkurrence, da der bestaar Forbud mod Import af Landbrugsvarer her til Landet, et Forhold, som Landbruget har benyttet til at paatvinge Forbrugerne højere Priser, der igen har været Aarsag til den sidste Pristalsstigning.

Hvis man imidlertid heraf vil udlede, at Landbrugerne er tilfreds med de nu opnaaede Priser, der sikrer dem mod en tabgivende Produktion, er man dog ganske paa Vildspor. Landbrugets Klager er langtfra forstummede, ejheller dets Krav om endnu højere Priser eller dets Anklager mod Regeringen for at tilsidesætte Landbrugets Interesser til Fordel for de øvrige Erhverv og navnlig til Gunst for den beskyttede Industri.

Dette traadte særligt stærkt frem ved Behandlingen af Valutaloven i Folketinget, hvor Venstres Ordfører paastod, at Handelsministeren administrerede Valutaloven protektionistisk til Fordel for alle andre Erhverv, men til Skade for Landbruget, ligesom han hævdede, at Loven virkede prisfordyrende og ikke havde medført øget Beskæftigelse i Industrien. Det var selvfølgelig ikke svært for Regeringspartiernes Ordførere at tilbagevise disse Paastande, men det er betegnende for den Paagaaenhed, der præger Landboforeningernes og Venstres ledende Mænd, at de klager over den Beskyttelse, Valutaloven yder Industrien og andre Erhverv, men ikke med et Ord nævner den Beskyttelse, der ydes Landbruget paa saa mange Maader, og som efterhaanden har antaget et Omfang, som intet andet Erhverv drømmer om.

Paastanden om, at Valutaordningen ikke har medført øget Beskæftigelse i Industrien, kan tilbagevises med en Henvisning til Industrigrene som f. Eks. Tekstilindustrien, Beklædningsindustrien, Skotøjindustrien, den keramiske Industri og en Række andre Fag, hvor Arbejdertallet siden 1931 er steget med 50 eller endnu flere pCt., udelukkende som Følge af den begrænsgede Import af Færdigvarer fra Udlandet. Naar det i denne Forbindelse anføres, at Importbegrænsningen har medført Prisstigninger, kan dette vel ikke uden videre benægtes, men det skyldes tildels det Forhold, at vi af Hensyn til vor Landbrugseksport er tvungen til at købe Varerne i bestemte Lande. Det er dog ikke usandsynligt, at ogsaa de Industridrivende gerne benytter den formindskede Import til at sikre sig en ekstra Profit paa Forbrugernes Bekostning. Dette gælder iøvrigt ogsaa for Handelen, og der foreligger her mange Eksempler paa, at Importørerne har benyttet Importbegrænsning og midlertidig Vareknaphed til at beregne sig en ganske ublu Avance. Men for Industriens Vedkommende maa man ikke glemme, at selv de fleste beskyttede Industrier maa regne med Udlandets Konkurrence, idet de kun dækker en vis Del af Landets samlede Forbrug, Tekstilindustrien saaledes kun 50 pCt. Det er ikke udelukket, at Priserne vilde falde, i hvert Fald for nogle Varers Vedkommende, hvis man aabnede Landet for uhindret Indførsel af Industrivarer, men det samme gælder i endnu højere Grad for Landbrugsvarernes Vedkommende, og hvem vilde paatage sig Ansvaret for Følgerne af en saadan Politik?

Det kan iøvrigt siges, at de forskellige Erhverv trods de bestandige og højlydte Klager over Valutaordningens snærende Baand trives ret godt under det »demokratiske Flertalsdiktatur«, og at de i det store hele har forstaaet at faa det mest mulige ud af denne Ordning, der i hvert Fald kun i ringe Grad har beskaaret deres Indtjeningsmuligheder. Ganske anderledes ligger Sagen for Arbejdernes store Flertal, hvis Realløn er blevet forringet paa Grund af Prisstigningerne, og som tilmed altid ligger i den bageste Ende, naar der er Tale om en Udligning mellem Fortjeneste og Priser.

Oktober-Pristallet viser en Stigning fra 180 til 183, d. v. s. siden Overenskomsternes Afslutning i Foraaret 1937 er Pristallet steget fra 175 til 183, hvad der betyder en væsentlig Forringelse af Reallønnen.

Der er intet, der tyder paa, at Prisstigningerne dermed har naaet Toppen for denne Gang.

I sidste Nummer af Bladet redegjorde vi for den Situation, der som Følge heraf kan opstaa i Foraaret 1938, og vi henviste til, at saalænge der ikke kan dæmmes op for Prisstigningerne og navnlig for de Prisstigninger, der rammer Arbejderbefolkningens vigtigste Livsfornødenheder, maa man være forberedt paa, at Arbejderne vil søge Dækning for Prisstigningen for at bevare deres Realløn og dermed deres nuværende Levestandard. Dette ganske naturlige Standpunkt er blevet kommenteret i enkelte Venstre- og Højreblade, som allerede nu søger at mobilisere den offentlige Mening mod den »Skrue uden Ende«, som en almindelig Lønstigning vilde være, idet denne igen vil sætte sig Spor i Pristallet og atter afføde nye Lønkrav. Vi skal ikke paa det nuværende Tidspunkt komme nærmere ind paa disse Betragtninger, men kun i al Stilfærdighed bemærke, at man maaske kan beklage en saadan Udvikling, men at det ikke er Arbejderne, der har givet Prisskruen den første Omdrejning. En Forhøjelse af Lønningerne er den eneste Vej, der staar Arbejderne aaben til Bevarelse og Forbedring af deres Levevilkaar.

Saalænge Landbrug, Industri og Landets øvrige Erhverv har næsten ubegrænset Frihed til at udnytte enhver Chance til at skabe sig større Indtægter, kan man retfærdigvis ikke forlange, at Arbejderne skal holde sig beskeden tilbage og afstaa fra Krav om Lønforhøjelse. Det kan ikke være saaledes, at det kun er Arbejderne, der skal vise Resignation, naar det gælder Erhvervenes Trivsel, og det bør i den Henseende tilkomme andre at foregaa Arbejderne med et godt Eksempel.

Fagbevægelsen og Sommerens Kursusarbejde.

Af *Forretningsfører Chr. Christiansen.*

En Sommers Oplysningsarbejde er nu til Ende. Det begyndte i Maj, og det sluttede nu umiddelbart før Vinterskolen den 3. November begyndte paa begge vore Arbejderhøjskoler. Vi har i de senere Aar været vant til mange Kursus Sommeren igennem, men Sommeren 1937 sætter alligevel Rekord. Fra Maj til November har der været afholdt ikke mindre end 39 forskellige Kursus. Deraf har det ene været paa 14 Dage, og de øvrige paa 8 Dage. Har Antallet af Kursus naaet det største Tal, der endnu er kendt, har Deltagerantallet ogsaa slaaet de tidligere Resultater. Sommeren 1937 har ialt samlet 2617 Deltagere til vore Kursus.

For Oversigtens Skyld kan det være oplysende at anføre Tallene for samtlige Sommerkursus gennem de sidste Aar. De tager sig saaledes ud:

	Antal Kursus:	Antal Deltagere:
1930	13	766
1931	17	897
1932	19	1046
1933	24	1460
1934	26	1939
1935	25	1353
1936	32	2187
1937	39	2617

Af sidste Sommers 39 Kursus har 23 været afholdt paa Roskilde Højskole og 11 paa Esbjerg Arbejderhøjskole og 5 paa andre Steder, bl. a. Hindsgavl, Knudshoved og Halskov Rev. Ogsaa i denne Omgang er der helt nye Kursus at notere paa Virksomhedsplanen, nemlig: Tømrer-Kursus, Typograf-Kursus, Maler-Kursus. Disse er kommet i Stand gennem et Samarbejde mellem de paagældende Fagforbund og Arbejdernes Oplysningsforbund. Ser vi paa det samlede Antal Kursus for Sommeren 1937 viser det sig, at 20 af de afholdte 39 Kursus er gennemført paa Grundlag af et Samarbejde mellem de enkelte Fagforbund og Oplysningsforbundet.

Det maa i højeste Grad anerkendes, at Fagforbundene saa hurtigt er blevet klar over Kursusarbejdets store Betydning og har vist Forstaaelse for, at de Penge, der anvendes til dette Formaal, giver rigt Udbytte paa talrige Omraader i det faglige Organisationsarbejde. Der er nu kun meget faa Fagforbund tilbage, som ikke enten selv arrangerer Kursus for sine Tillidsmænd og interesserede Medlemmer eller bevilger Stipendier til Deltagelse i de af A. O. F. planlagte Fagforeningskursus.

Samtidig med at Roskilde Højskole blev indviet som Arbejderhøjskole i Juni Maaned 1930, tog Oplysningsforbundet fat paa at udarbejde Planerne for et specielt — udvidet — Fagforeningskursus, og i September 1931 begyndte det første Kursus af denne Art. Efter Planen skulde det være et 3 Ugers Kursus. Tilslutningen til det første Kursus blev paa 18 Deltagere. Det udvidede Kursus blev gentaget i 1932, 1933 og 1934, men fra forskellige Fagforbunds Side modtog A. O. F. Henvendelser om at omlægge Kursuset fra 3 Uger til 2×14 Dage i to Aar efter hinanden. Forslaget blev gennemdrøftet af Oplysningsforbundets Ledelse og blev saa gjort til Genstand for Behandling blandt de Lærere, som medvirkede ved det udvidede Kursus. Resultatet af Overvejelserne blev, at det blev besluttet at lægge Kursuset om til 2×14 Dage. Gennem 3 Aar har det udvidede Kursus foregaaet efter denne Linie, og det kan fastslaas, at Omlægningen har givet heldige Resultater. For det første har der været en god Tilslutning, og for det andet er det saavel Skolens som Oplysningsforbundets Opfattelse, at Undervisningen har faaet mere Fasthed, idet det har været muligt at faa mere Plan og Linie i Fagenes Behandling. For 1937's Vedkommende er der iøvrigt forsøgsvis sket den Udvidelse, at der er oprettet et 3. Aars Hold, d. v. s. at det udvidede Kursus er blevet gjort 3-aarigt. Det er en samstemmig Opfattelse, at Forsøget er faldet heldigt ud, og formentlig vil det udvidede Kursus fremtidig blive paa 3×14 Dage, maaske med den Tillæmpning, at de sidste 14 Dage ikke foreløbig

International Aktion mod Japan.

Forretningsudvalgene for de danske Arbejderes to Hovedorganisationer har behandlet Japans Overfald paa Kina og i Tilslutning til den internationale Aktion mod Japans Lovløshed vedtaget følgende:

DEN internationale faglige Central og Socialistisk Arbejder Internationale har allerede ved Japans Overfald paa Kina protesteret mod denne Voldshandling, og Folkeforbundets Delegeretforsamling har paa 52 Staters Vegne fordømt Japans Fremgangsmaade.

Den engelske Arbejderbevægelses Centralraad har opfordret den engelske Befolkning til at udtrykke sin Afsky for Japans Overfald paa Kina ved at undlade at købe japanske Varer, og en Række udenlandske Arbejderorganisationer har taget samme Stilling.

Værdien af en saadan international Aktion bør ikke undervurderes. Den Vilje til Handling, som hermed kommer til Udtryk, viser, at Folkets brede Lag ikke ønsker at være ligegyldige Tilskuere til den Lovløshed, som truer med helt at ødelægge det mellemfolkelige Samarbejde.

Vi undertegnede Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratiet i Danmark opfordrer herved alle danske Medborgere til at styrke den samlede Aktion for Opretholdelse af Respekten for Folkenes Frihed, mellemfolkelig Retsordning og Betryggelse af Freden ved at undlade at købe japanske Varer.

For De samvirkende Fagforbund:
Chr. Jensen.

For socialdemokratisk Forbund:
Hedtoft-Hansen.

---

bliver gjort obligatorisk. Til nærmere Belysning af denne særlige udvidede Kursusvirksomhed skal vi anføre nogle talmæssige Oplysninger, som viser, hvordan Tilslutningen har været, siden Kursuset begyndte for 7 Aar siden:

3 Uger.....	1931	18	Delt.
—	1932	38	—
—	1933	21	—
—	1934	17	—
2×14 Dage	1935	28	—
—	1936	56	— deraf 32 1. Aar 24 2. Aar
—	1937	62	— - 25 1. - 32 2. - 5 3. Aar

Disse Tal viser, at den udvidede Kursusvirksomhed efterhaanden er blevet en fast Institution i de Oplysningsbestræbelser, som Fagforbundene med stigende Interesse har sluttet sig til.

Vi har i det foregaaende belyst den talmæssige Udvikling af den faglige Kursusvirksomhed; men der kan ogsaa være Grund til at se lidt nærmere paa selve Undervisningens Tilrettelægning og Indhold.

Kursusarbejdet saavel som alt andet Oplysningsarbejde er i høj Grad afhængig af, om der findes et til Undervisningen anvendeligt Bogmateriale. Af den Aarsag maatte de første Fagforeningskursus, som blev foranstaltet, lægge Vægten paa *Foredraget* som vigtig Bestanddel af Arbejdet, eller man maatte holde sig til begrænsede Emner — i første Række til Emnet: Fagforeningskundskab. Meget snart blev man fra Oplysningsforbundets Side klar over, at det vilde være nødvendig at gøre Studiekredsarbejdet — eller som det almindeligvis kaldes — Gruppearbejdet — til den centrale Arbejdsform ved Sommerens Kursus. At dette har været en helt rigtig Antagelse, viser Arbejdets Udvikling gennem Aarene. Til Trods for den knappe Tid, som de 8 Dages Kursus levner til Arbejdet, er det almindelige Indtryk, at Studiekredsformen giver Mulighed for gode positive Resultater, selvom vi nok skal være forsigtige med at stille større Forhaabninger, end det er muligt at indløse.

Gruppearbejdet kom som nævnt til at tage sit Udgangspunkt med Emnet Fagforeningskundskab. Dette skete allerede i 1929, da Grundbogen Fagforeningskundskab udkom. Senere er Emnerne Gang efter Gang forøget. Først var det i overvejende Grad de faglige Emner, som optog Pladsen. Til Eksempel skal nævnes: Foruden Fagforeningskundskab, Løn- og Arbejdstidsforhold, Organisationsproblemer, Arbejdsretten i Danmark og de særlige Overenskomstforhold for de enkelte Fag. Ved Behandlingen af disse Emner har Grundbøgerne: Fagforeningskundskab, Organisationskundskab, Arbejdsretten i Danmark været benyttet. Endvidere er lejlighedsvis en Række mindre Skrifter blevet inddraget i Undervisningen. Hvad der endnu savnes til disse faglige Emner er en Grundbog, som beskriver Løn- og Arbejdstidsforholdene baade i Udlandet og Danmark, men naturligvis først og fremmest en Belysning af danske Forhold og disses Udvikling siden Fagbevægelsens Oprettelse for snart 70 Aar siden.

Den særprægede økonomiske Udvikling, som især efter 1931—32 ved Verdenskrisens Indtræden, satte ind, stillede Fagforeningerne overfor de økonomiske Problemer med en Styrke, som aldrig før havde været kendt. Man kunde simpelthen ikke lade disse Problemer ligge eller blot overlade dem til andres Forgodtbefindende. Denne økonomiske Interesse gav sig ogsaa Udtryk i de Kursusplaner, som Oplysningsforbundet udarbejdede. Det blev Emner som: Planøkonomi og Organisation, Arbej-

derne og Krisen, Danmarks Erhvervsliv. Det moderne Arbejdslivs Problemer, Selvforsyning og Verdensøkonomi, Nutidens Økonomi og Fremtidens m. fl.

Som det vil ses af disse Emner er Tidens aktuelle økonomiske Problemer stærkt fremherskende, men der ligger dog den almindelige økonomiske Linie i disse Emner, at Nationaløkonomi og Erhvervsøkonomi er Problemomraader, som Fagbevægelsens Tillidsmænd og aktive Medlemmer i stigende Omfang maa beskæftige sig med og skaffe sig Overblik over.

Ved Siden af Studiekredsarbejdet er der paa Sommerens Kursus fortsat givet Foredraget en Plads paa Planen. Foredragene, som holdes for alle Kursusdeltagerne, følger i Reglen de Emner, der behandles i Grupperne. Foredragets Opgave er dels at belyse et specielt Emne og dels at give Kursusdeltagerne et Overblik over nogle af de vigtige Arbejdsomraader, som Arbejderbevægelsen har Interesse for. Dertil kommer endvidere, at Foredraget kan være en forfriskende Afbrydelse af Dagens intensive Gruppearbejde.

Vi har kunnet glæde os over stor Imødekommenhed fra de ledende Fagforeningsfolk og Politikeres Side, naar der har været Bud efter dem til Ledelse af Studiekredsarbejde eller som Foredragsholdere. Ikke mindst af denne Grund er hele den omfattende Kursusvirksomhed gennemført uden større Vanskeligheder, og Interessen for en fortsat Virksomhed er stigende.

Tilbage er nu at redegøre for den særlige Undervisning, som finder Sted paa det udvidede Kursus. Fra Starten var det Hensigten, at Kursuset i første Række skulde give Undervisning i økonomiske Problemer. Denne Linie er ogsaa fulgt baade medens Kursuset var paa 3 Uger og senere, hvor det er blevet til 14 Dages Kursus. Foruden Roskilde Højskoles egne Lærere har der medvirket forskellige Nationaløkonomer og aktive Fagforeningsledere. I de seneste Aar er de aktuelle Spørgsmaal ogsaa kommet med paa Undervisningsplanen. — Som det tidligere er omtalt, er Kursusundervisningen gjort 3-aarig. Det første Aar er Undervisningsplanen især optaget af Behandlingen af Statistik og Bedriftsøkonomi, Moderne økonomisk Udvikling og Erhvervsgeografisk Oversigt. Dertil kommer nogle Timer i Arbejderbevægelsens Historie og Regnskabsvæsen. Gennem alle tre Aar gennemgaas fagretslige Forhold. Det vil fremgaa af dette, at første Aars Undervisning er af forberedende Karakter og forudsætter, at den føres videre, i hvert Fald det 2. Aar, hvor Hovedfagene samler sig om Nutidens Befolkningsproblemer, Statskapitalisme og Fagforeningerne og Staten. I Tilslutning hertil indeholder Arbejdsplanen Fag som: Arbejderbeskyttelse, Internationale Fagforeningsforhold. Det samlede Timeantal for de 2 første Aars Undervisning er 132 Timer. Foruden Klasseundervisningen gives der nogle ganske faa Foredragstimer.

Vender vi os dernæst til 3. Aars Klassen, som er etableret for første Gang i Aar, har Undervisningen væsentlig koncentreret sig om økonomiske Problemer som: Mangelen paa Plan i dansk Erhvervsliv, Erhvervsanlægning og Erhvervsudvidelse,Landbruget og Industrien under Nutidens Økonomi. Banksocialisering. Er Korn- og Foderhandelen samt Kulhandelen socialiseringsmodne? Trafikvæsenet i Danmark. Yderligere har en Række aktuelle Spørgsmaal været fremme. Disse har været: Fagbevægelsen og Pressen, Ungdoms- og Kulturproblemer. Det moderne Arbejdsliv. Desuden har der ogsaa været Plads for en Behandling af Internationale og Arbejdsretten.

Den udvidede Kursusundervisning har i de senere Aar anvendt de af A. O. F. udsendte Materialesamlinger. Ogsaa Nyt socialt Biblioteks Bøger har været inddraget: Nutidens Økonomi og Fremtidens, Selvforsyning og Verdensøkonomi, Krise i Befolkningsspørgsmaalet m. fl. — Det er klart, at enhver Forøgelse af Bogmaterialet betyder en Udbygning af Undervisningen.

Der har været et Par svage Tilløb til at knytte de tre Kursus sammen ved Etableringen af en Korrespondanceundervisning. Naar Resultatet ikke er blevet, som det skulde være, er det sikkert først og fremmest, fordi den praktiske Tilrettelægning og Udførelse har haft store Mangler. Maaske kan de overvindes i de kommende Aar.

Det opmuntrende ved Afholdelsen af de udvidede Kursus er, at der fra Fagforeningernes Side har været en stigende Interesse at konstatere. Dertil har Deltagerne i de afholdte Kursus sikkert uden Undtagelse været stærkt medvirkende. Men kan vi blive staaende ved det —? Absolut ikke! Den udvidede Undervisning maa videre udbygges. Det næste Skridt maa formentlig være det, at der skabtes Betingelser for *en Dagskole paa 1—2—3 Maaneder* for dem, der tidligere har gennemgaaet en forberedende Undervisning. Sluttelig kan der tænkes en afsluttende Undervisning paa et Kursus i Tilknytning til det økonomiske Fakultet ved Aarhus Universitet. Om disse sidste Problemer: Dagskole og Universitetsundervisning henviser vi til et Afsnit i Materialesamlingen: Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer, Side 278.

Nærværende Redegørelse har haft til Opgave at give en Oversigt over den Kursusvirksomhed, som staar i Forbindelse med de faglige Organisationer samt at trække nogle Fremtidslinier op, som kan vise Karakteren af den nærmeste Tids paatrængende Opgaver.

Prisniveauet.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Basis for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger.

I nedenstaaende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Oktober 1937 foretagne Beregninger,

idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1931 gnstl.	Okt. 1936	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	974	1133	1125	1154	1169	1194
Klæder, Fodt., Vask	383	472	483	501	503	507
Bolig	421	465	474	474	474	474
Brændsel, Belysn..	159	171	173	182	192	195
Skatter, Kontingenter o. l.	436	492	492	488	503	511
Andre Udgifter ...	727	756	761	765	766	771
I alt	3100	3489	3508	3564	3607	3652

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1931 gnstl.

	gnstl. 1931	1936 Okt.	1937 Jan.	1937 April	1937 Juli	1937 Okt.
Fødevarer	100	116	116	118	120	123
Klæder, Fodt., Vask	100	123	126	131	131	132
Bolig	100	110	113	113	113	113
Brændsel, Belysn..	100	108	109	114	121	123
Skatter, Kontingenter o. l.	100	113	113	112	115	117
Andre Udgifter ...	100	104	105	105	105	106
I alt	100	113	113	115	116	118

Naar Udgiften i Aaret 1931 sættes = 100, var Udgiften efter de i Juli 1937 gældende Priser 116 og efter de nu for Oktober foretagne Beregninger 118.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1931 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Oktober udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 183.

RUNDSKUE

FAGENES OVERENSKOMSTFORHOLD. Endnu forinden den gamle Overenskomsts Udløb har *Tobaksarbejderforbundet* afsluttet en ny Overenskomst, der gælder indtil 1. Marts 1940. Der er med tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober opnaaet et Tillæg til Lønningerne paa gennemsnitlig 3½ pCt., nemlig fra 3 til 5½ pCt. for de forskellige Brancher. Desuden er Ferielønnen forhøjet fra 3 til 4 pCt., d. v. s. der er opnaaet Betaling for 12 Arbejdsdage. Overenskomsten kan opsiges, hvis Pristallet stiger med mere end 6 Points udover 180-Tallet. I Afstemningen over Overenskomstforslaget deltog 80 pCt. af Forbundets Medlemmer. *Skraatobaksarbejderforbundet* har forlænget Overenskomsten paa lignende Vilkaar som Tobaksarbejderne.

De *københavnske Typografer* har forlænget deres Overenskomst til 1. Marts 1939. Der er opnaaet et øjeblikkeligt Løntillæg af 2 Kr. pr. Uge. Overenskomsten indeholder en Bestemmeuse om Lønregulering paa Grundlag af et Pristal paa 180, men saaledes at Lønnen ikke kan nedsættes i Kraft af de aftalte Reguleringsbestemmelser.

Endvidere har *Keramisk Forbund* med Firmaet Holst og Knudsens Fabrik i Lyngby afsluttet en ny Overenskomst gældende for ca. 400 Arbejdere. Kvindernes Løn forhøjes fra 35½ til 40 Kr. og Mændenes fra 56 til 60 Kr. pr. Uge, ligesom der er sket en en Række betydelige Forbedringer paa Akkordomraadet. Overenskomsten gælder til 15. Maj 1940.

BRÆNDSELSHJÆLP TIL ARBEJDSLØSE, INVALIDE- OG ALDERSRENTENYDERE. I Folketinget har Socialministeren forelagt et Lovforslag om Ydelse af Brændselshjælp til Invalide- og Aldersrentenydere samt til forsikrede Arbejdsløse. Forslaget gaar ud paa i Vinter at stille 9,3 Mill. Kr. til Raadighed for dette Formaal, saaledes at der sikres Invalide- og Aldersrentenydere en Hjælp paa 30 Kr. og arbejdsløse Forsørgere 36 Kr. og Ikke-Forsørgere 24 Kr. For de forsikrede Arbejdsløse gælder dog særlige Bestemmelser med Hensyn til Arbejdsløshedens Varighed for at kunne faa denne Hjælp.

Ved Lovforslagets første Behandling i Folketinget udtalte de Radikale deres Tilslutning til Lovforslaget, hvis Gennemførelse dermed er sikret.

ENGROSPRISTALLET. I Forhold til September udviser Engrospristallet for Oktober Maaned en Stigning paa 1 Points, nemlig fra 147 til 148. Tallet for Raavarer og Halvfabrikata er uforandret 166, medens Færdigvarer viser en Stigning fra 139 til 140 og Hjemmemarkedsvarer fra 136 til 138. Importvarer er uforandret 164, og Eksportvarernes Priser viser en Nedgang fra 168 til 165.

Sovjetrusland og Europas Arbejderklasse.

Til Tyveaarsmindet om den russiske Revolution.

Af *Oscar Hedberg.*

Sovjetrusland fejrer i dette Efteraar Tyveaarsmindet om den s. k. Novemberrevolution. Det har det nuværende Sovjetregime al Anledning til at gøre; hvor urolig og usikker Tilstanden derovre end forefalder at være, skal man ikke vente noget Sammenbrud af Stalins Magt, der sikkert er uhyre stærk, eller afgørende Fremgang for Forsøgene at fremkalde en Kontrarevolution. Hvad er forresten en Kontrarevolution om ikke en Generobring af Magten, f. Eks. i Lighed med Nazismen i Tyskland, der ikke var lykkedes uden det demokratiske Regimes Sammenbrud.

Der er imidlertid gode Grunde ogsaa for andre Nationer end Sovjetrusland selv at erindre sig Novemberrevolutionen i Forbindelse med dens Tyveaarsminde, Sovjetkommunismen har faaet Verdensbetydning. I den nuværende Verdenstilstand er den, omend mere indirekte end nogensinde siden Novemberrevolutionen, en betydningsfuld Faktor vedrørende Fremtiden. Ikke mindst de demokratiske Landes Fagbevægelser er interesseret i en saglig Bedømmelse af Sovjetkommunismens Betydning før og nu. De demokratiske Lande i det

hele taget har ogsaa deres meget vigtige Enten-eller, men det kan for dem aldrig blive enten Ruslands statssocialistiske Diktatur eller Italiens og Tysklands reaktionære Diktatur.

Det er netop i Bevidstheden derom, at vi bør beskæftige os med Sovjetruslands Tyveaarsminde. Vi kan lære en hel Del for os selv ved en uhildet Opfattelse af saavel den russiske Revolution som saadan, som af dens Følger i hele deres Udstrækning.

Hvad der særligt interesserer os i Europas demokratiske Lande, er Sovretregimets Egenskab som den indtil for et Par Aar siden saa dumt og brutalt proklamerede Verdensrevolutions højeste Myndighed. Med den blev Rusland et tragisk Verdensparadoks, en socialistisk Anakronisme, et Forræderi mod Socialismens historiske Idé og Betydning.

Dette kan konstateres sagligt og uden Bebrejdelser. Men ofte er Saglighed og undladt Domfældelse de aktiveste Foranstaltninger. Paa Grundlag af vor saglige Opfattelse af den russiske Revolution, og det derefter skabte Sovjetrige, tilbageviser vi enhver Efterabning af Kommunismen i vort demokratiske Samfundsliv.

Fra specielt nordisk Synspunkt kan det konstateres, at hvad ifølge Marxismens Historieopfattelse Fascismen blev for Italien, Nazismen for Tyskland, Socialdemokratiet for Norden o. s. v., det blev Sovjetkommunismen for Rusland. Disse forskellige historiske Faser i Italien, Tyskland, Norden og Rusland erholder først deres rette Betydning, naar de vurderes ud fra socialistiske Synspunkter.

I Programerklæringer kan man jo uden Ansvar over for nogen suveræn Myndighed kalde hvad som helst for Socialisme. Her i Landet har Christmas Møller nylig erklæret, at »vi er jo alle Socialister...«. For femogtyve Aar siden var det i den største Del af Danmarks Befolkning noget meget forkasteligt at være Socialist. Men nu pynter man sig med den Definition. Er man i Besiddelse af tilstrækkelig Voldsmagt, kan man *statuere* hvad som helst som Socialisme, ligesom man i mange andre Henseender »statuerer Eksempler«. Men ligesom Kristendommen i Henhold til sin Oprindelse har haft en i den eneste og almægtigt retfærdige Gud symboliseret Rets- og Menneskekærlighedsidé, der ikke var meget overensstemmende med hvad der i Tidernes Løb har været Kirkemagt og af verdslig Magt autoriseret Religionsudøvelse, saaledes har ogsaa Socialismen en Idéoprindelse, der kan svigtes ved Misbrug af Termen Socialisme. Vi har et uhyggeligt Eksempel i den saakaldte Nationalsocialisme. Den er et Junkernes, Storfinansens og Militarismens Terrorvælde og kalder sig socialistisk Frihedsbevægelse, og den er den sygeligt aktive Modsætning til Internationalismens Idé, endskønt Socialisme ikke kan være *kun* national, men *maa* være dette med et ubønhørligt internationalt Formaal. Der kan ikke findes nogen mod den oprindelige Idé tro national Socialisme, der ikke ogsaa er pligtopfyldende Stræben for international Forstaaelse og Samvirke, og paa den anden Side kan der heller ikke findes nogen tilforladelig Internationalisme, der ikke bestaar i frivilligt nationalt Samarbejde af hver for sig frie og selvbevidste og hverandres nationale Frihed respekterende Lande. Sovjetrusland og Nazityskland er paa hver sin yderlige Fløj denne Internationalisme skæbnesvangert aktive Modsætninger. De gør begge socialistiske Idémotiver gældende af historisk Nødvendighed, der er nemlig i den nuværende Fase af den vesterlandske Kulturudvikling ingen anden Ideologi, som duer til Vækkelse og Samlingstro ..... og til at svindle med.

At frakende Sovjetkommunismen en ærlig socialistisk Oprindelse er en Fornægtelse af al russisk revolutionær Stræben og Bevægelse før Zardømmets Fald i 1917, og hvem kan i Dag historisk motivere en saadan Fornægtelse? Vesteuropa gør nok ogsaa klogest i at indse, at Bolsjevikernes »Novemberrevolution« er lykkedes i ligefrem fantastisk Grad, hvad et »Systemskifte« angaar; at det gamle Magtsystem er berøvet alle Fremtidsmuligheder; at der i Dag er et sovjetrussisk samfundsmæssigt Fremskridt med et enormt Omfang og en uhyre dynamisk Kraft; at begge Femaarsplaner er lykkedes, som de paa nogen menneskelig Maade kunde lykkes. Og det er sikkert ikke fornuftigt at betvivle, at Fremtidens Sovjetrusland bliver anderledes end den øvrige Kulturverden. Om bedre eller daarligere er et Spørgsmaal for sig.

Ikke mindst Sovjetkommunismen har med sin tyveaarige Eksistens medvirket til en stærkt udbygget Menneskekundskab i den vesterlandske Videnskab. Den har med sine eksperimenterende Handlinger (og efter vore Begreber ofte Ugerninger) aabnet for uudforskede Omraader og røbet hemmelighedsfulde Dybder i Menneskelivet, ligesom Sovjetkommunismens umiddelbare Modsætning i Vesterlandet: Nazismen, har gjort det paa sin aabenbart defekte Maade. Hvem der før den russiske Revolution var en om Idealmennesker drømmende Revolutionær og i Dag har Kendskab til, hvad Stalin kalder »socialistisk Demokrati«, har maattet revidere sin Idélære. Naar Stalin i Dag, omend indirekte, taler om en taalmodighedsprøvende Udvikling som nødvendig for Virkeliggørelsen af det sovjetrussiske Samfundsideal, hvis lange Ventetid tvinger ham til saa uhyre mange Afskedigelser og Henrettelser, saa bekræfter han dermed Socialdemokratiets kloge Stilling til Spørgsmaalet Revolution eller Evolution, og samtidig giver han Beviser for Daarskaben i Sovjetkommunismens Lære om Verdensrevolutionen.

Verdensrevolutionen har været et i det mindste for hele Europa tragisk Vanvid. Og den fra Moskva dirigerede Agitation for den har sikkert været meget skadelig for Rusland selv. Man kan ikke vinde Sympati for sin Sag ved for andre at fremskaffe den Elendighed, fra hvilken man er ved at redde sig selv. Men netop det har Sovjetkommunismen medvirket til ved sine mange Foranstaltninger for Verdensrevolutionen.

Der er blevet sagt, at overalt udenfor Rusland, hvor Kommunismen har faaet nogen afgørende Betydning, er Reaktionen kommet til Magten. Det kan tilføjes, at jo større denne udenlandsrussiske Indflydelse har været, des uhyggeligere er Reaktionen blevet. Denne Kendsgerning kan være Grunden til Stalins hadefulde Aversion mod Trotz-

ky, der vedblivende er samme Verdensrevolutionsdaare, som da han i Aaret 1918 skrev, at snart vil »Proletariatets Diktatur bryde ud i Europa og Amerika«.

Stalin har ikke Lenins dynamiske og dialektiske Begavelse. Han er en Middelmaadighed med den traditionelle russiske Mentalitet (Lenin var stærkt paavirket af vesteuropæisk Videnskab og Kultur) og den georgiske Folkeraces kyniske Menneskebegreb; men han har mere rent praktisk Fornuft end Lenin havde, han er mere udoktrinær og en mindre fanatisk Teoretiker. Den af ham tvangsudøvede Sovjetkommunisme er sandelig ikke den af Lenin grundlagte. Stalin har indset Verdensrevolutionens Umulighed, og med den samme tilsyneladende Sindsro, hvormed han afskediger og henretter de af sine Medhjælpere, som han efterhaanden bliver misfornøjet med, erklærer han, at Verdensrevolutionen var »en komisk Misforstaaelse«. Denne komiske Misforstaaelse førte i 1933 til den tyske Arbejderklasses tragiske Tab af al social Frihed og enhver foreløbig Udsigt til socialt Fremskridt. Det vilde have været mindre tragisk, hvis der virkelig havde været Fare for en kommunistisk Omvæltning i Tyskland, men det var der jo aldrig. Det eneste (og sandelig betydningsfulde), Sovjetkommunismen opnaaede i Tyskland var at splitte Arbejderklassen, der enig utvivlsomt var blevet førende i tysk Stats- og Samfundsudvikling og med en klog Politik havde faaet stadig større Dele af Middelstanden med sig, men indbyrdes uenig og splittet *maatte* blive et sikkert Bytte for den med Verdenskrigsnederlaget fra Magten fordrevne Reaktion. Efterhaanden som Arbejderklassen gjorde sig selv afmægtig ved Splittelsen, oprustede Reaktionen paa alle mulige Maader og behøvede til Slut kun at vælge mellem forskellige Metoder til Arbejderbevægelsens totale Tilintetgørelse. Dermed fik Rusland en imperialistisk Dødsfjende. Det kan kun betragtes som en grov Dumhed, at Sovjetregimet ikke indsaa, hvad den tragiske Følge maatte blive af den tyske Arbejderklasses Splittelse. Reaktionen i Tyskland frygtede slet ikke nogen kommunistisk Revolutionssejr i Tyskland, men den frygtede en enig Opmarch bag Socialdemokratiet. Intet i Nazismen er nyt eller originalt; sit største Slagnummer fik den foræret af Sovjetkommunismen: Borgerskabets og Middelstandens sanseløse Skræk for den af tyske Kommunister med brutal Enfold proklamerede »Proletariatets Diktatur«, som Nazismen vedblivende rider højt paa.

Vesteuropas Reaktion vil sikkert ikke foreløbig holde op med at bruge Sovjetrusland som Skræmmebillede.Det er ikke længe siden, Højre her i Landet forsøgte med Staunings »røde Bro over til Moskva«. Men i *Virkeligheden* er Verdenskommunismen uhjælpelig paa Retur. De vesteuropæiske Voldsdiktaturer kan ikke undvære Sovjetspøgelset i deres Rædselspropaganda, de behøver det bl. a. som Motivering for rene folkemyrdende Indgreb i andre Landes indre Forhold. I Dag er det Spanien; hvis det lykkes, bliver der Anledning til at spørge, hvilket Land, der vil blive det næste. Det er jo givet, at England og Frankrig ikke uden videre finder sig i en italiensk-tysk Okkupering af Spanien, og for mindre bliver Franco nok ikke hjulpet til Sejr. Sovjetkommunismen blev altsaa ogsaa en Forbandelse for den spanske Folkefrihed og Folkeret; ikke som intern russisk Magt, men som Skræmmebillede, og tilmed som et i spansk Virkelighed kun svagt rodfæstet Rædselsbillede, thi der har aldrig været nogen Kommunisme af Betydning i Spanien, der er heller ingen endnu, og der vilde have været endnu mindre, hvis ikke Italien og Tyskland var aktive Deltagere i Francos Nationalforbrydelse.

Nu har Sovjetregimet utvivlsomt i sin Udenrigspolitik anlagt en i det mindste mod de demokratiske Lande neutral Politik. Og den nye sovjetrussiske Forfatnings demokratiske *Formaal* kan vel ikke med Føje betvivles. Tysklands og Spaniens Arbejderklasse maa trøste sig med, at det maaske ogsaa i denne Forbindelse »er bedre sent end aldrig«. Hvad Europas Socialdemokrati ikke har kunnet overbevise Sovjetregimet om, det belærte Nazismen den om, bl. a. ved at begaa en Mordbrand, som den beskyldte Kommunismen for. Paa den nazistiske Partikongres i Nürnberg 1936 holdt Goebbels en Tale om »Bolsjevismen i Teori og Praksis«. Denne Tale er blevet trykt paa mange Sprog, ogsaa paa Dansk, og spredt over hele Verden, og den er med sine mange groteske Overdrivelser et temmelig autentisk Udtryk for, hvad en stor Del af Europas Borgerskab mener er Sandheden om Sovjetkommunismen, og dette takket være for det første Sovjetregiment selv og for det andet Sovjetregimets Agenter for Verdensrevolution i de forskellige Lande.

Nu gaar Parolen fra Sovjetregimet ud paa, at der skal dannes »Folkefront«, ogsaa her i Norden, hvor der dog er mest Anledning til at bede Kommunisterne være lidt mindre troende paa deres egen Betydning. I Frankrig (der jo bl. a. har sin gamle »revolutionære Tradition«) var der Forudsætninger for en »Folkefront«. Der havde jo den af Verdensrevolutionens Spøgelse foraarsagede nazistiske »Sejr« afstedkommet en Forsvarsalliance med — Sovjetrusland. Og i et Land, hvor Militærmyndighederne allierer sig med »Spøgelset«, kan man ikke skræmme Folket med det.

Folkefrontparolen fra Sovjetregimet var i Realiteten Signalet til hele den vesteuropæiske Kommunismes Tilbagemarch. Der var ingen anden Udvej. Thi saa uhyre forfejlet har den fra Rusland regerede Kommunisme været, at den nu, *med Hensyn til Sovjetunionens Fremtid,* maa indrømme sin for saa mange Millioner Mennesker tragiske Formaalsløshed og afvikle sin Fiktion om en sovjetrussisk Ensretning af Verden.

Sovjetkommunismen kan uden al Tvivl fejre et gigantisk Tyveaarsminde som Skaber af en moderne Civilisation. Det kan man indrømme, uden dermed at vurdere denne Civilisations Resultater og Fremtidsudsigter. Det kan nok ogsaa siges, at hvorledes det end gaar i Rusland med Hensyn til indre Magtforhold, Sovjetkommunismen fortsætter, hvad Retningslinjer den saa vil komme til at følge. Men saa meget er sikkert, at for *Verdenskommunismen* er der ingen Fremtidsudsigter, det vil tværtimod

udvikle sig saa ironisk, at Sovjetrusland i alle Henseender bliver stærkere i Forhold til den vesteuropæiske Kommunismes Tilbagegang.

Fagforeningskongres i Polen.

Den polske Landsorganisation afholdt i Dagene den 23. og 24. Oktober 1937 sin 6. Kongres i Warschau. — Fra Sverige deltog Frietjof Thunborg og Erich Backlund fra Norge: Olav Hindahl, og fra Danmark: Eiler Jensen.

Kongressen fandt Sted i Jernbanemændenes Hus og behandlede en Række vigtige Punkter, deriblandt Spørgsmaalet om Demokrati og Fascisme, Tilstanden paa det sociale og økonomiske Omraade samt de sædvanlige organisatoriske Anliggender.

Paa skandinaviske Deltagere, der lever under Demokrati og med en fri Fagforeningsbevægelse, gjorde det et stærkt Indtryk at høre Hilsener bragt paa Kongressen af en Repræsentant for de politiske Fanger. En Mand, der baade under Czarismen og under de senere Aars Militærdiktatur i Polen har maatte lægge en Del af sine Leveaar i Fængsler og Koncentrationslejre — ofte smedet i Jern.

Tilstanden i Europa afspejlede sig ogsaa deri, at en Repræsentant fra Danzig nu maatte erklære, at Nazisterne havde overtaget Styrelsen af »Fristaten« Danzig, og at flere af Socialdemokraternes og Fagforeningernes gode Forkæmpere var blevet myrdet eller fængslet.

Formanden for den polske Landsorganisation, *Kwapinski,* kunde dog udtale, at trods 4 Aars Reaktion og dens Forsøg paa at slaa Organisationerne ned, kunde Landsorganisationen opvise store Resultater, dels hvad angaar Medlemstal, og dels positive Forbedringer.

Trods den Omstændighed, at Arbejderne ingen Repræsentanter har i Landets Styrelse, har den diktatoriske Regering dog maattet tage Hensyn til den kraftige Arbejderbevægelse.

Indenfor Fagforeningerne var der for 4 Aar siden 115.000 Medlemmer, nu er der 311.000.

Der findes en Organisation af Kristelige med et Medlemstal paa 80.000, og de pilsudskiske Statsfagforeninger har et Medlemstal af 60.000. — Et karakteristiske Tegn var det, at disse Diktaturtilhængere nu var blevet omformet til Syndikalister. — Der findes ialt 2.300.000 Industriarbejdere, saa Organisationsprocenten er ikke særlig høj. — Af Landarbejdere var 44.000 organiserede — der findes ialt 1.400.000 Landarbejdere. — Af Grubearbejdere var 25.000 organiserede, der findes ialt 65.000, — for Metalarbejdere var de tilsvarende Tal henholdsvis 35.000 og 100.000.

Der var 180 Kongresdeltagere, og det kunde underhaanden fortælles, at der blandt disse var 9 Kommunister og et ubestemt Antal Politispioner, valgte som Delegerede med en tilsyneladende radikal Tendens, altsaa Provokatører og Stikkere.

De skandinaviske Delegeredes Beretninger om de politiske og faglige Tilstande i Norden vakte uhyre Begejstring.

Der vedtoges Resolutioner vedrørende Kampen for Demokratiet, — for Organisationsfrihed, — for Afskaffelse af Afsondringslejren »Bereza«, — for Samarbejde med Bonde- og Funktionærbevægelserne — mod national Undertrykkelse, Antisemitisme og politisk Ophidselsesbevægelse, endvidere en Solidaritetsudtalelse for Lærerstanden, — for Lejerbeskyttelseslovgivning, — samt en Udtalelse mod Repressalier i Anledning af Bondestrejken.

Kongressen vedtog en kraftig Sympatitilkendegivelse for det spanske Demokrati og mod den tysk-italienske Indblanding. — Der vedtoges en Protest mod, at Arbejdstiden var forlænget, at Weekend var afskaffet, Ferieordningen forringet og Forsorgen for Syge og Arbejdsløse nedskaaret.

Der fordredes højere Løn, kortere Arbejdstid, Beskyttelse af Arbejdet, social Forsorg og Planøkonomi.

Valgene gav følgende Resultat: Formand: *Kwapinski,* Næstformænd: *Szczerkowski, Stanczyk* og *Topinek,* Kasserer: *Grylowski,* Generalsekretær: *Zulawski* og Sekretær *Zdanowski.*

For de skandinaviske Gæster var det en stor Hjælp, at der var fransk- og tysktalende Kammerater, som oversatte det vanskelige polske Sprog. De skandinaviske Delegerede skylder Kammeraterne Celke, Hanka, Jadwidga og Zulawski megen Tak.

NYT FRA UDLANDET

ARBEJDSTIDEN I DET SVENSKE LANDBRUG. Efter den 1. November reguleres Arbejdstidsforholdene i det svenske Landbrug efter den nye Arbejdstidslov for Landbruget. Loven gælder i det store og hele for saadanne Bedrifter, der som Regel beskæftiger mindst 3 Arbejdere, samt for selvstændige Havebrugsvirksomheder, der beskæftiger mindst 1 Arbejder.

Antallet af Landbrug, som omfattes af Loven, forøges fra 7000 til mellem 20.000 og 25.000. Dette betyder, at ikke blot de store og mellemstore Landbrug, men ogsaa en stor Del af de saakaldte Bondejordbrugere maa ordne deres Arbejdstidsforhold efter den nye Lov.

Loven skelner mellem normal Arbejdstid og Overtid. For den normale Arbejdstid gælder en Hovedregel og to særlige Regler. Hovedreglen tager Sigte paa det egentlige Landbrugsarbejde og gaar ud paa, at den normale Arbejdstid ikke maa udgøre mere end 10 Timer pr. Døgn samt 41 Timer pr. Uge i Maanederne Januar, Februar og December, 46 Timer ugentlig i Maanederne Marts, Oktober og November samt 54 Timer ugentlig i Tiden fra April—September. Den ene af de særlige Arbejdstidsregler gælder udelukkende for Pasning af Kreaturer. For Arbejdere, der beskæftiges herved, maa den normale Arbejdstid ikke overstige 9 Timer pr. Døgn og for 2 paa hinanden følgende Uger 108 Timer. Den anden særlige Regel gælder Arbejdstiden i selvstændige Havebrugsvirksomheder og fastsætter Arbejdstiden pr. Døgn til højst 10 Timer samt til 96 Timer i to paa hinanden følgende Uger, dog saaledes, at Forlængelse af Arbejdstiden i en 2 Ugers Periode kan ske i Sommerhalvaaret, saafremt der finder en tilsvarende Afkortning Sted i

Vinterhalvaaret. Overtidsarbejdet maa højst andrage 260 Timer pr. Arbejder og Aar og højst 48 Timer i en 4 Ugers Periode. Overarbejde er endvidere tilladt under nærmere fastsatte Betingelser. Der skal anvendes en særlig Overarbejds-Journal for at bogføre det udførte Overarbejde.

EN LÆRLINGELOV I USA. I USA er der fornylig vedtaget en Forbundslov angaaende Ordningen af Lærlingevæsenet. Loven bemyndiger Arbejdsministeren til at fastsætte ensartede Retningslinier for Lærlingenes Arbejdsforhold samt sørge for en almindelig Gennemførelse af disse Forskrifter. Dette skal ske gennem Optagelse af Arbejdsministerens Forskrifter i Lærlingekontrakten. Endvidere skal Arbejdsministeren foranledige Forhandlinger mellem Arbedjsgivere og Arbejdere angaaende Udarbejdelse af formaalstjenlige Uddannelsesplaner for Lærlinge. Herved skal der finde et Samarbejde Sted med de forskellige Myndigheder.

ARBEJDSLØSHEDEN I SVERIGE. Ifølge Indberetning fra svenske Fagforbund med tilsammen 580.049 Medlemmer var ved Udgangen af August Maaned 40.953 eller 7,1 % af Medlemmerne arbejdsløse mod 7,5 % ved Udgangen af den foregaaende Maaned og 9,0 % den 31. August 1936.

FRA DET TREDJE RIGE. Et af Nazisternes store Paradenumre er den saakaldte Vinterhjælp, der skal være det praktiske Udslag af det tyske Folkefællesskab. Vinterhjælpens Midler fremskaffes gennem en omfattende og meget paagaaende Indsamling, hvis »frivillige« Karakter bedst fremgaar af, at vrangvillige Givere, der ledsager deres »frivillige Gaver« med nedsættende Bemærkninger om det herskende Styre, har maattet bøde for deres aabenmundede Kritik med nogle Maaneders Ophold i et Fængsel eller en Koncentrationslejr.

Naar man hører Nazisternes Beretninger om Tysklands økonomiske Fremgang, om den stigende Produktion, der har bevirket, at hele Folket er kommet i Arbejde, og om hele Befolkningens Tilfredshed med det nye Styre, skulde man mene, at der egentlig slet ikke er Brug for denne Vinterhjælp, men mærkeligt nok fremhæver den ensrettede tyske Presse hver Dag Nødvendigheden af at yde et Bidrag, da Nøden blandt den arbejdende Befolkning er saa frygtelig stor. Dette er en officiel Indrømmelse af, at de tyske Arbejderes Lønforhold er saa slette, at Arbejderne, tiltrods for at de har Beskæftigelse, ikke kan klare sig uden ekstra Hjælp.

Hvorledes Nazisternes Forbud mod Lønforhøjelser — trods de stadig stigende Priser og de stedse daarligere Ernæringsforhold, der mere og mere nærmer sig Krigsaarenes — virker i Praksis, viser den tyske Statistik over Befolkningsbevægelsen i de tyske Storbyer i det første Kvartal 1937. I Forhold til det første Kvartal 1936 er Antallet af Selvmord i det første Kvartal 1937 steget med 1,1%, Antallet af Mord med 3,23%, Antallet af Ulykkestilfælde, der medførte Døden, med 4,6 %, Spædbørnsdødeligheden med 7,3 % og den almindelige Dødelighed i Befolkningen med 3,1 %. Tydeligere end mange Ord viser disse Tal, hvorledes det i Virkeligheden forholder sig med Befolkningens Levevilkaar i det Tredje Rige.

Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer.

En ny Bog fra Arbejdernes Oplysningsforbund.

Den unge eller ældre Arbejder, som nutildags søger at uddybe sine Kundskaber vedrørende Tidens Problemer, har det ulige lettere, end Fagbevægelsens Agitatorer og Tillidsmænd havde det i tidligere Tider. Dengang var det meget vanskeligt at fremskaffe udtømmende og paalidelige Oplysninger om Samfundets mangeartede Forhold, ligesom Erhvervelsen af de Kundskaber, baade med Hensyn til vor Bevægelse og Samfundsspørgsmaalene i Almindelighed, der er en absolut Forudsætning for en aktiv Deltagelse i Arbejderbevægelsens Kamp for økonomisk, social og kulturel Højnelse, krævede et energisk og udholdende Arbejde, der tilmed, grundet paa den lange Arbejdstid, endog maatte forlægges til de sene Aften- eller Nattetimer.

Efterhaanden som Arbejderbevægelsen voksede i Styrke og Indflydelse, søgte man at gøre Erhvervelsen af disse Kundskaber lettere tilgængelig for de aktive Medlemmer af den faglige og politiske Bevægelse, og navnlig Arbejdernes Oplysningsforbund har ydet en stor Indsats paa dette Omraade, idet det i Aarenes Løb har udgivet mange Værker til Brug for Oplysningsarbejdet. — Til den lange Række af Grundbøger og Materialesamlinger, Forbundet allerede har udgivet, er der nu føjet en ny Bog om Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer, d. v. s. et højst aktuelt Emne, der for Tiden mere end noget andet beskæftiger Sindene.

Bogen indeholder en Række værdifulde Bidrag til Belysning af de vigtigste økonomiske Problemer. Flere af Bidragenes Emner har haft en fremtrædende Plads paa Oplysningsforbundets Sommerkursus i 1937 og er udarbejdet paa Grundlag af de holdte Foredrag, mens andre af Bidragene er skrevet specielt i dette Øjemed. Bogen er forsynet med Sagregister og Literaturfortegnelse, ligesom der er udarbejdet en Studievejledning til Bogen for dem, der agter at benytte den som Grundlag.

Af Bogens mange Bidragydere nævner vi Statsminister Stauning, der skriver om Fagforeningerne og den nationale Samfundspolitik, Axel Olsen, der redegør for Fagbevægelsen i Danmark siden Verdenskrigen, Handelsminister Kjærbøl, der giver en Fremstilling af Haandværk og Industri under Valutacentralens økonomiske Politik, samt Chr. Christiansen, der skriver om Fagbevægelsen og Oplysningsarbejdet. Desuden har en Række andre af Arbejderbevægelsens ledende Mænd ydet deres Bidrag til denne fortræffelige Bog.

Alle fagorganiserede Arbejdere, der ønsker at sætte sig nærmere ind i de økonomiske Problemer, bør anskaffe sig denne Bog, hvis righoldige og værdifulde Materialesamling tillige vil kunne være til stor Nytte ved mangen Lejlighed.

Arbejdsløsheden i September og Oktober 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Oktober Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 83.679 Arbejdsløse, d. v. s. 19,1 pCt. af det samlede Antal paa ialt 437.742 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,2	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August	15,1	12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September	16,5	12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober	19.1[1])	16.3	17,3	18,2	23,2	31,8
November		20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Okt.[1]) 1937	Sept. 1937	Aug. 1937	Okt. 1936	Sept 1936	Aug. 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	20,4	15,2	13 4	12,2	6,1	8,0
2. Jernindustrien	11,6	9,9	10,1	11,2	9,2	10,2
3. Anden Industri m. v.	15,5	15,4	14,8	12,8	11,9	11,2
4. Handel	6,9	5,9	5,6	6,3	5,5	5,0
5. Arbejdsmænd	21,6	18,8	18,0	18,6	16,0	15,9
I alt	16,4	14,8	14,1	13,5	11,5	11,5
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	24,4	14,4	13,6	14,9	7,5	7,2
2. Jernindustrien	12,5	10,8	10,2	11,1	8,4	8,2
3. Anden Industri m. v.	17,1	15,0	15,3	12,8	10,8	10,7
4. Handel	6,3	6 0	5,7	5,9	5,2	5,0
5. Arbejdsmænd	25,4	22,3	18,5	24,3	18,6	16,9
I alt	20,9	17,7	15,7	18.0	13,7	12,8
Hele Landet	19.1	16.5	15,1	16,3	12,9	12,3

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Septbr. 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Septbr. 1937	August 1937	Septbr. 1936	August 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 122	19.2	13,3	7.5	3,9
Hustømrere	9 277	18,8	15,5	8,6	7,0
Snedkere	10 304	11,2	13,8	6,5	10,7
Malere	7 719	7,9	7,8	3 5	4,5
Sadelmagere og Tapetserere	2 537	16,2	20,9	8,1	16,1
Blikkenslagere	2 589	13,0	11,5	6,5	7,0
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 264	10,4	11,7	12,0	12,6
Smede- og Maskinarb.	35 647	9,8	9,3	9,2	9,3
Formere	2 143	11,6	10,4	6 5	5,4
Elektrikere	3 640	6,6	13,3	4,0	6,9
Bageri- og Konditoriarb.	5 360	27,8	26,1	23,7	23,5
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 855	11,5	14,8	6,4	10,7
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 917	7,1	3,9	9,1	5,4
Slagteriarbejdere	8 534	15,6	16,2	14,4	15,8
Tobaksarbejdere	8 844	12,4	16,1	11,4	10,6
Tekstilarbejdere	15 319	15,8	16,2	4,2	4,4
Skræddere	14 285	14,3	18,2	9,5	14,5
Hatte- og Buntmagere	1 559	10,9	10,7	8,1	9,8
Skotøjsarbejdere	5 110	23 4	24.4	14,4	13,8
Træindustriarbejdere	6 145	17,8	16,1	15,0	11,1
Karetmagere	1 136	9,8	10,8	9,8	10,8
Keramikere	2 038	6,1	5,6	1,9	2 4
Papirindustriarbejdere	1 750	2,3	2,2	1,7	1,5
Bogbindere	4 683	16.3	19,2	11.4	10,2
Typografer	6 739	10,3	10,4	9,5	10,7
Sømænd	4 239	25,9	25,3	24,7	23,5
Søfyrbødere	2 216	26,5	26.0	27,2	24,5
Kedel- og Maskinpassere	2 336	5,9	5,5	5,1	5,1
Kvindeligt Arbejderforbund	17 037	16,2	15,7	11,7	10.8
Handels- og Kontormedhj.	25 784	6,2	5,8	5,4	5,0
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	176 656	21,3	18.3	18,0	16,7
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 686	38,0	29,2	20,5	16,1
Andre Fag	32 272	13,7	10,7	10,2	8,6
I alt	437 742	16,5	15,1	12,9	12,3

Lønbevægelser og Konflikter.

Typografer paa Vestjyllands Papirposefabrik.

Paa Klage fra Dansk Typografforbund over, at *Vestjyllands Papirposefabrik* havde underbetalt en Rotationstrykker, afholdtes der den 30. September et Fællesmøde, hvor man enedes om, at den gældende Overenskomst skal overholdes, saaledes at Sagen dermed er bragt til Afslutning.

Tømrere hos Firmaet Christiani & Nielsen.

Den 6. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Dansk Tømrerforbund over, at *Firmaet Christiani & Nielsen* havde ladet Arbejdsmænd udføre et Plankeværk, paa Trods af, at det — i Henhold til den gældende Overenskomst — er Arbejde, der er forbeholdt Tømrerne.

Fællesmødet sluttede med følgende Resultat:

Da det foreliggende Forhold ikke findes at være i Overensstemmelse med Overenskomsten af 12. Oktober 1936, betaler Firmaet til Dansk Tømrerforbund 100 Kr.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos A/S Engelsk-Dansk Biskuitfabrik.

Den 13. Oktober afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde til Behandling af en Klage fra Bagerforbundet over, at der, trods en overenskomstmæssig Bestemmelse om, at Afskedigelser af højere Lønklasser for at kunne beskæftige lavere Lønklasser, ikke maa finde Sted, alligevel hos *A/S Engelsk-Dansk Biskuitfabrik* var sket en Række Afskedigelser af højeste Lønklasse, medens Aktieselskabet var gaaet udenom de Arbejdere, der staar i den laveste Lønklasse.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos A/S Engelsk-Dansk Biskuitfabrik.

Ved et Fællesmøde den 13. Oktober behandledes en Klage over, at *A/S Engelsk-Dansk Biskuitfabrik* havde forlangt en Arbejder staaende udenfor Fagforeningen under Paaberaabelse af, at han var Arbejdsleder.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet ønskede at undersøge Sagen nærmere.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos Firmaet Jensen og Møllers Biskuitfabrik.

En Uoverensstemmelse mellem Bagerforbundet og *Firmaet Jensen og Møllers Biskuitfabrik* behandledes paa et Fællesmøde den 13. Oktober og sluttede med følgende Resultat:

Den omhandlede ved Etikettering beskæftigede kvindelige Arbejder erholder for hver Time, der ikke arbejdes i Akkord, Kr. 34,00 divideret med 48 Timer.

Parterne er iøvrigt enige om, at nærværende Ordning ikke berører den aftalte Akkord.

Arbejdsmænd hos Murermester Hans R. Nielsen, Køge.

Den 22. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage over, at 4 Murarbejdsmænd havde nedlagt Arbejdet fra den 9. til 13. Oktober, fordi *Murermester Nielsen* havde nægtet at udbetale et Nedbrydningstillæg til Timelønnen.

Fællesmødet sluttede med følgende:

Arbejdernes Repræsentanter erkender, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig.

Eventuelle faglige Uoverensstemmelser henvises til Afgørelse i Henhold til de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Til fuld Afvikling af nærværende Sag betaler Arbejdsmændenes Fagforening i Køge Murermester Hans R. Nielsen Kr. 100,00.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2411:

Murere hos Murermester Chr. Brandt, Glostrup.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Oktober 1937 i Sag Nr. 2411: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Danmark og dennes Medlem, Murermester Chr. Brandt, Glostrup, mod De samvirkende Fagforbund for Murerforbundet og dets Søllerød Afdeling.

Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Danmark og dennes Medlem, Murermester Chr. Brandt, Glostrup, indklager under denne Sag De samvirkende Fagforbund for Murerforbundet og dettes Søllerød Afdeling for Brud paa Septemberforliget og den gældende Overenskomst.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Murermester Brandt opfører for Tiden en Beboelsesbygning, »Højbogaard« i Holte. Paa dette Byggeforetagende var d. 31. Juli d. A. beskæftiget 16 Murersvende og 6 Arbejdsmænd, men som Følge af en Uoverensstemmelse om, hvorvidt en af Mesteren fremsat Kritik over et Fugeregnskab var sket rettidig eller ej, standsede de 16 Svende Arbejdet Lørdag den 31. om Morgenen. Arbejdsstandsningen bevirkede, at de 6 Murarbejdsmænd samtidig blev ledige.

I den for Arbejdet gældende Priskurant (Københavns Priskurant) hedder det i Afsnit Q Punkt 7, 7 a, b, c:

»7. Udbetaling af muligt Overskud paa Murerarbejde skal ske senest 12 Dage efter, at Arbejdet er fuldført. Regnskabet skal være indleveret senest 8 Dage før Udløbet af ovennævnte Frist, og Mesteren maa, saafremt der maatte være Uoverensstemmelser om samme, afgive skriftlig Betænkning 2 Dage forinden de 12 Dages Udløb, med Specifikation over de Poster paa Regningen, hvorom der er Strid.

a. Udbetaling af muligt Overskud paa alt andet Arbejde skal ske senest 7 Dage efter, at Arbejdet er fuldført. Regnskabet skal være indleveret senest 5 Dage før Udløbet af ovennævnte Frist, og Mesteren maa, saafremt der maatte være Uoverensstemmelser om samme, afgive skriftlig Betænkning 1 Dag forinden de 7Dages Udløb, med Specifikation over de Poster paa Regningen, hvorom der er Strid.

b. Regnskabet afleveres til Mesteren eller dennes Repræsentant og dateres ved Afleveringen. — I de under Punkterne 7 og 7 a anførte Tidsfrister vil Afleveringsdagen være at medregne, saafremt Afleveringen sker før Arbejdsdagens Ophør.

c. Søn- og Helligdage medregnes ikke i de under Punkterne 7, 7 a og 7 b nævnte Tidsfrister.«

Det heromhandlede Arbejde henhører under Punkt 7 a.

Det paagældende Fugearbejde var færdigt Onsdag den 21. Juli; Regnskabet er dateret den 22. s. M. og er samme Dag af Opmaaleren, Murersvend Nielsen, afleveret til Murerformanden, men er først Lørdag den 24. s. M. efter Fyraften kommet Brandt i Hænde, idet det da blev afleveret paa hans Bopæl i Glostrup af en Lærling. Fra Søndag til Tirsdag Aften var Brandt bortrejst, og Torsdag den 29. om Formiddagen fremsatte han overfor Murersvend Nielsen sin Kritik over forskellige Poster til et Beløb af ialt 487 Kr., hvortil Nielsen svarede, at da Kritikken var fremsat for

sent, var Beløbet endeligt forfaldent, medens Brandt hævdede, at Kritikken var fremsat rettidigt. Efter at Afdelingsformanden for Søllerød Afdelingen Torsdag Aften var blevet gjort bekendt med Forholdet og skriftligt havde meddelt Murersvendene, at de var berettiget til at standse Arbejdet, hvis de ikke om Fredagen fik det omtvistede Akkordoverskudsbeløb udbetalt, og da Brandt om Fredagen nægtede at udbetale Beløbet, meddelte Murersvendene, at Arbejdet vilde blive standset Lørdag Morgen.

Brandt henvendte sig straks til Centralforeningen og ved Arbejdsgiverforeningens Mellemkomst gav Murerforbundet Lørdag Formiddag Ordre til Arbejdets Genoptagelse, idet Brandt for at faa Arbejdet i Gang maatte indgaa paa under Protest at deponere ikke alene det omstridte Regnskabsoverskud 487 Kr., men ogsaa Spadserepenge 118 Kr. for Lørdag Formiddag, ialt 605 Kr. Arbejdet kom derefter atter i Gang Mandag d. 2. August.

Under denne Sag har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, at Murerforbundet solidarisk med dets Søllerød Afdeling ikendes Bod, at de deponerede Spadserepenge tilbagebetales, og at Spørgsmaalet om det omstridte Regnskabsoverskud henvises til Afgørelse ved Mægling, eventuelt ved Voldgift.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Ifølge den ovenfor citerede Bestemmelse skal Regnskabet afleveres til Mesteren eller dennes Repræsentant og Mesterens Kritik være fremsat inden visse korte Frister.

Klagerne hævder nu, at Afleveringen til Murerformanden den 22. ikke kan betragtes som behørig Aflevering, idet denne ikke kan betragtes som Mesterens Repræsentant, medens de Indklagede hævder, at Murerformanden maa betragtes som Mesterens Repræsentant. — Hvis Klagernes Standpunkt er rigtig, er Kritikken fremsat rettidigt, i modsat Fald for sent.

Til Støtte for deres Standpunkt anfører Klagerne, at det paagældende Regnskab ikke kunde anses for behørigt afleveret, forinden det var kommet Brandt i Hænde. Murerformanden er Medlem af Fagforeningen, deltager i Akkorder og erholder for at lede Arbejdet et ugentlig Vederlag udover sin Akkordfortjeneste; han kan ikke paadrage Mesteren økonomiske Forpligtelser af nogen Art. Ved Mesterens Repræsentant i den citerede Bestemmelse forstaas hans Konduktør, hvis en saadan er ansat, hvad der ikke var Tilfældet her, hvor Brandt selv ledede Arbejdet. Arbejdsstandsningen har derfor efter Klagernes Mening været ulovlig, og Følgen heraf maa være, at Afgørelsen af, om Mesterens Kritik har været berettiget, maa ske paa sædvanlige organisationsmæssig Maade. — Iøvrigt hævder Klagerne, at selv om det maatte findes, at Kritikken fra Mesterens Side er fremført for sent, maa Bedømmelsen af Virkningen heraf ske ved faglig Voldgift, og at Mesterens Nægtelse af at betale det omstridte Beløb i hvert Fald ikke kan berettige Svende til at strejke.

De Indklagede hævder paa deres Side, at Murerformanden, der er valgt af Mesteren, maa betragtes som hans Repræsentant, hvorfor Fristen for rettidig Kritiks Fremsættelse maa regnes fra den Dag, Svendene har afleveret Regnskabet til ham. Aflevering af Regnskaber vedrørende det heromhandlede Bygningsarbejde er ogsaa tidligere sket til Murerformanden, uden at Mesteren har forlangt, at Regnskaber skulde afleveres direkte til ham selv. At Regnskabet i dette Tilfælde først er kommet Brandt i Hænde Lørdag den 24. Juli om Eftermiddagen, maa derfor være Svendene uvedkommende. — Iøvrigt hævder de Indklagede, at Følgen af, at Kritikken først er fremsat efter Fristens Udløb, er, at Mesteren er forpligtet til at betale hele det paa Regnskabet opførte Beløb, og at Svendene, naar forfalden Løn ikke udbetales, ifølge Normens Regler er berettigede til at standse Arbejdet.

Retten finder ikke at kunne give de Indklagede Medhold i deres Standpunkt. En i Akkorden deltagende Arbejder, der af Mesteren er udpeget til Murerformand, kan ikke siges at være Mesterens Repræsentant i den Forstand, hvori Ordet maa forstaas i den ovenanførte Bestemmelse. Murerformanden er som Regel interesseret i Akkordoverskudenes Størrelse og derfor uegnet til paa Mesterens Vegne at kritisere disse. At Regnskaber tidligere har været afleveret til Formanden, er uden Betydning, da der ikke tidligere har foreligget en lignende Situation som i nærværende Tilfælde, hvor Fristen for Kritikken er blevet forsinket paa Grund af Regnskabets Aflevering af Formanden til Mesteren.

Herefter findes Fristen for Kritikkens rettidige Fremsættelse først at kunne regnes fra Lørdag den 24. Juli, da Regnskabet blev afleveret paa Brandts Bopæl, og Arbejdsstandsningen har allerede som Følge heraf været ulovlig, hvorfor de af Mesteren under Protest betalte Spadserepenge vil være at tilbagebetale. Da Mesteren ved Modtagelsen af Regnskabet burde have været opmærksom paa, at dette var dateret den 22. Juli, burde han have gjort Svendene opmærksom paa, at han først havde modtaget det den 24. Juli og under disse Omstændigheder findes der ikke Anledning til at paalægge Murerforbundet eller dets Søllerød Afdeling Bodsansvar. Spørgsmaalet om Kritikkens Berettigelse henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde udrede.

Kendelse:

Den ovenfor omhandlede Arbejdsstandsning har været ulovlig. De af Murerforbundets Søllerød Afdeling modtagne Spadserepenge 118 Kr. vil være at tilbagebetale Murermester Brandt.

Spørgsmaalet om Berettigelsen af Kritikken vedrørende det omstridte Regnskabsoverskud 487 Kr. henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kroner.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 10 * KØBENHAVN DEN 1. DECEMBER 1937 * 34. AARGANG

Nyorientering i svensk Fagbevægelse.

Af Redaktør *Albin Lind*, Stockholm.

Den svenske Fagbevægelse befinder sig i Øjeblikket i en udpræget Udviklingsperiode, hvad der ikke kun karakteriseres ved, at de faglige Organisationsbestræbelser nu begynder at faa afgørende Betydning for Arbejderne paa betydelige, men tidligere organisatorisk tilbagestaaende Omraader indenfor Næringslivet, nemlig Skovarbejdere og Landbrugsarbejdere, og kun har en svag Forbindelse med den betydelige Forøgelse i Medlemsantallet, Bevægelsen kan notere i Forbindelse med Højkonjunkturens stigende Beskæftigelsesgrad. Det mest fremherskende Træk i den svenske Fagbevægelses Fysiognomi kommer netop nu i første Række til Udtryk ved en Nyorientering paa det forhandlingstekniske Omraade, i Bevægelsens Stilling til Erhvervslivet og Samfundet samt i Udformningen af en mere ensartet og mere udpræget social Lønpolitik. Paa samtlige disse Omraader betinges den forandrede Stilling til Problemerne af flere Faktorer, af hvilke sandsynligvis Statens Krisepolitik spiller en meget betydelig Rolle. Uden disse Erfaringer vilde det formodentlig have varet endnu nogle Aar inden Udbygningen af faglig Idéologi og Taktik havde vundet den paakrævede Lydhørhed.

Det første mere samlede Udtryk for den faglige Nyorientering gjorde sig gældende paa Landsorganisationens Kongres i Begyndelsen af Oktober 1936. Paa Kongressen fremkom Metalindustriarbejderforbundet med et Forslag om Udarbejdelse af Regler for en ensartet faglig Lønpolitik og et Program for Fagbevægelsens Erhvervspolitik. Det bør maaske paapeges, at Forslaget hvilede paa en bredere Basis end Metalindustriarbejderforbundet, der dog paa dette Tidspunkt havde ca. 125.000 Medlemmer. Det var i sit Væsen en Frugt af et Komitéarbejde, hvori alle Industriforbund indenfor Landsorganisationen deltog.

I Forslaget blev det fremholdt, at Arbejderbevægelsens voksende Indflydelse paa det økonomiske og sociale Omraade uafvendelig fører til forøget Ansvar for Samfundets Udvikling. Den maa se bort fra Gruppesynspunkter og Særinteresser og positivt medvirke til en Udvikling af Samfundets Opbygning i Solidaritetens Aand. For Fagbevægelsens Vedkommende skulde dette give sig Udtryk i Medvirkning til Erhvervslivets sunde Udvikling, idet et vel udviklet Erhvervsliv er Forudsætningen for bedre sociale og økonomiske Betingelser for Medborgerne. Denne almindelige Solidaritet med Erhvervslivet fra Arbejdernes Side kan give sig Udtryk paa 3 Maader: Ved en Medvirkning fra Fagbevægelsens Side, der er egnet til yderligere at stabilisere Arbejdsmarkedet, ved Arbejdernes og Funktionærernes Indflydelse indenfor Bedrifterne, som kan bidrage til at gøre Produktionen effektiv, og ved Samfundets Overvaagning af Produktionslivet og planmæssig Medvirken i Bestræbelserne for en mere ensartet Levestandard. Fordelingen af Produktionsudbyttet skal i første Række vedblivende være et Anliggende, der henhører under Arbejdsmarkedets Organisationer, men den skal tage Sigte paa at skabe mere jævnt fordelte Levevilkaar for de forskellige Arbejdergrupper. Hvis det derved viser sig, at Produktionsforholdene paa visse Omraader af Erhvervslivet ikke giver Plads for en forsvarlig Levestandard, skal den faglige Lønudligningspolitik kompleteres med af Samfundet dirigerede socialpolitiske Foranstaltninger, som hæver de daarligst stillede Arbejdergrupper op til en højere Levestandard.

Paa Basis af dette Forslag besluttede Landsorganisationens Kongres at nedsætte et 15 Mands Udvalg, som skulde udrede hele Problemet. Dette Udvalg har nu næsten arbejdet et Aar, men har endnu ikke kunnet afslutte sit meget omfattende Arbejde eller fremsætte endelige Forslag. Tiltrods herfor har Fagbevægelsen imidlertid allerede ladet de nye Tilløb paavirke og delvis præge den faglige Aktion. Aarsagen hertil er, at Tankegangen i dette Forslag og i et Par Programtaler af svensk Fagbevægelses ledende Mænd, *August Lindberg* og *Gunnar Andersson*, har haft en stimulerende

Indflydelse paa den faglige Debat i Sverige. Ud fra et taktisk Synspunkt har de nye Tanker givet sig Udtryk paa to Maader under Efteraarets store Overenskomstbevægelse i Sverige. Den ene giver Udtryk for Fagbevægelsens Ansvar for Erhvervslivet ,medens den anden udgør et første Forsøg paa at skabe de organisatoriske Forudsætninger for den nye Lønpolitik, som terminologisk betegnes med Ordet solidarisk Lønpolitik.

Inden for Fagbevægelsen har man længe været paa det rene med, at selv om Arbejdere og Arbejdsgivere har modsatte Interesser, naar det gælder Fordelingen af Udbyttet, findes der alligevel hos begge Parter en fælles Interesse for at holde Produktionen i Gang, d. v. s. at faa noget at fordele. Kriserne har med udpræget Regelbundethed gjort Sagen aktuel, og under den sidste Krise fik man en særlig almen og levende Anskuelsesundervisning i, at netop Statens Interesser paa dette Punkt faldt sammen med Interesserne hos Arbejdsmarkedets to modstaaende Parter. Paavirkningen er forstærket og uddybet Side om Side med Fagbevægelsens Fremgang i talmæssig og økonomisk Styrke samt gennem Fagforeningsmændenes Skoling, som har gjort det muligt paa en mere indgaaende Maade at gennemskue og faa Tag i de økonomiske Sammenhæng. Herigennem har Fagbevægelsen kunnet konstatere, at den gennem sin Kraftudfoldelse i visse Tilfælde kommer i Kontakt med Bærekraftens Grænse, d. v. s. Grænsen for Industrigrenenes Evne til med Henblik paa den gennemsnitlige Produktionskapacitet at forhøje Lønningerne og Produktionsomkostningerne. Deraf følger dels, at Fagbevægelsen føler sig uhindret i positivt at medvirke til Forbedring af Produktiviteten i Bevidstheden om, at den har Muligheder for at sikre Arbejderne en Del af de mere rigeligt flydende Midler, dels at Bevægelsen er interesseret i, saavidt muligt at undgaa det, som er egnet til at udøve ugunstig Indflydelse paa Erhvervslivet.

Fra Fagforeningernes Side har man ogsaa længe gjort den Iagttagelse, at Opsigelse af Overenskomsterne udøver en vis Indflydelse paa Erhvervslivets Aktivitet. I de tidligere Aar gav dette sig Udtryk i Forcering af Arbejdet, hvorigennem Bedrifterne søgte at gardere sig mod eventuel Afbrydelse af deres Virksomheder i Tilfælde af Konflikt. Men alt eftersom Fagbevægelsens Indflydelse paa Arbejdsvilkaarene forøges og de kollektive Aftaler bliver en Faktor paa Arbejdsmarkedet, er Overenskomstopsigelsernes Urotendenser begyndt at paavirke Bestillingerne. Selv om man tidligere var vidende om, at disse Foreteelser i visse Tilfælde var arrangerede i det Øjemed at dæmpe Arbejdernes Aktivitet, saa har man paa den anden Side ikke været fremmed over for, at de ogsaa i en vis Udstrækning havde en reel Baggrund. Naar den kollektive Overenskomst er en stabiliserende Faktor paa Arbejdsmarkedet og udgør et uerstatteligt Grundlag for Kalkuleringer, er det indlysende, at en løsere Tilstand opstaar, naar dette normerede System bortfalder. Virkningerne heraf reduceres givetvis derved, at Fagbevægelsens Stabilisering medfører, at der først gribes til Arbejdsnedlæggelse i Undtagelsestilfælde som en sidste Udvej til Løsning af Modsætninger mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne, men de ophæves dog ikke helt. En Overenskomstopsigelse har jo til Formaal at skabe Forudsætninger for en Regulering af Arbejdsvilkaarene. Dette rummer en Forandring i Grundlaget for Kalkuleringerne og dermed nye Forudsætninger saavel for Køberne som for Virksomhederne. Den Omstændighed, at en Overenskomstopsigelse rummer Mulighed for, at der opstaar Konflikt og Afbrydelse i Driften, har dog den største psykologiske Indvirkning. Netop med Henblik herpaa har den svenske Fagbevægelse i Efteraaret arbejdet for at forhindre Forstyrrelser i Forbindelse med Lønbevægelserne. Metoden er Forhaandsforhandlinger, d. v. s. Fornyelse af Overenskomsterne uden Opsigelse.

For at Forhaandsforhandlingerne skal kunne faa en større principiel og økonomisk Betydning, maa de selvfølgelig foregaa under saadanne Former, at de bliver et Helhedsindtryk for Fagbevægelsen. Den svenske Fagbevægelses Organisationsform og Love indeholder imidlertid ingen fikserende Muligheder i den Henseende. Hvert Fagforbund udgør en selvstændig opererende Enhed, og Landsorganisationens konstitutionelle Indflydelse begrænses i Hovedsagen til Medvirken ved Forsvar og Angreb, medens Forbundene er Organerne for Angreb og Forsvar. Desuden har Forbundene, naar det gælder offensive Aktioner, i Reglen begrænset sig til at underrette Landsorganisationen om planlagte Foranstaltninger og i visse Tilfælde anmodet den om gennem en Repræsentant at følge Forhandlingerne med Arbejdsgiverne. Denne Fremgangsmaade er ændret i Aar. I August Maaned indbød saaledes Landsorganisationen samtlige Forbund, der havde Overenskomster, der kunde opsiges i de nærmeste Maaneder, til en Konference. Ved denne Konference skete der ingen Drøftelse af de forskellige Forbunds Planer angaaende Overenskomstopsigelser. Der gaves almene Informationer om Konjunkturstillingen og ved Siden heraf diskuteredes Principerne i Forhaandsforhandlingerne. Konferencen udmundede i en enstemmig Beslutning om at godkende det Forslag om Prøvning af Forhaandsforhandlingernes Metode, som blev fremsat af Landsorganisationens Ledelse. Men derefter tilkom det hvert enkelt Forbund under Hensyntagen til Fagets særlige Forhold at afgøre, om Forhaandsforhandlingerne i Praktik skulde prøves netop i dette Tilfælde. Det, der har været afgørende for at prøve denne Metode, er dels den Villighed, Modparten har vist til Indrømmelser, dels den Tillid, Forbundet har haft til den Arbejdsgivergruppe, det nærmest havde at forhandle med. En anden Faktor har været de forskellige Forbunds Medlemmers Villighed til at medvirke til en Prøvning af de nye Metoder. Til sidst har Medlemmernes Mulighed for at tage Stilling til og udtale sig om Forhaandsforhandlingernes Resultat spillet en vis Rolle. Svensk Arbejdsgiverforening har nemlig ment det nødvendigt at kræve »Opgørelse ved Bordet« eller højst Godkendelse af Forhandlingsresultatet ved et Repræsentantskabsmøde, medens den ikke kunde gaa med til, at Resultatet af en Forhaandsforhandling underkastedes en almindelig Afstem-

ning blandt de heraf berørte Fagforbundsmedlemmer. Inden for visse Forbund forelaa der lovmæssige Hindringer for en saadan Fremgangsmaade, og desuden har Forhandlingsmekanismen inden for Fagbevægelsen endnu ikke kunnet udbygges paa en saadan Maade, at den svarede til de Krav, den nye Situation skabte. Dette til Trods er der fattet Beslutning om at prøve Forhaandsforhandlinger vedrørende Overenskomster for ca. 60.000 Arbejdere. I alle disse Forhandlinger har Fagforbundene taget Initiativet til et intimt Samarbejde med Landsorganisationen. Der er indbudt Repræsentanter for Landsorganisationen saavel til de forberedende Overvejelser med Medlemmerne som til Forhandlingerne med Modparten. Der er saaledes her Tale om en Udbygning af Forholdet mellem Forbundene og Hovedorganisationen, hvilket giver et forøget Raaderum for Centralorganisationens Indflydelse og Information.

Forhaandsforhandlinger kan i Hovedsagen praktisk talt forme sig saaledes, at den som begærer eller indbyder til en saadan Forhandling, som Vilkaar foranlediger en Udsættelse af Opsigelsesterminen. Forhandlingerne indledes straks og kan saaledes optages før Udløbet af den i Overenskomsten fastsatte Opsigelsesfrist. Dersom disse Forhandlinger ikke fører til et Resultat, kan Overenskomsten paa sædvanlig Maade opsiges til Ophør paa det Tidspunkt, hvorom der ved Opsigelsesfristens Udsættelse er truffet Aftale. Er Parternes Standpunkter sammensmeltede, saaledes at der aabenbart er Udsigter til Fremsættelse af Overenskomstforslag, men Forhandlingerne alligevel ikke kan tilendebringes inden den udskudte Opsigelsesdato, kan man træffe Aftale om yderligere Udsættelse. Giver Tidsfristen et Resultat, godkendes Afgørelsen, og den nye Overenskomst er i Orden. Denne Metode understreger Viljen til Arbejdsfred og øver en beroligende Indflydelse derved, at den forlænger Forhandlingstiden, selv om den dog ikke udelukker Muligheden for en Konflikt.

Den solidariske Lønpolitik udgør det andet Hovedafsnit i den paapegede Udbygning af svensk Fagbevægelse. Diskussionen om denne Lønpolitik har allerede nu været saa livlig, at den har begyndt at øve sin Indflydelse paa den faglige Aktion baade praktisk og principielt og i saavel faglig som social Henseende.

Den sociale Lønpolitik har, saaledes som den begynder at tage Form i Diskussionen inden for svensk Fagbevægelse, to Aspekter og to Hovedformer, hvorunder den kan virkeliggøres i det praktiske Liv. Principielt tager den Sigte paa at udjævne de materielle Levevilkaar inden for Arbejderklassen. Midlet til denne Udligning er, at alle Fagbevægelsens Hjælpekilder i første Instans stilles til de daarligst stillede Arbejdergruppers Disposition. Der er saaledes først og fremmest Tale om med faglige Midler at udvirke Lønfastsættelser i udlignende Retning og at opnaa dette gennem en Forskydning af Solidaritetstyngdepunktet fra Fagsolidaritet til Klassesolidaritet. Men man skal ikke staa stille ved denne Etapeforskydning. I Bevidstheden om, at Tilstanden, de tekniske Udviklingsmuligheder og de almene Forudsætninger for Produktionseffektiviteten er og kan forblive højst uensartet indenfor forskellige Erhvervsgrene, har man faaet Forstaaelse af, at de faglige Hjælpemidler kunde vise sig utilstrækkelige til at hæve de daarligst stillede Arbejdergrupper op paa et forsvarligt Niveau. Man regner derfor med, at det bliver nødvendigt at kompletere den faglige Lønpolitik med en af Samfundet dirigeret Socialpolitik, som gennem Beskatningsordning, Boligunderstøttelse, Børnebespisning og andre Foranstaltninger medvirker til en Udligning. Hermed udvides Rammen for den praktiske Solidaritetsudøvelse fra Klasse- til Samfundssolidaritet.

Ved Virkeliggørelsen af den solidariske Lønpolitiks faglige Afsnit, er der to Alternativer at vælge imellem. Dels kan de bedst stillede Grupper dirigere deres Resourcer saaledes, at de mindre gunstigt stillede kan udøve et haardere Pres paa deres Modpart og derigennem give et stærkere Eftertryk paa deres Krav. Dels kan de bedst stillede Arbejdergrupper ved Indtagelse af en afholdende Stilling under deres Overenskomstopgørelser skabe Forudsætninger for at overføre Betalingsevnen fra en Erhvervsgren til en anden. Fagbevægelsen vilde paa denne Maade være i Stand til at paavirke og dirigere de forskellige Erhvervsgrenes Forhold og løfte de daarligst lønnede Arbejdere op i et højere Plan. Heri ligger der et Grundlag for et Program for Fagbevægelsens Erhvervspolitik.

Begge disse Fremgangsmaader forudsætter i høj Grad en ensartet Fagbevægelse og et Arbejdsmarked, der er gennemsyret af de faglige Organisationsbestræbelser. Kun en ensartet Ledelse kan gennemføre en fast Planmæssighed og Arbejdsfordeling, som maa være Grundlaget for en udlignende Lønpolitik af nævnte Art. Ligeledes kan kun en paa alle Omraader stærk Fagbevægelse udøve en saadan Indflydelse paa Arbejdsbetingelserne, at det, som den ene Gruppe ikke kan gennemføre, tvinges igennem af den anden, og saaledes at den samlede Andel ikke nedsættes og en Udligning tilvejebringes.

Det er aabenbart, at den solidariske Lønpolitik forudsætter betydelige Forskydninger af forskellig Art. Vi har allerede henvist til, at den første Linie —den indre faglige Dirigeren — kræver saavel konstitutionelle Ændringer som et ensartet erhvervspolitisk Program. Kernen i denne Udviklingslinie er intim Sammensvejsning af de faglige Kræfter. Den solidariske Lønpolitiks anden Linie — Samfundsforholdenes Forbedring gennem Socialpolitik — forudsætter paa sin Side en videregaaende Sammensmeltning af de faglige og politiske Aktionslinier samt en faglig Samfundsbekræftelse i større Udstrækning og fastere forankret, end det tidligere har været Tilfældet. Idéologisk betyder dette, at Arbejderen udfolder politisk Aktivitet ikke alene i sin Egenskab af Medborger og paa Grundlag af en bestemt Samfundsopfattelse, men ogsaa som Fagforeningspraktiker. Opgaverne for det faglige Arbejde bliver saaledes ikke alene en Foreteelse paa Arbejdsmarkedet. Bevægelsen indordner sig Samfundshelheden og faar direkte Interesse i at overvaage Statsfællesskabet. Heri ligger Spiren

til en ny Samfundsopfattelse, som bortfjerner Statssocialismens Stivhed, men beholder dens Fasthed, som opsuger det industrielle Demokrati uden dets individualistiske Decentralisme, som viser mod en anden Arbejdsfordeling, men ogsaa mod en intimere Forbindelse mellem Produktionsliv og Samfundsliv, en mere direkte Forbindelse mellem »det materielle Grundlag og den idéologiske Overbygning«, og som mindre skematisk, end det tidligere har været Tilfældet, regner med en Samfundssector og en privat Sector i Erhvervslivet, hovedsagelig baseret paa organisatorisk Udbygning og mindre paa direkte Indgriben i Ejendomsforholdene. I alle Henseender er den præget af et mere realistisk Syn paa Erhvervslivets, Samfundets og Fagbevægelsens Opgaver og staar i bedre Samklang med Erhvervslivets og Samfundets moderne Udformning.

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der, ligesom for tidligere Kvartaler, for April Kvartal 1937 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Det skal bemærkes, at Betaling for Sommerferie ikke er inkluderet i de beregnede gennemsnitlige Timefortjenester. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1933, Nr. 17.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste i April Kvartal 1937 og de 4 foregaaende Kvartaler.

	Antal Arbejdere pr. 31/6 1937	Gennemsnitlig Timefortjeneste				
		April Kv. 1937	Jan. Kv. 1937	Okt. Kv. 1936	Juli Kv. 1936	April Kv. 1936
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arbejdere	28673	177	173	179	176	172
Ufagl. —	27339	147	142	144	145	143
Ialt Mænd...	56012	162	158	162	161	158
Kvindel. Arbejdere.....	20409	92	91	90	91	91
Samtl. Arbejdere	76421	144	140	143	143	139
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	26691	144	142	145	143	139
Ufagl. —	34904	129	127	130	127	125
Ialt Mænd...	61595	136	134	136	134	131
Kvindel. Arbejdere.....	13228	87	86	86	86	85
Samtl. Arbejdere	74823	127	125	128	126	124
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	55364	161	159	163	160	156
Ufagl. —	62243	137	134	136	135	133
Ialt Mænd...	117607	149	146	148	147	144
Kvindel. Arbejdere.....	33637	90	89	89	89	88
Samtl. Arbejdere	151244	136	133	135	134	131

I foranstaaende Tabel er for de større Hovedgrupper af Arbejdere den gennemsnitlige Timefortjeneste angivet for April Kvartal 1937 og for de 4 foregaaende Kvartaler.

Af Tabellen fremgaar det, at den gennemsnitlige *Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under eet i April Kvartal 1937 var 136 Øre.* For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 161 Øre, for Arbejdsmænd 137 Øre og for Kvinder 90 Øre. Det skal bemærkes, at den Mellemkategori af Arbejdere, der kan betegnes som »tillærte«, hovedsagelig indgaar under Gruppen ufaglærte. Timefortjenesten er saaledes, sammenlignet med Januar Kvartal 1937 steget for alle Kategorier af Arbejdere. Den væsentligste Del af denne Stigning skyldes de Forhøjelser af de overenskomstmæssige Lønninger, der blev Resultatet af Foraarets Overenskomstforhandlinger, men en Del af Stigningen maa dog henføres til den Omstændighed, at der i Byggefagene er udbetalt et stort Akkordoverskud i April Kvartal 1937.

Ligesom for de foregaaende Kvartaler er der for April Kvartal foretaget en Opgørelse over Fortjenesten ved Overarbejde og Arbejde i skiftende Hold, og Tillæget pr. Time for samtlige Arbejdere under eet udgjorde henholdsvis 1,2 og 0,5 Øre. I April Kvartal 1937 udgjorde Antallet af Overarbejdstimer for de Fag, hvor Oplysning om Overarbejde foreligger, 2,3 pCt. af samtlige Arbejdstimer.

RUNDSKUE

EKSTRA GENERALFORSAMLING I D. S. F. De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling i Maj Maaned d. A. besluttede under Henvisning til de faldne Udtalelser vedrørende Afstemninger i Overenskomstsituationer at bemyndige Forretningsudvalget til at fremsætte endeligt Forslag til Afstemningsregler samt at dette Forslag skal behandles og afgøres paa en ekstra Generalforsamling inden Overenskomstsituationen i 1938 er saa vidt fremskreden, at der kan blive Brug for fælles Afstemningsregler.

I Henhold til denne Beslutning har Forretningsudvalget paa sit Møde den 25. November fastsat den ekstraordinære Generalforsamling til Tirsdag den 18. Januar 1938 i Tivolis Koncertsal med Afstemningsreglerne som det eneste Punkt paa Dagsordenen.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET. De samvirkende Fagforbund har d. 25. Novbr meddelt Den faste Voldgiftsret Resultatet af den blandt Repræsentantskabets Medlemmer foretagne Afstemning angaaende Arbejderrepræsentanterne i Retten. Til faste Dommere er valgt: Landsretssagfører *Fr. Dalgaard,* Hovedkasserer *Hans Jacobsen,* D. s. F., Formand *P. Andersen,* Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, og til Dommer-Suppleanter: Konst. Skattedirektør *A. Christoffersen,* Landsretssagfører *Ingeborg Hansen,* Næstformand *Vilh. Christensen,* Smedeforbundet, Næstformand *Knud V. Jensen,* D. s. F., Forretningsfører *Julius Hansen,* Handels- og Kontormedhjælperforbundet, Næstformand *Robert Nielsen,* Arbejdsmandsforbundet, Forbundsformand *Jens Jensen,* Træindustriarbejderforbundet, og Forbundsformand *Chr. Nielsen,* Tekstilarbejderforbundet.

DEN OFFENTLIGE FORSORG. Statistisk Departement har udgivet et Hæfte »Offentlig Forsorg og Aldersrente i Regnskabsaaret 1934/35«, der indeholder udførlige Oplysninger om Statens og Kommunernes samlede Udgifter til sociale Formaal gennem en længere Aarrække. Siden 1930/31 har disse Udgifter været uafbrudt stigende, nemlig fra 169 Mill. Kr. til 276 Mill. Kr. i 1935/36. Rundt regnet udgør Socialudgifterne — alt indbefattet — nu 75 Kr. pr. Indbygger mod 48 Kr. i 1930/31 og kun 13 Kr. i 1913/14.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Vareomsætningen i Oktober Maaned udviser en Mereksport paa 3,4 Mill. Kr. imod et Importoverskud paa 16,6 Mill. Kr. for samme Maaned i Fjor. I Oktober er der indført Varer til en Værdi af 145,7 Mill. Kr. imod 145,8 Mill. i Oktober 1936, og eksporteret for 149,1 Mill. Kr. imod 130,2 Mill. Kr. i Oktober i Fjor.

Naar Importen har holdt sig paa samme Højde som i Fjor, medens Eksporten er steget meget stærkt, skyldes det formentlig Prisfaldet for Raastoffer paa Verdensmarkedet og den Omstændighed, at man i en saadan Prisfaldsperiode er tilbøjelig til at udsætte sine Indkøb for at afvente endnu gunstigere Priser.

For Aarets første ti Maaneder tilsammen er Importbeløbet steget fra 1205,4 Mill. Kr. til 1427,4, altsaa med 222 Mill. Kr., medens Eksportværdien er forøget med 164½ Mill. Kr., nemlig fra 1150,9 til 1315,4 Mill.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. Det af Statistisk Departement beregnede Produktionsindeks for Industrien viser for Oktober Maaned i Forhold til September en Nedgang fra 132 til 131, mens det for Oktober i Fjor var 133. Nedgang viser Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 135 til 123, Beklædningsindustrien fra 138 til 135, Tekstilindustrien fra 130 til 129, Læderindustrien fra 150 til 149 og Jernindustrien fra 131 til 130. Kun Træindustrien viser Stigning fra 123 til 134, mens Tallet for Næringsmiddelindustrien og Grafisk- og teknisk-kemisk Industri er uforandret henholdsvis 130 og 137. For Konsumvareindustrierne er Indekstallet faldet fra 133 til 132, for Produktionsmiddelindustrierne fra 131 til 129.

Beskæftigelsestallet (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for Oktober Maaned beregnet til 1.324.000 mod 1.321.000 for September og 1.310.000 for Oktober 1936. Det vil altsaa sige, at Beskæftigelsen ikke er aftaget i Forhold til Produktionens Nedgang.

Politik og Økonomi.

Af *Carl Frederek.*

II. Demokratiske Erhvervsorganer.[1])

Det er den socialistiske Ide, at Staten — som Samfundets Organisation — skal beherske Økonomien. Men naar man for Tiden kan iagttage et hurtigere Fremskridt i denne Retning, saa beror det mindre paa den socialistiske Arbejderbevægelses Tryk end paa visse tvingende Forhold inden for selve den kapitalistiske Samfundsform. I De forenede Stater f. Eks. er den socialistiske Bevægelses Indflydelse uden større Betydning, og dog er Statens Indgreb i Erhvervslivet meget mere omfattende og radikalt der end i Lande, hvor Arbejderbevægelsen udøver en stærk Indflydelse.

En Omformning af den kapitalistiske Økonomi, som den nu foregaar, var ikke forudset i den oprindelige socialistiske Tankeverden. Ganske vist regnede man med, at det kapitalistiske System paa et vist Udviklingstrin vilde svigte fuldstændig; men saa — antog man — vilde en social Revolution udbryde, den kapitalistiske Klasse vilde blive fordrevet fra sin politiske Magtstilling, Produktionsmidlerne overført til samfundsmæssig Ejendom, og Erhvervslivet vilde blive socialiseret i revolutionært Tempo.

Nu viser det sig, at Kapitalismen slet ikke løber Linien ud, d. v. s. kommer til det Punkt, hvor den maa bryde sammen. Om der i et saadant Tilfælde nødvendigvis maa udbryde en social Revolution med den socialistiske Stat som Maal, ogsaa dette er nu tvivlsomt, efter at Fascismens Opdukken har lært os, at der i Kapitalismens kritiske Perioder ogsaa kan udbryde Revolutioner, der gaar i en helt anden Retning.

Hvis man kan anse Fascismen for at være den *politiske* Metode, hvormed den kapitalistiske Klasse søger at undgaa en økonomisk Fallit, saa er Systemforandring den *økonomiske* Metode for det samme Formaal. Omformningen af det kapitalistiske System er rigtignok ikke mulig paa anden Maade end ved at laane hos den socialistiske Ide: Planøkonomi i Stedet for den sig selv regulerende Konkurrenceøkonomi. Dog ikke socialistisk, men kapitalistisk Planøkonomi, en Planøkonomi uden at gøre Produktionsmidlerne til Samfundets Eje, uden Ophævelse af Klasseforskellen, uden den socialistiske Ides sociale Formaal! Saaledes tager Sagen sig i det mindste ud for de kapitalistiske Kredse og de borgerlige Regeringer, naar de beslutter sig til disse Metoder.

Heldigvis er den kapitalistiske Klasses Forestillinger ikke afgørende for, hvad der videre vil udvikle sig af disse Begyndelser til en økonomisk Statspolitik, i langt højere Grad vil dette afhænge af, hvilke Fremskridt Arbejderbevægelsen gør med Hensyn til at beherske Statspolitikken. Ganske vist vilde det være galt allerede at se en delvis Virkeliggørelse af den socialistiske Samfundsform i disse Statsindgreb og i den »kapitalistiske Planøkonomi«, thi det kommer ikke an paa Formen, men paa Indholdet. Men en kapitalistisk Økonomi, i hvilken de vigtigste økonomiske Kommandopladser allerede er kollektivt organiseret, og Staten allerede har indtaget en Magtstilling i Erhvervslivet, giver den socialistiske Aktion Mulighed for direkte Angreb paa de kapitalistiske Stillinger, der vil kunne blive overordentlig virksom. Med Henblik paa disse nye Muligheder besluttede I. F. C. i 1933 paa sin Kongres i Bryssel »*I. F. C.s planøkonomiske Krav*«, der tillidsfuld sluttede med Ordene: »Socialismen er ikke mere noget Fremtidsideal, men en Nutidsopgave!«

Opstillingen af »Arbejdsplaner«, som blev fore-

[1]) Se den foregaaende Artikel i »Arbejderen« Nr. 8 for 1. November 1937.

taget af Arbejderbevægelsen i forskellige Lande, har ogsaa bragt det Spørgsmaal frem til Diskussion, om de politisk forhaandenværende Institutioner vilde være tilfredsstillende for Statspolitikkens økonomiske Opgaver, eller om det nu ikke vilde blive nødvendigt ved Siden af de politiske Parlamenter at oprette forfatningsmæssige økonomisk-parlamentariske Korporationer. Saaledes hedder det i den *franske* faglige Landsorganisations »*Plan for Erhvervsfornyelse*« fra 1934:

> »Den parlamentariske Regeringsform, under hvilken Masserne har vænnet sig til at se det normale Udtryk for Demokratiet, svarer i sin nuværende Form ikke længere til det nuværende Livs Fornødenheder. Den blev skabt for politiske Opgaver, men Staten griber i Dag mere og mere ind paa det erhvervsmæssige Omraade.« Derfor kræver Planen: »Dannelsen af et *øverste Erhvervsraad,* som tildeles al nødvendigt Magt til Opfyldelsen af sin Funktion, og som bliver Landets væsentlige og forfatningsmæssige Apparat.«

Den *engelske* Fagforeningskongres vedtog i 1932 en betydningsfuld Beretning fra sit Erhvervsudvalg, som indeholder Kravet om et forfatningsmæssigt »*Nationalt Erhvervsraad*«. *W. Citrine,* de engelske Fagforbunds Generalsekretær, sagde for nogle Maaneder siden i en Radiotale:

> »Jeg anser det for sandsynligt, at den Tid vil komme, hvor Parlamentet — idet det naturligvis beholder det endelige Ansvar og Myndighed — finder det nødvendigt at frigøre sig for nogle af de mange økonomiske og erhvervsmæssige Spørgsmaal, som det nu maa tage sig af. Der maa da oprettes et *Erhvervsdepartement,* i hvilket Regeringen, Arbejdsgiverne, Fagforeningerne, Videnskaben, Bankfolkene og de næringsdrivende er repræsenteret.«

I den meget omtalte *belgiske* »Arbejdsplan« fordrer man Nationalisering af »Nøgleindustrierne«. Hver af disse Industrier skal forvaltes af et centralt Konsortium under Ledelse af et Statskommissariat. Og videre:

> »Den lovgivende Magt vil skabe et *Erhvervsraad,* der som raadgivende Instans sideordnes Finans-, Industri- og Transportkommissariaterne, forsynes med Initiativret for alle Forslag, som skal forelægges disse Kommissariater eller Parlamentet, og med Kontrolret over for Kommissariaternes og de derunder hørende Organers Virksomhed«.

Som man vil se, er Ideen om »Økonomiske Raad« allerede vidt udbredt i den internationale Arbejderbevægelse. Men af de korte Citater er det ogsaa let at se, at Forestillingerne derom aabenbart endnu ikke danner en Enhed og heller ikke er tilstrækkelig klarlagt. Generalideen er, at anvende de demokratiske Principper, som har slaaet igennem i Statsstyrelsen, ogsaa paa Erhvervslivet. Men saa snart man tænker paa Realiseringen af Ideen, viser det sig, at det politiske Demokratis Teknik slet ikke lader sig anvende paa det økonomiske Omraade.

Den lige Stemmeret for alle Statsborgere er det mest iøjnefaldende Udtryk for det politiske Demokrati. Men den kan ikke anvendes for et økonomisk Parlament. Erhvervslivet er sammensat af en forvirrende Mængde Enheder og Grupper, der tynger højst forskelligt i Vægtskaalen. Selv om man vilde indskrænke sig til en Inddeling i store Grupper — Industri, Landbrug, Handel, Trafik, Banker o. s. v. — vilde Ligestillingen ikke være mulig uden at gøre Brud paa Demokratiet. Foruden den økonomiske Grupering gives der den sociale, der gives en Inddeling efter Producenterne og Forbrugerne o. s. v. Ikke mindre problematisk er Afgrænsningen af Opgaverne og Fordelingen af Kompetencerne mellem Stat, politisk Parlament og »Økonomiske Raad«.

Men man vil kunne regne med, at Ideen om »Økonomiske Raad« vil blive gennemført alle disse Besværligheder til Trods, fordi den imødekommer Tidens Krav. Sandsynligvis kan den først i Praksis danne sig sin endelige Skikkelse. Heller ikke Demokratiets politiske System er straks kommet til Verden i sin nuværende Form.

Iøvrigt findes der allerede et praktisk Eksempel paa Udformningen af Ideen: Det tidligere *tyske Rigserhvervsraad* (Reichswirtschaftsrat), forkyndt i Weimar-Forfatningen, konstitueret i 1920, og atter afskaffet af Hitlerregeringen. I dens korte Historie genspejler sig alle Problemer, som hænger sammen med dette Spørgsmaal, men herom i en senere Artikel.

Den amerikanske Landsorganisations 57. Kongres.

American Federation of Labour, den faglige Landsorganisation i U. S. A., afholdt i Oktober Maaned sin 57. Aarskongres i Denver. Landsorganisationen har som allerede meddelt for nogen Tid siden paany indmeldt sig i den faglige Internationale, og i sin Aabningstale paa Kongressen motiverede Formanden, *William Green,* dette Skridt med den truende Krigsfare og Nødvendigheden af de amerikanske Arbejderes Medvirken i Kampen mod det fascistiske Diktatur. Indmeldelsen, der skete i Henhold til en paa den sidste Aarskongres given Bemyndigelse til Bestyrelsen, blev iøvrigt godkendt uden Diskussion.

De amerikanske Fagforeningers Genforening med den internationale Fagbevægelse bliver desværre foreløbigt kun af partiel Karakter, thi som bekendt indtraadte der for 2 Aar siden en Splittelse indenfor den amerikanske Fagbevægelse som Følge af en Strid mellem en Række Industriforbund og de rene Fagforbund. Begge Organisationsformer var ganske vist anerkendt af Landsorganisationen, men Industriforbundene, der var af den Mening, at Fagforbundene aldrig vilde være i Stand til at organisere Arbejderne indenfor de saakaldte Masseindustrier som f. Eks. Tekstil-, Automobil-, Gummi-, Jern- og Staalindustrien, Søfarten, de offentlige Virksomheder etc., paabegyndte en om-

fattende Agitationskampagne for at samle alle Arbejdere indenfor disse Industrier i en fælles Organisation uden Hensyn til deres Fagtilhørighed. Ved disse Organisationsbestræbelser kom de imidlertid i Konflikt med Fagforbundene, der ligeledes havde Medlemmer indenfor disse Industrier og ikke vilde finde sig i Industriforbundenes Indtrængen paa deres Organisationsomraader. Striden endte med, at Landsorganisationens Ledelse »suspenderede« 10 store Industriforbund, der havde sluttet sig sammen i en *Komité for industriel Organisation* (C. I. O.), da den ikke kunde tolerere en ny Organisationsdannelse indenfor Landsorganisationens Ramme.

I de to Aar, der er hengaaet siden Komiteens Oprettelse, har C. I. O., der faktisk har Karakter af en faglig Landsorganisation, udfoldet temmelig kraftige Bestræbelser for at organisere Arbejderne i nævnte Industrier, ligesom den har gennemført en Række store og heldigt forløbne Konflikter, hvoraf navnlig de saakaldte »sit-down«-Strejker har været meget omtalte. Komiteen, der startede sin Virksomhed med 10 Forbund og 1 Million Medlemmer, omfatter nu 33 Organisationer med over 3 Millioner Medlemmer.

Fra flere Sider er der gjort Forsøg paa at tilvejebringe en Genforening af alle Fagorganisationer indenfor Rammen af den faglige Centralorganisation, og ganske naturligt stod dette Spørgsmaal ogsaa først paa Dagsordenen for Kongressen i Denver, som i en Udtalelse understregede Nødvendigheden af en almindelig Samling. Under Kongressen indløb der fra den samtidigt i Atlantic City stedfindende Konference af Organisationer, der er tilsluttet C. I. O., en telegrafisk Anmodning om Forhandling mellem de to Centralorganisationer, og saadanne Forhandlinger kom da ogsaa i Stand den 25. Oktober. Paa Mødet fremsatte begge Parter Forslag til Konfliktens Bilæggelse. C. I. O. foreslog Oprettelse af en særlig Føderation indenfor Landsorganisationen, der skulde omfatte alle Forbund, der for Tiden er tilsluttet Komiteen. Denne Føderation skulde være fuldstændig autonom og selvstændigt kunne vedtage Beslutninger i Spørgsmaal vedrørende disse Forbund. Landsorganisationens Forslag gik derimod ud paa, at de i sin Tid suspenderede Forbund skulde genindtræde i deres gamle Rettigheder. Hvad angaar de nye Forbund under C. I. O. skulde der straks optages Forhandlinger mellem disse og de tilsvarende Fagforbund »for at ordne Medlemsskabet i Landsorganisationen paa Grundlag af Betingelser, der er antagelige for begge Parter«. De resterende Uoverensstemmelser skulde saa henvises til Afgørelse paa den næste Fagforeningskongres, og da Splittelsen dermed vilde være bragt til Ophør, skulde C. I. O. straks opløses.

Der opnaaedes dog ikke Enighed om disse Forslag, men der aftaltes imidlertid et nyt Møde, der fandt Sted den 4. November. Paa det nuværende Tidspunkt foreligger der dog ikke Oplysning om Mødets Resultat.

Det er indlysende, at en Sammenslutning af de to Retninger indenfor den amerikanske Fagbevægelse vilde betyde en overordentlig Styrkelse af hele Bevægelsen. Landsorganisationen tæller nemlig 3,2 Mill. Medlemmer og har i de sidste 12 Maaneder haft en Tilgang af 830.000 nye Medlemmer, saaledes at det Medlemstab, der opstod paa Grund af Industriforbundenes Udelukkelse, næsten er genoprettet. En Sammenslutning vilde saaledes medføre, at Landsorganisationens Medlemstal steg til 6½ Mill., og at den dermed vilde være en betydelig Faktor i det økonomiske Liv.

Det maa derfor haabes, at der snarest muligt opnaas et Forlig mellem de stridende Parter, thi jo længere Splittelsen varer, desto vanskeligere vil det være at faa en Forstaaelse i Stand. Allerede nu føres der en bitter Strid mellem Industri- og Fagforbundene om, hvem der skal betragtes som Arbejdernes kompetente Repræsentant ved Forhandlingerne med Arbejdsgiverne. I Henhold til Loven om Forbindelserne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, »*National Labour Relations Act*«, der anerkender Fagforeningerne som Forhandlings- og Overenskomstpartner og paalægger Arbejdsgiverne visse Forpligtelser med Hensyn til Indgaaelse af kollektive Overenskomster med Fagforeningerne, er der nedsat et særligt Nævn, der skal overvaage Lovens Overholdelse og i Tvivlstilfælde tage Bestemmelse om, hvilken Organisation der kommer i Betragtning som Forhandlingspartner. Paa Kongressen blev der fremsat en ret skarp Kritik af dette Nævns Afgørelser, som ifølge Kongressens Mening i altfor høj Grad favoriserer C. I. O.s Organisationer paa Fagforbundenes Bekostning. Kongressen krævede, at Arbejderne i et Fag selv skal have Lov til at bestemme, hvilken Organisation der skal varetage deres Interesser.

Kongressen tog ogsaa Stilling til *Spørgsmaalet om en aarlig Ferie med Løn*. Hidtil er Ferie med Løn overvejende indført for Handels- og Kontormedhjælpere samt for offentlige Tjenestemænd og Arbejdere. Af Landsorganisationens 3,2 Mill. Medlemmer har kun 746.893 Ret til Ferie med Løn, og heraf er Halvdelen endda Tjenestemænd og Funktionærer. Kongressen besluttede, at Fagforeningerne nu skal sætte kraftigt ind paa dette Omraade og arbejde for, at alle Lønarbejdere faar Ret til en aarlig Ferie med Løn. I den hertil vedtagne Beslutning hedder det, at Feriekravet skal være et Led i Fagforeningernes Bestræbelser for en Nedsættelse af Arbejdstiden og en Begrænsning af det meget udbredte Korttidsarbejde.

Med Hensyn til *Arbejdstidsspørgsmaalet* fornyede Kongressen sit gamle Krav om Indførelse af 5 Dages Ugen med en 6 Timers Arbejdsdag uden Afkortning i Lønnen og udtalte i denne Forbindelse, at Arbejdstidsforkortelsen maa betragtes som det eneste effektive Middel i Kampen mod Arbejdsløsheden.

Paa det *socialpolitiske Omraade* krævede Kongressen en Udvidelse af *Arbejdsløshedsforsikringen*, som nu er indført i alle 48 Stater, men kun omfatter omkring Halvdelen af samtlige Lønarbejdere. Store Arbejdergrupper saasom Landarbejdere, Sæsonarbejdere, Søfolk, offentlige Tjenestemænd og Arbejdere, det huslige Personale og andre Grupper omfattes ikke af Loven, ligesom de enkelte Staters Love fritager Arbejdsgivere med indtil 8 Arbejdere for at yde Bidrag til Forsikrin-

gen. Kongressen krævede Forsikringen udvidet til at omfatte samtlige Lønarbejdere, deriblandt ogsaa Landarbejdere.

Kongressen krævede endvidere almindelig *Indførelse af Aldersrente* samt Forhøjelse af Satserne i de Stater, der allerede har gennemført en Lovgivning paa dette Omraade. Desuden krævedes en *Nedsættelse af Aldersgrænsen* under Henvisning til, at Industrien stadig mere nægter at beskæftige de ældre Arbejdere.

Kongressen vedtog en Resolution angaaende *Boycotning af Japan* »som en retfærdig Protest imod Japans militære Indfald i Kina«. Desuden vedtoges Resolutioner mod *Krigen og Fascismen.*

NYT FRA UDLANDET

OVERENSKOMSTSITUATIONEN I SVERIGE. I Sverige er Overenskomstforhandlingerne i fuld Gang, og den første store Opgørelse i Aarets omfattende Overenskomstbevægelse er allerede truffen. Den svenske Landsorganisation har som allerede meddelt opfordret Forbundene til at søge Overenskomsterne fornyede uden Opsigelse, d. v. s. ved Forhandlinger med Arbejdsgivere at søge opnaaet Enighed om Betingelserne for Overenskomsternes Fornyelse forinden Opsigelsesfristens Udløb. Det har ikke overalt været muligt at opnaa Enighed, og i disse Tilfælde har Opsigelse fundet Sted, men i andre Tilfælde er det lykkedes at komme igennem uden Opsigelse. Saaledes har Metalarbejderforbundet og Formerforbundet den 12. November afsluttet en 2-aarig Landsoverenskomst for Jernværkerne. Timelønnen for de 3 Hovedgrupper af Arbejdere er forhøjet med gennemsnitlig 12%, Akkordpriserne med gennemsnitlig 7,5%. Arbejdstiden ved de saakaldte 56 Timers-Jernværker er nedsat til 48 Timer og Ferien forlænget til 6 Arbejdsdage. Ligeledes er Søndagsarbejdet indskrænket fra 12 til 8 Søndage pr. Aar. Overenskomsten omfatter rundt 35.000 Arbejdere.

FORHANDLINGERNE MED DE RUSSISKE FAGFORENINGER. Den af Fagforenings-Internationalen (IFC) udpegede Delegation, der skulde føre Forhandlingerne med den russiske Landsorganisation angaaende Optagelse i I. F. C., har afsluttet sit Besøg i Moskva. Den bestod af Internationalens Generalsekretær *W. Schevenels,* Undersekretæren *G. Stolz* og den franske Landsorganisations Formand, *L. Jouhaux.* Det meddeles, at der er opnaaet Enighed om en foreløbig Aftale, men nærmere Oplysning om dennes Indhold foreligger endnu ikke.

FAGFORENINGSKONGRES I KANADA. Den faglige Landsorganisation i Kanada afholdt fornyligt sin 53. Kongres. Hovedpunktet paa Kongressens Dagsorden var Splittelsen indenfor Fagbevægelsen i U. S. A., som ogsaa berører Landsorganisationen i Kanada, idet de i U. S. A. bestaaende saakaldte »internationale« Forbund, der er inddraget i Striden, ogsaa har Afdelinger i Kanada, som er tilsluttet Landsorganisationen. I den af Kongressen hertil vedtagne Resolution hedder det, at »en aabent udtalt Afvisning eller Misbilligelse af den Holdning, der indtages af de under den amerikanske Landsorganisation hørende internationale Forbund uden Tvivl vilde have til Følge, at flere store internationale Forbund vilde afbryde Forbindelserne med den kanadiske Landsorganisation«. Bestyrelsen blev bemyndiget til at søge optaget Forhandlinger med den amerikanske Landsorganisation for derved at opnaa, at de tilsluttede Afdelinger fremdeles kan tilhøre den kanadiske Landsorganisation. Endvidere skal Bestyrelsen tilbyde sin Mægling til Bilæggelse af Konflikten i den amerikanske Fagbevægelse.

Kongressen fornyede sine Krav med Hensyn til Indførelse af en almindelig Arbejdsløshed- og Sygeforsikring samt Pensionsalderens Nedsættelse til 60 Aar, ligesom den udtalte sig for Indførelse af en 6 Timers Arbejdsdag og en 5 Dages Uge uden Lønafkortning.

I Henhold til den paa Kongressen aflagte Beretning omfattede den kanadiske Landsorganisation ved Udgangen af August d. A. 131.105 Medlemmer. Efter den Tid er Medlemstallet steget med omkring 10.000. I Forhold til det foregaaende Aar betyder dette en Medlemstilvækst paa 27.000.

ARBEJDSLØSHEDEN I U. S. A. Ifølge de af »National Industrial Conference Board« tilvejebragte Oplysninger, fandtes der i Maj Maaned ialt 6.240.000 arbejdsløse i U. S. A., det er det laveste Maanedstal siden Vinteren 1930. Siden Januar 1937 kan der noteres en Nedgang paa 2 Millioner. Siden Marts 1933 er Antallet af beskæftigede Personer steget med 11 Millioner. I Maj Maaned beskæftigedes skønsmæssigt 46 Mill. Personer, heraf 35 Mill. i Virksomheder udenfor Landbruget.

I Henhold til den amerikanske Landsorganisations Oplysninger fandtes der i Juli Maaned 8 Mill. arbejdsløse Personer i hele Landet, og ifølge Fagforeningernes Statistik var i Oktober Maaned 9,4% af Medlemmerne arbejdsløse, medens 19% af Medlemmerne arbejdede paa indskrænket Tid. Siden Juli Maaned har Arbejdsløsheden været i jævn Stigen, og de seneste Meddelelser fra U. S. A. tyder desværre paa en beklagelig Konjunkturnedgang, der vil medføre forøget Arbejdsløshed.

BESTYRELSESMØDE I I. F. C. Den internationale faglige Centrals Bestyrelse var den 17. og 18. November samlet til Møde i Paris. Man drøftede bl. a. Situationen i Spanien og Stridighederne indenfor den spanske Fagbevægelse. Da begge Retninger indenfor Fagbevægelsen har anmodet I. F. C. om at mægle i Striden, besluttede Bestyrelsen at holde et nyt Møde i Begyndelsen af December Maaned udelukkende med dette Punkt paa Dagsordenen. Man vil her drøfte Muligheden af at genoprette den spanske Fagbevægelses Enhed og dermed dens Aktionsevne.

Bestyrelsen behandlede endvidere Boykotningen af japanske Varer samt Muligheden af en Hjælpeaktion til Fordel for Arbejderne i de kinesiske Byer, der er særligt haardt ramte af Krigen. Til dette Formaal er der hidtil indkommet ½ Mill. franske Francs, der er ydet af Fagforeningerne i England, Frankrig, Belgien, Holland og Tjekoslovakiet.

Det vedtoges at afholde det næste ordinære Repræsentantskabsmøde i I. F. C. den 16.—21. Maj 1938 i Oslo.

ARBEJDERMINISTRE I LUXEMBURG. Den 5. November blev der i Luxemburg dannet en ny Regering, en Koalitionsregering bestaaende af 3 Katoliker, 1 Liberal og 2 Socialdemokrater, nemlig *Blum* og *Krier*. Krier, der er Formand for den faglige Landsorganisation i Luxemburg og en kendt Mand indenfor den internationale Fagbevægelse, har i den nye Regering overtaget Stillingen som Arbejds- og Socialminister. Det er første Gang i Luxemburgs Historie, at Socialdemokratiet er repræsenteret i Regeringen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S »Atlas«.

Ved et Fællesmøde den 18. Oktober i Arbejdsgiverforeningen behandledes et af Dansk Arbejdsmandsforbund afgivet Strejkevarsel overfor *A/S »Atlas«* i Anledning af et Krav om Timelønsforhøjelse.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen vil derefter indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret. — Forbundet udsætter Iværksættelsen af den bebudede Arbejdsstandsning, indtil Den faste Voldgiftsrets Kendelse er faldet.

Hatte- og Buntmagere hos A/S Hugo Branner.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og *A/S Hugo Branner* om nogle Akkordpriser for Fremstilling af Herrestraahatte, afholdtes der den 26. Oktober et Fællesmøde, der resulterede i, at der opnaaedes Enighed om disse Priser.

Kvinder paa Rigshospitalet.

Efter at Kvindeligt Arbejderforbund havde faaet organiseret Rengøringspersonalet paa *Rigshospitalet,* havde Forbundet stillet Lønkrav og ført en lang Række Forhandlinger for at faa hævet Timelønnen, der var henholdsvis 72 og 75 Øre; men da det stadig viste sig umuligt at komme igennem, idet Sagen blev syltet, blev den overgivet til D. s. F. Efter Forhandling dels med Undervisningsministeriet og dels med Finansministeren og endelig med Rigshospitalets Ledelse, foreligger der nu en Ordning, hvorved Timelønnen hæves til 83 Øre, og Personalet bevarer samtidig de tidligere oppebaarne Goder, saasom Sygdomsløn, Konfirmations- og Begravelseshjælp samt en Ferie, der efter Ansættelsens Varighed ligger mellem 7 og 14 Dage. Efterbetalingen finder Sted fra 1. April 1937.

Glasarbejdere hos Firmaet Holst & Knudsen, Lyngby.

Paa D. s. F.s Kontor behandledes den 5. Oktober en Uoverensstemmelse mellem Glasarbejderforbundet og *Firmaet Holst & Knudsen* om Betalingen for nedsat Arbejdstid.

Paa Mødet blev indgaaet et Forlig, idet Forbundet frafaldt Erstatning mod, at Firmaet genantog den afskedigede Glassliber.

Gørtler- og Metalarbejdere paa Vejle Gørtleri og Metalstøberi.

I Anledning af Klage fra Gørtler- og Metalarbejderforbundet over en Tillidsmandsafskedigelse paa *Vejle Gørtleri og Metalstøberi* afholdtes den 21. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed. Sagen gaar derefter til Den faste Voldgiftsret.

Kvinder under Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet.

Den 7. Oktober har der været ført Forhandlinger med *Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet* om Forhøjelse af Lønningerne til de kvindelige Avisbude.

Der opnaaedes ikke endelig Enighed, idet Generaldirektoratet til Ministeriet vilde indstille en Forhøjelse paa 3%, medens Forbundets Krav var 5%.

Det lykkedes senere at faa fastsat en Forhøjelse paa 5% for de kvindelige Avisbude, gældende fra 1. Oktober d. A., og man regner tillige med at kunne opnaa Lønhævning i samme Forhold som Postbudenes Lønninger hæves i Henhold til Pristallets Stigning.

Snedkere hos Det forenede Dampskibsselskab.

Efter Vedtagelse af Ændringer i Fælles Værkstedsregler i H. t. Forligsmandens Forslag er Snedkerforbundet blevet opmærksom paa, at de hos D. F. D. S. beskæftigede Snedkere ikke erholder Udearbejdstillægget 10 Øre pr. Time, saaledes som de øvrige Haandværkere.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 21. Oktober, hvor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning hævdede, at naar Snedkerne ikke i de forløbne 15 Aar havde erholdt Udearbejdstillæg, skyldtes det en særlig Aftale derom.

Da der ikke kunde opnaas Enighed, forbeholdt Forbundet sig at føre Sagen videre.

Arbejdsmænd under Følleslev-Særslev Kommune.

Ved et Fællesmøde den 4. November behandledes en af Entreprenørforeningen fremsendt Klage over Brud paa den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Bestemmelse vedrørende Arbejdsmændenes Deltagelse i Licitationer og Overtagelse af Arbejde i Entreprise.

Idet Arbejdernes Repræsentanter udtalte, at de vilde modvirke, at Fagforeningens Medlemmer tager Entreprise i Strid med forannævnte Bestemmelse, enedes man iøvrigt om følgende:

»Efter at Forbundet har oplyst, at de paagældende 3 Arbejdsmænd har faaet Paalæg om at trække deres Tilbud tilbage med det Resultat, at Viggo Jensen — som har faaet overdraget Arbejdet — da han ikke vilde efterkomme D. A. F.s Paabud, har udmeldt sig af D. A. F. og Arbejdsløshedskassen og derfor maa betragtes som Entreprenør, frafalder Arbejdsgivernes Repræsentanter Sagens videre Forfølgning.«

Arbejdsmænd under Randers Kommune.

En af Entreprenørforeningen fremsendt Klage over Brud paa den mellem Entreprenørforeningen

og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Bestemmelse vedrørende Arbejdsmændenes Deltagelse i Licitationer og Overtagelse af Arbejde i Entreprise, behandledes paa et Fællesmøde den 4. November.

Idet Arbejdernes Repræsentanter udtalte, at de vilde modvirke, at Fagforeningens Medlemmer tager Entreprise i Strid med forannævnte Bestemmelse, enedes man iøvrigt om følgende:

»Idet D. A. F. udtaler, at Arbejdsmændene Th. Thomsen og Chr. Thomsen, begge af Randers, ikke vil oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse efter Entreprisens Færdiggørelse, jfr. Vedtægternes § 11, Stk. 1, og idet den stedlige Fagforening giver Tilsagn om med alle til Raadighed staaende Midler at ville hindre fremtidig Omgaaelse af den omhandlede Bestemmelse inden for Fagforeningens Omraade, tages Klagen tilbage.«

Elektrikere under Københavns Kommune.

Efter en Række Forhandlinger med *Københavns Magistrats 5. Afdeling* er der paa et Møde den 4. November opnaaet Enighed om, at Kabellodderne herefter benævnes som »Kabelmontører«, og at Timelønnen ansættes til 172 Øre med Efterbetaling fra 1. April 1937. — Samtidig opnaaedes det at faa 10 Mand ansat efter § 108, gældende fra 1. August 1937.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Entreprenørforeningen.

Den 8. December afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen til Behandling af en Uoverensstemmelse mellem *Entreprenørforeningen* og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende en af Forbundet udsendt Priskurant for Entreprenørfaget i Provinsen.

Paa Mødet enedes man om en for begge Parter tilfredsstillende Ordning af Sagen.

Havnearbejdere ved Losning af S/S »Thyra«, Nykøbing M.

En Klage fra Arbejdsgiverforeningen over en af Havnearbejdere i Nykøbing M. foretaget Vægring ved at udføre Overarbejde ved *Losningen af S/S »Thyra«* var til Behandling paa et Fællesmøde d. 16. November.

Det lykkedes ikke at komme til Enighed om det paaklagede Forhold, og Mødet sluttede med, at Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i Køge.

En i Køge mellem Arbejdsmandsforbundet og *Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer* opstaaet Uoverensstemmelse om, hvorvidt Drittelstave er at betragte som »Trælast« i overenskomstmæssig Forstand eller ej, behandledes paa et Fællesmøde den 15. November.

Havnesammenslutningen mente, at Uoverensstemmelsen herom i Henhold til Mæglingsreglerne § 5, 2. Stk., var bortfalden, hvilket Forbundet bestred.

Man enedes om at lade Spørgsmaalet om Fortolkningen af Mæglingsreglernes § 5, 2. Stk., afgøre ved en mellem Havnesammenslutningen og D. A. F. nedsat faglig Voldgift med Forligsmanden, Direktør E. Dreyer, som Opmand.

Arbejdsmænd hos Murerfirmaet F. Jeppesen & Søn, Kolding.

Ved et Fællesmøde den 18. November behandledes en overfor *Firmaet Jeppesen & Søn,* Kolding, iværksat Arbejdsstandsning med følgende Resultat:

»Arbejdernes Repræsentanter erkender, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, og at der i den i den stedlige Socialdemokrat overfor Firmaet Jeppesen & Søn indrykkede Blokademeddelelse er givet urigtige Oplysninger.

Til fuld Afvikling betaler Arbejdsmændenes Fagforening i Kolding bl. a. under Hensyn til, at Firmaet har betalt Svendene paa det paagældende Byggeforetagende Spadserepenge for 129 Timer, Firmaet Jeppesen & Søn 250 Kr.«.

Chauffører paa Aalborg Dampvaskeri.

Vedrørende Overenskomstforholdet mellem *Aalborg Dampvaskeri* og Chaufførernes Fagforening for Aalborg og Nørresundby enedes man paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 18. November om følgende:

»De nuværende Aflønningsforhold, Arbejdsvilkaar og Afspadseringsforhold bibeholdes, indtil Overenskomstforholdet for tilsvarende Omraader til Foraaret er ordnet, dog finder Afspadsering nu Sted med hele Dage.«

De udstedte Strejkevarsler toges dermed tilbage.

Arbejdsmænd hos Murermester Henry S. Petersen, Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. November behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Centralforeningen af Murermestre i Danmark havde nægtet at deltage i faglig Voldgift til Behandlingen af, om et hos *Murermester Henry S. Petersen,* Aarhus, udført Arbejde skal aflønnes som indvendig Pudsearbejde eller Slidlag.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Arbejdsmænd hos Murermester Ole Olsen, Holstebro.

Den 18. November afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde, hvor man behandlede en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Centralforeningen af Murermestre i Danmark havde nægtet at deltage i en faglig Voldgift til Behandling af en foretagen Opmaaling, som af Klagerne paastodes værende tilsigtet forkert.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2395:

Havnearbejdere hos Entreprenør Johs. Johnsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Septbr. 1937 i Sag Nr. 2395: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og dennes Medlem Entreprenør Johs. Johnsen mod De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og dennes Medlem Entreprenør Johs. Johnsen indklaget De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne i følgende Anledning:

Afregning af Indgivning og Losning af Bunkerkul i Københavns Havn foregik efter Maal, indtil man ved Overenskomstafslutningen i 1922 vedtog, at der fremtidig skulde afregnes efter Vægt.

Indgivning af Bunkerkul til A/S Det forenede Dampskibs Selskabs Skibe er for Tiden af Selskabet overdraget til Entreprenør Johnsen og er i en Aarrække foregaaet saaledes, at Kullene fra Kulpladsen fyldes i Pramme, fra hvilke de i Kurve indgives i Selskabets Dampere, ofte saaledes, at samme Pramladning fordeles til forskellige Skibe. Samtidig med Pramfyldningen registreres Kullenes Vægtmængde ved en i Kranen anbragt automatisk Vægt, og paa Grundlag af det saaledes registrerede Vægtkvantum sker Afregningen med Havnearbejderne. Den for Tiden benyttede Kran med Vægt er anskaffet af Det forenede Dampskibs Selskab i 1931.

I Anledning af en fra Havnearbejderne fremkommet Klage over, at Kranvægten ikke var i Stand til at registrere tilstrækkelig store Vægtmængder, samt da Arbejderne ønskede konstateret, om Kranvægten vejede rigtigt, blev det paa et Fællesmøde i Hovedorganisationerne den 27. April 1933 aftalt, at der snarest muligt skulde foretages en Prøvevejning for at faa Vægtens Rigtighed konstateret, hvorhos Arbejdsgiverne gav Tilsagn om, at der snarest belejligt skulde foretages en saadan Forandring ved Kranens automatiske Vægt, at den blev i Stand til at registrere mere end Vægten af, hvad Grabben kan rumme.

Efter at dette var sket forløb Forholdet mellem Arbejdsgiverne og Havnearbejderne uden væsentlige Vanskeligheder. Men fra Begyndelsen af indeværende Aar og navnlig fra Marts Maaned skete det hyppigere og hyppigere, at Havnearbejderne under Paaberaabelse af, at Kranvægten ikke registrerede hele den Kulmængde, der fyldtes i Prammene, krævede Afregning for Indgivning af større Kvanta, end Kranvægten havde registreret. Sagen blev derfor optaget til organisationsmæssig Behandling, og da Havnearbejderne ganske særligt fremhævede, at der ikke havdes tilstrækkelig Sikkerhed for, at Kranvægten registrerede *det fulde Antal* af de Prammene paafyldte Grabber, gav Arbejdsgiverne Tilsagn om at lade anbringe en Tælleanordning i Kranen, hvorom der den 5. Maj d. A. mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn blev truffet følgende Vedtagelse:

»Idet Arbejdsgiverne giver Tilsagn om, at Kranen forsynes med en Tælleanordning, hvorved det kan konstateres, at Antallet af Grabber svarer til Antallet af Vejninger, giver Forbundet for sit Vedkommende Tilsagn om, at der ikke vil blive krævet Betaling for Indgivning af større Kvanta end de af Kranen udvejede.«

Paamonteringen af Tælleapparatet var tilendebragt ca. 1 Maaned senere, og Fællesforbundets Formand havde givet Tilsagn om, at der ikke i den Tid, der medgik til Paamonteringen skulde blive nogen Vanskelighed med Hensyn til Vægten, hvorhos Foreningen af Arbejdsgivere under denne Forudsætning gav Tilsagn om Afslag i et overfor Forbundet fremsat Erstatningskrav hidrørende fra tidligere stedfundne Uoverensstemmelser.

Imidlertid indtraf der ogsaa i Tiden efter 5. Maj indtil Begyndelsen af September en Række Tilfælde, *hvor* Havnearbejderne under Paaberaabelse af, at Kranvægten ikke registrerede den fulde Vægt af de i Dampskibene indgivne Kul, og under Iværksættelse eller Trusel om Iværksættelse af Arbejdsvægring krævede Betaling for Indgivning af de af dem paastaaede Differencer, og *hvor* Arbejdsgiverren for at faa Arbejdet udført fandt sig nødsaget til — i hvert enkelt Tilfælde under Protest — at imødekomme Arbejdernes Krav, herunder Krav om Ventepenge i Tider, hvor Arbejdet har været standset.

Klagernes Paastand under nærværende Sag gaar ud paa, at de foran omtalte Arbejdsvægringer og Trusler herom kendes ulovlige, samt at Havnearbejdernes Fællesforbund, der ifølge den gældende faglige Overenskomst er ansvarligt for, at Overenskomstens Bestemmelser overholdes, idømmes en Bod, der tillige kan tjene til Dækning af de Merudgifter, der er paaført Arbejdsgiverne. Til nærmere Oplysning herom har Klagerne under Sagen fremlagt Oversigter, der for 40 Pramfyldninger i Tiden fra 5. Maj til 6. September udviser dels den ved Kranen for hver enkelt Pram udvejede Vægtmængde, dels de af Arbejderne paastaaede Vægtkvanta, dels specificerede Beløb paa tilsammen ca. 890 Kr. udgørende Arbejdsgivernes Merudgifter paa Vægtdifferencer og til Ventepenge, samt Ekstraudgifter ved Kulindgivninger til Dampere, som Det forenede Dampskibs Selskab fandt sig nødsaget til at lade indtage Kul i Aarhus og Frederikshavn m. m.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de hævder, *at* de tilstedeværende Vægtdifferencer maa skyldes Fejl eller Unøjagtigheder ved den automatiske Kranvægt, og *at* Arbejderne under disse Omstændigheder har været berøjede til at vægre sig ved at arbejde, medmindre de fik Betaling for det fulde af dem præsterede Arbejde, idet deres Forpligtelse efter Aftalen af 5. Maj til at modtage Afregning efter Kranvægtens Udvisende maa have til selvfølgelig Forudsætning, at Kranvægten er *rigtig*. Med Hensyn til Vægtuoverensstemmelserne har de Indklagede oplyst, at de — foruden en Del Eftervejninger foretagne inden 5. Maj, hvorom intet nærmere er oplyst — har ladet foretage Eftervejninger ved autoriseret Vejer af tre af de paa Klagernes Oversigter opførte Pramladninger med det Resultat, at disse Ladninger, der af Kranvægten var registrerede til henholdsvis 34,3, 37,6 og 41,5 Tons, naar Eftervejning foretoges ved Skibssiden, hvor Kullene udvejedes i Kurve, viste sig at udgøre henholdsvis 36,9, 39,0 og 42,7 Tons, altsaa pr. Ladning Differencer paa 1,2—2,6 Tons, der i Arbejdsløn vilde betyde tilsammen 12 Kr. 80 Øre. For alle de øvrige af Arbejdsgiverne opgivne, ialt 37, Pramladningers Vedkommende er de af Arbejderne paa-

staaede Differencer, som for enkelte Ladninger naar op til 8 a 10 Tons, fastsatte paa Grundlag af en Tælling af de i Skibene indgivne fyldte Kurve og en skønsmæssig Ansættelse af disse Kurves gennemsnitlige Vægtindhold. Det skal i denne Forbindelse bemærkes, at Arbejdsgiverne har opgivet det samlede Antal Pramfyldninger af Kul til Det forenede Dampskibs Selskabs Skibe i Københavns Havn til 12—15 pr. Uge.

Klagerne benægter, at de fremkomne Uoverensstemmelser kan skyldes Fejl ved Kranvægten. Denne afprøves ved maanedlige Kontrolvejninger, og de herved forefundne Unøjagtigheder har vist sig at være ganske ubetydelige — paa et Vægtkvantum af 500 Kilo højst 4 Kilo snart til den ene snart til den anden Side. Klagerne kan ikke tillægge de af Arbejderne foranstaltede Eftervejninger nogen Betydning som Bevis for, at *Kranvægten* skulde være urigtig, blandt andet fordi Eftervejningerne er foretaget paa uroligt Vand, tildels i Bygevejr, og ved en Sammentælling af en stor Mængde hver for sig i Bundter paa 4 Stkr. udvejede Kurve. Hvad angaar de Differencer, som af Arbejderne skønsmæssigt er opgivne alene paa Grundlag af en Tælling af de indgivne Kurve, har Klagerne ganske særligt modsat sig, at der tillægges dem nogensomhelst Betydning, idet de i Realiteten er Udtryk for den Afregning efter Maal, som man i 1922 enedes om at gaa bort fra. Fra de Indklagedes Side er det da ogsaa under Proceduren indrømmet, at dette Beregningsgrundlag er ufyldestgørende.

Retten finder i det hele at maatte tage Klagernes Paastand til Følge.

Der maa gives de Indklagede Medhold i, at Arbejdernes Forpligtelse til at modtage Afregning efter Kranvægtens Udvisende har til selvfølgelig Forudsætning, at Kranvægten er rigtig, ligesom det er selvfølgeligt, at Arbejderne har Krav paa, at der fra Arbejdsgivernes Side iværksættes saa betryggende Foranstaltninger som praktisk muligt til Sikkerhed for, at Vægtredskaber og Udvejning ikke kan give grundet Anledning til Klage. Men Retten finder ikke, at det ved de fremkomne Oplysninger er bevist eller blot sandsynliggjort, at Kranvægten skulde være unøjagtig, ligesom Arbejdsgiverne efter det oplyste hidtil findes at have foretaget, hvad der af Arbejderne er krævet eller med Rimelighed kunde kræves til Betryggelse af, at Udvejningen foregaar nøjagtigt. Ogsaa et af Arbejderne fremsat Ønske om, at Kranvægten skulde justeres, har Arbejdsgiverne erklæret sig villige til at imødekomme, forsaavidt en Justering overhovedet er mulig og ikke forbundet med uforholdsmæssige Bekostninger, hvorom Undersøgelser er i Gang; det er i denne Forbindelse fra Arbejdsgiverside fremhævet, at Justering af Vægtredskaber som det heromhandlede ikke er sædvanlig og ikke formenes at frembyde større reel Garanti end de for Tiden regelmæssigt stedfindende Kontrolvejninger, som Arbejderne har Adgang til at overvære.

Under de foreliggende Omstændigheder findes der herefter ikke at have foreligget tilstrækkeligt Grundlag for Arbejderne til at frigøre sig for deres klare Forpligtelse til at respektere Kranvægtens Udvisende som Norm for Afregningen. Men ganske bortset herfra har det i hvert Fald været ulovligt at tiltvinge sig de af dem krævede Differencebeløb ved Arbejdsvægring eller Trusler herom. Spørgsmaalet om Vægtforanstaltningernes Behørighed og mulige yderligere Kontrolforanstaltninger er et Spørgsmaal, som kunde og burde have været søgt løst ved Forhandlinger med Arbejdsgiverne eller med faglig Voldgift eventuelt med Tilkaldelse af teknisk Bistand.

Under Domsforhandlingen har de Indklagede nedlagt Paastand om, at Arbejdsgiverne kendes pligtige til at lade Kranvægten justere, men efter det af Arbejdsgiverne indtagne imødekommende Standpunkt til dette Krav og i Betragtning af den foreliggende Usikkerhed om Muligheden for en Justerings Iværksættelse og om dens reelle Værdi, har Retten ikke ment at kunne tage denne Paastand til Følge, men maa henvise Spørgsmaalet herom til eventuel Afgørelse ved faglig Voldgift.

Det skal endnu bemærkes, at de opstaaede Uoverensstemmelser tildels maa antages at hidrøre fra, at samme Pramladning, som foran nævnt, ofte fordeles mellem flere Skibe, der hvert for sig modtager bestemte Tonsmængder. Det har da jævnlig vist sig, at en med en given samlet Vægtmængde registreret Pramladning ikke har svaret til den Vægtmængde, der sammenlagt skulde være indgivet i de forskellige Skibe, og der er herved opstaaet Vanskeligheder ved Afregningen af Folkene og Betalingens Fordeling mellem forskellige Arbejdshold. Det maa imidlertid antages, at Indgivningen af de fastsatte Tonskvanta i de enkelte Skibe ikke foregaar eller kan foregaa med Nøjagtighed; Udbetalingen af Akkordbetalingerne og Fordelingen af disse mellem Folkene foregaar gennem Holdformændene, og da der ikke er oplyst Omstændigheder, der i denne Forbindelse kan lægges Arbejdsgiveren til Last som Fejl eller Forsømmelighed, maa der ved Sagens Paadømmelse bortses fra disse Forhold.

Som Følge af alt det anførte vil de stedfundne Arbejdsvægringer og Trusler herom være at kende ulovlige, hvorhos Havnearbejdernes Fællesforbund til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn som Bod vil have at betale et Beløb, der under Hensyn til det af Klagerne opgjorte Tab, der i det væsentlige kan lægges til Grund, findes at burde bestemmes til 850 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

K e n d e l s e :

De foran omtalte Arbejdsvægringer og Trusler herom har været ulovlige.

I Bod til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn betaler Havnearbejdernes Fællesforbund 850 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 11 * KØBENHAVN DEN 15. DECEMBER 1937 * 34. AARGANG

Ferie med Løn.

Ferie med Løn er et af de Krav, som først forholdsvis sent rejstes af Fagforeningerne, men som ikke desmindre fra at være et fromt Ønske er blevet haandgribelig Virkelighed for Flertallet af Arbejderne i vort Land. Kravet er baaret frem af den tekniske Udvikling, af de moderne Arbejdsmetoder, den fremskridende Rationalisering og det forcerede Arbejdstempo, der betyder forøget Anspændelse af Aand og Nervesystem. Det moderne Arbejdslivs Larm, Disciplin og ubønhørlige Rytme, der slider paa Arbejdernes Nerver, kræver mere Fritid og Mulighed for Arbejderne til for en vis Tid at kunne frigøre sig for det daglige Arbejde og til at søge Hvile og Fred i andre end de sædvanlige Omgivelser. Udfra Fagforeningernes Synspunkt kan en almindelig Ferieordning for samtlige Arbejdere tillige betragtes som et Led i Bestræbelserne for en Forkortelse af Arbejdstiden og dermed som et Middel i Kampen mod Arbejdsløsheden.

Af disse Grunde har Fagforeningerne i de sidste 25 Aar sat stadig større Styrke bag Kravet om en aarlig Ferie med Løn, med det Resultat, at denne Reform har faaet stedse større Udbredelse.

I mange Aar var det kun Statens og Kommunernes Tjenestemænd samt visse Grupper af Handels- og Kontormedhjælpere og andre lignende Funktionærgrupper, der havde Ret til Ferie, men saa begyndte Arbejderne ogsaa at anmelde deres Krav, og i de sidste 20 Aar er der sket store Fremskridt i saa Henseende. Ifølge en i August 1915 foretagen Opgørelse indeholdt 848 Overenskomster Bestemmelser om Sommerferie for ialt 21.797 Arbejdere. Af den i 1919 af De samvirkende Fagforbund foretagne Undersøgelse fremgik, at tilsammen 63.341 Arbejdere i Organisationer under D. s. F. havde Ret til Ferie, hvis Varighed var fra 2 til 14 Dage. I dette Aar opnaaede iøvrigt Keramikerne og Tobaksarbejderne som de første Fag her i Landet en for hele Faget gældende Ferieordning. Den af Statistisk Departement i 1928 gennemførte Undersøgelse af Indholdet af de kollektive Overenskomster viste, at 483 af de ialt 1194 bestaaende Overenskomster indeholdt Feriebestemmelser gældende for ca. 85.000 Arbejdere, og endelig fremgaar det af den af De samvirkende Fagforbund i 1935 gennemførte Undersøgelse, at af ialt 373.044 Medlemmer af Organisationer under D. s. F. havde de 175.426 opnaaet en aarlig Ferie. Siden den Tid har en Række andre Fag og Brancher ligeledes faaet gennemført Ferie for deres Medlemmer, ligesom ogsaa Organisationer udenfor D. s. F. har opnaaet en Ferieordning, og man har beregnet, at for Tiden ca. 265.000 Arbejdere her i Landet har Ferie i Henhold til bestaaende Overenskomst, men heraf har kun ca. 44.000 over 6 Dages Ferie. Som det fremgaar af disse Tal, findes der endnu et meget stort Antal Arbejdere, som ikke har opnaaet Ferie.

Ogsaa *i andre Lande* er Fagforeningerne gaaet kraftigt ind for en Løsning af Feriespørgsmaalet. De i Aar afholdte Fagforeningskongresser i *U. S. A.* og i *England,* hvor Arbejderne kun i ringe Udstrækning har opnaaet Ferie med Løn, rejste paany Feriekravet og krævede Spørgsmaalet løst ved Lov. Dette er iøvrigt sket i en Række Lande i Tiden efter 1919, saaledes navnlig i de efter Krigen nydannede Stater som f. Eks. *Finland, Letland, Polen, Østrig, Rusland, Tjekoslovakiet,* der alle har gennemført en Ferielovgivning. I 1936 gennemførtes endvidere en lovfæstet Ferie for alle Arbejdere i *Frankrig* og *Belgien.* I alle disse Lande er Bestemmelserne vedrørende Feriens Varighed og de øvrige Betingelser for at faa Ret til Ferie højst forskellige, og vi afstaar derfor fra en nærmere Omtale af den i de enkelte Lande gældende Ferieordning.

Ser vi paa de øvrige skandinaviske Lande, viser det sig, at *Sverige* indførte lovfæstet Ferie i 1931. Feriens Varighed er her fastsat til mindst fire Arbejdsdage. Af de ved Udgangen af 1936 i Sverige bestaaende 7044 kollektive Arbejdsoverenskomster indeholdt 5549 Overenskomster Feriebestemmelser gældende for 574.626 Arbejdere eller 74,7 pCt. af hele Antallet af overenskomstberørte Arbejdere, men heraf havde igen 60,2 pCt. kun Ret til en Ferie paa mindre end 6 Dage. I *Norge* er Feriespørgsmaalet ordnet i Henhold til Arbejderværn-

loven af 1936, der fastsætter Feriens Varighed til mindst 9 Arbejdsdage. I adskillige Fag fastsætter Overenskomsterne dog en længere Ferie.

Man har ogsaa søgt at tilvejebringe en *international Ordning af Feriespørgsmaalet* paa Grundlag af en international Konvention. Spørgsmaalet har adskillige Gange været Genstand for Behandling indenfor den internationale Arbejdsorganisation i Genève, og paa den internationale Arbejdskonference i 1936 vedtoges en *international Konvention* omfattende alle i Industri og Handel beskæftigede Personer. Ifølge Konventionen skal disse efter et Aars Beskæftigelse have Ret til en aarlig Ferie paa mindst 6 Arbejdsdage, der skal betales med den i Love eller Overenskomster fastsatte Løn. Feriespørgsmaalet for de Arbejdergrupper (huslig Medhjælp, Hjemmearbejdere, Landarbejdere m. v.), som ikke omfattes af den vedtagne Konvention, henvistes til fornyet Overvejelse i Arbejdsbureauets Forvaltningsraad. Denne Konvention, som ikke fuldt ud imødekommer Arbejdernes Ønsker, har Medlemsstaternes Regeringer en i hvert Fald moralsk Forpligtelse til at søge gennemført i deres Lande.

— — —

Den nordiske Samarbejdskomité tog paa sit Møde i August 1937 i Stockholm bl. a. ogsaa Stilling til Feriespørgsmaalet, og i en hertil vedtaget Udtalelse appellerede den til de nordiske Regeringer om snarest muligt at træffe Foranstaltninger til en tilfredsstillende Løsning af dette Spørgsmaal.

Denne Henstilling er blevet imødekommet af Socialministerierne i de nordiske Lande, og som bekendt er der for Tiden i alle 3 Lande Love under Udarbejdelse, der skal tilsikre alle Lønarbejdere Ret til en aarlig Ferie med Løn. Lovforslagenes Indhold er endnu ikke bekendt, men det kan forventes, at de er i Overensstemmelse med de af Fagorganisationerne fremførte Ønsker, der hovedsageligt tager Sigte paa 2 Ting: for det første at Lovforslaget bliver saa omfattende som muligt, d. v. s. at samtlige Lønarbejdergrupper medtages, for det andet at den lovfæstede Ferie har en saadan Varighed, at den virkelig giver Arbejderne Mulighed for den saa haardt tiltrængte Hvile og Rekreation. Fra Stockholm meldes iøvrigt i disse Dage, at den svenske Rigsdag straks efter Nytaar vil faa forelagt Forslag til Lov om Ferie for alle Arbejdere og Funktionærer. Det forlyder, at der vil blive foreslaaet en lovfæstet Ferie paa mindst 12 Arbejdsdage.

Ved den danske Rigsdags Aabning bebudede Statsminister Stauning bl. a. ogsaa en *Lov om Ferie for Lønarbejdere*. Som det vil være bekendt gennem Dagspressen, er et saalydende Lovforslag for Tiden under Udarbejdelse i Socialministeriet, og der har i den Anledning fundet visse Forhandlinger Sted mellem Socialministeren og D. s. F.s Forretningsudvalg. Lovforslaget vil formentlig kunne ventes fremsat i nær Fremtid.

Saafremt det viser sig, at der er Udsigt til at faa gennemført en lovlig Ordning af Feriespørgsmaalet, vil dette betyde en Mulighed for at komme lettere igennem de kommende Overenskomstforhandlinger. Fagene har i Aar stillet Krav om en Ferie paa 12 Arbejdsdage i Forbindelse med 3 Søndage og med 4 pCt. af Aarsfortjenesten som Ferieløn. Dersom det er muligt at gennemføre en Ferielovgivning, falder dette Krav bort af sig selv, og Forhandlingerne vil derefter i alt væsentligt kunne koncentreres om Lønspørgsmaalet.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Den 27. November afholdt Arbejdsløshedskasserne Aarsmøde i Studenterforeningens Lokaler i København. Fra Kasserne, Direktoratet og Arbejdsnævnet var mødt ialt omtrent 300 Delegerede.

Arbejdsdirektør *Vater* indledede Aarsmødet med en stor Tale, hvori han redegjorde for alle Sider af Kassernes Virksomhed. I Forhold til det foregaaende Aar er Kassernes Antal gaaet ned fra 70 til 69, idet Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsakse er gaaet ind i Arbejdsmændenes Kasse.

Kassernes samlede Medlemsantal var pr. 31. Marts 1937: 431.467. Heraf var 363.566 Mænd og 67.901 Kvinder, henholdsvis 84,3 og 15,7 pCt.

Forøgelsen af Medlemstallet havde været 4500, og Fremgangen er særlig at notere hos Arbejdsmænd, Kvinder samt Handels- og Kontormedhjælpere.

Direktøren omtalte den beskæftigelsesmæssige Situation, som han betegnede som alvorlig, idet den gennemsnitlige ugentlige Arbejdsløshed i indeværende Regnskabsaar oversteg forrige Aars med 12.000 Personer. Han udtalte Forventningen om, at en Del arbejdsløse i Kraft af Loven om Beskæftigelse af langvarigt arbejdsløse vilde opnaa Arbejde i den kommende Vinter.

I sit Foredrag gav Direktøren mange interessante Oplysninger om Forholdene i de enkelte Fag, hvoraf det fremgik, at Beskæftigelsen trods stigende Arbejdsløshed var ret stor. Ifølge Industristatistiken, der omfatter 5500 Virksomheder med godt 165.000 Arbejdere — godt Halvdelen af samtlige Industriarbejdere — viser det sig, at Antallet af beskæftigede Arbejdere fra 1935 til 1936 er steget med ca. 7000. I de egentlige Byggefag, der ikke er medtaget i denne Statistik, er Ledigheden noget større end i Fjor og vil formentlig stige i samme Forhold, som Byggevirksomheden aftager.

Et meget interessant Afsnit i Direktør Vaters Oplysninger til Aarsmødet drejede sig om Fagenes Lønforhold. Forrige Aar havde 50 pCt. af Kassernes Medlemmer, udregnet efter de gældende Regler for Indtægt, under 2000 Kr. i aarlig Indtægt. Nu var man nede paa 46 pCt., der havde under 2000 Kr. Regnskabsaaret kendetegnes ved, at der er sket en Oprykning for de lavest lønnedes Vedkommende til Mellemgrupperne samt derved, at Gruppen med en Aarsløn paa 3000—3250 Kr. er gaaet tilbage til Fordel for Gruppen paa 3250—3500 Kr.

Hvert Medlem i Kasserne har i Aaret betalt gennemsnitlig 91 Kr. til Forsikringen. Den samlede Udgift har været 166 Kr. pr. Medlem. Udtrykt i Milliontallene er Stillingen saaledes:

Kassernes samlede Driftsregnskaber viser, at Hovedforsikringens Indtægt i 1936—37 var paa

56.716.522 Kr. mod 54.861.090 Kr. i 1935—36, Fortsættelseskassernes Indtægt beløb sig til 25.719.677 Kr. mod 20.511.854 Kr., altsaa ialt 82.436.199 Kr. i 1936—37 mod 75.372.944 Kr. i 1935—36. Hovedforsikringens samlede Udgifter beløb sig i 1936—37 til 50.318.658 Kr. mod 44.046.168 Kr. i 1935—36 og Fortsættelseskasserne 22.950.063 Kr. mod 15.153.544 Kr., hvorved de samlede Udgifter blev 73.268.721 Kr. i 1936—37 mod 59.199.712 Kr. i 1935—36.

Arbejdsløshedsforsikringen har i 1936—37 haft ca. 7 Mill. Kr. større Totalindtægt end i 1935—36; men Forsikringens samlede Udgifter er steget med godt 14 Mill. Kr. i Forhold til 1935—36. Naar Arbejdsløshedsforsikringen til Trods for, at Beskæftigelsesforholdene i det sidst afsluttede Regnskabsaar ikke er undergaaet nogen væsentlig Forværring i Forhold til Regnskabsaaret 1935—36, har haft denne betydelige Merudgift til Understøttelse, saa skyldes dette, at et større Antal Kasser har haft Adgang til Dispensation fra 10 Maaneders Bestemmelsen.

Hovedforsikringen har i 1936/37 haft en Formuefremgang paa 5,6 Mill. Kr. og Fortsættelseskasserne en Fremgang paa 3,5 Mill. Kr., saa at den samlede Formue den 31. Marts 1937 androg Kr. 88.972.958. Det var 206 Kr. pr. Medlem mod 196 Kr. i det foregaaende Aar.

Efter Direktør Vaters Tale fulgte en Diskussion om forskellige aktuelle Spørgsmaal i Forbindelse med Kassernes Virksomhed. Derefter valgtes følgende 6 Repræsentanter, der sammen med Arbejdsnævnets Repræsentanter udgør 12 Mands Udvalget: *Matthias Nielsen,* Sømændene, *Chr. Mortensen,* Murerne, *Knud Jensen,* Sadelmagerne, *C. Buus,* Skræderne, *Ingeborg Olsen,* Skotøjarbejderne, og *Fanny Jensen,* Kvindeligt Arbejderforbund.

RUNDSKUE

EN MINDESTEN. Den 6. December, paa Aarsdagen for Vilh. Nygaards Død, blev der paa hans Gravsted paa Bispebjerg Kirkegaard afsløret en Mindesten, som De samvirkende Fagforbund har ladet rejse for at hædre Nygaards Minde. I en kort Tale mindedes D. s. F.s Formand, Chr. Jensen, Nygaards Arbejde for vor Bevægelse, og overgav derefter Stenen til Familiens Varetægt.

Højtideligheden overværedes af Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund, Bryggeriet »Stjernen«, Fællesbageriet, Arbejdernes Landsbank og Social-Demokraten, d. v. s. Institutioner, afdøde Vilh. Nygaard havde staaet særligt nær, samt af hans nærmeste Familie.

MURERFORBUNDET 50 AAR. Den 11. December kunde Murerforbundet i Danmark fejre 50 Aarsdagen for sin Oprettelse, idet Forbundet blev stiftet paa et den 11. December 1887 i København afholdt Delegeretmøde, der var besøgt af 19 Repræsentanter for 7 Fagforeninger. I 50 Aars Perioden har Forbundet udført et omfattende og grundigt Arbejde til Gavn for Fagets Udøvere, hvis Leveforhold er blevet betydeligt forbedret. Ligesom de øvrige Forbund har ogsaa Murerforbundet ført mange Kampe og herunder kunnet notere baade Sejre og Nederlag, men Udviklingen er stadig foregaaet i opadgaaende Linie, og paa Jubilæumsdagen staar Forbundet som et af de bedst organiserede Fag med gode Løn- og Arbejdsforhold.

Fra gammel Tid har Murerne ligesom Udøverne af de andre Byggefag haft Ry for deres gode Sammenhold og Fagsolidaritet. Men de har tillige lidt af en noget for udpræget Følelse af Selvstændighed og Uafhængighed, hvad der bl. a. er kommet til Udtryk ved, at Murerforbundet i mange Aar stod udenfor De samvirkende Fagforbund, som det først igen tilsluttede sig i 1935, og at de københavnske Mureres Fagforening siden 1918 staar udenfor Murerforbundet og trods gentagne Forsøg nægter at tilslutte sig dette. Ganske naturligt betyder det en Svækkelse af Forbundet, naar de omtrent 3000 Murersvende i København ikke tilhører Forbundet og dettes Organisationsomraade dermed er begrænset til Provinsen. Hvis vi derfor skal udtale et Ønske i Anledning af 50 Aars Jubilæet maa det være dette, at Murerforbundet i en nær Fremtid paa samme Maade som alle øvrige Forbund igen kan repræsentere Fagets Udøvere i hele Landet.

I Anledning af Jubilæet har Forbundet udgivet et smukt udstyret Festskrift paa 357 Sider, der skildrer Forbundets Arbejde og Kampe gennem Tiderne. Festskriftet gør Forbundet og dets Forfatter al Ære og vil være til megen Nytte ogsaa i kommende Aar.

Blandt Dagens talrige Gratulanter var ogsaa De samvirkende Fagforbund, som overrakte Ledelsen en Jubilæumsgave, en Murer, skaaret i Træ.

FAGLIG SAMLING. Glarmestersvendenes Fagforening i København, der i 14 Aar har staaet som selvstændig Organisation udenfor Glarmestersvendenes Forbund, har med meget stort Flertal besluttet at søge Optagelse i Forbundet. Fagforeningen tæller 235 Medlemmer, der ved Indmeldelsen i Forbundet tillige bliver Medlemmer af D. s. F. Der findes herefter endnu kun 6 enkeltstaaende Fagorganisationer udenfor D. s. F.

OVERENSKOMSTSITUATIONEN. Efter 16 Timers Forhandling mellem Repræsentanter for Metalarbejdernes Centralorganisation og Jernindustriens Sammenslutning er det lykkedes at opnaa Enighed om et Forslag til ny Overenskomst, der nu vil blive forelagt til Godkendelse for de to Parters kompetente Organisationsinstanser.

Forslaget gaar ud paa at Overenskomsten forlænges for 2 Aar, dog saaledes, at et Pristalsudsving paa 6 Points i Oktober 1938 giver Ret til Opsigelse. Endvidere forhøjes alle gældende Lønsatser og Prislister med 5 pCt.

Metalarbejdernes Centralorganisation omfatter 8 Forbund med over 40.000 Medlemmer.

FORBUD MOD OVERARBEJDE. Den hollandske Landsorganisations Ugeblad »*De Vakbeweging*« har bragt et Par Artikler om den danske Lov om Forbud mod Overarbejde. I Tilslutning til denne Omtale gaar Bladet kraftigt ind for Gennemførelsen af en lignende Lov i Holland, hvor Overarbejdet er meget udbredt. Der henvises til, at der i 1936 i ikke mindre end 12.911 Tilfælde blev givet Dispensation fra Arbejdsloven, d. v. s. Tilladelse til Udførelse af Overarbejde. I samme Aar

er der i 12.547 Tilfælde rejst Tiltale mod Arbejdsgivere for Overtrædelse af Arbejdsloven. Bladet kommer til den Slutning, at en lignende Ordning som den, der er gennemført i Danmark, vilde give Arbejde til omkring 20.000 arbejdsløse hollandske Arbejdere.

DEN NORDISKE FOLKEHØJSKOLE I GENEVE. Det 8. Kursus i den nordiske Folkehøjskole finder Sted i Tiden fra 6. Maj til 1. August i Genève. Deltagerne samles paa Buskerud Folkehøjskole i Norge, hvor der i ca. 14 Dage vil blive givet en forberedende Undervisning til Opholdet i Genève og Studierejserne. Undervisningen falder i følgende Hovedgrupper: 1. Nordisk og international Økonomi. Andelsbevægelsen. 2. Verdenspolitik. Folkeforbundet. 3. Socialpolitik. International Arbejdsorganisation. 4. Ernærings- og Landbrugspolitik.

Arbejdernes Genève-Komité har i Lighed med tidligere Aar besluttet at yde Midler til Ophold ved Skolen for 3 unge Arbejdere. Hvert Stipendium er paa 750 Kr., der dækker Udgifterne til Rejse og Ophold. Ansøgninger, bilagt med Vidnesbyrd om Deltagelse i Oplysningsarbejdet eller anden Virksomhed indenfor Arbejderbevægelsen, indsendes inden Udgangen af December Maaned til Sekretær *Oluf Bertolt*, Arbejdernes Genève-Komité, Nr. Farimagsgade 11, København K.

ERHVERVSSYGDOMME. Socialministeren har i Landstinget fremsat Forslag til Lov om Ændringer i Ulykkesforsikringsloven. En af de mest betydningsfulde af de foreslaaede Ændringer er, at det i den nugældende Lov indeholdte Skema for Erhvervssygdomme erstattes med et nyt og meget mere omfattende.

Før Ulykkesforsikringsloven af 20. Maj 1933 var det en Forudsætning for at faa Erstatning, at der var indtraadt et Ulykkestilfælde eller dermed ligestillet skadelig Paavirkning. Den nye Lov gik videre og bestemte, at ogsaa visse Sygdomme, opstaaet under Arbejdet, kunde berettige til Erstatning. Fra Arbejderside har man krævet Fortegnelsen over erstatningspligtige Erhvervssygdomme betydelig udvidet, og det nu fremsatte Lovforslag imødekommer i nogen Grad dette Ønske, idet Skemaet er udvidet med Sygdommen Silicose, der dog i Praksis allerede har været anerkendt som Erhvervssygdom, nemlig som Lungesygdom, der skyldes Indaanding af Stenstøv og Mineralier, endvidere med visse Hudsygdomme fremkaldt ved Paavirkning af Cement, ved Paavirkning af Mel (Bagerier og Møllerier), af Flussyre (Glasindustri), af æteriske Olier eller kolokvintholdigt Sprit (Parfumefabrikation og Frisørvirksomhed), af Terpentinolie (Maler-, Forgylder og træindustrielle Virksomheder), af kemiske Tøjrensemidler (Skræder-, Konfektions- og Tøjrensningsvirksomheder), af kemiske Midler til Overfladebehandling af Læder (Læder- og Skotøjsindustri). Endvidere Muskel- og Knoglelidelser fremkaldt under Arbejde med Trykluftværktøj, Stær (Glasindustri) og Døvhed opstaaet ved Nitning, Stemning o. lign. Arbejder indenfor Jern- og Metalindustrien.

Om Merudgiften ved Lovforslagets Gennemførelse kan intet afgørende siges, men de foreslaaede Udvidelser vil i hvert Fald give forøgede Udgifter til Administrationen, idet der til Direktoratet for Ulykkesforsikringen nødvendigvis maa knyttes en Speciallæge i Hudsygdomme, og Direktoratets Personale maa udvides.

ENGROSPRISTALLET. For November Maaned viser Engrospristallet en Nedgang fra 148 til 146 mod 134 November 1936. Raavarer og Halvfabrikata er faldet fra 166 til 162, Færdigvarer fra 140 til 139, mens Importvarer viser Nedgang fra 164 til 159, Eksportvarer fra 165 til 160 og Hjemmemarkedsvarer fra 138 til 137.

Politik og Økonomi.

Af Carl Frederek.

III. Et Eksempel paa »Økonomiske Raad«.

(Det tyske Rigsøkonomiraad 1920—33).

Den unge tyske Republiks Weimar-Forfatning skulde efter dens Fædres Hensigt virkeliggøre Demokratiet i størst muligt Omfang, ikke blot som Statsform, men ogsaa indenfor det økonomiske og sociale Liv. Men hvordan skal et saadant Demokrati se ud? Det politiske Demokratis Former og Metoder var man kendt med, derfor gaves der Forbilleder og Erfaringer nok i Verden. Men at overføre disse Principper ogsaa paa Erhvervslivet, det var en ganske ny Opgave, og det var næppe heller at vente, at det første Forsøg skulde bringe den ideelle Løsning. Faktisk har det første økonomiske Parlament i den moderne Statshistorie, det tyske Rigsøkonomiraad, ikke opfyldt alle Forventninger. Men man maa ikke glemme, at ogsaa de politiske Parlamenter først efterhaanden har fundet deres Form.

I Revolutionsdagene raabte man stormende paa Socialisering af Erhvervslivet. Nogle Maaneder var tilstrækkelige til at skaffe Klarhed over, at selv efter en heldig politisk Revolution kan Erhvervsordningens Omdannelse ikke gennemføres fra Dag til Dag. Man maatte indskrænke sig til at bane Vejen for Arbejderklassens Ret til at arbejde med paa den økonomiske Udvikling.

Principielt forkyndte Weimar-Forfatningen Arbejdernes fulde Ligeberettigelse med Arbejdsgiverne ved Reguleringen af Løn- og Arbejdsforholdene og ved »den samlede Udvikling af de produktive Kræfter«. Forfatningen gav Staten Ret til mod Erstatning at »overføre egnede private økonomiske Foretagender til Fælleseje« eller paa Grundlag af Selvforvaltning slutte dem sammen. Til Medvirkning ved disse Opgaver og som en Legemliggørelse af Erhvervsdemokratiets Princip blev følgende Repræsentationssystem fastsat i Forfatningens Artikel 165:

»Arbejdere og Funktionærer faar til Varetagelse af deres sociale og økonomiske Interesser lovbefalede Repræsentationer i saavel Bedriftsraad, som i Distriktsraad — inddelt efter Erhvervsomraader — og i et Rigsarbejderraad.

Distriktsarbejderraadene og Rigsarbejderraadet træder i Forening med Arbejdsgivernes og andre interesserede Folkekredses Repræsentationer sammen til Distriktserhvervsraad og til et Rigsøkonomiraad .....

Socialpolitiske og erhvervspolitiske Lovudkast af grundlæggende Betydning skal af Rigsregeringen forelægges Rigsøkonomiraadet til Bedømmelse før deres Forelæggelse. Rigsøkonomiraadet har Ret til selv at indstille saadanne Lovforslag. Bifalder Rigsregeringen dem ikke, skal den dog forelægge Forslagene for Rigs-

dagen, samtidig med at den fremsætter sit Standpunkt. Arbejder- og Erhvervsraadene kan paa de under dem hørende Omraader overdrages Kontrol- og Forvaltningskompetence.«

Som man vil se, var der kun for Arbejderne foreskrevet et særligt Repræsentationssystem — Bedriftsarbejderraad, Distriktsarbejderraad, Rigsarbejderraad. For Arbejdsgiverne behøvede man ikke først at skabe saadanne lovbefalede Repræsentationer, da disse allerede længe havde eksisteret i Form af *Industri- og Landbrugskamre.* Af disse Repræsentationer fra begge Sider skulde nu dannes nye paritetiske Erhvervsorganer, hvor alle Anliggender, som havde Interesse for begge Parter eller i det hele taget for Almenheden, skulde behandles. Anliggender, som kun havde Interesse for Arbejderne eller kun for Arbejdsgiverne, skulde hver Part for sig afgøre i sin egen Forsamling.

Det viste sig hurtigt, at der her var sket en afgørende og vigtig Konstruktionsfejl. Industri- og Landbrugskamrene personificerede den kollektivistiske Erhvervsledelse inden for det kapitalistiske System. Vilde man skaffe Arbejderne Adgang til Erhvervenes Ledelse — og det var jo Hensigten —, maatte man enten have indlemmet deres Repræsentation i Kamrene eller Kamrene i de nye paritetiske Organer. Som det nu var, faldt det ikke Arbejdsgiverne svært at ordne de vigtigste Sager alene i deres Kamre og unddrage dem den fælles Behandling.

Fagforeningerne opdagede snart Fejlen og fordrede i Stedet for Distriktsøkonomiraadene Adgang til Kamrene. Da den politiske Vind imidlertid nu blæste fra en anden Kant, kunde Kravet ikke gennemføres, og saa blev der ogsaa givet Afkald paa Dannelsen af Distriktsøkonomiraad, der dog kun vilde have virket som en Slags Dekoration. Ogsaa paa Dannelsen af Distriktsarbejderraad og Rigsarbejderraad blev der med Fagforeningernes Tilslutning givet Afkald. Med Hensyn til *Bedriftsraad* fuldbyrdedes Forfatningen ved Bedriftsraadsloven af Januar 1920, og ved Lov af 4. Maj 1920 blev det »Foreløbige Rigsøkonomiraad« til. Denne saavel som alle Weimar-Forfatningens andre demokratiske Indretninger har Hitlerregeringen afskaffet i 1933.

Rigsøkonomiraadet talte ved sin Indkaldelse 326 Medlemmer, som fordelte sig i følgende Grupper:

68	Repræsent.	for	Landbrug og Forstvæsen.
6	—	-	Gartneri og Fiskeri.
68	—	-	Industri.
44	—	-	Handel, Bank- og Forsikringsvæsen.
34	—	-	Færdsel og offentlige Foretagender.
36	—	-	Haandværk.
30	—	-	Forbrugerne.
16	—	-	Embedsmændene og det frie Erhverv.
12	—	-	de enkelte Landsdele og
12	—	-	udpeget af Rigsregeringen.

Med Undtagelse af de to sidste Grupper skulde samtlige Medlemmer paa Forslag af Organisationerne udnævnes af Regeringen. De berettigede Organisationer og Antallet af Repræsentanter, der tilfaldt hver af dem, var fastsat i selve Loven. Af Medlemmerne i de første 6 Grupper skulde Fagforeningerne og Arbejdsgiverforeningerne hver vælge Halvdelen. Paa Grupperne for Forbrugere (Forbrugssammenslutninger, Kommunalforbund, Husmoderforeninger), det frie Erhverv (Forfattere, Kunstnere, Læger, Sagførere o. a.) og for de sidste to Grupper (fremragende Sagkyndige og Videnskabsmænd) kunde Grundsætningen »Lighed« ikke anvendes. Medlemmerne af Rigsøkonomiraadet erholdt Diæter og ligesom Rigsdagsmedlemmerne fri Jernbanekørsel. For deres Virksomhed i Rigsøkonomiraadet nød de ogsaa den parlamentariske Immunitets Beskyttelse.

Man havde tænkt sig, at det politiske Parlaments Inddeling efter Partier maatte finde sit Sidestykke i et økonomisk Parlaments Erhvervsgrupper. Ifølge den med Loven udstedte Forretningsorden var hele Arbejdsmetoden, Sammensætningen af Udvalgene og Afstemningerne tilrettelagt efter Gruppeinddelingen. Men straks ved Konstitueringen af Rigsøkonomiraadet viste det sig allerede, at de sociale Klasseinteresser er stærkere end de økonomiske Gruppeinteresser. Samtlige Medlemmer af de »paritetiske« Grupper delte sig i en Arbejdsgiver- og og en Arbejderafdeling; saaledes at der for de andre Grupper ikke var andet at gøre end at slutte sig sammen til en 3. Afdeling. Disse Afdelinger var det økonomiske Parlaments »Partier«, hvert af dem havde sin Bestyrelse, som bestemte Medlemmerne i de enkelte Udvalg. Ved Afstemninger skete det imidlertid ofte, at Medlemmer af den samme Afdeling stemte forskelligt.

Efter det politiske Parlaments Forbillede afholdt man lukkede Udvalgsmøder og offentlige Plenarmøder, dog blev disse sidste senere helt indstillet, fordi der i Erhvervslivet er meget, der ikke kan omtales offentligt uden at begunstige daarlige Forretningsspekulationer. At Rigsøkonomiraadet af den Grund maatte holde sine Møder for lukkede Døre, har naturligvis ikke forøget dets Anseelse over for Offentligheden.

Det vigtigste Spørgsmaal vedrørende Problemet »økonomisk Raad« drejer sig om deres *Myndighed.* Skal de med Hensyn til Lovgivning og Regeringsvirksomhed have Bemyndigelse til at træffe *Beslutninger* eller kun til at afgive *Erklæringer?* Rigsøkonomiraadets Rolle var indskrænket til en bedømmende og raadgivende, og det har vist at være absolut rigtigt. I demokratiske Lande, hvor Folkets Vilje skal gøre Udslaget, maa den afgørende Magt være forbeholdt et Parlament, som er fremstaaet af et almindeligt Folkevalg. Men hvad økonomiske Raad angaar, er en saadan Valgmetode ikke anvendelig.

Deres Opgave maa bestaa i at bistaa Regeringen og det lovgivende Parlament ved Løsningen af økonomiske Spørgsmaal, ikke i at vedtage Love, men i at arbejde med paa Lovgivningens Udvikling ved sagkyndig Vejledning. Med denne Indskrænkning kan de »økonomiske Raad« sikkert blive af stor Værdi, ogsaa for Demokratiet, fordi de giver de forskellige sociale og økonomiske Kredse i Befolkningen Lejlighed til at faa deres Interesser repræsenteret og praktisk medvirke ved Tingenes Udformning. Da Regeringerne og Parlamenterne ikke mere kan klare sig uden økonomisk sagkyndiges Raadgivning, maa det ud fra et demo-

kratisk Princip siges at være ganske i sin Orden, at dette Behov legaliseres og Udvælgelsen af Raadgivere og selve Raadgivningen ordnes efter demokratiske Grundsætninger.

Et andet Problem er Metoden for Samarbejde mellem et »økonomisk Raad« og Regeringen og det politiske Parlament. Efter Weimar-Forfatningen skulde Regeringen forelægge alle vigtige socialpolitiske og erhvervspolitiske Lovforslag til Bedømmelse i Rigsøkonomiraadet, før Rigsdagens Behandling af dem. I de første Aar blev dette overholdt paa den Maade, at Lovforslagene, efter at de var færdigbehandlet i Ministerierne og af Kabinetsraadet, blev forelagt Rigsøkonomiraadet. Ofte skete det — paa Grund af Mangel paa Tid eller andet — at Raadet fik Forslagene saa sent, at Rigsdagen allerede kunde have vedtaget Loven, før Rigsøkonomiraadet var færdig med sine Forhandlinger. Rigsdagen havde ingen Forpligtelse til at afvente Økonomiraadets Bedømmelse eller til overhovedet at rette sig derefter. Vilde Økonomiraadet gøre sin Indflydelse gældende, maatte det faa Regeringen til at optage dets Forslag i Lovudkastet, forinden det blev forelagt paa Rigsdagen.

Det stod ogsaa Regeringen frit, om den vilde ændre sit Lovudkast efter Rigsøkonomiraadets Forslag, og naar et Lovforslag først var færdigbehandlet i Kabinettet, maatte der foreligge meget vigtige Grunde for at et Ministerium skulde beslutte sig til endnu engang at ændre det. Disse Erfaringer førte senere til, at de paatænkte Love hyppigt blev forelagt Rigsøkonomiraadet allerede i deres første Udkast eller at kun Ideen til en ny Lov først blev forelagt Raadet, og Ministeriets Embedsmænd hentede saa fra Forhandlingerne Tilskyndelser til Udformningen af Forslaget. Denne Form for Samarbejde har vist sig overordentlig frugtbar for begge Parter.

Mindre tilfredsstillende formede Samarbejdet sig mellem Rigsøkonomiraad og Rigsdag, der naturligvis ikke uden Mistro saa paa den nye Institution, der opførte sig som et Parlament. Til at begynde med blev Raadets Erklæringer kun i særlige Tilfælde forelagt Rigsdagen sammen med Lovforslagene, senere blev det til en tvingende Forskrift, og i Tidens Løb lærte man ogsaa i det politiske Parlament at sætte Pris paa den saglige Værdi i Raadets Arbejde. Men Rigsdagen vægrede sig ved at anerkende Rigsøkonomiraadet som en parlamentarisk Folkerepræsentation, den henviste det til Rollen som Regeringens Raadgiver. Efter Forfatningens Hensigt var dette ikke rigtigt. Rigsøkonomiraadet var tænkt som et Organ for Folket, ikke for Regeringen. Men i de politisk og økonomisk urolige og unormale Tider, som i Tyskland fulgte efter Krigen, var det let at forstaa, at det politiske Parlament — saavel til højre som til venstre — saa med den største Mistro paa denne nye parlamentariske Institution og skinsygt vaagede over, at der ikke blev gjort Indgreb i dets egne Rettigheder.

Den Tid, Rigsøkonomiraadet eksisterede, har ikke været tilstrækkelig og var ogsaa for urolig til at lade dette første vidtskuende Forsøg med et »økonomisk Parlament« modnes fuldt ud. Problemet, hvordan en saadan Institution kan indbygges i den demokratiske Statsstruktur, saaledes at den virkelig kan blive til Gavn, uden Skade for en demokratisk Stats politisk-parlamentariske Garantier, synes dermed ikke at være tilfredsstillende løst.

En Fremstilling af Rigsøkonomiraadets Arbejde — i to tykke Bind Beretninger er der givet en Oversigt derover — vilde her føre for vidt. Det er svært at fastslaa, i hvilken Grad den økonomiske og sociale Lovgivning og Regeringens Beslutninger blev paavirket heraf. I hvert Fald gav dets Raad og Erklæringer Politikerne og Regeringen en udmærket Lejlighed til at lære de forskellige økonomiske og sociale Gruppers Synspunkter og Stilling at kende.

Arbejderorganisationerne var naturligvis repræsenteret i Rigsøkonomiraadet gennem Fagforeningerne, som altid har skattet og støttet Raadet som en meget værdifuld Institution. For dem var det ikke blot Vejen til at faa Indflydelse paa Lovgivningen og Staten, men ogsaa et Middel til deres egen videre Skoling med Hensyn til Forstaaelsen af de økonomiske og sociale Foreteelser. Overgangen fra det privat-kapitalistiske System til samfundsmæssig, kontrolleret Planøkonomi stiller Arbejderbevægelsen denne Opgave, og Rigsøkonomiraadet viste sig som en fortræffelig Skole til Erhvervelse af de fornødne Kundskaber til denne Opgaves Løsning.

NYT FRA UDLANDET

KOLLEKTIVE OVERENSKOMSTER I SVERIGE. Ved Udgangen af 1936 bestod der i Sverige ialt 7044 kollektive Arbejdsoverenskomster omfattende 28.189 Arbejdsgivere og 679.172 Arbejdere. Af disse Overenskomster var 55 Landsoverenskomster, gældende for 272.407 Arbejdere, 70 Distriktsoverenskomster gældende for 76.602 Arbejdere, 1518 lokale Overenskomster gældende for 110.972 Arbejdere og 5401 Enkeltoverenskomster gældende for 309.191 Arbejdere. 54,8 pCt. af samtlige Overenskomster var afsluttet for 1 Aar, 34,4 pCt. for indtil 2 Aar og 10,2 pCt. for indtil 3 Aar.

Der er foretaget en særlig Undersøgelse angaaende Overenskomsternes Feriebestemmelser. Det fremgaar heraf, at der fandtes Feriebestemmelser i 5549 Overenskomster gældende for 574.626 Arbejdere eller 74,7 pCt. af hele Antallet af overenskomstberørte Arbejdere. 60,2 pCt. af disse Arbejdere havde Ret til en Ferie paa mindre end 6 Arbejdsdage, 26,3 pCt. til 6 Arbejdsdage, 9,6 pCt. til mellem 7 og 11 Arbejdsdage, 1,4 pCt. til 12 Arbejdsdage og 2,5 pCt. til over 12 Arbejdsdage.

EN 9-AARIG OVERENSKOMST. Mellem det svenske Typografforbund og Bladudgiverforeningen er der afsluttet en Overenskomst gældende for den borgerlige Presse i hele Landet. For et Tidsrum af 9 Aar bandlyser denne Overenskomst enhver Strejke, Lockout, Blokade og Boykot og henviser Parterne til ogsaa at løse eventuelle Interessetvister ved Voldgift. Den upartiske Voldgiftsret bestaar af en Formand og 2 Medlemmer, som er godt inde i alle Overenskomstspørgsmaal, og Parterne er allerede enedes om Valget af disse 3 Mænd, som

efter deres Mening vil udøve Dommerhvervet paa samvittighedsfuld og upartisk Maade.

Overenskomsten indeholder iøvrigt væsentlige Forbedringer for Typograferne ved den borgerlige Presse. Bl. a. forhøjes Lønningerne med fra 5 til 7%, og Ferien forlænges til 3 Uger.

MENNESKER OG MASKINER. I U. S. A. er der opfundet en Maskine til Plukning af Bomuld, der hidtil udførtes i Haanden. Maskinen har allerede været anvendt forskellige Steder i U. S. A., hvor det har vist sig, at den endnu er behæftet med visse mindre væsentlige Mangler, som Teknikerne dog haaber at kunne fjerne i Løbet af kort Tid.

Det amerikanske Socialdepartement har foretaget en Undersøgelse af denne Opfindelses eventuelle Virkninger og er kommet til det Resultat, at en almindelig Indførelse af denne Maskine i Løbet af 5—10 Aar vilde gøre 500.000 Landarbejdere overflødige. Foruden at understrege denne Kendsgerning, henviser paagældende Beretning til, at Plukning af Bomuld med Haanden er et meget ubehageligt Arbejde og at Indførelsen af Maskinen vilde betyde, at Markerne kunde høstes paa betydelig kortere Tid.

Arbejdsløsheden i Oktober og November 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af November Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 107.101 Arbejdsløse, d. v. s. 24,3 pCt. af det samlede Antal paa ialt 440.230 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,2	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August	15,1	12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September	16,5	12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober	19.2	16.3	17,3	18,2	23,2	31,8
November	24,3[1])	20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December		30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Nov.[1]) 1937	Okt. 1937	Sept. 1937	Nov. 1936	Okt. 1936	Sept. 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	33,1	19,7	15 2	23,9	12,2	6,1
2. Jernindustrien	13,0	11,6	9,9	12,4	11,2	9,2
3. Anden Industri m. v.	16,9	16,0	15,4	14,9	12,8	11,9
4. Handel	6,7	6,8	5,9	6,3	6,3	5,5
5. Arbejdsmænd	24,0	21,4	18,8	21,7	18,6	16,0
I alt	18,9	16,4	14,8	16,5	13,5	11,5
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	39,0	25,4	14,4	26,3	14,9	7,5
2. Jernindustrien	14,5	12,3	10,8	13,2	11,1	8,4
3. Anden Industri m. v.	19,3	16,1	15,0	14,2	12,8	10,8
4. Handel	6,6	6,3	6,0	5,9	5,9	5,2
5. Arbejdsmænd	34,9	26,1	27,3	29,5	24,3	18,6
I alt	27,8	21,0	17,7	22,3	18,0	13,7
Hele Landet	24,3	19,2	16,5	20,0	16,3	12,9

[1]) Foreløbigt Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Okttbr. 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Oktbr. 1937	Septbr. 1937	Oktbr. 1936	Septbr. 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 368	31,3	19,2	7,5	3,9
Hustømrere	9 327	34,3	18,8	8,6	7,0
Snedkere	10 291	13,8	11,2	6,5	10,7
Malere	7 878	16,7	7,9	3.5	4,5
Sadelmagere og Tapetserere	2 547	12,4	16,2	8,1	16,1
Blikkenslagere	2 565	16,5	13,0	6,5	7,0
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 267	8,1	10,4	12,0	12,6
Smede- og Maskinarb.	35 787	11,7	9,8	9,2	9,3
Formere	2 146	16,4	11,6	6.5	5,4
Elektrikere	3 645	5,7	6,6	4,0	6,9
Bageri- og Konditoriarb.	5 459	29,2	27,8	26,9	23,7
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 937	5,3	11,5	4,2	6,4
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 848	12,5	7,1	11,9	9,1
Slagteriarbejdere	8 543	20,2	15,6	18,5	14,4
Tobaksarbejdere	8 905	12,6	12,4	13,4	11,4
Tekstilarbejdere	15 091	13,9	15,8	4,3	4,2
Skræddere	14 356	10,9	14,3	7,4	9,5
Hatte- og Buntmagere	1 583	14,8	10,9	10,4	8,1
Skotøjsarbejdere	5 073	26,5	23,4	16,7	14,4
Træindustriarbejdere	6 262	22,4	17,8	19,0	15,0
Karetmagere	1 142	14,9	9,8	11,9	9,8
Keramikere	2 065	5,6	6,1	2,8	1,9
Papirindustriarbejdere	1 779	2,0	2,3	1,9	1,7
Bogbindere	4 711	15,4	16,3	8,9	11,4
Typografer	6 752	8,4	10,3	9,5	9,5
Sømænd	4 337	27,4	25,9	25,3	24,7
Søfyrbødere	2 216	25,5	26,5	27,6	27,2
Kedel- og Maskinpassere	2 340	5,4	5,9	4,4	5,1
Kvindeligt Arbejderforbund	17 287	18,5	16,2	14,8	11,7
Handels- og Kontormedhj.	26 048	6,7	5,8	5,4	5,0
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	177 460	24,7	21,3	22,8	18,0
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 684	47,3	38,0	29,0	20,5
Andre Fag	32 531	15,0	13,7	12,6	10,2
I alt	440 230	19,2	16,5	16,3	12,9

Lønbevægelser og Konflikter.

Bagere hos A/S Engelsk-Dansk Biscuitsfabrik.

Et Spørgsmaal om forskudt Arbejdstid for Dejglæggere, Cremeforberedere m. fl. hos *A/S Engelsk-Dansk Biscuitsfabrik* behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. November, og man enedes om følgende:

»Arbejdere og Arbejdersker i Bageriet, Haandbageriet og Vaffelbageriet, der møder før normal Arbejdstids Paabegyndelse, erholder for de Timer, der falder før de øvrige Arbejderes Arbejdstid, et Tillæg af 15% til Timelønnen (Ugelønnen divideret med 48)«.

Skotøjsarbejdere hos Skotøjsfabrikant H. Jensen.

Paa et Møde paa D. s. F.s Kontor den 17. November opnaaedes Enighed om følgende:

Hvis den omtalte Arbejderske, som paastaaet, den 16. Oktober d. A., har haft lovformeligt Ærinde i det amerikanske Konsulat, vil Herr *Fabrikant H. Jensen,* »K. I. D.«, Sigurdsgade 37, København, uden Præcedens betale en Uges Opsigelsesløn.

Hvis derimod Fruens Paastand ikke holder Stik, frafalder Organisationen ethvert Krav.

Typografer hos Firmaet Aalborg Stiftstidende.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. November behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Typografforbund nægtede at framelde et Medlem, som *Aalborg Stiftstidende* havde ansat som Faktor ved Bladets Rotationsmaskine og paa Kontrakt.

Denne Faktor-Ansættelse kunde Forbundet ikke anerkende som værende en Formandsstilling i Septemberforligets Forstand, og Mødet endte resultatløst, medens begge Parter forbeholdt sig deres Stilling.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Valg af Præcidium.

Valget af Den faste Voldgiftsrets Formand og Næstformand er i Aar foregaaet med visse Gnidninger, hvad der har givet Anledning til en udførlig Omtale i Dagspressen. I Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret er Voldgiftsretten sammensat af 6 ordinære Dommere samt en Formand og 2 eller — om fornødent — 3 Næstformænd, der vælges af de ordinære Dommere. Der har nu i Aar foreligget den Situation, at de ordinære Dommere ikke har kunnet enes om Valg af Formand og Næstformænd for 1938, og i Henhold til Voldgiftsloven har de derfor ladet foretage Indstilling til Præsidenten i Højesteret om at foretage dette Valg i Forening med Præsidenterne for de øvrige kollegiale Retter.

Aarsagen til denne Uoverensstemmelse var den Omstændighed, at Arbejdernes Repræsentanter i Retten, grundet paa den Utilfredshed, der ved flere Lejligheder har været med Landsdommer Scharling, ikke kunde stemme for dennes Genvalg som Næstformand. Som bekendt fremsatte De samvirkende Fagforbund for nogen Tid siden en offentlig Protest mod en af Landsdommer Scharling afsagt Kendelse angaaende en Havnearbejderstrejke i Fredericia, men denne Kendelse var dog kun den Draabe, der fik Bægeret til at flyde over, thi paa Arbejderside har man allerede længe været utilfreds med Landsdommerens hele Indstilling og Behandling af de Sager, der kom for Retten.

Tiltrods for, at Arbejdernes Repræsentanter i Retten med gode Argumenter paaviste deres kun enkelte Gange benyttede Ret til at forlange en Dommer udskiftet, nægtede Arbejdsgivernes Repræsentanter — som Modforanstaltning mod Arbejderrepræsentanternes Skridt — at stemme for Rettens Formand, Højesteretsdommer V. Topsøe-Jensen, der har været Medlem af Retten i 12 Aar. Arbejdsgivernes Modstand mod Topsøe-Jensens Genvalg førte saa til, at denne den 1. December traadte tilbage som Rettens Formand.

Den 7. December samledes Præsidenterne for de kollegiale Retter til Møde for at foretage Valg af Voldgiftsrettens Formand og Næstformænd. Samme Dag udsendtes følgende Meddelelse om Valgets Resultat:

»Præsidenterne for de københavnske, kollegiale Retter har Tirsdag foretaget Valg af Formand og Næstformænd i Den faste Voldgiftsret for Kalenderaaret 1938.

Idet Næstformand, Højesteretsdommer Petrus Bülow ikke har ønsket at overtage det mere byrdefulde Hverv som Formand, og da Professor Oluf H. Krabbe af de ordinære Dommere er genvalgt som Næstformand, er til Formand valgt Højesteretsdommer P. C. Poulsen og til Næstformand Landsdommer A. Drachmann Bentzon og Byretsdommer Jørgen Jensen.«

Sag Nr. 2417:

Arbejdsmænd hos Grosserer Chr. Møgelvang, Nykøbing M.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Okt. 1937 i Sag Nr. 2417: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Afdeling, Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Mors mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors dels paa egne Vegne, dels paa dens Medlem, Grosserer Chr. Møgelvangs Vegne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Afdeling, Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Mors indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors dels paa sidstnævnte Forenings egne Vegne i Anledning af Aflønning af Chauffører, dels paa dens Medlem, Grosserer Chr. Møgelvangs Vegne i Anledning af Antagelses- og Aflønningsforhold for Havnearbej-

dere, idet Klagerne for begge Forholds Vedkommende paastaar, at der foreligger Brud paa den bestaaende Overenskomst.

I. Sagens Omstændigheder er ifølge Klagernes Fremstilling følgende:

I Sommeren 1934 opstod der i Nykøbing Mors Tvivl om de Chaufførers Aflønning, der var beskæftigede hos Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors, og ved en faglig Voldgiftskendelse af 1. Oktober 1934 blev det statueret, at Chaufførernes Lønningsforhold var omfattet af Overenskomsten mellem nævnte Forening og Arbejdsmændenes Fagforening sammesteds, saaledes at Chaufførerne skulde aflønnes paa samme Maade som andre Arbejdsmænd med en Timeløn af 105 Øre.

Denne Overenskomst blev opsagt af Fagforeningen til Ophør 15. April 1935, og da der ikke ved lokal Forhandling naaedes til Enighed, fremsendte Fagforeningen i Begyndelsen af 1935 til Dansk Arbejdsmandsforbund Forslag til en ny Overenskomst, og dette Forslag kom i Marts 1935 til Forhandling sammen med andre lignende lokale Overenskomster mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor der fra hver af de nævnte Organisationers Side stilledes visse Krav. — Det var en Aftale mellem disse to Organisationer, at efterhaanden som samtlige til Behandling værende Overenskomster var gennemgaaet paa denne Maade og Uoverensstemmelserne for hver enkelt Overenskomst var konstateret, skulde de konstaterede Uoverensstemmelser til Behandling mellem de to Hovedorganisationer. Visse generelle Krav, der var stillet fra Arbejdersiden, skulde optages under eet til særlig Behandling, deriblandt Ugelønnen for Kuske og Lagerarbejdere, hvor den var lavere end 48 Kr. 89 Øre, og Lønnen for Chauffører, hvor den var lavere end efter den saakaldte Standardoverenskomst; for den almindelige Timeløns Vedkommende 105 Øre, stilledes derimod ikke Krav om Forhøjelse.

Disse Forhandlinger om de generelle Krav blev afsluttet i Forligsinstitutionen, og for de to nævnte Kravs Vedkommende blev der i Forligsmandsforslaget af 10. April 1935 Side 37, Stk. A. under Punktum 4 og 5 optaget følgende Bestemmelse:

»4. Hvor Ugelønnen for Kuske og Lagerarbejdere er lavere end 48½ Kr. hæves den hertil .....

5. For saa vidt Chauffører i over Halvdelen af Ugens Arbejdstimer beskæftiges som saadanne, bliver deres Ugeløn (incl. evt. Beklædningsgodtgørelse) 2 Kr. 40 Øre eller deres Timeløn (incl. evt. Beklædningsgodtgørelse) 5 Øre pr. Time højere end den for Arbejdsmændene fastsatte Løn (henholdsvis 48½ Kr. pr. Uge og 105 Øre pr. Time). Denne Bestemmelse gælder dog kun, for saa vidt der ikke ved Overenskomst eller coutumemæssigt er fastsat en højere Løn, ej heller i de Tilfælde, hvor Chaufførernes Overenskomstforhold er ordnet lokalt og uden Medvirkning fra Sammenslutningen eller Dansk Arbejdsmandsforbund ved forudgaaende Forhandling i indeværende Aar.«

Ugelønnen for de nævnte Chauffører var herefter 48 Kr. 50 Øre + 2 Kr. 40 Øre = 50 Kr. 90 Øre, og Timelønnen 105 Øre = 5 Øre + 110 Øre.

I Foraaret 1936 forhandledes der atter om Overenskomster mellem Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, deriblandt ogsaa om Overenskomsten for Nykøbing Mors, og der opnaaedes Enighed om en generel Overenskomst af 29. April 1936, hvorefter der blandt andet straks ydedes Chauffører i Provinsen et Tillæg af 2 Kr. pr. Uge, dog ikke over 53 Kr. 92 Øre, og fra 1. Marts 1937 et yderligere Tillæg af 1 Kr. pr. Uge.

Herefter skulde Ugelønnen for Chauffører straks være mindst 50 Kr. 90 Øre + 2 Kr. = 52 Kr. 90 Øre og fra 1. Marts 1937 53 Kr. 90 Øre.

For Lager- og Pakhusarbejdere i Provinsen hævedes samtidig Lønninger under 50 Kr. pr. Uge hertil; fra 1. Marts 1937 yderligere med 1 Kr. til 51 Kr. —

Klagerne hævder nu, at da der ikke ved lokal Forhandling i Foraaret 1935 var opnaaet Enighed om Chaufførerlønnen i Nykøbing Mors, omfattedes denne af Forligsmandsforslaget af 10. April 1935 og af den generelle Overenskomst af 29. April 1936, hvorefter Ugelønnen efterhaanden skulde være steget fra 1. Marts 1937 til 53 Kr. 90 Øre. Da Medlemmerne af Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors kun betaler Chaufførerne en Ugeløn af 51 Kr., er der herved opstaaet en ret betydelig Underbetaling. Klagerne paastaar i den Anledning de Indklagede ikendt Bod.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, subsidiært at Sagen henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift og anfører til Støtte herfor følgende:

I Henhold til den faglige Voldgiftskendelse af 1. Oktober 1934, hvorved det blev statueret, at Chaufførerne skulde aflønnes efter den for Arbejdsmandsarbejde gældende Timeløn, der den Gang var 105 Øre, og som senere er forhøjet til 109 Øre, har Chaufførerne siden da været aflønnet med denne Timeløn uden særlige Tillæg. Ved den lokale Forhandling i Begyndelsen af 1935 i Anledning af Fagforeningens Opsigelse af den dagældende Overenskomst til 15. April 1935 var der Enighed mellem begge de lokale Organisationer om, at Voldgiftskendelsen stadig skulde gælde, hvilket fremgaar af Fagforeningens ovennævnte Forslag til en ny Overenskomst, hvori det blandt andet hedder:

»Alt Losse- og Ladearbejde, som ikke er nævnt i det foregaaende, udføres som almindeligt Timelønsarbejde. Det samme gælder for alt Lager-, Pakhus- og Pladsarbejde samt for Kuske og Chauffører.«

Forligsmandsforslaget af 10. April 1935, Side 37, Stk. A. Punkt 5 udtaler udtrykkelig, at de der nævnte Forhøjelser af Lønnen for Chauffører ikke kommer til Anvendelse »i de Tilfælde, hvor Chaufførernes Overenskomstforhold er ordnet lokalt og uden Medvirkning fra Sammenslutningen eller Dansk Arbejdsmandsforbund ved forudgaaende Forhandlinger i indeværende Aar.« — Klagerne indrømmer vel, at Forligsmandsforslaget maatte komme til Anvendelse overalt, hvor Spørgsmaalet ikke har været berørt ved den lokale Forhandling, men i Nykøbing var man udtrykkelig enig i, at den kort forinden faldne Voldgiftskendelse skulde staa ved Magt, jfr. Fagforeningens ovennævnte Forslag til ny Overenskomst.

Ved den generelle Overenskomst af 29. April 1936 forhøjes Timelønnen for Arbejdsmandsarbejde fra 105 Øre til 107 Øre og fra 1. Marts 1937 til 109 Øre.

Yderligere anfører de Indklagede, at Dansk Arbejdsmandsforbund har været klar over, at Chauffører i Nykøbing Mors stadig aflønnedes med almindelig Timeløn, idet Spørgsmaalet var fremme under Proceduren for Den faste Voldgiftsret i Sag Nr. 2230 den 27. Juni 1936, hvor der fra Arbejdsgiversiden blev taget Afstand fra, at den nævnte Bestemmelse i Forligsmandsforslaget af 1935 havde nogen Indflydelse paa Chaufførernes Lønforhold, uden at der blev reageret deroverfor.

Heroverfor anfører Klagerne, at der ved den lokale Forhandling i 1935 overhovedet ikke var Enighed mellem de lokale Organisationer om nogetsomhelst, hvorfor Fagforeningen fremsendte et helt nyt Forslag til Overenskomst til Dansk Arbejdsmandsforbund, og at Forligsmandsforslagets generelle Bestemmelser om Chaufførløn derfor ogsaa kommer til Anvendelse for Nykøbing-Overenskomsten. Det har vel baade i 1935 og 1936 undgaaet Fagforeningens Opmærksomhed, at Chaufførernes Løn skulde være forhøjet, idet disse fortsat er blevet betalt med almindelig Timeløn, men efter at Dansk Arbejdsmandsforbund nu er blevet opmærksom paa Forholdet, maa det være berettiget at forlange Forholdet reguleret.

Retten skal ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet, om der i Begyndelsen af 1935 var Enighed mellem de lokale Organisationer om, at Chaufførlønningerne stadig skulde være de samme som for almindeligt Arbejdsmandsarbejde. Meget tyder paa, at dette ikke har været Tilfældet. Men naar Chaufførerne i Nykøbing i de siden Forligsmandsforslaget af 1935 forløbne Aar stadig har været betalte med almindelig Timeløn uden Indsigelse findes denne Tilstand ikke nu at kunne ændres.

De Indklagedes Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

II. Grosserer Chr. Møgelvang, der driver Købmandsvirksomhed i Nykøbing Mors, har i flere Tilfælde meddelt Arbejdere Kredit til Indkøb af Brændsel paa Betingelse af, at Gælden afdrages, naar vedkommende Arbejder senere kommer i Arbejde hos ham.

Fra Klagernes Side er det anført, at der ved Mønstring af Havnearbejdere fra Møgelvangs Side er paalagt disse som Betingelse for at opnaa Arbejde, at de køber Koks hos ham, mod at Betalingen fradrages i den Løn, Arbejderne senere tjener ved Arbejde for ham. Idet Klagerne hævder, at det er Arbejdernes Ret at faa den fortjente Arbejdsløn udbetalt kontant uden Fradrag af muligt Tilgodehavende fra Møgelvangs Side, saaledes at Lønnen til samtlige Arbejdere udbetales til en Mand af Holdet, hvorefter hver Arbejder maa afgøre sit Mellemværende med Møgelvang bagefter, paastaar de under denne Del af Sagen de Indklagede paa Møgelvangs Vegne idømt Bod for Overenskomstbrud.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Da det ikke under Sagen er oplyst, at Møgelvang som Betingelse for at antage Arbejdere kræver, at disse aftager deres Brændsel hos ham, eller noget andet overenskomststridigt Forhold, henhører Sagen ikke under Rettens Kompetence og vil derfor være at afvise.

Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde betale med Halvdelen.

K e n d e l s e:

Forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Chaufførers Aflønning i Nykøbing Mors, bør de Indklagede for Tiltale i denne Sag fri at være.

Forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Grosserer Chr. Møgelvangs Antagelses- og Aflønningsforhold af Havnearbejdere, afvises Sagen.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 100 Kroner.

Sag Nr. 2423.

Arbejdsmænd hos Firmaet Wright, Thomsen og Kier.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Okt. 1937 i Sag Nr. 2423: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem Firmaet Wright, Thomsen & Kier mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Medlem Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus.

Firmaet Wright, Thomsen & Kier har for Tiden et større Arbejde, »Ringgadebroen«, i Entreprise for Aarhus Kommune. Til dette Arbejde hører ogsaa Støbning af selve Broen over Jernbanelinien. Arbejdet har til Tider medført en Del Overarbejde, idet blandt andet Støbning af de enkelte Brobuer af tekniske Grunde maa foretages uden længere Afbrydelse.

Klagerne har nu anført, at der i Anledning af, at der fra Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus var stillet Krav om, at man for at undgaa Overarbejde ved den fortsatte Støbning af Brobuer skulde overgaa til 2 Arbejdshold i Skift paa samme Maade, som det allerede skete med Forskallingsarbejdet. Torsdag den 29. Juli fandt et Møde Sted paa Arbejdspladsen mellem Firmaets Arbejdsformand Hansen og Fagforeningsformanden Alfred Petersen angaaende den fremtidige Arbejdsordning. Efter Klagernes Fremstilling blev der ved denne Lejlighed truffet den Aftale, at en Bue, der skulde støbes de to følgende Dage, Fredag den 30. og Lørdag den 31. Juli, kunde udføres som hidtil med 1 Hold, og at Støbeholdet derfor skulde udføre det Overarbejde, som var nødvendigt for at tilendebringe Støbningen i Løbet af de to Dage.

Arbejdet den 30. Juli foregik ogsaa paa den anførte Maade, idet Støbeholdet maatte arbejde 5½ Time over, og Arbejdet fortsattes den følgende Dag til Kl. 17, da Holdformanden for et af Forskallingsholdene, Alfred Jensen, efter Ordre fra Fagforeningsformanden forbød Støbearbejderne at fortsætte Arbejdet efter normal Arbejdstids Ophør.

Da Buen skuldé færdiggøres samme Aften, maatte Firmaet lade et Aftenhold, der var beskæftiget med andet Arbejde, og som manglede fornøden Rutine i det paagældende Arbejde, fuldføre

Støbningen, hvilket bevirkede forøgede Udgifter og Tidsspilde.

Som Følge af sin Optræden blev Alfred Jensen samme Eftermiddag afskediget af Firmaet. Dette havde til Følge, at det Forskallingshold paa 8 Mand, for hvilket Alfr. Jensen var Holdformand, ikke paabegyndte Arbejdet Mandag den 2. August Kl. 4 Morgen, og at et andet Forskallingshold paa 8 Mand, der skulde begynde Kl. 7, heller ikke gik i Gang. Fra Kl. 8 blev hele Arbejdet standset, hvorefter Arbejdsstandsningen omfattede ialt 116 Mand.

Ved Forhandling samme Dag mellem Firmaet og Fagforeningsformanden enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages Tirsdag den 3. August, idet Firmaet under Protest maatte indgaa paa at genantage Alfr. Jensen.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen paa nævnte Firmas Vegne paastaaet Overarbejdsvægringen den 31. Juli og Arbejdsstandsningen den 2. August kendt ulovlige, og De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund paa ovennævnte Fagforenings Vegne ikendt Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor følgende:

Efter at der gennem længere Tid havde været klaget til Firmaet over, at der udførtes konstant Overarbejde ved Støbningen af de paagældende Betonbuer, forhandlede Fagforeningsformanden Alfr. Petersen den 27. Juli med de ved Arbejdet beskæftigede 3 Holdformænd, og det meddeltes derefter Firmaet den 28. Juli, at der maatte etableres 2 Arbejdshold i Skift til Støbearbejdet i Lighed med, hvad der var Tilfældet ved Forskallingsarbejdet. Samme Dag telefonerede Firmaets Arbejdsformand Hansen til Alfr. Petesen, og man enedes om at færdiggøre den Bue, der var under Støbning, ved Overarbejde samme Dag mod fremtidig at fortsætte med 2 Arbejdshold. Den 30. Juli paabegyndtes Støbningen af en ny Bue med eet Hold, og da dette var i Strid med Aftalen mellem Hansen og Alfr. Petersen, vægrede Arbejderne paa Opfordring af Holdformand Alfr. Jensen sig ved den 31. Juli at arbejde over. Da Firmaet i den Anledning afskedigede Alfr. Jensen, der optraadte paa Fagforeningens og Kammeraternes Vegne, standsedes Arbejdet den følgende Mandag den 2. Aug. Da denne Afskedigelse maatte opfattes som en ulovlig Hævnakt fra Firmaets Side overfor en Arbejder, der kun havde hævdet Arbejdernes Ret, kan Arbejdsstandsningen ikke anses for retsstridig.

For Retten er der afgivet en Række modstridende Forklaringer i Sagen.

Efter samtlige Sagens Oplysninger, derunder navnlig, at Arbejdet fortsattes upaatalt Fredag den 30. Juli maa Retten gaa ud fra, at der den 29. Juli er truffen Aftale mellem Hansen og Alfr. Petersen om, at Støbningen den 30. og 31. Juli maatte foregaa som hidtil med et Arbejdshold. Den skete Arbejdsvægring har derfor været ulovlig, og Afskedigelsen af Alfr. Jensen som Følge deraf været berettiget.

Da Fagforeningsformanden og Alfr. Jensen, der begge var kendt med, at Arbejdet var fortsat om Fredagen som hidtil med et Hold, har været enige om at standse Støbeholdet i fortsat Arbejde Lørdag den 30. Juli, maa Fagforeningen bære Ansvaret for den skete Arbejdsvægring, og da Fagforeningsformanden ved Forhandlingen den 2. August uberettiget har stillet som Betingelse for Arbejdets Genoptagelse, at Alfr. Jensen blev genantaget, findes Fagforeningen ogsaa herfor at være bodskyldig. Den i den Anledning forskyldte Bod findes at kunne fastsættes til 700. Kr.

De Indklagede findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger.

K e n d e l s e:

Den ovenfor nævnte Arbejdsvægring den 31. Juli og Arbejdsstandsning den 2. August kendes ulovlige.

I Bod til Klagerne betaler Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus 700 Kr.

I Sagsomkostninger betaler de Indklagede 300 Kroner.

Sag Nr. 2433:

Bagere hos Bagermester Aage Sørensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Novbr. 1937 i Sag Nr. 2433: De samvirkende Fagforbund for Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund og dets Københavns Afdeling mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bagerlaug og dettes Medlem Bagermester Aage Sørensen.

Bagermester Aage Sørensen sluttede i September Maaned 1936 Kompagniskabskontrakt med C. J. Poggenborg. Kontrakten var ligelydende med en tidligere Kompagniskabskontrakt, som Sørensen havde haft med en Slægtning, men som var ophørt et Aarstid forud, da vedkommende havde nedsat sig som selvstændig Mester. Ved det tidligere Kompagniskabs Ophævelse udbetalte Sørensen Medkontrahenten det af denne i Forretningen indbetalte Beløb af kontant 10.000 Kr.

Da Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbunds Københavns Afdeling efter i Sommeren 1937 at være blevet bekendt med Kontrakten med Poggenborg fandt, at Kontrakten ikke dækkede over et virkeligt Kompagniskab, behandledes Sagen ved et Fællesmøde den 10. Juni, men stilledes i Bero, for at Sørensen kunde faa Lejlighed til at ændre Kontrakten, hvilket ogsaa skete ved en Tilføjelse af 15. s. M. til Kontrakten.

Idet Afdelingen mener, at Kontrakten ogsaa i den nu foreliggende Skikkelse alene har til Formaal at komme uden om Bagerilovens Spærretidsbestemmelser og Overenskomstens Lønningsbestemmelser, har De samvirkende Fagforbund for nævnte Forbund og dets københavnske Afdeling indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bagerlaug paa Bagermester Sørensens Vegne og nedlagt Paastand paa, at Sørensen kendes pligtig til at aflønne Poggenborg i Henhold til Overenskomsten og idømmes Bod for Underbetaling.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de hævder, at der foreligger et gyldigt Kompagniskabsforhold.

Interessentskabskontrakten, saaledes som den er

ændret ved Tilføjelsen af 15. Juni 1937, indeholder blandt andet følgende Bestemmelser:

Sørensen og Poggenborg driver under Firmaet »Aage Sørensen og Co.« den af Sørensen hidtil drevne Bagerivirksomhed og tegner i Fællesskab Firmaet. — Sørensen indskyder i Firmaet den ham tilhørende Bagerforretning med Inventar, Maskiner m. m.; Sørensens i Forretningen anbragte Kapital udgjorde ved Poggenborgs Indtræden i Firmaet 30.000 Kr.; som Vederlag for en Trediedel af de af Sørensen indskudte Værdier betaler Poggenborg ham et Beløb af 10.000 Kr., der afgøres ved kontant Betaling. Nettooverskuddet deles med ⅔ til Sørensen og ⅓ til Poggenborg, dog saaledes, at der garanteres sidstnævnte en Aarsindtægt af mindst 5200 Kr. Parterne deltager i Underskud paa samme Maade som i Overskud, og overfor Trediemand hæfter Parterne solidarisk for de Interessentskabet paahvilende Forpligtelser. — Poggenborg er gjort bekendt med Lejebetingelserne angaaende Forretningslokalerne.

Foruden øvrige sædvanlige Betingelser i Interessentskabskontrakten fastsætter § 9 følgende:

»Interessentskabet kan fra hver af Siderne ophæves med 6 Maaneders Varsel til den 1. i en Maaned.

Bagermester Aage Sørensen skal altid være fortrinsberettiget til at benytte Firmanavnet Aage Sørensen & Co.

En Generalbalance, der opgøres pr. Ophævelsesdagen, skal derefter afgive den Basis, hvorefter Fællesskabet bliver at ophæve. I Tilfælde af Firmaets Ophævelse skal den af os være berettiget til at overtage Virksomheden, som vil give den største kontante Købesum for den. Saafremt ingen af os vil overtage Forretningen, skal denne søges realiseret paa bedste Maade. Den udtrædende skal, saafremt Virksomheden overtages af en af Interessenterne, være berettiget til kontant at faa udbetalt sin Andel i det løbende Aars Overskud.

Skulde nogen af os i væsentlig Grad misligholde nærværende Kontrakt, skal Medkontrahenten være berettiget til straks at forlange Interessentskabet hævet og at forlange fuld Erstatning.«

Under Proceduren for Retten er det oplyst, at Poggenborg ikke har indbetalt sit Indskud i Forretningen kontant, men dels har givet Sørensen 3. Prioritets Panteret for 5000 Kr. i en ham tilhørende Villa i Espergærde, dels har givet Sørensen Transport paa 10.000 Kr. af Arven efter sin afdøde Fader, hvis Bo stadig er under Behandling.

Angaaende Lejeforholdene til Firmaets Butik- og Bagerilokaler i den paagældende Ejendom er det oplyst, at disse er udlejet til en af vedkommende Andelsejendomsselskab fastsat Leje af 4800 Kr. Sørensen er Andelshaver i Selskabet, for saavidt angaar de nævnte Lokaler i Ejendommen, og har herfor indskudt i Selskabet kontant 20.000 Kr. Han har ikke overfor Poggenborg forpligtet sig til i Tilfælde af, at han udtræder af Fællesskabet at overføre dette Lejemaal til Poggenborg.

Som nævnt i Kontraktens § 9 er Sørensen altid fortrinsberettiget til at benytte Firmanavnet, og i Tilfælde af Misligholdelse er hver af Parterne berettiget til at forlange Interessentskabet hævet og forlange Erstatning, men der er ej Adgang for Poggenborg til i Tilfælde af den anden Interessents Misligholdelse at fortsætte Forretningen.

Der er ikke optaget nogen Indgangsstatus til Vurdering af Forretningens Værdi, der er ansat efter et blot Skøn, uden nærmere Værdiansættelse.

Angaaende Poggenborgs Arbejde i Bageriet er det oplyst, at han tager med sidste Tog fra Espergærde til København og paabegynder Æltning af Dejgen Kl. 1 Nat og efter nogen Hviletid paabegynder Bagningen Kl. 3, og fortsætter til Kl. 12 eller 13. Den Løn, der i Henhold til den kollektive Overenskomst skulde betales, vilde efter Klagernes Mening udgøre c. 114 Kr. ugentlig, medens Poggenborgs Udbytte efter Kontrakten kun udgør 100 Kr. og efter Forretningens Indtjeningsevne ikke vil kunne ventes at blive væsentlig højere.

Under Hensyn til de saaledes foreliggende Forhold findes det at maatte statueres, at den paagældende Interessentskabskontrakt ikke kan fritage Sørensen for i Forhold til Poggenborg at overholde Fagets Overenskomst.

Det bemærkes, at Interessentskabskontrakten har været indsendt til Godkendelse til Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet, der under 12. Maj d. A. har tilskrevet Firmaet saaledes:

»Fra Bageriinspektøren i København har Direktoratet modtaget vedlagte mellem Dem og Bagermester C. J. Poggenborg indgaaede Interessentskabskontrakt.

Det er for Direktoratet oplyst, *at* der er sket Anmeldelse af Firmaet til Firmaregisteret, og *at* Interessenterne i Firmaet tegner dette i Fællesskab og hæfter solidarisk for de Interessentskabet paahvilende Forpligtelser.

Herefter anerkender Direktoratet, at der paa Grundlag af den omhandlede Kontrakt foreligger et Interessentskab, og Tilsynet vil betragte enhver af Interessenterne som selvstændig næringsdrivende, saaledes at de er berettigede til — uanset det i Bagerilovens § 6 indeholdte Forbud mod Natarbejde — at arbejde i Bageriet i Tiden mellem Kl. 20 Aften og Kl. 4 Fm., dog saaledes at de ikke samtidig maa foretage Natarbejde.«

Hvad denne Anerkendelse af Interessentskabet angaar, bemærkes, at den ikke er afgørende for, om Interessentskabet kan betragtes som lovligt i Forhold til den kollektive Overenskomst.

Under Hensyn til, at Sørensen upaatalt i en længere Aarrække har haft et lignende Kompagniskabsforhold, findes der ikke at være Grund til at paalægge ham nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale.

K e n d e l s e:

Bagermester Aage Sørensen er pligtig til i Forhold til C. J. Poggenborg at overholde Bestemmelserne i den gældende faglige Overenskomst.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 12 * KØBENHAVN DEN 1. JANUAR 1938 * 34. AARGANG

De samvirkende Fagforbund i Danmark.

1898. 3. Januar, 1938.

Den 3. Januar 1898 samledes over 400 Repræsentanter for ca. 70.000 fagorganiserede Arbejdere i Arbejdernes Forsamlingsbygning paa Enghavevej i København og besluttede Oprettelsen af De samvirkende Fagforbund, som saaledes nu har bestaaet i 40 Aar. Selv om dette Jubilæum ikke fejres under festlige Former, men saa at sige foregaar i Stilhed, er der dog al Anledning til at mindes Dagen og kaste Blikket tilbage paa de svundne 40 Aar samt fastholde de Begivenheder, der danner de vigtigste Mærkepæle i vor Organisations Historie.

Mellem Rejsningen af de første Fagforeninger i Danmark og Oprettelsen af De samvirkende Fagforbund ligger der en længere Aarrække. Fagforeningerne maatte først konsolideres og dernæst sluttes sammen i Fagforbund, der efterhaanden udbyggede deres Organisationsomraade til at omfatte hele Landet, forinden det var muligt at realisere Tanken om Dannelsen af en landsomfattende faglig Centralorganisation. Efter den skandinaviske Arbejderkongres 1886 i Gøteborg, der i en Resolution fastslog, at Arbejderbevægelsen maatte have en saavel faglig som politisk Karakter og derfor ogsaa Centralorganisationer for de to Grene, gik man i Danmark for Alvor i Gang med Forberedelserne til Dannelse af en faglig Centralorganisation, og den 25. Maj 1886 stiftedes »De samvirkende Fagforeningers Fællesvirksomhed«, der altsaa var Forløberen for De samvirkende Fagforbund. Nævnte Organisations Myndighed og Virksomhed blev efterhaanden udvidet, og i 1898 var Tiden moden til Oprettelsen af en virkelig faglig Centralorganisation: De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I det Festskrift, som De samvirkende Fagforbund har udgivet i Anledning af sit 25 Aars Jubilæum, er der med Storlockouten i 1899 som Udgangspunkt givet en Oversigt over Udviklingen i 25 Aars-Perioden og i store Træk redegjort for de danske Fagorganisationers Arbejde og Kampe gennem Tiderne samt for de opnaaede Resultater. Vi skal ikke her gentage Enkelthederne i denne historiske Fremstilling af Fagbevægelsens Virke og Udvikling, men kun henvise til, at Storkonflikten i 1899 i flere Henseender dannede et Vendepunkt i vor Bevægelses Historie. Denne Konflikt var den første store Ildprøve, den nydannede Landsorganisation var ude for en Prøve, som den bestod med Glans. Denne store og langvarige Konflikts vigtigste og mest betydningsfulde Resultat var Tilbagevisningen af Arbejdsgivernes Angreb paa Organisationsretten og Anerkendelsen af Fagforeningerne som Forhandlings- og Overenskomstpartner paa Arbejderside. Endvidere førte Konflikten til Indførelse af et fagligt Retssystem, som med visse Ændringer er i Kraft den Dag i Dag. Gennem det i Aarenes Løb saa stærkt omstridte Septemberforlig, der dannede Afslutningen paa den store Konflikt, skabtes der Punkterne 1 og 2 i dette Forligs Slutningsbestemmelser Den permanente Voldgiftsret, som i 1910 afløstes af Den faste Voldgiftsret, og gennem denne Ret saavel som gennem Forligsinstitutionen, der ligesom Den faste Voldgiftsret var en Frugt af Arbejdet i Fællesudvalget af 17. August 1908, blev der tilvejebragt en Grundlov for den faglige Kamp, som fremdeles har bevaret sin Bærekraft. I Betragtning af de Interesser, der staar paa Spil for de paagældende Arbejdere, er Forhandlingerne ved de forud for en Sags Indbringelse i Retten stedfindende Fællesmøder samt Sagernes Behandling i selve Retten indgaaet som et overmaade vigtigt Led i De samvirkende Fagforbunds Virksomhed.

Udviklingen fra de planløse Smaastrejker og de paa løse Aftaler hvilende Løn- og Arbejdsvilkaar til de kollektive Arbejdsoverenskomster, der afspej-

lede en Face i Fagbevægelsens Kamp, var i det store og hele allerede afsluttet ved De samvirkende Fagforbunds Oprettelse. Den næste Face, Storkonflikterne, blev indledet med Storkampen i 1899, og siden den Tid har Fagforbundene altid maattet regne med den Mulighed, at enhver nok saa lille Strejke kunde udvikle sig til en Storkonflikt, ligesom de enkelte Overenskomstsituationer grundet paa Arbejdsgiverforeningens Sammenkædningsbestræbelser altid maatte udmunde i samlet Fred eller samlet Kamp. Der har i de sidste Aartier her i Landet faktisk kun i meget ringe Omfang været Rum for Gennemførelse af separate Kampaktioner i de enkelte Fag, idet Arbejdsgivernes Taktik stadig er gaaet ud paa at skabe saa store og omfattende Konfliktsituationer som muligt. Storkonflikterne i 1921, 1922, 1925 og sidst i 1936 er det bedste Udtryk for denne Arbejdsgiverforeningens Angrebs- og Lockoutpolitik. Ser vi nu tilbage paa Resultaterne af disse Kampe, kan vi konstatere, at denne Taktik forfejlede sit Maal, idet Fagbevægelsen gik usvækket eller endog styrket ud af disse Konflikter og i Aarenes Løb ikke blot var i Stand til at bevare de allerede opnaaede Rettigheder, men desuden til at gøre nye Fremstød. Herom vidner Gennemførelsen af det aargamle Krav om den 48 Timers Arbejdsuge, den delvise Gennemførelse af Kravet om Ferie med Løn, samt Opfyldelsen af en Række andre vigtige Krav. Udfaldet af Storlockouten i 1936 synes at have belært Arbejdsgiverforeningen om Nødvendigheden af en ændret Taktik, som for første Gang kunde spores ved Overenskomstbevægelsen i Foraaret 1937, hvor Arbejdsgiverforeningen mod Sædvane undlod at udsende de Lockoutvarsler, som tidligere var et fast Led i de aarligt tilbagevendende Overenskomstsituationer. Men denne ændrede Taktik, der formentlig skyldes den Omstændighed, at det grundet paa de sidste Aars Konjunkturopgang og Prisstigninger nu er Arbejderne, der stiller Krav og maa søge disse gennemført, betyder ingenlunde, at Lockoutpolitiken dermed er likvideret for stedse, og saafremt Konjunkturerne atter skifter, maa Fagforeningerne igen regne med saadanne Generalangreb fra Arbejdsgiverside.

Siden 1925 har der kun været en enkelt Storkonflikt. Dette skyldes forskellige Aarsager. For det første det Forhold, at en Storkonflikt med Henblik paa det gensidige Styrkeforhold indeholder saa store Risikomomenter baade for Organisationerne og de konfliktberørte Erhverv, at Arbejdsmarkedets to modstaaende Parter er tvungen til nøje at overveje deres Skridt. For det andet har Staten ved særlige Love eller ved direkte Indgreb søgt at beskytte Erhvervslivet og Samfundet mod de Rystelser, der er en Følge af store og omfattende Arbejdskonflikter. Vi har allerede omtalt Oprettelsen af Den faste Voldgiftsret. En anden Foranstaltning af samme Art er Forligsmandsloven med dens Bestemmelser om Afstemningsregler og Fællesafstemninger, der bl. a. skal forhindre, at Forkastelsen af et Mæglingsforslag i et enkelt Fag kan føre alle andre Fag ud i en Konflikt. Dertil kommer saa de mellem de to Hovedorganisationer indgaaede nye Forhandlingsregler, hvis Formaal er at gøre Forhandlingstiden længere og Varselsfristen kort for dermed at undgaa den Uro paa Arbejdsmarkedet, som uvægerlig er en Følge af Overenskomsternes generelle Opsigelse.

Det har i adskillige Tilfælde vist sig, at det heller ikke paa denne Maade er muligt at tilvejebringe en Forstaaelse mellem de modstaaende Parter, saaledes at Regeringen henholdsvis Lovgivningsmagten har ment sig foranlediget til at gribe ind for at forhindre en truende eller bilægge en allerede udbrudt Konflikt. Hidtil er der forekommet fire saadanne Statsindgreb, der dog endnu er i saa frisk Erindring og har været saa meget omtalt baade i Offentligheden og indenfor Arbejderbevægelsen, at vi kan afstaa fra at gøre nøjere Rede herfor. Vi ønsker kun i denne Forbindelse at understrege, at vi paa ingen Maade deler den fejlagtige Opfattelse, at Fagorganisationerne gennem disse Indgreb har mistet deres Karakter som Kamporganisationer, og at Arbejdskonflikternes Tid nu er forbi. Fagforeningerne er et Produkt af det kapitalistiske Produktionssystem, og saalænge dette bestaar, vil der ogsaa findes et Modsætningsforhold mellem Kapital og Arbejde, og de Konfliktaarsager, som varigt indeholdes i dette Modsætningsforhold, vil først forsvinde med selve det kapitalistiske System.

— — —

40 Aar er ikke noget langt Tidsrum i det moderne Organisationslivs Historie, men ikke desmindre har De samvirkende Fagforbunud i disse Aar været undergivet en vældig Udvikling. Fra en Organisation, der maatte kæmpe for sin Eksistens, har den i 40 Aars-Perioden arbejdet sig frem til Landets største og stærkeste Organisation, omfattende over 440.000 eller saa godt som samtlige fagorganiserede Arbejdere i vort Land. Dens Virksomhed er efterhaanden blevet saa vidtspændende, at den omfatter næsten alle Omraader af det økonomiske og sociale Liv. Vore Modstanderes Paastand om, at det er Fagforeningerne, der dikterer Regeringens Politik, og at Regeringen udelukkende har Fagforeningernes Rettigheder og Interesser for Øje, er ganske vist smigrende for Fagbevægelsen og et Udtryk for dens organisatoriske Styrke og dens almindelige Anseelse, men har dog ikke nogen Bund i Virkeligheden. Derimod er det rigtigt, at De samvirkende Fagforbund har opnaaet Ligeberettigelse med de øvrige Erhvervsorganisationer her i Landet, at den gennem sit snævre Samarbejde med Socialdemokratiet har faaet Medindflydelse paa Forholdenes Udvikling, har en vis Sikkerhed for, at Regeringen og Lovgivningsmagten ved sine Afgørelser ikke træder Arbejdernes Interesser for nær. Men til Gengæld paahviler der ogsaa Fagbevægelsen visse Forpligtelser overfor det socialdemokratiske Parti og overfor en Arbejderregering.

Gennem Statens mange regulerende og forebyggende Indgreb paa det økonomiske Omraade er der tilfaldet Regeringen et langt større Ansvar for Erhvervslivets Trivsel, og dette Ansvar maa ogsaa bæres af dem, der er med til at bestemme Statens Politik. Dette gælder i vort Land for den socialdemokratiske Arbejderbevægelse og dermed ogsaa for Fagbevægelsen. Men selv om Fagbevægelsen

udtrykkeligt anerkender dette Ansvar, kan den selvfølgelig ikke indordne sig som et Led i Statsmaskineriet og opgive sin Aktionsfrihed eller sin særlige Opgave med Hensyn til Varetagelsen af Arbejdernes økonomiske Interesser. Det er bekendt, at hele dette Forhold har været Genstand for alvorlige Drøftelser indenfor Arbejderbevægelsen, og at man indenfor Fagbevægelsen har næret nogen Frygt for, at politiske Hensyn skal spille en for stor Rolle ved vigtige faglige Afgørelser, og at man navnlig har befrygtet, at de gentagne Statsindgreb efterhaanden vil føre til tvungen Voldgift ved Arbejdskonflikter, men trods dette er der dog ingen Fare for, at der heraf kan opstaa Uoverensstemmelser mellem Socialdemokratiet og Fagbevægelsen, som det ikke vil være muligt at bringe ud af Verden i gensidig Forstaaelse. Samarbejdet mellem Socialdemokratiet og Fagbevægelsen er saa intimt og saa fast underbygget, Vekselvirkningen mellem faglig og politisk Virksomhed saa stor og betydningsfuld, at det altid vil være muligt at opnaa Enighed om vitale Spørgsmaal.

— — —

Paa Jubilæumsdagen kan De samvirkende Fagforbund med Tilfredshed se tilbage paa de svundne 40 Aars Arbejde og Resultater. Mange af de Maal, Arbejdernes faglige Centralorganisation satte sig i 1898, er allerede naaet, men andre og nye Opgaver er kommet til og kræver deres Løsning. Nu som før gælder det for Fagbevægelsen at gøre Dagens Gerning og samtidigt arbejde for Virkeliggørelsen af de Krav, der er rejst paa længere Sigt, og frem for alt gælder det, ogsaa ved alle fremtidige Aktioner at bevare Sammenholdet og Solidariteten mellem de danske Fagorganisationer. Hensynet hertil maa altid staa i første Række, thi en enig og stærk Fagbevægelse er ikke blot den nødvendige Forudsætning for en videre Højnelse af Arbejderklassens Levevilkaar, men tillige den bedste Garanti for Frihed og Ret, for Frisind og Velfærd i et demokratisk Danmark.

Ved Aarskiftet.

Udgangspunktet for en Bedømmelse af Foreteelserne i det svundne Aar maa ud fra et Arbejdersynspunkt først og fremmest være *Landets økonomiske Situation,* d. v. s. den Udvikling, Erhvervslivet har været undergivet, da denne er af afgørende Betydning ogsaa for Arbejdernes Leveforhold. For Aaret som Helhed kan det siges, at de økonomiske Forhold har været nogenlunde tilfredsstillende, men at de senere Aars Konjunkturopgang ikke er blevet fortsat. I den anden Halvdel af Aaret har endog visse Nedgangstendenser gjort sig bemærket, som ikke lover godt for det kommende Aar. Ganske vist er der ingen, heller ikke blandt de ledende Økonomer og Finansmænd, der med Bestemthed tør udtale sig om, hvorvidt disse Nedgangstendenser, som gør sig særlig tydeligt bemærkede i de verdensøkonomisk set førende Lande som U. S. A. og England, er det første Varsel om en ny økonomisk Krise, eller om det kun drejer sig om tilfældige og midlertidige Foreteelser indenfor det for Tiden saa let paavirkelige økonomiske Liv. Ganske naturligt er Danmarks Erhvervsliv ikke upaavirket af den Udvikling, der præger Verdensøkonomien.

Beskæftigelsesmæssigt set har 1937 ikke opfyldt Arbejdernes Forhaabninger. *Arbejdsløsheden* er stigende. Ved Udgangen af November Maaned fandtes der i hele Landet over 127.000 tilmeldte arbejdsløse mod godt 100.000 paa samme Tid i Fjor, og ved Aarets Udgang har Arbejdsløshedstallet naaet en foruroligende Højde. Arbejdsløshedsprocenten var for hver Maaned — med Undtagelse af April — højere end for de tilsvarende Maaneder i 1936, for Oktober Maaned i Aar saaledes 19,2 pCt. mod 16,3 pCt. for Oktober 1936, for November 24,3 pCt. mod 20 pCt. for November i Fjor. Det er navnlig den aftagende Byggevirksomhed, der er Aarsag til den større Arbejdsløshed, og Arbejdsløshedsprocenten for de forskellige Byggefag ligger da ogsaa betydeligt over Gennemsnittet for samtlige Fag. I de egentlige Industrifag er Beskæftigelsesforholdet trods den stigende Arbejdsløshed forholdsvis godt. Ifølge Industristatistikken, der omfatter over 165.000 Arbejdere eller godt Halvdelen af samtlige Industriarbejdere, er Produktionen fra Novbr. 1936 til Novbr. 1937 gaaet ned fra 132 til 131 (1931 = 100), medens Beskæftigelsen nærmest er uforandret. Arbejdsløshedskassernes Medlemsantal viser yderligere Fremgang og var i November steget til 440,230 mod 423,082 i November 1936. Trods det stigende Medlemstal, som egentlig skulde være Udtryk for øget Beskæftigelse, er som sagt ogsaa Arbejdsløshedstallet steget adskillige Procent, men dette Misforhold mellem de to Tal har man ogsaa kunnet konstatere i de foregaaende Aar og gør sig iøvrigt ogsaa bemærket i andre Lande.

Hvordan den økonomiske Udvikling vil forme sig i det kommende Aar, er det for nærværende ikke muligt at udtale sig om. Den økonomiske og politiske Situation er for Tiden saa usikker og spændt og indeholder saa mange Faremomenter, at der hvert Øjeblik kan indtræde et Omslag, der vender op og ned paa Forholdene. Konjunktursvingningerne i de førende Lande som f. Eks. U. S. A. samt den almindelige Usikkerhed, der præger Verdensmarkederne, genspejler sig naturligvis i vort hjemlige Erhvervsliv og paavirker dets Udvikling. Det vil snart vise sig, om Efteraarets Nedgang vil blive fortsat i det kommende Aar. Imedens kan vi saa fæste vor Lid til den af kendte Erhvervsfolk nærede Opfattelse, at der maaske nok kan blive Tale om en Konjunkturnedgang, men at der ikke er Fare for en ny økonomisk Krise af Verdensformat.

I Aarets Løb er der af Rigsdagen vedtaget forskellige Love dels til Modvirkning af Arbejdsløsheden, dels til Forbedring af de arbejdsløses Kaar. Til den første Lovgruppe hører bl. a. Loven om Beskæftigelse af arbejdsløse, til den anden Gruppe den nye Arbejdsløshedslov, der udvider den ordinære Forsikrings Dageantal og indeholder mange andre Forbedringer.

En anden Foranstaltning med det Formaal at skabe Beskæftigelse til flere Arbejdere er *Loven*

om Forbud mod Overarbejde, der vist nok kan betegnes som Aarets mest omstridte Lov. Fra mange Sider — endog inden for vore egne Rækker — blev der iværksat en voldsom Kampagne mod Loven, omend denne kun opfylder et Krav, som gennem mange Aar er fremsat af de Fagforeninger, som i særlig Grad er interesserede i en Begrænsning henholdsvis Afspadsering af Overarbejde. Trods denne kraftige Modstand gik Forbundene straks i Gang med Arbejdet for at gennemføre Loven og træffe Aftaler med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer angaaende Reglerne for Afspadsering af det uundgaaeligt nødvendige Overarbejde. Reglerne er nu aftalte i alle Fag og samtidig er Sindene faldet lidt til Ro, saaledes at man nu mere objektivt kan bedømme Lovens forskellige Sider. Overgangsvanskelighederne er nu ialt væsentligt overvundne, og Medlemmerne har efterhaanden erkendt, at Loven maa betragtes som et — omend lille — Led i Kampen mod Arbejdsløsheden.

— — —

Overenskomstsituationen i 1937 var i nogen Grad præget af de nye Forhandlingsregler, der blev praktiserede for første Gang og bl. a. bevirkede, at de første Overenskomstopsigelser først forelaa den 14. Februar, og der af den Grund ikke var saa megen og navnlig ikke saa langvarig Uro paa Arbejdsmarkedet som i tidligere Aar, idet Forhandlingerne i den første Tid foregik bag lukkede Døre og derfor i langt mindre Grad end tidligere beskæftigede Offentligheden.

Ligesom i tidligere Aar var det heller ikke i 1937 muligt at opnaa en Forstaaelse mellem Arbejdsmarkedets to modstaaende Parter om en Fornyelse af Overenskomsterne, men det kan siges, at Forhandlingsreglerne gennem den længere Frist for Partsforhandlingerne bidrog til at bringe en Mængde Detailspørgsmaal ud af Verden, saaledes at Hovedorganisationerne, da disse traadte til, straks kunde gaa i Gang med de store og generelle Spørgsmaal. Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken paabegyndtes den 19. Januar og fortsattes indtil Midten af Februar, hvor alle de Forbund, hvis Overenskomster ikke var bragt i Orden, fremsendte deres Opsigelse. Det drejede sig om 43 Overenskomster for 75.000 Arbejdere under De samvirkende Fagforbund. Det var hovedsagelig Lønspørgsmaal, Forhandlingerne strandede paa; thi de af Arbejdsgiverne gjorte Indrømmelser var saa minimale, at de ikke tilfredsstillede de paagældende Forbund.

Den 10. Marts tilstillede samtlige Forbund Dansk Arbejdsgiverforening *1. Varsel om Strejke* for samtlige opsagte Overenskomster, og den 17. Marts *2. Varsel* om Strejkens Ikrafttræden den 27. Marts.

Saa snart Meddelelsen om, at første Strejkevarsel vilde blive udsendt, forelaa, greb Forligsinstitutionens Formand, *Direktør Dreyer,* ind, og allerede den 11. Marts konfererede han med de to Hovedorganisationers Formænd. Man enedes om en Plan for Mæglingsarbejdets Tilrettelægning, og Overenskomstsituationen traadte dermed ind i sin anden Face. Da det imidlertid senere viste sig, at det ikke vilde være muligt at afslutte Mæglingen inden den 27. Marts, henstillede Forligsmanden den 23. Marts til Forbundene at udsætte Strejken til den 3. April, hvad Forbundene ogsaa gik med til.

Den 25. Marts afsluttedes Forhandlingerne i Forligsinstitutionen, og den 27. Marts fik Parterne tilstillet Mæglingsforslaget. — Efter Henstilling fra Forligsmanden udsattes Strejkens Ikrafttræden til efter den 6. April, hvor Svaret paa Mæglingsforslaget skulde afgives.

Mæglingsforslaget viste omtrent samme Billede som sidste Aars Mæglingsforslag, nemlig i Jernindustrien en Forhøjelse af de laveste Lønninger, medens Mellemlønningerne fik en mindre og de højere Lønninger en endnu mindre Forhøjelse. I andre Fag forhøjedes Mindstelønnen og Minimallønnen, og ligeledes forhøjedes Kvindernes Akkordbasis. Endvidere løstes det stadig mere brændende Spørgsmaal om en overenskomstmæssig Ordning af Ungarbejderlønningerne i Jernindustrien, idet der fastsattes Lønninger for unge Arbejdere mellem 14 og 20 Aar. — Der opnaaedes desuden visse Forbedringer af Akkordsatser og en Række andre Fordele.

Afstemningen indenfor de to Hovedorganisationer viste, at Arbejdsgiverne havde forkastet Mæglingsforslaget med 59,75 pCt. Nej-Stemmer, svarende til 295,4 Million Kroner Arbejdsløn, imod 40,25 pCt. Ja-Stemmer, svarende til 199,3 Millioner Kroner Arbejdsløn, medens Arbejderne havde vedtaget Forslaget med 39.453 Stemmer mod 21.231.

Den truende Konflikt blev ogsaa denne Gang løst ved *Lovgivningsmagtens Indgreb,* dog ikke som i 1936 ved Nedsættelse af en særlig Voldgiftsret, men ved Mæglingsforslagets Ophøjelse til Lov. Denne Lov, der bekæmpedes af Venstre og de Konservative, som krævede Nedsættelse af en særlig Voldgiftsret, blev vedtaget af begge Ting og traadte i Kraft den 9. April.

— — —

Uden for de almindelige Overenskomstforhandlinger er der i 1937 af Dansk Arbejdsmandsforbunds Landarbejdergruppe ført en Række Forhandlinger angaaende *Landbrugets Overenskomstforhold.* Resultatet af disse Forhandlinger var Oprettelse af en stærkt udvidet og ombygget Sukkerroeoverenskomst, der maa formodes at blive Grundlaget for en alt omfattende Landbrugsoverenskomst, samt Tilvejebringelse af en Hovedoverenskomst for Landbruget svarende til Septemberforliget.

Hovedoverenskomsten er i det store og hele samtlige Septemberforligets Bestemmelser samarbejdet med de mellem Hovedorganisationerne sidst vedtagne Forhandlingsregler. Naturligvis er visse forlængst forældede Bestemmelser i Septemberforliget udeladt, ligesom ogsaa den Omstændighed, at der ikke findes nogen Hovedorganisation for Landbrugets Arbejdsgiverorganisationer, har maattet medføre visse Ændringer i og Afvigelser fra de førnævnte Overenskomster. Hovedorganisationerne er saaledes erstattet af et saakaldt *Mæglingsraad,* bestaaende af Repræsentanter for de kontraherende Organisationer. Dette Mæglingsraad har samme Funktioner som Hovedorganisationerne efter Septemberforliget. Det vil sige, for dette skal

Sager, der angaar paastaaede Brud paa Hovedoverenskomsten, behandles, før de indbringes for Den faste Voldgiftsret, ligeledes er Raadet den sidste Instans i Forhandlinger om de almindelige Overenskomster.

Fristen for Varsling af Konflikter er en Uge længere end efter Septemberforliget, idet første Varsel om, »at man agter at forelægge o. s. v.«, skal gives med 14 Dages Frist.

Med Tilvejebringelsen af dette nye Retsgrundlag for Overenskomstforholdet i Landbruget skulde en væsentlig Del af den af Landbrugets Repræsentanter saa stærkt paaberaabte Frygt for Konsekvenserne af at indgaa paa overenskomstmæssige Aftaler være bortryddet og der dermed være gjort et godt Skridt fremad paa Vejen henimod overenskomstmæssigt ordnede Løn- og Arbejdsforhold i hele Landbruget.

— — —

Som allerede omtalt blev den truende Konfliktsituation i Foraaret bragt til Afslutning ved en Lov, der fornyede de af Forligsinstitutionens Mæglingsforslag omfattede Overenskomster fra det Tidsrum og med de Ændringer samt paa de Vilkaar, der indeholdtes i dette Mæglingsforslag.

Denne Lov saa vel som *Statsmagtens Indgreb* i Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere var ganske naturligt et af Hovedpunkterne paa Dagsordenen for *De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling* i Maj 1937. Under den meget omfattende Debat blev det navnlig gjort gældende, at disse Statsindgreb svækker Organisationernes Evne til selv at løse deres Opgaver, og at den aarlige Overenskomstsituation derfor ikke hvert Aar maa munde ud i, at Staten træffer en endelig Afgørelse, da dette vil medføre, at Parternes og deres Organisationers Ansvar forflygtiges. Man erkendte ganske vist Regeringens Vanskeligheder og dens Ansvar over for Erhvervslivet og Landets Økonomi, men vendte sig mod den Opfattelse, at Statsindgreb i Arbejdskonflikter i Fremtiden skal være Regelen. I den hertil vedtagne Resolution trækkes der med Henblik paa det forøgede Ansvar, der paahviler vor Bevægelse i Kraft af dens nuværende Indflydelse paa Regering og Rigsdag, Linier op for Fagbevægelsens Stilling under de ændrede økonomiske Forhold og principielt udtaler den sig for Bevarelsen af Fagforeningernes Aktionsfrihed, samtidig med at den erkender Nødvendigheden af at tage rimelige Hensyn til Landets erhvervsmæssige Stilling og det politiske Styrkeforhold. Den tilsiger desuden Socialdemokratiet fortsat Støtte og Medvirken til en forsvarlig Løsning af ethvert Spørgsmaal af økonomisk og erhvervsmæssig Betydning for de faglige Organisationer.

— — —

Et andet Spørgsmaal, der var til Behandling paa Generalforsamlingen var Spørgsmaalet om Afgørelsesformen i Overenskomstsituationen, nærmere betegnet De samvirkende Fagforbunds *fælles Afstemningsregler*. Diskussionen paa Generalforsamlingen udmundede i Vedtagelse af et Forslag, der bemyndigede Forretningsudvalget til at udarbejde og fremsætte endeligt Forslag til Afstemningsregler. Det bestemtes endvidere, at dette Forslag skal behandles og afgøres paa en ekstraordinær Generalforsamling, forinden Overenskomstsituationen i 1938 er saa vidt fremskreden, at der kan blive Brug for de fælles Afstemningsregler. Denne Generalforsamling vil finde Sted den 18. Januar.

— — —

I en Udtalelse angaaende *Arbejdstidsforkortelse* og *Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden* krævede Generalforsamlingen kraftige og varige Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden. Som saadan pegede Generalforsamlingen paa Indførelse af 40-Timers-Ugen i Haandværk og Industri og for Arbejdere og Tjenestemænd i offentlige og koncessionerede Virksomheder samtidigt med, at Lønnen bevares i den størst mulige Udstrækning. Endvidere krævedes Igangsættelse af offentlige Arbejder og Støtte til det private Initiativ, bl. a. ved Boligbyggeri.

Til Slut fremsattes Ønsket om en *Lovgivning om Ferie* under Henvisning til, at et meget stort Antal Arbejdere endnu ikke har opnaaet dette kulturelle og sundhedsmæssige Gode. Feriekravet blev yderligere understøttet paa den nordiske Samarbejdskomités Møde i Stockholm, der vedtog en Udtalelse, hvori de nordiske Regeringer anmodes om snarest muligt at træffe Foranstaltninger til en tilfredsstillende Løsning af dette Spørgsmaal. Denne Henstilling er som bekendt imødekommet af Socialministrene i de nordiske Lande, der for Tiden har Love under Overvejelse, der skal sikre alle Lønarbejdere Ret til en aarlig Sommerferie med Løn. Herhjemme vil der blive fremsat et Lovforslag i nær Fremtid.

Generalforsamlingen besatte endvidere *Formandspladsen* i De samvirkende Fagforbund, som var blevet ledig ved *Vilhelm Nygaards* Død. Til Formand valgtes den tidligere Næstformand, *Chr. Jensen*, og til Næstformand i dennes Sted den hidtilværende Sekretær *Knud V. Jensen*. Begge er saa kendte Mænd inden for Fagbevægelsen, at en Repræsentation er overflødig.

— — —

De samvirkende Fagforbund sluttede Aaret 1936 med 64 tilsluttede Organisationer og 407.465 Medlemmer. I 1937 har 4 hidtil udenforstaaende Forbund søgt Optagelse i den faglige Centralorganisation: nemlig Radiotelegrafistforeningen af 1917, Sømændenes Forbund, Søfyrbødernes Forbund og Dansk Tømrerforbund. Ved Udgangen af 1936 talte disse 4 Forbund tilsammen 16.394 Medlemmer, og desuden kan en Række af de øvrige Forbund notere en ret betydelig Fremgang, saaledes at det samlede Medlemsantal ved Aarsskiftet ifølge de hidtil foreliggende Oplysninger kan anslaas til mindst 440.000 i 68 tilsluttede Organisationer. Fremgangen i det svundne Aar vil formentlig være omtrent lige saa stor som i 1934, hvor bl. a. Landarbejderforbundets Sammenslutning med Dansk Arbejdsmandsforbund medførte en Stigning i De samvirkende Fagforbunds Medlemsantal paa ca. 50.000.

For Tiden finder der Forhandling Sted med forskellige Forbund angaaende Optagelse i De samvirkende Fagforbund, men det er endnu ikke muligt at udtale sig om det formentlige Resultat af disse Forhandlinger. — Alt i alt kan der om

Aaret 1937 siges, at der ligesom i de senere Aar har været en betydelig Fremgang med Hensyn til Antallet af tilsluttede Organisationer og Medlemmer. De fagorganiserede Arbejdere i vort Land har i de seneste Aar i stadig større Udstrækning samlet sig inden for De samvirkende Fagforbunds Rammer, og det er vort Haab, at denne heldige Udvikling vil blive fortsat i det kommende Aar.

— — —

Ved Aarets Udgang befinder vi os igen midt inde i en Overenskomstsituation af større Omfang end i de nærmest foregaaende Aar. Foruden de normalt den 1. Marts 1938 udløbende Overenskomster for ca. 100.000 Arbejdere, det vil sige de i Foraaret 1936 paa 2 Aar sluttede Overenskomster, foreligger der Opsigelse for de i Foraaret 1937 afsluttede 2-aarige Overenskomster, der ligeledes anslaas til at omfatte ca. 100.000 Arbejdere, idet disse Overenskomster indeholder en Bestemmelse om, at et Pristalsudsving paa 6 Point — altsaa fra 175 til 181 — giver Ret til Opsigelse allerede i Aar. Da Oktober-Pristallet er steget til 183 og de paagældende Forbund derfor har opsagt Overenskomsterne, vil ca. 200.000 Arbejdere være inddraget i Overenskomstbevægelsen.

Til Drøftelse af hele Situationen og til Formulering af Kravene har der i November Maaned været afholdt en Række Møder mellem Repræsentanter for Forbundene indenfor de forskellige Industrigrupper. Det er en ny Form for Samarbejde, som i Henhold til De samvirkende Fagforbunds fælles Afstemningsregler for første Gang blev etableret forud for den sidste Overenskomstsituation og nu i betydelig udvidet Omfang tænkes fortsat ved Overenskomstforhandlingerne i 1937/38. Naar Overenskomstsituationen har fundet sin Afslutning, vil der være Lejlighed til at komme nærmere ind paa Forløbet og Resultatet af dette Samarbejde.

Hurtigere end ventet er man i Aar i forskellige vigtige Fag blevet enige om Forslag til nye Overenskomster. Dette gælder bl. a. for Tobaksarbejderne, Skraatobaksarbejderne, Typograferne i København, Beklædningsindustrien, Bogbinderne, Hatte- og Buntmagere samt de under Metalarbejdernes Centralorganisation hørende 8 Forbund, hvor Overenskomsterne enten allerede er fornyede eller er til Afstemning blandt Medlemmerne. Der er her opnaaet et Løntillæg paa gennemsnitlig 5 pCt. Forhandlingerne i disse Fag har været præget af Organisationernes Vilje til selv at ordne Fagets Forhold uden Medvirken udefra, hvad der selvsagt har sin store Betydning.

Da dette skrives, kan Overenskomstforholdet siges at være bragt i Orden for over 65.000 Arbejdere, men dermed er Spørgsmaalet om Krig eller Fred paa Arbejdsmarkedet endnu ikke afgjort; thi Erfaringen fra tidligere Aar viser, at Overenskomstsituationen trods en forholdsvis fredelig Begyndelse senere hen dog kan tilspidses og udmunde i en Storkonflikt.

Med Henblik paa den skete Prisstigning er Arbejdernes Krav saa rimelige, at det med nogen god Vilje fra Arbejdsgivernes Side skulde være muligt at naa en Forstaaelse ad Forhandlingens Vej, men for Fagforbundene gælder det ikke desto mindre om at være forberedt paa alle Eventualiteter.

— — —

Ligesom det svundne Aar vil sikkert ogsaa 1938 stille Fagbevægelsen og hele Arbejderbevægelsen overfor nye Problemer og nye Vanskeligheder, der skal løses paa Samarbejdets Grund. Trods Tidens mangeartede og komplicerede Forhold skal Arbejdet for Forbedring af Arbejderklassens Kaar fortsættes, de allerede opnaaede Positioner yderligere befæstes og nye Opgaver tages op. Maatte det kommende Aar bringe Fagbevægelsen og alle øvrige Grene af dansk Arbejderbevægelse videre Fremgang, saaledes at de med øget Styrke kan arbejde for Virkeliggørelsen af de fælles Maal.

Ved Aarskiftet takker vi alle vore tilsluttede Organisationer for godt Samarbejde i det svundne Aar og for deres Medvirken til Løsning af de fælles Opgaver samt ønsker dem et godt og heldbringende Nytaar.

Forretningsudvalget.

RUNDSKUE

NORDISK SAMARBEJDSKOMITE. Arbejderbevægelsens nordiske Samarbejdskomité var den 11. og 12. December samlet til Møde i København. Der var mødt Repræsentanter for Socialdemokratiet og Fagbevægelsen i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Fra Danmark deltog som Repræsentanter for Partiet Statsminister *Stauning*, Forsvarsminister *Alsing Andersen*, Partisekretær *Hedtoft-Hansen* og Hovedkasserer *C. Klüwer*, for De samvirkende Fagforbund Formanden *Chr. Jensen*, Næstformand *Knud V. Jensen*, Forbundsformand *P. Andersen* og Sekretær *Laur. Hansen*.

Til Behandling forelaa Spørgsmaalet om videre Udvikling af det økonomiske Samarbejde imellem Oslo-Staterne, særlig foranlediget ved den paa hollandsk Initiativ afholdte Konference. Der var Enighed om fortsat at medvirke til nævnte Samvirken, idet man foreløbig vil anbefale de hollandske Partifæller, at man udveksler Oplysninger og tilvejebringer en Rapport om Sagen, idet man ogsaa anbefaler den internationale faglige Organisation og den socialistiske Internationale at optage de handelspolitiske og økonomiske Spørgsmaal til videre Behandling.

Iøvrigt drøftedes en Række organisatoriske Spørgsmaal af Interesse for Nordens Arbejderbevægelse.

OVERENSKOMSTSITUATIONEN. Siden sidste Nummer af Bladet er der i adskillige Fag ved Forhandling opnaaet Enighed om Forslag til ny Overens-

komst. *Kvindeligt Arbejderforbund* har saaledes afsluttet nye Overenskomster med en Række Enkeltfirmaer og Foreninger omfattende flere Hundrede Kvinder. De fleste Overenskomster er afsluttet for 2 Aar med den sædvanlige Ventilbestemmelse om Opsigelsesret ved et Pristalsudsving paa 6 Points, og i intet Tilfælde er der sluttet paa mindre Løntillæg end 5 pCt.

Snedkerforbundet har afsluttet ny Overenskomst med Foreningen af Pianofabrikanter. Der er opnaaet en generel Forhøjelse af alle Lønninger med 5 pCt. samt ekstra Tillæg til særlig lave Lønninger. Overenskomsten gælder til 1940 med den sædvanlige Ventilbestemmelse og omfatter ca. 200 Arbejdere. Derimod er Forbundets Forhandlinger med Jernindustriens Sammenslutning om Overenskomsten for de i Jernindustrien beskæftigede 1200 Snedkere strandet paa Spørgsmaalet om Forhøjelse af Minimumsløn og Mindstebetaling. Spørgsmaalet vil nu formentlig gaa til Hovedorganisationerne.

Ved *Dansk Skrædderforbunds* Forhandlinger med Arbejdsgiverne er det lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, hvorefter der til alle gældende Time- og Ugelønssatser ydes et Tillæg af 6 pCt. til Kvinder og 5 pCt. til Mænd. Akkordpriskuranternes Satser forhøjes med 5 pCt. Endvidere er der gennemført Ændringer af Overenskomsterne, der er af betydelig Værdi for Medlemmerne; deriblandt en Bestemmelse om, at Værksteder er obligatoriske for baade Kvinder og Mænd i Faget. Overenskomsten gælder for 2 Aar, men kan opsiges allerede i 1939, saafremt Pristalsudsvinget udgør 6 Points. Overenskomstforslaget, der omfatter henimod 14.000 Arbejdere, skal nu forelægges til Godkendelse for de kompetente Organisationsinstanser.

I Papirvareindustrien er man blevet enige om et Overenskomstforslag for Industriens ca. 1100 *Bogbindere*, og *Hatte- og Buntmagerforbundet* har tiltraadt et Forslag til Overenskomst for ca. 700 Medlemmer i Pelsvarebranchen. Begge Overenskomster er 2-aarige og vil nu blive forelagt Medlemmerne til Godkendelse.

I en Række andre Fag er der optaget Overenskomstforhandlinger, der dog kun har været af orienterende Karakter og vil blive fortsatte i de kommende Uger.

FORLIGSINSTITUTIONEN. I Henhold til derom fra Den faste Voldgiftsret modtaget enstemmige Indstilling har Socialministeriet under 17. Decbr. genudnævnt Direktør for Københavns Vandforsyning, Ingeniør *Poul Sørensen* til Forligsmand for Tiden fra 1. Januar 1938 til 31. December 1940.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. I Forhold til Oktober Maaned har Industriproduktionen holdt sig uforandret i November, idet Industriens Produktionsindeks for November fortsat er 131 mod 132 for samme Maaned i Fjor (1931 = 100). Nedgang viser Tekstilindustrien fra 129 til 127, Beklædningsindustrien fra 135 til 134, Læderindustrien fra 149 til 144, Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 123 til 122, Jernindustrien fra 130 til 128 og Grafisk- og tekn.-kemisk Industri fra 137 til 136, mens Træindustriens Indekstal er steget fra 134 til 139 og Næringsmiddelindustriens fra 130 til 132.

Beskæftigelsestallet for Industrien (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for November Maaned beregnet til 1.287.000 mod 1.324.000 i Oktober og 1.287.000 i November 1936.

ET JUBILÆUMSSKRIFT. I Anledning af 25-Aarsdagen for Bogforlaget »Fremad«s Indvielse har Forlaget udgivet et smukt udstyret Jubilæumsskrift, der giver en fyldig Oversigt over Bogforlagets Udvikling og Virksomhed gennem de 25 Aar.

Med den lille Startkapital paa 10.000 Kr., indskudt som Aktiekapital af Socialdemokratisk Forbund, og et tilsvarende stort Driftslaan, ydet af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, er Forretningens Omfang nu ti Gange større end ved Begyndelsen. Gennem gentagne Udvidelser er Aktiekapitalen steget til 100.000 Kr. Tiltrods for, at Kunsthandelen ophørte og Radiohandelen skiltes ud under *Arako*, har Omsætningen stadig været voksende.

Siden »Fremad«s Oprettelse har Forlagsvirksomheden omfattet 275 Skrifter og Bøger med et samlet Oplagstal paa næsten 1,3 Millioner Eksemplarer, heri dog ikke medregnet Virksomheden i indeværende Aar. Den samlede Værdi kan næppe anslaas til meget mindre end 1½ Million Kroner.

Festskriftet er forsynet med en Række Illustrationer, der viser, hvilke Emner og Navne Forlagsvirksomheden har beskæftiget sig med.

DET NATIONALE DIKTATUR. I Serien »Nyt Socialt Bibliotek« har Dansk Forening for social Oplysning paa Martins Forlag udsendt et nyt Bind: *Det nationale Diktatur*. Bogens Forfatter er den svenske Professor *Herbert Tingsten*, der i 1924 blev Docent i Statskundskab ved Uppsala Universitet og fra 1935 har været Professor ved Stockholms Højskole i samme Fag. Bogen giver en kritisk, men dokumenteret Fremstilling af de senere Aars Udvikling i Tyskland, Italien og Østrig. Særlig Vægt lægges der paa Fremstillingen af de Ideer, til hvilke den tyske Nationalsocialisme, den italienske Fascisme og den konservative, katolskprægede østrigske Fascisme støtter sig.

Bogen behandler saaledes et meget aktuelt Emne, som ikke mindst har Interesse for alle socialdemokratiske Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter

Træindustriarbejdere hos A/S Dansk Skovindustri's Krydsfinérfabrik i Næstved.

I Anledning af en Konflikt hos *A/S Dansk Skovindustri, Krydsfinérfabriken*, Næstved, enedes man ved et Møde den 17. November om følgende:

»Arbejdernes Repræsentanter erkender, at der er etableret en ulovlig Arbejdsstandsning af de Arbejdere, der den 12. ds. nedlagde Arbejdet, men paastaar for 2. Holds Vedkommende, at disse blev forhindret i at komme i Arbejde foranlediget af Virksomhedens Dispositioner. Dette sidste bestrider Virksomheden, idet den oplyser, at Kedlen har været fyret op og Limen blandet.

Arbejdernes Repræsentanter paalægger samtlige Arbejdere at genoptage Arbejdet Fredag Morgen den 19. ds., og Arbejdsgiverne erklærer sig rede til at modtage samtlige de paagældende Arbejdere, der deltager i Arbejdsstandsningen. Limblanderen paabegynder saa betids, at Arbejdet uhindret kan paabegyndes til den fastsatte Tid.

Arbejdsgiverne forbeholder sig eventuelt at rejse Erstatningskrav, idet Arbejderne i saa Tilfælde forbeholder sig at rejse Kontraklage vedrørende 2. Hold.

Arbejdernes Repræsentanter forbeholder sig fagretslig at faa behandlet Klager angaaende Arbejdsledelsen og ad de lovmæssige Veje at faa behandlet Beskyldningen for Beruselse.«

Arbejdsmænd hos Frøfirmaet Fr. Dreyer, Aarhus.

Den 20. November enedes man ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen om følgende Ordning for *Frøfirmaet Fr. Dreyer,* Aarhus:

De hidtil gældende Overenskomstforhold og Lønvilkaar er fortsat gældende til 1. April 1938, hvorefter den til den Tid gældende Overenskomst mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus og Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus samt de for Sammenslutningens Medlemmer indenfor Frøbranchen til den Tid gældende Skiftarbejdsregler træder i Kraft.

Angaaende Skifthold og Afspadsering af Overarbejde er der ved lokal Forhandling opnaaet en Ordning.

Arbejdsmænd hos Firmaet Brdr. Rosendahl.

To Klager over *Firmaet Brdr. Rosendahl* behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. November med følgende Resultat:

1) Firmaets Beskæftigelse af kvindelig Arbejdskraft til Pakning.
   Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til Spørgsmaalets videre Forfølgning.
2) Mønstring til Bivognskørsel.
   Man enedes om, at det ved Mønstringen skal tilkendegives vedkommende Arbejder, hvilket Arbejde han skal udføre.
   Hvor der antages løs Arbejdskraft til Bivognskørsel, som falder udenfor Flytteoverenskomsten, betales vedkommende Arbejder Kr. 1,31 pr. Time.

Chauffører hos A/S De forenede Vognmandsforretninger.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. November behandledes en Klage fra Chaufførernes Fagforening over *A/S De forenede Vognmandsforretninger* vedrørende Turistbilkørsel.

Sagen forligtes, idet Aktieselskabet indgik paa til fuld Afgørelse af den rejste Klage at betale Kr. 21,18.

Samtidig behandledes et Spørgsmaal angaaende Tøjpenge. Enighed opnaaedes ikke, og Forbundet forbeholdt sig derfor sin Stilling.

Kuske hos Vognmand Chr. Nielsen, København.

Den 22. November behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen to Klager fra Kuskenes Fællesforbund over *Vognmand Chr. Nielsen,* København, med følgende Resultat:

Til fuld Afgørelse af de rejste Klager over Underbetaling betaler Vognmand Chr. Nielsen til Kuskenes Fællesforbund Kr. 750,00, der erlægges med 150 Kr. den 2. December og derefter 150 Kr. hver følgende 2. i Maaneden indtil Beløbet er betalt.

Vognmand H. P. Sørensen (M/S Allan).

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og *Vognmand H. P. Sørensen* var der opstaaet Uoverensstemmelser, der havde givet Anledning til en Klage fra Arbejdsgiverforeningen.

Denne Sag, der blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. November, kom paa en mærkelig Maade ud af Verden, idet Fuldmægtig Elmquist, der var Arbejdsgiverforeningens Repræsentant, meddelte, at der ikke vilde ske noget fra Arbejdsgiverforeningens Side med Hensyn til Sagens videre Behandling.

Aarsagen til Arbejdsgiverforeningens Stilling var, at Vognmanden paa Fællesmødet kom til at fortælle, at han havde haft en uorganiseret Stevedor til at udføre Arbejdet for sig, og da Forbundet ikke har nogen Overenskomst med den paagældende Stevedor, der iøvrigt er Medlem af Havnearbejdernes Fællesforbund, var der ikke organisationsmæssig Basis for Arbejdsgiverforeningens Klage, og Sagen kunde derfor betragtes som afsluttet.

Arbejdsmænd hos Murermester Eyvind Hansen.

En Klage over at Jord- og Betonarbejdernes Fagforening skulde have iværksat en Blokade overfor *Murermester Eyvind Hansen* vedrørende Udførelsen af nogle Trapper, behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Februar.

Mødet sluttede med, at Uoverensstemmelsen bragtes ud af Verden med følgende Protokolat:

Den omhandlede Sjakformand paabegynder straks Arbejdet med Jernbetontrapper og Perrontage og antager sammen med Mesteren den nødvendige Arbejdskraft.

Eventuelle faglige Uoverensstemmelser henvises til Afgørelse ad fagretslig Vej.

Clausholm- og Sofie Amaliegaards Skovdistrikt og Bidstrup Skovdistrikt.

I Anledning af, at en Konflikt mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og *ovennævnte Skovdistrikter* for Oprettelse af Overenskomst ikke gav det ønskede Resultat, etableredes med Bistand fra Træindustriarbejderforbundet Sympatistrejke og -blokade overfor Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i Forholdet til de paagældende Skovdistrikter.

Denne Aktion har nu givet til Resultat, at D.A.F. har faaet oprettet Overenskomst, og Sympatistrejken er dermed hævet.

Bageriarbejdere paa Biskuitfabriken »Oxford«, Hjørring.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. December behandledes en Klage fra Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund over, at *Biskuitfabriken »Oxford«,* Hjørring, imod den gældende Løn- og Arbejdstidsordning ved Indskrænkning af Arbejdstiden havde afkortet det daglige Timeantal og dermed ogsaa den daglige Fortjeneste.

Det konstateredes, at der ingen skriftlig Overenskomst eksisterede, men at der var en faktisk Løn- og Arbejdstidsordning stærkt analog med den i sin Tid aftalte Overenskomst, der ikke var blevet underskrevet.

Forbundet markerede, at der ingen Timelønsafløninger kunde finde Sted, idet Lønnen var baseret paa Ugelønsprincippet, — ligesom Dagløn var tolereret. — En eventuel Indskrænkning af Arbejdstiden kunde derfor kun ske ved Afkortning af Dageantallet.

Enighed opnaaedes ikke, hvorefter Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Elektrikere hos Installatør E. D. Christensen, Randers.

Den 25. November behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage angaaende Forholdene hos *Installatør E. D. Christensen,* Randers. Man enedes om at slutte Sagen paa følgende Maade:

Afdelingen indrykker inden 8 Dage under Fagmeddelelser i Randers Social-Demokrat følgende:

»Paa given Foranledning skal vi udtale, at vore Meddelelser om, at ingen organiseret Elektriker maa søge eller modtage Arbejde hos Installatør E. D. Christensen, Lille Voldgade, forinden Henvendelse er sket til Afdelingen, ikke betyder, at det er forbudt at arbejde for E. D. Christensen.

Afdelingen ophæver hermed Paabudet om, at Henvendelse skal ske, inden Arbejde søges hos Installatør E. D. Christensen.«

Til Sagens Afslutning betaler Afdelingen til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Kr. 100,00.

Elektrikere hos Installatør Viggo Dencker, København.

En Klage angaaende Forholdene hos *Installatør Viggo Dencker,* København, behandledes paa et Fællesmøde den 25. November, hvor man enedes om følgende:

I Anledning af, at Elektrikerne C. R. Henriksen og A. E. Sølvergren den 10. November bortgik fra Arbejdet hos Installatør Dencker, udtaler Fagforeningen, at dette skyldtes en beklagelig Misforstaaelse.

I Betragtning af, at Installatøren har faaet Arbejdskraft til den i Sagen omhandlede Timeløn, henlægges Sagen.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere paa Metalvarefabriken »National«, Søborg.

Metalvarefabriken »National« havde i Strid med Overenskomstens Bestemmelser antaget en Arbejder, som ikke var Medlem af Forbundet. I den Anledning afholdtes et Møde paa D. s. F.s Kontor den 30. November. Da den paagældende Arbejder var afskediget, enedes man om, at Firmaet betaler en Bod for den skete Overtrædelse paa 100 Kr., som indbetales til Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundets Feriehjem. Sagen betragtes derefter som sluttet.

Funktionærer hos Firmaet Carl Jacobsen & Co.

Trods gentagne Henvendelser fra Forbundet til *Firmaet Carl Jacobsen og Co.* om en Forhandling om Løn- og Arbejdsvilkaar for de i Firmaet ansatte Inkassatorer, var det ikke lykkedes at faa et Møde i Stand, hvorfor D. s. F. rettede Henvendelse til Dansk Arbejdsgiverforening om et Møde, forinden man iværksatte Blokade overfor Firmaet.

Dette Møde blev afholdt den 26. November, og man enedes her om, at der mellem Forbundet og Firmaet optages Forhandling om en Overenskomst. Disse Forhandlinger skulde være paabegyndt senest den 10. December. Forbundet staar iøvrigt frit, hvis Forhandling ikke er optaget eller ikke giver det tilsigtede Resultat.

NYT FRA UDLANDET

FAGBEVÆGELSEN I NORGE. Den faglige Landsorganisation i Norge har i de senere Aar været i uafbrudt Fremgang. I August Maaned passerede Landsorganisationens Medlemstal de 300.000, og de for Oktober Maaned foreliggende Indberetninger melder om ialt 305.961 Medlemmer. I dette Tal er medregnet 6.736 arbejdsløse, som ikke er tilsluttet noget Forbund, men tilhører særlige Foreninger for arbejdsløse, der arbejder i Tilknytning til Landsorganisationen.

De største Forbund indenfor Landsorganisationen er Skov- og Landarbejderforbundet med 29.845, Jern- og Metalarbejderforbundet med 28.850, Bygningsarbejderforbundet med 27.993, Kommunalarbejderforbundet med 23.649 og Arbejdsmandsforbundet med 20.714 Medlemmer.

1. MAJ — HELLIGDAG I SVERIGE. Det svenske Socialministerium har udarbejdet et Lovforslag, der i visse Henseender ligestiller 1. Maj med almindelige Helligdage, d. v. s. at 1. Maj bliver Helligdag uden kirkelig Karakter. I Motiveringen til Lovforslaget henvises til, at 1. Maj har faaet et traditionelt Præg af almindelig Fridag, og at Tiden nu synes at være inde til at give Dagen Karakter af en obligatorisk Fridag i samme Udstrækning, som naar det gælder Søn- og Helligdage.

SPLITTELSEN I DEN SPANSKE FAGBEVÆGELSE. Den 7. og 8. December var Bestyrelsen for den internationale faglige Central samlet til et ekstra Møde i Paris for at drøfte Stillingen indenfor den spanske Fagbevægelse. I Mødet deltog Repræsentanter for de to Retninger indenfor den spanske Landsorganisation, der gav Udtryk for Ønsket om en Genoprettelse af den fulde Organisations- og Aktionsenhed og anmodede den faglige Internationale om at fortsætte sine Bestræbelser i den Retning. Bestyrelsen imødekom dette Ønske og besluttede at sende en Delegation til Spanien for paa Stedet at søge at føre de paabegyndte Forligsforhandlinger til en heldig Afslutning.

FORHANDLINGERNE I MOSKVA. Som allerede meddelt her i Bladet fandt der den 23.—26. November Forhandlinger Sted i Moskva mellem en Delegation fra den internationale faglige Central og en Delegation fra den russiske Landsorganisation.

Efter en Meningsudveksling godkendte begge Delegationer de grundlæggende Betingelser for Tilvejebringelse af Enhed mellem den russiske Landsorganisation og I. F. C. paa Basis af faglig Enhed i Kampen mod Krig og Fascisme i hele Verden.

Den sovjetrussiske Landsorganisations Delegation og I. F. C.'s Delegation forpligter sig til straks at forelægge de fundamentale Principer, som fremgik af Forhandlingerne, til Godkendelse af den russiske Landsorganisations Præcidium henholdsvis af I. F. C.'s Bestyrelse og Repræsentantskab.

Efter disse Organisationers Drøftelse og Godkendelse af de nævnte Forslag skal der træffes Beslutning om den russiske Landsorganisations Optagelse i I. F. C.

Den foreløbige Aftales Indhold vil først blive bekendtgjort, naar den har været til Behandling i de kompetente Organisationsinstanser, og disses Beslutning foreligger.

ET 40 AARS JUBILÆUM. I Dagene den 4.—6. December afholdt den fælles Landsorganisation i Tjekoslovakiet en ekstra Kongres og fejrede i Forbindelse hermed sit 40 Aars Jubilæum. Landsorganisationen tæller for Tiden ca. 700.000 Medlemmer i 73 Forbund, hvoraf de saakaldte tyske Forbund har deres egen Landsorganisation i Reichenberg, der er en Afdeling under den jubilerende Organisation.

Ved en storslaaet Jubilæumsfestlighed, der var besøgt af over 1000 Repræsentanter for de tilsluttede Forbund og Fællesorganisationer, talte bl. a. ogsaa Kongressens udenlandske Gæster, deriblandt Sekretær *Ejler Jensen*, der repræsenterede De samvirkende Fagforbund.

SVIGTENDE KONJUNKTURER. Ifølge »Federal Reserve Board« mindskedes Industriproduktionen i U. S. A. i Oktober Maaned endnu hurtigere end i September — og Tilbagegangen fortsattes ogsaa i November.

»Federal Reserve Board«s Produktionsindeks udgjorde for Oktober 103 mod 111 for September. Gennemsnitstallet for Aarets første otte Maaneder var 116. Produktionsnedgangen har været ledsaget af en Nedgang i Beskæftigelsen og en Sænkning af Prisniveauet. Derimod har der ikke været Nedgang i Handelsomsætningen, der var nogenlunde af samme Omfang som i de foregaaende Maaneder.

Ogsaa i England viser den industrielle Produktion nogen Nedgang trods den vældige Oprustning. Indekstallet for Industriproduktionen (1930 = 100) er i det tredje Kvartal gaaet ned fra 135,4 til 131,2 i Forhold til det nærmest forudgaaende Kvartal, men er dog større end i det tredje Kvartal i Fjor, hvor det kun var 122,5.

Det vilde dog være fejlagtigt af disse Tal at drage afgørende Slutninger, da Nedgangen godt kan skyldes sæsonmæssigt betingede Forhold eller Foreteelser af tilfældig eller midlertidig Karakter.

FRA DEN FINSKE LANDSORGANISATION. Den 19. December afholdt den finske Landsorganisation et ekstra Repræsentantskabsmøde. Det vigtigste Punkt paa Dagsordenen var Valg af ny Formand i Stedet for E. Huttunen, der har overtaget Stillingen som Direktør for Folkepensionsanstalten. I hans Sted valgte Repræsentantskabet *Eero A. Vuori*, der hidtil var Hovedredaktør for det socialdemokratiske Blad, Kansan Työ i Viborg. Den nye Formand, som er en kendt Mand indenfor den socialdemokratiske Bevægelse og tillige har taget aktiv Del i Fagbevægelsen, er kun 37 Aar.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 2446:

Typografer hos Firmaet Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af den 16. Decbr. 1937 i Sag Nr. 2446: De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund og dettes Københavns Afdeling mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening paa Firmaet Bianco Lunos Bogtrykkeris Vegne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund og dettes Københavns Afdeling indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening paa Firmaet Bianco Lunos Bogtrykkeris Vegne med Paastand om, at der idømmes Firmaet en Bod for Brud paa Bestemmelserne om Overarbejde i den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typografforbund gældende Tarif.

Denne Tarif har siden 1934 indeholdt følgende Bestemmelser om Overarbejde:

»Overarbejde skal søges indskrænket og iøvrigt saa vidt muligt undgaas«, hvorefter det i en Parentes tilføjes:

»Under Hensyn til Ønskeligheden af i videst muligt Omfang at give Fagets ledige Arbejdskraft Adgang til Deltagelse i Fagets Arbejde, og under Henvisning til Tarifens i § 2 A Stk. 9 indeholdte Bestemmelse om, at Overarbejde skal søges indskrænket og iøvrigt saa vidt muligt undgaas, udtaler Københavns Bogtrykkerforening sin Beredvillighed til effektivt at støtte Dansk Typografforbunds Bestræbelser for at undgaa Overarbejde, som ikke er absolut paakrævet, ved at skabe forøget Arbejdsmulighed for de Arbejdsløse.«

Angaaende en Begrænsning eller Fiksering af Omfanget for tilladt Overarbejde indeholder Tarifen iøvrigt ingen nærmere Bestemmelser, hvorimod Tillægsbetalingen for Overarbejdstimerne er fastsat til usædvanlig høje Procentsatser (50% for de første 4 Timer, 100% for Overarbejde derudover).

Klagen har Hensyn til, at Firmaet Bianco Lunos Bogtrykkeri i Tiden fra 26. Juni til 30. Juli d. A. har ladet sit tekniske Personale udføre Overarbejde i godt 2000 Timer, der falder meget ujævnt paa de enkelte Arbejdere; ganske særlig har Klagerne paatalt, at adskillige af Firmaets Trykkere i de nævnte 5 Uger har maattet udføre Overarbejde i 60 à 68 Timer eller gennemsnitlig over 2 Timer daglig. Der gik i det paagældende Tidsrum ca. 50 københavnske Trykkere ledige, og Klagerne hævder, at Firmaet meget vel blandt de arbejdsledige kunde have skaffet sig brugelig Arbejdskraft til Undgaaelse af Overarbejdet. Firmaet har imidlertid ikke ved Henvendelse til Arbejdsanvisningen gjort noget Forsøg paa at skaffe sig Arbejdskraft blandt de ledige.

Efter Klagernes Opfattelse foreligger der herefter et uomtvisteligt Brud paa Tarifen, og Klagerne finder Støtte for denne Opfattelse deri, at Københavns Bogtrykkerforening efter den 30. Juli at have modtaget Typografforbundets Klage over Forholdene omgaaende meddelte Forbundet, at Bogtrykkerforeningen havde foranlediget, at »det paaklagede Overarbejde hos Luno ophører«.

De Indklagede paastaar Frifindelse. De Indklagede bestrider ikke, at Overarbejdet i det nævnte Tidsrum har haft et usædvanligt stort Omfang, men de hævder, at dette ikke har været overenskomststridigt, idet der fra Firmaets Side blev gjort mest muligt for at begrænse Overarbejdet. Det drejede sig om et Personale paa 110 Arbejdere; fordelt paa hele Personalet har Overarbejdet udgjort gennemsnitlig en god halv Time daglig pr. Arbejder.

Paa Grund af de høje Lønsatser for Overarbejdet har Firmaet selv en iøjnefaldende Interesse i at begrænse dette mest muligt, og naar det netop i den heromhandlede Periode har været saa betydeligt, forklares det af de Indklagede ved, *at* Firmaet i Foraaret havde faaet et Par store Bestillinger, der nødvendigvis maatte færdiggøres i Løbet af Sommeren, altsaa indenfor Ferieperioden 1. Maj—1. Oktober, samt ved, *at* Firmaet fandt det rigtigt og hensynsfuldt saavidt muligt at imødekomme Personalets indtrængende Ønske om at koncentrere Sommerferien til de Uger, der faldt sammen med Skoleferien. Firmaet maatte herefter lade en stor Del af sit Arbejde besørge af andre Trykkerier; der antoges en Del Ekstraarbejdere, og en Del Trykkemaskiner arbejdede med dobbelt Hold. Naar man ikke henvendte sig til Arbejdsanvisningen, beroede det paa, at Firmaets kostbare Maskiner og det Kvalitetsarbejde, Firmaet præsterer, stiller Krav om en særlig kvalificeret Arbejdskraft, og at en saadan ikke antoges at være for Haanden blandt de forholdsvis faa arbejdsledige (for Trykkernes Vedkommende 50 ledige af et samlet Antal paa ca. 900). Naar Overarbejdet efter Bogtrykkerforeningens Henvendelse i Slutningen af Juli ophørte, var det, fordi det store Arbejdsstof, som tidligere havde nødvendiggjort Overarbejdet, nu ebbede ud.

Retten finder at maatte tage Klagernes Paastand til Følge.

Det er udenfor Tvivl, at det paaklagede Overarbejde har haft et *usædvanlig betydeligt* Omfang, og ifølge den citerede Tarifbestemmelse har der paahvilet Bogtrykkerfirmaet en organisationsmæssig Forpligtelse til at undgaa Overarbejde, som ikke er *absolut paakrævet*. Allerede i Foraaret 1937 kunde Firmaet overse, at de indløbne Bestillinger ikke vilde kunne effektueres i den koncentrerede Ferietid, uden at der *enten* maatte overarbejdes i betydeligt Omfang *eller* antages forøget Personale, og efter Firmaets Fremstilling kunde Overarbejdet være undgaaet, saafremt Personalets Ferie var blevet fordelt over hele den overenskomstmæssige Ferieperiode.

Retten kan ikke anse Firmaets Henvisning til Personalets Ferieønsker som fyldestgørende Grund til at fritage Firmaet for dets fulde organisationsmæssige Forpligtelse til at søge Overarbejde undgaaet, ogsaa i den efter Personalets Ønske koncentrerede Ferietid. Hvorvidt det havde været *muligt* for Firmaet — eventuelt i Forbindelse med en Omlægning af Arbejdsforholdene indenfor Virksomheden — at skaffe sig den efter Forretningens Tarv fornødne kvalificerede Arbejdskraft, henstaar ganske vist som usikkert; men den saaledes foreliggende Usikkerhed findes ved Sagens Afgørelse at maatte gaa ud over Firmaet. Efter Indholdet af de citerede Bestemmelser i Tarifen maatte der paahvile Firmaet en Forpligtelse til at være *aktivt virksom* til Undgaaelse af Overarbejdet, og en saadan Aktivitet ses ikke at være udfoldet af Firmaet; navnlig findes det at maatte komme Firmaet til Skade, at det ikke ved Henvendelse til Arbejdsanvisningen har gjort *Forsøg* paa at skaffe sig Arbejdskraft.

Idet Firmaets Forhold herefter findes at have været i Strid med Tarifen, vil Firmaet ikke kunne undgaa at idømmes en Bod, der dog under Hensyn til Sagens særlige Omstændigheder ikke findes at burde bestemmes til et højere Beløb end 300 Kr.

Sagens Omkostninger bør betales af de Indklagede.

K e n d e l s e:

Firmaet Bianco Lunos Bogtrykkeri bør til Dansk Typografforbund betale en Bod paa 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Johs. Weis, Svinget 12.
Aalborg: Tobaksarbejder A. Høy, Ny Kastelvej 26.
Aarhus: Leonhard Hansen, Bruunsgade 22.
Aars: Slagteriarbejder Chr. Jensen, Tingvej 4.
Als, Nørre og Søndre Herred: Overgendarm C. H. Christensen, Skovby St., Als.
Assens, Fyn: Laur. Petersen, Villa »Skovbo«.
Assens pr. Mariager: Emil Nielsen, »Dania«, Assens pr. Mariager.
Bogense: Gunner Jensen, Torvegade 12[1].
Bov: N. P. Andersen, Nygade, Padborg.
Braband: Hans Arildskov, Præstevangen.
Bramminge: J. O. Jensen, Adelgade 3.
Brande: Banearbejder Jens Thorn, Torvegade 22.
Broager og Nybølland: Wilh. Mohr, Egernsund.
Brønderslev: Marinus Pedersen, Dybelsgade 25.
Ebeltoft: Alfred Pedersen, Erik Menvedsvej 10.
Esbjerg: Oskar Svendsen, Niels Juelsgade 5.
Faaborg: Snedker Chr. Christiansen, Øster Møllevej 25[1].
Fakse: Lærer Vald. Henningsen.
Fakse Ladeplads: Niels Olsen, Hulhøj.
Fredericia: Forretter Marius Nielsen, Kongensgade 81[2].
Frederikshavn: Stemmer Carl Olsen, Buen 14.
Frederikssund: Gasværksarbejder Viggo Petersen, Solvej 6.
Frederiksværk: Montør Sv. Aa. Bram, Nørreg. 54.
Glamsbjerg: Jens Juul Pedersen.
Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Rasmussen, Nørre Alle 8, Glostrup.
Graasten og Omegn: Arbejdsmand Carl Olaussen, Ahlefeldtsvej.
Gram og Omegn: Johs. Larsen, Tiset.
Grenaa: Tekstilarbejder Gerhard Kolding, Kannikegade 12.

Grindsted og Omegn: Aage Rasmussen, Nygade 5.
Græsted, Maarum og Omegn: Arbejdsmand Aksel Knudsen, Esbønderup Skovhuse pr. Esrom.
Gørlev: Vejer O. Jacobsen, Sønder Allé.
Haderslev: Peter Mortensen, Clausensvej 4.
Hadsten: Tømrer H. Eriksen, Aagade.
Hadsund: H. Vestermann, Vestergade 36.
Hammel: Slagteriarbejder Carl Gade, Kappelsdal.
Haslev: Maler C. Christensen, Jernbanegade 6.
Helsingør: Portør Vald. Berthelsen, Øresundsvej 3.
Herløv-Hjortespring: Henning Andersen, Frederikssundsvej.
Herning: Banearbejder Th. E. Frederiksen, Sølvgade 1 B.
Hillerød: Sekretær Rickard Børgensen, Grønne Tofte.
Hinnerup: Købmand Anton Jensen.
Hjerm: Martin Kjeldsen, Hjerne St.
Hjørring: Arbejdsm. Asger Larsen, Østergade 20.
Hobro: Vilh. Weirsø, Horsø pr. Hobro.
Holbæk: Maskinsnedker J. P. L. Jensen, Fasanv. 9.
Holeby: Chr. L. Hansen, Magasinvej, Holeby.
Holstebro: Cigarsorterer Poul Nielsen, Skivevej 20.
Hornslet: Snedker Viktor Christiansen.
Horsens: Snedker P. Andersen, Jyllandsgade 37.
Højer og Omegn: Overportør A. Jensen, Storegade 5, Højer.
Hørsholm: F. Nielsen, Nordsjællands Social-Demokrat.
Kalundborg: Kedelpasser P. Oluf Pedersen, Slagelsevej 32 F.
Kauslunde og Gamborg Sogne: Johs. Larsen, Kauslunde St.
Kerteminde: Savskærer Martin Bach, Skolegade 25.
Kjellerup: Aksel Johansen, Torvet 8.
Kolding: Væver Ejner Christensen, Stejlbjergsallé 28.
Korinth: N. P. Christiansen, Ditlevslyst pr. Korinth.
Korsør: Remisearbejder Emil Andersen, Kählersvej 19.
København: Robert Nielsen, Rosenørnsallé 12, St.
Køge: Jens W. Jensen, Tangmosevej 51.
Langaa: Arbejdsmand S. Filipsen, Randersvej, Langaa St.
Lemvig: Chr. Nielsen, Havnegade 48.
Lyngby: Tekstilarbejder Axel Olsen, Sorgenfrivej 4.
Løgstør: Kontorassistent P. Jensen, Bakken.
Maribo: H. C. Andersen, Brødregade 12.
Marstal: Handelsmand Rich. Mathiesen, Strandstræde.
Middelfart: Maskinarbejder Niels Haslund Rasmussen, Blindebomsvej 34.
Mørke: Chr. Rasmussen.
Nakskov: Klejnsmed Harald Hansen, Rødbyvej 55.
Nyborg: Maskinarbejder Sv. Horn, Christianslundevej 78.
Nybøl: Knud Jacobsen.
Nykøbing F.: Tømrer A. V. Jensen, Skolegade 40.
Nykøbing M.: Einar Dahl, Klingenbergsgade 48.
Nykøbing S.: Arbejdsm. Carl Hansen, Algade 15.
Næstved: Repræsent. R. Calum, Hvedevænget 22.
Nørre Aaby: A. K. Hansen, Kirkevej 14.
Nørresundby: Havnearbejder Peter Knudsen, Østergade 65.
Odder: A. Brauer, Claushøj.
Odense: Forretningsfører Niels Jørgensen, Klingenberg 15.
Præstø: Chauffør Svend Madsen, Skibbinge pr. Præstø.
Randers: Alfred Andersen, Fabersvej 20 A.
Ribe: Smed Th. Broe, Nørremarken.
Ringe: Tømrer A. Johansen, Villavej 9.
Ringkøbing: Rasmus Hansen, Østerstrandgade 14.
Ringsted: Bagersvend V. Eliasen, Dronningensgade 17.
Roskilde: A. Kruse, Støden 3.
Rudkøbing: Maskinmester Oscar Jørgensen, Nørrebro 90.
Ry St.: Savskærer Alfr. Rasmussen, Alléen.
Rødby: Arbejdsmand Hjelmer Hansen, Grønnev. 1.
Rønne: Bager Vald. Mogensen, Myregade 1.
Sakskøbing: Lokomotivfører A. L. Jørgensen, Maribovej.
Silkeborg: Maskinarb. Aage Christensen, Thorsgade 21.
Sindal: Arbejdernes Fællesorganisation.
Skagen: Jens Andersen, Teknisk Skole.
Skanderborg: Arbm. Niels J. Nielsen, Adelgade 6.
Skelskør: Aksel Carstensen, Vestergade 5.
Skive: Borgmester W. Madsen, Brøndumsgade 35.
Skjern: Distriktsmontør N. Bentsen, Chr. Hansensvej 1.
Skærbæk: Portør J. C. Andersen.
Slagelse: Kontorbestyrer Andr. Pedersen, Løvegade 42.
Sorø: Havearbejder Chr. Rasmussen, Ingemannsvej 7.
Stege: Charles Matthiasen, Grønsundsvej 1.
Storehedinge: Skræder P. M. Hansen, Vesterg. 24.
Struer: Arbejdsmand M. Winther, Østergade 27.
Stubbekøbing: Johs. Andersen, Carlfeltsvej 25.
Svendborg: Cigararbejder F. Jensen, Posthusvej 16.
Søllerød Sogn: Murer Rasmussen, Søllerød pr. Holte.
Sønderborg: Anders Andersen, Jernbanegade 13[2].
Taarnby Kommune: Arbejdsmand Richard Ludwig, Saltværksvej 68, Kastrup.
Thisted: Arbmd. Chr. Iversen, Østerbakken 24.
Thureby: Frederik Nielsen, Stationsvej.
Trustrup: Fr. Gitzler, Trustrup Station.
Tønder: S. H. Madsen, Uldgade 22.
Tørring: L. Christensen, Frederiksberg.
Vamdrup: Arbejdsm. Karl Kristensen, Nørregade.
Varde: Slagteriarbejder L. P. Larsen, Storegade 6.
Vejen: Arbejdsmand Vilh. Andersen.
Vejle: H. Bressendorf, Dalgade 17[1].
Vemb: Andreas Andersen.
Viborg: Tømrer H. Lundstrøm, Mathiasgade 57[2].
Viby J.: P. C. Jensen, Brinken 3.
Viskinge-Aunsø: Formand Viggo Rasmussen, Svebølle St.
Vojens: H. C. Andersen.
Vordingborg: Arbm. Otto Pedersen, Alsgade 23.
Vraa: Harald Christensen, Møllevej.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 15. JANUAR 1938 * 34. AARGANG

Lov om Forbud mod Overarbejde i Praksis.

Siden vi i »Arbejderen« for den 15. Oktober 1937 beskæftigede os med de Problemer, der for Organisationerne og deres Medlemmer affødtes af Lov om Forbud mod Overarbejde, har der mellem saavel Underorganisationerne som de to Hovedorganisationer, Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, været ført en lang Række Forhandlinger for at tilvejebringe tillempede Regler — jfr. Lovens § 5 — for Afspadsering af præsteret Overarbejde. — Som anført i den paagældende Artikel i »Arbejderen« har det vist sig umuligt at opstille Regler af en bestemt Ordlyd for Afspadsering af Overarbejde, som i Praksis kunde virke som en Generalnævner.

De trufne Aftaler er derfor vidt forskellige, idet de ganske naturligt er afpasset efter de enkelte Fags Tarv og Interesser. — De Aftaler, der indtil nu er godkendt vedrørende Afspadseringsregler, er — kan man godt sige — saa diametralsk modsatte, at hvad der har været De samvirkende Fagforbunds Standpunkt ved et Fællesmøde i et Fag om Formiddagen er blevet Dansk Arbejdsgiverforenings Standpunkt ved Mødet i et andet Fag om Eftermiddagen.

I nogle Fag er man — af Hensyn til Arbejdets Beskaffenhed og Mulighed for at faa de Arbejdsløse draget ind i Produktionen — nødsaget til at tage en længere Opsamlingsperiode af det præsterede Overarbejde, i andre Fag er en saa kort Opsamlingsperiode som overhovedet mulig at foretrække, og endelig er der igen andre Fag, hvor man enedes om at samle Overarbejdstimerne sammen til 48 Timer ialt og derefter foretage Afspadseringen.

Iøvrigt er Arbejdet med Udformningen af denne Lov blevet saa omfattende i Praksis, at Socialministeriet i Oktober Maaned 1937 rettede en Henstilling til de to Hovedorganisationer om at nedsætte et Udvalg bestaaende af 4 Medlemmer — 2 for hver af Hovedorganisationerne — samt en Repræsentant for Ministeriet. — Dette Udvalgs Opgave skulde være at gennemgaa samtlige trufne Aftaler om tillempede Afspadseringsregler og indstille disse til Socialministeriets endelige Godkendelse eller Forkastelse.

Hovedorganisationerne efterkom denne Opfordring, og Udvalget blev nedsat og afholdt sit første Møde den 21. Oktober. — Der er siden denne Dato afholdt en Række Møder, hvor man indtil nu har behandlet og indstillet til Godkendelse ialt 224 Aftaler oprettet med Arbejdsgiverorganisationer og Enkeltvirksomheder i og udenfor Dansk Arbejdsgiverforening.

Imidlertid er Arbejdet i det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Udvalg saa langt fra at være tilendebragt. Vi har end ikke fuld Klarhed over, hvor vidt Loven rækker. — Vi tænker her særlig paa § 1, Stk. e, hvor man endnu afventer Ministeriets endelige Afgørelse med Hensyn til, hvor stort et Omraade indenfor Handels-, Kontor- og Bankvirksomhed, der falder ind under Loven. — Der har ogsaa været en Del Tvivl for vedtægtsmæssigt ansatte Arbejdere i Stat, Amt og Kommune, men her maa det alligevel siges, at Linien er fastlagt, idet Loven ikke tager Hensyn til Betalingsformen, men til hvorvidt det er Arbejde, der falder ind under Lovens § 1 og samtidig Arbejde, for hvilket man kan sige, at der foreligger en mellem Parterne aftalt Arbejdstid — jfr. Lovens § 2, Stk. 1.

Uden at overdrive, kan man vist paastaa, at Lov om Forbud mod Overarbejde i de 3 Maaneder, den har bestaaet, er blevet tilpasset efter Formaalet, saaledes at de skarpeste Kanter nu er afrundet; men samtidig med, at det første »Nap« paa dette hidtil uopdyrkede Felt nu er taget, er vor Opmærksomhed gennem det praktiske Arbejde blevet henledt paa enkelte af Lovens Paragrafer, som kan faa Betydning udover Dagen idag. — Vi tænker her paa Lovens § 3, Stk. 2, der naturligt fastslaar, at uorganiserede Arbejdere og uorganiserede Arbejdsgivere ogsaa er underkastet Loven. Det modsatte vilde være uretfærdigt i Forholdet overfor de organiserede Arbejdere og Arbejdsgivere. Der ligger i denne Bestemmelse en Mulighed for —

dersom Organisationerne er klar til at gøre et Stykke Arbejde paa dette Felt — at faa Indseende med den usunde Konkurrence, som disse uorganiserede Arbejdere og Arbejdsgivere paafører Erhvervslivet.

Der er i det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Udvalg Enighed om at anbefale, at de uorganiserede Arbejdsgivere — og for den Sags Skyld ogsaa de uorganiserede Arbejdere — kan falde ind under de mellem Organisationerne oprettede, godkendte Afspadseringsregler; men Betingelsen for, at noget saadant kan ske, er den selvfølgelige, at i hvert Fald de uorganiserede Arbejdsgivere skriftligt tiltræder en af de mellem Organisationerne oprettede Aftaler. — Dette kan da blive den gældende Regel, og de enkelte Forbund maa derfor hver paa sit Omraade kontrollere, at enten den tillempede Ordning eller Loven og dens Forudsætninger ikke tilsidesættes.

Angaaende Lovens Overholdelse — jfr. §§ 7 og 8 — er det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Udvalg enig om følgende Fremgangsmaade, som er meddelt Socialministeriet i en Fællesskrivelse, dateret den 2. December 1937. Da det er vor Opfattelse, at denne Skrivelses Indhold er retledende for de enkelte Forbund med Hensyn til, hvorledes de opstaaede Sager skal behandles, aftrykker vi den her:

»Til Socialministeriet.

Under Henvisning til det Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund tilstillede Resumé af Forhandlingerne i Mødet hos Socialministeren den 12. November 1937 tillader vi os at meddele, at det af Hovedorganisationerne nedsatte Fællesudvalg i sit Møde i Dag er enedes om, at nedenstaaende Fremgangsmaade bør følges ved Indgivelse og Behandling af Klager i Henhold til Lov Nr. 119 af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde:

1) Klager vedrørende Forhold mellem Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen — Organisationer eller Enkeltvirksomheder — og Medlemmer af De samvirkende Fagforbund — Organisationer eller enkelte Arbejdere — indgives til Hovedorganisationernes Fællesudvalg, og saafremt Repræsentanterne for den ene Hovedorganisation fremsætter Ønske derom, skal Sagen behandles paa sædvanlig Maade mellem Hovedorganisationerne og skal kun indsendes til § 7-Udvalget, for saa vidt der ikke ved saadan Forhandling opnaas Enighed.

2) Klager vedrørende Forhold mellem Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen — Organisationer eller Enkeltvirksomheder — og Arbejderorganisationer eller Arbejdere udenfor De samvirkende Fagforbund eller vedrørende de Forhold mellem Arbejdsgiverorganisationer eller Arbejdsgivere udenfor Dansk Arbejdsgiverforening og Medlemmer af De samvirkende Fagforbund — Organisationer eller enkelte Arbejdere — indgives til Hovedorganisationernes Fællesudvalg og skal, for saa vidt Repræsentanterne for den ene Hovedorganisation udtaler Ønske derom, behandles mellem de paagældende interesserede Organisationer (Enkeltvirksomheder eller enkelte Arbejdere). For saa vidt saadant Ønske ikke fremsættes, eller for saa vidt den foran nævnte Behandling ikke fører til noget Resultat, gaar Sagen eventuelt med Udvalgets Erklæring, til § 7-Udvalget til Behandling og Afgørelse.

3) Klager, der ikke falder ind under foranstaaende Bestemmelser, kan indsendes til Hovedorganisationernes Fællesudvalg eller til § 7-Udvalget. — Dette skal i alle Tilfælde, forinden Behandlingen i Udvalget finder Sted, afæske Hovedorganisationernes Fællesudvalg en Erklæring i Sagen.«

Vi tilføjer, at Klager fra de enkelte Forbund herefter bør indsendes til De samvirkende Fagforbund, der da foretager det videre fornødne.

*

Lov om Forbud mod Overarbejde var i de første Par Maaneder efter dens Ikrafttræden ude i strid Modvind — for ikke at sige Storm — men Vinden synes nu at være løjet af, og Loven møder i hvert Fald ikke idag den samme Modstand ude omkring paa Arbejdspladserne, som Tilfældet var i Begyndelsen af Oktober Maaned 1937, — at Loven paa Forhaand blev mødt med Mistillid af de Arbejdere, som saa en Del af deres Fortjeneste glide fra sig, var vel ikke mere, end vi kunde vente, alligevel er det et glædelige Tidens Tegn, at ogsaa disse Arbejdere, de som har maattet aflevere, naar de har faaet Lovens Indhold og Hensigt forklaret og har set deres arbejdsløse Kammerater rykke ind og tage Afløsningsarbejdet, — at de ikke mere er de samme Modstandere af Loven, som de var det forhen.

Vi maa tage det for et Bevis paa, at de danske Arbejdere endnu ogsaa personlig er klar til at yde de nødvendige Ofre paa Solidaritetens Alter.

At Glæden hos Arbejdsgiverne ikke er vokset i tilsvarende Grad maa man vel, efter Omstændighederne og i Overensstemmelse med Septemberforligets § 4, se bort fra, for det kan jo ikke nægtes, at der med Lovens Bestemmelser — jfr. dens § 3, Stk. 1 — er løbet et Hjul af for de Arbejdsgivere, som egenmægtigt krævede og fik udført Overarbejde udover alle Grænser og til en ringe Betaling, og som intetsomhelst Hensyn tog til en Merbeskæftigelse af Arbejdsløse, selvom noget saadant var praktisk gennemførligt.

Fagforbundene har nu ligesom de enkelte Medlemmer Haand i Hanke med Overarbejdet, og dette maa fastholdes, uden at man derfor behøver at misbruge den Magt, som Organisationerne og de enkelte Medlemmer har opnaaet. — Loven maa derfor ikke misbruges til at ødelægge noget for det Erhvervsliv, hvori vi selv er Medinteressenter. I det lange Løb vil vi staa os ved at komme den Vej ud, at Overarbejde saavidt gørligt afskaffes, og at vi derved opnaar at faa flere af vore Kammerater ind i Produktionslivet. — Det k a n gøres — men det kan selvsagt ikke gøres fra i Dag til i Morgen — her maa Fagbevægelsen som paa saa mange andre Omraader arbejde paa længere Sigt.

Loven, der er ny paa sit Felt, har vakt Interesse i andre Lande. Norge og Sverige har søgt Oplysninger, ligesom den hollandske Fagbevægelse er stærkt interesseret i, hvilke Erfaringer vi herhjemme har høstet. Loven har derfor videre Perspektiver. Dansk Fagbevægelse vil staa sig vel ved at kunne gennemføre det, som egentlig er Lovens Princip og Formaal.

Afskaffelse af Overarbejde og dermed flere Arbejdere ind i Produktionslivet.

Vil man i Forbindelse med Loven spørge, om Antallet paa de Arbejdere, som i Kraft af denne har opnaaet Arbejde, vil en Besvarelse heraf være overmaade vanskelig — for ikke at sige umulig — paa nærværende Tidspunkt; for det er absolut givet, at man med en stigende Arbejdsløshedskurve er afskaaret fra at kunne undersøge, hvor faa eller hvor mange der har opnaaet Arbejde i Kraft af Loven, men det maa anses for givet, at naar først vi kommer længere frem paa Vejen med Afskaffelse af Overarbejde — naar først de enkelte Arbejdere mærker, at Fritid er bedre end Overarbejde — saa vil det ikke være muligt for Arbejdsgiverne at genindføre Overarbejde i den Udstrækning, vi har kendt det, siden vi i 1922 fik de billigere Overarbejdssatser.

Vi har nu Lov om Forbud mod Overarbejde, og da al Begyndelse som bekendt er svær, kan der ikke være noget at sige til, at de første Maaneder her har bragt visse Vanskeligheder; men da disse nu tildels er overvundne, er det vor Tro og vort Ønske, at det af Det konservative Folkeparti paa Rigsdagen fremsatte Forslag om en Udskydelse af Lovens Ikrafttræden maa blive stemt ned paa en saadan Maade, at det aldrig fremsættes igen. — Vi har Loven, og vi ønsker at beholde den, og saa er vi klar til i Tiden indtil den 1. April 1940 at indhente de nødvendige Erfaringer, saaledes at den Revision, der til den Tid skal finde Sted, bliver af en saadan Karakter, at Overarbejde derefter faktisk bliver afskaffet i Danmark.

Fælles Afstemningsregler.

Sammenkædningen i de store Overenskomstsituationer og ikke mindst Afstemningsreglerne i Forligsmandsloven af 17. Januar 1934 har indenfor Fagbevægelsen affødt Ønsket om en fælles Afgørelsesform, naar Forbundene skal tage Stilling til Overenskomstforslag, hvorom Fællesafstemning finder Sted. Dette Spørgsmaal drøftedes paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde i Maj 1935, og Debatten udmundede i Nedsættelse af et Udvalg paa 12 Medlemmer, der skulde udarbejde et Forslag til fælles Afstemningsregler. Udvalget udarbejdede et saadant Forslag, der blev forelagt og vedtaget paa det ekstraordinære Repræsentantskabsmøde i December 1935. Repræsentantskabet henstillede samtidigt til Forbundene, snarest muligt at gøre Skridt til at ændre deres Love i Overensstemmelse med de vedtagne Regler for Fællesafstemninger. Denne Henstilling er blevet fulgt af en Række Forbund.

Formaalet med de fælles Afstemningsregler var at skabe den indenfor Fagbevægelsen hidtil manglende Fasthed og Ensartethed i Afgørelsesformen ved Afslutningen af Overenskomstsituationer, hvori er inddraget forskellige Fag, hvis Forhold ingen indbyrdes Forbindelse har, udover at Spørgsmaalet om Kamp eller Fred er afhængig af disses Stilling som Helhed.

Ifølge Afstemningsreglerne hviler Afstemningsformen paa det bredest mulige demokratiske Grundlag, idet Afstemningerne skal foregaa efter Urafstemningsprincipet paa Generalforsamlinger, Medlemsmøder eller paa anden formaalstjenlig Maade, alt efter Forholdene i de enkelte Forbund. Kun de Medlemmer, der omfattes af Overenskomstforslaget, skal kunne deltage i Afstemningen. For at forhindre, at Afgørelsen træffes af et Mindretal af Medlemmerne, indeholder Reglerne en Bestemmelse om, at saafremt der ved Fællesafstemninger indenfor et Forbund ikke er opnaaet over 50 pCt. Stemmedeltagelse af de stemmeberettigede Medlemmer, kan en indenfor det paagældende Forbund dertil kompetent Forsamling afgøre Sagen ved almindelig Stemmeflerhed. Ved Fællesafstemninger over Overenskomstforslag, der ikke fremkommer fra Forligsinstitutionen, fastsættes de kompetente Forsamlingers Stemmevægt til at være lig med den samlede Stemmeprocent, der er opnaaet ved Urafstemning indenfor de deltagende Fag med over 50 pCt.s Stemmedeltagelse.

— — —

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Maj 1937 var Afstemningsreglerne Genstand for en meget grundig Drøftelse og tillige for en Del Kritik. Den Omstændighed, at ved Afstemningen over Forligsinstitutionens Mæglingsforslag i Foraaret 1937 en Række Forbund, der stemte ved Urafstemning, havde forkastet Mæglingsforslaget, mens Dansk Arbejdsmandsforbund, der stemte ved kompetent Forsamling, havde vedtaget Forslaget og dermed givet Udslaget ved den fælles Afstemning, affødte som bekendt en Del Utilfredshed blandt Medlemmerne, der ogsaa kom til Udtryk paa Generalforsamlingen. Man ankede over, at hver afgiven Stemme af den Grund ikke havde faaet lige Vægt, og man var navnlig utilfreds med, at den kompetente Forsamling havde Mulighed for at annulere de ved Urafstemningen afgivne Stemmer, d. v. s. gøre de afgivne Nej-Stemmer til Ja-Stemmer eller omvendt.

Debatten paa Generalforsamlingen afsluttedes med Vedtagelse af et af Forretningsudvalget udarbejdet og anbefalet Forslag saalydende:

> *»Med Henvisning til de faldne Udtalelser vedrørende Afstemninger i Overenskomstsituationer og de paa Repræsentantskabsmødet den 19. December 1935 vedtagne Afstemningsregler, beslutter Generalforsamlingen at henvise til det kommende Forretningsudvalg at fremsætte endeligt Forslag til Afstemningsregler. — Forretningsudvalgets Forslag skal behandles og afgøres paa en ekstraordinær Generalforsamling, inden Afstemningen i Overenskomstsituationen i 1938.«*

Denne ekstra Generalforsamling finder Sted den den 18. Januar.

I Henhold til Forslaget har Forretningsudval-

get meget indgaaende behandlet hele Spørgsmaalet, først i et Underudvalg bestaaende af Chr. Jensen, Knud V. Jensen, P. Andersen, Sigv. Hellberg og Axel Olsen, og dernæst i flere Plenarmøder. Forretningsudvalget er af den Opfattelse, at Urafstemningen bør bibeholdes som Grundlag for de fælles Afstemninger i Overenskomstsituationer, men er samtidig af den Mening, at der med Henblik paa den ofte ret ringe Stemmedeltagelse maa skabes Sikkerhed for, at Afgørelsen ikke træffes af et tilfældigt Mindretal, d. v. s. at et Mæglingsforslag ikke forkastes med f. Eks. 25 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer, og der derefter etableres Storkonflikt paa dette ret skrøbelige Grundlag. Urafstemningen bør derfor kombineres med Afgørelse ved kompetent Forsamling i de Forbund, hvor Stemmedeltagelsen ligger under 75 pCt. Forretningsudvalget mener dog ikke, at den kompetente Forsamling skal have Ret til at ændre de ved Urafstemning allerede afgivne Stemmer, d. v. s. stemme for samtlige 75 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer, men kun have Bemyndigelse til at stemme paa de Medlemmers Vegne, som ikke har deltaget i Afstemningen. Den kompetente Forsamling skal altsaa kun stemme for det Antal Medlemmer, som ligger mellem Urafstemningens Deltagelse og de fastsatte 75 pCt. Forretningsudvalget stiller følgende Ændringsforslag til Afstemningsreglernes Punkt 2:

Har Urafstemningen i et Forbund ikke vist en Stemmedeltagelse paa 75 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer, kan Forbundets dertil kompetente Forsamling træffe en Stemmeafgørelse for de resterende Stemmer op til de 75 pCt., idet de ved Urafstemningen afgivne Stemmer forøges, og saaledes, at Antallet af afgivne henholdsvis »Ja«- og »Nej«-Stemmer ikke kan forringes.

Forslaget sætter altsaa den fornødne Stemmedeltagelse ved Urafstemning op fra 50 til 75 pCt., men begrænser tillige den kompetente Forsamlings Mulighed for paa afgørende Maade at paavirke Afgørelsen i en bestemt Retning ved at gøre alle stemmeberettigede Medlemmer til Ja- eller Nej-Stemmer, ligesom de i Urafstemningen deltagende Medlemmers Mening under alle Omstændigheder respekteres. Saafremt Generalforsamlingen vedtager Forslaget, og denne Afgørelsesform tiltrædes og praktiseres af Forbundene, er Kravet om Medlemmernes direkte Medbestemmelsesret imødekommet samtidig med at der er tilvejebragt den absolut nødvendige Garanti for, at Afgørelsen ikke træffes af et Mindretal af de stemmeberettigede Medlemmer, men at det er Medlemmernes store Flertal, der staar bag Afgørelsen.

Forslaget er stillet af Forretningsudvalgets Flertal. Et af Forretningsudvalgets Medlemmer har ikke kunnet tilslutte sig Flertallets Standpunkt, men møder med et eget Forslag, der er saalydende:

I de af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab i 1935 foreløbigt godkendte Afstemningsregler udgaar Punkt 2, hvorefter de øvrige Punkter i Reglerne indstilles til Generalforsamlingens endelige Godkendelse.

Ifølge dette Forslag er der altsaa ikke Adgang til Afgørelse ved kompetent Forsamling, men Urafstemningens Resultat skal staa ved Magt uanset Stemmedeltagelsen. Vi har allerede paavist det uheldige i, at en for Fagbevægelsen saa vigtig Afgørelse, der kan føre alle Fag ud i en Storkonflikt og hvor der staar saa meget paa Spil saavel for Organisationerne og Medlemmerne som for Samfundet som Helhed, kan træffes af et Mindretal. I den i Foraaret 1937 foretagne Urafstemning deltog — naar vi tæller den af Dansk Arbejdsmandsforbund foretagne Urafstemning med — kun 47,3 pCt. af samtlige stemmeberettigede, og der blev afgivet Nej-Stemmer i et Antal, der svarede til 24 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer. At iværksætte Storkonflikt paa Grundlag af en saa lav Stemmeprocent vilde ikke blot være uforsvarlig ud fra et Fagforeningssynspunkt, men vilde heller ikke kunne forstaas af Offentligheden og netop føre til de Statsindgreb, som Fagbevægelsen saavidt muligt søger at undgaa. Vi kan derfor ikke tro, at Forbundenes Repræsentanter vil tilslutte sig Tanken om Urafstemningsprincipets Ukrænkelighed selv i saadanne Tilfælde, hvor kun et Mindretal af Medlemmerne deltager i Afstemningen.

Endelig vil Generalforsamlingen faa forelagt det Ændringsforslag til Reglernes Punkt 2, som Snedkerforbundet stillede allerede paa den i Maj afholdte Generalforsamling. Dette Forslag har følgende Ordlyd:

Snedkerforbundet foreslaar, at der vedtages Ændringer til Punkt 2, saaledes at Stemmevægten for de Forbund, der stemmer ved kompetent Forsamling, tages af alle Afstemningsresultaterne blandt de Forbund, der har ladet foretage Urafstemning, ligeledes at Stykket formes saaledes, saa det klart fremgaar, hvad der er tænkt paa, naar der siges: »ved Fællesafstemning om Overenskomstforslag, der ikke fremkommer fra Forligsinstitutionen«.

Som man ser, giver Forslaget Udtryk for Ønsket om at give de i de enkelte Forbund afgivne Stemmer lige stor Vægt samt om en klarere Formulering af Punkt 2. Dette Ønske turde i alt væsentlig være imødekommet ved det af Forretningsudvalgets Flertal stillede Forslag.

Der er ikke Tvivl om, at Generalforsamlingen vil gøre de ovenfor omtalte Forslag til Genstand for en alvorlig og grundig Drøftelse. Vi skal ikke her fortabe os i Gisninger angaaende det formentlige Resultat af Generalforsamlingens Forhandlinger, men kun udtale Haabet om, at den endelige Afgørelse vil være præget af Hensynet til Fagbevægelsens Fællesinteresser og bidrage til at styrke Sammenholdet og Samarbejdet mellem Organisationerne indenfor De samvirkende Fagforbund.

Økonomisk Oversigt for 1937.

Statistisk Departement har nu udsendt sine ved Aarsskiftet sædvanlige statistisk-økonomiske Oversigter for det svundne Aar, der paa udførlig Maade redegør for den økonomiske Udvikling i 1937. Vi gengiver nedenstaaende en Række Oplysninger, der har særlig Interesse for vore Læsere.

Oversigten over *Industriens Forhold* viser for det første, at den *gennemsnitlige Arbejdsløshed* for samtlige *organiserede Arbejdere* var 21,9 i 1937 mod 19,3 i det foregaaende Aar. Den siden 1932 stadig nedadgaaende Bevægelse i Arbejdsløshedsprocenten er saaledes blevet afbrudt i det forløbne Aar.

Medens der endnu i den sidste Del af 1936 ikke kunde konstateres nogen Stigning i Arbejdsløsheden, laa den samlede Ledighedsprocent allerede i den første Del af 1937 højere end i det foregaaende Aar, og i Aarets Løb er Afstanden blevet lidt forøget.

Af Oversigten ses endvidere, at Byggefagenes Arbejdsløshed er forøget mest, men ogsaa de øvrige industrielle Fag havde en større Arbejdsløshed ved Aarets Slutning end ved dets Begyndelse i Forhold til de tilsvarende Tidspunkter det foregaaende Aar. Jernindustrigruppen laa dog paa samme Niveau, og Gruppens Gennemsnitstal for Aaret var lidt lavere end Aaret før.

Statistiken over *Beskæftigelsesforholdene i Industrien* omfatter al industriel Virksomhed med Undtagelse af Møbelindustri, Byggefag, Jordarbejder o. l., Mejerier, Elektricitets- og Gasværker. De medregnede Industrier svarer til den aarlige industrielle Produktionsstatistik og beskæftigede i 1937 gennemsnitlig ca. 170.000 Arbejdere eller knap Halvdelen af de Arbejdere, der indgaar i Arbejdsløshedsstatistiken. Det maa dog bemærkes, at disse Industriers Chaufførér m. m. (ca. 5000), Hjemmearbejdere (ca. 6000) samt Funktionærer og Kontorpersonale ikke er medregnet.

Det fremgaar af Tabellen, at Beskæftigelsen i Industrien ved Udgangen af 1937 laa paa lignende Højde som ved samme Tid Aaret før, men Gennemsnittet for hele Aaret bliver væsentligt højere end for 1936 paa Grund af Arbejdsstandsningen i dette Aar.

For Byggefag, Haandværksfag m. m. findes ikke tilsvarende Oplysninger om Beskæftigelsen. For Byggefagenes Vedkommende fremgaar det, som foran nævnt, af Arbejdsløshedsstatistiken, at disse Fags Arbejdsløshedsprocent forøgedes mere i 1937 end Industrifagenes Arbejdsløshedsprocent. Et saadant Forhold gælder formentlig ogsaa for Beskæftigelsen. Til Belysning af Forskellen mellem Bevægelsen i Beskæftigelsen og i Arbejdsløshedsprocenten anføres iøvrigt følgende Tal fra Arbejdsløshedsstatistiken.

Gennemsnit for Aaret	Arbejdsløshedsprocent	Antal organiserede Arbejdere	Heraf beskæftigede
1932	31,7	313.867	214.371
1933	28,8	338.161	240.771
1934	22,1	369.915	287.794
1935	19,7	386.080	310.022
1936	19,3	407.614	328.945
1937[1])	ca. 21,9	ca. 433.600	ca. 338.500

Det ses af Oversigten, at der trods den stigende Arbejdsløshedsprocent som Følge af en Forøgelse i Medlemstallet paa 26.000 samtidig endog var nogen Opgang i Antallet af beskæftigede.

[1]) Foreløbige Tal.

Til Belysning af *Bevægelsen i Boligbyggeriets Omfang* foreligger fra Begyndelsen af 1937 et Indeks, som paa forskellig Maade angiver Udviklingen fra Maaned til Maaned, men da Indekset ikke foreligger for de foregaaende Aar, anføres til Belysning af Byggeindustriens samlede Aarsresultat nedenstaaende Oversigt over Antal Lejligheder under Opførelse pr. 1. Juli i en Aarrække.

Antal Lejligheder under Opførelse

	1/7 1937	1/7 1936	1/7 1935	1/7 1934
Hovedstaden med Forstæder	8.962	9.640	9.532	9.674
Provinsbyerne m. Forstæder	3.924	4.646	5.002	5.689
68 større Stationsbyer	205	251	391	451
Tilsammen ...	13.091	14.537	14.925	15.814

Disse Tal sammenholdt med Oplysningerne om Beskæftigelsen i Byggefagene tyder paa, at den samlede Byggevirksomhed i 1937 har været lidt mindre end i 1936 trods Standsningen under Lockouten i dette Aar.

Trods Landbrugets betydeligt bedrede Produktionsforhold viser Oversigten over *Landbrugets Arbejdskraft,* at der ogsaa i 1937 har været en Nedgang i Antallet af beskæftigede Helaarsarbejdere, nemlig fra 297.258 i 1936 til 292.103 i 1937. Nedgangen falder paa alle Grupper af Landarbejdere med Undtagelse af Gruppen Midlertidig Medhjælp, hvor der har fundet en mindre Stigning Sted, ligesom fra 1935 til 1936.

Fra November 1936 til November 1937 er *Industriens Produktionsindeks* faldet fra 132 til 131 med Maksimum i Maj (138) og derefter Nedgang Resten af Aaret. Tager man Aaret som Helhed, er det samlede Produktionsindeks steget fra 130 i 1936 til 134 i 1937, men Nedgangen i den sidste Del af Aaret har bevirket, at Indekset som nævnt laa lavere ved Aarets Udgang end ved Udgangen af det foregaaende Aar. Den Afbrydelse i Industriproduktionens Stigning siden 1932, der sporedes Tegn til i 1936, har saaledes givet sig ret tydeligt til Kende i 1937.

De foregaaende Aars Stigning i *Industriens Eksportproduktion* er fortsat i 1937. Da den samlede Eksport kun er angivet i Værdi, i Modsætning til Produktionsindeksets Mængdeangivelse, lader det sig ikke gøre at angive, hvor meget af Stigningen der skyldes Prisstigning, men det kan dog fastslaas, at en væsentlig Del af den meget betydelige Forøgelse af Eksportværdien, som har fundet Sted, nemlig fra 278 Mill. Kr. i Jan.—Novbr. 1936 til 354 Mill. Kr. i det tilsvarende Tidsrum i 1937, skyldes forøgede Kvantiteter. Blandt de vigtigste Eksportvarer har der saaledes været stærk Mængdestigning for Skibe og forskellige Maskiner, saaledes Cementmaskiner, Elektromotorer, Køleanlæg o. l. Olieindustriens Eksport af Olie er vokset med ca. 15 pCt. Endvidere findes en Række Produkter med stærk Eksportstigning i 1937, hvoraf kan nævnes Sukker, Kryolit og Kasein, som alle viser Fordobling.

— — —

Værdien af Landets *samlede Indførsel* kan for 1937 anslaas at ville blive godt 200 Mill. Kr. større

end Aaret forud, og *Udførselsværdien* vil formentlig stige noget lignende. *Merindførselen* skulde herefter blive omtrent som i 1936, godt 100 Mill. Kr. Merindførselen er i alt væsentligt fremkommet i Aarets første Halvdel, medens Ind- og Udførselen i Aarets sidste Halvdel maa antages at have været omtrent lige store. Dette skyldes dels den lille Høst i 1936, der medførte en betydelig Mangel paa Foderstoffer i Høstaaret 1936/37, hvorfor Indførselen af Foderkorn i denne Periode var ca. 5 Mill. hkg større end i den tilsvarende Periode Aaret før, og dels Prisudviklingen. I Begyndelsen af 1937 steg Priserne paa de indførte Varer stærkt, uden at Udførselsvarerne fulgte med i Prisopgangen. Paa den anden Side steg Priserne paa vore vigtigste Eksportvarer stærkt i Aarets sidste Maaneder, samtidig med at Stigningen for Importvarernes Vedkommende standsede, hvilket stærkt medvirkede til at skabe den forholdsvis gunstige Balance i Slutningen af Aaret, der har forbedret Landets Valuta-Stilling. Hertil medvirkede ogsaa de høje Fragtrater.

— — —

Statistisk Departement slutter sin Bedømmelse af Udviklingen i 1937 med følgende Udtalelse om den økonomiske Situation ved Indgangen til det nye Aar:

De foran meddelte Oversigter giver ogsaa Indtryk af, at ved Overgangen til 1938 mødes to Bevægelser i Danmarks Erhvervsliv, hvoraf den ene er den væsentlige Forbedring i Betalingsforholdene overfor Udlandet og den anden den nedadgaaende Linie i forskellige Industriers Produktionsvirksomhed og da navnlig i Byggevirksomheden, selvom Antallet af beskæftigede organiserede Arbejdere var noget højere ved Aarets Udgang end ved dets Begyndelse. Denne Nedgang skyldes ikke blot de omtalte Eftervirkninger af de vanskelige Forhold ved Aarets Begyndelse, men ogsaa den Prisnedgang, der begyndte i Foraarsmaanederne, og som ligesom ved tidligere Omslag af lignende Art gjorde Bygherrer, Producenter og Mellemhandlere tilbageholdende i Forventning om yderligere Prisnedgang. Som det nærmere er paavist, kan det næppe være Indførselen udefra, der har fremkaldt Indskrænkningerne, idet der i hvert Fald ikke som Helhed har været nogen Indførselsstigning.

De gunstige Virkninger af Bedringen i Landbrugets Produktionsbetingelser, af Prisstigningen paa Eksportvarerne og af den gunstige Skibsfartskonjunktur har dog ved Aarets Udgang endnu ikke givet sig synligt Udslag i de foran anførte statistiske Rækker for de øvrige Erhverv og for Pengeinstituterne; Tallene for Indskud i Banker og Sparekasser viser saaledes ingen Fremgang i Aarets Løb, og hvis der har været stigende Efterspørgsel efter forskellige Varer, viser Oversigterne, at modgaaende Bevægelser har mere end opvejet Stigningen, saaledes at der i Aarets sidste Halvdel var en paaviselig Nedgang i Produktionsindekset. Nævnes maa det dog, at Danmarks Nationalbank ved et begyndende Obligationskøb i Aarets sidste Maaneder har støttet Obligationernes Kursniveau, og at Bankerne i det hele har afgivet et mindre Beløb af Obligationer til Markedet end Aaret før.

De økonomiske Forhold ved Indgangen til det nye Aar er saaledes vanskelige at bestemme; men hvis Priserne paa vore Udførselsvarer og Fragtraterne kan holde en Tid endnu, synes dette i Forbindelse med den Styrke, der er opnaaet for Valutabalancen i Løbet af det sidste halve Aar, at maatte afgive et tilforladeligt Grundlag for den økonomiske og beskæftigelsesmæssige Udvikling her i Landet i den nærmeste Tid.

NYT FRA UDLANDET

FAGBEVÆGELSEN I FINLAND. Den faglige Landsorganisation har i 1937 fortsat de senere Aars Fremgang i Medlemstallet, som ved Aarets Udgang ansloges til 65.000. I Aarets Løb er der oprettet enkelte nye Fagforbund, og Agitationen for Tilgang til de faglige Organisationer fortsættes med fuld Kraft. Agitationen gaar parret med et udbredt Oplysningsarbejde blandt de fagorganiserede Arbejdere, og man har herved særlig Opmærksomheden fæstnet ved Uddannelse af gode Fagforeningsfunktionærer.

De finske Fagforeningers Arbejde har desuden i 1937 taget Sigte paa en Forbedring af de i Finland særlig lave Lønninger. I Aarets Løb er der gennemført over 400 Lønbevægelser, hvoraf de 42 førte til Konflikt, mens de øvrige afsluttedes med et for Arbejderne heldigt Resultat. De opnaaede Lønforhøjelser andrager fra 5 til 30 pCt.

Landsorganisationen regner med yderligere Fremgang i 1938, idet der findes et vidtstrakt Arbejdsfelt, og Arbejdsløsheden er ganske ringe. Tiltrods for, at 1937 kan betegnes som det hidtil bedste Aar for Fagbevægelsen, haaber man paa en endnu gunstigere Udvikling i 1938.

FAGBEVÆGELSEN I NORGE. Den faglige Landsorganisation i Norge, hvis Medlemstal som allerede meddelt har passeret de 300.000, kan ogsaa paa andre Omraader notere gode Resultater af sin kraftige og maalbevidste Virksomhed for Højnelsen af Arbejdernes Kaar. I Aarets Løb er der afsluttet 1605 Overenskomster, deraf 612 nye. Overenskomstbevægelsen i 1937 omfattede henimod 200.000 Arbejdere. Der er opnaaet Lønforhøjelser af gennemsnitlig 10—12 pCt. Desuden har ca. 100.000 Arbejdere faaet deres Ferie forlænget fra 9 til 12 Dage. De fleste Overenskomster indeholder en Bestemmelse om, at et Pristalsudsving paa 6 Points giver Ret til Opsigelse henholdsvis til en tilsvarende Stigning i Lønningerne, nemlig paa Grundlag af Februar-Pristallet paa 159. Da November-Pristallet viser en Stigning paa 12 Points, vil det altsaa sige, at Lønningerne nu skal forhøjes med 7 pCt. Der har fundet Forhandlinger Sted herom med Arbejdsgiverne, der nærede nogen Betænkelighed ved at gaa med til en saa stor Lønforhøjelse. Man henviste fra den Side til, at der var Tegn paa en Nedgang i Pristallet og Produktionen og foreslog, at Fagforeningerne skulde afstaa fra Kravet om Lønforhøjelser. Eventuelt foreslog Arbejdsgiverne at foretage en Deling af Reguleringstillægget saaledes, at den første Halvdel blev ydet straks og den anden Halvdel i September, saafremt Pristallet ikke

viste Nedgang til den Tid. Fra Arbejderside modsatte man sig bestemt dette Forslag og krævede hele Lønforhøjelsen gennemført straks. For at undgaa en Opsigelse af Overenskomsterne gik Arbejdsgiverne sluttelig med til, at der fra 7. Januar 1938 ydes et Tillæg til alle Lønninger svarende til Pristallets Stigning. I enkelte Fag udgør Tillægget over, i andre Fag under 7 pCt.

Under Forhandlingerne klagede Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter over de mange ulovlige Konflikter. Begge Parter var enige om at forhindre saadanne Konflikter, og man mener, at det i Fremtiden vil være muligt at skabe Respekt for de indgaaede Aftaler.

UDVANDRINGSPROBLEMET. Det internationale Arbejdsbureau har meddelt de interesserede Regeringer, at Arbejdsbureauets Forvaltningsraad har besluttet at indkalde en Ekspertkonference i Geneve den 28. Februar 1938 for at undersøge Muligheden af teknisk og finansielt internationalt Samarbejde med Henblik paa Udvandring i Koloniseringsøjemed.

Konferencen betyder et nyt Fremstød i Arbejdsbureauets Virksomhed paa dette Omraade og er tillige et yderligere Tegn paa den økonomiske Bedring, der gør sig bemærket i alle Lande, thi det var som bekendt den økonomiske Verdenskrise, der var Grunden til, at de forskellige Lande gennem Foranstaltninger af forskellig Art satte en Stopper for Indvandringen og dermed umuliggjorde enhver Behandling af dette Spørgsmaal paa internationalt Grundlag. Man har anmodet de deltagende Regeringer om, som Repræsentanter til Konferencen at sende Eksperter, der beskæftiger sig, eller har beskæftiget sig, med Udvandrings- og Koloniseringsproblemet og som er i Besiddelse af den nødvendige Kompetence for at Konferencen kan vedtage praktiske Beslutninger.

Pristallet for Leveomkostningerne.

Hvorledes beregnes Pristallet? Hvilken Forskel er der mellem det almindelige Pristal for Leveomkostningerne og det særlige Tjenestemandspristal? Disse Spørgsmaal, der ofte er fremsat i Forbindelse med de mærkbare Prisstigninger, besvarer Arbejderbevægelsens Erhvervsraad i nedenstaaende Fremstilling, der redegør for dette for Tiden højst aktuelle Problem.

Efter at der gennem flere Aar har hersket Ro om Pristallet, har dette pludselig faaet en ny Aktualitet. Aarsagen er dels de sidste Maaneders kraftige Prisstigninger paa alle vigtige Forbrugsvarer — dels den Omstændighed, at de løbende Overenskomster var knyttet til Pristallet, for saa vidt som de kunde opsiges, naar dette steg til en vis Højde.

Samtidig er i mange Arbejderkredse en gammel Mistillid til Statens officielle statistiske Publikationer vaagnet op til nyt Liv. Den enkelte Arbejder finder ofte, at de Bevægelser i det økonomiske Liv, som Statistikens Tal angiver, ikke svarer til hans personlige Erfaringer paa dette Omraade. Naar hertil yderligere kommer, at de Forklaringer, man giver ham paa de Principper, der ligger til Grund for de statistiske Udregninger, enten er mangelfulde eller ikke er fremsat paa en saadan Maade, at han til Bunds kan forstaa dem med sine Forudsætninger — da er det kun naturligt, at han paa Forhaand væbner sig med en vis Skepsis. Naar det drejer sig om saa vigtigt et Tal som Pristallet, er det imidlertid af aller største Vigtighed, dels at man kan føle sig sikker paa, at det udregnes paa betryggende Maade, dels — hvis det bliver det — at der ikke i Fagforeninger og paa Arbejdspladser lurer en uberettiget Atmosfære af Mistænksomhed omkring det. Med andre Ord: Arbejderne maa have Krav paa en fyldestgørende Forklaring paa, hvordan Pristallet bliver til, Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har derfor sat sig som Opgave nu at give denne Forklaring.

Vi vil begynde med at slaa fast, at hvor der i denne Artikel tales om Pristal, menes der Detail-Pristallet, ogsaa kaldet Pristallet for Leveomkostninger. Statistik Departement beregner desuden et andet Pristal: En-gros Pristallet. Dette har en helt anden Opgave, beregnes paa en anden Maade og har ingen direkte Forbindelse med det her behandlede Detail-Pristal.

Detail-Pristallet beregnes og offentliggøres hver tredje Maaned. Departementets senest meddelte Pristal (for Oktober Kvartal) indeholder følgende Angivelser:

I. Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1931 gnstl.	Okt. 1936	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	974	1133	1125	1154	1169	1194
Klæder, Fodtøj, Vask	383	472	483	501	503	507
Bolig	421	465	474	474	474	474
Brændsel, Belysning	159	171	173	182	192	195
Skatter, Kontingenter o.l.	436	492	492	488	503	511
Andre Udgifter	727	756	761	765	766	771
Ialt	3100	3489	3508	3564	3607	3652

II. Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1931 gnstl.

	1931 gnstl.	Okt. 1936	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937
Fødevarer	100	116	116	118	120	123
Klæder, Fodtøj, Vask	100	123	126	131	131	132
Bolig	100	110	113	113	113	113
Brændsel, Belysning	100	108	109	114	121	123
Skatter, Kontingenter o.l.	100	113	113	112	115	117
Andre Udgifter	100	104	105	105	105	106
Ialt	100	113	113	115	116	118

Til Udregning heraf benytter Departementet to »Slags« Statistik, der er indsamlet hver for sig og derefter kombineret. Vi vil behandle dem enkeltvis.

1. Indsamling af Priser paa forskellige Varer og Tjenesteydelser.

Den første Opgave, der skal løses, før man kan konstruere et Pristal, maa nødvendigvis blive Indsamling af et paalideligt Materiale om de Priser, der faktisk eksisterer paa det Tidspunkt, Pristallet skal belyses. — Disse Priser, til hvis Indberetning

Departementet sætter et meget stort Apparat i Gang, indsamles paa en efter deres Art noget forskellig Maade.

For de vigtigste af Hovedgrupperne: *Fødevarer, Fodtøj, Brændsel og Belysning* modtages kvartalsvise Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Købstæderne og 110 Landkommuner. Disse faar deres Oplysninger ved Forespørgsler og Prøvekøb, og det er dem særligt indskærpet at lægge Vægt paa, at det for de enkelte Varer hvert Kvartal er *samme Kvalitet,* der opgives Pris paa. F. Eks. skal Angivelsen for gule Ærter gælde den Kvalitet, der betegnes med »Victoria, afskallede«, for Te»Alm-Kongo«, for Smør »lurmærket«, for Petroleum »Water white«, for Herresko »gennemsyede Boxkalv«. Disse kommuneindberettede Detailpriser offentliggøres samtidig med Pristallet i samme Nummer af Statistiske Efterretninger, og Aarsgennemsnit findes i Statistisk Aarbog (for 1937 i Tabel 112).

Hovedposterne *Bolig og Skatter* opgøres ikke kvartalsvis, men kun en Gang om Aaret. Ogsaa de indberettes af Kommunalbestyrelserne. Ved at se paa Pristalsopgørelsen kan man konstatere, at Udgiften til Bolig angives uforandret et Aar igennem. Resultatet af den aarlige Boligtælling offentliggøres iøvrigt i Statistisk Aarbog (for 1937 Tabel 33).

Tilbage er nu Posterne *Vask, Klæder, Kontingenter samt »Andre Udgifter«* (Tobak, Spiritus, Teater o. s. v.). Da det her grundet paa store Kvalitetsvariationer og vide Forskelligheder mellem de enkelte Individer er vanskeligt for Kommunerne at give generelle Oplysninger, foretager Statistisk Departement selv Undersøgelser over Pristalsopgørelsen paa disse Omraader. Dette sker ved at rette Forespørgsler til forskellige offentlige Institutioner, Brancheforeninger, Fagforeninger, Erhvervsdrivende o. s. v.

Naar nu alle Priser er oplyst, viser det sig imidlertid, at de langt fra er ens, men tværtimod varierer stærkt fra Landsdel til Landsdel og fra Kommune til Kommune. Da der kun udregnes et Pristal, gældende for hele Landet, maa næste Skridt blive at udregne en Gennemsnitspris for hver Vare. Dette gøres ved simple aritmetiske Gennemsnit, saaledes at først et Gennemsnit beregnes for henholdsvis Hovedstad, Provinsbyer og Land — hvori alle Kommuner vejer lige meget uanset Størrelse; og derefter et Gennemsnit for de tre Kommunetyper, hvori ogsaa de vejer lige meget.

2. Pristalsbudgettets Betydning og Opstilling.

Man er nu i Besiddelse af en Gennemsnitspris for hver Vare og Tjenesteydelse og kan gaa over til ved Hjælp af disse Priser at beregne det endelige Pristal.

Meningen med Pristallet er jo, at Bevægelserne i det fra Kvartal til Kvartal skal vise Bevægelserne i en Arbejderfamilies Leveomkostninger i de tilsvarende Perioder. Derfor kan ikke alle Prisændringer tillægges samme Betydning. Det gaar ikke an blot at beregne den gennemsnitlige procentvise Prisændring, som Gennemsnittet udviser fra den ene Opgørelse til den næste; thi herved vilde en vis Prisændring paa f. Eks. Sildesalat komme til at faa samme Betydning som en Prisændring paa Smør, Champagne samme Vægt som Hvidtøl o. s. v. Det Resultat, man herved vilde naa til, vilde blive ganske misvisende, idet de forskellige Varer jo vejer til med meget forskellig Styrke paa Arbejderens Husholdningsregnskab. Det gælder altsaa om at finde en Vægtfordeling over de enkelte Varer, der saa godt som muligt svarer til den danske Arbejders Forbrugssammensætning.

En saadan typisk Vægtfordeling har Statistisk Departement søgt at opnaa ved Opstillingen af det saakaldte *Pristalbudget.* Dette er *et konstrueret Husholdningsregnskab,* der skal gælde for en Arbejdefamilie, der i 1931 havde en samlet Udgift paa 3100 Kr., har 1½ Barn og som køber sine Varer til de i forrige Afsnit beskrevne, for hele Landet gældende Gennemsnitspriser. I dette Budget indsætter man hvert Kvartal de for den Tid beregnede Priser og naar derved til de Ændringer i Udgiften til de enkelte Hovedposter og i den samlede Udgift, som er anvist i Skemaet. Den samlede Udgift i Procent af 1931 Udgiften (3100 Kr.) angiver det, man normalt betegner som Pristallet. Dette Pristalbudget er man naaet til paa følgende Maade:

Statistisk Departement har ved forskellige Lejligheder ved Uddeling af Husholdningsregnskaber til Fagforeningsmedlemmer foretaget en almindelig Undersøgelse over Arbejderklassens Forbrug. Første Undersøgelse foretoges i 1909. Den omfattede kun københavnske Arbejdere. I 1922 foretoges en ny for hele Landets Arbejdere og endelig i 1931 den Forbrugsundersøgelse, der nu anvendes til Pristalsudregningen.

Af de til 1931-Undersøgelsen gennem Fagforeningerne udleverede Husholdningsregnskaber kom de 484 tilbage i udfyldt Stand. Af disse var 149 udfyldt af Arbejdere i Hovedstaden, 236 af Arbejdere i Provinsbyerne og 91 af Landarbejdere. De udspurgte Familier havde en Aarsindtægt varierende fra 1000 Kr. til over 6000 Kr. Omregner man alle Familiens Medlemmer til Forbrugsenheder, saaledes at en Mand over 15 Aar sættes til 1, en Kvinde over 15 Aar til 0,90, og Børnene gælder fra 0,15 til 0,90 Forbrugsenheder efter deres Alder, finder man, at den aarlige Udgift pr. Forbrugsenhed i de undersøgte Familier fordeler sig saadan, at ⅕ af Familierne brugte under 800 Kr. pr. Forbrugsenhed, ½ fra 801—1600 Kr., ⅕ fra 1601—2400 Kr. og Resten over 2400 Kr. pr. Forbrugsenhed. Det gennemsnitlige Antal Familiemedlemmer var 3½.

Paa Grundlag af de Forbrugssammensætninger, disse Regnskaber udviste, konstruerede man saa Pristalsbudgettet. Som Udgangspunkt tog man, at den samlede Udgift paa dette Budget skulde være 3100 Kr., hvorved Kontinuitet med det tidligere Budget fra 1922 opnaaedes. Dette Budget omregnet til 1931-Priser vilde nemlig give ca. 3100 Kr. Fordelen ved Kontinuiteten er, at man uden Omregning kan sammenligne de nye Pristal med de tidligere beregnede efter 1922-Budgettet og 1909-

Budgettet. Den rette Forbrugssammensætning ved 3100 Kr.-Udgiften gav de Regnskaber, der havde netop denne Aars-Udgift, en Rettesnor for, og iøvrigt sammenstykkedes Budgettet ved skønsmæssige Gennemsnitsberegninger. Der foreligger ikke nogen fuldstændig og officiel Redegørelse herfor.

Tjenestemandspristallet.

I Forbindelse med det ovennævnte Detail-Pristal rejser sig naturligt Spørgsmaalet om Tjenestemandspristallet. Et københavnsk Dagblad har fornylig foretaget en Sammenligning mellem de to Pristal og opstillet følgende Tabel:

	Tjenestemændenes Pristal		Det ord. Pristal
	Beløb	pCt.	pCt.
1933	2.287	100	100
1934	2.434	106,4	105
1935	2.572	112,5	109
1936	2.657	116,6	112
1937	2.710	118,5	113

Hertil knytter det citerede Blad følgende Kommentarer:

»Man maa jo uvilkaarlig nu spørge om, hvilket af de to Pristal, der er det rigtige. Vi kan jo ikke sige andet end, at det lyder betydelig mere sandsynligt, at Tjenestemandspristallet er det rigtige, for Priserne er langt snarere steget med de 18,5% end med de 13% i de sidste fire Aar.

Tjenestemandspristallet er udregnet efter et betydelig lavere Budget end det officielle Pristal, der er derfor større Chance for, at disse Beregninger er i den nøjeste Overensstemmelse med Befolkningens faktiske Forbrug«.

Disse tilsyneladende saa saglige, beherskede Vendinger er et godt Eksempel paa, hvor uklare Forestillinger der i Almindelighed hersker omkring Pristallene.

Faktisk er der ingen principiel Forskel paa de to Pristals Udregning. Saavel Detail-Pristallet som Tjenestemandspristallet bygger paa det ovenfor skildrede Pristalbudget af 1931, og begge anvender det samme Prismateriale, hvis Indsamling ogsaa er skildret ovenfor. Aarsagen til, at der alligevel bliver en Forskel, hidrører fra Tjenestemandsloven, der bestemmer, at ikke alle Pristalbudgettets Poster skal tages i Betragtning. Ved Udregning af Tjenestemændenes Pristal, og altsaa ved Fastsættelse af deres Reguleringstillæg, skal der kun tages Hensyn til Prisbevægelser for Fødevarer, Klæder, Fodtøj, Vask, Bolig samt Brændsel og Belysning. Derimod gaar Posterne »Skatter og Kontingenter« samt »andre Udgifter« ud. Dette medfører for det første, at den »samlede« Budgetudgift, der tages Hensyn til, bliver mindre for Tjenestemændene (ca. 2700 Kr.) end for Arbejderne (ca. 3100 Kr.). For det andet medfører dette Forhold, at i Perioder, hvor Prisstigningerne særlig rammer de Poster, der findes *baade* i Tjenestemændenes *og* det ordinære Pristal, medens de Poster, der yderligere findes i det ordinære Pristal, ikke stiger (maaske endda falder) — da vil Prisstigningerne veje stærkest til hos Tjenestemændene, og deres Pristal gaa mest i Vejret. En saadan Periode befinder vi os netop i nu, hvor Føde, Klæder og Brændsel stiger mest, medens Skatter, Kontingenter og andre Udgifter (f. Eks. Forlystelser og Spiritus) holder sig ret konstant.

Man kunde nu spørge, hvorfor Tjenestemandsloven sætter en saadan Bestemmelse? Dette Spørgsmaal kommer egentlig ikke denne Redegørelse ved, men Aarsagen er formodentlig, at man ikke har ønsket, at f. Eks. en almindelig Skattestigning, der paalægges hele Befolkningen, specielt for Tjenestemændene, straks skulde kompenseres ved et tilsvarende Dyrtidstillæg. Lignende Betragtninger kan vel gøres gældende med Hensyn til Kontingenter og andre Udgifter (Forlystelser, Spiritus og Tobak), hvor den indirekte Beskatning betyder meget. Som Eksempel paa, hvor konsekvent man gennemfører denne Tankegang, kan anføres, at da Tjenestemændenes Pristal i Januar 1934 udviste en meget kraftig Stigning, som berettigede til ret store Løntillæg, fik Tjenestemændene *ikke* disse Tillæg, netop fordi en væsentlig Del af Pristalsstigningen skyldtes prishævende Statsforanstaltninger til Fordel for Landbruget, som hele Samfundet maatte bære, og som altsaa var at betragte som en Slags Skat. Om denne Bestemmelse i Tjenestemandsloven er rimelig, skal vi ikke komme ind paa, men det foregaaende viser altsaa, at den ikke altid behøver at være til Tjenestemændenes Fordel.

Man kunde ogsaa spørge (og det er vel det, det ovenfor citerede Blad gør), om det er retfærdigt overfor Arbejderne, at Tjenestemændenes Pristal i en Periode som den indeværende stiger stærkere end det ordinære Pristal. Et saadant Spørgsmaal vilde der imidlertid ingen fornuftig Mening være i. Hvis det ved Lov eller Overenskomst var fastsat, at Arbejdernes Lønninger skulde stige eller falde med samme Procenter som det almindelige Pristal, og Tjenestemændenes Lønninger med samme Procenter som Tjenestemandspristallet — da vilde det i aller højeste Grad være uretfærdigt (om end det skiftevis vilde gaa ud over begge Parter efter Prisbevægelsens Art). Men nogen saadan Bestemmelse eksisterer jo ikke. Arbejdernes Lønninger er kun knyttet til det ordinære Pristal, forsaavidt at Overenskomsterne kan opsiges, naar det er steget saa og saa meget. Hvor stor Stigningen behøver at være, er man jo selv med til at bestemme. For Tjenestemændene gælder det, at visse Stigninger i Pristallet udløser visse forskellige Reguleringstillæg. Og ved Fastsættelsen af disses Størrelse er der formodentlig taget Hensyn til Tjenestemandspristallets særlige Karakter.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

Lønbevægelser og Konflikter

Handels- og Kontormedhjælpere hos Firmaet J. Steffensens Fabriker.

Paa et Møde den 8. December behandledes en Klage over *Firmaet J. Steffensens Fabriker.*

Mødet sluttede med, at Firmaets Indehaver udtalte, at han ikke stiller sig hindrende i Vejen for Kontormedhjælpernes Organisering. De stedfundne Afskedigelser foreligger der andre Grunde for, end at de paagældende havde organiseret sig.

Fabrikant Steffensen vil overfor sit overordnede Personale tilkendegive dette sit Standpunkt.

Kedel- og Maskinpassere hos A/S Dansk Asfalt Fabrik, Kalundborg.

Mellem Forbundet og *A/S Dansk Asfalt Fabrik,* Kalundborg, var opstaaet visse Uoverensstemmelser om Forstaaelsen af nogle tidligere trufne Aftaler om Arbejde indenfor Søndags-Døgnet. Dette medførte, at Arbejdet en Mandag Morgen blev forsinket halvanden Time, og Arbejdsgiverforeningen begærede derfor Fællesmøde afholdt før Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Dette Møde afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 8. December, og man enedes her om at henvise Uoverensstemmelserne til lokal Forhandling, som skal være afsluttet senest den 11. December.

Kvinder hos A/S Chr. Kirks Telefonfabriker, Horsens.

Efter at Lov om Forbud mod Overarbejde var traadt i Kraft den 1. Oktober i Aar havde *A/S Chr. Kirks Telefonfabriker,* Horsens, indført den Nyordning, at Rengøringsarbejdet nu skulde foregaa indenfor den normale Arbejdstid. Da dette, foruden at være sundhedsfarligt, medførte en Forringelse af Kvindernes Akkord, havde de i Montageafdelingen beskæftigede Kvinder nægtet at foretage Rengøringsarbejdet paa den nye Maade.

Et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde sluttede uden Resultat, og Sagen behandledes derefter paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. December, hvor man enedes om en Ordning, saaledes at de omhandlede Rengøringsspørgsmaal henvistes til lokal Forhandling, som skal afholdes paa Fabriken den 3. December, og Sagen er formentlig dermed gaaet i Orden, idet Forudsætningen var den, at man gik tilbage til den før 1. Oktober gældende Ordning.

Snedkere hos Medlemmer af Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling.

Ved et Fællesmøde den 25. November behandledes en Uoverensstemmelse mellem Snedkerforbundet og *Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling* angaaende 4 den 6. Oktober d. A. afsagte Voldgiftskendelser vedrørende Aflønning af Udlærlinge efter Kontraktens Udløb, og man enedes om følgende:

Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling indgaar paa inden 8 Dage fra Dato at tilstille Snedkerforbundet den Efterbetaling, som tilkommer de fire Lærlinge i Henhold til de afsagte Voldgiftskendelser.

Tekstilarbejdere hos A/S Holger Lyhne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. November i Anledning af en hos *A/S Holger Lyhne* opstaaet Strid om Genantagelse af en Syerske, enedes man om følgende:

Under Hensyn til, at A/S Holger Lyhne først er indtraadt i Textilfabrikantforeningen, efter at der var varslet Strejke fra Tekstilarbejderforbundets Side, og i Betragtning af, at man indenfor Virksomheden nærmer sig Juletravlheden, indgik A/S Holger Lyhne paa at genantage den omhandlede Syerske senest den 1. December d. A.

Det udstedte Strejkevarsel tages tilbage.

Tømrere hos Murermester Chr. Weirsøe, Viborg.

Hos *Murermester Chr. Weirsøe,* Viborg, der ikke er Medlem af nogen Arbejdsgiverorganisation, var opstaaet en Uoverensstemmelse om noget Tømrerarbejde, og Forbundet begærede Sagen henvist til Afgørelse efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Et Mæglingsmøde har været afholdt, men Murermesteren nægtede her at indgaa paa voldgiftsretlig Afgørelse, og Arbejdet blev herefter standset. Herefter har Dansk Arbejdsgiverforening grebet ind, idet det blev paastaaet, at en Tømrermester S. V. Jørgensen, Viborg, havde overtaget Tømrerarbejdet, og at Arbejdsstandsningen derfor var ulovlig.

Der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. December, hvor det blev krævet, at Arbejdet skulde genoptages, men da Tømrerforbundet har skriftlig Overenskomst med Murermesteren om, at kun organiserede Tømrersvende maa anvendes ved det omhandlede Arbejde, kunde man ikke indgaa paa det stillede Forslag, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derfor at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Forskellige Forbund og General Motors International A/S.

Efter at Overenskomsten mellem *General Motors International A/S* og en Række Forbund, nemlig: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Karetmagerforbund, Malerforbundet, Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund var opsagt, har der forgæves været forhandlet om ny Overenskomst gældende fra 1. Januar 1938, og Virksomheden har indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen gennem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien. Der afholdtes derefter et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. December, hvor man enedes om, uden Hensyn til det principielle Standpunkt vedrørende Konsekvenserne af Firmaets Indmeldelse, at optage fornyede Forhandlinger og med Sammenslutningens Medvirkning. Ogsaa disse Forhandlinger bristede imidlertid, og de paagældende Forbund har derefter fremsendt Varsel om Strejke fra 1. Januar, hvilken Varsling Arbejdsgiverforeningen dog har protesteret mod, under Henvisning til, at Firmaet var Medlem af Sammenslutningen og fra 1. Januar er underkastet Hovedoverenskomsten. Protesten gav Anledning til et nyt Fællesmøde, der afholdtes den 21. Decem-

ber, og det forsøgtes der at forhandle sig tilrette om Lønningerne paa Virksomheden, idet det dog fra Arbejderside fastholdtes, at Indmeldelsen ikke kunde faa overenskomstmæssig Virkning, saaledes som paastaaet af Arbejdsgiverne.

Mødet forløb uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har straks indgivet Klage til Den faste Voldgift for at faa Protesten mod Varslerne anerkendt, og Strejkens Iværksættelse er udskudt indtil Kendelse foreligger, ligesom den hidtil gældende Overenskomst fortsætter til samme Tidspunkt.

Forskellige Forbund paa F. D. B.s Fabriker i Kolding.

Paa *F. D. B.s Chokoladefabrik* i Kolding var der opstaaet en Uoverensstemmelse med Hensyn til Kontrol og Visitation, naar Arbejderne forlader Fabriken.

Paa et Møde paa D. s. F.s Kontor, hvor de 10 i Spørgsmaalet interesserede Forbund var repræsenterede, enedes man om Formerne for et Kontrolleringssystem omfattende alle Arbejdere paa Fabriken, og der nedsattes paa dette Møde et 3 Mands Udvalg, som skulde føre Forhandlingerne videre med F. D. B.

Dette er sket, og paa et Møde i Kolding den 18. December er man enedes om Ordlyden for Opslag paa Fabriken og om Formerne for Kontrol, naar Arbejderne forlader Fabriken.

Arbejdsmænd hos Firmaet Brdr. A. og O. Johansen, København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. December forhandledes paa Foranledning af Strejkevarsel og Varsel om Sympatistrejke fra Arbejdsmandsforbundet overfor *Firmaet Brdr. A. og O. Johansen* om Oprettelse af en Overenskomst for Ungarbejdere i forannævnte Firma.

Mødet resulterede i Enighed om en Overenskomst i det væsentligste analog med Forbundets Ungdomsafdelings Overenskomst med Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien.

Arbejdsmænd hos A/S Nordisk Solar Co., Kolding.

Der har af Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund og Dansk Elektrikerforbund været forsøgt Gennemførelse af Overenskomst hos *A/S Nordisk Solar Co.* i Kolding, og under disse Forhandlinger har Firmaet indmeldt sig i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Derefter har Overenskomstforholdet ordnet sig for Elektrikerforbundet og Handels- og Kontormedhjælperforbundet, medens Dansk Arbejdsmandsforbund har maattet indtage det Standpunkt, at Jern- og Metalindustriens Overenskomst ikke kunde dække de Folk, der var beskæftiget ved Lagerarbejde, Budtjeneste o. l. Forbundet har derfor fremsendt Strejkevarsel, og Arbejdsgiverforeningen protesteret derimod, og paa det i den Anledning etablerede Fællesmøde den 14. December behandledes Sagen uden at der dog opnaaedes Enighed. Arbejdsgiverforeningen har derefter indanket Spørgsmaalet om Protestens Berettigelse for Den faste Voldgiftsret, og Konflikten er foreløbig udsat.

Arbejdsmænd paa Farum Mørtelværk.

Ved et Møde paa D. s. F.s Kontor den 16. December med Repræsentanter for Arbejdsmandsforbundet og *Farum Mørtelværk* og med Overretssagfører Sv. Engelhardt og Sekretær Eiler Jensen som Mæglingsmænd, enedes man om følgende Afgørelse af den af Farum Mørtelværk rejste Klage:

Parterne er enige om, at fremtidig er den til enhver Tid gældende Landsoverenskomst ogsaa gældende mellem Parterne, dog at Timelønnen ikke bliver under 111 Øre i Timen.

Norm for Regler for Behandling af faglig Strid er gældende.

Forbundet beklager den iværksatte Blokade.

Der indrykkes en definitiv Blokadeophævelse.

Samtlige verserende Stridsspørgsmaal betragtes hermed som ude af Verden.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Træindustriens Fabrikantforening.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. December behandledes en Klage fra D. s. F. og Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling over, at *Træindustriens Fabrikantforening* og *7 af dens Medlemmer,* trods Aftale af 29. Oktober 1937, ikke havde opfyldt Bestemmelserne om, at der paa Begæring af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i København skulde oprettes Overenskomster paa de Virksomheder, hvor et Flertal af Ungarbejdere var organiserede.

Paa Fællesmødet enedes man om, at det ene af de 7 Firmaer havde sit Forhold i Orden, og det oplystes, at et andet af Firmaerne var i Likvidation.

Fra Arbejderside stilledes der Fordring om, at sidstnævnte Virksomhed sammen med de 5 øvrige skulde være forpligtet til at aflønne — eventuelt efterbetale — i Henhold til Overenskomsten, at regne fra den Dag, hvor Begæring blev stillet af Ungdomsafdelingen.

Der optoges en Forhandling mellem Underorganisationerne, Træindustriens Fabrikantforening, D. s. F. og Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling, og ved denne Forhandling enedes man om, at Arbejdernes Krav skulde opfyldes.

Bogbindere hos A/S »Columbus« Emballagefabrik.

Mellem Bogbinderforbundets Medlemmer og *A/S »Colombus« Emballagefabrik* var opstaaet en Uoverensstemmelse om ca. 1400 Kr. ved Udregningen af Akkordoverskud, og der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Januar. Her blev Sagen gennemdrøftet, og man enedes om at vise Uoverensstemmelsen tilbage til lokal Forhandling og om fornødent med Deltagelse fra Organisationernes Side.

Bogbindere paa Nordisk Etuifabrik.

Fra *Nordisk Etuifabrik* forelaa en Anmodning om, at Sæsonperioden for Udførelse af Overarbej-

de blev forlænget fra 15. til 20. December for nogle Arbejdere.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. December imødekom Forbundet den fremsatte Anmodning, idet der samtidig blev givet Tilsagn fra Arbejdsgiverforeningen om, at der ikke bør kræves Overarbejde i større Udstrækning end strengt nødvendigt, og at Overarbejde saa vidt muligt bør undgaas, saafremt der findes kvalificeret Arbejdskraft.

Bogbindere hos Firmaet Oscar Møller.

Da Telefonbogens Færdiggørelse de tidligere Aar har krævet meget Overarbejde, forelaa der en Anmodning fra *Firmaet Oscar Møller* til Bogbinderforbundet om, at Jomfruer ved Heftemaskiner maatte udføre det nødvendige Overarbejde i Tiden indtil 20. Februar.

Forbundet modsatte sig dette, og der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Januar, hvor man enedes om, at der af hver enkelt Arbejderske maatte præsteres indtil 80 Overarbejdstimer i Tiden indtil Telefonbogen forelaa færdig, imod at Afspadseringen skulde være tilendebragt af samtlige Arbejdersker senest en Maaned efter denne Dato.

Forudsætningen for Tilladelsen var et Tilsagn fra Bogbinderlauget og Dansk Arbejdsgiverforening om, at der i Fagets Overenskomst blev indført en Bestemmelse, som fastslaar, at Elever paa de Værksteder, hvor der findes Heftemaskiner, skal oplæres i Brugen af disse, samt at Arbejdsgiverforeningen giver Telefonselskabet Meddelelse om, at Arbejdet ved Telefonbogen ikke vil blive udført som Overarbejde i 1939.

Handels- og Kontormedhjælpere hos Firmaet Arbo-Bähr & Co.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 30. December enedes man om at bilægge en fra Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund overfor *Firmaet Arbo-Bähr & Co.* rejst Klage paa følgende Maade:

Firmaets Direktør beklager, hvis Firmaets Repræsentant overfor Medhjælperne har tilkendegivet Modvilje overfor Medhjælpernes Organisering og udtaler, at Firmaet ikke vil stille sig hindrende i Vejen for Medhjælpernes Organisering.

Direktør Momme vil gøre sin Forvalter og Direktricen for Pakkestuen bekendt med ovenstaaende og paalægge dem, at Gentagelse ikke finder Sted.

Mejerister paa Borup Mejeri pr. Skævinge.

Et Overenskomstforhold mellem Forbundet og *ovenanførte Mejeri* har bestaaet gennem længere Tid og var af vort Forbund opsagt til Udløb i Aaret 1937. Der har været ført gentagne Forhandlinger om Oprettelse af ny Overenskomst, dog uden Resultat, hvorfor Forbundet den 15. December saa sig nødsaget til at varsle Strejke og Blokade fra 1. Januar 1938.

Imidlertid blev det oplyst, at Mejeriet havde været i Forbindelse med Mælkeindustriarbejdernes Forbund i Horsens, og Mejeriet havde efter Forhandling den 21. December givet skriftlig Tilslutning paa en Overenskomst med dette Forbund gennem Bymejeriernes Fællesorganisation.

D. s. F. modtog Underretning herom den 31. December og satte sig pr. Telefon i Forbindelse med Mælkeindustriarbejdernes Forbund i Horsens, overfor hvem det skete blev paatalt i skarpest mulige Form. Mælkeindustriarbejdernes Forbund maa aabenbart have følt at være kommet paa Glatis, idet det, ligeledes pr. Telefon, tilraadede Mejeriet omgaaende at optage Forhandlinger med Dansk Mejeristforbund og D. s. F. Dette skete, idet der den 1. Januar var Forhandling paa Mejeriet, hvor Underskrift blev givet paa det Overenskomstforslag, som Dansk Mejeristforbund tidligere havde fremsat, og Blokaden blev derfor hævet endnu før den traadte i Kraft.

Efter denne Sags Udvikling vil det være nødvendigt at holde endnu bedre Øje med Mælkeindustriarbejdernes Forbund.

Radiotelegrafister hos Dansk Radio A/S.

Radiotelegrafistforeningen af 1917 havde fremsendt Ændringsforslag til *Dansk Radio A/S,* som havde nægtet at godkende dem som rigtig modtaget, da de først var kommet Aktieselskabet i Hænde den 1. December. I Sagen ligger det særlige Forhold, at Overenskomsten i 1937 blev afsluttet med Gyldighed til en 1. April, og at Radiotelegrafistforeningen ikke før end i November d. A. har faaet Underretning om Aktieselskabets Medlemsskab i Arbejdsgiverforeningen. Hertil kommer, at hver enkelt Radiotelegrafist har en personlig Kontrakt, der skal opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Angaaende disse Forhold afholdtes der den 28. December et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, uden at der opnaaedes Enighed, hvorfor Arbejderrepræsentanterne forbeholdt sig eventuelt at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Skrædere paa Regnfrakkefabriken »Norden«, Odense.

Den 20. December afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Pressesvendene paa *Regnfrakkefabriken »Norden«* i Odense i de sidste Par Maaneder havde nedsat deres Arbejdsydelse med 35—40 pCt.

Der opnaaedes intet Resultat, idet Svendene paastod, at Aarsagen til den mindre Produktion var Krav fra Ledelsens Side om bedre Arbejde.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig, hvis der i Løbet af kort Tid ikke indtræder en Bedring, at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 14 * KØBENHAVN DEN 1. FEBRUAR 1938 * 34. AARGANG

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

Den Meningsforskel, der gjorde sig gældende paa De samvirkende Fagforbunds ekstraordinære Generalforsamling den 18. Januar, var ikke i første Række en Strid om Principer, men i alt væsentlig en Strid om den praktiske Løsning af et for Fagorganisationerne overordentlig vigtigt Spørgsmaal, som allerede gennem flere Aar har staaet først paa Fagbevægelsens Dagsorden. Generalforsamlingen skulde ikke tage Stilling til Spørgsmaalet om Bevarelse henholdsvis Ophævelse af Medlemmernes Ret til direkte Afgørelse i Overenskomstsituationer, men derimod søge at finde frem til en Afgørelsesform, der paa den ene Side sikrer Medlemmernes demokratiske Rettigheder og paa den anden Side i de Tilfælde, hvor kun et Faatal af Medlemmerne gør Brug af disse Rettigheder, skaber et saa solidt Grundlag for Afgørelsen, at denne kan forsvares baade overfor de egne Organisationer og Samfundet. Det Flertal indenfor D. s. F.s Forretningsudvalg, der stillede det i sidste Nummer af Bladet aftrykte Forslag om Urafstemning kombineret med Afgørelse ved kompetent Forsamling, er ikke Modstander af Urafstemning, som det selv foreslog som den primære Afgørelsesform, men kan paa den anden Side ikke tiltræde Tanken om Urafstemningsprincipets Ukrænkelighed under alle Omstændigiheder og selv i Tilfælde af, at Afstemningsresultatet kun er Udtryk for et Mindretals Mening.

Urafstemningstanken er dybt forankret i dansk Fagbevægelse, og i langt de fleste Forbund træffes Afgørelsen i Overenskomstsituationen da ogsaa ved Urafstemning. Men i de fleste Forbund indeholder Lovbestemmelserne vedrørende Afgørelsesformen tillige en Sikkerhedsventil i Form af Afgørelse ved kompetent Forsamling, saafremt Urafstemningen viser en for ringe Deltagelse. Det af Forretningsudvalgets Flertal stillede Forslag var derfor ikke i Strid med den indenfor de fleste tilsluttede Forbund gældende Afgørelsesform, men tilsigtede kun en Udbygning af denne paa Grundlag af en Afstemningsordning efter ensartede Linier og gældende for alle Forbund. I Bevidstheden om, at det for Tiden ikke er muligt at gennemføre en Ordning hvilende udelukkende paa Urafstemning eller kompetent Forsamling, søgte Forretningsudvalget Løsningen i et Kompromis, i en Kombination af begge Afstemningsformer, hvorved der skulde tilvejebringes en Ordning, som Fagbevægelsen kunde leve videre paa, indtil Tiden er mere moden til at skabe en anden og bedre Afgørelsesform.

Indenfor Fagbevægelsen findes der ogsaa mange Talsmænd for den Opfattelse, at den nuværende Afstemnings- og Afgørelsesform ikke mere er tidssvarende og som derfor kræver Afgørelse udelukkende ved kompetent Forsamling. Dette Standpunkt er ligesom det, der indtages af de absolutte Tilhængere af Urafstemning, enkelt og ligetil, og saafremt Valget paa Generalforsamlingen kun havde staaet mellem disse to Opfattelser, vilde det have været lettere at træffe en Afgørelse. Som allerede sagt stod Striden imidlertid ikke om Urafstemning kontra kompetent Forsamling, og Generalforsamlingens Forløb viste, at Spørgsmaalet er langt mere kompliceret, idet der mellem disse to yderliggaaende Standpunkter gør sig en Række divergerende Meninger gældende og at mange andre Forhold spiller ind og vanskeliggør en Løsning. Ligeledes viste det sig, at de af Forretningsudvalgets Flertal foreslaaede Ændringer i Afstemningsreglerne paa enkelte Punkter ikke var i Overensstemmelse med Forligsmandslovens Afstemningsregler, og under Debatten blev der tilmed fremført delvis nye Synspunkter, nemlig at den nødvendige Forudsætning for fælles Afstemningsregler skal være et fastere og organisatorisk underbygget Samarbejde mellem Fagene indenfor de forskellige Industrigrupper, der maaske igen vil nødvendiggøre en Ændring af D. s. F.s Love. Under disse Forhold ansaa Forretningsudvalget det for rigtigst at udsætte Afgørelsen og gøre hele Spørgsmaalet til Genstand for fornyet Overvejelse og stillede derfor Forslag til en saalydende Udtalelse:

»*Under Hensyn til de for Generalforsamlingen foreliggende Oplysninger og Hensynet til Afstemninger over Fællesforslag og Samarbejde inden for de tilsluttede Organisationer vedtager Generalforsamlingen at paalægge Forretningsudvalget i Løbet af indeværende Aar at indkalde til Fortsættelse af de nu afholdte ordinære Generalforsamlinger med Behandling af et af Forretningsudvalget til den Tid udarbejdet samlet Forslag, tilsigtende at skabe bedst mulig Overensstemmelse mellem Samarbejdsprincip og Afstemningsregler og herunder ogsaa eventuelt nødvendige Ændringer af De samvirkende Fagforbunds Love*«.

Efter nogen Diskussion vedtoges dette Forslag af Generalforsamlingen, der tillige besluttede at supplere Forretningsudvalget med 11 af Generalforsamlingen valgte Medlemmer. Som det fremgaar af Beslutningen skal Arbejdet indenfor dette 28-Mands-Udvalg ikke kun tage Sigte paa selve Afstemningsreglerne, men have et langt videre Perspektiv, og dette vil ganske naturligt ikke lette men tværtimod forøge Vanskelighederne ved at naa frem til en tilfredsstillende Løsning af dette omfattende og yderst komplicerede Problem. Tiden vil vise, om Udvalget er i Stand til at magte den Opgave, Generalforsamlingen har tildelt det, og om det vil kunne foreslaa en Løsning, der kan finde almindelig Tilslutning fra Forbundenes Side.

— — —

Generalforsamlingen, der fandt Sted i Tivolis Koncertsal i København, var besøgt af henimod 700 Repræsentanter for Forbundene og Fællesorganisationerne. Formanden, *Chr. Jensen,* aabnede Generalforsamlingen med en Redegørelse for den øjeblikkelige Overenskomstsituation. Derefter udtalte han nogle smukke Mindeord om afdøde Fru *Alvilda Andersen,* der var Medlem af Forretningsudvalget.

Til Dirigenter valgtes Formanden for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, *Julius Hansen,* og Formanden for Dansk Skrædderforbund, *Josef Andersson.*

Generalforsamlingen gik derefter over til Behandling af det eneste Punkt paa Dagsordenen: *Forslag til Afstemningsregler.* Hertil forelaa de i sidste Nummer af »Arbejderen« gengivne 3 Forslag, men Snedkerforbundet trak dog sit Forslag tilbage, saaledes at dette ikke stod til Debat.

Chr. Jensen gav som Indleder til dette Punkt en Redegørelse for hele Spørgsmaalet om Afstemningsregler og det af Forretningsudvalgets Flertal stillede Forslag, som han haabede kunde vinde Forsamlingens Tilslutning. Herefter motiverede *Sigv. Hellberg* sit Forslag om Urafstemning uden Mulighed for Afgørelse ved kompetent Forsamling. Man burde vælge denne Afgørelsesform, fordi den appellerede til Arbejdernes Ansvarsfølelse og skabte klare Linier. Næste Taler var Arbejdsmændenes Formand, *Axel Olsen,* der behandlede Spørgsmaalet ud fra praktiske Synspunkter og navnlig understregede, at Praktiseringen af fælles Afstemningsregler ikke var muligt uden et snævert Samarbejde mellem Forbundene. Han meddelte, at baade han og Robert Nielsen i Forretningsudvalget havde forbeholdt sig deres Stilling til Flertallets Forslag.

I Middagspausen samledes Forretningsudvalget til Møde og besluttede her at fremsætte det foran staaende gengivne Forslag om fornyet Overvejelse af hele Spørgsmaalet. Straks ved Eftermiddagsmødets Aabning motiverede *Chr. Jensen* paa Forretningsudvalgets Vegne dette Forslag.

I den fortsatte Diskussion deltog en lang Række Talere, deriblandt Næstformand *Knud V. Jensen, P. Andersen, Torp Steffensen* og *Vilh. Christensen,* Smedeforbundet, *Niels Madsen,* Snedkerne, *Herman Hansen,* Formerne, *Vald. Jensen* og *Sigv. Nielsen,* Elektrikerne, *Christensen* og *C. Carlsen,* Karetmagerne, og *Knud Jensen,* Sadelmagerne, der stillede Forslag om, at Forretningsudvalget ved Sagens fornyede Behandling skulde suppleres med et paa Generalforsamlingen valgt Udvalg. Dette Forslag tiltraadtes af Forretningsudvalget.

Mødets Forhandlinger blev nu afbrudt for at give Forbundenes Delegerede Lejlighed til at drøfte Situationen. Efter Mødets Genaabning vedtoges Forretningsudvalgets nye Forslag samt Forslaget om et særligt Udvalg med stort Flertal. Til Medlemmer af Udvalget valgte Forsamlingen enstemmigt følgende:

Einer Nielsen, Snedkerne, *Axel Jensen,* Tekstilarbejderne, *Leonh. Hansen,* Smedene, *P. Knudsen,* Skotøjsarbejderne, *J. Sørensen,* Tømrerne, *G. Hegner,* Søfyrbøderne, *Fanny Jensen,* Kvinderne, *Jens Jensen,* Træindustriarbejderne, *Viggo Eigtved* og *Niels Christensen,* Arbejdsmændene, og *Alfr. Christensen,* Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne.

Sammen med Forretningsudvalgets 17 Medlemmer danner de paa Generalforsamlingen valgte 11 Repræsentanter et 28-Mands Udvalg, der skal have afsluttet sit Arbejde inden Aarets Udgang.

Dirigenten, *Josef Andersson,* afsluttede paa egne og Meddirigentens Vegne Generalforsamlingen med nogle Ord om Held og Lykke for Udvalget og den næste Generalforsamling til at løse deres Opgave.

International faglig Samling.

Som allerede omtalt her i Bladet, har der i November 1937 i Moskva fundet Forhandlinger Sted mellem Repræsentanter for den russiske Landsorganisation og Den internationale faglige Central angaaende Russernes Optagelse i Internationalen. Anledningen til Paabegyndelse af disse Forhandlinger var som bekendt den Beslutning, der vedtoges paa den internationale Fagforeningskongres 1936 i London, og som gik ud paa at rette Henvendelse til de faglige Landsorganisationer i en Række nærmere betegnede Lande, som staar udenfor den faglige Internationale, om at tilslutte sig denne. Den russiske Landsorganisation lod denne saavel som en senere Henvendelse ubesvaret, og det i 1937 i Warschau afholdte Repræsentantskabsmøde i IFC besluttede derfor at rette en ny Henvendelse til den russiske Landsorganisation og anmode om Forhandlinger angaaende en Indmel-

delse. Denne tredie Henvendelse blev besvaret af Russerne, der erklærede sig rede til at forhandle med en Delegation fra den faglige Internationale.

Forhandlingerne fandt Sted den 23.—26. November i Moskva. Efter en indgaaende Drøftelse af hele Situationen udvekstedes der en Række Forslag mellem de to Delegationer, og Forhandlingerne sluttede med, at de russiske Fagforeningers Delegation og Delegationen fra IFC forpligtede sig til at forelægge de paa Grundlag af Forhandlingerne opstaaede Problemer for den russiske Landsorganisations Centralraads Præsidium, henholdsvis for IFC's Bestyrelse og Repræsentantskab. Efter at disse Instancer havde drøftet og vedtaget de stillede Forslag, skulde den russiske Landsorganisations Indmeldelse i IFC gøres til Genstand for Beslutning.

Paa et Møde den 12. og 13. Januar 1938 i Paris har Bestyrelsen for den internationale faglige Central taget Stilling til Resultatet af de i Moskva førte Forhandlinger. Det fremgik af den af Delegationen aflagte Beretning, at den russiske Landsorganisations Forhandlere havde stillet Forslag om en Forstærkelse af IFC's Aktivitet imod Krig og Fascisme, ligesom man foreslog, at IFC skulde støtte den proletariske Enhedsfront og Folkefronten, hvor en saadan bestaar. Desuden havde de stillet forskellige organisatoriske Betingelser, herunder særlig Udnævnelse af tre Formænd, hvoraf den ene skal repræsentere de russiske Fagforeninger, samt Udnævnelse af tre Generalsekretærer, hvoraf den ene skal udpeges af Russerne. Dertil havde de krævet Garantier for, at der ikke bliver øvet Propaganda mod Rusland.

Bestyrelsen drøftede disse Forslag og slog i en særlig Resolution fast, at IFC overhovedet ikke har modtaget en direkte Anmodning om Optagelse, men derimod har faaet forelagt en Række Betingelser, af hvis forudgaaende Opfyldelse en eventuel Anmodning om Optageles gøres afhængig. Under disse Omstændigheder kan Bestyrelsen ikke tiltræde de stillede Betingelser, men vil indstille dem til Forkastelse paa det i Maj i Oslo stedfindende Repræsentantskabsmøde. Resolutionen har følgende Ordlyd:

Bestyrelsen for den Internationale faglige Central (IFC), samlet til Møde i Paris den 12. og 13. Januar 1938, har drøftet Beretningen fra den Delegation, der i Henhold til Beslutningen paa den internationale Fagforeningskongres i London 1936 har forhandlet i Moskva.

Bestyrelsen fastslaar, at den — i Stedet for at staa overfor en almindelig Anmodning om Optagelse fra de russiske Fagforeninger, indeholdende alle absolut nødvendige Forsikringer — har faaet forelagt en Række Betingelser, som skal opfyldes, førend en egentlig Anmodning om Optagelse eventuelt tilstilles IFC.

Bestyrelsen betragter disse Betingelser for uantagelige og beslutter at forelægge hele Spørgsmaalet for de tilsluttede Landsorganisationer med Henblik paa Repræsentantskabsmødet i Oslo.

Bestyrelsen foreslaar Repræsentantskabet at forkaste de forelagte Betingelser. De tilsluttede Landsorganisationer bedes, saafremt de selv nærer Ønske herom, give deres Mening til Kende overfor IFC. Svarene bedes indsendt til IFC saaledes, at de kan blive drøftet paa IFC's Bestyrelsesmøde den 16. og 17. Marts 1938.

Denne Udtalelse har vakt stor Opmærksomhed og er blevet stærkt kommenteret i Dagspressen Verden over. For den borgerlige Presse, der af Forhandlingerne i Moskva allerede havde udledt Dannelsen af en Enhedsfront mellem Kommunister og Socialdemokrater og givet Udtryk for den Mening, at Russernes Indmeldelse vilde betyde en Ændring af den internationale Fagbevægelses Indstilling overfor Demokrati og Diktatur, er Bestyrelsens Beslutning kommet noget paa Tværs, mens den kommunistiske Presse — deriblandt ogsaa det danske Kommunistblad — der hidtil ikke holdt sine Læsere underrettet om Forhandlingerne i Moskva, pludseligt viser en levende Interesse for Sagen og bringer lange Artikler om de socialdemokratiske Fagforeningsføreres Sabotage af Enheden og Forræderi mod Arbejderklassen.

Det er ingen Hemmelighed, at man indenfor den socialdemokratisk orienterede Fagbevægelse nærer store Betænkeligheder mod Optagelsen af den russiske Landsorganisation, ikke mindst af den Grund, at denne Organisation ikke er fri og uafhængig, men ligesom alle øvrige Statsorganer og Institutioner i Sovjetrusland fuldstændig er undergivet den kommunistiske Partiledelses Kontrol. Det ligger under disse Omstændigheder nær at antage, at Partiledelsen i Tilfælde af en Optagelse vilde give Landsorganisationens Repræsentanter i den faglige Internationales Ledelse og paa de internationale Konferencer og Kongresser visse Direktiver for saaledes at gøre sin Indflydelse gældende. Med Henblik paa de i Rusland herskende Tilstande vilde det maaske være en Repræsentant for det russiske Kommunistparti, der fik Sæde i Internationalens Ledelse. — Det trænger ikke til nogen nærmere Forklaring, at dette Forhold i høj Grad vilde vanskeliggøre det nu bestaaende Samarbejde mellem den faglige og politiske Arbejder-Internationale og tillige betyde en haard Belastning for den socialdemokratiske Arbejderbevægelse i de demokratiske Lande. Vi har ikke glemt det systematiske Splittelsesarbejde, som Russerne straks efter Verdenskrigens Afslutning organiserede i alle Lande, og som har haft saa skæbnesvangre Følger for Arbejderbevægelsen i flere Lande — ejheller deres gentagne Forsøg paa at trænge ind i vore Organisationer for at underminere og svække dem og gøre dem til et Bytte for Kommunisterne, og vi mener derfor, at en vis Forsigtighed er paakrævet, tiltrods for at Russerne nu paa mange Omraader fører en anden Politik og til en vis Grad søger Tilslutning til de demokratiske Lande og dermed ogsaa til Arbejderbevægelsen i disse Lande.

Naar den faglige Internationale har besluttet at slaa en Streg over Fortiden og ogsaa opfordre den russiske Landsorganisation til at indmelde sig, skete det ud fra den Betragtning, at man i den nuværende og for Arbejderbevægelsen saa van-

skelige Tid bør sætte alt ind paa at tilvejebringe en saa omfattende international Samling af Fagbevægelsen som mulig til Værn mod de stadig mægtigere fascistiske Kræfter. Men Forudsætningen for en saadan Samling maa nødvendigvis være Viljen til ærligt og loyalt indbyrdes Samarbejde og Solidaritet uden Svig og Bihensigter, thi ellers vil Russernes Indmeldelse ikke styrke, men svække den faglige Internationale, og hverken Demokratiets eller Fredens Sag vil vinde noget herved. Den organisatoriske Enhed er ikke nok, der maa ogsaa være Enighed om Maalet og om Midlerne til at naa dette Maal.

Saavel paa IFC's Kongres i London som paa Repræsentantskabsmødet i Warschau var man af den Mening, at en eventuel Optagelse kun kunde ske paa Grundlag af IFC's Love, saaledes som dette ogsaa var Tilfældet med den store faglige Landsorganisation i USA, der indmeldte sig uden at stille Betingelser. af nogen Art. Den russiske Landsorganisations Ledelse har ikke ment at kunne følge samme Fremgangsmaade, men har tværtimod stillet en Række Betingelser, som den forlanger opfyldt, forinden den er rede til at tage endelig Beslutning om Indmeldelse.

Organisatorisk set er dette en mærkelig Fremgangsmaade, thi naar man søger Optagelse i en Organisation, maa dette selvfølgelig ske paa Grundlag af vedkommende Organisations Love. Med Henblik paa den russiske Landsorganisations Størrelse er det ganske vist forstaaeligt, at den gennem Forhandling først søgte Klaring af visse Spørgsmaal, forinden den fremsatte sin Anmodning om Optagelse, men derfra og til at kræve en fuldstændig Ændring af det gældende Arbejdsprogram og Love, uden samtidigt at give bestemt Tilsagn om Indmeldelse, naar Kravene opfyldes, er der dog et langt Spring, og en saadan Praksis har hidtil været ukendt ved Optagelse af en Organisation i den faglige Internationale.

Med Henblik paa Sagens Vigtighed skal vi i det følgende kort omtale de vigtigste Betingelser, Russerne har stillet ved Forhandlingerne i Moskva.

Den første Betingelse gaar ud paa en forstærket Aktion imod Krig og Fascisme, og herimod er der ikke rejst Indsigelse, idet IFC altid og med alle til Raadighed staaende Midler har ført en saadan Kamp, der selvfølgelig kunde blive yderligere forstærket i Tilfælde af Russernes Indmeldelse, idet der saa vilde staa flere Midler til Raadighed for dette Formaal.

I denne Forbindelse krævede de russiske Forhandlere imidlertid, at Arbejderorganisationerne i alle Lande skal gennemføre Sanktioner mod Italien, Tyskland og Japan (Nægtelse af Losning og Ladning af disse Landes Skibe, Nægtelse af Transport til disse Lande, Organisering af Strejker i Bedrifter, der fremstiller Vaaben og Krigsmateriale til de 3 Lande). — Dette Krav maatte IFC's Bestyrelse bestemt afvise, da det vilde betyde et Indgreb i de tilsluttede Landsorganisationers Selvstændighed, der er garanteret i Internationalens Love. Men den var desuden af den Mening, at dette Krav tillige rejser Spørgsmaalet om de sovjetrussiske Fagforeningers Rettigheder, d. v. s. om de ogsaa selv er i Stand til at optræde uafhængig af Regeringen, idet de indleder en Strejkeaktion og nægter at transportere Varer fra og til Lande, med hvilke Sovjetregeringen opretholder endog meget intime Handelsforbindelser. Sovjetruslands store Olieleveranser til Japan og Italien har været Genstand for ret udførlige Omtaler i Verdenspressen, og dets Vareomsætning med Tyskland er fremdeles meget stor, omend begge Lande ved alle Lejligheder hver for sig ynder at betegne sig som Dødsfjender. I 1936 købte Rusland af Tyskland Varer til et samlet Beløb af 308.400.000 Rubler og solgte til Tyskland Varer til en Værdi af 120.400.000 Rubler — i de første 9 Maaneder af 1937 købte Rusland i Tyskland Varer til en Værdi af 180.318.000 Rubler, mens dets Eksport til Tyskland kun havde en Værdi af 84.099.000 Rubler. Man ser af disse Tal, at Rusland gennem sine store Indkøb i væsentlig Grad bidrager til at sætte Hitler-Tyskland i Stand til at forsyne sig med Oprustnings-Raastoffer fra andre Lande.

Som bekendt foregaar hele Samhandelen med Udlandet gennem de sovjetrussiske statlige Handelsmonopoler, og intet fornuftigt Menneske tror derfor, at de russiske Fagforeninger vil være i Stand til at krydse Statens Handelspolitik, selv om de tilsigtede dette, hvad der er al Grund til at betvivle. Under disse Forhold maa Kravet til Fagbevægelsen i andre Lande om at foretage Skridt, som den russiske Fagbevægelse selv hverken evner eller ønsker at gennemføre, betegnes som det rene Demagogi, der i uhyggelig Grad minder om tidligere Tiders tvetydige Paroler og indeholder visse Farer, thi der er ingen Tvil om, at en konsekvent Gennemførelse af saadanne Aktioner i mange Lande vilde true selve Arbejderorganisationernes Eksistens.

Foruden nogle andre Krav af politisk Karakter, deriblandt Støtte til Enhedsfronter — henholdsvis Folkefronter — i de enkelte Lande, som ligger udenfor den faglige Internationales Kompetence, og som vi derfor ikke skal komme nærmere ind paa, stillede Russerne som nævnt ogsaa forskellige organisatoriske Fordringer, bl. a. krævede de Indkaldelse af en ekstraordinær Kongres i FIC, hvortil ogsaa de russiske Fagforeningers Repræsentanter skal have Adgang, og som skal tage Stilling til de stillede Betingelser og en Ændring af Internationalens Love.

Russerne kræver altsaa Adgang til at deltage i Kongressens Forhandlinger og Beslutninger uden at være Medlem af Internationalen og vil først derefter tage Stilling til Spørgsmaalet om en Indmeldelse, der dermed gøres afhængig af en Opfyldelse af de her nævnte Betingelser. Heroverfor har IFC's Bestyrelse indtaget det organisatorisk set eneste mulige Standpunkt, nemlig at den russiske Landsorganisation først maa effektuere sin Indmeldelse og dernæst paa en kommende international Fagforeningskongres søge sine Forslag gennemført paa lovmæssig Maade.

Som det fremgaar af Bestyrelsens Beslutning, skal de tilsluttede Landsorganisationer nu fremsætte deres Udtalelse om hele dette Spørgsmaal, der saa vil blive forelagt paa det i Maj Maaned i

Oslo stedfindende Repræsentantskabsmøde i IFC, der træffer den endelige Afgørelse. Det kan dog allerede nu anses for givet, at Repræsentantskabet vil tiltræde Bestyrelsens Beslutning og ligeledes forkaste de af Russerne stillede Betingelser.

Arbejdsløsheden i November og December 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af December Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 153.384 Arbejdsløse, d. v. s. 34,6 pCt. af det samlede Antal paa i alt 443.376 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1932.

Samtlige Fag:	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.	1932 pCt.
Januar	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5	34,1
Februar	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9	35,9
Marts	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4	35,8
April	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6	27,7
Maj	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3	24,8
Juni	13,9	11,3	12,6	15,5	21,9	24,9
Juli	15,2	12,1	12,6	15,3	21,7	28,7
August	15,1	12,3	13,7	15,5	21,4	29,2
September	16,5	12,9	14,9	16,4	20,9	29,6
Oktober	19.2	16.3	17,3	18,2	23,2	31,8
November	23,5	20,0	21,7	22,3	25,7	35,1
December	34,6	30,3	31,7	30,3	37,5	42,8

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af					
	Decbr. 1937	Nov. 1937	Okt. 1937	Decbr. 1936	Nov. 1936	Okt. 1936
Hovedstaden:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	44,3	32,2	19 7	33,4	23,9	12,2
2. Jernindustrien	18,0	12,6	11,6	16,8	12,4	11,2
3. Anden Industri m. v.	28,6	17,3	16,0	24,5	14,9	12,8
4. Handel	6,6	6,7	6,8	5,3	6,3	6,3
5. Arbejdsmænd	28,2	23,8	21,4	24,5	21,7	18,6
I alt	26,7	18,9	16,4	22,8	16,5	13,5
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	64,1	38,0	25,4	48,1	26,3	14,9
2. Jernindustrien	22,2	14,3	12,3	23,4	13,2	11,1
3 Anden Industri m. v.	31,5	18,0	16,1	24,0	14,2	12,8
4. Handel	6,3	6 3	6,3	6,0	5,9	5,9
5. Arbejdsmænd	46,2	33,1	26,1	44,1	29,5	24,3
I alt	39,7	26,4	21,0	35,2	22,3	18,0
Hele Landet	34.6	23,5	19,2	30,3	20,0	16,3

Fag	Antal Arb. pr. Decbr. 1937	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af Novbr. 1937	Dec.[1] 1937	Novbr. 1936	Dec.[1] 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	10 519	45,6	68,8	26.7	42,8
Hustømrere	9 476	42,9	59,8	29,2	43,5
Snedkere	10 352	20,7	43,8	15,8	34,7
Malere	7 944	43,0	62,8	39 4	58,2
Sadelmagere og Tapetserere	2 559	15,3	38,1	7,2	30,0
Blikkenslagere	2 597	23,9	38,5	16,7	27,1
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	1 270	7,2	32,9	8,6	32,2
Smede- og Maskinarb.	36 039	12,8	16,9	13,0	18,0
Formere	2 150	20,1	47,7	9 2	39,0
Elektrikere	3 563	6,7	15,5	5,7	14,2
Bageri- og Konditoriarb.	5 485	29,9	30,8	29,7	35,1
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 984	5,2	47,2	3,8	41,1
Bryggeriarbejdere m. fl.	6 825	10,9	11,4	11,5	9.4
Slagteriarbejdere	8 544	21,5	22,6	20,5	19,6
Tobaksarbejdere	8 921	13,5	65,3	14,6	62,5
Tekstilarbejdere	15 361	14,3	29,9	4,9	14,8
Skræddere	14 290	15,3	25,4	10,9	18,0
Hatte- og Buntmagere	1 579	32,6	26,9	30,1	34,8
Skotøjsarbejdere	5 061	30.4	63 7	23,4	44,7
Træindustriarbejdere	6 140	25,2	42,4	21,8	34,8
Karetmagere	1 146	14,8	24,5	11,6	17,3
Keramikere	2 089	6,1	27,6	2,6	10 8
Papirindustriarbejdere	1 785	2,1	2,4	2,0	2,1
Bogbindere	4 766	14.0	24,3	7,3	18,4
Typografer	6 797	6,0	9,0	7,3	10,9
Sømænd	4 337	29.9	31,4	27,2	28,8
Søfyrbødere	2 216	27,7	28,3	28,9	29,6
Kedel- og Maskinpassere	2 342	5,4	8,4	4,9	8,8
Kvindeligt Arbejderforbund	17 381	20,4	29 4	17,1	23,3
Handels- og Kontormedhj.	26 528	6,7	6,7	6,1	5,8
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	178 506	30,5	41,4	27,5	39,2
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	1 636	55,4	65,2	36,3	42,2
Andre Fag	33098	17,4	26,2	14,1	20,1
I alt	443 376	23,5	34,6	20,0	30,3

[1]) De særlig høje Arbejdsløshedsprocenter i December Maaned skyldes for visse Fag, f Eks. Tobaksarbejdere, Skotøjsarbejdere og Kerami kere, Ledighed paa Grund af Statusopgørelse i Virksomhederne omkring Nytaar.

RUNDSKUE

INDUSTRIPRODUKTIONEN. Det af Statistisk Departement beregnede Indekstal for Industriproduktionen viser for December 1937 for samtlige Industrigrupper under eet en Nedgang fra 131 til 130 (1931 = 100). Stærkere Nedgang end 1 Point viser Grupperne Træ-Industri og Læder-Industri, der er faldet henholdsvis 5 og 2 Points. Tekstil-, Jern- og Grafisk-kemisk Industri har for Maaneden haft uforandret Produktion.

I Gennemsnit for hele Aaret 1937 er Indekstallet beregnet til 134 mod 130 for 1936. I de to sidste Maaneder af 1936 laa Tallet paa 132, i de to sidste Maaneder af 1937 henholdsvis paa 131 og 130. Trods det højere Gennemsnit for hele Aaret var altsaa Industriproduktionen ved Udgangen af 1937 mindre end ved Udgangen af 1936.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Opgørelsen for Danmarks Vareomsætning med Udlandet viser, at Handelsbalancen for December 1937 sluttede

med en Merudførsel paa 12,3 Mill. Kr. imod en Merindførsel paa 25,8 Mill. Kr. i December 1936. I December 1937 havde Udførselen en Værdi af 144,4 Mill. Kr. (1936 = 114,7 Mill.), Indførselen en Værdi af 132,1 Mill. Kr. (1936 = 140,5 Mill. Kr.).

For Aaret 1937 som Helhed har Importens Værdi været 211 Mill. Kr. større end Aaret før, medens Udførselen samtidig steg med 226 Mill. Kr., saaledes at Merindførselen blev 15 Mill. Kr. mindre end det foregaaende Aar, nemlig kun paa 91 Mill. Kr. Hele Indførselsoverskudet er fremkommet i Aarets første Halvdel, medens de sidste 6 Maaneder taget under eet endog har givet en Merudførsel paa 4 Mill. Kr.

Aarsagen til disse Bevægelser maa først og fremmest søges i Prisændringerne, der i Begyndelsen af Aaret var særdeles ugunstige for Landet, idet Indførselsvarerne steg stærkt, uden at vore Eksportvarer fulgte med op. Senere har Tendensen været modsat, idet en Række af Landbrugets vigtige Eksportartikler steg i Pris, medens der samtidig syntes at indtræde nogen Afslappelse i Priserne for forskellige Importvarer.

Udviklingen kan illustreres derved, at Engros-Pristallet for vore Eksportvarer i Januar 1937 laa 10 Points lavere end Pristallet for Importvarerne, medens de ved Aarets Udgang laa 8 Points over Importvarernes Engros-Pristal.

Fagbevægelsen i Estland.

I nedenstaaende Artikel giver en kendt estnisk Fagforeningsmand et Billede af den estniske Fagbevægelses vanskelige Stilling og Arbejdsvilkaar under det nuværende halvdiktatoriske Styre.

Ved Aarsskiftet stod Fagbevægelsen i Estland omtrent paa samme Niveau som ved Udgangen af det foregaaende Aar. Paa Grund af Politimyndighedernes Indgreb og Afsættelsen af Landsorganisationens gamle Ledelse gik Medlemstallet ned i en Række Forbund, men i den anden Halvdel af 1937 kunde de fleste Forbund notere en fornyet Medlemstilgang, saaledes at Landsorganisationen ved Aarets Udgang omfattede 45 tilsluttede Organisationer med 15.000 Medlemmer, d. v. s. omtrent det samme Medlemstal som ved Udgangen af 1936.

Man havde indenfor de tilsluttede Organisationer ventet, at den af Regeringen indsatte nye Ledelse i Aarets Løb vilde indkalde en Fagforeningskongres, men dette er ikke sket, sandsynligvis fordi Myndighederne frygter for, at den nye Ledelse ikke vilde opnaa Flertal paa Kongressen. Forholdet er nemlig dette, at de tilsluttede Organisationer i Resolutioner og Beslutninger har udtalt sig for Indkaldelse af en Fagforeningskongres og understreget Fagforeningernes Ret til selv at vælge Landsorganisationens Ledelse. Med Henblik paa dette Krav har Regeringens Repræsentanter erklæret, at Landsorganisationens Kongres først vil blive afholdt efter Vedtagelsen af den saakaldte Fagforeningslov.

Efter Afsættelsen af Landsorganisationens gamle Ledelse erklærede Regeringen, at den nye Fagforeningslov skal løse en Række omstridte Fagforeningsspørgsmaal. Et Lovudkast skal allerede være udarbejdet af Socialministeriet, men Lovforslagets Indhold er ikke kendt. Det forlyder dog, at Regeringen vil regulere Tilgangen til Fagforeningerne, nemlig saaledes, at en Arbejder, der ønsker Optagelse i Fagforeningen, maa have arbejdet et nærmere bestemt Tidsrum indenfor Faget. Det er Meningen, at Arbejderne og Arbejdsgiverne hver skal have deres egen landsomfattende Centralorganisation. Arbejdernes skal have Ret til at danne Fagforbund, men man ønsker ikke Oprettelse af store Industriforbund. Socialministeren har saaledes erklæret, at Chokoladearbejdere, Bageriarbejdere etc. ikke maa tilhøre samme Forbund.

Paa Generalforsamlinger indenfor talrige Fagforeninger er der vedtaget Beslutninger, der udtaler sig mod Regeringens Indgreb i de indre Organisationsanliggender og understreger den Opfattelse, at Fagforeningerne selv er i Stand til at tage Vare paa deres Sager og ikke trænger til nogen særlig Fagforeningslov. Thi en saadan Lov vil betyde, at Regeringen faar endnu større Kontrol med Fagforeningerne, som absolut ønsker at bevare deres Selvstændighed og Frihed.

Et andet vigtigt Problem, Fagforeningerne for Tiden beskæftiger sig med, er Spørgsmaalet om tvungen Voldgift. Fagforeningernes Virksomhed er udvidet, og deres Medlemstal steget, men de er ikke i Stand til at udnytte den større Styrke, idet deres Aktionsfrihed er blevet indskrænket. Den i Henhold til Regeringens Forordning nedsatte Voldgift bestaar af 2 Arbejderrepræsentanter og 5 Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Regeringen. Loven om tvungen Voldgift anerkender ikke Fagforeningerne som Arbejdernes Repræsentanter ved Lønforhandlinger og forbyder dem at organisere Lønbevægelser og etablere Arbejdskonflikter. Derimod har Arbejderne i de enkelte Bedrifter Ret til at fremsætte Krav om Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaarene, og ad denne Vej har det med Fagforeningernes Hjælp været muligt at gennemføre Lønbevægelser. I 30 Tilfælde har det paahvilet Voldgiftsretten at træffe den endelige Afgørelse, og paa Grundlag af Rettens Kendelse har bl. a. 8500 Tekstilarbejdere opnaaet et Løntillæg fra 5 til 10 pCt. I andre Tilfælde har Retten derimod nægtet at gaa med til Lønforhøjelse. For Tiden søger Typografforbundet at gennemføre en Lønforhøjelse for samtlige Medlemmer i hele Landet.

Repræsentanter for de større Fagforeninger har henvendt sig til Rigsstatholderen Päts for at anmode Regeringen om at gennemføre en Ændring af Voldgiftsloven, saaledes at Fagforeningernes Repræsentations- og Forhandlingsret anerkendes og de igen faar Ret til at organisere Lønbevægelser. Statholderen lovede at tage denne Henstilling under Overvejelse, men hidtil har man ikke hørt nærmere fra ham.

Industrien i Estland arbejder under særdeles gode Kaar, og Arbejdertallet er nu større end i noget tidligere Aar. Af Industriens ialt 60.000 Arbejdere er ca. 15.000 organiserede i Fagforeningerne, men paa Grund af Regeringens Holdning

overfor Fagbevægelsen har det ikke været muligt at hæve Lønnen tilstrækkeligt. Fra 1934 til 1937 er Leveomkostningerne steget med omtrent 30 pCt., mens Lønnen for forskellige Arbejdergrupper er hævet med 5—10 pCt. Selv for disse Arbejdergruppers Vedkommende er der altsaa indtraadt en Sænkning af Reallønnen.

Den nye Forfatning traadte i Kraft den 1. Januar 1938. De i Henhold til denne Forfatning stedfindende første Parlamentsvalg vil formentlig blive afholdt i Februar Maaned. Det kan betragtes som ganske sikkert, at Regeringen ikke før disse Valg vil foretage sig noget paa det faglige Omraade eller ændre Loven om tvungen Voldgift. Regeringen samler nu hele sin Energi om Forberedelserne til Valget, som vil blive organiseret saaledes, at der opnaas en sikker Majoritet for Regeringen. Ingen politiske Partier har Lejlighed til at deltage i Valgkampen. Regeringen organiserer saakaldte »Samfundskomitéer« omfattende alle borgerlige Organisationer. Ifølge de seneste Oplysninger har Indenrigsministeriet officielt paabudt Landsorganisationens Ledelse, der som allerede sagt er udnævnt og afhængig af Regeringen, at tilslutte sig Samfundskomitéen.

NYT FRA UDLANDET

GENOPRETTELSE AF DEN SPANSKE FAGBEVÆGELSES ENHED. Som bekendt indtraadte der for nogen Tid siden en Splittelse indenfor den spanske Landsorganisation, der er tilsluttet den internationale faglige Central (I. C. F.). Da begge Retninger har udtalt Ønsket om I. F. C.s Medvirken til Genoprettelse af den faglige Enhed, er Sagen behandlet i Internationalens Bestyrelse, der vedtog at sende et af sine Medlemmer, *L. Jouhaux*, til Spanien for at forhandle med Repræsentanter for begge Grupper. Det meddeles nu, at Forhandlingerne er endt med et fuldstændigt tilfredsstillende Resultat. Enigheden er genoprettet, og der er valgt en ny Ledelse, bestaaende af Repræsentanter for de to Grupper, med Consalez Pena som Formand og Rodriguere som Generalsekretær.

Efter at Enheden var genoprettet, offentliggjordes et Manifest, hvor det bl. a. hedder: »Det Forslag, som er vedtaget, indeholder to Betingelser, som begge Parter gaar ind paa: den første bestaar deri, at man betingelsesløst og med hele sin Energi stiller sig paa Regeringens Side i Kampen for Forsvaret af Republikens Uafhængighed og Frihed. Den anden Betingelse er Enighed med C. N.T. (den anarkosyndikalistiske Landsorganisation), for sammen med denne at udarbejde et konkret Program, der tager Sigte paa en Styrkelse af Hjælpen til Regeringen og en Befæstelse og Videreførelse af de af den spanske Arbejderklasse allerede opnaaede Resultater. — Enigheden i den spanske Fagbevægelse er hermed atter genoprettet, og dermed en Centralisering af alle Instanser, Forbindelsen med det socialistiske Parti og det venskabelige Forhold til det kommunistiske Parti«.

Jouhaux har i »Le Peuple« for den 7. Januar 1938 omtalt Genoprettelsen af Enheden og henviser her ogsaa til de internationale Resultater, som den opnaaede Enighed kan bevirke. »Vi er overbeviste om, at Enheden ogsaa vil øve Indflydelse paa den beundringsværdige internationale Hjælpeaktion, som til en vis Grad har hjulpet det spanske Folk i dets Kamp imod de af de totalitære Stater aabenlyst understøttede Oprørere«.

FAGFORENINGSKONGRES I UNGARN. Den faglige Landsorganisation i Ungarn, der arbejder under særdeles vanskelige Kaar, afholdt fornyligt en ekstraordinær Kongres, der var besøgt af Repræsentanter for 36 tilsluttede Organisationer. Ligesom paa den sidste Kongres i 1935 maatte Formanden, *Peyer*, ogsaa denne Gang beskæftige sig med de kaotiske Forhold, der raader i det ungarske Erhvervsliv, hvor visse Kredse kan indtjene kæmpemæssige Fortjenester, medens Arbejdernes Vilkaar for en stort Parts Vedkommende er saaledes, at man i Vesteuropa vil have vanskeligt ved at forestille sig det. Medens man i andre Lande diskuterer Muligheden af en Arbejdsuge paa 44 Timer eller 40 Timer, saa er Stillingen i Ungarn den, at man endnu er langt fra Virkeliggørelsen af 8 Timers Arbejdsdagen. Kongressen vedtog da ogsaa en Resolution, hvori man krævede 48 Timers Arbejdsugen gennemført for Arbejderne i industrielle Virksomheder og 40 Timer for Kontorarbejde. Derudover skulde der saa foretages de nødvendige Forberedelser til Gennemførelsen af 40 Timers Arbejdsugen generelt.

Kongressen protesterede imod en foreslaaet Forordning, der gør Opnaaelse af Ferie med Løn afhængig af, om den paagældende Arbejder har arbejdet uafbrudt et Aar i den samme Bedrift. Ferie med Løn bør omfatte alle Arbejdere med mere end 500 Pengø i maanedlig Fortjeneste.

Særligt indgaaende beskæftigede Kongressen sig med Problemet om Fagforeningernes Frihed og fordrede, at Fagforeningerne ikke blot skulde have Ret til at eksistere, men ogsaa til at varetage de Opgaver, som rettelig tilhører de faglige Organisationer.

Det blev endvidere paa Kongressen omtalt, at Ungarn i den internationale Statistik figurerer med 19 ratificerede internationale Konventioner, og saaledes staar Side om Side med de mest fremskredne Lande paa dette Felt, *samtidig med*, at enhver, der forsøger paa at virke for Gennemførelsen af disse Konventioners Mindstekrav i det virkelige Liv, paadrager sig Politimyndighedernes bestandige Aarvaagenhed.

HJÆLPEAKTIONEN FOR SPANIEN. De to Arbejder-Internationalers Hjælpeaktion for Spanien fortsættes for fuld Kraft. Foruden de indtil Slutningen af December 1937 afsendte 63 Transporter af Levnedsmidler og Brugsgenstande er yderligere 10 Sendinger undervejs, henholdsvis allerede ankommet til deres Bestemmelsessted. Hidtil er der til Hjælpeaktionen anvendt et Beløb af ialt 28 Mill. franske Francs.

FRA DET ENGELSKE ARBEJDSMARKED. Antallet af bskæftigede Arbejdere i Arbejdsløshedsforsikringen — eksklusive Landarbejdere — er i England i Løbet af 1937 steget fra 10,9 Mill. til 11,5 Mill. Arbejdsløshedsprocenten for de forsikrede Arbejdere var i Gennemsnit for hele Aaret 10,9 pCt. mod gennemsnitlig 13,1 pCt. for 1936.

Der har fundet en almindelig Lønstigning Sted i 1937. Ialt 5.110.000 Arbejdere opnaaede Lønforhøjelse, som

i Gennemsnit for alle Arbejdere og Industrier er beregnet til 4 pCt. 388.000 Arbejdere fik deres Arbejdstid nedsat med gennemsnitlig 2½ Time pr. Uge. Arbejderne i de grafiske Fag fik deres ugentlige Arbejdstid nedsat fra 48 til 45 Timer, Mølleriarbejderne fra 47 til 44, Skifteholdsarbejdere fra 44 til 42 og for Arbejdere, der arbejder i kontinuerlig Drift ved Højovne, blev Arbejdstiden nedsat fra 7 Skift à 8 Timer til 6 Skift, d. v. s. der indførtes for disse Arbejdere en 48 Timers Arbejdsuge.

Der har i 1937 været ialt 1122 Arbejdskonflikter eller over 300 flere end i det foregaaende Aar. 390.000 Arbejdere var direkte og 205.000 indirekte inddraget i disse Konflikter, som medførte et Tab af 3,4 Mill. Arbejdsdage mod 1,8 Mill. tabte Arbejdsdage i 1936.

I Aarets Løb er Pristallet for Leveomkostningerne steget fra 151 til 159 (1914 = 100), d. v. s. en Stigning med 5 pCt.

ARBEJDSLØSHEDEN I TJEKOSLOVAKIET. Ved Udgangen af 1937 fandtes der i Tjekoslovakiet 451.484 tilmeldte arbejdsløse, det er 118.029 eller 35,4 pCt. flere end ved Udgangen af November 1937. Arbejdsløshedstallet er dog lavere end ved Udgangen af de forudgaaende Aar siden 1931. Ved Udgangen af 1931 fandtes der ikke mindre end 779.987 tilmeldte arbejdsløse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede- og Maskinarbejdere hos Installatør Vilh. Christensen, Randers.

Et Formandsspørgsmaal hos *Installatør Vilh. Christensen,* der beskæftiger 2 Svende og 1 Lærling, var til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Januar.

Forbundets Repræsentanter krævede her, at den paagældende Maskinarbejder, der fungerer som Formand, skulde være frit stillet med Hensyn til Indmeldelse i Organisationen, idet han i overvejende Grad udfører samme Arbejde som hans 2 tidligere Kolleger paa Værkstedet.

Arbejdsgiveren paaberaabte sig Septemberforligets Punkt 5, og da der ikke var nogen Muliglighed for et Forlig, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Sagen til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Smede- og Maskinarbejdere hos Firmaet Brødrene Ankers Maskinfabrik og Jernstøberi, Hasle.

Ved et Fællesmøde den 7. Januar behandledes en af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund overfor *Firmaet Brødrene Ankers Maskinfabrik og Jernstøberi,* Hasle, rejst Klage over, at Firmaet beskæftiger en uorganiseret Maskinarbejder paa Trods af den under 6. Marts 1937 trufne Aftale.

Firmaet oplyste i den Anledning, at den paagældende Arbejder som selvstændig Erhvervsdrivende siden 8. November 1937 ikke har haft noget som helst Arbejde for Firmaet, og at det er meddelt ham, at han heller ikke vil kunne komme i Arbejde, uden at han staar som Medlem af Smede- og Maskinarbejderforbundet.

Brødrene Anker forpligter sig til ikke at genantage Manden som Arbejder, uden at han er Medlem af sin Organisation.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 2440.

Arbejdsmænd hos Murermester G. Hald, Vester Hassing.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Januar 1938 i Sag Nr. 2440: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund for dets 25. Kreds mod Murerm. G. Hald, Vester Hassing pr. Hassing St., for Brud paa indgaaet Overenskomst, idet Indklagede paastaas idømt en Bod, der ogsaa indeholder Dækning for den efter deres Anbringende i Strid med Overenskomsten stedfundne Underbetaling.

Efter Klagernes Fremstilling blev der den 20/4 1937 efter Indklagedes egen Begæring mellem Indklagede og Dansk Arbejdsmandsforbund Ø.-V.-Hassing Afdeling 25. Kreds indgaaet en Overenskomst underskrevet af Indklagede som Arbejdsgiver, ved hvilken Underskrift han betegnede sig som Murer G. Hald, V. Hassing. Ifølge Overenskomsten skulde Indklagede respektere den mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst. Indklagede har imidlertid derefter beskæftiget to Arbejdsmænd, hvoraf den ene har arbejdet 935 Timer i Tiden fra 3. Maj 1937 til 9. Oktober s. A. og kun har faaet udbetalt 550 Kr., og den anden har arbejdet 1028½ Time og faaet udbetalt 605 Kr., medens de overenskomstmæssigt, og naar Hensyn tages til noget — dog ikke betydeligt — Overarbejde, skulde have haft udbetalt henholdsvis 1032 Kr. 90 Øre og 1136 Kr. 13 Øre, saa at Underbetalingen for begges Vedkommende andrager 1014 Kr. 03 Øre.

Indklagede har, skønt lovligt stævnet, ikke givet Møde under Sagen. Han har i November 1937 meddelt Retten, at han som Følge af et nylig overstaaet Benbrud paa det daværende Tidspunkt ikke kunde give Møde. Forsaavidt han i et indsendt Svarskrift og ved Forkyndelsen af Indstævningen til den 7. Januar 1938 har bemærket, at han ikke har virket som Murermester eller løst Næringsbevis som saadan, har Klagerne bemærket, at de har betegnet ham som Mester, fordi han har underskrevet som Arbejdsgiver og har derhos i det hele fastholdt deres Fremstilling.

Det bemærkes, at der ved Stævningens Forkyndelse er overleveret Indklagede Genpart af Klagen, blandt andet indeholdende Afskrift af Overenskomsten med Indklagedes foran citerede Underskrift.

Da den nedlagte Paastand stemmer med Klagernes Fremstilling, vil der være at give Kendelse i Henhold til Paastanden, saaledes at Boden vil kunne bestemmes til 1100 Kr.

Indklagede vil derhos være at tilpligte at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Indklagede, Murermester eller Murer G. Hald, Vester Hassing pr. Hassing St., bør i Bod til Dansk Arbejdsmandsforbund betale 1100 Kr. Han bør derhos betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Kendelses Forkyndelse.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. ∴ Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 15 * KØBENHAVN DEN 15. FEBRUAR 1938 * 34. AARGANG

Overenskomstsituationen.

I Henhold til Forhandlingsreglerne udløber Fristen for Forhandlingerne i Underorganisationerne den 15. Januar, hvorefter Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken skal tage deres Begyndelse. Denne anden Fase i Overenskomstsituationen begyndte dog i Aar allerede den 10. Januar, idet man under Hensyn til den særlig omfattende Situation og de mange bristede Forhandlinger mente at burde fremskynde Hovedorganisationernes Forhandlinger mest mulig.

Den 15. Januar afholdtes et Møde mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, hvor man planlagde den kommende Tids Møder. Ved denne Lejlighed blev Situationen opgjort saaledes, at ialt 577 Overenskomster endnu ikke var bragt i Orden og derfor skulde forhandles mellem Hovedorganisationerne. Af dette store Tal var mere end 200 Havneoverenskomster og et meget stort Antal Overenskomster for Enkeltvirksomheder, men ogsaa en stor Del Landsoverenskomster omfattende mange Tusinde Arbejdere. Ved Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken er en Del af disse Overenskomster senere gaaet i Orden, og man regner med, at for Tiden Overenskomster for over 100.000 eller godt Halvdelen af samtlige berørte Arbejdere er blevet forlængede for 2 Aar. Blandt de i den senere Tid fornyede Overenskomster kan nævnes Overenskomsterne for Tekstilarbejdere, Søfyrbødere, Bogbindere, Skibstømrere, Bagere, en Række mindre Fag samt for en Del Brancher under Kvindeligt Arbejderforbund med flere Tusinde Arbejdersker.

Indenfor Jernindustrien blev Overenskomsterne som allerede meddelt fornyede for de under Metalarbejdernes Centralorganisation hørende 8 Forbund. Derimod er Forhandlingerne bristede for alle øvrige Fag samt for Arbejdsmænd og Kvinder. Aarsagen hertil er i alt væsentlig Kravet om, at det Løntillæg, der opnaas Enighed om, ogsaa skal ydes til de laveste Lønsatser, bl. a. altsaa ogsaa til Mindstebetalingen. Dette Spørgsmaal har Betydning for alle Fag, men ganske særligt for Arbejdsmænd og Kvinder, der ikke i samme Grad som de faglærte Arbejdere har Adgang til Akkordarbejde og den dermed følgende højere Fortjeneste. Mindstebetalingen for Arbejdsmænd er for Tiden 101 Øre i Timen i København og Provinsen, og denne Sats vil Jernfabrikanterne ikke gaa med til at forhøje. Lønforhøjelsen skal efter deres Mening ikke gælde for de nyantagne Arbejdere, og da der i Jernindustrien finder en forholdsvis stor Udskiftning af ufaglærte Arbejdere Sted, vil dette kunne medføre, at det opnaaede Løntillæg efter nogen Tid helt forflygtiges. I 1936 viste det sig saaledes, at et Tillæg paa 5 Øre i Timen til Arbejdsmændene ikke fik nogen blivende Virkning af den Grund, at de gamle Folk afskedigedes, og nye Folk rykkede ind til den lave Antagelsesløn. For at gardere sig imod en Gentagelse heraf, kræver baade de faglærte og ufaglærte Arbejdere i Jernindustrien nu en overenskomstmæssig Ordning, der ogsaa forhøjer Mindstebetalingen, saaledes at de Arbejdere, der antages efter den 1. Marts, ogsaa faar Del i Lønstigningen. Dette er et saa rimeligt og retfærdigt Krav, at man daarligt forstaar Fabrikanternes Modstand. Arbejdsgiverne har ogsaa selv Følelsen af, at deres Holdning ikke kan forsvares overfor Offentligheden, og de har derfor søgt at vildlede denne ved at fremstille Sagen saaledes, som om det udelukkende drejer sig om et Løntillæg til de helt unge Arbejdere. Men for unge Arbejdere under 18 Aar bestaar der særlige Overenskomster, som der overhovedet ikke var forhandlet om, og dette Spørgsmaal har slet ikke noget at gøre med Forhøjelsen af de laveste Lønsatser for voksne Arbejdere. For Jernindustriens Vedkommende er Forhandlingerne som sagt bristede, og de vil nu blive fortsat i Forligsinstitutionen, men der vil heller ikke her kunne tilvejebringes en Ordning, saafremt det vigtige Spørgsmaal om et Tillæg til alle Mindstesatser ikke løses paa en for Arbejderne tilfredsstillende Maade.

Et andet vigtigt Overenskomstomraade, hvor Forhandlingerne har ligget ret haardt, og hvor der ikke er naaet et Resultat, er Bygningsindustrien.

Her har Arbejdsgiverne stillet sig meget afvisende overfor Arbejdernes Krav, og man kan gaa ud fra, at ogsaa Byggefagene vil ende hos Forligsmanden.

Forhandlingerne er i alle Tilfælde gaaet i Stykker paa Lønspørgsmaalet, thi Feriekravet blev holdt nede paa Grund af den bebudede Ferielovgivning, og i en Række Fag har det været muligt at forhandle sig til Rette om de nødvendige Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser. Det skyldes saaledes kun Arbejdsgivernes ringe Imødekommenhed overfor Arbejdernes rimelige Lønkrav, naar det ikke i alle Fag og Brancher har været muligt at opnaa Enighed om Overenskomsternes Fornyelse, og paa Grund af denne stejle og umedgørlige Holdning har Forbundene ikke haft anden Udvej end at fremsende Opsigelse for at faa de ikke fornyede Overenskomster bragt i Orden, og der foreligger da ogsaa Opsigelse for ca. 250 Overenskomster omfattende henimod 100.000 Arbejdere, hvoraf Dansk Arbejdsmandsforbund stiller det største Kontingent.

D. s. F.s Forretningsudvalg har paa et den 11. Februar afholdt Møde drøftet den foreliggende Situation og vedtaget at give de Forbund, der ønsker at fremsende 1. Varsel om Strejke Sanktion hertil i det Omfang, som de enkelte Forbund selv finder ønskeligt.

Bestemmende for denne enstemmige Beslutning har været den Betragtning, at det er ønskeligt at faa Overenskomstforhandlingerne afviklet og afsluttet samlet og indenfor en rimelig Tidsfrist, saaledes at Lønforhøjelsen kan træde i Kraft snarest muligt.

Naar dette Nummer af Bladet naar ud til Læserne, vil de Forbund, der endnu ikke har faaet deres Overenskomster fornyede, allerede have afsendt 1. Varsel om Strejke og det kan derefter forventes, at Forligsinstitutionen vil gribe ind for at søge at afværge den truende Konflikt.

Fra Christiansborg.

En Række vigtige Lovforslag forelagt.

Det har været ganske interresant at betragte Oppositionspartiernes agitatoriske Metoder overfor den socialdemokratisk-radikale Regering. Medens den store Rigsdagssamling efter Landstingsvalget blev betegnet som en »Lovjaskeriets Samling« med mange Beklagelser over de store Krav, der stilledes til Rigsdagsmændenes Arbejdskraft, saa har Oppositionen moret sig med Beklagelser over *for lidt* Arbejdsstof i denne Rigsdagssamling. Forskellige vigtige Love (Valutalov, Brændselshjælp, Landbrugsordninger) har dog allerede kaldt paa de positive Kræfter, men af overmaade stor Betydning er de Lovforslag om Ferie og Byggeri, som den 8. Februar blev forelagt i Folketinget, og som sikkert for en Tid vil faa Oppositionens »Beklagelser« over manglende Arbejdsstof til at forsvinde.

Ferieloven er simpelthen i sin Udformning enestaaende. Intet andet Land kan fremvise en mere vidtgaaende Lov, og det er naturligt, at den danske Fagbevægelse, hvis aarelange Arbejde paa Ferieomraadet er kendt, med den allerstørste Tilfredsstillelse ser netop et Forslag af denne Art og dette Omfang ført frem af Arbejderklassens politiske Repræsentation.

Af overordentlig Betydning som Led i Bekæmpelsen af den desværre alt for store Arbejdsløshed er de forelagte Byggelove, som stiller store Millionbeløb til Raadighed for Byggeriets Ophjælpning. Naar man kender Byggeriets Nøglestilling i beskæftigelsesmæssig Henseende, er det ganske klart, at der med disse Love føres et stærkt Angreb frem imod Arbejdsløsheden i vort Land.

Sideordnet med sidste Rigsdagssamlings omfattende Lovhøst af vital Interesse for den danske Arbejderbefolkning, fremtræder da disse sidst forelagte Lovforslag. Vi skal i det efterfølgende nærmere omtale Lovforslagenes Indhold.

Forslaget om Ferie med Løn.

Dette Lovforslag falder i Traad med Fagbevægelsens Arbejde for at gennemføre Ferieaftalebestemmelser i de kollektive Aftaler. Med det moderne forcerede Arbejdstempo, og de iøvrigt ofte enerverende Arbejdsbetingelser, føles det som en Nødvendighed engang aarligt at kunne frigøre sig i en Ferietid. Og at det er vigtigt at kunne gøre dette i Sommertiden behøver næppe nogen særlig Forklaring.

Den 20. internationale Arbejdskonference i 1936 vedtog et Udkast til en Konvention samt en Henstilling angaaende aarlig Ferie med Løn. Herefter skulde visse Grupper Arbejdere tilsikres en Ferie med Løn i mindst 6 Arbejdsdage, stigende for andre Grupper med Beskæftigelsens Varighed til 12 Dage. Det danske Forslag fører imidlertid langt videre end Arbejdskonferencen enedes om at foreslaa. Saaledes har man forladt den i Konventionen udtrykte Opfattelse, hvorefter Ferie *kun* skulde ydes til Personer, der har haft et Aars sammenhængende Tjeneste i samme Virksomhed. Det vilde i urimelig Grad indsnævre Kredsen af Arbejdere, som opnaaede Ret til Ferie.

Hovedprincippet i det danske Forslag er derfor dette, at der tilsikres enhver beskæftiget Ferie, saaledes at Ferietiden staar i Forhold til Beskæftigelsens Omfang i Aarets Løb. Ferien for Personer, der har haft fuld Beskæftigelse Aaret rundt, skal udgøre 12 Dage, og iøvrigt skal enhver af Loven omfattet Arbejder kunde opnaa Ferieret med 1 Dag for hver Maaned, i hvilken han har været beskæftiget, og *en hertil svarende Feriegodtgørelse af 4 pCt. af den i Aarets Løb oppebaarne Arbejdsløn.*

Lovens Omraade.

Loven er ikke begrænset til enkelte Virksomhedsomraader, den gælder for enhver beskæftiget, som ikke udtrykkeligt er undtaget, d. v. s. at saavel Arbejdere, Funktionærer og Medhjælpere samt Søfolk er medtaget, og at ogsaa Landbrugets Arbejdere er inde under Loven. Loven gælder for saavel private som offentlige Virksomheder.

Undtagne fra Lovens Omraade er *Statstjenestemændene* (der naturligt maa forudsættes ikke at blive stillet ringere end efter Lovens Bestemmelser),

Lærlinge under Lærlingeloven (der er sikret 12 Dages Ferie), Personer under Medhjælperloven (der skal revideres, men allerede nu indeholder beskedne Feriebestemmelser) samt Personer, som er ansat i Skibe, og som udelukkende aflønnes med Andel i Udbyttet.

12 Dages Ferie til alle Arbejdere.

Som nævnt tilsikrer Forslaget de forskellige Arbejdergrupper 1 Dags Ferie for hver Maaned den paagældende har arbejdet, nærmere bestemt i *Tiden 1. April til 31. Marts*. I de Tilfælde, hvor Arbejdet i en Virksomhed har været af kortere Varighed end 1 Maaned, sættes Ferieretten i Forhold til Beskæftigelsens Længde. *Dog regnes der ikke med Arbejde af kortere Varighed end 6 Arbejdsdage.* For Løsarbejdere, der kan have vanskeligt ved at opfylde dette Krav om 6 Dages Arbejde i samme Virksomhed (f. Eks. Havnearbejdere) kan Socialministeren fastsætte Reglerne for Arbejdernes Adgang til at opnaa Ferieret. Den aarlige Ferie vil saaledes blive paa 12 Arbejdsdage for alle Arbejdere, der har været beskæftiget hele Aaret paa en eller flere Arbejdspladser. Loven indeholder dog en Overgangsbestemmelse, hvorefter Ferien i 1939 ansættes til 9 Dage, og for de Fag, der hidtil ikke har haft Ferie, 6 Dage. Men fra 1940 bliver Lovens Bestemmelse om 12 Dages Ferie for et helt Arbejdsaar fuldt effektiv for alle af Loven omfattede Grupper.

For *Arbejdere i Landbrugsvirksomheder* gælder den særlige Bestemmelse, at man skal have været beskæftiget i *mindst 25 Arbejdsdage* ialt i samme Virksomhed for at opnaa Ferieret, men disse 25 Dage kan samles hos den enkelte Arbejdsgiver *i Aarets Løb,* saaledes at der altsaa kan være Tale om flere Arbejdsperioder hos den samme Arbejdsgiver.

Ferien skal gives i Sammenhæng i Tiden mellem 2. Maj og 30. September; Indenfor dette Tidsrum fastsættes Tidspunktet for Ferien af Arbejdsgiveren.

Der er dog visse Undtagelsesbestemmelser her. Saaledes for Søfolk, hvis Ferie kan henlægges til andre Tider af Aaret. Endvidere kan Ferien *deles* og forlægges til andre Tidspunkter, f. Eks. for Landbrugets Arbejdere og indenfor saadanne Fag eller faglige Omraader, hvor Arbejdets sæsonbetonede Karakter eller andre Grunde gør det nødvendigt. Almindeligvis skal dog mindst 6 Dage gives i Sammenhæng.

Feriegodtgørelsen.

De 4 pCt. Feriegodtgørelse paahviler den eller de paagældende Virksomheder og udbetales til Arbejderen, naar Ferien skal holdes. Hvis ikke den faglige Organisation udbetaler Ferielønnen eller garanterer dens Udbetaling, kan dette ske gennem et Feriemærkesystem og en Feriefond, hvis Oprettelse Socialministeren senere vil fastsætte nærmere Regler for.

De 4 pCt. Feriegodtgørelse beregnes *ikke* af Løn, der ydes som Erstatning for særlige Omkostninger eller til særlige Tillæg og lign.

Det er efter Loven ikke blot en Ret, men en Pligt at holde Ferie i det Antal Dage, Ferieretten omfatter. Retten til Ferieløn fortabes for hele Ferieperioden, hvis Arbejderen i Ferietiden tager andet lønnet Arbejde.

Det er ikke muligt for en Arbejdsgiver at unddrage sig Lovens Bestemmelser med f. Eks. at træffe en særlig Aftale herom med Arbejderne. Enhver saadan Aftale er ugyldig, og da det altid i den Slags Forhold er Arbejdsgiveren, der staar som den stærke Part, er det ham, der straffes med Bøde, saafremt Forholdet opdages.

Hvor Feriemærkesystemet benyttes, er det forbudt at sælge Feriemærker til andre.

De faglige Overenskomster.

Spørgsmaalet om i hvilken Udstrækning de faglige Overenskomsters Feriebestemmelser paavirkes af den nye Lov rejses ganske naturligt. Herom hedder det i Forslaget, at Socialministeren kan bestemme, »at Loven ikke skal finde Anvendelse indenfor Fag eller faglige Omraader, hvor der ved Overenskomst eller Regulativ er sikret de beskæftigede Ferie med Løn efter Regler, *der ikke stiller dem ringere* end de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser«. Og det understreges videre, at Loven ikke medfører nogen Indskrænkning i videregaaende Ferieret, som er baseret paa andre Love og Bestemmelser, ved Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere eller ved Voldgiftskendelser eller ved Særlove.

Det fremgaar ganske tydeligt og klart heraf, at Loven i ingen Tilfælde medfører Forringelser, men derimod for Hundredtusinder Arbejdere medfører ganske betydelige Forbedringer.

Overgangsbestemmelserne.

Det er Hensigten at lade Loven træde i Kraft fra 1. Juli i Aar, men i sit fulde Omfang vil den først være i Kraft i 1940, idet der er indsat nogle Overgangsbestemmelser i Forslaget.

Overgangsbestemmelserne gaar ud paa, at Ferien i 1939 kun beregnes for Tiden fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939. Dette medfører, at Ferien i Henhold til denne Lov højst kan udgøre 9 Dage i 1939. I Fag eller faglige Omraader, hvor der ikke hidtil har været givet Ferie, eller hvor Ferie har været kortere end en Uge, fastsættes Feriegodtgørelsen i Tiden fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939 til 2 pCt. af Lønnen og Ferieretten dermed til Halvdelen af det efter Loven iøvrigt gældende Dageantal, altsaa 6 Dage for et helt Arbejdsaar.

Men disse Overgangsbestemmelser gælder som nævnt blot for Ferien i 1939. Derefter træder Loven i Kraft i sit fulde Omfang.

Ferieloven vil uvilkaarlig blive sammenlignet med Indførelsen af Otte-Timers-Dagen i 1919. Som denne Begivenhed blev af uvurderlig Betydning for den danske Arbejderbefolkning, saaledes vil ogsaa Ferieloven gaa over i Historien som et af de store og betydningsfulde kulturelle Fremskridt. Loven er værdifuld for de arbejdsløse i Kraft af den Beskæftigelse for disse, som Feriebestemmelserne vil medføre — der er jo faktisk Tale om en ugentlig Nedsættelse af Arbejdstiden med 1 Time — for dem, der hidtil ikke har haft Ferie, med 2 Timer. Men

først og fremmest er Ferieloven et Gode for de beskæftigede Arbejdere, der dermed opnaar at blive ligestillet med andre Befolkningsgrupper paa dette vigtige Felt. Loven er et af de mange Udtryk for Værdien af Forbindelsen mellem den faglige og den politiske Bevægelse og vil stærkt bidrage til at styrke denne Forbindelse.

90 Millioner til Byggeri.

Som nævnt i Indledningen er der, foruden Ferieloven, fremsat betydningsfulde Forslag om Iværksættelse af Boligbyggeri. Disse Lovforslag, der baade er af social og beskæftigelsesmæssig Karakter, omfatter 1) Laan til Boligbyggeri og Huslejenedsættelse for mindrebemidlede børnerige Familier. 2) Opførelse og Udleje af Arbejderboliger paa Landet og endelig 3) Ændring og Tillæg til Loven om Oprettelse af Husmandsbrug.

Den umiddelbare Virkning af disse Lovforslags Gennemførelse vil være en betydelig Forøgelse af Byggevirksomheden og dermed Nedbringelse af Arbejdsløsheden i Byggefagene. At dette vil paavirke Beskæftigelsen ogsaa i andre Fag er indlysende. Ifølge Forslaget om Boliger til børnerige Familier stilles der aarlig 10 Millioner Kr. til Raadighed i 6 Aar til Laan til et saadant Byggeri. I samme Periode kan anvendes 4 Millioner Kr. aarlig som Laan til Opførelse af Parcel- og Rækkehuse for mindrebemidlede Familier. Til Opførelse af Landarbejderboliger stilles endelig 6 Millioner Kr. til Raadighed i en 3-aarig Periode.

I de kommende 6 Aar kan der saaledes ialt anvendes 90 Mill. Kr. til dette særlige Byggeri.

Paa længere Sigt er Loven af betydelig social Værdi, idet Formaalet med Iværksættelsen af det omfattende Byggeri er at tilvejebringe gode og billige Boliger til børnerige Familier og at skaffe Landarbejderne sunde og tidssvarende Boliger paa meget lempelige Vilkaar. Da det imidlertid vil være umuligt i nogle faa Linjer at give en blot nogenlunde Oversigt over disse Loves interessante og værdifulde Indhold, vil vi vende tilbage hertil og i en senere Artikel gøre dem til Genstand for en mere indgaaende Omtale.

Vi skal dog allerede i Dag slaa fast, at Regeringen med dette Lovkompleks har vist et velgørende Initiativ med Hensyn til Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden og til at skabe bedst mulige Levevilkaar for den arbejdende Befolkning.

Julius Madsen død.

Dansk Arbejdsgiverforenings Formand, Ingeniør Julius Madsen, afgik Lørdag den 29. Januar ved Døden efter længere Tids Sygeleje. Han var født den 20. Juli 1873 og blev saaledes kun 64 Aar.

Julius Madsen har gennem en længere Aarrække beklædt mange vigtige Hverv indenfor Arbejdsgivernes Organisationer. I 1919 valgtes han ind i Bestyrelsen for Foreningen af Jernfabrikanter i København, og i 1924 blev han Foreningens Formand og havde denne Post i 8 Aar. Fra 1924 til 1932 var han tillige Formand for Sammenslutningen af Arbejdsgivere i Jern- og Metalindustrien i Danmark, og da Bogtrykker Langkjær i 1932 trak sig tilbage, valgtes Ingeniør Madsen til Formand for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Aarenes Løb har Julius Madsen desuden beklædt mange andre Tillidshverv og været Medlem af talrige Nævn og Institutioner, bl. a. af Invalideforsikringsretten, Arbejdsnævnet, Sociallovgivningskommissionen, Industriraadet og Socialraadet.

Julius Madsen var ogsaa politisk interesseret og tilhørte det konservative Folkeparti. Fra 1923 til 1933 var han Medlem af Københavns Borgerrepræsentation, og som Formand for den borgerlige Fællesgruppe spillede han en betydelig Rolle i Borgerrepræsentationen, der bl. a. valgte ham til Medlem af Københavns Havnebestyrelse, hvori han havde Sæde indtil sin Død.

Da Julius Madsen overtog Formandspladsen i Arbejdsgiverforeningen, slog han ikke ind paa nye Veje, men fulgte troligt de engang afstukne Baner. Han fraveg ikke den Lockoutpolitik, der var blevet Arbejdsgiverforeningens Alfa og Omega, denne haardhændede Politik, der vilde udvide enhver nok saa lille Konflikt til en landsomfattende Storkamp. Allerede i 1933 søgte han at praktisere denne Politik ved at varsle Storlockout paa Kravet om 20 pCt. Lønnedskæring, men Arbejdsgivernes Taktik strandede dog paa Lockoutloven, der vakte Julius Madsens ærlige Harme. Forløbet af Overenskomstbevægelserne i de følgende Aar samt Udfaldet af Lockouten i 1936 belærte omsider Julius Madsen om, at Tiden og Forholdene ikke var gunstige for en Videreførelse af den gamle Kamptaktik. Det skal siges til Julius Madsens Ros, at han var en af de første paa Arbejdsgiverside, der forstod dette og gav Udtryk for, at Lockouternes Saga maatte betragtes som endt, i hvert Fald saalænge de nuværende politiske Magtforhold bestaar i vort Land. Han erkendte, at Fagorganisationernes inderlige Forbindelse med Socialdemokratiet sikrede dem en Indflydelse, der satte dem i Stand til at krydse Arbejdsgiverforeningens Angrebstaktik, og som Modstander af Statens Indgreb i Arbejdsmarkedets Anliggender søgte han derfor frem til nye Forhandlings- og Afgørelsesformer og fremsatte herunder bl. a. Tanken om frivillig Voldgift til Løsning af opstaaede Konfliktsituationer, ligesom han ogsaa paa andre Omraader, saaledes med Hensyn til Overarbejdet, tilstræbte en frivillig Ordning fremfor Lovgivningsmagtens Indgreb. Det synes dog, som om han ved disse Bestræbelser ikke altid fandt den nødvendige Støtte indenfor sin egen Kreds.

Trods det Modsætningsforhold, som ganske naturligt altid vil findes mellem Arbejdsgiverforeningens Førstemand og Fagorganisationernes ledende Mænd, vil alle, der havde nærmere Samarbejde med Julius Madsen, mindes ham som en pligtopfyldende, ærlig og ordholden Mand.

— — —

I Anledning af Julius Madsens Død udtalte Formanden for De samvirkende Fagforbund, Chr. Jensen, følgende Mindeord:

Ved Julius Madsens Overtagelse af Formandspladsen i Arbejdsgiverforeningen kom der en Ræk-

ke Aar, hvor Modsætningerne mellem de to Hovedorganisationer var meget store; men det skal siges, at Julius Madsen altid ledede Forhandlingerne, selv de vanskeligste, korrekt og udviste en nobel Optræden.

Under de senere Aars Situationer viste Julius Madsen, at han havde Forstaaelse af, at Udviklingen krævede en Ændring i de Former, under hvilke Forhandlingerne foregik, og dette Syn paa Udviklingen viste han ved det Arbejde, han ofrede paa Forhandlingsreglerne; dernæst erkendte Julius Madsen, at de Krav, Fagforbundene stillede til Arbejdsgiverne om Begrænsning af Overarbejde, var en Nødvendighed, han viste ved disse Forhandlinger meget stor Interesse for Spørgsmaalet, men da hans Opfattelse var, at Overarbejde ikke kunde undgaas, ydede han en stor Indsats for Afspadsering af Overarbejde. Det var ham en dyb Skuffelse, at det ikke lykkedes ham at overbevise sine egne om Rigtigheden af at indføre Afspadseringsregler.

Som Kommunalpolitiker har jeg ogsaa Grund til at anerkende hans Forstaaelse overfor sociale Spørgsmaal.

Menneskelige Træk af Julius Madsens Karakter lærte jeg at kende under Arbejdet i Invalideretten, hvor hans Godhed overfor Mennesker med svækket Arbejdsevne gav sig mange Udslag.

Vi paa Arbejderside vil derfor mindes Julius Madsen som en hæderlig og ærlig Modstander, der altid førte blanke Vaaben.

Hvad tjener de tyske Arbejdere?

De tyske Arbejderes Retsløshed efter Fagforeningernes Tilintetgørelse er ikke blot udmundet i fuldkommen politisk og social Trældom, men har ogsaa ført til et Lønniveau, som hører til de laveste i Verden.

Velmenende Folk, som lejlighedsvis rejser til Tyskland uden et grundigt Kendskab til tyske Forhold lader sig stadig stikke Blaar i Øjnene af den drevne nazistiske Propaganda. Da de med deres demokratiske Tænkemaade slet ikke kan sætte sig ind i og forstaa de virkelige Forhold dernede, tager de alt, hvad man fortæller dem, for gode Varer. De kan simpelthen ikke forestille sig, at officielle eller halvofficielle Organer giver dem falske Oplysninger eller nævner dem pyntede Tal. De forstaar ikke, hvad nazistisk Diktatur virkelig er. Og dette er, som man atter og atter kan iagttage, en vis Fare, som den nazistiske Propaganda rummer for vort Land.

Naar vi derfor i Dag skriver om Lønforholdene i det tredje Rige, vil vi med Hensyn til disse velmenende Folks Indvendinger udelukkende holde os til de officielle tyske Tal. De er friserede. De er langt fra Sandheden. Thi enhver Statistik skal nu forinden dens Offentliggørelse forelægges Propagandaministeriet og godkendes af dette.

Endnu en almindelig Bemærkning til Lønstatistiken. Tidligere blev denne beregnet saaledes i Tyskland, at Arbejdsgiverne opstillede nøjagtige Lister med Arbejdernes Navne, Beskæftigelse, Alder, Lønnen og Arbejdstiden. Disse Lister skulde kontrolleres og godkendes af Bedriftsraadet. Saa blev de endnu engang kontrolleret af en paritætisk Kommission bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningerne og Fagorganisationerne. Først naar denne havde godkendt Statistiken blev den overtaget af Statistisk Departement i den officielle Statistik.

I Dag mangler hele denne Kontrol. Arbejderne medvirker ikke mere. Der udpeges nogle Bedrifter, og sikkert ikke de daarligste. Arbejdsgiveren udregner, grundet paa den samlede Lønudgift og de beskæftigedes Antal Gennemsnitsfortjenesten for den enkelte Arbejder, og Statistiken er færdig. En meget overfladisk Metode uden nogen Kontrol. Naar vi trods dette benytter denne Statistik, er det fordi selv disse Tal taler et meget tydeligt Sprog.

Ifølge det Internationale Arbejdsbureaus Statistik (Internationale Rundschau der Arbeit Nov. 1936) som er opbygget paa den officielle tyske Statistik, androg de tyske Arbejderes Timeløn i Gennemsnit:

	1930	1935
	Pfg.	Pfg.
For faglærte mandlige Arbejdere	102,8	78,3
- ufaglærte — —	80,7	62,2
- faglærte — —	64,6	51,6
- ufaglærte — —	53,6	43,4

Men hvad tjentes der i de enkelte Fag? Ogsaa derom foreligger der en officiel Statistik. I Tidsskriftet »Die sociale Praxis«, det tidligere saa højt ansete Blad for de borgerlige Socialpolitikere, men i Dag ogsaa ensrettet, bragte i sit Nummer for 21. Maj 1937 en større Afhandling over »Arbejdsfortjenester i den tyske Industri«. Derefter androg

Bruttotimefortjenesten i Juni 1936:

Erhverv	Mandlige Arbejdere: Fagarbejdere og Haandværkere	Mandlige Arbejdere: Tillærte	Mandlige Arbejdere: Ufaglærte og Hjælpearbejdere	Kvindelige Arbejdere: Faglærte	Kvindelige Arbejdere: Ufaglærte	Gennemsnit for alle Arbejdere
	Pfg.	Pfg.	Pfg.	Pfg.	Pfg.	Pfg.
Kemisk Industri ...	104,0	88,0	88,0	—	51,5	81,8
Metalindustri	98,3	86,9	66,8	—	51,1	85,7
Bygnings- og Møbelsnedkeri	76,2	64,0	50,1	—	—	70,5
Byggefag: Murere .	80,9	—	69,0	—	—	70,1
— Tømrere, Jord- o. Betonarb.	84,1	—	62,1	—	—	—
Træindustrien	58,5	58,5	51,1	—	—	54,4
Papirindustrien	71,0	71,0	64,7	—	42,0	63,5
Bogtrykfaget	120,5	—	98,8	—	50,4	106,7
Litograffaget	113,3	—	76,8	—	44,0	81,4
Tekstilindustrien ...	69,4	—	53,4	49,4	37,5	55,6
Beklædningsindustr.	79,9	79,9	—	45,7	45,7	54,0
Skotøjsindustrien ...	77,6	77,6	—	—	50,7	63,4
Bagerier, Chokolade- o. Sukkerv.-Industr.	85,2	—	66,2	47,7	42,7	50,5
Bryggerier	104,4	—	90,7	—	—	100,8

Det er altsaa Bruttotimefortjenesten. Og hvad der forstaas herunder, siges ogsaa ordret i den nævnte Artikel, nemlig:

»Hvad Bedriftsføreren (Arbejdsgiveren, Forf.) betaler i Løn og som Regneelement danner Basis i Bedriftsøkonomien, er ikke identisk med det Beløb, Arbejderen faar udbetalt. Bedriftskalkulationens Regneenhed danner den gennemsnitlige Bruttotimeløn, mere nøjagtigt udtrykt: Bruttofortjenesten plus Arbejdsgiverkontingenter til Socialforsikringen.«

Det vil med andre Ord sige, at den ovennævnte Bruttotimefortjeneste tillige indeholder Arbejdsgiverens Andel i Kontingentet til Socialforsikringen, altsaa til Arbejdsløshedsforsikringen, Syge-, Invalide- og Ulykkesforsikring. *Denne Andel skal trækkes fra, for at man kan faa Arbejdernes Bruttofortjeneste.* Men derfra skal endnu fradrages Arbejdernes Bidrag til de nævnte sociale Forsikringer plus Lønskat og Borgerskat. Først da faar man Nettofortjenesten, d. v. s. den Løn, Arbejderen gaar hjem med.

Men hvor stor er Fradragene for Arbejdernes Vedkommende? I ovennævnte Artikel siges, at de *lovlige Fradrag i Juni Maaned 1936 i Gennemsnit androg 13,5 Procent.* Det er faktisk for lidt. Fradragene er i Virkeligheden højere og ligger nærmere mellem 18 og 22 Procent. Men naar vi blot regner med de officielle 13,5 Procent og trækker disse fra Arbejdernes Bruttofortjeneste, saa har vi den Løn, Arbejderen kan raade over. Det vil sige, derfra gaar endnu Kontingenter til Arbejdsfronten og de andre nazistiske Tvangsorganisationer samt de mange tvungne frivillige Bidrag til Vinterhjælpen og de andre frivillige Tvangsindsamlinger. Alt dette skal tages i Betragtning, naar man gennemgaar Tallene i den ovenstaaende Tabel.

Men hvad kan man saa købe for denne Løn? Det liberale svejtsiske Blad »Neue Züricher Zeitung«, Storfinansens Blad i Svejts, bekendt for sin objektiv-venlige Holdning over for Nazityskland, udregnede for nylig i en Oversigt over Tysklands Økonomi, at den tyske Marks indre Værdi nu kun andrager 57 »Førhitlerpfennige«. Det er efter vore Iagttagelser sikkert rigtigt. Men hvad betyder dette? Det betyder, at en tysk Arbejder i Dag for en Mark ikke kan købe mere end en dansk Arbejder for en Krone. Naar man under dette Synspunkt efter Fradragene sammenligner Tabellens Lønsatser med de danske Arbejderes Løn, kan man selv udregne, hvor dybt de tyske Arbejderes Levestandard er sunket efter 5 Aars Nazistyre.

Karl Ehrlich.

RUNDSKUE

ARBEJDERNES LANDSBANK. I 1937 har Arbejdernes Landsbank forøget sit Driftsoverskud, der incl. en Overførsel paa 223.981 Kr., og efter at der er foretaget Afskrivninger og Hensættelse til Imødegaaelse af Tab 39.890 Kr., udgør 1.306.134 Kr. Paa det i Banken afholdte Repræsentantskabsmøde vedtoges det, at der til det lovmæssige Reservefond henlægges 175.000 Kr., til Forstærkningsfonden 200.000 Kr. og i Udbytte udbetales 5 pCt. med 285.800 Kr.

Det vedtoges derefter at indstille til Generalforsamlingens Godkendelse, at der henlægges 100.000 Kr. til Kursreguleringsfonden, 100.000 Kr. til en Understøttelsesfond, og at Etableringen af Amager Afdeling afskrives med 107.821 Kr., og Panoptikonbygningen nedskrives med 115.000 Kr.

Restbeløbet, 222.513 Kr., overføres til næste Aar.

Landsbankens Aktiekapital er nu noget over 5,7 Mill. Kroner.

FREMME AF DANSKE ERHVERVSINTERESSER. Handelsminister Kjærbøl har i Folketinget fremsat Lovforslag om Forlængelse af Loven om Foranstaltninger til Fremme af danske Erhvervsinteresser til Udgangen af Marts 1940 med de samme Bevillinger som hidtil. Ministeren lovede at finde Veje til at udvide den Kreds af Haandværkere, som kan faa Del i Udlaanene.

Af Bilagene til Forslaget fremgaar, at der 1. Januar 1938 var løbende Eksportkrediter for 11,5 Mill. Kr., givet Tilsagn om Garanti for 29,4 Mill. Kr., og at der henstod ikke-udnyttede Tilsagn vedrørende 17,9 Mill. Kr. Efter Forslaget kan der til Eksportkrediter disponeres over ialt 70 Mill. Kr., de allerede løbende Krediter indbefattet.

ENGROSPRISTALLET. I Overensstemmelse med de Aftaler, der er truffen mellem Danmarks, Finlands, Norges og Sveriges statistiske Centralinstitutioner, er Grundlaget for Engrospristallets Beregning ændret, saaledes at 1935 nu er Basisaar. For dette Aar er Engrospristallet sat til 100, og det var herefter i Gennemsnit for hele Aaret 1936 105, for 1937 119 og for Januar 1938 ligeledes 119, d. v. s. 1 Point lavere end i December 1937.

Prisudviklingen i Danmarks Favør er slaaet om i modsat Retning, idet Tallet for Importvarer nu ligger højere end for Eksportvarer. Fra December til Januar faldt Importvarer fra 126 til 125, men Eksportvarer fra 123 til 113. Stillingen er dog gunstigere end for et Aar siden, hvor Tallet for Importvarer var 121 og for Eksportvarer 101.

PRISTALLETS BEREGNING. Udgangspunktet for det officielle Pristal er nu ligesom for Engrospristallet Aaret 1935, som i Henhold til den med de andre nordiske Lande trufne Aftale efterhaanden skal være Basisaar for alle statistiske Beregninger. Selve Beregningsgrundlaget — Husholdningsbudgettet for 1931 — er ikke berørt af denne Omlægning, ligesom der fremdeles vil finde en Beregning Sted paa Grundlag af Priserne i Juli 1914, der har Interesse for Lønoverenskomsterne.

Resultatet af det forandrede Basisaar er blevet, at Pristallet er uforandret 107 for Oktober 1937 og Januar 1938, medens en Beregning paa Grundlag af Priserne i 1914 viser en Stigning fra 183 til 184, altsaa med ca. to Tredjedels Procent.

DEN GENNEMSNITLIGE LEVETID. Statistisk Departement har offentliggjort en Beregning af Middellevetiden for Femaaret 1931—1935. Det fremgaar heraf, at den gennemsnitlige Levetid nu er 62 for Mænd og 63,8 Aar for Kvinder regnet fra Fødslen. I Sammenligning med den for 1835—1844 beregnede Middellevetid, som var henholdsvis 42,6 Aar for Mænd og 44,7 Aar

for Kvinder, er den gennemsnitlige Levetid altsaa i Løbet af knapt hundrede Aar forøget med ca. 20 Aar for begge Køn. Tager man Middellevetiden for 60-aarige Mænd og Kvinder i samme Periode, var den i 1934—35 16 og 16,4 Aar, og for hundrede Aar siden 13,2 henholdsvis 14,3 Aar.

Prisniveauet.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Januar 1938 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes fra Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl.	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937	Jan. 1938
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	1121	1125	1154	1169	1194	1214
Klæder, Fodt.,Vask	458	483	501	503	507	500
Bolig	450	474	474	474	474	484
Brændsel, Belysn..	164	173	182	192	195	194
Skatter, Kontingenter o. l.	479	492	488	503	511	512
Andre Udgifter ...	756	761	765	766	771	770
I alt...	3428	3508	3564	3607	3652	3674

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gnstl.

	1935 gnstl.	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937	Jan. 1938
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	100	100	103	104	107	108
Klæder, Fodt.,Vask	100	105	109	110	111	109
Bolig	100	105	105	105	105	108
Brændsel, Belysn..	100	105	111	117	119	118
Skatter, Kontingenter o. l.	100	103	102	105	107	107
Andre Udgifter ...	100	101	101	101	102	102
I alt...	100	102	104	105	107	107

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Oktober 1937 gældende Priser 107 og efter de nu for Januar foretagne Beregninger 107.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Januar udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 184.

Det i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 1931 beregnede Udgiftstal, der for Januar 1937 blev 2710 Kr. udgør 2853 Kr. for Januar 1938.

Kvindeligt Arbejderforbunds 14. ordinære Kongres.

I Dagene den 23.—26. Januar afholdt Kvindeligt Arbejderforbund sin 14. ordinære Kongres, der fandt Sted i Enghavevejs Forsamlingsbygning i København.

Kongressen aabnedes af den fungerende Formand, Fru *Fanny Jensen*, der bød de 180 kvindelige Delegerede fra 74 Afdelinger samt de 20 Gæster fra inden- og udenlandske Organisationer hjertelig Velkommen. Efter en Omtale af de Aarsager, der havde medført en Fremskyndelse af Kongressens Afholdelse, holdt Fru Fanny Jensen en Mindetale over den afdøde Formand, Fru *Alvilda Andersen*, hvis Gerning og store Indsats for Forbundet hun udførligt skildrede.

En Række Gæster fik derefter Ordet, deriblandt *Chr. Jensen*, De samvirkende Fagforbund, *Axel Olsen*, Dansk Arbejdsmandsforbund, og *K. de Jonge*, Fabrikarbejder-Internationalen i Amsterdam, der alle overbragte en Hilsen fra deres Organisationer og ønskede Kongressen Held og Lykke med Arbejdet.

Mandaterne blev gennemgaaet af et Udvalg, og alle godkendtes.

Til Dirigenter valgtes *Mathilde Andersen* og *Ella Petersen*, København, og *Dagmar Petersen*, Vejle. Til Sekretærer valgtes Fru *Gunder Christiansen* og *Poula Poser*, begge København.

Beretning om Virksomheden.

Fru *Fanny Jensen* aflagde en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed i den forløbne 3-aarige Kongresperiode. Hun udtalte bl. a.:

For 14. Gang samles Kvindeligt Arbejderforbund til Kongres. Megen indre Modgang og Sorg har vi haft i de forløbne tre Aar, men vi mener dog, at vi efter bedste Evne har løst vor Opgave: at forbedre Løn- og Arbejdsforhold for de tæt ved 21.000 Medlemmer, der staar tilknyttet vort Forbund. Denne Kongres afholdes midt i en Overenskomstsituation, og de Forhandlinger, vi fører i Øjeblikket, er de mest omfattende i mange Aar. Saaledes skal vi forhandle om alle de Overenskomster, der blev afsluttet i 1936, og desuden de store Grupper, der omfatter Jernindustrien, Tekstilindustrien og Vaskerierne etc. Inden 1. December i Fjor havde vi udarbejdet og tilstillet Arbejdsgiverne vore Forslag for ca. 100 Overenskomster.

Under sin Omtale af Overenskomstbevægelsernes Forløb i de enkelte Aar oplyste Formanden bl. a., at Omkostningerne ved Lockouten i 1936 for Forbundets Vedkommende havde udgjort 483.000 Kr.

I et særligt Afsnit redegjorde Formanden for den beklagelige Affære, der i 1936 var blevet afsløret inden for Ledelsen, hvorefter den tidligere Hovedkasserer og den tidligere Formand for Afdeling I i København var blevet suspenderet.

Forbundets Medlemstal var den 31. Marts 1935 15.656, og pr. 31. Marts 1937 19.025, altsaa en Fremgang paa 3369; men Medlemstallet var i stadig Stigen, og den samlede Fremgang fra 1935 til Udgangen af 1937 var paa godt 5000, saaledes at

der nu er tæt ved 21.000 Medlemmer i Forbundet.

I Slutningen af Beretningen omtalte Formanden de politiske Forhold og udtalte paa Forbundets Vegne sin Glæde over Regeringens Arbejde til Gavn for den danske Arbejderbevægelse. Formanden fremhævede Betydningen af det faglige og politiske Samvirke og henviste til, at Lovgivningsarbejdet siden Landstingets Erobring i Oktober 1936 var den største Dokumentation for Samarbejdet mellem den faglige og den politiske Linie.

Beretningen hilstes med et langvarigt, kraftigt Bifald, der formede sig som en personlig Hyldest til Fru Fanny Jensen.

I Diskussionen om Beretningen deltog en lang Række Talere, der navnlig omtalte Løn- og Arbejdsforholdene for de enkelte Medlemsgrupper, Rationaliseringen indenfor Jernindustrien, som gaar særlig haardt ud over de kvindelige Arbejdere, 40 Timers Ugen, Overarbejdsloven, D. s. F.s Afstemningsregler samt Nødvendigheden af at faa de mange uorganiserede Kvinder ind i Forbundet. Endvidere blev der fra flere Sider udtalt Ønsket om en skærpet Revision af saavel Hovedkassens som Afdelingernes Regnskaber. Der krævedes en effektiv, lovmæssig Beskyttelse for gravide Kvinder, derunder en Revision af den nugældende Fabrikslov, der virker uensartet for de forskellige Arbejdergrupper.

I sine replicerende Bemærkninger udtalte Formanden, at den nye Hovedledelse vilde tage de under Debatten nævnte Spørgsmaal til nærmere Behandling og meddelte, at der vilde blive tilvejebragt en Ordning, der skabte en mere effektiv Kontakt med de enkelte Afdelinger. Et større Agitationsarbejde var paakrævet, og der burde træffes saadanne Dispositioner, at Arbejdet ikke kom til at hvile paa en enkelt Person. — Urafstemning skal fremdeles være den primære Afgørelsesform, men Hovedledelsen maa i en given Situation have Afgørelse ved kompetent Forsamling i Baghaanden, saafremt Stemmeprocenten er for lav.

Beretningen blev derefter sat under Afstemning og enstemmigt godkendt.

Hovedkassereren, Fru *Kirsten Rasmussen,* fremlagde Forbundets Regnskaber og gav en indgaaende Redegørelse for de enkelte Konti. Taleren gav tillige en Redegørelse for den nye Revisionsordning.

Lovændringer og indsendte Forslag.

Kongressen behandlede derefter en Del Lovændringsforslag og vedtog herunder bl. a. et Forslag om at udvide Hovedbestyrelsen fra 18 til 20 Medemmer, bestaaende af 1 Forretningsfører, 1 Hovedkasserer, 1 Vicekasserer, 2 Sekretærer samt 15 Repræsentanter. Endvidere vedtoges, at Provinsen fremtidigt skal have 3 Repræsentanter i Forretningsudvalget.

Af Kongressens øvrige Vedtagelser nævner vi:

En Henstilling til Regering og D. s. F. om Ferie i 12 Dage med tilstødende Søndage og med Ønske om Indførelse af 40 Timers Ugen med Lønudligning.

En Udtalelse om at foretage det mest mulige for et heldigt Resultat af den foreliggende Overenskomstsituation og for Optagelse af et Arbejde for Fagenes Samvirke.

Det vedtoges at betale Afd. 1 i København den Sum de sidste Bedragerier havde beløbet sig til, og dermed skulde disse Sager helt være bortfalden.

Til de spanske Arbejdere bevilgedes 1000 Kr.

Hovedledelsen fik Bemyndigelse til at afsløre en Sten paa Fru Alvilda Andersens Grav paa Afdødes Fødselsdag i Maj.

Der blev givet Bemyndigelse til, at Hovedledelsen ser sig om efter andre og mere centralt beliggende Lokaler.

Ledelsen fik overdraget at vise Fru Henriette Poser en Opmærksomhed for næsten 25 Aars trofast Revisorgerning.

Næste Kongres holdes i København 1941.

Paa Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen vedtoges følgende Udtalelse:

»Delegeretmødet i De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse takker Regeringen for ydet Indsats overfor Arbejdsløshedsspørgsmaalet, særlig for den vedtagne Brændselshjælp.

Delegeretmødet henstiller til Regeringen stadig at være opmærksom paa de trange Forhold, de Arbejdsløse lever under, og at søge gennemført alle Foranstaltninger, der kan fremme Beskæftigelsen og lette Vilkaarene for de Tusinder af Arbejdsløse.«

Valg af Ledelse.

Den fungerende Formand, Fru *Fanny Jensen,* blev med Akklamation og under minutlangt Bifald valgt til Forbundets Forretningsfører. Paa samme Maade valgtes den fungerende Hovedkasserer, Fru *Kirsten Rasmussen,* til Forbundets Hovedkasserer. Til Vicekasserer valgtes Frk. *Poula Poser,* København.

Til Sekretærer genvalgtes Fru *Gunder Christiansen,* København, og nyvalgtes med 98 Stemmer Fru *Dagmar Petersen,* Vejle. Frk. *Jenny Hansen,* København, der var opstillet af Afdeling 5, fik 67 Stemmer.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes iøvrigt for Jylland *Jensine Nielsen,* Sønderborg, *Marthine Christensen,* Aalborg, *Petra Schou,* Aarhus, og *Pouline Jensen,* Randers. Nyvalgt blev Frk. *Marie Nielsen,* Horsens.

For København valgtes *Inger Gamborg, Edith Olsen, Jane Krause, Hulda Hansen, Harriet Baadum, Johanne Jensen* og *Albertine Jørgensen.*

I Forretningsudvalget indtræder fra Provinsen *Petra Schou,* Aarhus, *Marthine Christensen,* Aalborg, og *Rosalie Rohde,* Odense.

Til Revisor valgtes *Jenny Larsen* og *Johanne Kongsaa.*

Kongressen afsluttedes med Taler af Gæsterne og Formanden og med Afsyngelse af »Internationale«.

NYT FRA UDLANDET

RUSSERNES OPTAGELSE I I. F. C. Den britiske Landsorganisations Generalraad har behandlet Spørgsmaalet om de russiske Fagforeningers Indmeldelse i den internationale faglige Central. Generalraadet udtalte, at de af Russerne opstillede Betingelser maa betragtes som uantagelige, og det bemyndigede sine Repræsentanter i I. F. C.s Repræsentantskab til at gaa ind for de russiske Fagforeningers Indmeldelse paa Grundlag af Beslutningerne paa den internationale Fagforeningskongres 1936 i London, med andre Ord i Overensstemmelse med I. F. C.s Love og principielle Beslutninger.

Den faglige Landsorganisation i U. S. A. har paa et Bestyrelsesmøde udtalt sig imod Optagelse af den russiske Landsorganisation, og Landsorganisationens Formand, W. Green, har i en Skrivelse til I. F. C.s Formand, W. Citrine, meddelt, at de amerikanske Fagforeninger vil udtræde af Internationalen i Tilfælde af Russernes Optagelse.

TVUNGEN VOLDGIFT I NORGE. Den norske Regering har fremsat et Lovforslag, der gaar ud paa, at Transportarbejderkonflikten i Nord-Norge og Konflikten med Fiskeopkøberne i Lofoten skal løses ved tvungen Voldgift. Loven er tænkt som en Særlov, som kun skal gælde for disse 2 Konflikter, der omfatter 1300 Arbejdere.

Loven, hvis Vedtagelse er sikret, motiveres med vedkommende Arbejdsgiveres stejle og umedgørlige Holdning, der truer vitale Samfundsinteresser i en stor og vigtig Landsdel, idet en Konflikt i Transportindustrien lige før Lofotfiskeriet vilde lamme alt Arbejdsliv i Nord-Norge.

»Arbejderbladet« i Oslo bringer følgende Kommentar til Lovforslagets Fremsættelse: »En Regering, som er udgaaet af Arbejderpartiet og som repræsenterer det arbejdende Folk, kan selvfølgelig ikke tolerere en saadan Situation. Den maa gribe ind og udnytte sin samfundsmæssige Indflydelse til at faa en Ordning i Stand. Det eneste effektive Middel, der staar til Regeringens Raadighed, er tvungen Voldgift.

Men Konsekvenserne? Det er et Spørgsmaal, mange vil rejse. Dem er vi til enhver Tid selv Herre over. Har vi et Statsstyre, som har Folkets Tillid, kan Voldgift i slige Tilfælde være en Fordel for alle Parter og da navnlig for Arbejderne og Samfundet. — Fagbevægelsens og Partiets Stilling er ikke dogme- men situationsbestemt, og herefter handler vi.«

NORGES INDUSTRIPRODUKTION. Indekstallet for Norges Industriproduktion (Basisaar 1935 = 100) var for hele 1937 122,5 eller 10,6% højere end for 1936. For de forskellige Industrigrupper var Indekstallet for hele 1937 (aarligt Gennemsnit) 115,1 for Eksportindustrien, 125,9 for Hjemmeindustrien, 125,7 for Produktionsmiddelindustrien og 115,7 for Konsumvareindustrien.

Fra November til December 1937 er Indekstallet faldet med 11,1% eller langt stærkere end i de foregaaende Aar, idet Nedgangen fra November til December i 1936 kun udgjorde 4,3 og i 1935 4,6%.

FAGBEVÆGELSEN I BELGIEN. Den i December 1937 afholdte belgiske Fagforeningskongres vedtog ikke blot at forandre Landsorganisationens Navn fra »Den belgiske Fagforeningskommission« til »Den faglige Landsorganisation i Belgien«, men tillige en Række vigtige Beslutninger, der udvider Landsorganisationens Arbejdsomraade og Myndighed.

Landsorganisationens Blad »Le Mouvement Syndical Belge« betegner den ekstraordinære Kongres som et betydningsfuldt historisk Vendepunkt i belgisk Fagbevægelses Udvikling. Bladet gengiver de nye og reviderede Bestemmelser i Lovene, der dels omhandler Støtte til de tilsluttede Forbunds Aktioner, dels de af selve Landsorganisationen iværksatte Aktioner.

Til Understøttelse af »betydningsfulde Konflikter«, som berører »principielle faglige Problemer eller Fordringer af almindelig Karakter«, kan Landsorganisationens Ledelse, saafremt der foreligger en »motiveret Ansøgning« rette en Appel til de andre Organisationer om at vise »økonomisk Solidaritet«, eventuelt ogsaa om at udvide Konflikten til at omfatte andre Organisationers Omraade. Men desuden er Nationalraadet *berettiget* til ved saadanne Lejligheder at udskrive Ekstrakontingenter for alle Medlemmer. For at opnaa denne Støtte maa visse Betingelser opfyldes. Den Organisation, der fordrer en Sympatiaktion, maa have afholdt en Uraf-stemning, hvor ⅔ af Medlemmerne har udtalt sig *for* Konflikten. De paagældende Organisationer maa være i Stand til at understøtte Halvdelen af deres Medlemsstab i mindst 4 Uger. Aktionen skal være i Overensstemmelse med den paagældende Organisations Love, ligesom Organisationerne skal erklære sig indforstaaet med den af Landsorganisationen fastsatte Form for Understøttelsen og sørge for, at Nationalraadets Beslutninger respekteres af Medlemmerne. Og endelig kan Nationalraadet efter Forhandling med Ledelserne for de omfattede Organisationer »paa eget Initiativ til enhver Tid bestemme, at Kampen skal afbrydes og Arbejdet atter genoptages.«

Til Støtte for de Arbejdere, som i Kraft af en Opfordring til en Sympatiaktion bliver Genstand for Masseafskedigelser, er der gennemført Foranstaltninger, som sikrer den størst mulige moralske og materielle Hjælp.

Foruden disse Sympatiaktioner har Nationalraadet Ret til at indlede Aktioner — ogsaa Generalstrejke — for Krav af almindelig Karakter vedrørende hele Arbejderklassen, endvidere naar Fagforeningernes Eksistens staar paa Spil og naar Frihed og Landets demokratiske Institutioner er i Fare.

KVINDERNES FAGLIGE ORGANISERING I ENGLAND. Af de ialt ca. 3,6 Millioner engelske Kvinder, der er beskæftiget i de Erhverv, der omfattes af Socialforsikringen, er kun godt 450.000 Medlemmer af Forbund under den engelske Landsorganisation. Den sidste Kongres i Landsorganisationen understregede i en Beslutning, at den ringe Organisationsprocent blandt de arbejdende Kvinder er en Fare for hele Arbejderklassens Levestandard, idet den store Forskel i Lønniveauet for Kvinder og Mænd trykker Lønningerne som Helhed.

Den britiske Landsorganisation har i det nye Aars Begyndelse udvidet sit Propaganda-Arbejde paa alle Felter. Hvad Kvindernes Organisering angaar, har man bl. a. opfordret de enkelte Organisationer til at oprette særlige Udvalg, der i hvert lokalt Omraade forestaar Arbejdet blandt Kvinderne. I hele dette Arbejde har

man især Opmærksomheden henvendt paa to Kategorier af Arbejdersker: Sygeplejersker og Husassistenter, som det stadig har vist sig at være vanskeligt at organisere. Af de ca. 150.000 Sygeplejersker er kun ca. 20.0000 organiseret i frie Fagforeninger. I September 1937 lykkedes det at oprette en Hovedoverenskomst, indeholdende visse grundlæggende Arbejdsbetingelser (Arbejdstid paa 96 Timer i 14 Dage, Satser for Overarbejde, en Maaneds Ferie med Løn, Erstatning ved fuldstændig Invaliditet, bedre Arbejdsforhold og Pension).

Det bør ogsaa bemærkes, at Landsorganisationen ved en fornylig afholdt Husholdningsudstilling i London havde arrangeret en Stand som reklamerede for Oprettelsen af et Forbund for Husassistenter. Det er første Gang, at Landsorganisationen selv tager Initiativet til Oprettelsen af et Fagforbund. I en foreslaaet Mønsteroverenskomst forlanges der bl. a., at Husassistenterne mindst skal have to Timers virkelig Fritid om Dagen, dertil 2 Timers Spisetid, 8 Timers uafbrudt Hviletid, 2 halve Fridage om Ugen og efter 12 Maaneders Arbejde 14 Dages Ferie med Løn og Tillæg for Kost og Logi.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinder hos A/S Fyens Konservesfabrik.

Den 10. Januar behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Kvindeligt Arbejderforbunud overfor *A/S Fyens Konservesfabrik* med følgende Resultat:

»Parterne er enige om, at en Henvendelse fra Organisationens Repræsentanter til Arbejderne paa Fabriken ikke bør finde Sted uden forud indhentet Tilladelse paa Fabrikens Kontor.

Virksomheden erklærer, at der ikke ved den foretagne Afskedigelse har været tilsigtet nogen Fortrædigelse af de organiserede Arbejdere, og at Virksomheden ikke i mindste Maade vil blande sig i Arbejdernes Organisationsforhold.

Herefter frafalder De samvirkende Fagforbund og Kvindeligt Arbejderforbund videre Forfølgning af den rejste Klage.«

Dansk litografisk Forbund og Litograflauget.

En af Litograflauget fremsendt Besværing over, at Dansk litografisk Forbund vilde modsætte sig, at der udførtes Overarbejde i nogle Firmaer, behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Januar.

Paa Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed om de paaklagede Spørgsmaal, idet D. s. F.s Repræsentanter henviste Arbejdsgiverne til Optagelse af Forhandlinger med Dansk litografisk Forbunds Repræsentanter om en almindelig Ordning af Spørgsmaalet ved en Afspadseringsordning i saadanne Tilfælde, hvor Overarbejde var udført.

Da Arbejdsgiverforeningen ikke vilde tiltræde dette Forslag; men fastholdt sin oprindelige fremsendte, skriftlige Meddelelse om, at man vilde indgive Klage til Den faste Voldgiftsret, afsluttedes Mødet resultatløst.

Smede- og Maskinarbejdere paa Kr. Kirks Telefonfabriker.

Angaaende et Modkrav fra ca. 85 Smede og Maskinarbejdere overfor *Kr. Kirks Telefonfabriker* i Horsens har der været afholdt et Mæglingsmøde i November Maaned, hvor Firmaet havde tilbudt 85 Øre til Fordeling.

Smedeforbundet havde forlangt Sagen videreført, og paa det Timandsmøde, som afholdtes i Jernindustrien den 10. Januar var selv Tilbudet om de 85 Øre til Fordeling taget tilbage, og man nægtede nu under enhver Form at yde Tillæg.

Direktøren havde meldt Forfald til Timandsmødet, under Henvisning til, at han var syg, men samme Dag hvor Timandsmødet blev afholdt, mødte Direktøren op i Værkstedet, som han inspicerede med en stor Cigar i Munden for at dokumentere, at det med Sygdommen ikke var særlig alvorligt. At en saadan Udfordring vakte Harme hos Arbejderne, er forstaaeligt, og Resultatet udeblev heller ikke, de standsede omgaaende Arbejdet, og der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Januar, hvor det viste sig umuligt at opnaa et Tilbud fra Arbejdsgiverside.

Mødet sluttede derfor uden Resultat og Arbejdsgiverforeningen meddelte, at Klage omgaaende vil blive tilstillet Den faste Voldgiftsret.

Arbejdet er genoptaget den 17. Januar.

Forskellige Forbund og A/S C. O. Jensens Maskinfabrik, Brovst.

Angaaende en Række uheldige Forhold hos *A/S C. O. Jensen* i Brovst har der den 13. Januar været afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, som forberedende Møde før en Sags Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, idet Aktieselskabet havde tilsidesat Overenskomsten af 8. December 1936, dels ved fortrinsvis at beskæftige uorganiserede Arbejdere og dels ved ikke at have udbetalt den fulde Forhøjelse jvf. Forligsmandens Mæglingsforslag af 27. Marts 1937 overfor Jernindustrien.

Paa Mødet stillede Aktieselskabet sig blankt afvisende overfor alle Forhold, og Sagen er derefter blevet indbragt til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i »Ravnstrup« Skovdistrikt.

Den overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening varslede Sympatistrejke til Støtte for Dansk Arbejdsmandsforbunds Blokade overfor »*Ravnstrup*« Skovdistrikt, Herlufmagle, har bragt et tilfredsstillende Resultat endnu før den blev effektiv, idet D. A. F. har opnaaet Overenskomst med Skovdistriktet, og Sympatistrejken blev derfor aflyst.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Svendborg Importørforening.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Januar enedes man om følgende:

Den i Opmandskendelse af 5. November 1937 under Punkt 3 omhandlede Uoverensstemmelse viderebehandles snarest muligt ved faglig Voldgift

med samme Opmand, Dommerfuldmægtig Habersaat.

I Anledning af de paaklagede Forhold forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos Firmaet Vernø's Elektroværksted i Næstved, 3 Installatørfirmaer i Holbæk og Firmaet Viggo Dencker's Filial i Gentofte.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Januar behandledes 3 Klager fra Arbejdsgiverne mod Dansk Elektrikerforbund.

I de to Tilfælde drejede det sig om *Julebelysning i Holbæk* og *Næstved,* hvor Arbejderne havde krævet en højere Timebetaling for det udførte Arbejde, og efter Arbejdsgivernes Paastand havde Organisationerne været indblandet heri.

Dette bestredes af Elektrikerne, der hævdede, at der overhovedet intet ulovligt var sket.

Den tredje Sag drejede sig om Firmaet *Viggo Dencker,* Gentofte, hvor Arbejdsgiverne paastod, at Afdelingen i to Tilfælde havde paavirket to Elektrikere til ikke at tage Arbejde hos Firmaet til den overenskomstmæssige Timeløn. Afdelingen bestred dette.

Mødet endte uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kvinder under Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet.

Idet vi henviser til Referatet af 27. Oktober, Punkt 5, kan det nu meddeles, at det er lykkedes os at faa fastsat en Forhøjelse paa 5% for de kvindelige Avisbude, gældende fra 1. Oktober d. A., idet man dog samtidig regner med at kunne opnaa Lønhævning i samme Forhold som Postbudenes Lønninger hæves i Henhold til Pristallets Stigning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag. Nr. 2468.

Udøvere af forskellige Fag hos General Motors International A/S.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Januar 1938 i Sag Nr. 2468: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark for General Motors International A/S mod De samvirkende Fagforbund for 1) Dansk Arbejdsmandsforbund, 2) Dansk Karetmagerforbund, 3) Malerforbundet i Danmark, 4) Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og 5) Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Mellem General Motors International A/S paa den ene Side og fem Fagforbund: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Karetmagerforbund, Malerforbundet i Danmark, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har der i en Aarrække bestaaet en Løn- og Arbejdsoverenskomst. Fabrikens Arbejdere stillede i September 1937 Forlangende om Ændringer i Overenskomsten, og Fagorganisationerne tilskrev den 25. September Selskabet herom. Overenskomsten var opsigelig med 3 Maaneders Varsel til 1/1 1938, men Organisationerne henstillede paa Grund af det fremrykkede Tidspunkt, at Opsigelsesfristen blev udsat til 1. November, hvad Selskabet indgik paa.

I Overenskomstens § 3 hedder det: »Arbejdsstandsninger kan ikke etableres, forinden der har været ført Forhandlinger med Repræsentanter for samtlige medunderskrevne Fagorganisationer«.

Den 13. Oktober fandt resultatløse Forhandlinger Sted mellem Selskabet og de fem Fagorganisationer, og i en Skrivelse af 14. s. M. meddelte Selskabet, at de rejste Krav maatte afvises som uegnede for Forhandling. Forbundene opsagde derefter under 26. Oktober Særoverenskomsten til Ophør den 31. December 1937. Selskabet, der har bestaaet i 14 Aar uden at henhøre under nogen Arbejdsgiverorganisation, foretog paa sin Side den 2/11 Skridt til Optagelse i en Organisation under Dansk Arbejdsgiverforening. Den 12. November meddelte Jern- og Metalindustriens Sammenslutning de respektive Forbund, at saadan Optagelse og derigennem i Sammenslutningen havde fundet Sted. Ordningen blev dog den, at Selskabet optoges som en Sammenslutningen tilsluttet Enkeltvirksomhed.

Meddelelserne fra Sammenslutningen besvaredes af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund — som det maa antages paa samtlige fornævnte Organisationers Vegne — i Skrivelser af 17. November og 22. s. M., hvori Modtagelsen af Meddelelsen om Optagelsen anerkendtes, men Forbehold med Hensyn til Virkningen af denne Optagelse toges. Sammenslutningen protesterede mod de tagne Forbehold.

Den 30. November meddelte de fem Organisationer Selskabet, at de i Mangel af fornyede Forhandlinger vilde se sig nødsaget til at forelægge deres Forsamlinger Forslag om Arbejdsstandsning.

Der maa antages at have fundet nogle Forhandlinger Sted, men den 15. December varslede Organisationerne overfor Dansk Arbejdsgiverforening — under Henvisning til Overenskomstens Opsigelse til Udløb den 31. December og de forgæves Forhandlinger om dens Fornyelse — Arbejdsstandsning hos Firmaet fra og med den 31. December 1937.

Herimod protesteredes der fra Dansk Arbejdsgiverforenings Side. Ved et Møde den 21. December i Arbejdsgiverforeningen, hvor man fra begge Sider fastholdt de indtagne Standpunkter, tilkendegav Arbejdsgiverforeningen, at den agtede at indgive Klage til Retten, og Forbundene indgik — under Forudsætning af, at Klage indgaves hurtigst muligt, og at de gældende Overenskomstforhold opretholdtes, indtil Kendelse afsiges — paa at udsætte Strejken, saaledes at den tidligst vil kunne iværksættes 48 Timer efter Kendelsens Afsigelse.

Under 22. December gav Organisationerne 2det Varsel om Arbejdsstandsning overfor Firmaet fra 31. December ved normal Arbejdstids Ophør.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem General Motors International A/S indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for de ovennævnte fem Fagorganisationer til at høre de under 15/12 1937 og 22. s. M. afgivne Strejkevarsler kendt ulovlige. De Indklagede procederer til Frifindelse.

Klagerne hævder, at Optagelsen af et Firma under en Organisation, der har afsluttet en kollektiv Overenskomst, sædvanligvis maa medføre, at det optagne Medlem automatisk falder ind under den for Organisationen gældende Overenskomst, naar det nye Medlem ikke har en løbende Særoverenskomst, der da først maa være bragt til Ophør, og endvidere under Forudsætning af, at det ikke drejer sig om en Virksomhed, der i væsentlig Grad afviger fra de Virksomheder, man har haft for Øje, da vedkommende Organisations Overenskomst afsluttedes. Klagerne formener, at disse Betingelser i det foreliggende Tilfælde er opfyldt. De gør gældende, at Særoverenskomsten mellem Selskabet og Forbundene praktisk talt er bygget over Indholdet af Overenskomsterne mellem Jernindustriens Sammenslutning og de samme Forbund, og at særlig Aflønningsbestemmelserne i de sidstnævnte Overenskomster i det hele er af principielt tilsvarende Karakter som i Særoverenskomsten, hvorhos Overenskomsterne netop forudsætter, at der kan træffes Aftale for den enkelte Virksomheds Vedkommende, hvortil Sammenslutningen fuldt ud har været parat. De henviser til, at det i Retspraksis maa anses anerkendt, at Krav om ændrede Arbejdsvilkaar og Forhandlinger herom ikke er at opfatte som en faglig Strid, og at saadan ejheller foreligger, blot fordi en Overenskomst opsiges.

De Indklagede gør blandt andet gældende, at efter § 3 i Særoverenskomsten maatte Selskabet, efter at Forhandlingerne med Fagorganisationerne havde fundet Sted, og efter disse Forhandlingers Forløb være forberedt paa, at Arbejdsstandsning vilde blive iværksat, og Opsigelsen af Overenskomsten var i sig selv en direkte Tilkendegivelse af at Forbundene vilde søge deres Krav gennemført ogsaa med en Arbejdsstandsning som Middel. De senere Forhandlinger viser ikke nogen anden Karakter af Konflikten og fandt saaledes ogsaa Sted efter den udtrykkelige Tilkendegivelse af 30/11 om eventuel Arbejdsstandsning. Ved umiddelbart efter den ved Forhandlingernes Sammenbrud foranledigede Opsigelse at søge Optagelse under Arbejdsgiverforeningen har Selskabet søgt at forrykke Grundlaget for den paabegyndte Konflikt. — Arbejdsforholdene hos Selskabet er iøvrigt saa særlige, at en Tilstand uden Særoverenskomst er umulig, hvilket har givet sig Udslag i en Række fra Sammenslutningens Overenskomster meget afvigende Bestemmelser om Arbejdsforhold og Lønningsmaade, blandt andet en ensartet Timebetaling for faglærte og ikke-faglærte med en Normalløn af 2 Kr. 50 Øre. De hævder, at Sammenslutningens Overenskomst ikke automatisk kan finde Anvendelse paa Forholdet mellem Selskabet og dets Arbejdere, og mener, at de særlige Forhold vilde være blevet taget i Betragtning ved Hovedoverenskomsten, hvis Selskabet ved dennes Afslutning havde tilhørt Arbejdsgiverforeningen.

Efter Arten og Vigtigheden af de paapegede Forskelligheder i Overenskomsterne maa det anses for tvivlsomt, om Sammenslutningens Overenskomster — selvom der deri er aabnet Adgang til Særaftaler — kan betegnes som egnede til umiddelbart at overføres paa Selskabet. — Divergensen mellem Selskabet og Fagorganisationerne efter de af disse rejste Krav maa antages at have været af ret indgribende Betydning, hvad ogsaa Selskabets ganske afvisende Skrivelse af 14. Oktober tyder paa, og efter denne og den paafølgende Opsigelse maa Modsætningsforholdet mellem Selskabet og de indklagede Forbund paa det Tidspunkt, da Selskabet faa Dage efter Optagelsen søgte Optagelse under Aarbejdsgiverforeningen, anses at have været saa stærkt skærpet, at der — uanset om direkte Tilkendegivelse om forestaaende Arbejdsstandsning kan siges allerede da at have fundet Sted — forelaa en Situation af den Art, der haves for Øje i Septemberforligets Punkt 2 i. f., efter hvilken Bestemmelse Selskabet derfor ikke ved sin Indmeldelse kunde opnaa Dansk Arbejdsgiverforenings Understøttelse til Stridsspørgsmaalenes Løsning.

De fornævnte Strejkevarsler maa herefter anses at have været lovlige, og de Indklagede vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde deles.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

I Sagsomkostninger betaler hver af Parterne 150 Kroner.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S, København V. .·. Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 1. MARTS 1938 * 34. AARGANG

Overenskomstsituationen.

Efter at de Forbund, der ikke havde faaet deres Overenskomster fornyede, havde fremsendt deres Opsigelse og 1. Varsel om Strejke, tog Forligsmanden som ventet straks Affære. Den 17. Februar fandt der et orienterende Møde Sted mellem Forligsinstitutionens Formand, Dir. *E. Drejer*, Arbejdsgiverforeningens fungerende Formand, *E. Eising*, og De samvirkende Fagforbunds Formand, *Chr. Jensen*. Efter Mødet udsendte Forligsinstitutionen en officiel Meddelelse om, at Mæglingsforhandlingerne vilde blive paabegyndt den 22. Februar med Behandling af Jernindustriens Overenskomstforhold.

Det er ikke nogen Tilfældighed, at Forligsmanden først har ønsket Forhandlinger om Jernindustriens Forhold, thi her er Modsætningerne traadt særligt skarpt frem. Jernfabrikanterne har som bekendt nægtet at gaa med til en Forhøjelse af de overenskomstmæssige Mindstesatser, et Krav, som de 11 Forbund i Jernindustrien, hvis Overenskomster endnu ikke er bragt i Orden, bestemt fastholder, da de ønsker at gardere sig imod at de Arbejdere, der antages efter Overenskomsternes Fornyelse, gaar Glip af det Løntillæg, der opnaas Enighed om. Fabrikanterne ser sig ikke i Stand til at fremføre et eneste fornuftigt Argument for deres meningsløse Afslag paa dette rimelige og retfærdige Krav, hvis Gennemførelse navnlig vil komme de daarligst lønnede Arbejdere — Arbejdsmænd og Kvinder — til gode.

Mæglingen for Jernindustrien blev som nævnt paabegyndt den 22. ds. og fortsat hele den følgende Dag, men uden Resultat. Det forventes dog, at Forligsmanden senere vil genoptage Mæglingsarbejdet.

En meget stor Del af de Overenskomster, der skal til Behandling i Forligsinstitutionen, omfatter som allerede meddelt ufaglærte Arbejdere, og heraf har visse Blade udledt, at Striden denne Gang hovedsagelig staar om, hvorvidt Lønforskellen for faglærte Arbejdere skal udviskes eller opretholdes. Denne Paastand er ganske misvisende. I Aar har baade faglærte og ufaglærte Arbejdere i første Række stillet Krav om Dækning for Prisstigningen, men desuden samtidigt fordret Lønforbedringer for de daarligt lønnede Medlemsgrupper. Saadanne Grupper findes inden for alle Fag, men ganske særligt inden for Dansk Arbejdsmands Forbund, og det er derfor ganske naturligt, at Arbejdsmændene inden for flere Branchegrupper kræver Lønforhøjelser, der gaar videre end Dækning for selve Prisstigningen. Med Henblik paa de overordentlig lave Lønninger, som største Delen af de ufaglærte Arbejdere oppebærer, er der absolut intet urimeligt i dette Krav, hvis Linie iøvrigt ogsaa er fulgt i den Ordning, Staten lige har truffen med Tjenestemændene, og som gaar ud paa, at der ydes et fast Tillæg til alle Tjenestemandslønninger, hvorved altsaa de lavere Lønninger faar et større procentvis Tillæg. Denne Ordning maa betegnes som god og retfærdig, thi det er som bekendt de stigende Priser paa de mest uundværlige Livsfornødenheder, der har medført Pristallets Stigning, og denne rammer derfor alle Husholdninger og rammer haardest der, hvor Ugelønnen er lavest.

I disse Dage er Bladenes Handelssider fyldt med de forskellige Industri- og Handelsvirksomheders Udbyttedeklareringer, der viser, at Indtjeningsmuligheden er bevaret ubeskaaren, og Udbyttet er ikke mindst for de Industrivirksomheders Vedkommende, der væsentlig beskæftiger ufaglært Arbejdskraft. Ingen kan med Rimelighed forlange, at Arbejderne skal vise Resignation og afstaa fra Krav om en forbedret Levestandard, naar Industriens Udbytte stadig bevæger sig i opadgaaende Retning og alt taler for, at man uden Skade for Virksomhedernes naturlige Tarv kan imødekomme Arbejdernes Lønfordringer, saafremt Viljen hertil er til Stede.

Det er dog ikke blot Arbejdsmandsforbundet, der ikke har faaet sine Overenskomster i Orden. Foruden for Jernindustriens Fag skal der i Forligsinstitutionen ogsaa forhandles om Byggefagenes, Skotøjindustriens, Snedkernes, den keramiske Industris, Læderindustriens, Stenindustriens, Mølleriarbejdernes, Sømændenes og flere mindre Fags

Overenskomstforhold. I alle disse Fag — med Undtagelse af Sømændene — staar Striden udelukkende om Løntillægets Størrelse, og de kommende Dage vil vise, om det er muligt for Forligsmanden at finde frem til et Forligsgrundlag, som begge Parter kan give deres Tilslutning.

Som den første Organisation fremsendte Sømændenes Forbund den 22. Februar 2. Varsel om Strejke fra og med 2. Marts til Rederiforeningen og til 23 Enkeltrederier. Undtaget fra dette Varsel er dog Skibe, der er beskæftiget ved Bjergning af havarerede Skibe, samt Skibe, der er beskæftiget med Eksport af Landbrugsprodukter til Udlandet. Den 24.—25. Febr. sendte ogsaa de øvrige Forbund 2. Varsel om Strejke til Ikrafttrædelse den 4. Marts ved normal Arbejdstids Ophør. Ogsaa disse Varsler indeholder Undtagelser for Landbrugseksporten og visse Virksomheder og Institutioner, som sædvanligvis undtages ved Strejke og Lockout.

— — —

Udenfor de almindelige Overenskomstforhandlinger er der mellem Dansk Arbejdsmands Forbunds Landarbejdergruppe og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger paabegyndt Forhandlinger for det betydelige Antal Arbejdere, hvis Overenskomster udløber pr. 1. Maj.

I Henhold til Landbrugets Hovedoverenskomst foregaar disse Forhandlinger først mellem Underorganisationerne og skal her være tilendebragt inden 1. Marts. Herefter fortsættes de i det saakaldte Mæglingsraad, der bestaar af et nærmere fastsat Antal Repræsentanter for begge Parter. Mæglingsraadets Forhandlinger skal være afsluttet den 25. Marts, og saafremt der ikke opnaas Enighed, kan Overenskomsterne opsiges til Udløb den 1. Maj.

Lovforslag om Tilskud til Byggeri.

Vi omtalte i forrige Nummer af »Arbejderen« det vigtige Forslag om Ferie for alle Arbejdere og nævnte samtidig det meget betydningsfulde Kompleks af Byggelove, som er forelagt. Disse Byggelove vil i Løbet af de kommende 6 Aar kunne beslaglægge ialt ca. 90 Millioner Kr., hvilket berettiger til at tale om et kraftigt Fremstød paa et saa positivt Omraade mod den alt for store Arbejdsløshed. Vi skal her nævne Forslagenes Enkeltheder.

Laan til Boligbyggeri og Huslejenedsættelse for børnerige Familier.

Det mest omfattende af de forelagte Forslag stiller fra Finansaaret 1938—39 til og med Finansaaret 1943—44 et aarligt Beløb paa 10 Millioner Kr. til Raadighed til Laan til Kommuner og Boligforeninger til Opførelse af Beboelseshuse og til Erhvervelse af den dertil fornødne Grund. Hvis alle 10 Millioner ikke anvendes i det paagældende Aar, kan Restbeløbet bringes til Anvendelse i det næste.

Laanene skal anvendes til Tilvejebringelse af Bygninger med Lejligheder svarende til *den mindrebemidlede Befolknings Behov*. Af de 10 Millioner Kr. kan indtil 5½ Million anvendes i København, Frederiksberg og Gentofte, og indtil 4½ Million i det øvrige Land. Ogsaa her kan der dog ske Forskydninger, hvis dette nødvendiggøres.

Det er en Betingelse for at opnaa Laan, at en passende Del af Lejlighederne indrettes som Bolig for børnerige Familier. Indenrigsministeren skal fastsætte nærmere Bestemmelser for Praktiseringen heraf.

Hvormeget kan der laanes?

Kommunerne kan højst laane 40 pCt. af den samlede Anskaffelsessum, og disse 40 pCt. Laan skal anbringes indenfor 95 pCt. af Anskaffelsessummen. Hvis der indrettes Vuggestuer, Legestuer og Børnehaver eller lignende medregnes Omkostningerne hertil i Anskaffelsessummen. Det samme gælder Udgifter til Centralvarme, fælles Badeindretninger etc.

Boligforeninger kan højst laane 30 pCt., placeret indenfor 85 pCt. af Anskaffelsessummen. Dog er der Mulighed for Forhøjelse, saafremt der ydes fuld Kommunegaranti for Beløbet. Boligforeninger, som faar Laan efter denne Lov, skal i Vedtægterne optage Bestemmelser om Lejens Fastsættelse samt efter Indenrigsministerens Skøn andre væsentlige Bestemmelser til Sikring af Lovens Overholdelse.

Laan til Parcel- og Rækkehuse.

Foruden de 6 × 10 Millioner Kroner stilles der i Tiden indtil 1. April 1944 aarligt et Beløb paa 3 Mill. Kr. til Raadighed i København, Frederiksberg og Gentofte samt i Købstæderne og bymæssige Bebyggelser paa Landet for Parcel- og Rækkehusbyggeri og 1 Mill. Kr. aarligt til de samme Formaal i Landkommunerne og Købstædernes Landbrugsomraader. I første Tilfælde (Byer og bymæssig Bebyggelse) maa Haandværksudgifterne ikke overstige 12.000 for Huse med een Lejlighed eller 18.000 til Huse med to Lejligheder, i særlige Byomraader maa Omkostningerne dog stige til henholdsvis 14.000 og 20.000. — I Landkommunerne maa Haandværksudgifterne almindeligvis ikke overstige 8.000 Kr. I særlige Tilfælde kan Beløbet forhøjes til 9.000.

Laanmodtageren skal være »en Person, om hvem det efter hans Forhold kan forventes, at han vil være i Stand til i Fremtiden at betale de fastsatte Renter og Afdrag«. Iøvrigt skal det fortrinsvis være Familier, som er mindrebemidlede.

Laanets Størrelse kan her andrage 30 pCt. af den samlede Anskaffelsessum, placeret indenfor 80 pCt. af denne. Ogsaa her kan der ske Forhøjelser, hvis Kommunen stiller fuld Garanti.

Ogsaa Kommuner og Boligforeninger, som agter at bygge Parcel- eller Rækkehuse med Salg for Øje, kan faa Del i de her omtalte Statslaan. I saa Fald skal Salgssum og Salgsbetingelser godkendes af Indenrigsministeren, der ligeledes skal godkende den nye Ejer som Debitor for Statslaanet.

Laan til Forsamlingshuse.

Indtil 1. April 1944 stilles der aarligt 500.000 Kr. til Raadighed til Opførelse eller Ombygning af Forsamlingshuse med almindelige folkelige og kulturelle Formaal.

Der kan ydes indtil 40 pCt. af den samlede Anskaffelsessum i Laan. Laanet skal placeres indenfor 90 pCt. af Ejendommens Værdi. Laanet kan ikke overstige 15.000 Kr.

Hvis Laanene ydes til andre end Kommunen, skal Kommunen paatage sig fuld Kaution for Statslaanet i dets Løbetid.

De samme Laanebestemmelser gælder ogsaa om Opførelse af forskellige Husholdningsskoler, Undervisningskøkkener, Lærlingehjem, Vandrehjem og lignende Bygninger, i hvis Opførelse det offentlige har Interesse. Herunder falder ogsaa offentligt tilgængelige Badeanstalter.

Forrentning af Laanene.

I en Række særlige Bestemmelser gaar Lovforslaget nærmere ind paa Enkeltheder, som skal iagttages ved Optagelse af Laan. Det hedder om *Forrentning af Laanene,* at der skal svares en fast aarlig Ydelse paa 5½ pCt. af Laanets Hovedstol. Af denne aarlige Ydelse betragtes 4½ pCt. af den til enhver Tid værende Restgæld som Rente, og Resten er — efter Fradrag af et mindre Beløb som Bidrag til en Reserve- og Administrationsfond — Afdrag.

Pantebrevene for Statslaanene skal udstedes paa ustemplet Papir. Tinglysningegebyrer og andre Afgifter til det offentlige bortfalder. I det hele taget er de fleste nødvendige Dokumenter (Skøde etc.) stempel- og afgiftsfrie.

Huslejenedsættelse for mindrebemidlede børnerige Familier.

Ved Indbetaling af *samtlige Ejendomsskatter* fra de Ejendomme, der faar Laan efter denne Lov samt efter Lov om Støtte af Boligbyggeri af 1933, dannes der et særligt Fond, hvoraf Huslejenedsættelse for børnerige Familier afholdes, Fonden administreres af den Kommune, i hvilken den paagældende Ejendom er beliggende; Fondens Midler kan ikke anvendes til andre Formaal end Huslejenedsættelse til børnerige Familier, og skal stadig holdes likvide.

Lovforslagets Definition af Begrebet børnerige Familier lyder saaledes:

»Børnerige er Familier, som foruden af en eller flere voksne Personer bestaar af tre eller flere hjemmeværende helt eller delvis uforsørgede Børn, der ikke er fyldt 16 Aar. Dog kan ogsaa ældre Børn, der faar fortsat Uddannelse (herunder ogsaa Lærlinge) eller som til Stadighed er uden Arbejdsfortjeneste, efter Kommunalbestyrelsens Afgørelse medregnes. Spørgsmaalet herom vil altid kunne optages af Indenrigsministeren eller indbringes for ham til endelig Afgørelse«.

Lovforslaget indeholder derimod ingen Definition af Begrebet »mindrebemidlet«, idet, som det hedder i Lovforslagets Bemærkninger, »man har anset det for en Fordel, at Administrationen, efter at der har dannet sig en administrativ Praksis, dog faar Ret til at tage Hensyn til de særlige Forhold, der kan gøre sig gældende i de enkelte Tilfælde«.

De børnerige Familier skal have haft Bopæl i Kommunen i 3 Aar for at komme i Betragtning. Der skal af disse Familier lejes mindst en 3-Værelses Lejlighed. Huslejenedsættelsen udgør af den ordinære Husleje:

For Familier	med 3	Børn	.....	30 pCt.
- —	- 4	—	.....	40 -
- —	- 5	—	eller derover...	50 -

Nedsættelsen kan i København, Frederiksberg og Gentofte Kommune dog ikke overstige henholdsvis 240, 360 og 500 Kr. og i det øvrige Land henholdsvis 210, 320 og 450 Kr.

Denne Støtte er ikke skattepligtig, og den medfører ingen Retsvirkning for Modtageren.

Saadanne Parcel- og Rækkehuse, som er indrettede til Boliger for børnerige Familier, kan under særlige Forudsætninger fritages for den paa Bygningerne faldende Del af samtlige Ejendomsskatter. Endvidere kan der ske Nedsættelser af Rente og Afdragsydelsen til Staten til 3 pCt.

Opførelse og Udleje af Arbejderboliger paa Landet.

Til dette Formaal stilles der i 3 Aar fra Lovens Ikrafttræden ialt 3 Millioner Kr. af Statskassen og af Jordfonden yderligere 3 Millioner Kr. til Raadighed til Fremskaffelse af Jord og til Laan til Opførelse af Boliger.

Forslaget hviler paa den Betragtning, at en Forbedring i Boligforholdene paa Landet vil være en stærkt medvirkende Aarsag til at fastholde gifte Landarbejdere i Landomraaderne.

Der opstilles en Række Betingelser som skal være opfyldte for at Laan efter denne Lov kan ydes, bl. a. skal Arbejderen være beskæftiget ved normalt forefaldende Arbejde paa Landet udenfor de bymæssige Bebyggelser, ikke ved egne Midler kunne komme i Besiddelse af en Bolig, som Loven omhandler, og antages at være i Stand til, naar Statens Støtte er ydet ham, at kunne opfylde de dermed paahvilende Forpligtelser. Saafremt der er flere Ansøgere end Laanemuligheder, skal Laanene først gives til de Arbejdere, der 1) har 3 eller flere Børn, for hvilke han har Forsørgerpligt, 2) er syge- og arbejdsløshedsforsikret og 3) har sammenspared et efter hans samlede Forhold antageligt Beløb beregnet til at bygge for.

Grundene maa i Reglen ikke være paa mere end 1500 m² eller mindre end 800 m².

De økonomiske Vilkaar.

Der skelnes mellem Arbejderboliger paa Jord *i Statens Eje* og Boliger paa privat indkøbt Grund.

I første Tilfælde udgør den halvaarlige Afgift af Jordens Skatteværdi 2 pCt. (der erlægges ingen Købesum), og der kan tilstaas Køberen et Laan paa $^{9}/_{10}$ af Omkostningerne ved passende Bygningers Opførelse; disse Omkostninger maa ikke overstige 7000 Kr. Laanet er rente- og afdragsfrit det første Aar, derefter betales der en halvaarlig Ydelse paa 2½ pCt. af Laanets oprindelige Stør-

relse. Heraf er de 2 pCt. af den til enhver Tid resterende Gæld *Rente*, Resten er *Afdrag*.

I det andet Tilfælde kan der ydes Laan af Staten til Indkøb af Jorden og til Opførelse af Boligen herpaa. Jordkøbslaanet maa ikke overstige Købesummen for Jord og maa højst udgøre 1000 Kr., der forrentes med 2 pCt. halvaarlig og er afgiftsfrit det første Aar, hvorefter samme Afdrags- og Rentebestemmelser, som i første Tilfælde nævnt, er gældende. For Byggelaanet gælder ogsaa de samme Bestemmelser som i første Tilfælde.

Fremgangsmaaden ved Ansøgning om Laan.

Lovforslaget indeholder en Række detaillerede Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Ansøgning om Laan og ved disse Ansøgningers Behandling. Det kan nævnes, at i de Amtskommissioner, der skal behandle Sagerne, skal indtræde en med Landarbejderboliger kyndig Landarbejder, der udnævnes af Landbrugsministeren efter Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Hvis Ansøgeren har tre eller flere Børn, kan han faa et Laan, der svarer til 95 pCt. af Byggeomkostningerne, og han kan opnaa Afdragsfrihed for Byggelaan saalænge Forsørgerpligten for 3 eller flere Børn vedvarer.

Organiserede Arbejdere skal foretrækkes.

Det er klart fremhævet i Loven, at hvis der til Byggearbejderne anvendes fremmed Arbejdskraft udenfor Bygherren og hans nærmeste Familie, Haandværksmestre eller Entreprenører, skal der ved Antagelse til Arbejdet foretrækkes Arbejdere, *der er forsikret mod Arbejdsløshed* og i første Række Familieforsørgere. Som Haandværksmestre kan kun antages Mestre med betryggende haandværksmæssig Uddannelse.

I et følgende Afsnit i Lovforslaget fastlægges en Modernisering af en Række gamle Bestemmelser om lejede Boliger paa Landet.

— — —

Endelig er der forelagt 2 Forslag, hvoraf det ene omhandler Oprettelse og Udvidelse af mindre Landbrug, og det andet Oprettelse af Frugtavlskolonier, Frugtplantager og Havekolonier. Dette sidste Forslag stiller et Beløb paa 1,8 Mill. Kr. til Raadighed, medens Forslaget om mindre Landbrug er en Forlængelse for 3 Aar af tidligere Lov, samtidig med at Byggelaanenes Maksimum forhøjes for Husmandsbrugenes Vedkommende i ganske særlige Tilfælde fra 15.000 til 18.000 Kr. Ogsaa for disse Byggeomraaders Vedkommende gælder Bestemmelsen om organiseret Arbejdskraft.

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1937.

(Efter Statistiske Efterretninger)

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der, ligesom for tidligere Kvartaler, for Juli Kvartal 1937 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Det skal bemærkes, at Betaling for Sommerferie ikke er inkluderet i de beregnede gennemsnitlige Timefortjenester. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1933, Nr. 17.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1937 og de 4 foregaaende Kvartaler.

	Antal Arbejdere pr. 31/9 1937	Gennemsnitlig Timefortjeneste				
		Juli Kv. 1937	April Kv. 1937	Jan. Kv. 1937	Okt. Kv. 1936	Juli Kv. 1936
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arbejdere	29231	180	177	173	179	176
Ufagl. —	26510	149	147	142	144	145
Ialt Mænd...	55741	165	162	158	162	161
Kvindel. Arbejdere.....	21093	93	92	91	90	91
Samtl. Arbejdere	76834	147	144	140	143	143
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	26396	146	144	142	145	143
Ufagl. —	35164	129	129	127	130	127
Ialt Mænd...	61560	136	136	134	136	134
Kvindel. Arbejdere.....	13248	88	87	86	86	86
Samtl. Arbejdere	74808	128	127	125	128	126
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	55627	164	161	159	163	160
Ufagl. —	61674	138	137	134	136	135
Ialt Mænd...	117301	150	149	146	148	147
Kvindel. Arbejdere.....	34341	91	90	89	89	89
Samtl. Arbejdere	151642	138	136	133	135	134

I foranstaaende Tabel er for de større Hovedgrupper af Arbejdere den gennemsnitlige Timefortjeneste angivet for Juli Kvartal 1937 og for de 4 foregaaende Kvartaler.

Af Tabellen fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under eet i Juli Kvartal 1937 var 138 Øre. For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 164 Øre, for Arbejdsmænd 138 Øre og for Kvinder 91 Øre. Det skal bemærkes, at den Mellemkategori af Arbejdere, der kan betegnes som »tillærte«, hovedsagelig indgaar under Gruppen ufaglærte. Timefortjenesten er saaledes, sammenlignet med April Kvartal 1937, steget for alle Kategorier af Arbejdere. En Del af denne Stigning skyldes de Forhøjelser af de overenskomstmæssige Lønninger, der blev Resultatet af Foraarets Overenskomstforhandlinger, men en væsentlig Del maa dog henføres til den Omstændighed, at Akkordfortjenesten er steget.

Ligesom for de foregaaende Kvartaler er der for April Kvartal foretaget en Opgørelse over Fortjenesten ved Overarbejde og Arbejde i skiftende Hold, og Tillægget pr. Time for samtlige Arbejdere under eet udgjorde henholdsvis 1,1 og 0,5 Øre. I Juli Kvartal 1937 udgjorde Antallet af Overarbejdstimer for de Fag, hvor Oplysning om Overarbejde foreligger, 2,1 pCt. af samtlige Arbejdstimer.

RUNDSKUE

RUSSERNES OPTAGELSE I I. F. C. Fra den faglige Landsorganisation i Sverige er udsendt Indbydelse til Landsorganisationerne i Danmark, Finland og Norge til et Møde i Stockholm den 4. Marts for at drøfte Spørgsmaalet om de russiske Fagorganisationer og deres eventuelle Optagelse i den faglige Internationale. Den svenske Landsorganisation anser det for rigtigt, at Fagbevægelsen i de nordiske Lande drøfter Stillingen og søger at komme paa Linie med hinanden forinden Internationalens Repræsentantskabsmøde i Oslo i Maj Maaned, hvor den endelige Afgørelse skal træffes.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har vedtaget at efterkomme Invitationen.

Til Delegerede valgtes Bestyrelsesmedlem i Internationalen, Hovedkasserer *Hans Jacobsen*, Formanden *Chr. Jensen* og Næstformanden *Knud V. Jensen*.

Under Hensyn til Overenskomstsituationen valgtes som Suppleanter *Julius Hansen*, H. K., og *Josef Andersson*, Skrædderforbundet.

ORGANISATIONSFORHOLDENE PAA FÆRØERNE. I Forbindelse med Henvendelser fra forskellige Arbejderorganisationer paa Færøerne om Støtteaktioner og andre Forhold har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg gentagne Gange drøftet de faglige Organisationsforhold paa Færøerne og Muligheden af at oprette en faglig Centralorganisation for derigennem at tilvejebringe et absolut paakrævet organisatorisk Samarbejde mellem de derværende Arbejderorganisationer, eventuelt i Tilslutning til danske Fargorganisationer.

Forretningsudvalget har paa sit Møde d. 11. Februar besluttet at sende en Repræsentation for De samvirkende Fagforbund til Færøerne i Sommer. Vedkommende, der endnu ikke er udpeget, skal undersøge de bestaaende Organisationsforhold, besøge de forskellige Pladser, tale med Arbejderne, eventuelt holde Foredrag om Samvirksomheden og fremsætte Forslag om, under hvilken Form Færøernes Organisationer kan tilsluttes de danske faglige Organisationer.

STATSTJENESTEMÆNDENES LØNFORHOLD. Efter Offentliggørelsen af Pristallet og Udgiftstallet for Tjenestemænd udsendte Finansministeren Indbydelse til Tjenestemændenes to Centralorganisationer om at optage Forhandlinger om det i nogle Maaneder svævende Spørgsmaal om Reguleringstillæget. Ved disse Forhandlinger opnaedes Enighed om et Forslag, hvorefter der i det kommende Finansaar ydes et ekstraordinært Løntillæg til alle Tjenestemænd, der er Forsørgere, paa 168 Kr. ud over den Portion, som automatisk følger af Udgiftstallets Stigning, og som træder i Stedet for den ekstraordinære Portion, der blev vedtaget ved særlig Lov i Fjor.

De ugifte faar et Tillæg beregnet paa samme Grundlag, og Pensionisterne ligeledes et Tillæg i Forhold hertil.

Ved at give det ekstraordinære Løntillæg som fast Tillæg, faar de lavere Lønninger forholdsvis mere end de højere, men trods adskillige principielle Betænkeligheder mod denne Ensartethed gav Embedsklassernes Repræsentanter dog deres Tilslutning til Forslaget, der for Staten vil betyde en Udgift paa 11 Mill. Kr., mens Gennemførelsen af Tjenestemandsorganisationernes oprindelige Krav vilde have kostet Staten ca. 19 Mill. Kr.

Angaaende dette Forslag, som er blevet forelagt Rigsdagen, skriver Jernbaneforbundets Medlemsblad »Jernbane-Tidende« bl. a.:

»Vor Mening om den trufne Ordning er den, at begge de forhandlende Parter er tjent med den; den indebærer rimelige Hensyn saavel til det Samfund, der skal udrede Pengene, som til de Tjenestemænd, der modtager dem.

Organisationerne fik ikke, hvad de havde forlangt — men hvornaar og for hvem er det sket? Det skal imidlertid siges, at vi denne Gang som tidligere, trods finansielle Vanskeligheder, mødte Forstaaelse hos Regeringen, ikke mindst overfor de lavest lønnede«.

ERSTATNING FOR ERHVERVSSYGDOMME. Som tidligere meddelt har Socialministeren i Landstinget fremsat Forslag til Lov om Ændringer i Ulykkesforsikringsloven, der bl. a. vilde betyde en Udvidelse af Fortegnelsen over Erhvervssygdomme, for hvilke der ydes Erstatning.

Dansk Arbejdsgiverforening og Industriraadet har nu sendt en Henvendelse til det af Landstinget nedsatte Udvalg, hvori man advarer imod at inddrage forskellige Erhvervssygdomme under Loven. Det hedder i Henvendelsen, at der i Forslaget er medtaget saadanne Sygdomme som Erhvervssygdomme, som ikke med Sikkerhed kan henføres til en af de i Loven anførte Arbejdsprocesser, hvorved Loven betyder et afgørende Brud med den Linie, man fra alle Sider enedes om ved Lovens Revision i 1933. Man har medtaget Sygdomme som Muskel- og Knoglelidelser, Døvhed og Stær, der ofte er en Følge af Alderdommen. Udvidelsen vil kunne faa urimelige Konsekvenser. Efter de Erfaringer, der er indhøstet siden 1933, nærer man ingen Tiltro til, at de med Lovens Udvidelse forbundne Udgifter ikke vil blive et større aarligt Beløb, saaledes som det anføres i Forslaget. Gennem denne Lovgivning overvæltes i mange Tilfælde i en urimelig Grad en offentlig Forsorgspligt paa Virksomhederne til Skade for disses Konkurrenceevne.

De af Arbejdsgiverforeningen og Industriraadet fremførte Argumenter er i alt væsentlig de samme, der fra den Side hver Gang er blevet anført, naar det drejede sig om at yde Erstatning for Erhvervssygdomme, men trods dette er stadig flere Erhvervssygdomme med Hensyn til Erstatningspligt blevet ligestillet med Arbejdsulykker. Arbejdsgivernes Modstand vil ikke kunne standse denne Udvikling, der gør sig bemærket i alle Lande.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. Fra Januar 1938 benytter Statistisk Departement Aaret 1935 som Basis ved Beregningen af Produktionsindekset i Stedet for som hidtil 1931. Samtidigt har det foretaget en Omregning af Indekstallene for de enkelte Maaneder i 1937 og 1936, saaledes at det er muligt at foretage en Sammenligning med Tallene for 1938.

For Januar 1938 er Industriens Produktionsindeks beregnet til 104, d. v. s. det samme Tal som for December 1937. For Januar 1937 var Tallet derimod 106. Der har i Januar Maaned været Nedgang i Produktionen for Tekstilindustrien, Beklædningsindustrien og Læderindustrien. Indekstallet er uforandret for Næringsmiddelindustrien og Jernindustrien, mens Træindustrien,

Sten-, Ler- og Glasindustrien samt Grafisk og tekniskkemisk Industri viser en mindre Fremgang.

Industriens Beskæftigelsestal (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for Januar 1938 beregnet til 1.154.000 mod 1.245.000 i December 1937 og henholdsvis 1.189.000 og 1.244.000 i de to tilsvarende Maaneder Aaret før.

Arbejdsløsheden i Januar 1938.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Januar Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 132.457 Arbejdsløse, d. v. s. 29,9 pCt. af det samlede Antal paa ialt 443.376 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1933.

Samtlige Fag:	1938 pCt.	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.
Januar	29,9[1])	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5
Februar		31,4	30,4	28,3	31,3	42,9
Marts		28,6	26,2	22,3	28,4	35,4
April		17,5	19,5	18,3	21,6	28,6
Maj		14,8	12,9	14,4	16,8	24,3
Juni		13,9	11,3	12,6	15,5	21,9
Juli		15,2	12,1	12,6	15,3	21,7
August		15,1	12,3	13,7	15,5	21,4
September		16,5	12,9	14,9	16,4	20,9
Oktober		19.2	16,3	17,3	18,2	23,2
November		23,5	20,0	21,7	22,3	25,7
December		34,6	30,3	31,7	30,3	37,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Antallet af Arbejdsløse og Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Antal Arbejdsløse pr. ultimo Januar 1938[1])	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Jan. 1938[1])	Decbr. 1937	Jan. 1937	Decbr. 1936
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	6 841	44 3	44,3	42,0	33,4
2. Jernindustrien	4 089	16,5	18,0	15,7	16,8
3. Anden Industri m. v.	15 849	21,3	28,6	18,3	24,5
4. Handel	1 014	7,7	6,6	7,4	5,3
5. Arbejdsmænd	12 308	26,7	28,2	28,5	24,5
I alt	40 101	23,1	26,7	21,9	22,8
Provinsen:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	14 767	55,2	64,1	58,6	48,1
2. Jernindustrien	4 558	18,3	22,2	19,9	23,4
3. Anden Industri m. v.	16 340	24,1	31,5	19,6	24,0
4. Handel	1 156	7,2	6,3	6,8	6,0
5. Arbejdsmænd	55 535	41,4	46,2	55,1	44,1
I alt	92 356	34,3	39,7	40,2	35,2
Hele Landet	132 457	29,9	34,6	33,0	30,3

[1]) Foreløbige Tal.

Det internationale Arbejdsbureaus 82. Forvaltningsraadsmøde.

Fra den 3. til 5. Februar har det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraad afholdt sit 82. Møde i Genève. Ved Mødets Indledning inviterede den britiske Regerings Repræsentant Raadet til at afholde sit Efteraarsmøde i London, hvilket blev enstemmigt vedtaget. Paa Arbejdergruppens Vegne udtalte *Jouhaux* sig om den store Betydning, som denne Invitation maatte tillægges, idet den var et Udtryk for et stort Demokratis Troskab imod Arbejdsbureauet.

Mødet gennemgik derefter Beretningen fra den i April 1937 i Washington afholdte fælles Konference i Tekstilindustrien. Med 21 Stemmer imod 6 vedtog man at nedsætte en forberedende Komité, der skal udarbejde Forslag til senere Forelæggelse for Arbejdsbureaut angaaende anbefalelsesværdige Forholdsregler for denne Industri.

Raadet behandlede derefter Dagsordenen for den til 2. Juni i Aar i Genève sammenkaldte Arbejdskonference.

Til første Behandling staar følgende Spørgsmaal: Arbejdstidsforkortelsens Udvidelse til alle Industrier (40 Timers Ugen), Arbejdstid og Hvilepavser for Arbejdere i Landevejstransport, Fagskoler og Lærlingespørgsmaal, Arbejdskontrakter for indfødte Arbejdere, Bestemmelser for udvandrede Arbejdere, Arbejdstid og Lønstatistik. Da de første 5 Punkter ogsaa skal behandles paa Konferencen i 1939 (anden Behandling), blev der truffet Beslutning om ikke at foreslaa yderligere Punkter for ikke at overbelaste Dagsordenen. Til Konferencen i 1940 er Spørgsmaalene om Arbejdstilsyn og en ugentlig Fridag i Handelen fastsat.

Efter at have behandlet Direktørens Beretning til Arbejdskonferencen, tog Raadet Italiens Udtræden af Arbejdsbureauet til Efterretning. Direktøren aflagde derefter Beretning om sin Rejse fornylig til Østen. Raadet vedtog nogle foreløbige Bestemmelser vedrørende offentlige Arbejder, der efter en Beslutning i 1937 skal danne det væsentlige Grundlag for internationalt Samarbejde paa det Felt. Det drejer sig om en Planering af hele denne Virksomhed for dermed at opnaa en Konjunkturudligning.

Raadet vedtog nogle Bestemmelser, der skal lette Arbejdet ved Udarbejdelsen og Vedtagelsen af internationale Konventioner og Henstillinger. Endelig drøftede Raadet Folkeforbundets Resolution om Samarbejde med Arbejdsbureauet med Henblik paa Forsøg paa en Forhøjelse af Levestandarden, herunder ogsaa Drøftelser af Boligproblemet.

Med Hensyn til det af Arbejdsgivergruppen i sin Tid fremsatte Forslag om at henvise Spørgsmaalet om, hvorvidt Udnævnelsen af Arbejdsgiverrepræsentanten i den russiske Delegation til Arbejdskonferencen i 1937 var foregaaet i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Fredstraktatens § 389, til Afgørelse for den internationale Domstol i Haag, fulgte Forvaltningsraadet den af Reglementskomitéen givne Indstilling, der anbefalede en Forkastelse af Forslaget. I Stedet for skal Arbejdsbureauet

anmodes om at give en kort Redegørelse for den Fremgangsmaade, der er blevet fulgt, uden at komme ind paa Spørgsmaalets Realitet.

Forvaltningsraadets næste Møde afholdes den 28. April.

NYT FRA UDLANDET

FAGBEVÆGELSEN I TJEKOSLOVAKIET. Den fælles faglige Landsorganisation har udsendt en omfattende Aarsberetning, hvoraf det bl .a fremgaar, at den har udfoldet kraftige Bestræbelser med Hensyn til at paavirke Statens Erhvervspolitik. Man har forelagt en Række erhvervspolitiske Fordringer tagende Sigte paa at sikre og fremme Arbejdsmulighederne, og man har med Tilfredsstillelse konstateret, at dette Arbejde ikke har været forgæves. Ved Begyndelsen af 1936 var der 900.000 arbejdsløse, i December 748.000, og i December 1937 var Antallet dalet til ca. 500.000.

Landsorganisationen talte ved Begyndelsen af 1937 628.000 Medlemmer, ved Aarets Slutning 684.000. De anførte Tal omfatter ogsaa de tyske Forbund, hvoraf der ved Aarets Slutning var 16 med ialt godt 200.000 Medlemmer. Af det sidst konstaterede Medlemstal var 129.000 Kvinder, eller ca. 19 pCt. af Medlemstallet. De største tilsluttede Forbund er følgende: Metalarbejderne 82.000, Funktionærer 64.000, Jernbaneforbundet 49.000, Byggearbejdere 42.000, Skov- og Landbrugsarbejdere 26.000, Tekstilarbejdere 25.000, Arbejdere i den kemiske Industri 22.000, Bjergværksarbejdere 22.000, Stats- og Kommune-Tjenestemænd 19.000, Levnedsmiddelarbejdere 18.000 og Træarbejdere 16.000.

De tilsluttede Forbund udgiver 105 Fagblade, heraf 60 tjekkiske, 41 tyske, 2 magyariske og 2 polske. Landsorganisationen har 29 Kredssekretariater, som forestaar Arbejdet blandt Organisationerne i de enkelte Omraader.

EN FRANSK ARBEJDSLOV. Ved Aarsskiftet blev de bestaaende kollektive Overenskomster i Frankrig forlænget indtil 28. Februar, d. v. s. den samme Dag, hvor den midlertidige Lov om tvungen Voldgift udløber. Til Sikring af den sociale Fred har den franske Regering i Deputeretkamret forelagt Forslag til en Arbejdslov, der kan betegnes som en Sammenfatning af en Række nugældende Love og skal tilvejebringe en Stabilisering af Tilstanden paa det franske Arbejdsmarkede, en almindelig Ordning af Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Det var Meningen, at denne omfattende Lov skulde være gennemført forinden Overenskomsternes og Voldgiftslovens Udløb, men det er ikke sikkert, at dette vil lykkes, da der ved Lovforslagets første Behandling i Deputeretkamret blev stillet talrige Ændringsforslag. Man kan dog regne med, at Kamret vil fremskynde Forslagets Behandling mest muligt.

Lovforslaget tilsigter en Ordning af Overenskomstforholdene og indeholder Bestemmelser vedrørende Forhandlingsregler, Mægling og Voldgift, Strejker og Lockouter, Ansættelse og Afskedigelse af Arbejdere, Tillidsmandssystemet og Arbejdsanvisning. Mange af Forslagets Bestemmelser er meget vidtgaaende og griber paa afgørende Maade ind i Organisationernes indre Anliggender.

Da det som allerede bemærket kan forventes, at Forslaget vil blive ændret paa mange Punkter, afstaar vi fra en Gengivelse af de enkelte Bestemmelser. Naar Lovforslaget er endeligt vedtaget, skal vi udførligere redegøre for dets interessante Indhold.

VERDENSPRODUKTIONEN AF RAAOLIE. I 1937 androg Verdensproduktionen af Raaolie ialt 278,7 Mill. Tons — en Stigning med 31.685 Mill. Tons eller 12,8 pCt. i Forhold til 1936.

Verdens største Raaolieproducent var De forenede Stater, hvis Andel i Verdensproduktionen udgjorde 62,24 pCt. Derefter følger Sovjetunionen med 9,77 pCt., Venezuela med 9,67 pCt. og Iran med 3,72 pCt.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 2452.

Smede, Formere og Arbejdsmænd hos Firmaet Amager Jernstøberi.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Januar 1938 i Sag Nr. 2452: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Amager Jernstøberi mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Den 13. Juli 1937 blev det forbudt Personalet paa Amager Jernstøberi ved Arbejdets Ophør at benytte Brusebadene. Ved Rummet, hvori disse findes, opsloges en samme Dag dateret Meddelelse af følgende Indhold: »Paa Grund af Reparation af Baderummet som foreskrevet af Fabriksinspektøren, maa Baderummet ikke benyttes i Dag«. Der sigtedes hermed til, at Rummet samme Dag som Afslutning paa nogen Tids Reparationsarbejde blev malet. Meddelelsen var undertegnet af de 4 jernindustrielle Virksomheder, som i Fællesskab gør Anvendelse af de paa Stedet værende Badeindretninger, som ikke administreres af Amager Jernstøberi, men af et af de andre Firmaer.

Oplysningerne om Tiden for dette Opslag saavel som om Tiden for og Indholdet af et forudgaaende forløbigt Opslag er noget usikre, idet Arbejderne hævder, at disse Opslag fandt Sted ganske kort før Fyraften Kl. 4, hvorimod det fra Virksomhedens Side hævdes, at det var noget tidligere. Ogsaa om hvornaar Adgangen til et Rum med Indretninger til Haandvask og Fodbad, hvortil Arbejderne den paagældende Dag var henvist, blev gjort ryddelig, har der været nogle Uoverensstemmelser, men Enkelthederne i saa Henseende og med Hensyn til nogle Divergenser angaaende de Meddelelser om Lukningen til Arbejdsmændenes Tillidsmand, der skal være gaaet forud for Opslagene, synes uden Interesse for Afgørelsen i Sagen. Det maa dog bemærkes, at det er oplyst, at det sidstomtalte Rum var gjort tilgængeligt før Fyraften.

Arbejdsmændenes Tillidsmænd Niels F. E. Christensen og en Repræsentant for Formerne havde gentagne Samtaler om Forholdene med Jernstøberiets Indehaver Ingeniør Niels Chr. Mortensen, og kort efter Kl. 4 meddelte de denne, at Arbejderne ikke kunde finde sig i, at de ikke fik Adgang til

Brusebadene, at de tænkte paa selv at skaffe sig Adgang dertil, at der ikke var varmt Vand i de andre Badeindretninger, samt at de, hvis de ikke fik Sikkerhed for tilfredsstillende Forhold den følgende Dag, efter hvad de indbyrdes havde talt om, vilde udeblive fra deres Arbejde. Da de intet bestemt Tilsagn kunde opnaa, udeblev alle Arbejdere den 14/7 fra Arbejdet, som genoptoges den 15. De tiltog sig derimod ikke Adgang til Brusebaderummet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem Amager Jernstøberi indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund og de respektive Forbund paa de paa en Klagen vedlagt Fortegnelse opførte 2 Smede, 12 Formere og 15 Arbejdsmænds Vegne og har overfor de Indklagede nedlagt Paastand om, at den i Klagen omhandlede Arbejdsstandsning erklæres ulovlig, og at der paalægges de indklagede Arbejdere en alvorlig Bod, idet de karakteriserer Standsningen som usædvanlig hensynsløs og ubegrundet.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Henvisning til, at Ingeniør Mortensen paa forskellig Maade har vist Uvilje og manglende Hensyntagen og derved selv fremkaldt Strejken; de har henvist til, at det af sundhedsmæssige og andre Grunde er af den største Vigtighed, at der paa enhver Maade skaffes Arbejdere i de Fag, der her er Tale om, Adgang til fyldestgørende Vaskeindretninger, hvilket i det foreliggende Tilfælde ikke er iagttaget.

Ingeniør Mortensen har bl. a. forklaret, at han mener at have gjort, hvad der med Billighed kunde forlanges af ham, for at skaffe en midlertidig Erstatning for Brusebadene, hvis Lukning han som Følge af det ovennævnte Administrationsforhold ikke vil have haft bestemmende Indflydelse paa, men som netop var henskudt til denne Tid af Aaret, fordi Beskæftigelsen i de forskellige Firmaer paa Grund af Ferie var stærkt nedbragt, for hans eget Vedkommende dog kun med 6 Mand. Han har derhos forklaret, at han ½ Time før Kl. 4 sammen med Støbemester Flindt overbeviste sig om, at Varmtvandsforsyningen til Hjælpebadeindretningerne var i Orden; han følte paa Vandet og anslog Varmegraden til ca. 30 Gr.

Tillidsmand Christensen har derimod forklaret, at Vandet til de foreløbige Badeindretninger ikke var varmt, og at dette havde sin Aarsag i, at Varmtvandshanerne overhovedet ikke gav noget Vand.

Ingeniør Mortensens Forklaring om hans Undersøgelse af Tilførslen af Vand til Hjælperummet er bestyrket ved en Forklaring af Støbemester Peter Flindt, der ogsaa selv vil have undersøgt Vandet og fundet det opvarmet.

Som Sagen er forelagt, er det ikke helt klart, om Tillidsmandens Iagttagelse med Hensyn til, at der skal have været lukket for Tilførslen af varmt Vand, har bygget paa en tilstrækkelig Undersøgelse af Forholdene, idet saadan Lukning efter Ingeniørens og Støbemesterens Forklaring da maatte være sket i Løbet af den sidste halve Time forud for Kl. 4 paa en Maade, hvorom intet er oplyst. Fra den Maskinist, der den 13. Juli havde Opsynet og Pasningen af en Dieselmotorcentral, hvorfra det varme Vand tilføres, har Klagerne fremlagt en Erklæring gaaende ud paa, at han ikke har lukket eller ladet lukke for Varmtvandstilførselen til Vaske- og Badeapparaterne nævnte Dags Eftermiddag.

Det maa imidlertid antages, at den afgørende Samtale Kl. godt 4 mellem Tillidsmanden og Virksomhedens Indehaver har fundet Sted ud fra disse forskellige Opfattelser af Forholdene, idet Tillidsmanden saa kraftigt har stillet Krav om Adgang til Brusebadene, fordi han ansaa dette for en Betingelse ogsaa for Opnaaelse af opvarmet Vand, medens Ingeniør Mortensen har stillet sig saa afvisende overfor Kravet om Garanti for den paafølgende Dag, fordi Varmtvandsforsyningen til begge de omtalte Rum stammede fra samme Sted, og han ikke kunde skaffe varmere Vand, end han mente at have konstateret Tilstedeværelsen af, og herefter fandt Fordringen om Benyttelsen af Brusebadsrummet uden Rimelighed, hvis Malingen ikke var tør. — Efter hans Udsagn kan det knibe lidt med Opvarmningen, naar Dieselmotoren gaar med mindsket Kraft, men om nogen stadig Utilfredshed fra Personalets Side hermed foreligger intet oplyst.

Det findes nu udenfor Tvivl, at den under Sagen omhandlede uvarslede Strejke har været ulovlig, og at Klagernes Paastand i denne Henseende maa tages til Følge.

Saadan ulovlig Arbejdsstandsning maa normalt medføre Ansvar, og de indklagede Arbejdere findes ikke at have fremskaffet Oplysninger, der i det foreliggende Tilfælde kan fritage dem for ethvert saadant. Selvom der gaas ud fra, at ogsaa Indehaveren i den opstaaede Situation kunde have vist mere Forstaaelse, findes nogen virkelig Forsømmelse fra hans Side, der kunde danne tilstrækkelig Undskyldning for de Indklagedes Anvendelse af en saadan ulovlig og tabforvoldende Fremgangsmaade, ikke godtgjort.

Ogsaa denne Del af Klagernes Paastand vil herefter være at tage til Følge, saaledes at der vil være at ikende hver enkelt af de 29 Arbejdere en Bod, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 8 Kr.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovenfor omhandlede Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Til Klagerne betaler hver enkelt af de paa den under Sagen fremlagte Liste opførte 2 Smede, 12 Formere og 15 Arbejdsmænd en Bod af 8 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. ∴ Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 17 * KØBENHAVN DEN 15. MARTS 1938 * 34. AARGANG

Overenskomstsituationen.

Siden vor sidste Oversigt over Overenskomstsituationen i »Arbejderen« for 1. Marts er Forhandlingerne i Forligsinstitutionen fortsat Dag for Dag uden at de energiske Forligsbestræbelser fra Forligsmandens Side dog har givet større Resultater. Der er ganske vist i enkelte Tilfælde opnaaet Enighed om en Fornyelse af Overenskomst, men den største Hindring for en fredelig Afvikling af Aarets faglige Situation, nemlig Jernindustriens og Byggeindustriens Overenskomstforhold, er endnu ikke ryddet af Vejen, og saalænge dette ikke er sket, er det ikke muligt at udtale sig om det formentlige Resultat af Mæglingsarbejdet.

Som allerede meddelt havde de interesserede Forbund den 24./25. Februar udsendt 2. Varsel om Strejke til Ikrafttræden den 4. Marts. Man var dog allerede paa det Tidspunkt klar over, at Mæglingen ikke vilde kunne bringes til Afslutning indenfor denne Frist og regnede derfor med, at Forligsmanden vilde gøre Brug af sin lovmæssige Ret til at kræve Strejkerne udsat. Den 28. Februar modtog De samvirkende Fagforbund da ogsaa følgende skriftlige Henvendelse fra Forligsmanden:

»Under Henvisning til § 3, Stk. 3, i Lov af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder tillader jeg mig herved overfor De samvirkende Fagforbund at stille Krav om, at Iværksættelsen af de af Organisationer under Fagforbundene varslede Arbejdsstandsninger udsættes.

Da der maa regnes med den Mulighed, at Forhandlingerne i Forligsinstitutionen paa Grund af det foreliggende Arbejdsstofs Omfang ikke kan være afsluttet, forinden den i fornævnte § 3 hjemlede Frist for Arbejdsstandsningers Iværksættelse udløber, og da det derfor vil kunne blive nødvendigt for mig at rette Henstilling til Fagforbundene om yderligere Udsættelse af Arbejdsstandsningerne, tillader jeg mig samtidig under Henvisning til de med Fagforbundenes ærede Formand førte mundtlige Forhandlinger at henstille, at Fagforbundene optager dette Spørgsmaal til Overvejelse allerede nu.

sign. Dreyer.«

I Henhold hertil kunde de af Fagforbundene varslede Strejker tidligst etableres ved normal Arbejdstids Ophør den 11. Marts, men Forligsmanden adviserede, som man ser allerede i denne første Henvendelse De samvirkende Fagforbund om Sandsynligheden for en ny Henstilling om yderligere Udsættelse af Strejkerne.

Det viste sig ogsaa ret snart, at Overenskomststoffets Mængde fordrede en Behandling udover den 11. Marts, hvorfor Forligsmanden henstillede yderligere at udsætte Strejkernes Ikrafttræden til den 18. Marts efter normal Arbejdstids Ophør. Efter at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg havde taget Stilling hertil, meddeltes det Forligsmanden, at De samvirkende Fagforbund under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder vilde imødekomme hans Henstilling, idet man gik ud fra, at det resterende Overenskomststof vilde blive behandlet med samme Hurtighed som det allerede behandlede Stof.

Derefter udsendte Forligsmanden den 9. Marts følgende officielle Meddelelse:

»Under Hensyn til, at de løbende Forhandlinger i Forligsinstitutionen paa Grund af det foreliggende Arbejdsstofs Omfang ikke vil kunne være afsluttet inden Fredag Aften, til hvilket Tidspunkt Iværksættelsen af de varslede Strejker er krævet udsat, har Forligsmanden henstillet til De samvirkende Fagforbund at foranledige, at Strejkernes Iværksættelse udsættes yderligere, saaledes at de tidligst kan træde i Kraft fra Fredag den 18. Marts ved normal Arbejdstids Ophør.

Henstillingen er imødekommet af De samvirkende Fagforbund.

sign. Dreyer.«

Som allerede bemærket er det ikke mange Overenskomster, der hidtil er gaaet i Orden ved Forhandling i Forligsinstitutionen, men nogle er det

dog lykkedes at faa fornyet. Dette gælder saaledes for Overenskomsten for 3000 Bagere i Provinsen, en Række Kvindeoverenskomster samt en Del andre Overenskomster, hovedsageligt gældende for Enkeltvirksomheder, men disse Overenskomstfornyelser vil ganske naturligt ikke faa nogen afgørende Indflydelse paa Overenskomstsituationens Forløb.

Som bekendt stillede Forligsmanden et særligt Mæglingsforslag vedrørende en ny 2-aarig Overenskomst mellem Sømændenes Forbund og Dampskibsrederiforeningen. Dette Forslag blev vedtaget af begge Parter, af Sømændene dog kun med 11 Stemmers Flertal, idet der blev afgivet 798 Ja- og 789 Nej-Stemmer. Den Modstand, Forslaget mødte ved Urafstemningen i Sømændenes Forbund, skyldes den Omstændighed, at Forbundets Krav vedrørende Bemanding og Arbejdstid ikke blev imødekommet. Derimod opnaaedes en Lønforhøjelse af gennemsnitlig 8 pCt.

— — —

Da dette skrives, er det endnu ikke muligt at give Svar paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Forligsmanden agter at stille Mæglingsforslag eller ej. Forligsmandens Afgørelse vil formentlig kunne ventes inden 15. Marts, og naar dette Nummer af Bladet kommer Læserne i Hænde, vil der saaledes være skabt Klarhed paa dette Punkt, og man vil dermed tillige have visse Holdepunkter for en Bedømmelse af, hvorvidt den faglige Situation bærer mod Forlig eller Konflikt.

Arbejdsløshed og Understøttelseskrav.

En stilfærdig Kommentar til Kravet om Arbejdsløshedsunderstøttelsens Forhøjelse.

Tirsdag den 8. Februar udsendte Centralkomiteen for det kommunistiske Parti et Opraab til de arbejdsløse indeholdende en Opfordring om at slutte sig til Kravet om Understøttelsernes Forhøjelse med 20% — og en Serie Angreb paa den socialdemokratisk-radikale Regering. Datoen er vel værd at mærke sig. Det var nemlig samme Dag, Regeringen forelagde Rigsdagen en Række Lovforslag til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og Videreførelse af Socialpolitikken: *Boligbyggeri, Ferie, Huslejenedsættelse for børnerige Familier* etcetera.

Et tilfældigt Sammentræf — men saare karakteristisk for Stillingen. Paa den ene Side en Regering, der med vaagen Opmærksomhed følger den sociale og økonomiske Udvikling og som, saa snart Muligheden er til Stede, tager Initiativ til Arbejdsløshedens Bekæmpelse og til Indledning af en ny positiv socialpolitisk Linie. Paa den anden Side et Parti, der Gang paa Gang har vist, at det kun spekulerer i Arbejdsløshedens Vækst og de Muligheder for Agitation, som denne Vækst menes at rumme.

Den kommunistiske Aktivitet antager efterhaanden mange Former; en af de hyppigst forekommende er dog den, der ogsaa anvendes ved denne nye Arbejdsløsheds-Aktion, at man foranlediger Resolutioner indbragt i Fagforeninger og Fællesorganisationer. Man regner kynisk med, at en Resolution til Regeringen om forøgede Understøttelser altid vil have en Chance for at blive vedtaget — og man tager dristigt en saadan Vedtagelse til Indtægt for den »kommunistiske« Politik, hvad der imidlertid slet ikke er noget Grundlag for.

De fagorganiserede Arbejdere er stadig af den Opfattelse, at der fortsat er store Fordele forbunden med det fagligt-politiske Samarbejde — ikke mindst paa det socialpolitiske Omraade.

— — —

Vi vil derefter gaa over til en *saglig* Undersøgelse af det Understøttelseskrav, der er rejst, og som der agiteres saa voldsomt for i Fagforeninger og ved Kontrolsteder.

Baggrunden for at rejse yderligere Krav til Lovgivningsmagten er den slettest mulige. Det kan ikke have undgaaet nogen Arbejders Opmærksomhed, at der de allerseneste Aar er sket en meget mærkbar Udvikling af Forsikrings- og Forsørgelseslovgivningen. Siden Regeringen Stauning traadte til i 1929, er saaledes *Arbejdsløshedsforsikringen* udbygget paa en saadan Maade, at den kan tjene til Forbillede for alle andre Lande. Denne Udbygning er sket efter Linjer, som Arbejdsløshedskasserne og de fagorganiserede Arbejdere har ønsket fulgt.

Hvad *Dageantallet* angaar, da skete den betydeligste Udvidelse ved Loven af 1932, der muliggjorde Oprettelse af *Fortsættelseskasser* i alle Fag. Herefter udbetales der *Fortsættelseshjælp i 70 Dage* med samme Dagpengesats som gældende for den ordinære Forsikring. Fortsættelseskassernes Oprettelse muliggjordes ved betydelige Tilskud fra Statens Side (ialt anvendtes til dette Formaal af det offentlige 7 *Mill. Kr.*). Samtidig skete der en Forhøjelse af de offentlige Tilskud, ligesom Halvdelen af den udbetalte Fortsættelseshjælp refunderes Kasserne af Arbejdsløshedsfonden. Ved disse større Tilskud blev det muligt at gennemføre den meget betydelige Forøgelse af Understøttelserne uden nævneværdig Forhøjelse af Kontingenterne; ja, i adskillige Tilfælde kunde Nyordningen finde Sted helt uden yderligere Indbetalinger fra de forsikredes Side. Dertil kommer, at de nye Tilskudsregler har muliggjort en Konsolidering af Arbejdsløshedskasserne, som betyder, at Kasserne i Perioder med stor Ledighed kan imødekomme de forøgede Krav uden Udskrivning af Ekstrakontingenter.

Selv om der saaledes i 1932 skete en omfattende Udvidelse af Forsikringen, var der dog fortsat Ønsker om Forbedringer. Disse Ønsker blev imødekommet ved de vidtgaaende Ændringer i Arbejdsløshedsloven, der gennemførtes i Samlingen 1936—37.

Dageantallets Minimum forhøjedes for den ordinære Forsikrings Vedkommende fra 70 til 90 Dage. Men hertil kommer en yderligere Forhøjelse af Fortsættelseshjælpens Dageantal til det samme som den ordinære Forsikrings (dog højst 140 Dage). Med disse Ændringer er det samlede Antal

Dage, for hvilke der kan oppebæres forsikringsmæssig Understøttelse, *faktisk fordoblet fra Tiden før 1932.*

Endvidere er *10 Maaneders Bestemmelsen ophævet,* 26 Ugers Bestemmelsen lempet betydeligt, idet der i et vist Omfang kan dispenseres fra den. Endelig er Betingelserne for Fortsættelseskassernes Aabning gjort meget lempelige, og der er under visse Omstændigheder Muligheder for at forøge de offentlige Tilskud i Fag med lav Gennemsnitsindtægt.

De økonomiske Virkninger for det offentlige fremgaar af, at samtlige offentlige Tilskud til Arbejdsløshedsforsikringen er steget fra ca. 11 Mill. Kr. i Regnskabsaaret 1932—33 til ca. 40 Mill. Kr. for Aaret 1936—37. De samlede Tilskud *pr. Medlem* er *forøget fra ca. 34 til ca. 97 Kr.*

Alt dette er endelig sket i en Periode, hvor *Arbejdsløsheden har været aftagende.* I 1932 var Arbejdsløshedsprocenten 31,7 mod 19,3 i 1936 og 21,9 i 1937.

Ogsaa for Understøttelsessatsernes Vedkommende er der sket Forbedringer

Det er saaledes muligt for Kasserne at forøge Dagpengenes Maksimum i Tilfælde af Prisstigning, ligesom Maksimumssatsen for Ikke-Forsørgere med 8 Aars Medlemsret er forhøjet med 50 Øre pr. Dag.

Naar ikke alle Arbejdsløshedskasser har udnyttet Adgangen til Forhøjelse af Dagpengenes Maksimum, skyldes dette ikke Loven, men Kasserernes Vurdering af denne Foranstaltnings Hensigtsmæssighed.

Hvad nu Understøttelsens Højde angaar, da kan det selvsagt altid diskuteres, om vi her har naaet det rigtige Niveau. Men indenfor en *forsikringsmæssig* Ordning vil dette altid blive et Spørgsmaal om, hvad Forsikringen kan bære, altsaa af Forholdet mellem Kontingenter og de samlede Udgifter til Understøttelse. Noget Ønske om at komme bort fra det forsikringsmæssige Grundlag har imidlertid aldrig kunnet spores indenfor Arbejdsløshedskasserne, og vi tror af mange Grunde heller ikke, det vil være heldigt, naar blot de offentlige Tilskud er af en rimelig Størrelse.

Vi er ikke blinde for, at de gældende Understøttelser ikke er saa store, at den *normale* Levefod kan opretholdes, naar Arbejdsløsheden strækker sig ud over et forholdsvis kort Tidsrum. Men lad os se ganske nøgternt og lidenskabsløst paa dette Spørgsmaal. Arbejdsløshedsunderstøttelsen *er ikke* og *kan ikke være* afgørende for Arbejdernes Levefod; det er og maa være *Arbejdslønnen.* For langt de fleste Arbejderes Vedkommende udgør Arbejdslønnen selv i Kriseperioder dog langt den væsentligste Del af Aarsindtægten.

Arbejdsløshedsunderstøttelsens Formaal er derfor at sætte Arbejderen i Stand til at komme igennem de *Perioder,* hvor der intet Arbejde er at faa. Disse Perioder kan være af kortere eller længere Varighed, men for de flestes Vedkommende er det dog saadan, at Indtægten i *Arbejds*perioderne danner Grundlaget for den enkeltes Levefod og hans økonomiske Dispositioner. Det er f. Eks. ud fra den Betragtning, at Sæsonarbejderne med Rette gør Fordring paa en højere Time- eller Ugefortjeneste end dem, der er mere stabilt beskæftiget.

Nu er det jo en Kendsgerning, at altfor mange Arbejdere i Kriseaarene har været udsat for en Arbejdsløshed af meget lang Varighed, eller meget hyppig Arbejdsløshed. Det er givet, at disse Arbejdere ikke i Længden kan faa alle deres Behov dækkede inden for den forsikringsmæssige Ordning.

Udenfor Forsikringen er der imidlertid allerede i den bestaaende Lovgivning Mulighed for at komme den vanskeligt stillede til Hjælp. Der *kan* saaledes i særlige Tilfælde ydes Kommunehjælp samtidig med Arbejdsløshedsunderstøttelse — og det er netop langvarig Arbejdsløshed, store Forsørgerbyrder og lignende, der er afgørende for denne Tillægshjælps Ydelse (Arbejdsløshedslovens § 20, Forsorgslovens § 293). Endelig kan den, der udelukkende har Kommunehjælp at leve af, »under særlige Omstændigheder, saasom store Forsørgerbyrder«, faa denne Hjælp tilmaalt rundeligere, end det almindeligvis er angivet i Loven. (Forsorgslovens § 297.) At denne Adgang til at komme de Mennesker til Hjælp, som er i særlig Trang, ogsaa udnyttes — i hvert Fald i *socialdemokratiske* Kommuner — herom vidner bl. a. den kraftige Stigning i det offentliges Udgifter til Kommunehjælp; Udgifterne hertil er ca. 2½ Gang saa store som Hjælpekassernes samlede Udgift det sidste hele Regnskabsaar, Hjælpekasserne var i Funktion.

— — —

Endelig maa det ikke glemmes, at visse Hjælpeforanstaltninger er gennemført til Supplement af Understøttelserne. Et Eksempel herpaa er Uddelingen af *Kød-, Flæsk-* og *Mælkekort.* Den sidst vedtagne Lov herom stiller 25 Mill. Kr. til Raadighed for 2 Aar. Et andet Eksempel er *Brændselshjælpen.* Disse Eksempler viser, at hvor Forholdene taler derfor, og de økonomiske Muligheder er til Stede, dér viser Regering og Rigsdag betydelig Forstaaelse og Imødekommenhed overfor de daarligst stillede Borgere i Landet. De to nævnte Love vil i Realiteten for indeværende Aar betyde en Forhøjelse af den faktisk udbetalte Understøttelse paa mere end 10%. (De 12½ Mill. til Mærker udgør ca. 6% af Arbejdsløshedsunderstøttelsen, Kommunehjælpen, Alders- og Invaliderenten tilsammen, Brændselshjælpen ligeledes ca. 6% af Udgiften til Arbejdsløshedsunderstøttelse, Alders- og Invaliderente.)

— — —

Hver Tid har sine Opgaver og Vanskeligheder. En af Arbejderpartiets hidtidige Opgaver har været at gennemføre en Sociallovgivning, som Befolkningen kunde være tjent med. Og trods Tidens økonomiske Vanskeligheder er det lykkedes i saa høj Grad, at vi her i Landet har en Sociallovgivning, der paa de fleste Omraader kan tjene som Mønster for alle andre Lande. Selvom der endnu kan være Ønsker at opfylde, fortjener denne Sociallovgivning *ikke* at blive lagt for Had. I Særdeleshed ikke af de Folk, hvis Samfundsideal, *Rusland, overhovedet ikke udbetaler Arbejdsløshedsunderstøttelse paa* Trods af, at der nødvendigvis findes en betydelig Sæsonarbejdsløshed i Landet. De Folk har over-

hovedet *ingen* moralsk Ret til at blande sig i Diskussionerne om Arbejdsløshedsunderstøttelsens Højde.

— — —

Vi har allerede nævnt, at de seneste Aars Udbygning af Sociallovgivningen har fundet Sted trods store økonomiske Vanskeligheder. Disse Vanskeligheder er ikke overvundne, selv om adskillige store Industriforetagender tjener gode Penge. De offentlige Udgifter er ikke mindst til sociale Formaal steget betydeligt i de senere Aar. Socialministeriets Budget er siden 1929 fordoblet, og Kommunernes sociale Udgifter er samtidig forøget med et halvt Hundrede Mill. Kroner. Midlerne hertil er for største Delens Vedkommende taget ved forøgede Skatter paa de store Indkomster. Men der er andre Opgaver end Understøttelse, som *maa* tages op til Løsning — herunder først og fremmest *Igangsættelse af Arbejde*. Vi henviser her til det Lovkompleks, der er omtalt i Indledningen, til Loven om Beskæftigelse af langvarigt arbejdsløse etc. Disse Love er positive Bestræbelser for at sætte *Arbejde* i Gang og nedbringe Arbejdsløsheden. Og *denne* Politik er i Virkeligheden set fra de fagorganiserede Arbejderes Side den, der er bedst i Overensstemmelse med vor Opfattelse og med de arbejdsløses Interesser.

Vi føler os da ogsaa forvissede om, at naar Organisationernes Folk har tænkt det her behandlede Spørgsmaal nøjere igennem, saa vil ogsaa nu Fornuften raade, som den alle Dage har gjort det inden for dansk Arbejderbevægelse.

RUNDSKUE

DANMARKS INDUSTRIEKSPORT I 1937. »*Tidsskrift for Industri*« bringer en Oversigt over Danmarks Industrieksport, hvoraf det fremgaar, at den samlede Eksportværdi i 1937 udgjorde 395 Mill. Kr., svarende til mere end 25% af Landets samlede Eksport af indenlandske Varer. Selv om man maa regne med, at en Del af denne stærke Stigning i Industrieksporten maa tilskrives gunstige Konjunkturer, giver Tallenes støtte Fremgang fra 1932, hvor Eksporten androg 196 Mill. Kr., til 213 i 1933 — 252 i 1934 — 283 i 1935 — 313 i 1936 og 395 Mill. Kr. i 1937, Grund til en fortsat Tillid til Industriens Evne til i stadig stigende Omfang at deltage i vort Lands Eksport. Har Konjunkturerne været Industrieksporten gunstig paa visse Omraader, saa kan det med Rette siges, at de Vanskeligheder, der til Gengæld i andre Retninger beredes Afsætningen af danske Varer gennem vore Dages Valuta- og Importrestriktioner i talrige Lande, stadig begrænser eller umuliggør Salg, som ellers kunde være sikret paa Grundlag af den danske Industrivares Kvalitet og Pris, og gennem den efterhaanden veludbyggede Salgsorganisation, som talrige Industrifirmaer har skabt sig i Udlandet.

Med Hensyn til Eksportvarernes Art er det bemærkelsesværdigt, at det stadig er de to store Industrier, Jernindustrien (omfattende Jern- og Metalvarer, Maskiner, Vogne og Skibe) og Olieindustrien, der dominerer — til Trods for, at begge disse Industrigrupper er henvist til at hente alle deres Raa- og Hjælpestoffer i Udlandet.

Jernindustriens Eksport steg fra 139 Millioner Kr. til 174 Millioner.

For Olieindustriens Produkter steg Eksporten fra 68 til 86,7 Mill. Kr. Det var særlig for vegetabilske Olier og Foderstoffer, at Eksporten viste Fremgang.

»Tidsskrift for Industri« omtaler til Slut Bestræbelserne for at søge flere og flere Lande inddraget som Markeder for de eksporterende Firmaer. Det krævende Eksportarbejde støttes paa forskellig Maade af Handelsministeriet, og de i de senere Aar afholdte større eller mindre danske Udstillinger i Udlandet har ligeledes fremmet Eksportinteressen.

OVERARBEJDSLOVEN. I »Typograf-Tidende« giver Forretningsfører *Sigv. Hellberg* en Oversigt over Overarbejdslovens og Afspadseringens Virkninger indenfor Typograffaget i København. I Tiden Oktober, November og December Maaneder har der paa 43 københavnske Trykkerier — fra hvilke Udskrift af Overarbejds-Journalen er begæret — været udført ialt 4391 Overtimer.

Til Sammenligning anføres, at der paa de samme 43 Trykkerier i de fire Uger 12. Oktober—8. November i 1935, hvor Forbundet sidst optog en samlet Statistik, blev præsteret 9317 Overtimer, altsaa dengang paa fire Uger mere end dobbelt saa meget Overarbejde som nu paa tretten Uger. Og dengang blev intet afspadseret. Der har altsaa været en mærkbar Merbeskæftigelse til Imødegaaelse af det Overarbejde, som nu ikke længere kunde paaregnes udført i det tidligere Omfang.

Paa Grundlag af en Undersøgelse angaaende Lovens beskæftigelsesmæssige Virkning kommer Hellberg til det Resultat, at der er tilvejebragt Merbeskæftigelse af ca. 2% af Medlemmerne. Tiltrods for, at Forretningsgangen i 1937 viste en faldende Tendens, var Fagets Ledighed i Oktober Kvartal 1937 i København 6,55% mod 7,91% 1936 og 8,65% i Oktober Kvartal 1935. Han kommer til det Slutresultat, at Overarbejdsloven og Fagets Afspadserings-Aftale har givet Beskæftigelse til omtrent et Hundrede Arbejdere eller mellem en Fjerdedel og en Tredjedel af Fagets ledige i København.

I en tilsvarende Oversigt for Typograffaget i Provinsen paavises, at den samlede Arbejdsløshed i Maanederne Oktober 1937—Februar 1938 gennemsnitlig har været 110 lavere i Sammenligning med Aaret i Forvejen. Medlemstallet er samtidig steget med 271, hvad der med en faststaaende Arbejdsløshedsprocent af ca. 8% skulde have betydet 22 flere arbejdsløse. Den direkte Følge af Afspadseringen i Bogtrykfaget er, at 132 af Forbundets Medlemmer er kommet i Arbejde.

Tager man imidlertid i Betragtning, at den almindelige Tendens i Bogtrykfaget i Sommeren 1937 ogsaa i Provinsen var Opgang i Ledigheden, som altsaa er blevet modarbejdet af Afspadseringen af Overarbejdet, kan det uden Overdrivelse siges, at Loven har betydet Arbejde for mellem 150 og 200 Medlemmer i Provinsen.

ARBEJDSGIVERFORENINGENS MEDLEMSTAL. Den 1. Januar 1938 talte Dansk Arbejdsgiverforening 14.643 Medlemmer mod 14.057 den 1. Januar 1937. Af de 14.643 Medlemmer tilhørte 11.681 Haandværksfagene, 1887 Industrien, 1065 Handelen og 10 Land- og Skovbrug.

I Juli Kvartal 1937 beskæftigede Foreningens Medlemmer 197.851 Arbejdere. Haandværket beskæftigede 57.504, Industrien 118.301, Handel og Skibsfart 22.046.

BEKÆMPELSE AF ARBEJDSLØSHEDEN. Den 31. Marts udløber Loven om Beskæftigelse til unge og langvarigt arbejdsløse, og Socialministeren har derfor i Folketinget forelagt et nyt Lovforslag, der er en Sammenarbejdning af ovennævnte Lov og Loven om Bekæmpelse af Ungdomsarbejdsløsheden, der ogsaa udløber nu. Lovens Formaal er at skaffe Arbejde til langvarigt arbejdsløse og gennem Ungdomsforanstaltninger at beskæftige unge Mennesker i 18—22 Aars Alderen. En foretagen Undersøgelse har vist, at der for Tiden findes 28.900 langvarigt arbejdsløse, deraf 9100 unge.

Foruden de Beløb, der maatte være tilovers fra den gamle 30 Mill. Kr.s Lov, stilles foreløbig 12 Mill. Kr. til Raadighed, hvoraf 2 Mill. Kr. til Ungdomsforanstaltninger, samtidig med, at Kommunerne refunderer 30% af Lønningsudgifterne.

Loven, der træder i Kraft den 1. April, skal revideres senest i 1942.

Det meddeles iøvrigt, at mange af de Arbejder, som er bevilget i Henhold til den gældende Lov, først nu er kommet rigtig i Gang eller kommer i Gang til Foraaret. I Øjeblikket er der ca. 2000 Arbejdere beskæftiget ved Projekter, der er etableret i Henhold til Loven, men i Løbet af en Maanedstid eller to venter man, at omkring 6—7000 Arbejdere kommer i Beskæftigelse.

Af de 30 Millioner Kr., der stilledes til Raadighed for Formaalet den 1. Maj 1937, er hidtil brugt omkring 23 Mill. Heraf er ca. 13 Mill. Kr. gaaet til Statsbanearbejder, medens godt 10 Mill. Kr. er anvendt til særlige Vejarbejder Landet over.

Russernes Optagelse i den faglige Internationale.

Spørgsmaalet om den russiske Landsorganisations Optagelse i Den internationale faglige Central (IFC) er i den senere Tid blevet udførligt drøftet indenfor Fagbevægelsen i forskellige Lande. Paa Grundlag af de hidtil foreliggende Oplysninger giver vi nedenstaaende en Oversigt over Resultatet af de faglige Landsorganisationers Stillingtagen til dette for den internationale Fagbevægelse saa overmaade vigtige Problem.

Den faglige Landsorganisation i *Holland* har paa et i Utrecht afholdt Møde mellem de tilsluttede Forbunds Ledelser enstemmigt vedtaget en Resolution, der udtaler, at Landsorganisationen fremdeles staar paa Demokratiets Grund og er Modstander af enhver Form for Diktatur, ogsaa af det, der støttes af den faglige Landsorganisation i Sovjetrusland. Af principielle Grunde modsætter Mødet sig derfor den russiske Landsorganisations Optagelse i IFC.

Den fælles faglige Landsorganisation i *Tjekoslovakiet* vender sig først mod de af Russerne opstillede Betingelser og hævder, at der i Tilfælde af Forhandlingernes Fortsættelse først og fremmest maa skabes Klarhed over de russiske Fagforeningers Forhold til Staten, deres Opgaver i Erhvervslivet og om deres organisatoriske Frihed og Rettigheder. Særlig vigtigt er det at fremskaffe Oplysninger om deres Forhold til den Røde Fagforenings-Internationale, idet det ikke kan tillades, at den russiske Landsorganisation paa samme Tid tilhører begge faglige Internationaler.

Paa den *franske* Landsorganisations Repræsentantskabsmøde fremsatte *L. Jouhaux* under Behandlingen af internationale Problemer ogsaa nogle Bemærkninger om de russiske Fagforeningers eventuelle Indmeldelse i IFC. »Blandt de af Russerne opstillede Betingelser var nogle utvivlsomt uantagelige, men i Stedet for at forkaste dem en bloc, burde IFC's Bestyrelse have udtalt sig om dem. Vi vil sætte ind for en Genoptagelse af Forhandlingerne ..... Den internationale Situation nødvendiggør en saa omfattende international Samling som muligt«.

Vi har allerede meddelt, at de faglige Landsorganisationer i *Svejts* og *England* har udtalt sig imod Russernes Optagelse, og at den faglige Landsorganisation i *U. S. A.* har meddelt Internationalens Formand, at Organisationen vil se sig nødsaget til at udtræde af Internationalen, saafremt Russerne optages. I det nu foreliggende Nummer af den amerikanske Landsorganisations Blad motiveres denne Beslutning bl. a. med, at »frie Fagforeninger og regeringskontrollerede Fagorganisationer er lige saa uforenelige som Diktatur og Demokrati indenfor den enkelte Stat. Forsøget paa at forene disse to Begreber i en Verdensorganisation kan kun medføre Forvirring og indre Kamp. American Federation of Labor vil ikke være delagtig i et saadant selvmorderisk Forsøg«.

I en ledende Artikel beklager den *norske* Landsorganisations »Meddelelsesblad«, at Russerne har opstillet Betingelser for deres Indmeldelse, Russerne vilde efter Bladets Mening have staaet langt stærkere paa Internationalens Repræsentantskabsmøde i Oslo, saafremt de havde undladt at trække Ting frem, som de paa Forhaand maatte vide vilde skabe Vanskeligheder for deres Optagelse.

Den norske Landsorganisation vil nødigt opgive det Arbejde, som er sat i Gang for at tilvejebringe international faglig Samling, og derfor bør Russerne ogsaa ændre Signaler for at gøre sit til, at dette kan ske.

Den *svenske* Landsorganisations Tidsskrift »Fackföreningsrörelsen« skriver i sine Betragtninger over samme Spørgsmaal, at Hovedformaalet for enhver Sammenslutning maa være Mulighed for øget Styrke og Tilvejebringelse af bedre Forudsætninger for at gøre sig gældende. Naar det viser sig, at man takket være indre Modsætninger eller paa Grund af selve Forholdene ikke kan udrette mere end tidligere, saa kan dette skabe Mismod i Stedet for øget Vilje til større Kraftudfoldelse og dermed virke direkte forsvagende. Indmeldelsen af en ny Organisation maa ikke gøre Arbejdet vanskeligere for de gamle Medlemsorganisationer, thi ellers opstaar der Fare for, at disse vil trække sig tilbage. Man maa være klar over, at et Skridt kan have forskellige Virkninger og at en Del af disse ogsaa kan pege bort fra Maalet.

Vi vil til Slut nævne, at Repræsentanter for de

faglige Landsorganisationer i de *fire nordiske Lande* den 4. Marts var samlet til en Konference i Stockholm for at tage Stilling til Spørgsmaalet om Russernes Optagelse i IFC.

Efter at De samvirkende Fagforbunds Hovedkasserer, *Hans Jacobsen*, der som bekendt er Medlem af Internationalens Bestyrelse, havde redegjort for det foreliggende Spørgsmaal, udspandt der sig en udførlig Diskussion, hvorunder de enkelte Mødedeltagere præciserede deres Standpunkt. Konferencen vedtog ikke nogen fælles Udtalelse, men Internationalens Ledelse skal gøres bekendt med de Synspunkter og Ønsker, som der blev givet Udtryk for under Diskussionen. Iøvrigt vil hver enkelt Landsorganisation tage Beslutning om den Stilling, dens Repræsentanter skal indtage ved det i Maj Maaned i Oslo stedfindende Repræsentantskabsmøde i IFC.

— — —

Bestemmende for de hidtil foreliggende Beslutninger og Udtalelser er, som man ser, Frygten for, at en Optagelse af den russiske Landsorganisation ikke vil styrke, men tværtimod svække Internationalen, idet den vil skabe Forvirring og Splid i dens egne Rækker. Vi har her i Bladet allerede henvist til, at den organisatoriske Enhed ikke er nok, men at der ogsaa maa være Enighed om Maalet og Midlerne og om selve Arbejdsmetoderne. Vi er paa ingen Maade interesseret i at skabe indre Modsætninger, der kan hemme og skade vor internationale Bevægelses Arbejde. Det er de russiske Fagforeningers egen Skyld, at man næsten overalt nærer Mistillid til Ærligheden og Oprigtigheden af deres Hensigter og deres Vilje til loyalt Samarbejde, thi deres Virksomhed indenfor den internationale Fagbevægelse har jo hidtil været af en saadan Art, at man har vanskeligt ved at fæste Lid til en fuldstændig Likvidering af den hidtil førte Splittelsespolitik.

Det er nu den faglige Internationales Repræsentantskabsmøde i Oslo, der har Ordet og skal træffe den endelige Afgørelse i denne Sag, og det er vort Haab, at Afgørelsen vil falde ud saaledes, at vor faglige Internationale, som nu fuldt ud har genvundet sin Styrke efter Fagbevægelsens Sammenbrud i Tyskland og Østrig, ikke udsættes for nye Vanskeligheder.

NYT FRA UDLANDET

HITLERS TAL. Det i England udkommende meget ansete økonomiske Tidsskrift »The Economist« fremsætter følgende Bemærkninger angaaende de mange Tal, som Hitler den 20. Februar anførte i sin Lovprisning af det nationalsocialistiske Genrejsningsarbejde i 5 Aars Perioden: »De af Hitler anførte Tal er i og for sig ikke noget Bevis for, at den nuværende økonomiske Tilstand i Tyskland er god, men er kun et Bevis for, at den var daarlig for 5 Aar siden. Saafremt man vil danne sig et rigtigt Billede af Udviklingen, er det ikke nok at drage Sammenligning med det daarligste Konjunkturaar 1932, men man maa ganske naturligt sammenligne de jævnbyrdige Faktorer, d. v. s. 1937 med 1929, det sidste Konjunkturaar forinden Krisen satte ind«. Det engelske Tidsskrift sammenligner derefter den økonomiske Udvikling i England og Tyskland siden 1929. Siden 1929 er Industriproduktionen i England steget med 22,7%, i Tyskland med 16,9%, Elektricitetsforbruget øgedes i England med 122,5%, i Tyskland med kun 49%, Staalproduktionen steg i England med 19,2%, i Tyskland med 18,3%, Automobilproduktionen i England med 112,6%, i Tyskland med 90%. Eksporten sank i Tyskland med 46,2%, i England derimod kun med 28,5%. Importen gik i England ned med 14,2%, i Tyskland med 58,3%. En Undtagelse danner kun Kulproduktionen. Denne gik i England ned med 6,1%, men steg i Tyskland med 9,2%. (Saardistriktet blev i 1935 genforenet med Tyskland, og den i de senere Aar opstaaede Surrogatindustri anvender i vid Udstrækning Kul som Raastof).

Beskæftigelsestallet er i Tyskland siden 1929 steget med 3%, i England derimod med 12%. Reallønnen er i England steget med 10,9%, men i Tyskland sunket med 2,1%.

»Beskæftigelsestallet er karakterisende«, skriver »The Economist«, »thi naar Arbejdsløsheden gaar ned, uden at Beskæftigelsen stiger, kan Aarsagen kun være, at Folk er forsvunden fra Arbejdsmarkedet uden at have erholdt Lønarbejde (Udvidelse af Militærtjenesten, Arbejdstjenesten, den tvungne Tjeneste paa Landet, Ungdomslejre, Koncentrationslejre og Emigration), og i de demokratiske Aar laa det tyske Reallønniveau ikke meget under det engelske, men siden Hitlers Magtovertagelse er Forholdet blevet et ganske andet«.

VALUTAKONTROL. Paa det fornylig afholdte Repræsentantskabsmøde i den franske Landsorganisation drøftedes ogsaa en Række økonomiske Problemer, deriblandt Spørgsmaalet om Valutakontrol. I sin Tale kom Generalsekretær Jouhaux ogsaa nærmere ind paa dette Spørgsmaal og udtalte bl. a.:

»Vi lader ikke vor Stilling i denne Sag paavirke af dem, der søger at fremstille Valutakontrollen som en af Fascismen inspireret Foranstaltning. Der findes Lande, hvor Valutakontrol praktiseres, uden at dette medfører de katastrofale Indgreb i Friheden, som man taler om. Danmark, som allerede igennem længere Tid har praktiseret Valutakontrol, er intet fascistisk Land. Eller Tjekkoslovakiet. Valutakontrollen kan maaske kalde paa Samvittighedsfølelsen hos dem, der i deres Virksomhed som Kapitalbesiddere ikke udviser det ringeste Hensyn til Fællesskabets Interesser. Der kan og skal gennemføres forberedende Foranstaltninger, men virkelig Betydning faar de kun derved, at de efterfølges af en Reorganisering af Kreditvæsenet .....«

»Det kan ikke tolereres, at vort Land hver Dag skal lide under Kapitalens Sabotage. Man har drevet en Tiltroens, en Sorgløshedens Politik. Resultatet af denne Eftergivenhed overfor Kapitalen er, at 60 Milliarder Frcs. er ført til Udlandet. Kan denne Form for »Frihed« tolereres længere?.

Nationalraadets Resolution vedrørende Finanspolitiken udtrykker Kravet om, at der sættes en Stopper for Kapitalflugten. Det kræves endvidere, at »Kontrollen med Bankerne maa gennemføres samtidig med Reguleringen af Kapitalbevægelserne med det Formaal at hindre alle Spekulationer, som truer Erhvervenes, Valutaens og Nationens økonomiske Modstandskraft«.

FREMGANG FOR LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE. Den svenske Landsorganisation har i 1937 fortsat de senere Aars Fremgang. Den omfattede ved Udgangen af 1937 41 Forbund med 7045 Afdelinger og 840.254 Medlemmer mod 754.376 Medlemmer ved Aarets Begyndelse. Medlemstallet er saaledes i Aarets Løb steget med 10,9 pCt. Af Medlemmerne er 715.167 Mænd og 125.087 Kvinder. Af Landets samlede mandlige Befolkning i Alderen fra 15 til 65 Aar er 35,2 pCt. tilsluttet Landsorganisationen, mens denne Procentsats for Kvindernes Vedkommende kun udgør 6,0.

Det største Forbund indenfor Landsorganisationen er Metalindustriarbejderforbundet, hvis Medlemstal steg fra 129.336 til 146.816. Den største procentuelle Medlemsfremgang opviser Skov- og Flaadningsarbejderforbundet, idet Medlemstallet her er steget fra 31.131 til 39.845 eller med 28 pCt.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 2416:

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Rudkøbing Handelsstands Arbejdsgiverforening.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Januar 1938 i Sag Nr. 2416: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Rudkøbing Handelsstands Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Rudkøbing.

Ved Skrivelse af 10. Juni 1936 nedlagde Arbejdsmændenes Fagforening for Rudkøbing og Omegn overfor Rudkøbing Handelsstands Arbejdsgiverforening Protest imod, at Arbejdsgiverforeningens Medlemmer benyttede de af dem til Kørsel med Kul antagne Vognmænd til ogsaa at besørge Vognenes Paalæsning og Aflæsning. Til Støtte for denne Protest henviste Fagforeningen til § 15 i den mellem Fagforeningen og Arbejdsgiverforeningen gældende Overenskomst af 26. Oktober 1931, hvor det hedder:

»Arbejdsgiveren har ikke Ret til at antage Folk udenfor Fagforeningen, saafremt fuldt arbejdsdygtige Fagforeningsmedlemmer kan faas ved Henvendelse i Arbejdshuset ved Havnen eller til Arbejdsløshedskassens Kontrollør eller Arbejdsanvisningskontoret. Heri er ikke indbefattet Formand og Kusk.«

Fagforeningens Protest blev af Arbejdsgiverforeningen afvist som værende uden overenskomstmæssig Hjemmel, hvorefter Fagforeningen ved Trusel om Arbejdsvægring ved Lossearbejde fik gennemført, at Arbejdsgiverne antog Mandskab blandt Fagforeningens Medlemmer til Paa- og Aflæsning. Forholdet blev af Arbejdsgiverne paaklaget til Den faste Voldgiftsret, hvor Parterne i et forberedende Møde enedes om at henvise Spørgsmaalet til Afgørelse ved faglig Voldgift. Her blev Sagen afgjort ved en den 14. Juni 1937 afsagt Opmandskendelse.

Under Forhandlingerne for den faglige Voldgiftsret hævdede Fagforeningen, at Undtagelsesbestemmelsen i Overenskomstens § 15: »Heri er ikke indbefattet Formand og Kusk« alene tog Sigte paa Arbejdsgivernes egne Formænd og Kuske. Til Støtte herfor henviste Fagforeningen ikke blot til Bestemmelsens Ord og Hensigt, men ogsaa til, at der i en mellem Fagforeningen og den lokale Vognmandsforening i Maj 1934 indgaaet Overenskomst blev optaget følgende Bestemmelse:

»Vognmandsforeningen forpligter sig til udover deres faste Kørekarle kun at bruge organiserede Arbejdere til tarifmæssig Betaling i deres Forretninger.

Ved Aflæsning af Vogne og Biler, under Losningsarbejde af Kul, Koks, Cinders, Briketter, Cement, Sækkegods og lignende Varer skal dette udføres af Arbejdsmænd. Ved Losning skal Ballerne styrtes af Arbejdsmænd, ligesom Mursten skal losses paa Vogne og Biler af disse.«

Overenskomsten mellem Fagforeningen og Vognmandsforeningen bortfaldt med denne Forenings Opløsning i 1935, og fra Arbejdsgivernes Side blev det under Forhandlingerne for den faglige Voldgiftsret gjort gældende, *at* den tidligere bestaaende Overenskomst mellem Fagforeningen og den opløste Vognmandsforening maatte være uden Indflydelse paa Overenskomstforholdet mellem Fagforeningen og Arbejdsgiverforeningen, *samt at* den ovennævnte Undtagelsesbestemmelse i Overenskomsten af 1931 § 15, der altid har været praktiseret som gældende Arbejdsgiverforeningens Medlemmers Chauffører, uanset om de er organiserede eller ikke, maa antages at etablere en Ligestilling mellem Medlemmernes egne Kuske eller Chauffører og de til Kørsel engagerede Vognmænds Kuske og Chauffører. Arbejdsgiverforeningen henviste endelig til, *at* Vognmændenes Kuske og Chauffører, baade før Overenskomsten mellem Fagforeningen og Vognmandsforeningen blev indgaaet og efter denne Overenskomsts Bortfald, havde deltaget i Paa- og Aflæsning, uden at dette var blevet paatalt af Fagforeningen, og uden at Fagforeningen ved Fornyelse af Overenskomsten af 1931 med Arbejdsgiverforeningen havde søgt det saaledes koutumemæssigt bestaaende Forhold ændret ved en ny Overenskomstbestemmelse.

Ved den afsagte Opmandskendelse blev der ikke givet Arbejdsgiverne Medhold i at Undtagelsesbestemmelsen i § 15 i sig selv indeholdt Hjemmel for Arbejdsgiverne til at lade de af dem engagerede Vognmænd og disses Kuske og Chauffører deltage i Paa- og Aflæsningsarbejdet; derimod statueredes det ved Kendelsen, at der, da Protesten fra Fagforeningen fremkom den 10. Juni 1936, havde dannet sig en fast Sædvane for, at Vognmændene og deres uorganiserede Kuske og Chauffører kunde deltage i Paa- og Aflæsningsarbejdet. I Henhold hertil blev Fagforeningens ovennævnte Protest kendt ubeføjet og Fagforeningen tilpligtet at betale Arbejdsgiverforeningen en Erstatning paa ca. 800 Kr.

Efter Afsigelsen af Opmandskendelsen den 14. Juni 1937 har Arbejdsgiverne hos de lokale Vognmænd mødt en samlet Modstand, naar Arbejdsgiverne ønskede Paa- og Aflæsningsarbejde udført af Vognmændene eller deres Chauffører, og under Anbringende af, at denne Modstand, hvorved Re-

sultatet af Opmandskendelsen bliver værdiløst for Arbejdsgiverne, ulovligt — tildels ved aabenlyse eller skjulte Blokadetrusler mod Vognmændene — er fremkaldt af Fagforeningen, har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Rudkøbing Handelsstands Arbejdsgiverforening under denne Sag indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Rudkøbing med Paastand om, *at* Fagforeningen tilpligtes at tilbagekalde en mellem den og Vognmændene truffet Aftale om, at Chaufførerne ikke maa deltage i Paa- og Aflæsning af Varer for Medlemmer af Rudkøbing Handelsstands Arbejdsgiverforening, og *at* Afdelingen idømmes en Bod stor nok til at dække de Arbejdsgiverne paaførte Udgifter til Antagelse af anden Arbejdskraft. Disse Udgifter er under Domsforhandlingen af Klagerne opgjort til Kr. 520,71.

De Indklagede paastaar Frifindelse. Det erkendes fra de Indklagedes Side, at Vognmændene under Forhandlinger med Fagforeningen er gaaet ind paa ikke at lade Chaufførerne deltage i Paa- og Aflæsning, men det hævdes, *at* dette er sket ganske frivilligt fra Vognmændenes Side, uden at Fagforeningen har anvendt nogen Art Trusel om Blokade, og at Aftalen herefter maa været fuldt ud lovlig, idet Vognmændenes Mellemværende med Arbejdsgiverforeningen maa være Fagforeningen uvedkommende.

Til Oplysning om det mellem Fagforeningen og Vognmændene efter Opmandskendelsens Afsigelse passerede er der afhørt en Række Vidner.

Det fremgaar af denne Vidneførsel, at Fagforeningsformanden efter Kendelsens Afsigelse sammenkaldte Vognmændene til et Møde den 21. Juni. Ved dette Møde — hvor dog kun 5 Vognmænd var tilstede — indledede Fagforeningsformanden med at redegøre for Opmandskendelsens Resultat, hvorefter det fremtidig stod Vognmændene frit for, om de vilde læsse eller ej. De tilstedeværende Vognmænd erklærede ikke at ville udføre dette Arbejde. Overfor Fagforeningsformandens Anmodning om en Overenskomst erklærede Vognmændene ikke paa staaende Fod at kunne tage Stilling hertil.

Det fremgaar endvidere af Vidneførselen, derunder Fagforeningsformandens egen Forklaring, at han dels før dels efter Mødets Afholdelse har haft Forbindelse enkeltvis med flere andre Vognmænd og forelagt dem Spørgsmaalet, om de fremtidig vilde deltage i Læsningsarbejdet. Fagforeningsformanden har benægtet at have anvendt nogen Art Trusler, og allerede inden Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret fremskaffede han en den 14. Juli dateret Erklæring underskrevet af 10 lokale Vognmænd, hvorefter disse »paa ingen Maade er truet med Blokade af Arbejdsmændene, men af egen fri Vilje har nægtet at af- og paalæsse Kul.«

Retten kan ved Sagens Paadømmelse ikke tillægge det afgørende Betydning, om der fra Fagforeningens Side er fremsat en egentlig Blokadetrusel eller ej. Efter de under Vidneførselen fremkomne Oplysninger er det i hvert Fald sandsynligt, at Vognmændenes Holdning efter Opmandskendelsen har været bestemt ved Frygten for at faa Vanskeligheder med Fagforeningen, og at Fagforeningsformandens Optræden har bestyrket denne Frygt.

Men ganske bortset herfra maa Retten finde, at den af Fagforeningsformanden, umiddelbart efter at Fagforeningen havde tabt Sagen ved den faglige Voldgiftsret, udfoldede Aktivitet til at fremkalde en Ordning, hvorved Kendelsens fremtidige Betydning gøres illusorisk, har været i Strid med hans organisationsmæssige Forpligtelse til at respektere en lovlig afsagt faglig Voldgiftskendelse.

Forsaavidt det af de Indklagede er anført, at Mødet den 21. Juni havde til Formaal at søge tilvejebragt en almindelig Overenskomst mellem Fagforeningen og Vognmændene, og at det vilde have været lovligt i en saadan Overenskomst at optage en Bestemmelse om, at Vognmændenes Kuske og Chaufører ikke maatte deltage i Paa- og Aflæsning, skal Retten hertil bemærke, at de fremkomne Oplysninger saavel om det paa Mødet passerede som om Fagforeningsformandens Henvendelser til de enkelte Vognmænd udenfor Mødet tydeligt viser, at Læsningsspørgsmaalets Afgørelse har været et selvstændigt, af Overenskomstspørgsmaalet uafhængigt Formaal for Formandens Virksomhed. Det var da ogsaa Vognmændenes Nægtelse af at deltage i Paa- og Aflæsningen, som blev det eneste Resultat af Mødet, medens en almindelig Overenskomst mellem Fagforeningen og Vognmændene endnu ikke var kommet i Stand ved nærværende Sags Behandling for Den faste Voldgiftsret.

Idet det af Vognmændene til Fagforeningen givne, af Fagforeningsformanden paa den beskrevne Maade fremkaldte Tilsagn om ikke at udføre Paa- og Aflæsning har været ulovligt i Forhold til Arbejdsgiverforeningen, maa dette Tilsagn under de foreliggende Omstændigheder være uforbindende for Vognmændene i Forhold til Fagforeningen.

Til ved Bedømmelsen af Fagforeningens Bodsansvar at lægge det af Klagerne opgivne Tab til Grund, har Retten ikke fundet tilstrækkelig Føje, selv bortset fra, at Tabsopgørelsen ikke er blevet forelagt Modparten før under Domsforhandlingen i Den faste Voldgiftsret.

Den af Fagforeningen for det beskrevne Forhold forskyldte Bod findes at burde bestemmes til 300 Kr., der tillægges Dansk Arbejdsgiverforening.

Sagens Omkostninger bør betales af de Indklagede.

Kendelse:

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening bør Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Rudkøbing betale 300 Kr.

Sagens Omkostninger 325 Kr. 50 Øre — herunder 25 Kr. 50 Øre, der er udlagt af Den faste Voldgiftsret til Gebyrer m. v. for Vidneførsel i Rudkøbing — betales af de Indklagede.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. ∴ Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 18 * KØBENHAVN DEN 1. APRIL 1938 * 34. AARGANG

Overenskomstsituationen.

De meget vanskelige Mæglingsforhandlinger i Forligsinstitutionen afsluttedes den 17. Marts — efter fire Ugers Forløb — med en af Forligsinstitutionens Formand, Direktør E. Drejer, udsendt Erklæring om, at han havde besluttet sig til at stille et Mæglingsforslag. Samtidig udsendte De samvirkende Fagforbunds Ledelse Meddelelse om en foreløbig Udsættelse af de til den 18. Marts ved normal Arbejdstids Ophør varslede Strejker.

Forligsmandens Meddelelse om Mæglingsforslagets Fremsættelse kom ikke overraskende for Offentligheden, som nærmest betragtede det som en ganske selvfølgelig Ting. Den kunde jo ikke vide, hvor haardt Situationen i Virkeligheden laa, og at Organisationernes ledende Mænd lige til det sidste var i Tvivl om, hvorvidt Forligsmanden vilde stille et Mæglingsforslag.

Den 20. Marts fik Parternes Repræsentanter Mæglingsforslaget forelagt til saakaldt teknisk Gennemgang, og den følgende Dag blev det endelige Forslag tilstillet begge Parter. Det er det mest omfattende Mæglingsforslag, som hidtil har foreligget her i Landet. Paa 60 maskinskrevne Foliosider er anført Ændringer i Lønsatser og andre Overenskomstbestemmelser for 234 Overenskomstforhold vedrørende Forbund under De samvirkende Fagforbund, og for 6 Organisationsforhold vedrørende Organisationer udenfor D. s. F., men en Del af disse Ændringer gælder for en lang Række af lokale Overenskomster eller Enkeltoverenskomster, saaledes at det samlede Antal Overenskomster, der berøres af Mæglingsforslaget, kan anslaas til omkring 500 omfattende ca. 100.000 Arbejdere. I det følgende skal vi redegøre for Hovedlinien i det foreliggende Mæglingsforslag.

Efter Formandsmødet i De samvirkende Fagforbund den 18. Oktober 1937, hvor man drøftede den kommende Overenskomstsituation, skitserede vi i »Arbejderen« for 1. November de Krav, Forbundene agtede at stille ved de forestaaende Forhandlinger om Overenskomsternes Fornyelse. Disse Krav gik i Korthed ud paa følgende: Dækning for Prisstigningen, et særligt Tillæg til de lavest lønnede Medlemsgrupper, 12 Dages Ferie med Løn samt Gennemførelse af de ved enhver Overenskomstfornyelse nødvendige Rettelser af Overenskomsternes almindelige Bestemmelser.

Det er bekendt, at Overenskomsterne for omkring 100.000 Arbejdere denne Gang blev fornyede ved direkte Forhandling mellem de modstaaende Parter og udenom Forligsinstitutionen. Arbejdsgiverne gik herved med til at yde Dækning for Prisstigningen, og de opnaaede Lønforhøjelser udgjorde gennemsnitlig 5 til 6 pCt. henholdsvis for de i 1937 og 1936 indgaaede Overenskomster. Ifølge Forligsmandens Mæglingsforslag skal der ydes et generelt Tillæg paa 6 pCt. til 1937-Overenskomsterne og 7 pCt. til 1936-Overenskomsterne, altsaa noget mere end ved de udenom Forligsinstitutionen skete Overenskomstfornyelser. Naar Forligsmanden er gaaet videre med Hensyn til Tillægets Størrelse, skyldes det, at det i Februar Maaned offentliggjorte Pristal viste en Stigning paa yderligere 1 Point og at Forligsmanden ved Udformningen af sit Forslag har taget denne sidste Prisstigning med i Betragtning. Til Gengæld er Lønforhøjelsen til de Arbejdere, der omfattes af de først fornyede Overenskomster, traadt i Kraft nogle Uger tidligere. Det maa endvidere bemærkes, at der i de Tilfælde, hvor den gennemsnitlige Akkordfortjeneste er særlig høj, heller ikke efter Mæglingsforslaget ydes større Tillæg end 5 henholdsvis 6 pCt.

Det maa i denne Forbindelse understreges, at Tillægene paa henholdsvis 6 og 7 pCt. denne Gang — bortset fra den lige nævnte Undtagelse — ydes til samtlige Lønninger, Arbejdsfortjenester og Akkordsatser og at der ikke som i tidligere Aar er foretaget en Graduering af Tillæget efter de personlige Lønningers eller Fortjenesters Størrelse. Med Hensyn til det generelle Tillæg er der altsaa ikke skelnet mellem lave og høje Lønninger eller mellem København og Provinsen, og dermed har man imødekommet et Krav, som Fagforeningerne bestemt har fastholdt under alle Forhandlinger.

Udover det generelle Tillæg sker der en Forhøjelse med fra 1 til 4 pCt. af alle særlig lave Lønninger, gradueret efter vedkommende Arbejderes Gennemsnitsfortjeneste. For Arbejderne i forskel-

lige Fag og Brancher — dette gælder navnlig for Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer — udgør den samlede Lønstigning saaledes fra 7 til 11 pCt., mens høje Akkordsatser som allerede nævnt faar 1 pCt. mindre end de generelle Tillæg paa henholdsvis 6 og 7 pCt. Dermed har de lavest lønnede Arbejdergrupper opnaaet en højst tiltrængt Forbedring af deres Lønniveau, ligesom der er tilvejebragt en omend kun ringe Lønudligning, der er en Fortsættelse af den sociale Linie, der har præget de senere Aars Overenskomstfornyelser.

Vi har her i Bladet gentagne Gange omtalt de særlige Lønforhold i Jernindustrien og de paagældende Forbunds Krav om, at det forventede Løntillæg ogsaa skulde ydes til de laveste Lønsatser — Mindstebetaling, Antagelseslønnen etc. — et gammelt Krav, som Jernfabrikanterne altid har modsat sig. Dette rimelige og retfærdige Krav har affødt langvarige Forhandlinger i Forligsinstitutionen og truede endog med at bringe hele Mæglingsarbejdet til at strande, men der er dog sluttelig fundet en Form for Løntillæg til nyantagne Arbejdere, som Forbundene kunde godkende, idet Mæglingsforslaget bestemmer, at Arbejdere, der antages efter Mæglingsforslagets Ikrafttræden, har Krav paa, efter at have været beskæftiget i Virksomheden i et Tidsrum af 3 Uger, at faa deres Timefortjeneste ved Timelønsarbejde hævet til de overenskomstmæssige Mindstebetalinger plus 6 pCt.

For Arbejdere, der har faaet deres Timefortjeneste forhøjet i Henhold hertil, gives de overenskomstmæssige Specialtillæg til den saaledes forhøjede Mindstebetaling.

Paa Virksomheder, hvor der er kotumemæssige, aftalte eller paa anden Maade gældende andre Antagelseslønninger end de overenskomstmæssige Minimallønninger og Mindstebetalinger, skal Arbejdere, efter at have været beskæftiget i Virksomheden i 3 Uger, have saadanne Lønninger forhøjet med 6 pCt.

Jernfabrikanterne har herefter ikke mere Mulighed for at trykke Lønniveauet ved Nyantagelse af Arbejdskraft.

Af Pladshensyn er det her i Bladet ikke muligt at redegøre for alle Enkeltheder i Mæglingsforslaget, og vi skal derfor indskrænke os til kun at anføre en anden vigtig Særbestemmelse vedrørende Havneoverenskomsterne, der ganske vist først træder i Kraft den 1. Oktober 1938. Bestemmelsen gaar ud paa en Ændring af Grænsen for indenbords Arbejde fra 200 til 180 Tons, og herefter bliver det forbudt Besætninger paa Skibe paa over 180 Tons d. w. at besørge Losning eller Lastning. Det er et gammelt Stridsspørgsmaal, der dermed er bragt nærmere en Løsning.

Den nødvendige Rettelse af Overenskomsternes almindelige Bestemmelser er gennemført dels ved Partsforhandlingerne og dels ved Forhandlingerne i Forligsinstitutionen, men dette Spørgsmaal har ikke almen Interesse og berører kun Arbejderne i de enkelte Fag. Tilbage af de oprindelige Krav staar saa kun Feriekravet, der straks blev udskilt ved Overenskomstforhandlingerne, fordi Vedtagelsen af det paa Rigsdagen foreliggende Lovforslag om Ferie med Løn til alle Lønarbejdere vil tilvejebringe en generel Ordning af Feriespørgsmaalet. Efter Overenskomstsituationens Afvikling bør alle Kræfter sættes ind paa at faa dette Lovforslag vedtaget snarest muligt. En lovlig Ferieordning vil for Arbejderne ikke blot betyde et kulturelt Gode, men tillige kortere Arbejdstid og mindre Arbejdsløshed uden lønmæssig Forringelse.

For samtlige Overenskomster fastsætter Mæglingsforslaget iøvrigt, at Overenskomsterne gælder for 2 Aar. De Ændringer, der ifølge Mæglingsforslaget finder Sted i de enkelte Overenskomster, træder i Kraft i Begyndelsen af den Lønningsuge, i hvilken Mæglingsforslaget er vedtaget.

Saafremt Pristallet pr. 1. Oktober 1938 afviger mindst 6 Points fra Pristallet 1. Januar 1938, er hver af Parterne berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør i 1939.

— — —

Da dette skrives, er Afstemningen rundt om i Fagforeningerne i fuld Gang, og man kan utvivlsomt regne med, at Flertallet af de berørte Arbejdere vil give Mæglingsforslaget deres Tilslutning. Alle Krav er ganske vist ikke blevet gennemført, Forslaget er behæftet med visse Mangler, men det er den almindelige Opfattelse indenfor Fagforeningskredse, at man i denne Omgang er naaet saa langt, som man kan naa uden Konflikt. Straks efter Mæglingsforslagets Fremsættelse udtalte da ogsaa De samvirkende Fagforbunds Formand til Pressen, at Forslaget efter hans bestemte Opfattelse er saaledes, at Arbejderne absolut maa kunne stemme for det.

Chr. Jensen fortsatte derefter:

»Vi har under hele Mæglingsarbejdet krævet fuld Dækning for Prisstigningerne, derudover en Forhøjelse af de lave Lønninger og endelig en Ordning for nyantagne Arbejdere i Jernindustrien. Paa disse tre vigtige Omraader er der vist os Imødekommenhed gennem Mæglingsforslaget, foruden at der er foretaget andre Ændringer i Overenskomsterne i Arbejdernes Favør. Jeg vil da heller ikke lægge Skjul paa, at vi, der paa Fagforbundenes Vegne har ført Forhandlingerne med Forligsmanden, paa hans direkte Forlangende om Tilslutning har udtalt, at vi anser Mæglingsforslaget og hele Situationen for at være saadan, at Forslaget maa forventes vedtaget«.

Paa et den 23. Marts afholdt Møde har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg taget Stilling til Mæglingsforslaget og vedtaget følgende Udtalelse:

»De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa sit i Dag afholdte Møde vedtaget at tilslutte sig de Udtalelser, som Fagforbundenes Formand fremsatte umiddelbart efter Mæglingsforslagets Fremsættelse, idet Forretningsudvalget er af den Formening, at det foreliggende Forslag, trods Manglerne ved at det paa en Række Punkter ikke har fulgt berettigede Krav, dog bør vedtages. Forslaget indeholder nemlig paa den anden Side saadan Imødekommelse med Hensyn til Dækning for Prisstigningen og med Hensyn til Forhøjelse af særlig

lave Lønninger, at det vilde være uforsvarligt ikke at gennemføre det.

Forretningsudvalget anbefaler derfor samtlige de i Forslaget interesserede Medlemmer ved Afstemningen over Forslaget at stemme »Ja«.

Man kan herefter med nogenlunde Sikkerhed gaa ud fra, at Forslaget vil blive vedtaget af Arbejderne, og Spørgsmaalet er saa, hvilken Stilling Arbejdsgiverne vil indtage. Det vil først vise sig den 4. April, hvor Svaret paa Mæglingsforslaget skal afgives, men i Arbejdsfredens og dermed i Erhvervslivets Interesse maa man haabe, at Forslaget vil blive tiltraadt af begge Parter.

Ny Forbundsformand.

Fr. Andersen

Specialarbejderforbundet har paa en fornylig afholdt ekstraordinær Kongres foretaget Valg af Formand i Stedet for afdøde Laurs Møller.

Til Formand valgtes Fr. Andersen, der er 50 Aar og har en lang Organisationsvirksomhed bag sig. Foruden at have været Tillidsmand paa flere Arbejdspladser, bl. a. paa Orlogsværftet og Flydedokken, var Fr. Andersen i 1917 Medlem af Bestyrelsen for den daværende Skibsværftarbejdernes Fagforening og er Medstifter af det i 1918 oprettede Specialarbejderforbund. Paa den konstituerende Kongres indvalgtes han i det nye Forbunds Hovedbestyrelse og beklædte dette Hverv i fire Aar. I de sidste tre Aar har Fr. Andersen været Formand for Forbundets Afdeling i København samt tillige været Medlem af Hovedbestyrelsen, og han har saaledes alle Betingelser for at magte den nye Opgave, Forbundet har betroet ham. Vi ønsker den nye Formand Held til Arbejdet i Forvisheden om, at han vil udføre det til sine Kollegers fulde Tilfredshed.

De samvirkende Fagforbunds Medlemsstatistik for 1937.

De samvirkende Fagforbund omfattede den 31. Decbr. 1937 68 Organisationer med 3133 Afdelinger. Det samlede Medlemstal udgjorde 451.629, heraf var 376.106 (83,3%) Mænd og 75.523 (16,7%) Kvinder.

Ved Udgangen af 1936 omfattede D. s. F. 64 Organisationer med 2926 Afdelinger og tilsammen 407.465 Medlemmer, deraf 336.029 (82,5%) Mænd og 71.436 (17,5%) Kvinder.

Antallet af tilsluttede Forbund er saaledes steget med fire (Dansk Tømrerforbund, Søfyrbødernes Forbund, Sømændenes Forbund og Radiotelegrafistforeningen) og det samlede Medlemstal med 44.164 eller med 11,1%. Antallet af mandlige Medlemmer er steget med 40.077 eller 11,9%, de kvindelige Medlemmers Antal med 4.087 eller 5,7%. De fire nyindmeldte Forbund talte ved Udgangen af 1937 tilsammen 16.577 Medlemmer, og Medlemsfremgangen for de øvrige Forbund udgør ialt 27.587. Af disse Forbund kunde de 45 notere Fremgang, medens 18 Forbund havde en mindre Tilbagegang og Medlemstallet i et Forbund var uforandret.

Den største Fremgang opviser Dansk Arbejdsmandsforbund med 16.482 flere Medlemmer, Kvindeligt Arbejderforbund med 2.293, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund med 1.554, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med 1.097, Dansk Kommunalarbejderforbund med 984 og Træindustriarbejderforbundet med 806 flere Medlemmer. Disse 6 Organisationer har haft en samlet Fremgang paa 23.216 Medlemmer, de øvrige 4.371 nye Medlemmer fordeler sig paa de andre 39 Forbund, der opviser Stigning i Medlemstallet.

Antallet af Afdelinger er steget med 207, og heraf falder de 149 paa de fire nyindmeldte Forbund, saaledes at Afdelingstallet i de øvrige Forbund er steget med 58.

De udenfor staaende Organisationer.

Medlemstallet i de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer er i Beretningsaaret gaaet ned fra 54.298 til 39.429 eller med 14.869. Dette skyldes, at 4 Organisationer: Dansk Tømrerforbund, Sømændenes Forbund, Søfyrbødernes Forbund og Skolebetjentenes Organisation i Aar er udgaaet af Fortegnelsen over de udenfor staaende Organisationer, hvis Antal dermed er gaaet ned fra 19 til 15, idet ved Udgangen af 1937 8 Forbund og 7 enkeltstaaende Fagorganisationer endnu stod udenfor den faglige Centralorganisation.

De fire Organisationer, der i Aarets Løb er optaget under De samvirkende Fagforbund, for Skolebetjentenes Organisation ved Indmeldelse i Dansk Kommunalarbejderforbund, havde ved Udgangen af 1936 tilsammen 16.344 Medlemmer. Holder man disse Medlemmer udenfor, opviser de øvrige udenfor staaende Organisationer en samlet Fremgang paa 1475 Medlemmer.

Ved Udgangen af 1937 fandtes der her i Landet

Antallet af tilsluttede Organisationer, Afdelinger og Medlemmer.

Lb. Nr.	Organisationens Navn	31. December 1937 Antal Afdelinger	Antal Mænd	Antal Kvinder	Ialt Medlemmer	31. Dec. 1936 Samlet Antal Medlemmer	Antal Afd.
1	Arbejdsmands-Forbund, Dansk	1185	180857		180857	164375	1167
2	Bageri- og Konditoriarbejderforbundet	47	5152	333	5485	5278	47
3	Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet	5	202	1	203	210	5
4	Bogbinderforbundet i Danmark	16	1177	4111	5288	5123	15
5	Brolæggerforbund, Dansk	14	262		262	280	14
6	Bødkerforbundet i Danmark	13	396		396	417	13
7	Børsteindustriarbejdernes Forbund	12	290	160	450	447	11
8	Drejerforbundet i Danmark	10	199		199	194	10
9	Elektrikerforbund, Dansk	36	3653		3653	3334	36
10	Forgylderforbundet i Danmark	6	154	4	158	170	6
11	Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk	50	2194		2194	2133	44
12	Funktionærforbund, Dansk	45	2706	332	3038	2685	41
13	Gartnerforbund, Dansk	29	2083	13	2096	1817	22
14	Glarmestersvendenes Forbund	12	189		189	180	12
15	Glasarbejderforbund, Dansk	5	421		421	424	5
16	Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund	9	1131	166	1297	1253	9
17	Gørtler- og Metalarbejderforbundet	7	559		559	558	7
18	Handels- og Kontormedhjælperforbund, Dansk	109	18623	6240	24863	23309	107
19	Handskemagerforbundet i Danmark	2	99	191	290	301	2
20	Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk	9	439	1164	1603	1566	9
21	Husassistenternes Forbund	21	74	1326	1400	1100	17
22	Jernbaneforbund, Dansk	11	7193		7193	7224	11
23	Jern- og Metalsliberforbund, Dansk	12	545		545	502	10
24	Karetmagerforbund, Dansk	27	1146		1146	1127	27
25	Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk	60	2342		2342	2301	60
26	Keramisk Forbund	10	1153	936	2089	2013	9
27	Kobbersmedenes Forbund	7	251		251	254	7
28	Kommunalarbejderforbund, Dansk	47	7843	4003	11846	10862	42
29	Korkskærernes og Sortererskernes Forbund	8	89	124	213	195	8
30	Kurvemagerforbundet i Danmark	2	105	5	110	91	2
31	Kvindeligt Arbejderforbund	75		20858	20858	18565	75
32	Køkkenpersonale, Forbundet for faglært	4	580	441	1021	866	4
33	Litografisk Forbund, Dansk	8	970	6	976	940	8
34	Lokomotivmandsforbund, Dansk	45	370		370	383	45
35	Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk	11	492	50	542	520	11
36	Malerforbundet i Danmark	73	7924	20	7944	7640	73
37	Mejeristforbund, Dansk	50	2747	5	2752	2511	50
38	Metaltrykkerforbund, Dansk	2	151		151	155	2
39	Murerforbundet i Danmark	118	7683	2	7685	7477	117
40	Mølleriarbejderforbund, Dansk	29	1049	63	1112	1049	28
41	Papirindustriarbejdernes Forbund	8	1377	408	1785	1721	8
42	Postforbund, Dansk	5	6700		6700	6604	5
43	Privatbanefunktionærernes Forbund	3	1214	184	1398	1389	3
44	Radiotelegrafistforeningen af 1917	1	140		140		
45	Rebslageriarbejderforbund, Dansk	6	195	168	363	375	7
46	Riggernes og Sejlmagernes Forbund	6	148		148	148	6
47	Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand.	45	2354	300	2654	2549	44
48	Skibstømrerforbund, Dansk	40	1185		1185	1154	37
49	Skorstensfejersvendenes Fagforbund	6	225		225	235	6
50	Skotøjarbejderforbund, Dansk	51	2921	2829	5750	5811	49
51	Skraatobaksarbejdernes Forbund	18	163	340	503	538	18
52	Skrædderforbund, Dansk	78	4075	10129	14204	14056	78
53	Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk	88	36039		36039	34942	88
54	Snedkerforbundet i Danmark	88	10265	87	10352	9988	89
55	Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforb.	37	952	282	1234	1213	38
56	Specialarbejderforbundet	6	954		954	960	6
57	Stenindustriarbejderforbund, Dansk	13	1088		1088	1072	13
58	Stukkatørernes Forbund	2	109		109	111	2
59	Sukkervare- og Chokoladearbejdernes Forbund	6	483	1506	1989	1891	6
60	Søfyrbødernes Forbund	14	2216		2216		
61	Sømændenes Forbund	13	4745		4745		
62	Tekstilarbejderforbund, Dansk	43	5151	11047	16198	16289	42
63	Tjenerforbundet i Danmark	29	5038	456	5494	5248	29
64	Tobaksarbejderforbundet i Danmark	17	2905	6177	9082	8872	17
65	Træindustriarbejderforbundet i Danmark	88	6494	136	6630	5824	87
66	Typograf Forbund, Dansk	59	5937	920	6857	6583	59
67	Tømrerforbund, Dansk	121	9476		9476		
68	Dykkerforening, Dansk	1	64		64	63	1
	Ialt	3133	376106	75523	451629	407465	2926

altsaa ialt 83 faglige Organisationer med tilsammen 491.058 Medlemmer.

Af samtlige fagorganiserede Arbejdere tilhørte de 92% Forbund under De samvirkende Fagforbund, medens 8% var Medlemmer af udenfor staaende Organisationer. Den 31. December 1936 var de tilsvarende Procentsatser henholdsvis 88,24 og 11,76, saaledes at Forholdet med Hensyn til Medlemstallet i de tilsluttede og udenfor staaende Organisationer har ændret sig i Centralorganisationens Favør.

RUNDSKUE

FERIELOVEN. Det af Folketinget nedsatte Udvalg angaaende Lovforslaget om Ferie med Løn har i den forløbne Uge modtaget forskellige Deputationer, som ønskede Forslaget ændret paa visse Punkter.

En Deputation fra Dansk Arbejdsmandsforbund med Forretningsfører *Vilh. Rasmussen* som Ordfører protesterede mod de særlige Regler i Forslaget om Ferie for Landbrugets løse Arbejdere. Forslaget kræver nemlig, at Landbrugets Løsarbejdere skal have haft Beskæftigelse paa en Arbejdsplads i mindst 25 Dage for at faa Adgang til betalt Ferie.

Dansk Dampskibsforening sendte en Deputation, der med Direktør *Maegaard* som Ordfører henstillede, at Søfarten blev undtaget fra Loven, idet den danske Søfart efter hans Fremstilling vilde blive daarligere stillet i Konkurrencen med andre Lande, der ikke havde en Ferielov.

Subsidiært ønskede Rederne en særlig Ferielov for Søfarten, saa der kunde tages Hensyn til dennes specielle Forhold.

Fra Dansk Arbejdsgiverforening og Industriraadet mødte endvidere en Delegation med Oldermand *Eising* som Ordfører, der fremsatte et principielt Ønske om, at Loven ikke gennemførtes, idet man hævdede, at Spørgsmaalet om Ferie med Løn er løst ad overenskomstmæssig Vej for ca. 130.000 af de 200.000 Arbejdere, der beskæftiges under Dansk Arbejdsgiverforening. Arbejdsgiverforeningen var villig til at gaa med til Indførelse af Ferie for yderligere 20.000 Arbejdere under de verserende Forhandlinger, men dette Spørgsmaal var bortfaldet paa Grund af Lovforslagets Forelæggelse. Arbejdsgiverne mener, at et Statspaabud om Ferie med Løn vil forrykke det Ligevægtsforhold, som er opstaaet gennem de bestaaende Overenskomster.

TEKNOLOGISK INSTITUT. De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg har til Medlemmer af Teknologisk Instituts Bestyrelse genindstillet fhv. Forbundsformand *Martin Petersen* og Snedkerforbundets Formand *Niels Madsen.*

SOCIALDEMOKRATISK FORBUND I 1937. Socialdemokratisk Forbund har udsendt Beretning om Virksomheden i 1937, der melder om stærk Fremgang paa alle Omraader. Antallet af socialdemokratiske Vælgerforeninger er steget fra 1269 til 1310, mens Medlemstallet er vokset fra 191.424 til 199.283, altsaa en Fremgang paa ca. 8000 Medlemmer. Et Tegn paa Socialdemokratiets Vækst i hele Landet er den Omstændighed, at der er deciderede Landafdelinger, der har sat Medlemstallet op med omkring og over 50%. Godt 68.000 eller ca. en Tredjedel af Medlemmerne er Kvinder.

Beretningen indeholder en udførlig Fremstilling af Kommunalvalgene i 1937, og det fastslaas, at disse Valg »blev den største Valgsejr, det danske Socialdemokrati hidtil har vundet stemmemæssig set«. I København—Frederiksberg under eet havde Socialdemokratiet 59,8% af de afgivne Stemmer. Af 80 Købstæder har Partiet nu Flertal i 50 ved at erobre 17 Byer og vinde 58 Mandater. I Landkommunerne fik Socialdemokratiet valgt 2425 Sogneraadsmedlemmer, en Fremgang paa 360 Mandater. I 66 Landkommuner er der nu socialdemokratisk Flertal mod 49 i 1933. 100 Landkommuner har socialdemokratiske Formænd. I 1933 fandtes der af Danmarks 1303 Landkommuner 326, i hvilke Socialdemokratiet ikke var repræsenteret. Dette Tal blev bragt ned til 236. Hele Landet over gik Socialdemokratiet 137.772 Stemmer frem og vandt 421 Mandater.

I Beretningen om den danske Matteotti-Fonds Virksomhed henvises til, at Fonden i det forløbne Aar især har haft den store Opgave at yde Hjælp til Ofrene i Kampen for det spanske Demokrati, og at den Hjælp, der indtil Aarets Udgang fra dansk Side er ydet det kæmpende Spanien, kan sættes til ca. 582.000 Kr. Desuden har Fonden fortsat den Opgave at yde Hjælp til Emigranter, hovedsagelig fra Tyskland.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. Industriens Produktionsindeks er fra Januar til Februar Maaned steget fra 104 til 105 (1935 = 100). Indekstallet for Konsumvarer er steget fra 103 til 105, men er uforandret 105 for Produktionsmidler. For Tekstilindustrien er Tallet steget fra 98 til 106, for Beklædningsindustrien fra 95 til 97, for Læderindustrien fra 83 til 87, for Jernindustrien fra 110 til 111, for Grafisk og teknisk-kemisk Industri fra 105 til 107. Nedgang viser Næringsmiddelindustrien fra 109 til 108, Træindustrien fra 109 til 108 og Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 84 til 81.

Beskæftigelsestallet (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for Februar 1938 beregnet til 1.197.000 Timer mod 1.154.000 for Januar 1938 og henholdsvis 1.218.000 og 1.189.000 i de to tilsvarende Maaneder Aaret før.

ENGROSPRISTALLET. Det samlede Engrospristal faldt i Februar Maaned 2 Points, fra 119 i Januar til 117 (1935 = 100). Nedgangen omfatter baade Importvarer og Eksportvarer samt Hjemmemarkedsvarer, men var dog stærkest for de Varegrupper, der indgaar i vor Udenrigsomsætning. Importvarernes Engrosindeks faldt fra 125 til 121 og Eksportvarernes fra 113 til 110, medens Hjemmemarkedets Engrospristal kun faldt fra 115 til 114. Sammenligner man med Stillingen for et Aar siden, har den samlede Prisudvikling været til Gunst for Danmark, idet Importvarernes Engros-Pristal er faldet fra 124 i Februar 1937 til 121, medens vore Eksportvarers Engrospriser i samme Periode er steget fra 103 til 110.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. Danmarks Vareomsætning med Udlandet i Januar Maaned udviste en Merindførsel paa 33,7 Mill. Kr. mod 23,8 Mill. Kr. for samme Maaned i Fjor. Medens Udførselsværdien kun er steget med 5,2 Mill. Kr. (fra 114,1 til 119,3 Mill. Kr.), er Indførselens Værdi forøget med 15,1 Mill. Kr. (fra 137,9 til 153,0 Mill. Kr.). Af Importstigningen falder

2,5 Mill. Kr. paa Raastoffer, 8,0 Mill. Kr. paa mindre bearbejdede Varer og 4,6 Mill. Kr. paa mere bearbejdede Varer. For Eksportens Vedkommende er Landbrugsvarer steget med 7 Mill. Kr., Industrivarer faldet med 3,1 Mill. Kr. og andre Varer forøget med 1,3 Mill. Kr. i Forhold til Januar 1937.

Opgørelsen af den danske Handelsstatistik er iøvrigt fra Aarets Begyndelse lagt om, saaledes at den for Fremtiden egner sig bedre til Sammenligning med andre Landes statistiske Opgørelser og derfor kan indgaa som Led i internationale Tabeller. For det første har man udskilt Transitomsætningen, d. v. s. de Varer, der indføres med Reeksport for Øje, og desuden har man foretaget en Omgruppering af Varegrupperne, ligesom Maanedstallene for Fremtiden vil vise baade Værdi og Mængde for hver enkelt Vareart og en samlet Værdi for hver enkelt Varegruppe. Der vil senere blive foretaget en Ændring af Landefordelingen, hvorved man vil angive Oprindelseslande for Importen i Stedet for som hidtil det Land, overfor hvilket Afregningen skete.

International Arbejderkonference i Paris.

Efter en forudgaaende Forhandling den 14. Marts indenfor Bestyrelserne for Den internationale faglige Central og Socialistisk Arbejder-Internationale afholdtes den 15. og 16. Marts et Fællesmøde i Paris, hvortil IFC havde indkaldt sit Repræsentantskab, medens fra SAI's Side Eksekutivkomitéen var indkaldt. Ialt 120 Delegerede deltog i Mødet. Fra IFC var mødt Bestyrelsens Medlemmer: *Citrine, Jacobsen, Jouhaux, Kupers, Mertens, Tayerle, Schevenels* og *Stolz*. Følgende 12 faglige Landsorganisationer var repræsenteret: Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Luxemburg, Mexico, Norge, Spanien, Storbritannien, Svejts, Tjekkoslovakiet. Fra følgende 14 internationale Fagsekretariater var mødt Repræsentanter: Bygnings- og Træarbejdere, Tjenestemænd, Beklædningsarbejdere, Typografer, Fabriksarbejdere, Hattemagere, Levnedsmiddelarbejdere, Læder- og Skotøjarbejdere, Lærere, Metalarbejdere, Privatfunktionærer, PTT, Tobaksarbejdere og Transportarbejdere. Fra Socialistisk Arbejderinternationale var mødt Repræsentanter for 20 Partier.

Konferencen, som fandt Sted under Forsæde af Citrine og de Brouckère, vedtog efter en to Dage lang Debat om den internationale Situation, følgende Resolution:

»De senere Dages Begivenheder har været egnet til at sønderslaa de sidste Illusioner. De har vist de fascistiske Regeringers Hensigter i det grelleste Lys, og de viser, med hvilket lynhurtigt Tempo Hitler og Mussolini paatænker at virkeliggøre deres Planer.

Det besatte og annekterede Østrig falder nu fra Schussniggs Diktatur ind under Hitlers endnu mere brutale Diktatur. I Spanien er de heltemodige Frontkæmpere, til Trods for deres Tapperhed, tvunget til at trække sig tilbage, stillet overfor et dobbelt Angreb, der stadig føres mere og mere aabenlyst. De trænges tilbage af det Krigsmateriel, som deres Modstandere raader over i Rigelighed, samtidig med at Verden har forhindret den republikanske Arme at skaffe sig saadant Materiel. De fascistiske Hære har i Dag placeret sig ved Donau, ved Pyrenæerne, i Afrika, paa de baleariske Øer. De er en umiddelbar Trusel imod Tjekkoslovakiet, og i Virkeligheden er ingen fri Stat — og dette gælder først og fremmest Frankrig — sikker imod deres Trusel. Hele Europa befinder sig i Fare for at skulle bukke under for Fascismens Diktat og dermed styrtes i Elendighed og Slaveri. Det er denne Situation, som Aar fulde af Frygt og Fejl har ført til.

I dette tragiske Øjeblik vil Internationalerne ikke nøjes med igen at formulere de Grundsætninger, som stadig har været retningsgivende for deres Politik, og som igennem Begivenhedernes Udvikling saa klart er blevet bekræftet. Internationalerne kalder deres tilsluttede Organisationer til Handling.

1) De opfordrer Organisationerne til at benytte alle i deres Magt staaende Midler — selv de mest energiske — for at bringe »Ikke-Indblandingspolitiken«, som kun er blevet udført i Strid med den internationale Folkerets Principper og hvis tragiske Konsekvenser kun er altfor velkendte, til Ophør. De opfordrer alle deres tilsluttede Organisationer til at handle, saaledes at der straks bringes en virkelig Hjælp til det republikanske Spanien, som yder en heltemodig Modstand imod det fascistiske Angreb. Organisationerne maa være beredt til at støtte den franske og engelske Regering med alle moralske, politiske, finansielle, erhvervsmæssige og militære Forholdsregler, som maatte være nødvendige for at bringe Tysklands og Italiens Angreb til Ophør, Foranstaltninger hvorved hvert Land, stort eller lille, bør deltage i Forhold til sine Kræfter.

2) Internationalerne opfordrer alle de tilsluttede Organisationer til at forstærke Arbejdernes Solidaritetsaktion for Spanien og til at give denne det Omfang, som Omstændighederne kræver, samt til at gaa ind for et Regeringsforbud imod Ind- og Udførsel saavelsom en Forbrugerboykot overfor Franco-Spanien.

3) Internationalerne og deres tilsluttede Organisationer vil øjeblikkeligt gøre alt, hvad der staar i deres Magt, for at Tjekkoslovakiets økonomiske og politiske Uafhængighed sikres ved klare og positive Tilkendegivelser, i første Linie fra Englands og Frankrigs Side.

De vil endvidere arbejde for, at de europæiske Nationer, besluttet paa at forsvare deres Frihed med den kollektive Sikkerheds Middel, øjeblikkeligt gennem en fri, paa lige Vilkaar og paa Basis af Folkeforbundspagten afsluttet Overenskomst uden Forskel mellem store og smaa Stater, forpligter sig til at bistaa hinanden i Tilfælde af et Angreb med alle de Midler, de besidder, herunder ogsaa militære Midler.

Kun igennem en beslutsom og hurtig Aktion for Freden og for Bevarelsen af Folkenes Uafhængighed, kan Europas demokratiske Stater vække Ame-

rikas levende Interesse, som i det nuværende Øjeblik i højeste Grad er ønskelig.

Det er Internationalernes Overbevisning, at selv i dette sene Øjeblik kan Verdenskrigen endnu undgaas, dersom alle proletariske og demokratiske Kræfter uopholdeligt og med den nødvendige Kraft sættes ind. Internationalerne henleder Arbejdernes Opmærksomhed paa Situationens frygtelige Alvor. De kalder Arbejderne til den yderste Indsats for Freden«.

Mødet vedtog desuden følgende Sympati-Tilkendegivelse for de østrigske Arbejdere:

»*Vi mindes i denne Stund med den dybeste Deltagelse den østrigske Arbejderklasse, som efter fire Aars uafbrudt Undertrykkelse og Forfølgelse fra Dollfuss' og Schussniggs klerikale Fascisme nu underkastes det endnu mere brutale Hitler Diktatur med dets Grusomheder. Allerede nu indløber Meldingerne om Gestapos ufattelige Barbari, der ikke alene er vendt imod de unge tapre Arbejdere, Socialister og Fagforeningsfolk, som med Konsekvens og Handlekraft har ført Kampen imod den klerikale Fascismes Diktatur, men som i lige Maade er vendt imod gamle socialdemokratiske Parlamentarikere og Fagforeningsførere, hvem Dollfuss' Diktatur allerede for fire Aar siden berøvede enhver Aktionsmulighed. Det Barbari, som i 1933 forøvedes imod de tyske Arbejderes Tillidsmænd, gentages i Østrig. Under det store politiske Arbejde, som skal føres i Kampen imod Fascismens Offensiv, vil de socialistiske Arbejdere være tro imod deres Pligt overfor den internationale Solidaritet for at bistaa Ofrene for Fascismen i Østrig«.*

Arbejdsløsheden i Februar 1938.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Februar Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 127.222 Arbejdsløse, d. v. s. 28,5 pCt. af det samlede Antal paa ialt 445.751 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

Nedenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1933.

Samtlige Fag:	1938 pCt.	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.
Januar	29,2	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5
Februar	28,5[1])	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9
Marts		28,6	26,2	22,3	28,4	35,4
April		17,5	19,5	18,3	21,6	28,6
Maj		14,8	12,9	14,4	16,8	24,3
Juni		13,9	11,3	12,6	15,5	21,9
Juli		15,2	12,1	12,6	15,3	21,7
August		15,1	12,3	13,7	15,5	21,4
September		16,5	12,9	14,9	16,4	20,9
Oktober		19.2	16.3	17,3	18,2	23,2
November		23,5	20,0	21,7	22,3	25,7
December		34,6	30,3	31,7	30,3	37,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Antallet af Arbejdsløse og Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Antal Arbejdsløse pr. ultimo Februar 1938[1])	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Febr. 1938[1])	Jan. 1938	Febr 1937	Jan. 1937
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	6 533	42 4	43,8	32,8	42,0
2. Jernindustrien	3 948	15,9	16,6	15.6	15,7
3. Anden Industri m. v.	14 999	20,2	21,8	17,7	18,3
4. Handel	1 080	8,1	7,6	7,3	7,1
5. Arbejdsmænd	12 745	27,6	26,6	29,0	28,5
I alt	39 305	22,6	23,2	20,9	21,9
Provinsen:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	14 195	53,2	54,0	51,1	58,6
2. Jernindustrien	4 372	17,5	17,6	19,5	19,9
3. Anden Industri m. v.	13 826	20,3	22,4	18,3	19,6
4. Handel	1 122	6,9	7,0	6,9	6,8
5. Arbejdsmænd	54 402	40,1	40,3	53,1	55,1
I alt	87 917	32,4	33 1	38,2	40,2
Hele Landet	127 222	28,5	29,2	31,4	33,0

[1]) Foreløbige Tal.

Fag	Antal Arb. pr. Januar 1938	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af Januar 1938	Decbr. 1937	Januar 1937	Decbr. 1936
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	5 860	56,0	68,8	76 6	42,8
Hustømrere	5 283	55,8	59,8	52,3	43,5
Snedkere	3 816	37,0	43,8	29,9	34,7
Malere	4 910	61,8	62,8	61.5	58,2
Sadelmagere og Tapetserere	830	32,7	38,1	27,3	30,0
Blikkenslagere	995	38,4	38,5	29,6	27,1
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	221	17,2	32,9	19,2	32,2
Smede- og Maskinarb.	5 248	14,5	16,9	16,3	18,0
Formere	579	26,9	47,7	10,6	39,0
Elektrikere	789	21,6	15,5	21,2	14,2
Bageri- og Konditoriarb.	1 850	33,9	30,8	34,4	35,1
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	436	22,3	47,2	20,1	41,1
Bryggeriarbejdere m. fl.	1 029	15,1	11,4	10,9	9,4
Slagteriarbejdere	2 130	24,9	22,6	17,6	19,6
Tobaksarbejdere	1 466	16,5	65,3	18,3	62,5
Tekstilarbejdere	2 693	17,5	29,9	9,4	14,8
Skræddere	3 073	21,4	25,4	17,1	18,0
Hatte- og Buntmagere	254	16,2	26,9	14,7	34,8
Skotøjsarbejdere	1 671	33 2	63 7	27,4	44,7
Træindustriarbejdere	1 628	25,9	42,4	24,5	34,8
Karetmagere	172	14,9	24,5	17,0	17,3
Keramikere	249	11,9	27,6	5,3	10 8
Papirindustriarbejdere	43	2,4	2,4	2,0	2,1
Bogbindere	1 073	22.4	24,3	14 1	18,4
Typografer	586	8,6	9,0	11,7	10,9
Sømænd	1 431	33,0	31,4	31,1	28,8
Søfyrbødere	591	26,7	28,3	32,9	29,6
Kedel- og Maskinpassere	179	7,7	8,4	9,0	8,8
Kvindeligt Arbejderforbund	4 749	27,2	29.4	20,5	23,3
Handels- og Kontormedhj.	2 035	7,6	6,7	7,1	5,8
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	66 192	36,7	41.4	47,8	39,2
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	865	55,0	65,2	75,0	42,2
Andre Fag	7 362	22,3	26,2	25,1	20,1
I alt	130 288	29,2	34,6	33,0	30,3

NYT FRA UDLANDET

DEN FINSKE FAGBEVÆGELSE I FREMGANG. Medlemstallet i den faglige Landsorganisation i Finland er fra Udgangen af 1936 til Udgangen af 1937 steget fra 44.090 til 64.301, d. v. s. med 20.211 eller 45,8%. Dette er den største Medlemsfremgang, Landsorganisationen hidtil har kunnet konstatere, thi selv i det for Fagbevægelsen gode Aar 1936 udgjorde Medlemsstigningen kun 30%. Landsorganisationen omfatter 17 Forbund, som alle har haft Fremgang i 1937. Fremgangen har været størst i Transportarbejderforbundet, hvis Medlemstal er steget fra 1953 til 4192 eller med 114,6%. Det største Forbund er Metalarbejderforbundet med 12.332 Medlemmer, der i 1937 har haft en Fremgang i Medlemstallet paa 52%.

DEN BELGISKE LANDSORGANISATION OG RUSSERNES OPTAGELSE I IFC. Den belgiske Landsorganisations Repræsentantskab har paa et nyligt afholdt Møde taget Stilling til Spørgsmaalet om de russiske Fagforeningers Optagelse i den faglige Internationale. Mødet vedtog følgende Beslutning:

»Det er Repræsentantskabets Opfattelse, at kun en formel, paa passende Maade forelagt Optagelsesanmodning kan komme i Betragtning, indsendt af en fri Landsorganisation, som forpligter sig til at anerkende og respektere IFC's Love og Beslutninger fra Kongressen og de andre Instanser. Dette er ikke Tilfældet i Forbindelse med de russiske Organisationer. Repræsentantskabet fastslaar, at i Stedet for en saadan Anmodning er der forelagt IFC en Række uantagelige Betingelser. Med Henblik paa, at den endelige Beslutning skal træffes paa IFC's Repræsentantskabsmøde i Oslo, paalægger den belgiske Landsorganisation sine Delegerede i Repræsentantskabet at afvise de af Russerne opstillede Betingelser«.

FAGBEVÆGELSEN I HOLLAND. Den indtraadte Bedring af den økonomiske Situation i Holland har medført Medlemsfremgang for den hollandske Fagbevægelse. I 1937 er den socialdemokratiske Landsorganisations Medlemstal saaledes steget fra 285.352 til 296.011, og de øvrige faglige Landsorganisationer (katolske, evangeliske, nevtrale) har ligeledes haft en mindre Fremgang, der dog tilsammen ikke er saa stor som den socialdemokratiske Landsorganisations.

KVINDEARBEJDET I DE FASCISTISKE LANDE. Den internationale faglige Central har udgivet en Pjece om Kvindearbejdet i de fascistiske Lande (Tyskland, Italien og Østrig). Den 40 Sider omfattende Undersøgelse giver et summarisk Overblik, som viser de kvindelige Arbejderes Stilling i de tre fascistiske Lande. Det paavises, hvorledes Kvinderne jages ud af de bedre Stillinger og deres Livsvilkaar forringes. Adskillige interessante Tabeller, for Størsteparten officielle Meddelelser fra Institutioner i de fascistiske Lande, giver Mulighed for en Sammenligning med Levevilkaarene for mandlige og kvindelige Arbejdere. Denne Brochure er et nyttigt Bidrag til Illustrering af et Omraade i det fascistiske Idékompleks, som hidtil ikke har været tilstrækkeligt iagttaget.

TYSK PROPAGANDA OG VIRKELIGHED. Det er bekendt, at det nye Tyskland med alle til Raadighed staaende Propagandamidler overfor det eget Folk og overfor Udlandet søger at vække det Indtryk, at Landet siden Hitlers Magtovertagelse paa alle Omraader er kommet langt forud for de andre Lande, og det er ligeledes bekendt, at den borgerlige Presse herhjemme støtter denne Propaganda og Lovprisning af det tredje Rige ved i stort Udstyr at bringe tendentiøse Beretninger om Fremgangen i Tyskland. Dette gælder ikke mindst den tyske Automobilindustri, hvis vældige Fremgang skildres i spaltelange Artikler, der bl. a. fortæller, at den nye tyske Folkevogn sælges til en saa fantastisk lav Pris, at omtrent hvert Menneske i Tyskland er i Stand til at anskaffe sig en saadan Vogn. Efter disse stadige og begejstrede Skildringer af Motoriseringen og Automobilindustrien skulde man tro, at Tyskland paa dette Omraade var det førende Land i Verden, men Statistiken viser, at Nazipropaganda og Virkelighed er to forskellige Ting. Af Statistiken over Antallet af Indbyggere pr. Automobil i en Række Lande fremgaar, at Tyskland ligger som Nr. 12 i Rækken. I Frankrig kommer der saaledes 19 Indbyggere pr. Automobil, i England 21, i Danmark 26, i Sverige 37, i Norge og Belgien 41, og som Nr. 12 kommer som sagt Tyskland med 47 Indbyggere pr. Automobil.

Paa samme Maade ligger Forholdene paa de fleste andre Omraader, hvor Tyskland foregiver at indtage en førende Stilling.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbindere hos Firmaet Hjalmar Joensen.

Ved et Fællesmøde den 10. Marts drøftedes i Arbejdsgiverforeningen et Afspadseringsspørgsmaal hos *Firmaet Joensen,* og man enedes om følgende:

»Det af Fru Tove Andersen og Æskearbejder Brandt udførte Overarbejde skal afspadseres inden Udgangen af indeværende Maaned.«

Kvinder paa A/S Medicinalco.

En Klage fra Kvindeligt Arbejderforbund overfor *Firmaet Medicinalco* over en foretaget Opsigelse af en kvindelig Tillidsmand behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Februar.

Paa Mødet blev det fra Firmaets Side stærkt fremhævet, at Opsigelsen ikke skyldtes Vedkommendes Hverv som Tillidsmand, men tværtimod var at finde i manglende Arbejdspræstation i Forhold til de øvrige paa Virksomheden beskæftigede kvindelige Arbejdere, og iøvrigt var der samtidig foretaget en anden Opsigelse af samme Grund.

Firmaet var indforstaaet med at betale en Ugeløn til hver af de paagældende Kvinder, dog saaledes at ingen af dem for denne Ugeløn skulde møde paa Arbejdspladsen.

Kvindeligt Arbejderforbund kunde for sit Vedkommende ikke akceptere en saadan Ordning, men forbeholdt sig at føre Sagen videre til D. f. V.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. .·. Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 19 * KØBENHAVN DEN 15. APRIL 1938 * 34. AARGANG

Overenskomstsituationens Afslutning.

Spændingen omkring Overenskomstsituationen udløstes den 4. April, da Svaret paa Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts blev afgivet, og det viste sig, at begge Parter havde vedtaget Forslaget med et solidt Flertal. Arbejderne havde vedtaget med 83.722 (82,1 pCt.) Stemmer mod 18.255 (17,9 pCt.), Arbejdsgiverne med 71,2 pCt. Ja-Stemmer mod 28,8 pCt. Nej-Stemmer. Dermed havde den almindelige Overenskomstbevægelse fundet sin Afslutning, og Arbejdsfreden var sikret for 2 Aar frem i Tiden.

Det er længe siden, at et af Forligsinstitutionen stillet Mæglingsforslag har faaet en saa klar Tilslutning fra begge Parter, og dette maa utvivlsomt tages som et Udtryk for, at Forligsmanden ved Forslagets Udarbejdelse har taget rimeligt Hensyn til begge Sider. Men dette vil samtidigt sige, at Forslaget ikke imødekommer og ikke kan imødekomme alle fremsatte Ønsker og Krav. For Arbejdernes Vedkommende ligger Tingene saaledes, at de af Forbundene rejste Lønkrav laa over de Løntillæg, der ydes i H. t. Mæglingsforslaget, som for Flertallet af Arbejderne giver Dækning eller kun lidt udover Dækning for den indtraadte Prisstigning, men til Gengæld opnaar de lavest lønnede Arbejdergrupper et yderligere Tillæg, der betyder en reel Forhøjelse af selve Lønniveauet, uden at det dog kan siges, at denne Lønforhøjelse overstiger Erhvervenes Bæreevne.

Naar Mæglingsforslaget opnaaede et saa stort Flertal baade paa Arbejder- og Arbejdsgiverside er Grunden ikke den, at der hersker almindelig Tilfredshed med dets Indhold, men derimod begge Parters Ønske om at naa frem til en Ordning uden Storkonflikt eller Statsindgreb. Dette Ønske er forstaaeligt og berettiget under Hensyn til vort Lands Erhvervsliv, der i Forvejen har Vanskeligheder nok at slaas med.

Det var snart blevet den almindelige Opfattelse, at de store aarlige Overenskomstsituationer ikke mere kunde bringes til Afslutning uden Lovgivningsmagtens Hjælp. Afgørelsesformen i Aar har ramt en Pæl igennem denne Opfattelse, og det har vist sig, at de modstaaende Hovedorganisationer fremdeles har Evne til at ordne deres Anliggender uden om Lovgivningsmagten, naar bare Viljen til Forhandling og til at naa et positivt Resultat er til Stede. Dette være sagt uden Forklejnelse af Forligsinstitutionens Formand, hvis Energi og Dygtighed og store Indsats til Arbejdsfredens Bevarelse anerkendes fra alle Sider. Det kan maaske siges, at Forligsinstitutionen endnu ikke er fuldkommen, at der er Mulighed for en Udvikling, der kan gøre Forligsbehandlingen smidigere og mere effektiv og sikre en hurtigere Afgørelse, men dette er et Spørgsmaal, der kan tages op senere, og for i Dag skal vi derfor nøjes med at udtale vor Tilfredshed over, at den nødvendige Regulering af Arbejdsvilkaarene for en saa stor Del af Arbejderne kunde gennemføres udelukkende ved Forligsinstitutionens Hjælp.

Helt uden Konflikt eller Statsindgreb slap vi dog heller ikke denne Gang, men Droskechaufførernes Strejke i København og Lovgivningsmagtens Indgreb i den truende Slagteriarbejderkonflikt er saa at sige to Yderpunkter i den samlede Overenskomstbevægelse, er den Undtagelse, som bekræfter Kendsgerningen, at den faglige Situation som Helhed i Aar var præget af Organisationernes Vilje til at løse de bestaaende Stridsspørgsmaal ad Forhandlingens Vej.

En anden glædelig Foreteelse ved Overenskomstsituationens Afslutning er den forholdsvis store Stemmedeltagelse paa Arbejderside. Sidste Aar var den samlede Stemmeprocent ved Urafstemning 55,3, i Aar derimod 59,1. Herved maa der dog ses hen til, at Arbejdsmændene sidste Aar traf Afgørelsen ved kompetent Forsamling, og at deres Stemmer derfor ikke var inkluderet i den samlede Stemmeprocent, hvad der imidlertid er Tilfældet denne Gang. Holder man Arbejdsmændene udenfor, var de øvrige Fags Stemmeprocent i 1937 som nævnt 55,3, i Aar 68,2. Arbejdsmændenes Stemmeprocent er derimod kun 52,8, og denne lave Procentsats bevirker, at den samlede Stemmeprocent ved Urafstemning kun bliver 59,1. I de mindre Fag

har Stemmedeltagelsen ligget betydeligt over, i de større Fag lidt under den samlede Stemmeprocent. Som Helhed kan det dog siges, at Stemmedeltagelsen har været forholdsvis god i Aar, og vi skal lade det være usagt, om dette skyldes større Interesse hos Medlemmerne eller et mere systematisk Arbejde fra Organisationernes Side for at bringe Medlemmerne til Stemmeurnen. Med Undtagelse af Brolæggerforbundet har alle Forbund truffen Afgørelsen ved Urafstemning.

— — —

Afslutningen af den almindelige Overenskomstbevægelse betød ikke, at der dermed var tilvejebragt Arbejdsfred paa alle faglige Omraader. Man havde ganske vist Grund til den Antagelse, at de resterende Overenskomstforhold med Lethed kunde bringes i Orden efter den i det store Mæglingsforslag angivne Linie, men denne Opfattelse viste sig dog fejlagtig. Aarsagen hertil er, at de paagældende Arbejdsgiverorganisationer har stillet sig afvisende overfor Arbejdernes Krav og ikke har vist den nødvendige Vilje til at opnaa en mindelig Ordning.

Gennem længere Tid blev der forhandlet om en Fornyelse af den mellem *Droskecentralen* »*Taxa*« og *Droskechaufførernes Fagforening* i København bestaaende Overenskomst, der udløb den 1. April. Droskecentralen er nu ganske vist Medlem af Arbejdsgiverforeningen, men Indmeldelsen er sket saa sent, at Forhandlingsreglernes Bestemmelse om den fælles Udløbstid ikke kom til Anvendelse i denne Omgang. Da det hverken ved Partsforhandlingerne eller ved Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken var muligt at opnaa Enighed om Vilkaarene for en Fornyelse, varslede Forbundet Strejke fra den 2. April. Forinden Konfliktens Iværksættelse greb Forligsmanden, Direktør Poul Sørensen, ind, men Forhandlingerne endte ogsaa her uden Resultat, idet Parterne var saa langt fra hinanden, at Forligsmanden ikke mente at kunne stille et Mæglingsforslag. Paa Borgmester Kapers Initiativ blev Strejken derefter udsat til den 9. April, og Forhandling mellem Parterne genoptaget, men hverken ved denne eller en senere fornyet Forhandling i Forligsinstitutionen var det muligt at enes om Lønspørgsmaalet, saaledes at Strejken, der omfatter 1600 Mand, traadte i Kraft paa nævnte Dag. Konflikten er blevet skærpet derved, at Dansk Arbejdsmandsforbund og 6 andre Forbund har sendt Sympatistrejkevarsler.

— — —

Mere Held havde Direktør Poul Sørensen med sine Forligsbestræbelser vedrørende Overenskomsten mellem *Rederiforeningen* og *Maskinmestrene*, der havde deponeret deres Opsigelser til 1. April, men efter Indgreb fra Forligsmanden udsattes Strejken til 8. April. Efter langvarige Forhandlinger i Forligsinstitutionen lod Forligsmanden Parterne vide, at deres Uoverensstemmelser faldt noget udenfor den Ramme, et eventuelt Mæglingsforslag kunde anlægge. Han stillede derfor Parterne det Forslag, at lade Afgørelsen træffe af en »*Frivillig Voldgift*«, bestaaende af 2 Mestre, 2 Redere og en af Den faste Voldgiftsret udpeget Opmand. Dette Forslag blev tiltraadt fra begge Sider, og den truende Konflikt var dermed bragt ud af Verden.

— — —

Af *Dansk Skotøjarbejderforbund* var der endvidere varslet Konflikt til 1. April overfor *Landsforeningen af Skomagermestre og Skotøjshandlere*, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen. Forligsinstitutionen greb ogsaa ind i dette Tilfælde, og ved de under Ledelse af Forligsmanden, Rigsadvokat Pihl førte Forhandlinger opnaaedes der Enighed om Fornyelse af Overenskomsten for de paagældende 350 Arbejdere.

— — —

Rigsadvokat Pihl har ogsaa ledet Forligsforhandlingerne angaaende Fornyelse af Overenskomsterne mellem *Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger* og *Slagteriarbejderforbundet* og *Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund*. Disse Overenskomster omfatter rundt 4800 Slagteriarbejdere og 100 Kedel- og Maskinpassere. Da de førte Forhandlinger endte resultatløse, og Forbundene derfor varslede Strejke fra 1. April, skete der Indgreb fra Forligsinstitutionens Side, og efter at den varslede Konflikt var udsat til den 8. April, tog Forligsmand Pihl fat paa Mæglingsarbejdet. Dette afsluttedes allerede den 1. April, hvor Forligsmanden stillede et Mæglingsforslag. Ifølge dette Forslag skulde de bestaaende Lønninger forhøjes med 7 pCt., og der skulde desuden gennemføres enkelte Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser. Forslaget blev vedtaget af Slagteriarbejderne med 2327 Stemmer mod 1319 (Stemmeprocent 77,3) og af Kedel- og Maskinpasserne med 86 Stemmer mod 4 (Stemmeprocent 90), men forkastet af Arbejdsgiverne med 71,4 pCt. Nej-Stemmer. Derefter kunde Strejken træde i Kraft den 8. April ved normal Arbejdstids Ophør.

Under Henvisning til, at vort Lands Økonomi nu lige saa lidt som i 1934 kan taale en langvarig Konflikt paa Slagterierne, der vilde lamme Baconeksporten til England, og dermed gribe forstyrrende ind i vore Handelsforbindelser med Udlandet, besluttede Regeringen omgaaende at fremsætte Forslag om Mæglingsforslagets Ophøjelse til Lov. Afstemningsresultatet forelaa den 7. April, og samme Dag fremsatte Regeringen sit Lovforslag, som blev færdigbehandlet og vedtaget af begge Ting den 8. April, saaledes at Arbejdet paa Slagterierne ikke blev afbrudt. Under Rigsdagsdebatterne gik Oppositionspartierne kraftigt ind for Konfliktens Bilæggelse ved tvungen Voldgift, men ikke mindst paa Grund af den Modstand, dette Krav mødte hos Fagforeningsrepræsentanterne paa Rigsdagen, blev et saalydende Forslag stemt ned, og Lovforslaget vedtaget i den af Regeringen foreslaaede Form. Det maa understreges, at Foreteelserne paa Rigsdagen i Forbindelse med dette Lovforslags Behandling og Vedtagelse har demonstreret Nødvendigheden og Betydningen af Fagorganisationernes Samling og Samarbejde indenfor den faglige Centralorganisations Ramme, og det er vort Haab, at *alle* Organisationer vil drage Lære heraf.

Den paa Rigsdagen vedtagne Lov har følgende Ordlyd:

LOV

om Afgørelse af den mellem Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger og Dansk Slagteriarbejderforbund samt Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund bestaaende Uoverensstemmelse.

(Vedtaget af Landstinget ved 3die Behandling den 8. April 1938 overensstemmende med Vedtagelsen i Folketinget.

§ 1:

Stk. 1. De Arbejdsoverenskomster, der omfattes af de som Bilag aftrykte, af Statens Forligsmand den 1. April 1938 stillede Mæglingsforslag, fornyes for det Tidsrum og med de Ændringer samt paa de Vilkaar, der indeholdes i Mæglingsforslagene.

Stk. 2. Er ny Overenskomst ikke tilvejebragt inden den Udløbstid, som herefter gælder for de omhandlede Overenskomster, men ønsker nogen af Parterne desuagtet, at vedkommende Overenskomst skal ophøre til Udløbsdatoen eller senere, maa de overenskomstmæssige Regler om Opsigelse m. v. iagttages.

§ 2.

Stk. 1. I det Tidsrum, for hvilket de i § 1 omhandlede Arbejdsoverenskomster fornyes ved nærværende Lov, er Iværksættelse af Lockout eller Strejke forbudt inden for det Omraade, som disse Overenskomster dækker.

Stk. 2. Overtrædelser af dette Forbud kan efter Begæring af en af Parterne eller efter Bestemmelse af Den faste Voldgiftsret optages til Behandling af nævnte Ret til Afgørelse efter Reglerne om ulovlige Arbejdsstandsninger i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919.

§ 3.

Denne Lov træder straks i Kraft, dog træder de Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster, i Kraft fra det Tidspunkt, fra hvilket de vilde have haft Gyldighed, hvis Mæglingsforslagene var blevet vedtaget.

Med Lovens Vedtagelse var Konflikten afværget, men for dette særlige og forholdsvis lille Overenskomstomraade, der som nævnt kun omfattede 100 Medlemmer under De samvirkende Fagforbund, var det altsaa ikke muligt at undgaa et Indgreb fra Lovgivningsmagtens Side.

— — —

Et andet vigtigt Arbejdsomraade, hvor det hidtil ikke har været muligt at naa en Forstaaelse, er Overenskomstforholdet for Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer beskæftiget ved *Land-, Skov-, Drænings- og Sukkerroearbejde.* Ved de Forhandlinger, der er ført i Underorganisationerne og senere i det saakaldte Mæglingsraad, der i Mangel af en fælles Arbejdsgiverorganisation i Landbruget erstatter Hovedorganisationerne, angaaende Landarbejdernes Overenskomster, opnaaedes ikke Enighed, og Forbundets Landarbejdergruppe udsendte derfor den 8. April 1. Varsel om Strejke for de henimod 20.000 Arbejdere. Overenskomsterne udløber ganske vist først den 1. Maj, men den i 1937 oprettede Hovedoverenskomst for Landbruget fastsætter en Uges længere Frist end efter Septemberforliget for Varsling af Konflikter, saaledes at første Varsel skal afgives med 14 Dages Frist. Ogsaa her vil man kunne regne med et snarligt Indgreb fra Forligsinstitutionens Side.

RUNDSKUE

D. s. F.'s REPRÆSENTATIONER. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa sit Møde den 4. April valgt Formanden for Kvindeligt Arbejderforbund, *Fru Fanny Jensen,* til Medlem af Den internationale faglige Centrals Kvindekomité, og Sekretær *Laur. Hansen* til Medlem af Bestyrelsen for Arbejdernes Oplysningsforbund. Begge Hverv var blevet ledige ved Fru Alvilda Andersens Død.

Endvidere indvalgte Forretningsudvalget Sekretær *Laur. Hansen* i Bestyrelsen for den socialdemokratiske Arbejderskole, hvor han afløser den tidligere Sekretær Chr. Brun.

Til Medlem af Eksportkredit-Udvalget i Stedet for Julius Hansen valgtes Hovedkasserer *Hans Jacobsen.*

D. s. F.'s FORRETNINGSUDVALG. Forretningsfører *Julius Hansen* er udtraadt af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg som Følge af sit Valg til Borgmester for Københavns Magistrats 2. Afdeling.

I Julius Hansens Sted indtræder første Suppleanten *Edm. Olsen,* Formand for Tobaksarbejderforbundet i Danmark, som Medlem af Forretningsudvalget.

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRAAD. Den 4. April afholdt Arbejderbevægelsens Erhvervsraad sit første Aarsmøde, hvor der blev aflagt Beretning og Regnskab over det svundne Aar.

Af den af Raadets Formand, Borgmester *P. Christensen,* aflagte Beretning fremgaar, at der i Aarets Løb var sket mange Henvendelser til forskellige Sider om aktuelle Erhvervsproblemer, og at Raadet overalt var blevet mødt med stor Forstaaelse. Raadet havde været repræsenteret ved alle Forhandlinger, der i 1937 var ført om Valutalov og Handelsaftaler, og Hovedhensynet for Repræsentationen havde været Beskæftigelsesspørgsmaalet.

Endvidere har Raadet udført et stort Arbejde med Hensyn til Fremme af Foranstaltninger til Byggeriets Ophjælpning og har endvidere haft Lejlighed til at udtale sig i mange Spørgsmaal.

Efter en kort Diskussion blev Beretningen godkendt.

Det økonomiske Grundlag, der blev lagt ved Raadets Start, var overholdt. Kontorchef *Niels Lindberg* forelagde Regnskabet, der enstemmigt godkendtes.

Til Formand genvalgtes Borgmester *P. Christensen,* og til Medlemmer af Forretningsudvalget Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Chr. Jensen,* Næstformanden *Knud V. Jensen,* Forbundsformændene *Axel Olsen,* Dansk Arbejdsmandsforbund, og *P. Andersen,* Smedeforbundet, Forretningsfører *I. M. Johansen* og Folketingsmand *Fr. Dalgaard.*

Resultatet af Afstemningen

over

Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938.

Arbejderne. **Forbund, der er tilsluttet De samv. Fagforbund i Danmark.** **Ved Urafstemning:**	Antal stemme-berettigede	Ialt afgivne Stemmer (indbefattet blanke og ugyldige)	Ja-Stemmer	Nej-Stemmer
Arbejdsmandsforbund, Dansk	101.762	53.779	42.258	11.521
Billedskærer- og Dekorationsbilledh.	201	181	177	4
Bødkerforbundet	271	209	175	33
Børsteindustriarbejderforbundet	450	293	136	153
Drejerforbundet	19	19	16	3
Elektrikerforbund, Dansk	3.691	2.149	1.883	258
Gartnerforbund, Dansk	27	20	4	16
Glarmestersvendenes Forbund	189	153	146	7
Glasarbejderforbund, Dansk	319	290	283	7
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet	926	531	494	34
Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk	575	406	258	148
Karetmagerforbund, Dansk	158	137	65	72
Keramisk Forbund	1.618	1.356	1.299	51
Kurvemagerforbundet	113	101	93	8
Kvindeligt Arbejderforbund.	4.992	3.977	3.796	154
Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk	533	476	448	28
Malerforbundet i Danmark	8.183	5.715	4.677	903
Murerforbundet i Danmark	7.525	4.790	3.257	1.533
Mølleriarbejderforbund, Dansk	809	612	384	228
Rebslageriarbejderforbund, Dansk	293	72	—	72
Riggernes og Sejlmagernes Forbund	91	87	77	10
Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skandinavisk	59	55	11	39
Skibstømrerforbund, Dansk	789	508	377	126
Skotøjarbejderforbund, Dansk	5.189	4.335	3.863	394
Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk	129	129	24	105
Snedkerforbundet i Danmark	10.164	6.805	6.261	544
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbundet	37	32	30	1
Stenhuggeriarbejderforbund, Dansk	513	359	345	14
Stukkatørernes Forbund	104	92	85	5
Textilarbejderforbund, Dansk	84	74	74	—
Træindustriarbejderforbundet	6,138	4.133	3.892	235
Tømrerforbund, Dansk	9.386	5.859	5.219	585
Ialt 32 Forbund.	**165.337**	**97.734**	**80.107**	**17.291**
Afstemningsprocent: 58,9.				
Udenfor De samv. Fagforbund.				
Glarmestersvendenes Fagforening i København	225	101	85	16
Murersvendenes Fagforening	3.115	2.255	1.864	391
Murerarbejdsmændenes Fagforening	1.590	1.175	834	341
Blikkenslagerforbundet i Danmark	2.045	942	729	213
Mælkeriindustriarbejdernes Forbund	20	17	14	3
Ialt udenfor De samv. Fagforbund	6.995	4.490	3.526	964
Tilsammen ved Urafstemning	**172.332**	**101.888**	**83.633**	**18.255**
Dansk Brolæggerforbund (ved kompetent Forsamling)	150	—	150	—
Kompetent Forsamling reduceret til	89	—	89	—
Afstemningsprocent ialt: 59,123.				
Samlet Resultat		**101.977**	**83.722**	**18.255**
pCt.		**100,0**	**82,1**	**17,9**

Arbejdsgiverne.	Ja Mill. Kr.*)	Nej Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
Dansk Arbejdsgiverforening	398,3	157,8	556,1
Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark	4,0	5,0	9,0
Sammenslutningen af Danmarks Bødkermesterforeninger	0,1	0,0	0,1
Ialt	**402,4**	**162,8**	**565,2**
pCt.	**71,2**	**28,8**	**100,0**

*) Tallene repræsenterer Beløbet af den udbetalte Arbejdsløn i Kr.

KOMMUNALE NØDHJÆLPSARBEJDER. I Folketinget har Socialminister Ludvig Christensen fremsat et Lovforslag om *Tilskud af den fælleskommunale Udligningsfond til mindre, kommunale Nødhjælpsarbejder,* som skal give Beskæftigelse til de af Kommunens arbejdsløse, herunder særlig arbejdsløshedsforsikrede, som vil være henvist til at søge Hjælp af Kommunen. Arbejdstiden skal være 36 og 30 Timer pr. Uge henholdsvis for Forsørgere og Ikke-Forsørgere, og der ydes af Udligningsfonden et Tilskud paa 50 Øre pr. Arbejdstime — dog ikke ud over 50 pCt. af Lønnen — ved de dertil anerkendte Arbejder.

Loven skal gælde i 2 Aar.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. For Februar Maaned viser Vareomsætningen med Udlandet en Merindførsel paa 11,8 Mill. Kr. mod 1,5 Mill. Kr. for Februar i Fjor. Indførselen havde en Værdi af 124 Mill. Kr. og Udførselen af 112,2 Mill. Kr. mod henholdsvis 117,8 og 116,3 Mill. Kr. i Februar 1937. Af Importstigningen falder 9 Mill. Kr. paa Køb af Transportmidler (Skibe) fra Udlandet. Mens Indførslen af mere bearbejdede Varer ikke er faldet synderlig i Forhold til i Fjor, er Værdien af indførte Raastoffer faldet meget stærkt, hvad der skyldes det stærke Prisfald paa Korn, Foderstoffer, Olier o. l. Udførselsværdien er paavirket af de faldende Priser paa Landbrugsvarer.

ENGROSPRISTALLET. Fra Januar til Februar faldt Engrospristallet med 2 Points og fra Februar til Marts ligeledes med 2 Points, og Tallet er nu 115 mod 120 ved Aarsskiftet (1935 = 100). Den største Nedgang viser Brændsel og mineralske Olier (fra 121 til 111) samt Foderstoffer (fra 126 til 121) og vegetabilske Levnedsmidler (fra 117 til 113).

Pristallet for Importvarer er gaaet ned fra 121 til 117 og for Eksportvarer fra 110 til 105. Pristallet for Hjemmemarkedsvarer, der holder sig mere konstant, er derimod kun gaaet ned fra 114 til 113.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa sit Møde den 4. April besluttet, at det *ordinære Repræsentantskabsmøde* afholdes Torsdag den 5. Maj, Kl. 10, i »Folkets Hus«, Enghavevej 40, i København.

Den foreløbige Dagsorden omfatter følgende Punkter:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskab for Aaret 1937.
3. Valg af en Dommersuppleant til Den faste Voldgiftsret i Stedet for Julius Hansen.

Umiddelbart efter Repræsentantskabsmødet afholdes *ordinær Generalforsamling* i Pensionskassen med følgende foreløbige Dagsorden:

1. Beretning og Regnskab for Aaret 1937.

Faglig Ungdoms Aarsmøde.

Den 3. April samledes Repræsentanter for 8000 Lærlinge og Ungarbejdere til det første Aarsmøde, som fandt Sted i Rømersgades Forsamlingsbygning i København. — Der var mødt ca. 150 Repræsentanter for Faglig Ungdoms Foreninger i København, endvidere Delegerede fra Lærlingeforeningerne i 13 Byer samt talrige Gæster fra Socialdemokratiet, D. s. U. og fra en lang Række Fagforbund. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret af sin Sekretær, *Eiler Jensen.*

Formanden, *Th. W. Petersen,* aabnede Mødet og bød Delegerede og Gæster velkommen.

Af Gæsterne talte først Sekretær *Eiler Jensen,* der bragte Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og gav Udtryk for den Interesse, hvormed Centralorganisationen følger det Skolingsarbejde, der finder Sted mellem de unge Arbejdere.

Børge Jacobsen hilste fra D. s. U., *Robert Nielsen* fra Fællesorganisationen, *Chr. Christiansen* fra Oplysningsforbundet og *H. C. Hansen* fra den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe.

Efter at Socialminister *Ludvig Christensen* havde holdt et bredt anlagt Foredrag om *Ungdommen og Lovgivningen,* der paahørtes med stor Interesse, aflagde Formanden en udførlig Beretning, hvoraf vi gengiver nedenstaaende Uddrag:

Det socialdemokratiske Parti har ved sin Forstaaelse og Støtte sikret sin Ungdomsbevægelse gode Kaar. For den faglige Ungdom har det derfor været klart, at Vejen frem laa i et Samarbejde med de faglige Organisationer. For Sekretariatet var Vejen derfor den lige til D. s. F., medens det for Afdelingerne gjaldt deres lokale Fagorganisation. Fra Oktober Maaned 1937 har vi rettet forskellige Henvendelser til D. s. F.s Forretningsudvalg. Henvendelserne resulterede i et Møde den 26. Oktober. I dette deltog Repræsentanter fra H. I. P. A., D. s. U., D. s. F. ved Sekretariatet og F. U. ved vort Forretningsudvalg. Paa Mødet var der god Stemning for Samarbejdet, men en hel Del Problemer meldte sig, særlig med Hensyn til en eventuel Konkurrence mellem D. s. U. og Faglig Ungdom. Man var enige om, at der maatte et Samarbejde i Stand mellem D. s. F. og F. U. For at udforme Reglerne for et saadant Samarbejde blev der nedsat et Udvalg mellem D. s. U. og F. U., og Resultatet af Udvalgets Arbejde var følgende Forslag:

1. Gensidig Repræsentation med D. s. F.
   a) D. s. F.s Repræsentant deltager i F. U.s Sekretariats-, Leder- og Aarsmøder.
   b) F. U. indbydes til at deltage i D. s. F.s Generalforsamlinger og Repræsentantskabsmøder (uden Stemmeret).

2. Økonomisk Støtte.
   a) Fast aarligt Tilskud fra D. s. F.
   b) Saafremt Punkt a ikke kan gennemføres, foranlediger D. s. F., at de enkelte Fagorganisationer yder faste aarlige Tilskud eventuelt i Forhold til Medlemstal.

Som det fremgaar heraf, er det i første Række Repræsentation, moralsk og økonomisk Støtte, den faglige Ungdom haaber paa. Naturligvis er der derunder en Række Detailspørgsmaal, som ogsaa kræver deres Løsning; men det vil komme, naar de to Organisationer har etableret det ønskede Samarbejde. D. s. F. bevilgede et større Beløb for at sikre Udgivelsen af Pjecen »Ungdom og Fagbevægelse«.

Forhandlingerne om Samarbejdet, der blev afbrudt grundet paa Overenskomstforhandlingerne, vil senere blive genoptaget og forhaabentlig føre til et heldigt Resultat.

Sekretariatet har afholdt en Række Møder, et Højskolekursus samt flere Ledermøder, ligesom 23 Studiekredse med 313 Deltagere har været i Gang. Faglig Ungdom tæller nu 7529 betalende Medlemmer fordelt paa 25 Afdelinger.

Der findes ialt 124 Afdelinger udenfor København, der delvis er inddraget i det landsomfattende Samarbejde. 13 Sekretariater i Lighed med det københavnske er dannet rundt omkring i de andre større Byer. Ialt tæller disse Afdelinger tæt op mod 5000 Medlemmer.

Beretning og Regnskaber godkendtes enstemmigt.

Fra de Delegerede fremsattes mange Ønsker om, at der snarest blev dannet en Landsorganisation for Faglig Ungdom, men Formanden og hele Forretningsudvalget svarede overfor disse Ønsker, at en »Landsorganisation« maatte virke efter de Linjer, Fagforbundene anlagde, saaledes som Elektrikerforbundet m. fl., og det Samarbejde, der foreløbig kunde blive Tale om, maatte ske mellem Sekretariaterne i de forskellige Byer, i fælles Virke for Medlemsbladet og ved Udveksling af Talere.

Efter at der var vedtaget en Resolution, hvori der udtales en Tak til Socialdemokratiet for det gennemførte Lovgivningsarbejde for Arbejderungdommen og fremsættes en Række Ønsker for Fremtiden, sluttedes Mødet med Taler af Formanden og Raadmand *Ib Kolbjørn,* der talte paa samtlige Gæsters Vegne.

— — —

Af den forelagte Beretning og den paa Mødet førte Diskussion fremgaar, at der nu er skabt Plan og Orden i Arbejdet for at organisere Lærlinge og Ungarbejdere og bibringe dem Forstaaelse af Fagorganisationens Betydning. Forbundene udfører et stort Arbejde for at tilvejebringe ordnede Løn- og Arbejdsforhold for Ungarbejdere, saaledes har Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i København allerede oprettet over 200 Overenskomster for Ungarbejdere, og dette i Forbindelse med det af de faglige Ungdomsorganisationer udførte Oplysnings- og Agitationsarbejde vil ikke forblive uden Virkning paa de unge Arbejdere den Dag, disse gaar over i de Voksnes Rækker.

Arbejdsløsheden i Marts 1938.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Marts Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag ialt 102.710 Arbejdsløse, d. v. s. 22,9 pCt. af det samlede Antal paa ialt 448.420 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

I Antal Arbejdsløse indgaar de Arbejdere, som beskæftiges ved Nødhjælpsarbejder i Henhold til Lov af 1. Maj 1937 og Lov af 27. Marts 1934. Ved Udgangen af Marts var 2904 Arbejdere beskæftiget ved saadanne Arbejder, svarende til 0,6 pCt. af samtlige Medlemmer i Arbejdsløshedskasserne.

Samtlige Fag:	1938 pCt.	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.
Januar	29,2	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5
Februar	27,7	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9
Marts	22,9[1])	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4
April		17,5	19,5	18,3	21,6	28,6
Maj		14,8	12,9	14,4	16,8	24,3
Juni		13,9	11,3	12,6	15,5	21,9
Juli		15,2	12,1	12,6	15,3	21,7
August		15,1	12,3	13,7	15,5	21,4
September		16,5	12,9	14,9	16,4	20,9
Oktober		19.2	16.3	17,3	18,2	23,2
November		23,5	20,0	21,7	22,3	25,7
December		34,6	30,3	31,7	30,3	37,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Ovenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1933.

	Antal Arbejdsløse pr. ultimo Marts 1938 [1])	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Marts 1938 [1])	Febr. 1938	Marts 1937	Febr. 1937
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt
1. Bygn.- og Møbel-Industri	5 383	34,9	41,2	28,1	32,8
2. Jernindustrien	3 777	15,2	16,0	15,0	15,6
3. Anden Industri m. v.	13 570	18,0	19,7	16,9	17,7
4. Handel	1 057	7,9	8,1	7,7	7,3
5. Arbejdsmænd	11 398	24,5	27,4	28,0	29,0
I alt	35 185	20,0	22,2	19,9	20,9
Provinsen:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	9 027	33,9	50,5	38,5	51,1
2. Jernindustrien	3 773	15,2	17,2	16,9	19,5
3 Anden Industri m. v.	12 036	17,7	19,4	17,0	18,3
4. Handel	1 152	7,0	6,9	7,1	6,9
5. Arbejdsmænd	41 537	30,4	38,8	49,0	53,1
I alt	67 525	24,8	31,2	34,3	38,2
Hele Landet	102 710	22,9	27,7	28,6	31,4

[1]) Foreløbige Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Antallet af Arbejdsløse og Arbejdsløshedsprocenten opgjort i foranstaaende Oversigt.

Fag	Antal Arb. pr. Februar 1938	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af			
		Febr. 1938	Januar 1937	Febr. 1937	Januar 1937
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	5 967	57,1	56,0	57,8	76.6
Hustømrere	4 789	50,7	55,8	48,2	52,3
Snedkere	3 426	33,2	37,0	27,4	29,9
Malere	4 443	56,0	61,8	53,8	61.5
Sadelmagere og Tapetserere	668	26,1	32,7	21,3	27,3
Blikkenslagere	1 000	38,7	38,4	28,3	29,6
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	211	16,4	17,2	16,2	19,2
Smede- og Maskinarb.	5 100	14,1	14,5	16,2	16,3
Formere	451	21,2	26,9	9,4	10,6
Elektrikere	890	24,2	21,6	24,7	21,2
Bageri- og Konditoriarb.	1 718	31,4	33,9	32,8	34,4
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	359	18,4	22,3	21,5	20,1
Bryggeriarbejdere m. fl.	878	12,9	15,1	9,5	10,9
Slagteriarbejdere	1 956	23,0	24,9	21,7	17,6
Tobaksarbejdere	1 417	16,0	16,5	17,3	18,3
Tekstilarbejdere	1 938	12,8	17,5	8,6	9,4
Skræddere	2 068	13,9	21,4	12,2	17,1
Hatte- og Buntmagere	225	14,3	16,2	12,9	14,7
Skotøjsarbejdere	1 597	31,7	33 2	25.9	27,4
Træindustriarbejdere	1 574	24,9	25,9	19,3	24,5
Karetmagere	154	13,3	14,9	16,1	17,0
Keramikere	200	9,6	11,9	4,3	5,3
Papirindustriarbejdere	34	1,9	2,4	2,0	2,0
Bogbindere	896	18,7	22.4	17,2	14,1
Typografer	692	10,1	8,6	11,8	11,7
Sømænd	1 456	33,6	33,0	30,5	31,1
Søfyrbødere	669	30,2	26,7	28,5	32,9
Kedel- og Maskinpassere	191	8,1	7,7	8,1	9,0
Kvindeligt Arbejderforbund	4 316	23,8	27,2	21,0	20,5
Handels- og Kontormedhj.	2 084	7,7	7,6	7,3	7,1
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	64 898	35,7	36,7	47.0	47,8
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	906	57,6	55,0	45,3	75,0
Andre Fag	7 057	21,1	22,3	23,3	25,1
I alt	124 228	27,7	29,2	31,4	33,0

NYT FRA UDLANDET

DE RUSSISKE FAGORGANISATIONERS OPTAGELSE I I. F. C. De under den faglige Internationale hørende Landsorganisationer, der hidtil har taget Stilling til Spørgsmaalet om den russiske Landsorganisations Optagelse i Internationalen, har med Undtagelse af Frankrig alle udtalt sig imod Optagelsen. Der foreligger nu Beretning fra Norge og Spanien, hvis faglige Landsorganisationer indtager en mere velvillig Holdning overfor Russerne.

Den *norske* Landsorganisations Drøftelse af Spørgsmaalet afsluttedes med Vedtagelsen af et Forslag, hvorefter den russiske Landsorganisation skal opfordres til at fremsende Anmodning om Optagelse paa Grundlag af de gældende Love og Beslutninger. Naar Indmeldelsen foreligger, skal der indkaldes til et ekstra Repræsentantskabsmøde, der skal vedtage de nødvendige Beslutninger for at imødekomme Russernes berettigede Krav med Hensyn til deres Repræsentation i Ledelsen. Endvidere skal dette Møde ogsaa tage Stilling til Russernes øvrige Krav. De nødvendige Ændringer af Internationalens Love skal saa forelægges til Godkendelse paa den førstkommende internationale Fagforeningskongres.

Den faglige Landsorganisation i *Spanien* er den første tilsluttede Organisation, som uden Forbehold gaar ind paa de af Russerne stillede Betingelser eller i hvert Fald ønsker at benytte dem som Forhandlingsgrundlag. Spanierne ønsker endvidere, at den russiske Landsorganisation skal indbydes til som Gæst at være repræsenteret ved det i Maj Maaned i Oslo stedfindende Repræsentantskabsmøde i I. F. C.

FERIELOVGIVNING I BELGIEN. I det belgiske Parlament er indbragt et Forslag til ny Ferielov, der paa afgørende Punkter ændrer Bestemmelserne i Ferieloven af 1936. For Tiden har kun saadanne Arbejdere Ret til Ferie med Løn i 6 Dage, som har været beskæftiget mindst et Aar i samme Virksomhed. Efter det nye Lovforslag skal Ferieretten ogsaa tilkendes Arbejdere, der har været beskæftiget kortere Tid hos samme Arbejdsgiver.

Endvidere foreslaas en Forlængelse af Feriens Varighed for Arbejdere med flere Aars Beskæftigelse. Efter 5 Aars Beskæftigelse hos samme Arbejdsgiver skal Ferien udgøre 7 Dage, efter 8 Aars Beskæftigelse 8 og efter 10 Aar 9 Dage. Unge Arbejdere under 16 Aar skal have Ret til det dobbelte Antal Feriedage.

ARBEJDSLØSHEDEN I SVERIGE. Ifølge de af svenske Fagorganisationer tilvejebragte Oplysninger var den 31. Januar 1938 af ialt 602.510 Medlemmer 109.634 eller 18,5 pCt. arbejdsløse mod 11,9 pCt. i den foregaaende Maaned og 18,5 pCt. ved Udgangen af Januar 1937.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvinder paa Rigshospitalet (Undervisningsministeriet.)

Undervisningsministeriet har under 28. Februar 1938 meddelt, at Ministeriet kan bifalde, at Timelønnen for de i *Rigshospitalets Vaskeri og Linnedmagasin* beskæftigede kvindelige Arbejdere fastsættes til 83 Øre, og at de bibeholder de hidtidige Begunstigelser med Hensyn til Ferie og Løn under Sygdom m. v.

Den forhøjede Løn træder i Kraft fra 1. April 1937 at regne, og Sagen skulde dermed være afsluttet i denne Omgang for Kvindeligt Arbejderforbunds Vedkommende.

Kvinder hos A/S Sækkelejekompagniet.

Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen behandlede man den 28. Februar en Klage over en ulovlig Arbejdsstandsning hos *A/S Sækkelejekompagniet*. Det drejede sig om 21 kvindelige Arbejdere. Man enedes om at bilægge Sagen paa følgende Maade:

»Arbejdet genoptages Tirsdag den 1. Marts ved normal Arbejdstids Begyndelse. Under Forudsætning af, at dette sker, frafalder Aktieselskabet videre Forfølgning af den rejste Klage over Arbejdsstandsningen med, at hver af de i Strejken deltagende Arbejdersker betaler en Bod til Aktieselskabet paa 10 Kr., der tilbageholdes ved hver enkelt Arbejderskes ugentlige Udbetaling med Kr. 2,50 pr. Uge i 4 Uger.

Saa snart Arbejdet er genoptaget, optages Forhandling om Prisen for det omhandlede Parti Sække. Forsaavidt Enighed ikke opnaas i Løbet af 3 Dage, forbeholder Kvindeligt Arbejderforbund sig at kræve Spørgsmaalet videre behandlet efter Regler for Behandling af faglig Strid«.

Fra Kvindeligt Arbejderforbund er der senere modtaget Underretning om, at Sagen er gaaet i Orden ved de lokale Forhandlinger, idet Kvinderne ved det omstridte Arbejde vil faa Timelønnen garanteret (86 Øre). Samtidig har Aktieselskabet eftergivet Kvinderne den dem idømte Bod.

Kvinder hos A/S Bladkompagniet.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Februar behandlede man en Klage over, at *A/S Bladkompagniet* havde overflyttet nogle Buddistrikter fra Klasse b) til Klasse a), eller sagt med andre Ord, fra den højere til den lavere Lønklasse.

Man enedes om at henvise Sagen til Afgørelse ved en faglig Voldgift og at anmode Professor juris Oluf H. Krabbe om at paatage sig Hvervet som Opmand i denne Voldgift.

A/S Bladkompagniet erklærede at ville udsætte Effektueringen af den omtalte Overflytning, indtil Afgørelsen fra den faglige Voldgift maatte komme til at foreligge, idet det dog er en Forudsætning, at den faglige Voldgift fremmes mest muligt.

— — —

Ved et Voldgiftsmøde den 9. Marts 1938 i Sagen mellem Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Bladkompagniet opnaaedes Enighed om følgende:

»Parterne er enige om, at Overgang fra Lønklasse b) til Klasse a) kan besluttes af Bladkompagniet, naar Antallet af Blade, der omdeles i tæt Bebyggelse, udgør mindst 75 af vedkommende Buds samlede Antal Blade. Kvindeligt Arbejderforbund har Paataleret i Tilfælde af Tvist om, hvorvidt Kompagniets Beslutning om Overførelse fra Klasse b) til Klasse a) i Henhold til ovenstaaende har været berettiget.

For de ved den ny Overenskomsts Ikrafttræden beskæftigede Bude kan den personlige Lønning ikke nedsættes under den før Overenskomstens Ikrafttræden gældende Aflønning pr. Blad«.

Smede- og Maskinarbejdere hos Firmaet Oluf og Ferd. Schæbel.

En Klage over en uvarslet Arbejdsstandsning ved noget Rørlægningsarbejde paa Frederiksberg Hospital, der udføres af *Firmaet Oluf og Ferd. Schæbel,* blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 5. Marts.

Det drejede sig om 2 forskellige Entrepriser, og Smedeforbundets Afdeling 9 havde forbudt 2 Medlemmer af Blikkenslagernes Fagforening at foretage det Arbejde, som Smedene havde paabegyndt, og Arbejdet havde derfor ligget stille i nogle Dage.

Paa Fællesmødet enedes man om en Omgruppering af Smedeforbundets Medlemmer, og naar der samtidig skulde flere Mand paa samme Arbejde, var man indforstaaet med, at de 2 Medlemmer af Blikkenslagernes Fagforening gik i Arbejde.

Et tilbagestaaende Spørgsmaal, om Arbejdsgiveren i Henhold til Septemberforligets § 4 var forpligtet til at lade et af Smedeforbundets Medlemmer foretage Arbejdet paa Frederiksberg Hospital nu eller senere, henvistes til Afgørelse efter Regler for Behandling af faglig Strid med Direktør P. Sørensen som Opmand.

Sagen er dermed afsluttet, idet Arbejdsgiverforeningen frafaldt at føre Sagen til Den faste Voldgiftsret.

Husassistenternes Forbund (Fagforeningen for Husmedhjælpere og Portører ved Statens Hospitaler) og Rigshospitalet.

Forholdet paa Rigshospitalet er nu bragt endelig i Orden, idet Lønningerne til Portører og Husmedhjælpere fra 1. April 1937 er fastsat saaledes:

Portører:

Tidligere Løn:		Nuværende Løn:
69 Kr.	1. Aar	79 Kr. mdl.
75 -	2. -	83 - -
81 -	3. -	87 - -
87 -	4. -	92 - -
87 -	5. -	97 - -
97 -	efter 10 Aar	107 - -

Husmedhjælpere:

47 Kr.	1. Aar	50 Kr. mdl.
52 -	2. -	55 - -
57 -	3. -	60 - -
62 -	4. -	65 - -
67 -	5. -	70 - -
77 -	efter 10 Aar	80 - -

Med Hensyn til de øvrige af Fagforeningen for Husmedhjælpere og Portører ved Statens Hospitaler stillede Krav henholder Ministeriet sig til de i Skrivelse af 25. November 1937 fremsatte Udtalelser angaaende de enkelte Spørgsmaal. Disse Udtalelser er følgende:

»Boliggodtgørelsen forhøjes til 35 Kr. maanedlig.

Der er taget Forbehold med Hensyn til Kravet om Eneværelse for alle ansatte.

8 Timersdagen indføres. For Husmedhjælpere dog først efterhaanden, i Tilslutning til den Del af Sygeplejerskepersonalet, for hvilken Nedsættelsen gennemføres. For Portørernes Vedkommende maa det findes rimeligt, at 8 Timers Dagen indføres under et for dem alle.

Overtidsbetalingen fastsættes til 1 Kr. 25 Øre pr. Time for Portører og 1 Kr. pr. Time for Husmedhjælpere, uden Hensyn til Tidspunktet.

Til Portører, der afløser Tjenestemænd paa Vagt, gives et Tillæg af 1 Kr. 25 Øre pr. Vagt.

Forsaavidt Husmedhjælpere og Portører ved deres Tiltrædelse paa Rigshospitalet ikke staar som Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, vil de paagældende straks ved Tiltrædelsen af Hospitalet blive opfordrede til at forsikre sig mod Arbejdsløshed paa den anførte Maade, og hvis de nægter dette, kan de ikke forblive i Hospitalets Tjeneste udover 3 Maaneder.

Noteringen i Porten begynder først Kl. 2 Nat.«

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. .·. Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 20 * KØBENHAVN DEN 1. MAJ 1938 * 34. AARGANG

Den 1. Maj 1938.

Arbejdernes internationale Festdag, den første Maj, staar i den almindelige Bevidsthed som den Dag, hvor Arbejderne i alle frie Lande samles for at demonstrere for deres Krav og for Tanken om Arbejderklassens internationale Solidaritet.

Da Majdagen indstiftedes i Aaret 1889, altsaa for omtrent 50 Aar siden, erholdt den Karakter af en Demonstration for lovfæstet Arbejderbeskyttelse og navnlig for Indførelse af en 8 Timers Arbejdsdag. Men med Arbejderbevægelsens fremadskridende Udvikling, med dens voksende Magt og stadig større Indflydelse er Majdagens oprindelige Krav efterhaanden blevet udvidet til Kravet om en socialdemokratisk Reformpolitik paa alle Omraader af det økonomiske, sociale og politiske Liv.

Arbejdstidsspørgsmaalet er ikke løst med 8 Timersdagens Indførelse, som tilmed endnu ikke er gældende for alle Arbejdere i Virksomheder med Døgndrift. De ændrede økonomiske og sociale Forhold i Forbindelse med det uopholdelige tekniske Fremskridt kræver en yderligere Forkortelse af Arbejdstiden, og Fagbevægelsen har derfor baade nationalt og internationalt rejst Kravet om Indførelse af en 40 Timers Arbejdsuge. Dette Krav har ogsaa faaet Tilslutning fra de danske Fagorganisationer, der ganske naturlig er klar over, at dette er et meget dybtgaaende Krav, hvis Virkeliggørelse møder store Vanskeligheder i det praktiske Liv, ikke mindst i et lille Land som Danmark, der i saa mange Henseender er afhængig af Forholdene ude i den store Verden. Ikke desmindre har vi stadig dette Maal for Øje og arbejder os nærmere henimod det. Saaledes maa Loven om Forbud mod Overarbejde samt Ferieloven, som i deres Virkninger gaar videre end de tilsvarende Love i noget andet Land, betegnes som effektive Skridt til en yderligere Nedsættelse af Arbejdstiden samtidig med, at begge disse Loves Gennemførelse vil give Beskæftigelse til en Del af vore arbejdsløse. De danske Fagorganisationer vil fortsætte deres Bestræbelser for at faa indført en kortere Arbejdstid, selv om de er paa det rene med, at det ikke er muligt at afskaffe Arbejdsløsheden ad den Vej.

Arbejdsløsheden er et af de Problemer, hvis Løsning trænger sig stærkest paa. I Erkendelse af, at Forsorgen for de arbejdsløse ikke er nok og at Arbejde er bedre end Understøttelse, er der i sidste Rigsdagssamling vedtaget en Lov vedrørende Iværksættelse af et omfattende Boligbyggeri, for hvilket Formaal der stilles omtrent 100 Millioner Kr. til Raadighed. Endvidere er der gennemført en Lov om Beskæftigelse for unge og langvarigt arbejdsløse. Gennemførelsen af disse Love vil formentlig medføre en mærkbar Nedgang i Arbejdsløsheden allerede i indeværende Aar. Dette Lovgivningsarbejde, der paa effektiv Maade supplerer Fagforeningernes Arbejde for en Forbedring af Arbejdernes Kaar, demonstrerer bedre end mange Ord Betydningen af det snævre Samarbejde mellem Fagbevægelsen og Socialdemokratiet samt Nødvendigheden af at fortsætte og yderligere underbygge denne Samvirken i hele det arbejdende Folks Interesse. Men Forudsætningen for, at dette kan ske, og at Arbejderne fremdeles kan hævde deres nuværende Indflydelse og Rettigheder, er en enig og fasttømret Arbejderbevægelse. Det gamle Slagord: Enighed gør stærk, staar fremdeles ved Magt, og derfor bør Arbejderne nu som før bekæmpe ethvert Forsøg paa at føre Splittelse og Mistillid ind i deres Rækker.

Den 1. Maj demonstrerer de socialdemokratiske Arbejdere ikke blot for deres materielle Krav. Majdemonstrationen er tillige en Tilkendegivelse af, at de danske Arbejdere staar Vagt omkring Demokrati og Folkestyre og af al Magt vil bekæmpe de Strømninger, som herhjemme gennem en hensynsløs og demagogisk Agitation søger at modarbejde Regeringen og Regeringspartierne og dermed Demokratiet som Helhed. Besjælet af et blindt Had til den socialdemokratiske Arbejderbevægelse og mod en Reformpolitik, der først og fremmest tager Hensyn til den brede Befolknings Interesser, søger visse Kredse af Godsejere og Storkapitalister og deres betalte Haandlangere at vinde Tilhængere for et politisk Diktatursystem, som i adskillige Lande har ført til fuldstændig Undertrykkelse af alle Partier og Organisationer udenfor det herskende Parti og til Ophævelse af enhver Frihed og Ret samt

til en betydelig Sænkning af den arbejdende Befolknings Leveniveau. De danske Arbejderorganisationer kræver, at disse friheds- og folkefjendtlige Bestræbelser holdes nede med haard Haand. I vort Land er der ikke Rum for de fra Udlandet importerede Ideer, for Diktatur og Undertrykkelse af enhver Menneskeret. Her skal Demokrati og Folkefrihed bevares i sit fulde Omfang.

Paa Majdagen demonstrerer de danske Arbejdere endvidere mod de fascistiske Staters Voldspolitik og Overfald paa andre Lande, der i stadig større Udstrækning truer Verdensfreden. Paa denne Dag ønsker de tillige at give Udtryk for deres Solidaritet med det spanske og kinesiske Folk i dets heltemodige Kamp for national Selvstændighed, der trues af de fascistiske Stater. Foreteelserne i Spanien, i Kina og Østrig viser tilfulde Sandheden af de Ord, at Fascisme betyder Krig. Med Henblik herpaa har de danske Arbejdere saa meget større Grund til at bekæmpe de spredte Bevægelser, som efter udenlandsk Mønster herhjemme søger at indføre de fascistiske og nazistiske Voldsmetoder med det Formaal at knægte den frie Arbejderbevægelse. Heroverfor gælder det om at tilkendegive vor ubøjelige Vilje til at forsvare Folkestyre og Folkefrihed, at bevare og udbygge Arbejderbevægelsens nuværende Indflydelse paa Samfundsforholdenes Udvikling for derigennem at skabe de bedst mulige Levevilkaar for hele det danske Folk.

Loven om Beskæftigelse af arbejdsløse.

Det var paa Forhaand at vente, at den nu afsluttede Rigsdagssamling skulde blive langt mindre omfattende i Henseende til vedtagne Love end Samlingen 1936—37 umiddelbart efter Landstingsvalget.

Naar man tager *Antallet* af Love, er der da ogsaa en mindre Difference, idet Samlingen 36—37 opviste 113 Love, medens den nu afsluttede 37—38-Samling viser 95 gennemførte Love. Gør man derimod Lovenes *Værdi* op, er der ikke megen Forskel.

Lad os nævne enkelte af de vedtagne Love for at illustrere Rigsdagsarbejdets Betydning for den danske Arbejderbefolkning.

Brændselshjælpen gav de arbejdsløse og Invalide- og Aldersrentenydere en haardt tiltrængt Hjælp til Indkøb af Brændsel.

For et Tidsrum af 2 Aar stilles der *25 Millioner til Raadighed i Form af Kort* for de arbejdsløse til Hjælp ved Indkøb af Kød, Flæsk og Mælk.

Ulykkesforsikringsloven er blevet forbedret, idet Antallet af Erhvervssygdomme, der giver Adgang til Erstatning, er forøget.

De storstilede *Byggelove* med deres sociale Tendens overfor de børnerige Familier er gennemførte.

Ferieloven, den største Erobring siden 8-Timersdagens Indførelse, er bragt i Hus. Intet andet Land har den saa god.

Til Fremme af danske Erhvervsinteresser stilles fortsat en Eksportkredit paa 70 Millioner Kr. til Raadighed.

Den nye Lov om *Retsforholdet mellem Arbejdsgivere og Funktionærer* i private Erhvervsvirksomheder er gennemført i en Form, der væsentlig afviger fra de Konservatives Forslag.

Tjenestemændene har opnaaet et Løntillæg paa ialt 11 Millioner Kr.

Af yderligere Betydning er den gennemførte *Lov om Beskæftigelse af arbejdsløse.* Denne Lov sammenfatter to tidligere Love, nemlig den saakaldte *30 Millioner Kroners* Lov og Loven om Tilskud i Anledning af Ungdomsarbejdsløsheden. For den sidste Dels Vedkommende er der sket en Del Omkalfatring med det Formaal at gøre Ungdomsforanstaltningerne mere effektive end tidligere. Da denne nye Lov maa siges at være af væsentlig Interesse, og vi ikke tidligere har omtalt den i Enkeltheder, skal vi i det efterfølgende nærmere omtale dens Indhold.

Loven er opdelt i *fire* Hovedafsnit, hvortil knytter sig en særlig Indledningsparagraf. De fire Afsnit er: 1) *Nødhjælpsarbejder,* 2) *Beskæftigelsesforanstaltninger,* 3) *Ungdomsforanstaltninger* og 4) *Almindelige Bestemmelser.*

I Lovens Paragraf 1 bestemmes det, at der skal oprettes en *Beskæftigelses-Central,* der dels skal administrere Loven, dels være raadgivende for Socialministeren i Spørgsmaal om Beskæftigelse. Denne Beskæftigelsescentral vil væsentligst komme til at bygge paa det allerede eksisterende Beskæftigelseskontor og sikkert faa samme Ledelse. I Tilknytning til Centralen nedsættes et *Beskæftigelsesudvalg* med Departementchefen i Socialministeriet som Formand. De øvrige Medlemmer er følgende: Beskæftigelsescentralens Leder, Arbejdsdirektøren, en Arbejdsgiver (valgt blandt Arbejdsgiverne i Arbejdsløshedsfondens Bestyrelse) og en Arbejderrepræsentant, udpeget af De samvirkende Fagforbund. Dette Udvalg skal afgøre, hvorvidt et Arbejde er egnet til Udførelse efter denne Lov.

Nødhjælpsarbejder.

Til Nødhjælpsarbejder — *Arbejder som ellers ikke for Tiden vilde være blevet bragt til Udførelse* —, som iværksættes af Kommuner eller private Institutioner, der nyder offentlig Støtte, ydes der af Arbejdsløshedsfonden Tilskud paa *40 pCt. af Arbejdslønnen,* idet Procenten dog kan forhøjes til 50, naar det drejer sig om langvarigt arbejdsløse eller unge arbejdsløse, som efter Arbejde i en Ungdomsforanstaltning henvises til dette Arbejde.

Beskæftigelsesforanstaltninger.

Staten yder Tilskud til følgende Formaal:

1) Til Statsarbejder,
2) til kommunalt iværksatte Arbejder, der skal modvirke Arbejdsløsheden, og som ikke *alene* tjener lokale Interesser, og
3) i særlige Tilfælde til Iværksættelse af Arbejder fra saadanne private Institutioner, som nyder offentlig Støtte.

For alle tre Kategoriers Vedkommende gælder

den Grundregel, som findes i Lovens Paragraf 3, Stk. 2. Det hedder i denne Bestemmelse:

»Kun Arbejder af en saadan Karakter eller af et saadant Omfang, at de af økonomiske Grunde ikke eller ikke for Tiden kunde forventes iværksat og som Staten ud fra almene Hensyn har Interesse i at støtte, kan komme i Betragtning. Det er derhos en Betingelse, at Arbejderne i alt væsentligt udføres med Anvendelse af indenlandske Materialer, samt at der ved Arbejdernes Planlæggelse tages Hensyn til de arbejdsløses faglige og tekniske Uddannelse.«

Loven paalægger Beskæftigelsescentralen at rette Henvendelse til saavel de offentlige Myndigheder som de private Institutioner, der har Mulighed for at sætte Arbejde i Gang, for at faa dem til at iværksætte Arbejde.

Ved de i dette Afsnit omtalte Foranstaltninger kan kun beskæftiges langvarigt arbejdsløse, »som paa Grund af langvarig Arbejdsløshed maa antages at have ringe Mulighed indenfor en nærmere Fremtid at komme i Arbejde paa normal Maade, saaledes at det som Regel skal være en Betingelse, at paagældende ikke har haft Arbejde i 10 Maaneder i Løbet af de sidste to Aar.« Der gøres dog en Undtagelse med unge arbejdsløse fra Ungdomsforanstaltningerne.

Hvis der kræves Anvendelse af særlig kvalificeret Arbejdskraft, kan man eventuelt gaa bort fra Bestemmelsen om de langvarigt arbejdsløse i disse Tilfælde.

Det Tilskud, som Kommunerne kan faa, skal fastlægges efter rimelig Hensyntagen til det Omfang, i hvilket Kommunens egne arbejdsløse bliver beskæftigede.

Ungdomsforanstaltningerne.

Til Indledning for dette Afsnit i Loven bestemmes det, at der nedsættes et særligt *Ungdomsudvalg*, der skal 1) bistaa Beskæftigelsescentralen ved Administrationen af Bestemmelserne om Ungdomsforanstaltninger, 2) være raadgivende for Socialministeren, Beskæftigelsescentralen og Arbejdsdirektøren i Spørgsmaal om Beskæftigelse og Uddannelse af unge arbejdsløse. Det bestaar af en Formand, som Socialministeriet udpeger, samt af 4 af Rigsdagen valgte Repræsentanter.

Ungdomsudvalget tiltræder Beskæftigelsesudvalget ved Behandling vedrørende de unge arbejdsløse.

Der er ikke, som i den gamle Lov, sat en bestemt Grænse for, hvad der maa ydes til den enkelte Foranstaltning. Det fastslaas blot, at Staten kan yde Tilskud til »Kommuner, Foreninger eller andre egnede Organer«, der sætter særligt Ungdomsarbejde i Gang. Endvidere kan Udvalget selv fremsætte Forslag om Iværksættelse af egnede Foranstaltninger for *Statens* Regning.

Ungdomsudvalget skal hjælpe til ved Tilsynet med Foranstaltningerne, et Omraade, der i nogen Grad har været forsømt under den gamle Lov.

Normalt skal Foranstaltningerne bygges saaledes op, at de unge i 48 Timer ugentlig er beskæftiget ved Arbejde, Undervisning og Sport. Mindst de 28 Timer skal være Arbejde, og da i første Række produktivt Arbejde, om muligt ogsaa af faglig Karakter. Undervisningen skal »anlægges efter praktiske Krav.«

Det Tidsrum, i hvilket en ung arbejdsløs skal opholde sig ved Foranstaltningen, maa normalt ikke være mindre end 6 Maaneder eller *mere* end 12 Maaneder. — De unge skal almindeligvis være i Alderen fra 18—22 Aar, og det skal være saadanne, som enten selv ønsker at deltage, eller som »har været uafbrudt ledige i over 4 Maaneder, eller ikke har haft Arbejde i 10 Maaneder i Løbet af de sidste 2 Aar, dog at der for disse sidste som Regel skal være hengaaet mindst 3 Uger siden sidste Arbejdsophør.«

Under Hensyn til disse Bestemmelser kan den unge ikke med Rette vægre sig ved at deltage i en af Ungdomsforanstaltningerne. Hvis han bortvises herfra og Bortvisningen godkendes som berettiget af Beskæftigelsescentralen, mister han sin Understøttelsesret.

Til Gengæld er de økonomiske Vilkaar ogsaa langt bedre end i den gamle Lov. Det hedder herom:

»Der ydes Deltagere et fast Beløb af ikke over 14 Kr. pr. Uge til Dækning af Udgifter til Kost og Logi. Herudover udbetales der Deltagerne et Arbejdsvederlag, der normalt skal andrage 13—16 Kr. pr. Uge. Vederlaget for den enkelte Deltager kan — under Hensyn til hans Forhold i det hele — med Ungdomsudvalgets Samtykke nedsættes eller forhøjes. For saa vidt Arbejdet er egnet til Udførelse i Akkord, kan der i Stedet for det faste Beløb og Arbejdsvederlaget udbetales Deltagerne et Akkordvederlag, der fastsættes efter en Fortjeneste paa indtil 36 Kr. for 30 Timers normalt Arbejde.«

— Naturligvis er det imod disse særdeles rimelige Bestemmelser, Oppositionen fra *Venstre* har rejst sig!

For at hjælpe den unge til en vis Opsparing, er en Bestemmelse herom indflettet i Loven. Det fastlægges, at en Trediedel af Arbejdsvederlaget — eller under Akkord en Trediedel af Akkordfortjenesten over 14 Kr. — af Foranstaltningens Ledelse skal hensættes i en Sparekasse, og Beløbet maa almindeligvis først udbetales, naar Deltagerne forlader Foranstaltningen.

Endelig er det bestemt, at unge arbejdsløse, der paa tilfredsstillende Vis har deltaget i en Ungdomsforanstaltning, skal have Adgang til at blive henvist til enten Nødhjælpsarbejder eller Arbejder for langvarigt arbejdsløse, saa vidt gørligt i 6 Maaneder efter at Deltagelsen i Ungdomsforanstaltningen er ophørt.

Almindelige Bestemmelser.

Enkelte af de almindelige Bestemmelser er allerede nævnt under den foregaaende Omtale af Lovens Bestemmelser. Vi nævner endnu enkelte:

Ved Nødhjælpsarbejder og Arbejder for langvarigt arbejdsløse skal Arbejdstiden fastsættes til 36 Timer pr. Uge. Arbejdstiden maa i ethvert Tilfælde fastsættes saaledes, at de beskæftigede Arbejdere ikke samtidig kan oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Lønnen skal være den overenstkomstmæssige. Findes ingen Overenskomst, sluttes en Særoverenskomst.

Hvis Arbejdsstedet ligger langt fra den arbejdsløses Bopæl, kan Beskæftigelsescentralen dække Befordringsudgiften og eventuelt Udgifter til Logi.

Kun arbejdsløse, som henvises af den offentlige Arbejdsanvisning, kan beskæftiges. Det hedder endvidere, — navnlig naturligvis med Henblik paa Arbejdsmændene, — at »under iøvrigt lige Forhold skal der ved de i Paragraferne 2—3 (Nødhjælpsarbejder, langvarigt arbejdsløse) omhandlede Arbejder fortrinsvis beskæftiges Forsørgere, der er Medlemmer af det eller de Fags Arbejdsløshedskasse, under hvis Arbejdsomraade det paagældende Arbejde henhører, saaledes at der herved tages rimeligt Hensyn til den paa Egnen herskende Arbejdsløshed.«

Beskæftigelsescentralen skal ved Samarbejde med Arbejdsanvisningen og med Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne virke for Fremskaffelse af normalt Arbejde til de Deltagere, der har Vilje og Evne til at deltage i saadant Arbejde.

Arbejde ved de i Henhold til Paragraferne 2—3 iværksatte Foranstaltninger er at betragte som Arbejde indenfor vedkommende Fag i den i Arbejdsløshedslovens Paragraf 10, Stk. 2 omhandlede Betydning.

Midlerne.

Af den tidligere 30-Millioner-Lov er der endnu i dette Finansaar et væsentligt Beløb tilovers. Det drages naturligvis ind under den nye Lov, og endvidere stilles der i samme Finansaar yderligere 10 Millioner Kr. til Raadighed. Fremtidig skal Bevillingerne optages paa de aarlige Finanslove.

Til Ungdomsforanstaltninger bevilges der aarligt et Beløb paa 2 Mill. Kr.

Pengene fremskaffes væsentligst ved Udstedelse af rentebærende Statsobligationer.

Saalænge Arbejdsløsheden eksisterer, er en Lovgivning af denne Karakter nødvendig. Naturligvis er normalt Arbejde langt at foretrække, men i Tider som disse maa Nødvendigheden af særlige Foranstaltninger desværre indrømmes. Det er da en værdifuld Lovgivning, der hermed videreføres og for Ungdomsforanstaltningernes Vedkommende nyformes. Et nyt Udtryk for det Initiativ, som den siddende socialdemokratisk-radikale Regering udfolder overfor det vanskelige Arbejdsløshedsproblem.

Kommunisterne og Statsindgrebet i Slagterikonflikten.

Gennem de senere Aar har Kommunisterne foretaget adskillige mildest talt ejendommelige Svingninger. Den sidste er sket i Forhold til Statsindgreb i Arbejdskonflikter.

Som bekendt har Kommunisterne siden 1933 skummet af Raseri over Statsindgrebene, uanset om en Lockout paa Kravet om store Lønreduktioner afværgedes som i 1933, eller et af Arbejdsgiverne forkastet Forligsmandsforslag ophøjedes til Lov, som i 1937.

Da Rigsdagen i Fjor behandlede Regeringens Forslag om Lovfæstelse af Mæglingsforslaget og Forbud mod Lockouter og Strejker indenfor de paagældende Overenskomstomraader, udtalte Aksel Larsen »*det er principielt farligt at afgøre Arbejdsstridigheder paa den Maade, det her sker.*« »*Jeg anser det ikke for berettiget at lovgive om disse Forhold*«, udtalte A. L. videre. Ved Statsforanstaltninger »lægges Loft over Lønningerne, og man »forhindrer, at de stiger de to kommende Aar, forhindrer Strejke og lign., hvorved man kunde tvinge Lønningerne i Vejret«. Senere hævede han sig til følgende Højder: »Det maa ogsaa efterhaanden blive anerkendt som rigtigt, navnlig i Socialdemokratiet, at det er farligt at berøve Arbejderne Tilliden til deres egne Organisationer, og at det i denne Henseende *er en Forbrydelse at byde dem Regeringsforanstaltninger*, hvorved der lægges Loft over deres beskedne Lønninger —«

I Aar stillede Aksel Larsen sig paa det stik modsatte Standpunkt. Regeringsforslaget til Løsning af Slagterikonflikten var principielt nøjagtig det samme som i Fjor: Ophøjelse til Lov af et Mæglingsforslag, som Arbejdsgiverne havde forkastet og Arbejderne vedtaget. Aksel Larsen udtalte nu:

»*Jeg tror ikke, man kan vende sig imod, at Staten overhovedet beskæftiger sig med disse Spørgsmaal*«. »Som Situationen har udviklet sig, er der *ingen Vej uden om* at lovfæste Forligsmandens Mæglingsforslag i Slagterikonflikten — *jeg ser i hvert Fald ingen anden farbar Vej* —«. Ja, Aksel Larsen var endda saa ivrig for Statsindgrebet, at han udtalte:

»Det vil i allerhøjeste Grad forøge og uddybe ikke alene Slagteriarbejdernes, men hele Arbejderklassens Mistillid til Staten, Regeringen og Rigsdagen, hvis man ikke nu lovfæster det Mæglingsforslag, Slagteriarbejderne har vedtaget —«.

— — —

Mon ikke disse Luftspring snart har taget Pippet fra Aksel Larsens og Partners Partifæller, ikke paa Grund af »Springenes« Elegance, men tværtimod paa Grund af den Klodsethed, hvormed de udføres.

RUNDSKUE

ARBEJDSKONFERENCEN I GENEVE. De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg har til Repræsentant for de danske Arbejdere ved Arbejdskonferencen i Genève i Juni Maaned udpeget Næstformanden, *Knud V. Jensen* og til Raadgiver Formanden for Skræderforbundet, *Josef Andersson.*

LANDARBEJDERNES OVERENSKOMSTFORHOLD. Den 21. April havde Forligsmanden, Rigsadvokat *Pihl*, indkaldt Parterne i Landarbejderkonflikten til orienterende Møde i Forligsinstitutionen. Man enedes her om Nedsættelse af en Række Udvalg angaaende de forskellige Arter af Landbrugsarbejde, der omfattes af de opsagte Overenskomster. Natten mellem den 25. og 26. April afsluttedes Forhandlingerne med, at Forligsmanden stillede et Mæglingsforslag, som Parterne nu skal tage Stilling til.

EN KOMMISSION ANGAAENDE LANDARBEJDERNES FORHOLD. Statsministeren har nedsat en større Kommission til Undersøgelse af Landarbejdernes Forhold. Den skal overveje, hvilke Foranstaltninger og Forbedringer i Arbejdsvilkaarene, der kan foretages for at sætte Landbruget i Stand til at fastholde den for Produktionen nødvendige Arbejdskraft. Desuden skal Kommissionen behandle Spørgsmaalet om en Ændring af Bestemmelserne i Loven om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere for saaledes at tilvejebringe Forslag til praktisk Løsning af nævnte Problemer og Forslag til Ændringer i den nævnte Lov.

Kommissionen, hvis Formand er Rigsadvokat *F. Pihl*, bestaar iøvrigt af Repræsentanter for de paagældende Ministerier, de interesserede Institutioner og Landbrugets Organisationer. Dansk Arbejdsmandsforbunds Landarbejdergruppe er repræsenteret ved Forretningsførerne *Oscar Levinsen, Lorents Petersen* og *Vilh. Rasmussen.*

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. Det af Statistisk Departement beregnede Produktionsindeks for Industrien er fra Februar til Marts steget fra 105 til 108 (Basisaar 1935 = 100). For de samme Maaneder i Fjor var Tallet henholdsvis 107 og 109, saaledes at Produktionen i Marts Maaned var noget mindre end i Marts 1937. I Forhold til Februar 1938 er Produktionstallet for Næringsmiddelindustrien i Marts steget fra 108 til 110, for Tekstilindustrien fra 106 til 108, for Beklædningsindustrien fra 97 til 100, for Læderindustrien fra 87 til 94, for Træindustrien fra 108 til 110, for Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 81 til 87, for Jernindustrien fra 111 til 115 og for Grafisk teknisk-kemisk Industri fra 107 til 108. Der har saaledes i Marts været Fremgang for samtlige Industrigrupper.

Beskæftigelsestallet (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag) er for Marts 1938 beregnet til 1.237.000 mod 1.197.000 i den foregaaende Maaned og henholdsvis 1. 252.000 og 1. 218.000 Timer i de to tilsvarende Maaneder Aaret før.

Indtryk fra Spanien.

Efter Indbydelse fra den spanske Regering har en dansk Arbejderdelegation bestaaende af Hovedkasserer Hans Jacobsen og Forbundsformand Th. Clausen fra D. s. F. samt Folketingsmand J. Bomholt fra Partiet foretaget en Rejse gennem det republikanske Spanien. I nedenstaaende Artikel skildrer Th. Clausen sine Indtryk fra denne Rejse.

Den spanske Regering har som bekendt indbudt Delegationer fra de demokratiske Lande, for at vise disse Repræsentanter, at den Pressekampagne, som Verden over har gaaet gennem den reaktionære Presse, og hvor man paastod, at det Omraade af Spanien, som den republikanske Regering beherskede, befandt sig i Forfald og Kaos, var løgnagtig og urigtig.

Trafik og Transport i Spanien foregaar fortrinsvis under Krigen paa de spanske Landeveje. Kullene, man faar ind i Landet, anvendes overvejende til Industri og Hospitaler. Det er pr. Bil, Varetransporterne bringes frem, og Personbefordringen foregaar med den størst mulige Hastighed.

Rejsen gennem Spanien foregik dels gennem lavtliggende solbeskinnede Dalstrækninger og dels over Bjergformationer, hvor Vejene højt oppe gik gennem tilsneede og isbelagte Bjergpas, der var uhyre vanskeligt at befare, og hvor Bilerne ofte kurede tilbage, indtil man fik Vejbanen gruset og gjort farbar.

I Dalstrækningerne pulserede Livet paa Veje og Marker. Foraaret var allerede i Anmarch, Kirsebær- og Mandeltræ stod i fuld Flor, og den spanske Bonde var travlt beskæftiget med at gøre Markerne i Stand til Sommerens første Afgrøde. Oliventræerne, der spiller en uhyre Rolle for det spanske Folks Ernæring (Olivenolie træder i Spanien i Stedet for Smør, som man sjældent ser), blev beskaaret og paa anden Maade plejet.

De afskaarne Grene og Kviste blev fragtet paa den karakteristiske 2-hjulede Kærre, der er den spanske Bondes Transportmiddel, forspændt med Mulddyr, og kørt til Bondens Hjem for at benyttes som Brændsel. I Spanien findes ikke Kakkelovne, man fyrer ofte med fugtigt Træ, eventuelt direkte paa Sten- eller Lergulvet, i en Spand eller Jerngryde, og varmer sig ved Baalet — specielt Fødderne. At denne Opvarmningsform udvikler en kvælende Røg i Lokalet eller i fri Luft, som det ofte foregaar, generer tilsyneladende ingen. Spanien er ikke altid det varme Land, man heroppe i Norden tænker sig. Selv paa en meget varm Dag, er det bidende koldt straks efter Solens Nedgang, der forekommer meget pludseligt.

Paa den ca. 1000 km lange Strækning, som vi befarede fra den franske Grænse til Madrid, skiftede Landskabet ofte fra Dalenes frodige Landstrækninger, hvor Appelsinerne allerede var modne, og Risplanterne stod i frodig Vækst, til Højslettens trivielle og ensformige Ørkenstrækninger.

Dyrkning af Ris er af forholdsvis ny Dato i Spanien, lavtliggende Terræner i Nærheden af Valencia har vist sig fortræffeligt egnet for Dyrkning af dette udmærkede Næringsmiddel, og Ris i forskellige Anretninger var en Ret, der ofte blev serveret.

Delegationen gjorde Ophold i Barcelona, Valencia og Madrid. I samtlige disse Byer havde Francos Bombeflyvere aflagt Besøg, hvilket Bygninger i mere eller mindre molestreret Tilstand vidnede om. De anvendte Bomber er af en ganske utrolig Størrelse og Vægt. De største fra 300 til 500 kg. Naar en saadan Bombe slippes løs, er det ganske naturligt, at Farten forøges i Faldet til utrolig Hastighed — dette i Forening med Vægten medfører, at Bomben, naar den træffer en Bygning, gaar helt igennem alle Etager, til den træffer fast Bund, derefter sprænges den, og Sprængladningen gaar bagud og opad og sprænger faktisk talt Facade og Brandmur i Stumper og Stykker. Ofte kan man fra Gaden se dybt ind i Bygningerne, og se Møbler og Bohave staa bevaret i de forskellige Etager, og saa utroligt det end lyder, bliver de efterlevende Beboere ofte boende i Ruinerne, og efter foretagen Oprydning ser man ofte om Aftenen Husets Beboere samle sig i nederste Etage, og ved det frasorterede Træmateriale gøre Baal til at varme sig

ved. Det er i det hele taget utroligt, saa behersket og roligt Befolkningen tager Situationen saavel under Bombardement som efter dette. Paa Gader og Boulevarder pulserer Livet i de forskellige Byer saavel om Dagen i Solskinnet som om Aftenen og Natten, naar alt Lys er dæmpet og Byerne mørklagte, for ikke at give Vejledning for gentagne morderiske Flyverangreb.

Det er i samtlige Byer særlig Kvartererne omkring Havnene, og de af Arbejderbefolkningen beboede Bydele, Flyverne har rettet deres morderiske Bombeangreb imod. Hele Gader ligger forskellige Steder fuldstændig i Ruiner, vidnende om den utrolige Brutalitet, der er udvist mod disse uskyldige Mennesker og ubefæstede Byer. Man skulde herefter tro, at den af Oprørsgeneralen erklærede Blokade af de spanske Regeringshavne havde bevirket, at Skibsfarten paa de spanske Middelhavshavne var saa godt som standset. En Militærperson indenfor Regeringsflaaden oplyste os imidlertid om, at dette var en ganske fejlagtig Opfattelse, og han førte os gennem Havnen i Valencia, hvor det viste sig, at der herskede stærkt Liv, og at der befandt sig et stort Antal Dampere af forskellig Nationalitet, der enten lossede Varer eller efter endt Losning lastede spanske Produkter for Eksport.

I Madrid besøgte vi Børnehospitaler, Militærhospitaler, Skoler og Fabriksvirksomheder. Børneforsorg og Oplysning er blandt de fremtrædende Opgaver paa Regeringens mere fredelige Felt.

Sammen med Plejen paa Børnehospitalerne, hvoraf der findes mange nyopførte og helt moderne indrettede, foregaar Uddelingen af Mælk og specielle Ernæringsmidler for Børn i de forskellige Aldre.

Industriens Virksomheder kører for fuld Kraft, og naturligvis fortrinsvis med Fabrikation af Forsvarsmidler. Der arbejdes Dag og Nat i forskellige Hold, og i stor Udstrækning er Kvinderne beskæftiget paa Fabrikerne.

I Barcelona havde vi en Konference med Ledelsen for den spanske Landsorganisation. Blandt meget andet oplyste Centralorganisationens Formand om, at Tilgangen til de faglige Organisationer under Oprørets Tid var gaaet stærkt frem. Organisationsprocenten var indenfor Regeringens Omraade høj og tilfredsstillende, selv om det under de herskende urolige Forhold var meget vanskeligt at have holdbare statistiske Oplysninger. Ogsaa Kvinderne tilslutter sig Fagorganisationerne og herigennem Landsorganisationen. Særlig Landarbejderne og mindre Landbrugere var godt organiserede, og en Organisation omfattende en Million Landarbejdere stod tilsluttet Landsorganisationen. Et Særkende for spansk Fagbevægelse er det, at Landarbejderne paa et tidligere Tidspunkt end Industriarbejderne havde tilsluttet sig Fagorganisationen. Ogsaa Minearbejderne har en stærk Fagorganisation og en høj Organisationsprocent, men beklageligvis er de fleste Minefelter beliggende i de af Oprørerne besatte Landsdele. Som særlig bemærkelsesværdig for Minearbejdernes Organisation nævnte Formanden, at Ingeniørerne i Minerne havde tilsluttet sig Minearbejdernes Fagorganisation og saaledes ogsaa var Medlemmer af den spanske Landsorganisation.

Arbejdstiden er i det republikanske Spanien fastsat til 6 Timer pr. Dag under normale Forhold, men under Krigen arbejder man i denne Del af Spanien saalænge Forholdene gør det nødvendigt — endog op til 16 Timer pr. Døgn.

Efter Oprørets Udbrud er Overklassen og hermed Bedrifternes Ledelse forsvundet fra Regeringens Omraade, mange er flygtet til Frankrig andre til Franco-Omraadet. Fagforeningerne havde derefter overtaget visse Bedrifters Ledelse — specielt Elektricitetsværker og Sporvognsdrift. En Ændring i disse Forhold var dog under Udvikling saaledes, at den lokale kataloniske Regering samt Kommunalstyrelserne gik ind som Medansvarlige og Medledende ved Siden af Fagorganisationerne.

Madrid har under Oprøret været ude for mægtige Stormløb og kraftig Beskydning — dog særlig Artilleribombardement, idet Luftbomberne kun anvendtes i den første Del af Oprørets Tid, og Luftbombardement, paa det Tidspunkt Delegationen var i Madrid, ikke havde fundet Sted i ca. 1 Aar.

Men desto tydeligere har Artilleribeskydningen sat sine synlige Spor. Hele det Kvarter af Madrid, der vender ud imod Universitetsbyen og Oprørsfronten, ligger i Ruiner. Store Terræner og Gadestrækninger er Ruinhobe og ganske ubeboet og forladt, men ogsaa i Byens Centrum — specielt Marineministeriets Bygning og det kongelige Slot — bærer Vidnesbyrd om meget kraftig Beskydning. Slottets Facade ud imod Fronten er saaledes helt ophugget af Granater, og man erklærede, da vi besaa Bygningen, at Tusinder af Granater havde ramt Slotsbygningen. En Del af disse havde Kraft nok til at trænge igennem det meget svære Bygningsværk, og ind i de forhenværende kongelige Gemakker, hvor de havde sat deres Spor paa de kostbart udstyrede Vægge, Lofter og Gulve. Slottet var iøvrigt stærkt barrikaderet med Sandsække mod Fronten, og Regeringstropperne færdedes livligt i Bygningen, hvor der blandt andet fandtes udmærkede Observationsposter, med fuldstændig Oversigt over Fascisternes Kvarterer og Linier.

Det er maaske betimeligt at opfriske Oprørets Udbrud, der gav Anledning til den saakaldte »Borgerkrig« i Spanien. Oprøret udbrød paa en bestemt forud aftalt Tid i de forskellige Byer og Kaserner. Officererne kommanderede Soldaterne ud paa Gaderne og fyrede løs paa den intetanende Befolkning.

Regeringen stod faktisk uden Forsvarsmidler — berøvet Hæren og dens Ledelse (Officererne). Man gik fra Regeringens Side resolut frem, aabnede Depoter og Arsenaler, udleverede Vaaben og Ammunition til den civile Befolkning, andre blev forsynet med Pionerværktøj — Hakke, Skovl og Spade, hvorefter de blev beordret ud til Gaderne, hvor Kampene foregik. Gadernes Brolægning blev hakket op og Barrikader rejst, og saa utroligt det end lyder, blev det uddannede Militær drevet tilbage til deres Kaserner.

Det er vel berettiget at understrege det beundringsværdige i, at disse civile og utrænede Forsvarere for den spanske Republik besejrede de uddannede Tropper og Officerer, og tvang dem tilbage til deres Udgangspunkt.

Den historiske Barrikade, hvortil Oprørerne naaede i Madrids Forstad, staar endnu sammen med andre for det Tilfælde, at Gadekampene endnu engang skulde blive nødvendige. Med Stolthed viser Folkemilitsen denne frem for de Besøgende, som et Bevis for Befolkningens Tapperhed og Trofasthed mod den demokratiske Idé, som det regeringstro spanske Folk fortsat kæmper og lider for.

Madrid, der tidligere var en aaben og ubefæstet By, er nu omgivet af stærke Skyttegrave. Herude i første og anden Linie saa vi spanske nyuddannede Tropper staa paa Vagt, parat til at ofre Livet for Friheden og Selvstændigheden, der følger med det demokratiske Grundlag, der skabtes ved det Valg, hvoraf den lovlige spanske Regering er udgaaet. Paa Fabrikerne som i Skyttegravene sætter man ind for Oplysningens Fremme. Paa Fabrikernes øverste Etager saa vi Rækker af Undervisningsrum, og ude ved Fronten har man med Mellemrum bygget Skolelokaler. Arbejderne og Soldaterne blev hver paa sit Omraade undervist i Kunsten at læse, skrive og regne, og paa solbeskinnede Pletter laa voksne Mænd med en Dørfylding eller lignende som Skrivepult og skrev hjem til Familien. Det saas tydeligt, at de var meget glade og stolte af paa denne Maade at kunne meddele til Hjemmet om deres Befindende.

Indtrykket man faar, naar man rejser gennem Spanien, er ikke at være i et Land i Forfald og Kaos — tværtimod — der arbejdes som nævnt med Flid paa Markerne, Vejene repareres og mange Steder forbedres eller anlægges nye. I Byerne pulserer Livet livligt og naturligt, der arbejdes, og mange Steder er Nybygninger under Opførelse. Man faar et bestemt Indtryk af, at der er System og Orden tilstede. I de mørklagte Byer bevæger man sig Aften eller Nat uden at nogen forulemper eller generer en, ejheller har man Indtrykket af at nogen Uorden eller Uro nogen Steder forekommer. Teatrene og Varieteerne samt Biograferne har Forestillinger og er fyldte flere Gange hver Aften. Alt tyder paa, at Befolkningen, saafremt den i Fred og uden Indblanding udefra fik Lov at indrette sit Samfund, som den ønskede, vilde Velstand og Tilfredshed blive herskende i Landet.

Dette er mit Indtryk af Spanien, da jeg besøgte det Omraade af Landet, som den republikanske Regering behersker. Siden da er store Begivenheder indtruffet dernede. Oprørernes Front er blevet styrket udefra, og Forholdene i Landet er muligvis væsentlig ændrede, men mit Indtryk: at det regeringstro spanske Folk præget af en stærk og enig national Villie, vil ofre alt for at bevare sin Frihed og Ret til at leve som et selvstændigt, demokratisk Folk, kan intet udslette.

Th. Clausen.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

NYT FRA UDLANDET

DEN TJEKKISKE LANDSORGANISATIONS STILLING TIL DE SENESTE BEGIVENHEDER. Paa et fornylig afholdt Møde tog den tjekkiske Landsorganisations Repræsentantskab Stilling til den seneste Tids politiske Begivenheder og den Situation, der som Følge heraf er opstaaet for Tjekoslovakiet. Repræsentantskabet vedtog en Udtalelse, der bl. a. giver Udtryk for, at Fagforeningerne betingelsesløst stiller sig bag Republikens Regering og opfordrer denne til at have Opmærksomheden henvendt paa de økonomiske Opgaver, som er opstaaet som Følge af Østrigs Indlemmelse i Tyskland. De sociale og økonomiske Reformer maa fremskyndes, saaledes at der kan sikres en regelmæssig og tilfredsstillende Beskæftigelse. »Idet vi fuldtud bekender os til Beskyttelsen af vor Stat, hvis Uafhængighed vi vil forsvare til det sidste, stiller vi udtrykkelig Fordring om, at Regeringen gør alt for at udvikle Arbejdsmulighederne, saaledes at den halve Million Arbejdere, der fortsat er arbejdsløse, kan komme i Beskæftigelse. Dette maa opnaas igennem en virksom Handels- og Kreditpolitik. Viser det sig umuligt at skaffe disse arbejdsløse 48 Timers ugentlig Beskæftigelse, maa der i hvert Fald sikres dem 40 Timers Arbejde om Ugen. Saalænge der er Hundredtusinder af arbejdsløse, betragter vi det som fuldstændig utilladeligt, at de beskæftigede Arbejdere arbejder mere end 48 Timer om Ugen. I de rationaliserede Bedrifter maa Afskedigelse af Arbejdere undgaas ved Nedsættelse af Arbejdstiden.«

Med særlig Styrke rettede Repræsentantskabet sig mod det Tryk, der fra de tyske Arbejdsgiveres og Henleinorganisationers Side udøves overfor tyske og tjekkiske Arbejdere og Funktionærer i de blandede Sprogomraader.

EN FRANSK MÆGLINGS- OG VOLDGIFTSLOV. Som Led i et samlet Lovkompleks betitlet »moderne Arbejdslov« er der den 4. Marts 1938 i Frankrig gennemført en ny Lov om Mægling og Voldgift i Arbejdsstridigheder. Loven afløser Loven om tvungen Voldgift fra December 1936, hvori det hed, at Regeringen inden 6 Maaneder skulde forelægge et nyt Lovforslag. Loven af 1936 er imidlertid forlænget hele to Gange, indtil den sidste Gang udløb den 28. Februar 1938.

Loven tager Hensyn til de almindelige Krav om en Forenkling i Systemet og et hurtigere Tempo i Fremgangsmaaden. Desuden indeholder den et helt nyt Afsnit om Tilpasning af Lønningerne efter de skiftende Leveomkostninger.

De i Loven fastsatte Instanser er følgende: 1) *Mæglingskommissionen,* der bestaar af Repræsentanter for begge Parter med Præfekten som Formand. Hvis der ikke opnaas Enighed i Mæglingskommissionen, gaar Sagen til *Voldgiftsretten,* der bestaar af to Voldgiftsmænd, en fra hver af Parterne. Den øverste Instans er 3) *Overvoldgiftsmanden,* der udpeges blandt 5 af begge Parter i Fællesskab foreslaaede Personer. Drejer det sig om Overenskomster, der omfatter mere end et Departement eller over 1000 Arbejdere, foretager Arbejdsministeren Udnævnelse af en Overvoldgiftsmand. Over denne indsættes en særlig *Appelret,* som træder i Funktion i bestemte Tilfælde.

Loven gælder kun for Handel og Industri, men inde-

holder en Bestemmelse om, at der inden 15. April skal gennemføres en lignende Lov for Landbruget.

Der skelnes i Loven mellem *Retskonflikter* og *Interessekonflikter*. Retskonflikter paadømmes efter den civile Rets Principper, mens Voldgiftsmændene træffer Afgørelse i Interessekonflikter efter »Ret og Billighed«. Voldgiftsmændene kan dog kun paakende saadanne Konfliktspørgsmaal, som ifølge Protokollen fra Mæglingskommissionens Forhandlinger er anført som uløselige.

Til Bilæggelse af enhver Konflikt fastsættes en Frist paa højst en Maaned, og der regnes med ca. 8 Dage for hver enkelt af Procedurens Faser (Mægling, Voldgift, Overvoldgift og Appelret).

Overenskomstens Bestemmelser om Lønninger og Familietillæg kan forlanges ændrede, saafremt Leveomkostningerne ifølge det officielle Pristal falder eller stiger med mere end 5 pCt. Denne Regulering kan dog højst foregaa en Gang hvert halve Aar, medmindre Pristalsudsvinget udgør over 10 pCt., i hvilket Fald Regulering af Lønsatserne kan foretages straks. Hvis Virksomhederne fremsætter Paastand om, at en saadan Regulering »er uforenelig med de økonomiske Vilkaar, lokalt, regionalt eller nationalt indenfor den paagældende Industri«, skal alle nødvendige Dokumenter herom forelægges Voldgiftsmændene, der i Overværelse af Overvoldgiftsmanden og med Bistand af den nødvendige Sagkundskab drøfter Sagen og derefter træffer en Afgørelse. Alle Deltagere i saadanne Forhandlinger har Tavshedspligt.

Den gamle Lov om tvungen Voldgift har som bekendt ikke været i Stand til at forhindre Iværksættelse af Arbejdskonflikter. Dette skyldes for en Del, at Loven ikke indeholdt Bestemmelser om Straf ved Overtrædelser eller Nægtelse af at bøje sig for de afsagte Kendelser, idet man mente, at dette var stridende med »fransk Mentalitet«. Heller ikke den nye Lov indeholder saadanne Straffebestemmelser, og derfor betyder dens Gennemførelse ikke, at Arbejdskonflikterne nu helt vil ophøre, selv om den sikkert vil bidrage til at begrænse de sociale Konflikters Antal og Omfang.

Loven om Mægling og Voldgift i Arbejdsstridigheder er som nævnt kun et af de 6 Lovforslag, som omfattes af det forelagte Udkast til en moderne Arbejdslov. Hvordan det vil gaa med de øvrige 5 Forslag, er det med Henblik paa den usikre politiske Tilstand i Frankrig vanskeligt at udtale sig om. Meget tyder dog paa, at de ikke vil blive gennemført i nær Fremtid.

ARBEJDSLØNNINGERNE I NORGE. Det statistiske Centralbureau i Norge har nu udsendt den officielle Lønstatistik for 1937. Mens der fra 1935 til 1936 kun var ringe Bevægelse i Lønningerne, har der været en betydelig Stigning fra 1936 til 1937. Statistiken over Lønbevægelserne i 1937 viser for Eksportindustrien under eet en Lønstigning paa gennemsnitlig 6,4 pCt., for anden Industri paa 8,1 pCt. og for Haandværk og Fagarbejdere en Stigning paa 6,8 pCt. For hele Industrien er Lønstigningen beregnet til 7,5 pCt. og den gennemsnitlige Dagløn til 11,59 Kr.

Indenfor det norske Landbrug har Lønstigningen været endnu større. Paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger har Centralbureauet udarbejdet en foreløbig Opgørelse, der viser, at der i Sammenligning med 1936—37 i 1937—38 har været en gennemsnitlig Stigning i Lønningerne paa 18 pCt. for Mænd og 14 pCt. for Kvinder. Det maa dog bemærkes, at Lønberegningen for Landbrugets Vedkommende udelukkende bygger paa de af Landbrugerne givne Oplysninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Formere og Støberiarbejdere hos Firmaet Vald. Birn, Holstebro.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. Marts drøftede man en Klage over, at 24 Formere havde nedlagt Arbejdet uden Varsel hos *Firmaet Vald. Birn,* Holstebro.

Arbejdet var nu genoptaget, og Arbejdsstandsningen havde ialt andraget mellem $2^1/_2$ og $2^3/_4$ Arbejdsdag pr. Arbejder.

Fra Arbejdernes Side erkendte man, at den stedfundne Arbejdsstandsning var ulovlig og tilbød til fuld Afgørelse af Sagen, at hver af de i Strejken deltagende Formere til Firmaet betaler 10 Kr., at afdrage ved første Lønudbetaling.

Fra Arbejdsgiverside modtog man dette Tilbud.

Arbejdsmænd hos A/S Sækkelejekompagniet.

En Klage fra Dansk Arbejdsmands Forbund over et Underbetalingsspørgsmaal hos *A/S Sækkelejekompagniet* behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Marts med det Resultat, at Aktieselskabet til fuld Afgørelse af Mellemværendet med Kuskenes Fællesforbund indgik paa at betale Kr. 500,— til Forbundet.

Arbejdsmænd hos Murermester I. P. Hansen, Horsens.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Marts behandledes en af Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer overfor *Murermester I. P. Hansen,* Horsens, etableret Arbejdsvægring vedrørende Røselerdæk med følgende Resultat:

1) Arbejdet paabegyndes den 30. Marts ved normal Arbejdstids Begyndelse.
2) Samtlige Stridsspørgsmaal henvises i indeværende Uge til Afgørelse ved faglig Voldgift, og Parterne er enige om at anmode Landsdommer Victor Hansen om at ville fungere som Opmand i den omhandlede Sag.
3) Idet Arbejdernes Repræsentanter erkender, at Arbejdsstandsningen har været i Strid med Septemberforliget, frafalder Arbejdsgivernes Repræsentanter Videreforfølgning i Anledning af Arbejdsstandsningen.
4) Parterne er iøvrigt enige om, at Afgørelsen i nærværende Sag ikke kan skabe Præcedens med Hensyn til Spørgsmaalet Røselerdæk.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 15. MAJ 1938 * 34. AARGANG

Arbejdernes Ferie- og Rejseorganisation skabes.

Betydningsfuld Beslutning paa Repræsentantskabsmødet.

I tidligere Tid var Rejser i det Fremmede Led i den normale Haandværksuddannelse. En Svend med Respekt for sig selv skulde helst have gaaet sine Aar »paa Valsen«, have arbejdet ved Faget rundt om i fremmede Lande.

Haandværkets Tilbagegang indskrænkede denne Skik, og Verdenskrigen med dens Brud paa de internationale Forbindelser satte endeligt Punktum derfor. I Aarene derefter har Beskæftigelsesforholdene været saa vanskelige, at der ikke kunde blive Tale om at »rejse paa Faget« i større Stil.

Som en — naturligvis meget mere begrænset — Udløsning af den stadig bestaaende Rejsetrang voksede der i 1920'erne Arbejderorganisationer op i de fleste af Vest- og Midteuropas Lande, Organisationer, der i Tilknytning til Arbejderbevægelsens øvrige kulturelle Stræben, søger at tilrettelægge kortere Ferie- og Studierejser for Arbejdere. De frie tyske og østrigske Arbejderorganisationer er nu borte. I Stedet har Nazisterne skabt »Kraft durch Freude«, en Institution, der trods det meget Bluff, Reklamen for den utvivlsomt rummer, fortjener vaagen Opmærksomhed. I England har »Workers' Travel Association«, der startedes meget beskedent 1922 med de engelske Transportarbejderes nu afdøde Fører *Harry Gosling* som Formand og Oplysningsforbundets hidtidige Sekretær *Ernest W. Wimble* som daglig Leder, gennemløbet en storslaaet Udvikling.

W. T. A.s Sommerprogram indeholder alt lige fra længere og dyrere Rejser til billige 8 Dages Ophold i Hoteller, Pensionater, Kostskoler og lignende, som W. T. A. lejer for Sommeren ikke alene i Hjemlandet, men ogsaa paa den belgiske og hollandske Kyst, og hvortil der hver Uge drager Hundreder af engelske Arbejdere af Sted. I øvrigt ejer Organisationen adskillige egne Feriehjem og Lejre. Den lejer Skibe og organiserer Krydstogter, ligesom den har egen Spareafdeling. Den samlede Omsætning — herunder Billetsalg til alle Slags Befordringsmidler — udgjorde 1937 614.000 £ eller 13—14 Mill. danske Kroner. W. T. A.s Hovedkontor, der optager 4 Etager i den engelske Arbejderbevægelses Administrationsbygning, Transport House, beskæftiger 150—200 Personer. Der er selvstændige Filialer bl. a. i Manchester og Glasgow og i øvrigt ca. 300 lokale Repræsentanter.

Ogsaa i en Række andre Lande findes Ferie- og Rejseorganisationer skabt af Arbejderbevægelsen, saaledes »Ato« i Belgien, »Uro« i Czekoslovakiet, »Arbeiders Reisbureau« i Holland, »Tourisme-Vacanse pour Cous« i Frankrig (oprettet 15. Marts 1937 af Landsorganisationen under Ledelse af en af dennes Sekretærer) og »Reso« i Sverige. I Norge og Schweiz organiseres Ferierejser af Arbejdernes Oplysningsforbund.

Her i Landet har denne Virksomhed hidtil været udført gennem Arbejdernes Oplysningsudvalg for København. Dette har 1927—37 gennemført 108 Rejser (deraf 72 i Udlandet) og 96 Ferieophold. Omkostningerne har udgjort 703.000 Kr., Deltagerantallet 6906. Hertil kommer Søndags- og Aftenturene i Forbindelse med »Social-Demokraten«, der 1931—37 har haft 20.942 Deltagere og en Omsætning paa 111.000 Kr.

Gennemførelsen af Ferieloven giver Opgaverne paa dette Felt et hidtil ukendt Omfang. De vil da ogsaa kræve langt større Kræfter. Fra Organisationernes Side har man straks været opmærksom herpaa. Ved et Møde i Socialministeriet d. 8. Marts nedsattes paa Foranledning af Statsminister *Stauning* et Udvalg til nærmere at udrede Mulighederne for en systematisk Udnyttelse af den gennem den nylig vedtagne Lov fra 1939—40 skabte Ferie med Løn. Til Medlemmer valgtes Forretningsfører *Chr. Christiansen,* Arbejdernes Oplysningsforbund, Forretningsfører *Fr. Dalgaard,* Det kooperative Fællesforbund, Partisekretær *Hedtoft-Hansen,* Forretningsfører *Poul Hansen,* D. s. U., Sekretær *Eiler Jensen,* D. s. F., Sekretær *Ib Kolbjørn,* Arbejdernes

Oplysningsudvalg for København, og Redaktør *H. P. Sørensen*. Til Formand for Udvalget valgtes *Ib Kolbjørn;* dette har senere suppleret sig med Forretningsfører *Viggo Christensen,* Tjenerforbundet.

I Udvalgets foreløbige Indstilling, der afgaves den 29. April, hedder det bl. a.:

»Udvalget har samlet et betydeligt Materiale om Feriearbejde og Arbejderrejseorganisationer i forskellige Lande, ligesom det har drøftet en Række foreliggende Muligheder. Udvalget har særlig hæftet sig ved følgende:

I. Organisering af billige Ferieophold til Standardpris rundt om i Landet ved faste Kontrakter med eller Leje af Hoteller og Pensionater.
II. Tilvejebringelse af faste eller midlertidige Feriehjem og Arbejderhoteller.
   a) ved Samarbejde med bestaaende Hjem, tilhørende Arbejderorganisationer.
   b) ved Leje af velbeliggende Kost- og Højskoler, evt. ogsaa Folkeskoler eller gamle Herregaarde, der monteres med fornødent Sengeudstyr i Ferietiden.
   c) ved Opførelse af saadanne (eventuelt med Støtte gennem offentlige Laan eller Laanegarantier eller ved Udnyttelse af Evakueringsanlæg, der kan tænkes skabt som Led i den civile Luftbeskyttelse).
III. Medvirkning til Oprettelsen af Lejrpladser med de fornødne Installationer til billigt Ferieophold for Familier. Anvisning af saadanne. Eventuelt selvstændig Oprettelse deraf paa Jord, som udlaanes af offentlige Myndigheder.
IV. Systematisk Udbygning af Vandreherbergerne med offentlig Støtte, bl. a. gennem Udnyttelse af Loven om Beskæftigelse af arbejdsløse.
V. Udveksling af ferierende Arbejdere mellem skandinaviske Hjem, saaledes at en dansk Arbejder faar Adgang til f. Eks. at bo hos en svensk i Stockholm en Uge, mod at modtage en svensk Kollega hos sig et tilsvarende Tidsrum.
VI. Arrangement af egne Udflugtstog til billige Masseture uden for den egentlige Højsæson i Samarbejde med D.S.B, de svenske Jernbaner og de lokale Turistforeninger.
VII. Gennemførelse af Krydstogter med lejede Dampere, paa hvilke der spises og overnattes; eventuelt i Samarbejde med de svenske og norske Arbejderorganisationer.
VIII. Arrangement af billige Rejser i Ind- og Udland, herunder fællesnordiske Arrangementer, saaledes at danske Deltagere modtages f. Eks. til Bilture tilrettelagt i Norge og Sverige af de paagældende Landes Rejseorganisationer og omvendt. Iøvrigt Tilrettelæggelse af Ture til alle Steder, der viser sig Interesse for.

Optagelsen af disse Opgaver i Landsformat vil kræve et selvstændigt Organ med eget Personale og de fornødne økonomiske Midler. Udvalget tænker sig dette som et Andelsselskab i Lighed med »Workers' Travel Association« (W.T.A.) i England og »Folkrörelsernas reseorganisation« (Reso) i Sverige. Kapitalen forudsættes tilvejebragt gennem Arbejderorganisationer og kooperative Foretagender, Ledelsen udpeget af Andelshaverne (eventuelt kan denne bistaas af et vejledende Rejseudvalg). Organisationen tænkes benævnt med et kort, upolitisk Navn.

Den nærmere Udformning af Organisationen vil imidlertid afhænge af den økonomiske Styrke, den udstyres med. W.T.A., der ogsaa har private Aktionærer og ivrigt opfordrer hver Rejsedeltager til at tegne en Aktie paa 1 £, har en Aktiekapital paa 24.130 £ (540.512 Kr.). RESO, der konstitueredes den 4. Marts 1937, har en Aktiekapital paa Kr. 47.500, som i det væsentlige er tilvejebragt gennem Kooperativa Förbundet, Landsorganisationen, Turistforeningen, Metalarbejderforbundet, Partiet, Oplysningsforbundet, Jernbaneforbundet, Socialdemokratisk Kvindeforbund, Socialdemokratisk Ungdomsforbund, Grov- og Fabrikarbejderforbundet, Typografforbundet, Oplysningsudvalget i Stockholm og Good-Templar Ordenen.

RESO har haft en meget heldig Start og beskæftiger nu et fast Personale paa 8 Personer. Det giver sig af med enhver Art af Rejsebureauvirksomhed, men man raader over for ringe Kapital til at kunne tage Spørgsmaalet om billige Ferieophold for Familier med Børn op i saa stort Omfang, som man gerne vilde.

Det tør ikke forventes, at en Rejseorganisation i de første Aar vil kunne naa Balance mellem Indtægter og Udgifter. Iøvrigt maa det understreges, at den væsentligste Fortjeneste (ɔ: Dækning af Administrationsomkostningerne) vil være at hente paa Udenlandsrejser (det vil med vor Beliggenhed først og fremmest sige billige Tysklandsrejser); ogsaa Provision ved Salg af fremmed Valuta er en stor Post paa en Rejseorganisations Budget. Men i disse Spørgsmaal spiller principielle Betragtninger saavel som Forholdet til Arbejdernes Landsbank ind.

For Udvalget tegner sig da følgende Muligheder:

1) Der lægges ud i stort Format, saa det understreges overfor Medlemmer og Offentlighed, at den demokratiske Arbejderbevægelse straks tager Foranstaltninger til Feriens Udnyttelse, der fuldt ud kan staa Maal med det opreklamerede »Kraft durch Freude«. Dette vil kræve en betydelig Kapital til at kunne udfolde Propaganda, træffe forpligtende Aftaler med Hoteller, Dampskibsselskaber, skabe Feriehjem og Lejrpladser etc.
2) Den nye Organisation overtager den af Arbejdernes Oplysningsudvalg for København hidtil drevne Rejsevirksomhed og videreudvikler denne *gradvis* efter de ovenfor anførte Synspunkter.«

Ved et Fællesmøde af Forretningsudvalgene for De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund og Arbejdernes Fællesorganisation i København, der under Forsæde af Statsminister Stauning afholdtes den 6. Maj, gik man fra alle Sider ind for en Løsning i stort Format. Dagen efter

sluttede D. s. F.s Repræsentantskab sig hertil ved eenstemmigt at vedtage følgende Beslutning:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, forsamlet til ordinært Møde den 5. Maj 1938, udtaler sin varmeste Anerkendelse for den paa Rigsdagen gennemførte Lovgivning til Gavn for Arbejderklassen. Repræsentantskabet takker Regeringen og de Partier, der har gennemført disse Love, hvorunder Ferieloven maa anses at være et betydeligt kulturelt Gode for den arbejdende Befolkning, ligesom denne Lov vil drage nye Tusinder af vore arbejdsløse Kammerater ind i Produktionslivet paany.

Repræsentantskabet udtaler Tilfredshed med, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg i Forbindelse med Socialdemokratisk Forbund har besluttet at danne en landsomfattende Organisation med fornødne Kontorer for Tilrettelægning af Ferierejser, Landophold o.s.v. for de fagligt organiserede Arbejdere og deres Familier.

Repræsentantskabet er indforstaaet med, at Fremskaffelsen af de fornødne økonomiske Midler til Startkapital og denne vigtige Sags Realisation snarest gennemføres og afventer herom Beslutning fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.«

Fagbevægelsens Repræsentanter har ved denne Beslutning med Storsyn og Resoluthed draget Konsekvensen af Ferieloven. Nu gælder det saa hurtigt som muligt at faa Rammerne skabt: Kapitalen tegnet, Organisationen konstitueret og den daglige Ledelse udpeget. Store og interessante, men ogsaa meget krævende Opgaver vil denne staa overfor. Uhyre kulturelle og sociale Goder vil den Organisation kunne skabe, der formaar at organisere den udbytterige Rejse for de smaa Penge og det sunde Ferieophold for Familier med Børn.

Ib Kolbjørn.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

De samvirkende Fagforbunds aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde fandt Sted den 5. Maj i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej i København i Overværelse af 265 Repræsentanter for 68 tilsluttede Forbund.

Mødet aabnedes af Formanden *Chr. Jensen,* der udtalte nogle Mindeord om Forretningsfører *Hellfred Nielsen,* Rønne, og Snedkerforbundets Næstformand *Andreas Hansen,* København, der var afgaaet ved Døden siden sidste Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund. De Delegerede paahørte staaende Formandens Mindeord.

Til Dirigenter valgtes Næstformand *Knud V. Jensen* og Formanden for Dansk Skrædderforbund, *Josef Andersson.*

Formanden *Chr. Jensen* redegjorde derefter i Tilslutning til den udførlige skriftlige Beretning om de vigtigste Begivenheder i den forløbne Beretningsperiode. Han udtalte bl. a.:

For dansk Fagbevægelse har Perioden siden vor sidste ordinære Generalforsamling været præget af en betydelig organisatorisk Fremgang, en generel Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaarene og en udvidet og forbedret social Lovgivning. — Paa den anden Side viste Produktionen i den sidste Halvdel af 1937 en vigende Tendens og som Følge heraf ogsaa en noget større Arbejdsløshed end i de tilsvarende Maaneder i 1936, men i indeværende Aar er Arbejdsløsheden atter gaaet ned og er nu lavere end paa samme Tid i Fjor, samtidig med at Produktionen viser en stigende Tendens. — *Taget som Helhed kan det siges, at Udviklingen i den nu forløbne Beretningsperiode har formet sig paa en for vore Organisationer og Medlemmer tilfredsstillende Maade, og det maa i denne Forbindelse understreges, at de opnaaede Resultater er naaet ad Forhandlingens Vej og uden tabgivende Konflikter.*

De samvirkende Fagforbunds Medlemstal er fra Udgangen af 1936 til Udgangen af 1937 steget fra 407.465 til 451.629 eller med 11,1%. 92% af samtlige fagorganiserede Arbejdere i vort Land tilhører nu Forbund under De samvirkende Fagforbund. Ser man bort fra de i 1937 stedfundne Nyindmeldelser af Dansk Tømrerforbund, Sømændenes Forbund, Søfyrbødernes Forbund og Radiotelegrafistforeningen, skyldes Medlemstallets Stigning i 1937 navnlig den store Medlemsfremgang i *Dansk Arbejdsmandsforbund, Kvindeligt Arbejderforbund* og *Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund,* d. v. s. tre Organisationer, der endnu har store Muligheder for en Forøgelse af Medlemstallet paa Grund af, at mange Arbejdere indenfor disse Forbunds Organisationsomraader er uorganiserede. Dette gælder ikke mindst for Landarbejdere og Handels- og Kontormedhjælpere. I Løbet af de sidste 4 Aar er Antallet af tilsluttede Forbund steget med 9 og Medlemstallet med ialt 149.823, en Udvikling, som vi ikke har kunnet konstatere Mage til i nogen tilsvarende Periode i De samvirkende Fagforbunds 40-aarige Bestaaen. Siden Generalforsamlingen er der ikke sket Nyindmeldelser, saaledes at de tilsluttede Forbunds Antal stadig er 68, men de senere Aars Fremgang berettiger til Haab om, at de 8 Forbund og 7 enkeltstaaende Fagforeninger, som endnu staar udenfor Samvirksomheden, snart vil slutte op i Rækkerne, i Erkendelse af, at vor vanskelige Tid kræver Samling af alle Fagorganisationer indenfor en stærk Centralorganisation.

Chr. Jensen omtalte i denne Forbindelse Organisationsforholdene paa Færøerne og meddelte, at der gentagne Gange var rettet Henvendelse om Støtte til Organisationsarbejdet paa Færøerne, og i Aar vilde en Repræsentant fra D. s. F. besøge Øerne og søge at skabe Kontakt mellem Arbejderne deroppe og her i Landet.

Formanden kom derefter ind paa Arbejdsløsheden, der saavel for vort Land som for alle andre Lande er det Problem, der i særlig Grad sætter Sindene i Bevægelse. Der findes jo Diktaturstater,

der foregiver at have saa godt som afskaffet Arbejdsløsheden, og Fremgangsmaaden har her været dels Ophævelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen og Kontrollen med de Arbejdsløse, dels Udskrivning af de Arbejdsløse til underbetalt Tvangsarbejde ved Vejanlæg og i Landbruget, til Militærtjeneste af forskellig Art samt gennem Beskæftigelse ved uproduktivt Arbejde, saasom storstilet Fremstilling af Vaaben og Krigsmateriale samt med Produktion af Erstatningsstoffer for de naturlige Raavarer, som man ikke mere har Raad til at købe i Udlandet.

Trods alt dette og trods det for os ufattelig lave Lønniveau i disse Stater, viser selve den officielle Statistik, som offentliggøres vedrørende Arbejdsløsheden i Diktaturstaterne, at der fremdeles findes en væsentlig Arbejdsløshed i disse Lande, ikke blot i Vintermaanederne, men hele Aaret rundt, og dertil kommer endelig, at man er berettiget til at nære en ikke ringe Mistillid til de statistiske Opgørelser, som kontrolleret af et eller andet Propagandaforum udsendes i Diktaturstaterne.

Ogsaa set paa Baggrund heraf er der ingen Anledning til Beundring for Diktaturstaternes saakaldte »Løsning« af Arbejdsløshedsproblemet, og det er givet, at saadanne Veje, som forudsætter Ophævelse af al saavel organisatorisk som personlig Frihed, er ufarbare i et demokratisk og frit Land.

I Erkendelse af, at Arbejdsløsheden er et Samfundsproblem, der i sidste Instans kun kan løses ad Lovgivningens Vej, har vi i den Resolution, som blev vedtaget paa Generalforsamlingen i Maj 1937, fremsat en Række Krav, hvis Gennemførelse efter vor Formening vilde føre til en Formindskelse af Arbejdsløsheden ved at skabe øgede Beskæftigelsesmuligheder gennem Iværksættelse af produktivt Arbejde.

Generalforsamlingen krævede i sin Resolution Arbejdstidsforkortelse, Iværksættelse af offentlige Arbejder, Støtte til Boligbyggeriet og en Ferielovgivning, der garanterer alle Lønarbejdere en aarlig Ferie med Løn, og det er mig i Dag en Glæde at kunne konstatere, at de fleste af disse Krav allerede er gennemførte. Den paa Rigsdagen vedtagne Ferielov, der maa betegnes som et af de største Fremskridt, vi har opnaaet i de senere Aar, er i sine Virkninger mere vidtgaaende end de tilsvarende Love i noget andet Land. Sammen med Loven om Forbud mod Overarbejde betyder Ferieloven ikke blot en effektiv Nedsættelse af Arbejdstiden, men de to Love har tillige en beskæftigelsesmæssig Karakter, idet de giver Arbejde til en Del Arbejdsløse. Ferieloven betyder en Nedsættelse af Arbejdstiden med 1 Time ugentlig for alle de Arbejdere, som nu har Ret til 6 Dages Ferie, og med 2 Timer for alle dem, der hidtil ikke havde opnaaet Ferie.

Der er ogsaa Anledning til at fremhæve den nye Lovgivning om Beskæftigelse af Arbejdsløse. Jeg véd, at særlig velvillige Mennesker gerne ensidigt vildledende vil hæfte Betegnelsen »Tvangsarbejde« paa denne Lovs Bestemmelser vedrørende Ungdomsforanstaltninger.

Jeg ønsker heroverfor at sige, at jeg fuldt ud billiger de Principper, som er nedlagt i dette Ungdomsafsnit. De Vilkaar, som bydes de unge gennem Bestemmelserne om Kost og Logi samt Vederlag, ligger paa Linie med den normale Aflønning for tilsvarende Antal Timers praktisk Arbejde, og naar dette er Tilfældet, er det simpelthen de almene Bestemmelser i Arbejdsløshedsloven, som her er videreført efter Formaalets særlige Art.

I den nu afsluttede Rigsdagssamling er som bekendt endvidere gennemført en Lov, der bevilger henimod 100 Mill. Kroner til Iværksættelse af Boligbyggeri af forskellig Art. Denne Lov vil ikke blot forøge Beskæftigelsen i selve Byggefagene, men ogsaa give Arbejde til mange andre Fag. Desuden er der gennemført en Lov om Beskæftigelse for unge og langvarigt Arbejdsløse, ligesom man har planlagt Iværksættelse af visse offentlige Arbejder.

Virkningerne af denne Lovgivning vil naturligvis først kunne gøre sig gældende senere. Der er dog allerede nu Tegn paa, at Arbejdsløsheden i 1938 bliver mindre end i Fjor. Arbejdsløshedsprocenten var saaledes for Maanederne Januar—Marts i Aar betydeligt lavere end de samme Maaneder i 1937; for Marts 1938: 22,9% mod 28,6% i Fjor. En Sammenligning med de tilsvarende Tal for den samme Maaned i de fem forudgaaende Aar viser, at kun Marts 1935 har en ganske lidt lavere Arbejdsløshedsprocent end Marts 1938, skønt Indekstallet for Industriproduktionen i denne Maaned laa 1 Point lavere end i Marts Maaned i Fjor.

Ved en Bedømmelse af Resultatet af hele dette Lovgivningsarbejde maa man ikke glemme, at økonomiske Krisetegn har gjort sig bemærket i den sidste Halvdel af 1937 ikke blot herhjemme, men ogsaa i den øvrige Verden, og dertil kommer en forøget Import af Forbrugsvarer. Dette Forhold har i nogen Grad paavirket Bestræbelserne for at skabe øget Beskæftigelse, men saafremt Konjunkturerne ikke gaar yderligere tilbage og saaledes kuldkaster alle Beregninger, er det min Overbevisning, at de vedtagne Beskæftigelseslove — i Forbindelse med de øvrige Love, jeg har omtalt — vil have en gunstig Virkning paa Beskæftigelsen og Arbejdsmarkedets Forhold som Helhed.

En Forudsætning herfor er dog, at Valutaordningens beskæftigelsesmæssige Virkninger ikke sløjfes. Vi kræver selvfølgelig ikke en saa vidtgaaende Beskyttelse for Haandværk og Industri, som den, der for Tiden ydes Landbruget i Form af Importforbud for Landbrugsvarer, men naar Byernes Arbejderbefolkning uden Modvillie paatager sig at bære deres Part af Byrden ved de forskellige Landbrugsordninger i Form af højere Priser, kan Landbrugerne ikke med nogen Ret kræve uhindret Indførsel af tyske Færdigvarer til Fordel for en højst problematisk Forøgelse af Landbrugseksporten. Til Trods for, at vore Indkøb i Tyskland er steget meget stærkt i 1937, var vor Landbrugseksport til dette Land nærmest uforandret, saaledes at Tyskland i 1937 har kunnet forøge sit Eksportoverskud ved Handelen med Danmark til over 100 Mill. Kr. Det er en Udvikling, som vort Erhvervsliv ikke er tjent med, da den skaber Arbejdsløshed i Byerne.

Ved Gennemførelsen af det af mig omtalte Lovgivningsarbejde, har saavel De samvirkende Fagforbund som Fagforeningsrepræsentanterne paa Rigsdagen øvet en positiv Indsats og aktiv Medvirken. Det kan i det hele taget siges, at de nye Love først og fremmest er et Resultat af den enige Samvirken mellem Fagbevægelsen og Socialdemokratiet og aldrig vilde være blevet gennemført, saafremt der ikke her i Landet fandtes en stærk og enig Arbejderbevægelse, som har forstaaet at holde alle Splittelses- og Undermineringsforsøg nede og bevare Organisationernes fulde Aktionsstyrke. Derfor er det et Tidens Bud, at dette Samarbejde bevares fuldt og helt, og der dermed skabes Mulighed for at kunne fortsætte det sociale Lovgivningsarbejde, der paa saa virkningsfuld Maade danner et Supplement til Fagforeningernes Virksomhed for en Forbedring af det arbejdende Folks Kaar.

— — —

Chr. Jensen gav derefter en udførlig Oversigt over den nu afsluttede Overenskomstsituations Forløb og Resultater og omtalte herunder det Samarbejde mellem Forbundene indenfor enkelte Industrigrupper, som i Henhold til de fælles Afstemningsregler skal finde Sted forinden og under Overenskomstforhandlingerne. Et saadant Samarbejde blev første Gang praktiseret i 1936—37 og er under den nu afsluttede Overenskomstbevægelse fortsat i langt større Udstrækning.

Samarbejdet mellem Organisationerne kan være vanskeligt, men alligevel har de afholdte Fællesmøder haft stor Betydning, idet man ved de forberedende og informerende Møder opnaaede Enighed om Formuleringen af visse Fælleskrav, som det enkelte Forbund ikke fraveg, uden først at have raadført sig med de andre interesserede Forbund. Denne Samarbejdsform er ny, og maa først prøves i Praksis, saaledes at man efterhaanden kan udbygge det paa Grundlag af de indvundne Erfaringer.

Der har i Aar været Vanskeligheder i Samarbejdet mellem Forbundene i Jernindustrien angaaende Kravet om Tillæg til Minimallønnen, Mindstebetalingen og Antagelseslønnen. Trods dette bør Samarbejdet ikke opgives, men fortsættes ogsaa under de næste Overenskomstforhandlinger, og man bør søge at give det en Form, som alle Forbund kan tilslutte sig.

— — —

Forhandlingsreglerne er i denne Omgang kommet til Anvendelse i fuldt Omfang, og i alt væsentligt kan det siges, at de har opfyldt deres Formaal, nemlig ved de forudgaaende Partsforhandlinger at løse alle de mange mindre Spørgsmaal vedrørende Prislister og Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, som kun har Interesse for vedkommende Fag og som ikke kan løses af Tredjemand, der mangler Forudsætninger for at kunne bedømme Realiteten i disse Spørgsmaal. Alligevel er der i Aar i langt større Udstrækning end ved forrige Aars Overenskomstbevægelse klaget over, at det ikke er kommet til virkelige Realitetsforhandlinger mellem Underorganisationerne, henholdsvis ved Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken, og at alt for mange Detailspørgsmaal derfor ligesom i tidligere Aar bragtes til Forligsmanden, hvor Forhandlingerne, grundet paa den mangelfulde Partsforhandling, blev trukket alt for længe ud.

Forhandlingsreglernes gode Bestemmelser om Formerne for Forhandling er i sig selv ikke tilstrækkelige, naar ikke der bag ved staar en Villie til at efterleve disse; men ogsaa her spiller Økonomi og Konjunktur en Rolle, og endelig kan anføres, at saalænge der findes en højere Instans er Muligheden til Stede for at udskyde den endelige Afgørelse af Stridsspørgsmaal til denne Instans.

— — —

I Aar blev Afgørelsen over Forligsinstitutionens Mæglingsforslag truffet ved Urafstemning i alle Forbund med Undtagelse af Brolæggerforbundet, der for sine 180 af Forslaget berørte Medlemmer stemte ved kompetent Forsamling. Stemmeprocenten var større end i det foregaaende Aar, nemlig for alle Forbund som Helhed 59,1 mod 55,3 i 1937. Men sidste Aar traf Arbejdsmændene som bekendt deres Afgørelse ved kompetent Forsamling, saaledes at deres Stemmer ikke var inkluderet i den samlede Stemmeprocent, hvad der derimod var Tilfældet i Aar. Holder man Arbejdsmændenes Stemmer udenfor, var den samlede Stemmeprocent i 1937 som nævnt 55,3 og i Aar 68,2. Ved Urafstemningen i Aar stemte hos Arbejdsmændene 52,1% af samtlige stemmeberettigede Medlemmer, og denne forholdsvis ringe Stemmedeltagelse bevirkede, at den samlede Stemmeprocent kun blev 59,1. I de smaa Fag laa Stemmeprocenten denne Gang omkring gennemsnitlig 90%, i de store Fag uden Arbejdsmændene omkring 67%.

Der er i Tidens Løb rejst ikke saa lidt Kritik mod de af Repræsentantskabet i 1935 vedtagne fælles Afstemningsregler, men efter Afstemningen i 1938 vil ingen kunne benægte, at de har opfyldt i hvert Fald et af deres Formaal, nemlig det at tilvejebringe en ensartet Afgørelsesform i Overenskomstsituationer. Selv en Organisation som Dansk Tømrerforbund, der tidligere altid har truffet sin Afgørelse ved kompetent Forsamling, har i Aar foretaget Urafstemning og har saaledes i Enhedens Interesse fraveget sit hidtidige Standpunkt og fulgt den i Afstemningsreglerne angivne fælles Linie.

Spørgsmaalet om Afstemningsreglerne blev som bekendt indgaaende drøftet paa den ekstraordinære Generalforsamling i Januar Maaned, der henviste Sagen til fornyet Behandling i et Udvalg bestaaende af Forretningsudvalget og 11 af Generalforsamlingen valgte Medlemmer. Da jeg ikke ønsker at foregribe Udvalgets Arbejde, skal jeg afholde mig fra at anstille Betragtninger over, hvorvidt og i hvilken Udstrækning dette Aars Afstemningsresultat vil indvirke paa Reglernes endelige Udformning indenfor dette Udvalg.

— — —

Man vil forstaa, at de vanskelige og langvarige Overenskomstforhandlinger har lagt Beslag paa en stor Del af de valgte Tillidsmænds Tid og Arbejdskraft. Dette har iøvrigt og maaske i endnu større Udstrækning ogsaa været Tilfældet i de foregaaende Aar, hvor saa at sige den ene Overens-

komstsituation næppe nok var afviklet, forinden vi skulde tænke paa Forberedelserne til den næste. Efter alt at dømme faar vi nu Arbejdsfred i to Aar, og De samvirkende Fagforbunds Sekretariat vil saa med saa megen større Opmærksomhed kunne hellige sig de mange andre Opgaver.

Overenskomstomraadet er jo kun et af De samvirkende Fagforbunds efterhaanden ret talrige Arbejdsomraader. Jeg henviser saaledes til Deltagelsen i Fællesmøderne og Arbejdet med Sagerne i Den faste Voldgiftsret, et Arbejdsfelt, der udvides i samme Forhold, som Antallet af tilsluttede Forbund og Medlemmer forøges, og som ligeledes er overmaade vigtigt, fordi det for de heraf berørte Arbejdere overvejende drejer sig om Spørgsmaal af lønmæssig Betydning. Dertil kommer, at De samvirkende Fagforbund i Tidens Løb har faaet stadig større repræsentative Pligter og er repræsenteret i en Række Institutioner, Nævn og Udvalg. Dette Arbejde kræver ikke kun Tid til selve Møderne, men tillige Tid til at sætte sig ind i de ofte ret vigtige og komplicerede Sager, der skal behandles. De samvirkende Fagforbunds Virksomhed bliver stadig mere omfattende, og for at magte de mange nye Opgaver, der har meldt sig i de senere Aar, har vi sammen med Partiet og Det kooperative Fællesforbund oprettet »H. I. P. A.« og Erhvervsraadet, og det er ikke udelukket, at Udviklingen i den kommende Tid vil kræve en videre Udbygning af De samvirkende Fagforbunds Sekretariat.

Jeg har her i korte Træk redegjort for De samvirkende Fagforbunds omfattende Virksomhed i det forløbne Aar. Med Hensyn til de nærmere Enkeltheder henviser jeg til den foreliggende skriftlige Beretning, og jeg ønsker i denne Sammenhæng at understrege, at Sekretariatet stadig er bestræbt for at udvide Beretningen og give den Form af en Haandbog for Fagbevægelsen, hvor vore Folk kan finde alle de Oplysninger, som de har Brug for ved deres daglige Arbejde i Organisationens Tjeneste.

— — —

Den 3. Januar kunde De samvirkende Fagforbund fejre sin 40-aarige Bestaaen. Dagen er ikke blevet fejret officielt, men det er kun naturligt, at man efter 40 Aars Virksomhed kaster Blikket tilbage paa Tiden, der svandt, for at konstatere Fremgangen og de opnaaede Resultater. Vi ser da, at vor faglige Centralorganisation har været undergivet en Udvikling, der har gjort den til Landets største Organisation. For de faglige Tillidsmænd indeholder denne Kendsgerning en Forpligtelse til at arbejde videre paa Organisationens Udbygning, saaledes at den altid er lydhør for Tidens Krav og samtidig er i Stand til at magte sin store Opgave: at være et Værn for det arbejdende Folks økonomiske Interesser. I Forvisheden om, at Repræsentantskabets Medlemmer af yderste Evne vil medvirke hertil og til yderligere at underbygge De samvirkende Fagforbunds Magt og Indflydelse, indstiller jeg paa Forretningsudvalgets Vegne Beretningen til Repræsentantskabets Godkendelse.

Diskussionen om Beretningen.

Efter Formandens Beretning paabegyndtes en Diskussion om Samarbejdet og Forhandlingsformerne under Overenskomstsituationen.

Overfor Ankerne angaaende Manglerne ved det praktiserede Samarbejde anførtes, at Normen hidtil havde været, at hvert Fag saavidt muligt selv skulde forhandle sig til Rette med den modstaaende Arbejdsgiverorganisation og søge at undgaa at føre Sagen til Tops — i Forligsinstitutionen. En Ændring af dette Forhold maatte medføre en Omlægning af Centralorganisationens Opbygning og Myndighed. Fra anden Side hævdedes, at Samarbejdet havde vist sig nødvendigt og betydningsfuldt og derfor burde opretholdes ogsaa i fremtidige Overenskomstsituationer. Der var Enighed om, at man ikke burde hæfte sig ved det skete, men have Opmærksomheden henvendt paa den Vej, der bør følges i Fremtiden.

Angaaende Forhandlingsreglerne og Forhandlingsformerne som Helhed udtalte flere Talere, at man i Aar ligesom i tidligere Aar havde staaet med mange uløste Spørgsmaal hos Forligsmanden, Spørgsmaal, som han skød fra sig under Henvisning til, at Parterne selv burde søge at opnaa Enighed om de mange Detaljer.

I den Anledning udkastedes Tanken om, at Forligsmanden maaske skulde være med fra første Begyndelse, saa han virkelig kendte Spørgsmaalene, naar han skulde træffe sin Afgørelse, en Tanke, flere Talere advarede imod, da den, efter deres Mening, let førte til tvungen Voldgift.

I Debatten deltog bl. a.: *P. Andersen,* Smedeforbundet, *Axel Olsen,* D. A. F., *Niels Madsen,* Snedkerforbundet, *P. Knudsen,* Skotøjsarbejderforbundet, *Dirk Nak,* Tobaksarbejderforbundet, *Rich. Jensen,* Søfyrbøderne, *Ths. Pedersen,* Typograferne, *Hjalmar Kjær,* D. A. F., og *Formanden.*

Ferielovgivningen.

I sin Tale kom Formanden ogsaa ind paa det forberedende Arbejde, der er gjort for Dannelsen af en landsomfattende Virksomhed til Arrangementer, hvorigennem Landets Arbejdere og ligestillede ved Ophold paa Feriehjem og lignende, ved Rejser til Lands og til Vands herhjemme og ved Rejser i Udlandet kan drage den fulde Udnyttelse af det store Gode, den aarlige Ferie er. Formanden hilste med Tilfredshed dette tilrettelæggende Arbejde og gav Udtryk for den største Sympati hermed. Det var givet, at Organisationerne, og saaledes i første Række De samvirkende Fagforbund, maatte yde hele denne Virksomhed fornøden Støtte.

Repræsentantskabet udtalte sin Tilslutning hertil gennem enstemmig Vedtagelse af den af Forretningsudvalget stillede og paa andet Sted gengivne Resolution angaaende denne Sag.

Hjælpen til Spanien.

I Anledning af et af Forretningsfører *Hegner,* Søfyrbøderne, stillet Forslag om Hjælp til de spanske Flygtninge og andre nødlidende, der kæmper for det demokratiske Spanien, redegjorde *Hedtoft-*

Hansen for de hidtidige Resultater af Indsamlingen gennem Matteotti-Fonden og pegede tillige paa de andre Indsamlinger her i Landet. Til spanske Flygtninge og nødlidende er hidtil ved de forskellige Indsamlinger tilvejebragt Beløb paa ialt 582.000 Kr., og han udtalte sig stærkt for yderligere Støtte ad denne Vej til Indkøb af Mad og Klæder til det spanske Demokratis Ofre.

Paa Forretningsudvalgets Vegne forelagde han følgende Resolution:

»*Repræsentantskabet vedtager at hilse det saa heltemodigt kæmpende spanske Demokrati og henstiller til samtlige danske Arbejderorganisationer i det Omfang, det er muligt, fortsat at støtte den danske Matteotti-Fonds Spaniens-Indsamling til Fordel for det spanske Demokratis Ofre*«.

Hegner trak sit Forslag tilbage, og Resolutionen blev enstemmig vedtaget.

Dermed var Debatten afsluttet, og Beretningen godkendtes enstemmigt.

Hovedkasserer *Hans Jacobsen* forelagde De samvirkende Fagforbunds Regnskaber, der vedtoges enstemmigt uden Diskussion.

Til Dommersuppleant i Den faste Voldgiftsret valgtes Forretningsfører *Niels P. Hansen*, Arbejdsmændene.

Dirigenten, *Josef Andersson*, sluttede derpaa Mødet, idet han motiverede et Leve for De samvirkende Fagforbund.

Bryggeriarbejdernes Forbundskongres.

I Dagene 26.-30. April afholdt Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund sin 40 Aars Jubilæumskongres i København. Der var mødt 150 Delegerede og Gæster. — I Anledning af, at Spørgsmaalet om Forbundets Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund stod paa Dagsordenen, var ogsaa D. s. F. indbudt og repræsenteret af Sekretær *Laur. Hansen*.

Formanden, *Marius Madsen*, aflagde Beretning om Virksomheden siden sidste Kongres og omtalte herunder Overenskomstforholdene, Overarbejdsloven samt Arbejdet indenfor Alkoholkommissionen og til Slut Spørgsmaalet om Forbundets Indmeldelse i den faglige Centralorganisation. Det var navnlig det sidste Spørgsmaal, der satte sit Præg paa Debatten om Beretningen. Mange Talere havde Ordet, deriblandt ogsaa Sekretær Laur. Hansen, og der fremførtes mange Argumenter for og imod Indmeldelsen.

Efter at Beretningen var blevet godkendt med alle Stemmer imod 3, vedtog Kongressen med 73 Stemmer imod 26 at sende Spørgsmaalet om Forbundets Indmeldelse i D. s. F. til Urafstemning blandt Medlemmerne. Afstemningen skal være foretaget inden 1. Juni 1938.

Af Kongressens øvrige Vedtagelser nævner vi følgende Forslag:

»Er Strejke eller Lockout i andre Fag iværksat, og Ekstrakontingent i den Anledning udskrives af De samvirkende Fagforbund, betaler Forbundet et tilsvarende Beløb af Strejkekassen. Saa snart Strejkekassens Formue er under 1.400.000 Kr., udskrives et Ekstrakontingent af 2 Kr. pr. Maaned pr. Medlem, indtil Strejkekassens Formue paany har naaet samme Maksimumsbeløb som forud for Konflikten.

Efter samme Regler svares Bidrag, hvis Konflikter inden for Levnedsmiddelarbejdernes Union kræver det.«

I Anledning af Forbundets Jubilæum vedtoges det at give hver af Forbundets i Jubilæumsugen kontrollerede arbejdsløse og syge Medlemmer en Pengegave.

I samme Forbindelse vedtog Kongressen at bevilge 3000 Kr. til Matteotti-Fondens Spaniens-Indsamling.

Kongressen vedtog at forny Beslutningen om at sende 40 Medlemmer paa Arbejder-Højskole hvert Aar.

Udgiften hertil beløber sig til ca. 6000 Kr. pr. Aar.

Kongressen vedtog et Forslag om at ofre noget mere paa Fagbladets Udstyr og Indhold.

I en Resolution formulerede Kongressen de Krav vedrørende Løn- og Arbejdsvilkaarene samt Arbejdstiden, som Forbundsledelsen skal søge at gennemføre, ligesom der udtaltes en Tak til Regeringen for Feriespørgsmaalets Løsning.

Under stormende Bifald og Hyldestraab genvalgtes til Forbundsformand *Marius Madsen* og til Hovedkasserer *Niels Poulsen*.

De to valgte takkede bevæget for Valget og den hjertelige Maade, det var sket paa.

Næste Kongres besluttede man at afholde om 3 Aar i Randers.

Efter at der var foretaget Valg af Hovedledelse, sluttedes Kongressen med Taler af Gæsterne og Formanden.

RUNDSKUE

LANDARBEJDERNES OVERENSKOMSTFORHOLD. Som allerede meddelt skulde Parterne i Landarbejderkonflikten den 5. Maj afgive Svar paa Forligsmandens Mæglingsforslag. Det viste sig, at Forslaget af Arbejderne var vedtaget med 4488 Ja-Stemmer mod 3585 Nej og af Arbejdsgiverne med 53,8 pCt. Ja-Stemmer mod 46,2 pCt. Nej.

De nye Overenskomster har Gyldighed i 2 Aar, men kan dog opsiges i Foraaret 1939, dersom Pristallet i Oktober 1938 viser et Udsving paa 6 Points. I næste Nummer af »Arbejderen« skal vi bringe en udførlig Redegørelse for Overenskomstbevægelsens Forløb og Resultat.

DROSKECHAUFFØRSTREJKEN I KØBENHAVN. De fornyede Forhandlinger i Forligsinstitutionen angaaende Taxa-Konflikten sluttede med, at den fungerende Forligsmand, Direktør *Poul Sørensen*, henstillede til Parterne at optage lokale Forhandlinger om de foreliggende Stridsspørgsmaal og derefter den 2. Maj at give Forligsinstitutionen Meddelelse om Forhandlingernes Resultat.

Parterne fulgte denne Henstilling, men Resultatet var negativt, og Forligsmanden meddelte derefter, at han indtil videre havde opgivet yderligere Mægling.

Paa Forslag af den socialdemokratiske Gruppe har Borgerrepræsentationen i København nedsat et særligt Udvalg til Behandling af Konfliktsituationen, men det er ikke nu muligt at udtale sig om det formentlige Resultat af Udvalgets Arbejde. Foreløbig fortsættes de 1600 Droskechauffører Strejke uforandret.

ENGROSPRISTALLET. Fra Marts til April Maaned i Aar er Engrospristallet faldet fra 115 til 113 mod 120 for April 1937 (Basis 1935 = 100). Raavarer og Halvfabrikata viser Nedgang fra 118 til 117, Færdigvarer fra 113 til 112, Importvarer fra 117 til 116 og Hjemmemarkedsvarer fra 113 til 112. Derimod er Tallet for Eksportvarer steget fra 105 til 110. En Beregning med Aaret 1913 = 100 giver for April 1938 for samtlige Varer under eet 146.

VAREOMSÆTNINGEN MED UDLANDET. I Marts Maaned udviste Danmarks Vareomsætning med Udlandet en Import paa 155,3 Mill. Kr. og en Eksport paa 132,0 Mill. Kr., hvorefter Merindførselen udgjorde 23,3 Mill. Kr. For samme Maaned i Fjor var Merindførselen 23,9 Mill. Kr., idet Importen beløb sig til 143,8 Mill. Kr. og Eksporten til 119,9 Mill. Kr. Der har saaledes i Forhold til Marts Maaned i Fjor været en Stigning i Importbeløbet og Eksportbeløbet paa henholdsvis 11,5 og 12,1 Mill. Kr. Samtidig har Transithandelens Indførselsværdi udgjort 2,6 Mill. Kr. og Udførselsværdien 2,5 Mill. Kr. for Marts 1938.

For *Januar Kvartal* som Helhed har Importen udgjort 432,2 Mill. Kr. i Aar imod 399,6 Mill. Kr. i 1937, medens Eksporten i Aar har andraget 365,5 Mill. Kr. imod 350,3 Mill. Kr. i Fjor. Den samlede Merindførsel har saaledes for Januar Kvartal 1938 været 66,7 Mill. Kr. imod 49,3 Mill. Kr. for Januar Kvartal i Fjor.

Det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraadsmøde.

Den 28.—30. April afholdt det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraad ordinært Møde i Genève. Fra dansk Side deltog bl. a. Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Chr. Jensen.*

Paa Mødet behandledes en Række administrative og budgetmæssige Spørgsmaal samt den sædvanlige Beretning fra Arbejdsbureauets Direktør angaaende det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed i det sidst forløbne Kvartal. Raadet besluttede bl. a. i 1939 i Genève at afholde en saakaldt forberedende teknisk Konference af Repræsentanter for Medlemsstaternes Fabriksinspektioner til Behandling af de almindelige Principper for Fabriksinspektionens Organisation, hvilket Spørgsmaal provisorisk er opført paa Dagsordenen for den internationale Arbejdskonference i 1940.

Der forelaa Beretninger fra flere af de under Arbejdsbureauet bestaaende Kommissioner af Sagkyndige til Behandling af særlige Spørgsmaal, saaledes fra den permanente Landbrugskommission og den raadgivende Kommission for Spørgsmaal vedrørende Privatfunktionærer.

Ved et hemmeligt Møde drøftede Forvaltningsraadet den Situation, der er opstaaet som Følge af den Meddelelse, som Direktør Butler ved Mødets Begyndelse afgav angaaende sit Ønske om at fratræde sin Stilling som Leder af Arbejdsbureauet ved Udgangen af indeværende Aar. Det besluttedes at sætte Direktørens Demissionsbegæring paa Dagsordenen for det næste Forvaltningsraadsmøde, som finder Sted i Genève den 31. Maj 1938.

Prisniveauet.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for April 1938 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes siden Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl.	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937	Jan. 1938	April 1938
Fødevarer	1121	1154	1169	1194	1214	1227
Klæder, Fodt., Vask	458	501	503	507	500	500
Bolig	450	474	474	474	484	484
Brændsel, Belysn. .	164	182	192	195	194	181
Skatter, Kontingenter o. l.	479	488	503	511	512	513
Andre Udgifter	756	765	766	771	770	770
I alt	3428	3564	3607	3652	3674	3675

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gnstl.

	1935 gnstl.	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937	Jan. 1938	April 1938
Fødevarer	100	103	104	107	108	109
Klæder, Fodt., Vask	100	109	110	111	109	109
Bolig	100	105	105	105	108	108
Brændsel, Belysn. .	100	111	117	119	118	110
Skatter, Kontingenter o. l.	100	102	105	107	107	107
Andre Udgifter	100	101	101	102	102	102
I alt	100	104	105	107	107	107

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Januar 1938 gældende Priser 107 og efter de nu for April foretagne Beregninger 107.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for April udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 184 mod 184 for Januar.

Beregnet paa samme Grundlag, men med Priserne i Aaret 1931 som Basis bliver Pristallet for April 119 mod 119 for Januar.

Arbejdsløsheden i April 1938.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af April Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 92.909 Arbejdsløse, d. v. s. 20,7 pCt. af det samlede Antal paa i alt 449.291 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

I Antal Arbejdsløse indgaar de Arbejdere, som beskæftiges ved Nødhjælpsarbejder i Henhold til Lov af 1/5 og Lov af 27/3 1934. Ved Udgangen af April var 3373 Arbejdere beskæftiget ved saadanne Arbejder, svarende til 0,8 pCt. af samtlige Medlemmer i Arbejdsløshedskasserne.

Samtlige Fag:	1938 pCt.	1937 pCt.	1936 pCt.	1935 pCt.	1934 pCt.	1933 pCt.
Januar	29,2	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5
Februar	27,7	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9
Marts	22,1	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4
April	20,7[1])	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6
Maj		14,8	12,9	14,4	16,8	24,3
Juni		13,9	11,3	12,6	15,5	21,9
Juli		15,2	12,1	12,6	15,3	21,7
August		15,1	12,3	13,7	15,5	21,4
September		16,5	12,9	14,9	16,4	20,9
Oktober		19.2	16,3	17,3	18,2	23,2
November		23,5	20,0	21,7	22,3	25,7
December		34,6	30,3	31,7	30,3	37,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Ovenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1933.

	Antal Arbejdsløse pr. ultimo April 1938 [1])	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af April 1938[1])	Marts 1938	April 1937	Marts 1937
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt
1. Bygn.- og Møbel-Industri	4 311	28 1	33,9	13,3	28,1
2. Jernindustrien	3 246	13,0	14,9	11,4	15,0
3. Anden Industri m. v.	12 625	16,6	17,4	14,6	16,9
4. Handel	964	7,2	7,9	6,1	7,7
5. Arbejdsmænd	10 729	23,3	24,8	20,0	28,0
I alt	31 875	18,2	19,7	14,8	19,9
Provinsen:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	5 805	21,9	31,7	14,3	38,5
2. Jernindustrien	3 351	13,5	14,5	13,6	16,9
3. Anden Industri m. v.	10 891	16,0	17,0	13,1	17,0
4. Handel	1 169	7,1	7,0	6,7	7,1
5. Arbejdsmænd	39 818	28,9	28,9	26,0	49,0
I alt	61 034	22,3	23,6	19,2	34,3
Hele Landet	92 909	20,7	22,1	17,5	28,6

[1]) Foreløbige Tal.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Antallet af Arbejdsløse og Arbejdsløshedsprocenten opgjort i foranstaaende Oversigt.

Fag	Antal Arb. pr. Marts 1938	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af Marts 1938	Febr. 1938	Marts 1937	Febr. 1937
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	4 015	38,9	57,1	40.5	57,8
Hustømrere	3 596	38,3	50,7	43,2	48,2
Snedkere	2 746	26,6	33,2	25,5	27,4
Malere	2 457	31,0	56,0	36,4	53,8
Sadelmagere og Tapetserere	390	15,5	26,1	12,7	21,3
Blikkenslagere	716	27,6	38,7	29,5	28,3
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	195	15,2	16,4	15,8	16,2
Smede- og Maskinarb.	4 499	12,4	14,1	14,5	16,2
Formere	493	23,2	21,2	9,3	9,4
Elektrikere	866	23,5	24,2	25,8	24,7
Bageri- og Konditoriarb.	1 692	30,8	31,4	32,6	32,8
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	379	19,1	18,4	22,4	21,5
Bryggeriarbejdere m. fl.	618	9,1	12,9	7,3	9,5
Slagteriarbejdere	1 971	23,2	23,0	20,2	21,7
Tobaksarbejdere	1 511	17,0	16,0	19,8	17,3
Tekstilarbejdere	1 909	12,5	12,8	9,9	8,6
Skræddere	1 551	10,3	13,9	9,7	12,2
Hatte- og Buntmagere	198	12,6	14,3	13,3	12,9
Skotøjsarbejdere	1 364	27,0	31,7	23,8	25.9
Træindustriarbejdere	1 240	19,4	24,9	19,4	19,3
Karetmagere	149	12,9	13,3	15,5	16,1
Keramikere	141	6,8	9,6	4,4	4,3
Papirindustriarbejdere	42	2,3	1,9	1,6	2,0
Bogbindere	900	18,5	18,7	17.7	17,2
Typografer	596	8,7	10,1	13,1	11,8
Sømænd	1 374	31,7	33,6	29,5	30,5
Søfyrbødere	642	29,0	30,2	28,0	28,5
Kedel- og Maskinpassere	190	8,1	8,1	8,4	8,1
Kvindeligt Arbejderforbund	3 972	21,9	23,8	19,7	21,0
Handels- og Kontormedhj.	2 090	7,7	7,7	7,6	7,3
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	50 407	27,7	35,7	43,7	47,0
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	787	49,8	57,6	42,1	45,3
Andre Fag	5 380	16,1	21,1	19,0	23,3
I alt	99 076	22,1	27,7	28.6	31,4

NYT FRA UDLANDET

DEN SVENSKE LANDSORGANISATION. Det den 26. og 27. April afholdte Repræsentantskabsmøde i den svenske Landsorganisation var besøgt af 120 Repræsentanter for de tilsluttede Forbund. Repræsentantskabet godkendte efter en kort Debat Beretningen for 1937 og besluttede at bevilge 15.000 Kr. til Kursusvirksomhed ved Landsorganisationens Skole i Brunnsvik. Til Ombygning og Udvidelse af Skolen bevilgedes 45.000 Kr. og til andre Forbedringer og Reparationsarbejder 25.000 Kroner.

Til Udenlandsstipendier bevilgedes 3000 Kr. og til den Nordiske Folkehøjskole i Genève 1500 Kr. samt 3000 Kr. fordelt paa 30 Stipendiater til Deltagelse i anden Studievirksomhed. Desuden bevilgedes yderligere 100.000 Kr. til den nødlidende Befolkning i det regeringstro Spanien, og Landsorganisationen har dermed til dette Formaal ydet ialt 400.000 Kr.

Desuden behandlede Mødet en Del interne Organisationsspørgsmaal.

RUSSERNES OPTAGELSE I DEN FAGLIGE INTERNATIONALE. Den *svenske Landsorganisation* har taget Stilling til de russiske Fagforeningers Optagelse i Den internationale faglige Central og erklæret, at

de russiske Betingelser ikke kan anerkendes, da de er i Strid med Internationalens Love. Landsorganisationen gør desuden opmærksom paa, at der først kan træffes Beslutning om Indmeldelse, efter at det er fastslaaet, at der ingen lovmæssige Hindringer bestaar. Dette principielle Synspunkt er helt blevet ignoreret under Forhandlingerne i Moskva, ligesom man helt har undladt at behandle det Spørgsmaal, om de russiske Fagforeninger er i Stand til uafhængigt at træffe Beslutninger om deres Politik og Metoder. Forhandlingerne har heller ikke klarlagt, om de russiske Fagforeninger er i Stand til selv at paatage sig det Ansvar og de Forpligtelser, som de opstiller som Betingelser for en Kamp imod Krig og Fascisme.

Den *finske Landsorganisation* har meddelt Internationalen, at ifølge dens Opfatelse kan de russiske Fagforeningers Indmeldelse ikke ske paa Basis af de af Russerne i Moskva opstillede Betingelser. Den finske Landsorganisation fastslaar, at Forhandlingerne i Moskva ikke har skabt Klarhed, og det er ikke oplyst, hvorvidt de russiske Fagforeninger arbejder under Vilkaar, der stemmer overens med IFC.s Love og Vedtægter. Det er af den største Betydning, at de i IFC. sammensluttede Organisationer kan arbejde uden Tvang fra politiske Kræfter, at Organisationerne er bygget paa Princippet om Medlemmernes demokratiske Rettigheder og at alle de til Internationalen knyttede Organisationer er sikrede Ligeret, saaledes som det ogsaa er udtrykt i IFC.s Love.

Den *meksikanske Landsorganisation* har i en Skrivelse til IFC udførligt omtalt sin Stilling til de af de russiske Fagforeninger opstillede Betingelser for Indmeldelse. Af Skrivelsen fremgaar, at man paa den ene Side anerkender, at den russiske Fagbevægelse lige saa lidt som nogen anden Organisation er berettiget til at opstille Betingelser for Indmeldelse. Paa den anden Side fremhæver man, at man under de nuværende Forhold, som ikke kan betegnes som værende normale, ikke alene kan lade lovmæssige Betragtninger være afgørende. »Arbejderbevægelsen i hele Verden er alvorlig truet. Lovmæssige og organisationstekniske Indvendinger eller Organisationsstolthed maa, hvor berettigede saadanne Synspunkter end kan synes, ikke staa som en Hindring for Enhed i Arbejderbevægelsen.« Den meksikanske Landsorganisation peger endvidere paa de russiske Fagforeningers talmæssige og politiske Betydning, saavelsom deres Indflydelse paa deres Lands Regering.

Den endelige Afgørelse vedrørende dette Spørgsmaal vil som bekendt blive truffet paa det den 17.—21. Maj i Oslo stedfindende Repræsentantskabsmøde i IFC.

FRA DEN BELGISKE FAGBEVÆGELSE. Den belgiske Landsorganisations Bestyrelse har i et Møde den 26. April beskæftiget sig med de Bevægelser, som man i den seneste Tid har kunnet spore rundt omkring i Landet, herunder særlig Besættelsen af visse Gruber. I en Udtalelse fra Bestyrelsen hedder det, at disse Aktioner er iværksat af ansvarsløse Elementer uden Fagforeningernes Vidende eller Billigelse. Bestyrelsen retter til alle Arbejdere »en kammeratlig og indtrængende Appel« om at tilbagevise paa det kraftigste saadanne Aktioner, som ikke tjener Arbejdernes eller deres Organisationers Interesser. »Arbejderne maa være klar over, at hvilke Vanskeligheder der end maatte opstaa paa Bedrifterne, maaske som Følge af Provokation eller Vilkaarlighed fra Bedrifternes Ledelser, saa er og bliver Arbejdernes Organisationer deres bedste Værn«.

I Bestyrelsens Appel er der endvidere et Afsnit, hvori der henvises til Virkningerne i andre Lande, hvor Modsætningerne er blevet sat skarpt op imod hinanden. »Arbejderne bør tage Lære af Begivenhederne i andre Lande, hvor unyttige og farlige Skærpelser i Modsætningsforholdet har vist sig at medføre saadanne Virkninger, at Arbejderbevægelsen kan blive alvorligt ramt deraf«.

Den belgiske Landsorganisations Bestyrelse appellerer til Disciplinen og Aarvaagenheden overfor uansvarlige Elementer indenfor Organisationerne.

INTERNATIONALT FAGFORENINGSKURSUS. Den internationale faglige Centrals Kursus for yngre Fagforeningsmedlemmer afholdes i Aar i Genève i Charlet International den 22.—28. August.

Foredrag og Diskussioner holdes paa det franske Sprog. For Ophold og fuld Forplejning paa Skolen betaler Deltagerne 38,50 svejtser Francs (ca. 40 danske Kr.). Dette Beløb saavel som Rejseomkostningerne udredes af de Organisationer, som sender Deltagere. Kun Deltagere, som anmeldes af de faglige Landsorganisationer eller internationale Fagsekretariater, har Adgang til dette Kursus. Deltagere maa have et godt Kendskab til det franske Sprog og ikke være over 30 Aar.

VOKSENDE RUSTNINGER. Folkeforbundets militære Aarbog for 1937 giver en Oversigt over Omfanget af de militære Rustninger. Da en Række Stater ikke giver Oplysning om deres Militærudgifter, er en international Statistik tildels henvist til at foretage skønsmæssige Beregninger. Ifølge Folkeforbundets Skøn udgjorde Udgifterne til militære Formaal i Milliarder Dollars: 1913 — 2,5, 1932 — 4,3, 1935 — 5,6, 1936 — 5,8 og 1937 — 7,1 Milliarder Dollars. Af det sidstnævnte Beløb falder 65 pCt. paa Europa.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere ved Losning af S/S »Continental«.

Den 7. April afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Havnesammenslutningen over en paastaaet uvarslet Arbejdsstandsning ved Indladning af et Parti Jernspaaner i *S/S »Continental«*.

Sagen behandledes, og Mødet endte med, at Parterne tog de faldne Udtalelser til Efterretning.

Arbejdsmænd hos Rutebilejer P. Chr. Pedersen, Søborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. April behandledes en Klage over *Rutebilejer P. Chr. Pedersen*, Buddinge, gaaende ud paa, at der var sket Underbetaling af de af Rutebilejeren beskæftigede Konduktører samt en Chauffør.

Mødet endte resultatløst, og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Mejerister paa Stensbjerg Mejeri.

Paa Foranledning af en af De samvirkende Fagforbund for Dansk Mejeristforbund rejst Klage over

Stensbjerg Mejeri for i Strid med Overenskomstens § 9 at have haft flere Elever end berettiget, afholdtes den 6. April en Forhandling mellem Repræsentanter for Mejeriernes Arbejdsgiverforening, Dansk Mejeristforbund og De samvirkende Fagforbund, og man enedes om følgende:

Mejeriernes Arbejdsgiverforening paalægger paa det indstændigste sine Medlemmer at agte paa Overholdelse af Overenskomstens Bestemmelser. — Mejeriernes Arbejdsgiverforening har allerede i et Cirkulære understreget dette. Et Uddrag af Cirkulæret overgives til Dansk Mejeristforbund.

Til fuld Afgørelse betaler Mejeriernes Arbejdsgiverforening Kr. 150,00. Under Hensyn til et fremtidigt fordrageligt Forhold indgaar Forbundet paa, at Pengene indgaar til Gigtsanatoriet i Skelskør. Beløbet indbetales senest 14 Dage fra Dato, og Kvitteringen fremsendes til Forbundet.

Mølleriarbejdere samt Smede- og Maskinarbejdere hos A/S »Ota«, Nakskov.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 31. Marts behandledes en Uoverensstemmelse mellem Mølleriarbejderforbundet og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og *»Ota«-Møllen.* Møllen havde fundet ud af, at den ønskede udelukkende at beskæftige Mekanikere ved nogle nye Pakkemaskiner, hvilket Mølleriarbejderne ganske naturligt modsatte sig, da de har Overenskomst for det paagældende Arbejde. Der var derfor mellem de to Forbund og D. s. F.s Repræsentanter Enighed om, at selve Pasningen af Pakkemaskinerne under Drift maatte tilkomme Mølleriarbejderne, at Reparationsarbejde paa de samme Maskiner udførtes af Medlemmer af Smedeforbundet.

Dette Standpunkt blev meddelt Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, og man enedes derfor om at henlægge Sagen indtil videre.

Skibstømrere paa Faaborg Skibs- og Baadeværft.

Ved et Møde i Faaborg den 2. April mellem Foreningen af Skibs- og Baadebyggere i Danmark, *Skibsbygmester Carl Andersen,* Dansk Skibstømrerforbund og D. s. F. behandlede man en foreliggende Uoverensstemmelse mellem Skibsbygmesteren og Skibstømrerforbundet.

Foreningen og Skibsbygmesteren erkendte, at den mellem Foreningen og Skibstømrerforbundet under 5. Februar 1938 indgaaede Overenskomst er gældende ogsaa for Carl Andersens Skibs- og Baadebyggeri i Faaborg fra og med den 1. Marts 1938. Carl Andersen indgaar derfor paa at foretage Efterbetaling fra 1. Marts d. A., og naar dette er sket — og Overenskomsten iøvrigt efterleves — betragtes Sagen som endelig afsluttet.

Tobaksarbejdere hos C. W. Obel A/S, København.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. April behandledes en uvarslet Arbejdsstandsning hos *A/S C. W. Obel.*

Aarsagen til Arbejdsstandsningen var daarligt Dæksmateriale, og Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig omgaaende at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Paa et Møde samme Dag vedtog Arbejderne at genoptage Arbejdet, og der var fra Arbejdsgivernes Side givet Tilsagn om, at saa snart dette var sket, kunde man forhandle om de foreliggende Uoverensstemmelser.

Typografer hos Firmaet Olaf O. Barfod & Co.

Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 7. April behandlede man en Uoverensstemmelse mellem Typografforbundet og *Firmaet Olaf O. Barfod og Co.* Det drejede sig om Firmaets Ansættelse af en Trykker-Faktor. Da denne for en væsentlig Del af Tiden beskæftiges ved en Skæremaskine, kunde Forbundet for sit Vedkommende ikke godkende Stillingen som Formand i Septemberforligets Forstand, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derfor at indbringe Spørgsmaalet til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa Gummifabriken »Tretorn«, Helsingør.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. April behandledes en Klage over en Arbejdsstandsning paa *Gummifabriken »Tretorn« A/S* Fredag den 1. April fra Kl. 6 til Lørdag den 2. April Kl. 6 i Forbindelse med en Klage over Indgreb i Fabrikens Dispositioner i Modstrid med Septemberforligets Punkt 4 samt Klage over en uvarslet Arbejdsstandsning af samtlige mandlige Arbejdere paa Fabriken fra Mandag den 11. April Kl. 17.

Man enedes om følgende:

»Forbundets Afd. i Helsingør vil paa et Møde samme Aften paalægge de strejkende at genoptage Arbejdet Tirsdag den 19. April ved normal Arbejdstids Begyndelse. Forsaavidt dette sker paa tilfredsstillende Maade, er man enig om at forelægge en faglig Voldgiftsret, hvortil man vil anmode Professor juris Oluf H. Krabbe om at paatage sig Hvervet som Opmand, at afgøre Fabrikens Klager over Brud paa Septemberforliget og de stedfundne Arbejdsstandsninger og Arbejdernes Klage over Tillidsmandens Afskedigelse. Voldgiftsretten skal saa vidt muligt træffe sin Afgørelse inden Udløbet af den Uge, i hvilken Arbejdet genoptages.

Genoptages Arbejdet ikke i tilfredsstillende Omfang Tirsdag Morgen den 19. April, vil Arbejdsgiverforeningen indgive Klage til D. f. V. og søge Sagen fremmet til Behandling ved Retten Onsdag den 20. April.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelingsformand i Helsingør skal Lørdag Morgen mellem 9 og 10 meddele til Fabrikens Kontor, hvorvidt Arbejdet vil blive genoptaget Tirsdag den 19. April.«

Havnearbejdere ved Losning af S/ »Martha«.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen behandledes en Arbejdsstandsning ved Losning af Trælast fra *S/ »Martha«.*

Man enedes om at nedsætte en ekstraordinær Voldgift med Sø- og Handelsrettens Præsident som Opmand. Som Voldgiftsmænd vælger Parterne 2 Arbejdere, samt een Repræsentant for Arbejdsgiverne og een for Rederiet.

Under samme Voldgiftssag afgøres Spørgsmaalet om Sælgerens og Køberens Beføjelse overfor hinanden i den foreliggende Sag.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2459.

Typografer hos Firmaet Aalborg Stiftstidende.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Marts 1938 i Sag Nr. 2459: Dansk Arbejdsgiverforening for Organisationen af Bladudgivere i Provinsen og dennes Medlem Aalborg Stiftstidende mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Organisationen af Bladudgivere i Provinsen og dennes Medlem Aalborg Stiftstidende indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Typografforbund med Paastand om, at den ved Aalborg Stiftstidendes Bladtrykkeri ansatte Faktor Johs. Bramsen anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand, og at de Indklagede herefter kendes uberettigede til at modsætte sig hans Udtræden af Dansk Typografforbund.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Bladtrykkeriet er delt i 2 selvstændige Afdelinger: Avissætteriet og Rotationstrykkeriet med tilhørende Stereotypianlæg. I Sætteriet beskæftiges 19 Mand under Ledelse af en Faktor, der ikke er Medlem af nogen Arbejderorganisation. I Rotationstrykkeriet var indtil for et Aars Tid siden beskæftiget ialt 3 Mand, derimellem ovennævnte Bramsen, og den tekniske Ledelse af denne Afdeling varetoges af Hr. A. Schiøttz-Christensen, der er baade journalist- og typografuddannet og i førstnævnte Egenskab deltager i Bladets Redaktion.

Til Brug i Bladtrykkeriet anskaffedes i Foraaret 1937 en ny, meget kostbar Rotationsmaskine med moderne Stereotypianlæg til Afløsning af en ældre, betydelig mindre Maskine. Til Betjening af det nye Anlæg udvidedes Personalet til at omfatte en Rotationstrykker og 4, senere 5 Hjælpearbejdere. Ved Kontrakt af 30. Juni 1937 mellem Bladets Hovedredaktør og Udgiver Hr. L. Schiøttz-Christensen og ovennævnte Johs. Bramsen ansattes sidstnævnte, der i ca. 10 Aar havde været beskæftiget i Trykkeriet, til som Faktor at forestaa Ledelsen af Rotationstrykkeriet, i hvilket der altsaa nu foruden Bramsen er beskæftiget en Rotationstrykker og 5 andre Typografer som Hjælpearbejdere. Samtidig fratraadte Hr. A. Schiøttz-Christensen sin hidtidige tekniske Ledelse af Rotationstrykkeriet, idet han under de ændrede Forhold ikke mente at kunne forene sin Ledelse af Trykkeriafdelingen med sin Virksomhed i Bladets Redaktion.

Ved Kontrakten af 30. Juni 1937 bestemmes det, at Bramsen ansættes som Faktor ved Aalborg Stiftstidende, hvor Rotationstrykkeriet underlægges hans Ledelse. Bramsen skal altid staa som Forretningens Repræsentant paa Arbejdspladsen, og han har Ret til at antage og afskedige Personale i den ham underlagte Afdeling. Hans aarlige Gage er 7200 Kr., der betales maanedsvis med 600 Kr. Der ydes ham ingen Betaling for Overarbejde. Den gensidige Opsigelsesfrist er 3 Maaneder til den 1ste i en Maaned.

Om Bramsens Stilling som Faktor har Klagerne iøvrigt anført, at han har det fulde trykketekniske Ansvar for Avisfremstillingen, at han leder, fordeler og kontrollerer Arbejdet i Afdelingen, og at han vel personlig tager Del i Arbejdet, men at dette sidste højst kan udgøre et Par Timer daglig. Der forefalder ikke Akkordarbejde i Afdelingen.

Klagerne hævder, at det, ikke mindst under Hensyn til det kostbare nye Maskineri og Forøgelsen af Personalet, er ganske nødvendigt for Bladforetagendets Ledelse i Trykkeriafdelingen at have en selvstændig, af Fagforeningsinteresser uafhængig Repræsentant paa samme Maade som i Sætteriet og i Overensstemmelse med, hvad der er Tilfældet i andre store Bladforetagender.

De Indklagede gør gældende, at der ikke ved Bramsens Ansættelse som Faktor er sket nogen væsentlig Ændring i hans tidligere Beskæftigelse som første Rotationstrykker, og at han højst kan betegnes som en særlig betroet Arbejder, idet hans ledende Funktioner er underordnede i Forhold til hans manuelle Beskæftigelse som Trykker. De Indklagede henviser særlig til, at en Anerkendelse af Bramsen som Formand i Septemberforligets Forstand vilde betyde Oprettelse af en ny teknisk Lederstilling, som der ikke tidligere har været og ejheller nu er Trang til. De Indklagede modsætter sig derfor Klagernes Krav om, at Bramsen skal udtræde af Typografforbundet.

Efter de foreliggende Oplysninger maa Retten gaa ud fra, at der ved større Bladforetagender som Aalborg Stiftstidende almindeligvis er ansat en af Fagorganisationerne uafhængig Faktor, saavel i Sætteriet som i Trykkeriet. Der maa antages ogsaa ved Aalborg Stiftstidende at være en reelt begrundet Trang til en saadan Faktorstilling i Bladets Rotationstrykkeri, og det i ganske særlig Grad efter Anskaffelsen af den nye Maskine og den dermed følgende Udvidelse af det tekniske Personale. Da nu Hr. A. Schiøttz-Christensen under de ændrede Forhold ikke længere varetager den tekniske Ledelse af Rotationstrykkeriet ved Siden af sine Redaktionsforretninger, og da de Faktor Bramsen ved Kontrakten tillagte og ifølge det iøvrigt oplyste tilkommende Funktioner — uanset hans Deltagelse i Arbejdet — skønnes at være af virkelig arbejdsledende Karakter, maa Retten tage Klagernes Paastand til Følge, saaledes at Bramsen anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand med Ret for Bladet til at kræve, at han ikke maa være Medlem af Dansk Typografforbund.

Sagens Omkostninger bør udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Ovennævnte Faktor Johs. Bramsen ved Aalborg Stiftstidende anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand, saaledes at Bladet er berettiget til at kræve, at han ikke maa være Medlem af Dansk Typografforbund.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales med Halvdelen af hver af Parterne.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V: Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 1. JUNI 1938 * 34. AARGANG

Den faglige Internationale og Russerne.

Den russiske Revolution, der i Aaret 1917 fik hele Verden til at ryste, tændte ogsaa nyt Haab hos de krigstrætte Arbejdermasser i alle Lande. Den socialdemokratiske Arbejderbevægelse hilste den nye Raadsrepublik i Forventningen om, at den vilde danne Indledningen til en ny Periode i Historien med varig Fred og afgørende Indflydelse fra Arbejdernes Side paa den sociale og økonomiske Udvikling. Indenfor den internationale Arbejderbevægelse havde man længe følt det som et Savn, at Arbejderne i det mægtige Rusland blev holdt nede og derfor ikke kunde slutte op i Rækkerne, og man haabede, at de Arbejderorganisationer, hvis Rejsning nu tog Fart i den nye russiske Republik, vilde medføre en mærkbar Magttilvækst og dermed en Styrkelse af de internationale Arbejderorganisationers Aktionsevne.

Saafremt de russiske Fagforeninger dengang havde tilsluttet sig den faglige Internationale, vilde de være blevet modtaget med aabne Arme. Det viste sig dog ret snart, at de ingenlunde ønskede et Samarbejde med Internationalen, der i 1919 blev bygget op paa et nyt Grundlag og allerede da var betydeligt stærkere og havde paataget sig langt større Opgaver end før Krigen. Den faglige Internationale stængede ikke Døren for de russiske Fagforeninger, tværtimod. Straks efter den internationale Fagforeningskongres 1919 i Amsterdam henvendte Internationalens Ledelse sig til de faglige Centralorganisationer i Leningrad, Moskva og Odessa for at knytte Forbindelser med den russiske Fagbevægelse, men alle Henvendelser forblev ubesvaret. Paa den Tid drømte man i Sovjetunionen endnu om den nær forestaaende Verdensrevolution, om at underlægge sig hele den internationale Arbejderbevægelse, som skulde staa under Moskvas Kontrol og modtage sine Anvisninger derfra. Ogsaa den internationale Fagbevægelse skulde have sit Hovedsæde i Moskva, og i dette Øjemed dannede de russiske Fagforeninger i 1921 den saakaldte Røde Fagforenings-Internationale med Sæde i Moskva, hvis Hovedformaal i Følge dens Love var *»En Samling af alle revolutionære Klasseelementer indenfor den internationale Fagbevægelse og Iværksættelse af en afgørende Kamp imod Det internationale Arbejdsbureau under Folkeforbundet og imod den internationale faglige Central i Amsterdam, der ifølge sit Program og sin Taktik danner et Støttepunkt for det internationale Bourgeoisi.«*

Den russiske Fagbevægelses og den Røde Fagforenings-Internationales Maal var altsaa Ødelæggelse af »den gule Amsterdam-Internationale«, og i de følgende Aar gjorde man alt for at naa dette Maal. Det vilde føre altfor vidt her i alle Enkeltheder at skildre de forskellige Faser i denne Kamp, der førtes under forskellige Former og Paroler, men som bekendt endte med den kommunistiske faglige Internationales fuldstændige Sammenbrud. Den bestaar ganske vist endnu paa Papiret, som en Art international Afdeling under den russiske Landsorganisation, men dens Betydning indenfor den internationale Fagbevægelse er og har altid været lig Nul, og dens Virksomhed har

foruden sit Splittelsesarbejde væsentlig bestaaet i Udfærdigelsen af stortalende Opraab og vidtgaaende Krav, som den bagefter i Kraft af sin egen Magtløshed forlangte gennemført af den internationale faglige Central.

Trods denne hensynsløse og hadefulde Kamp har den faglige Internationale gentagne Gange givet Udtryk for Ønsket om den russiske Landsorganisations Tilslutning, ligesom navnlig Fagbevægelsen i Norge og England har søgt at tilvejebringe et praktisk Samarbejde med Russerne. For Englands Vedkommende førte disse Bestræbelser i 1924 endog til Oprettelse af den engelsk-russiske faglige Enhedskomité. Baade i Norge og England gjorde man dog den Erfaring, at de russiske Fagorganisationer benyttede dette Samarbejde til at gennemføre et Undermineringsarbejde indenfor Fagbevægelsen i disse Lande, til at skabe Uenighed og Splid indenfor de faglige Organisationer, og efter ganske faa Aars Forløb afbrød de norske og engelske Fagorganisationer enhver Forbindelse med Russerne. Det var den almindelige Opfattelse i Norge og England saavel som indenfor Fagbevægelsen i alle andre Lande, at Russerne ikke ønskede et ærligt og loyalt Samarbejde, men herved udelukkende søgte at fremme kommunistiske Partiformaal. Man erkendte, at de russiske Fagforeninger var altfor afhængige af den kommunistiske Internationales Ledelse i Moskva og kun fulgte dennes Anvisninger. Paa den kommunistiske Internationales Eksekutivkomitémøde i Moskva i 1926 gav den Røde Fagforenings-Internationales Generalsekretær, *Losovsky,* ogsaa selv Udtryk herfor, idet han udtalte: »*De sovjetrussiske Fagforeninger har aldrig ført en anden Politik end den Røde Fagforenings-Internationales og den kommunistiske Internationales, og hverken vil eller kan føre nogen anden Politik. Det maa den kommunistiske Internationales Venner og Fjender være klar over*«.

De under den internationale faglige Central hørende faglige Landsorganisationer var paa det Tidspunkt heller ikke i Tvivl herom, og derfor døde alle Bestræbelser for at tilvejebringe en organisatorisk Samling med Russerne efterhaanden fuldstændig hen. Først den tyske og østrigske Fagbevægelses Sammenbrud og de fascistiske Diktaturlandes stadig mere udfordrende Optræden, der er en Trusel mod den frie Arbejderbevægelse i de demokratiske Lande, har atter skudt Tanken om en stærk internationale faglig Samling, der ogsaa skulde omfatte de russiske Fagforeninger, mere i Forgrunden.

I »Arbejderen« for 1. Februar d. A. har vi udførligt redegjort for de Foreteelser, der førte til Beslutningen om at optage Forhandlinger med den russiske Landsorganisation, samt for disse Forhandlingers Forløb og Resultater, som den faglige Internationales Repræsentanskab skulde tage Stilling til paa sit Møde den 17.—21. Maj 1938 i Oslo. Det var allerede forud for Mødet bekendt, at Flertallet af de tilsluttede Landsorganisationer afviste de Krav, hvis Opfyldelse den russiske Landsorganisation havde stillet som Betingelse for sin Indmeldelse, og det var derfor ikke nogen Overraskelse, at Repræsentantskabet efter to Dages Debat med 16 Stemmer imod 4 afviste de russiske Betingelser og med 14 Stemmer imod 7 vedtog, at der ikke skal optages nye Forhandlinger. Angaaende Mødets Forløb og Ordlyden af de vedtagne Beslutninger henviser vi til den Beretning fra Repræsentantskabsmødet, som vi bringer i næste Nummer af Bladet.

Ved Bedømmelsen af nævnte Beslutning maa der for det første henses til, at der fra den russiske Landsorganisations Side ikke forelaa en formel Begæring om Optagelse, men kun en Række Betingelser, som Russerne krævede, at Repræsentantskabet skulde godkende, forinden der kunde være tale om Indmeldelse. Det er jo en noget usædvanlig Fremgangsmaade, som ogsaa blev kritiseret, og man fremhævede med Rette, at en Indmeldelse kun kunde ske paa Grundlag af Internationalens Love og Kongresbeslutninger. Men dette Synspunkt var dog ikke afgørende for Repræsentantskabets Stillingtagen. Hovedargumentet var, at Russernes Optagelse ikke vilde styrke, men tværtimod svække Internationalen, samt at man ikke kunde forstærke Kampen for Demokratiets Bevarelse og imod Fascismen ved at alliere sig med principielle Tilhængere af politisk Diktatur.

Indenfor Internationalen næres der endnu fra gammel Tid megen Mistro til Russernes Vilje til et ærligt Samarbejde med Fagbevægelsen i de andre Lande. Man befrygter nye Manøvrer fra Russernes Side, en Fortsættelse af det tidligere saa udbredte og skadelige Cellearbejde, en Opfattelse, som bestyrkes gennem Udtalelser fra kendte russiske Førere. Den kommunistiske Internationales Sekretær *Dimitrow h*ar saaledes for ganske nyligt udtalt, at »*Kammerat Stalin havde tusinde Gange Ret, da han for 10 Aar siden skrev, »at det er umuligt at gøre Slut paa Kapitalismen, saafremt man ikke forinden gør Slut med Socialdemokratiet indenfor Arbejderbevægelsen*«. Naar man nu ved, at den russiske Landsorganisations Ledelse bestaar af principtro Kommunister, indsat af den kommunistiske Partiledelse og blindt adlydende dennes Anvisninger, kan man ikke undre sig over, at man

indenfor Internationalen nærer Mistillid til Russernes Forsikringer og Frygt for, at deres Optagelse vilde skabe Brydninger og Uoverensstemmelser, der vilde svække Internationales Aktioner, navnlig naar man betænker, at den russiske Landsorganisation tæller flere Medlemmer end alle de øvrige Lande tilsammen. Den senere Tids blodige Begivenheder i Sovjetrusland samt den Omstændighed, at den russiske Landsorganisations Virkemaade og Struktur er vidt forskelligt fra de andre Landes og at der af den Grund ikke er nogen Mulighed for et Samarbejde om de rent faglige Opgaver, turde ogsaa have spillet ind ved Repræsentantskabets Overvejelser. Uden at ville sidestille de russiske Fagforeninger med Fagbevægelsen i andre Diktaturlande som Tyskland og Italien, kan det ikke benægtes, at selv om det ideologiske Indhold er et andet, saa adskiller de ydre Former sig ikke meget fra hinanden. Den russiske Landsorganisations Ledelse er gentagne Gange blevet afsat af den kommunistiske Partiledelse, der ligeledes uden at spørge Medlemmerne i Tidens Løb har foretaget grundlæggende Ændringer af den faglige Organisationsform.

Paa Mødet blev fra flere Sider fremhævet, at Russernes Indmeldelser vilde faa stor Betydning i Kampen for Demokratiets Bevarelse. Det er dog mere end tvivlsomt, om dette Argument vilde holde Stik i Virkeligheden. Der vilde i hvert Fald ikke dermed være skabt klarere Linier i denne Kamp. Russerne er ikke principielle Tilhængere af Demokratiet, hvad det politiske Styre og den seneste Udvikling i Rusland tilfulde viser. De er kun rede til at støtte Demokratiet i Kampen mod Fascismen, fordi de omsider har indset, at det borgerlige Demokrati er en mindre Fare for Arbejderklassen end det fascistiske Diktatur. Det er iøvrigt en forholdsvis ny Opfattelse hos Kommunisterne, thi endnu saa sent som i December 1933 — altsaa efter Hitlers Overtagelse af Magten i Tyskland — vedtog den kommunistiske Internationales Eksekutivkomité en Resolution, der bl. a. udtalte: »*Udelukkende for at bedrage og afvæbne Arbejderne benægter Socialdemokratiet det borgerlige Demokratis fascistiske Tendenser og skelner principielt mellem de demokratiske Lande og Landene med fascistisk Diktatur*«.

En Række Repræsentanter vendte sig mod Russernes Optagelse, fordi de mente, at denne vilde betyde en for haard Belastning for deres Organisation. Man fremhævede fra den Side det uholdbare i, at man i Bevægelsens Interesse var tvungen til at nægte at samarbejde med Kommunisterne i det eget Land, men derimod nok kunde gaa med til et internationalt Samarbejde, og der blev gjort gældende, at et saadant Samarbejde med principielle Diktaturtilhængere snarere kunde tænkes at splitte de demokratiske Kræfter i det eget Land og af Modstanderne vilde blive benyttet i Propagandaen mod Arbejderbevægelsen. Det var under Henvisning hertil, at Lande som f. Eks. Svejts og De forenede Stater erklærede at ville udtræde af Internationalen, saafremt Russerne fik Adgang.

Hvad sluttelig Kampen mod Fascismen angaar, kan det siges, at samtlige Arbejderorganisationer allerede nu fører denne saa intensivt som muligt. Russernes Indmeldelse vilde ikke faa Indflydelse paa Afgørelsen af de ideologiske Meningsmodsætninger mellem de fascistiske og demokratiske Stater, og paa det nationale Omraade ligger det bedste Værn for Demokratiet i en enig og fasttømret Arbejderbevægelse, som har forstaaet at holde alle Splittelsesbestræbelser nede. Naar der desuden i hvert Land føres en maalbevidst Politik, der har hele det arbejdende Folks Interesser for Øje, vil det ogsaa være muligt at fjerne Grundlaget for de reaktionære Bevægelser.

Paa Mødet i Oslo stod Repræsentantskabet overfor den Situation, enten at indgaa paa Russernes Betingelser og dermed skabe Mulighed for Indmeldelsen af over 20 Millioner nye Medlemmer, eller at afvise disse Betingelser for dermed at bevare som Medlemmer Fagbevægelsen i flere Lande, som gennem mange Aar har været trofaste og paalidelige Tilhængere af Internationalen. Det var dog ikke blot Valget mellem disse to Alternativer, men nok saa meget og maaske i overvejende Grad de fornævnte principielle Betænkeligheder ved et Samarbejde med Russerne, der har været afgørende for Repræsentantskabets Beslutning. Det maa i denne Forbindelse ogsaa understreges, at Spørgsmaalet om den internationale faglige Samling vilde være betydeligt lettere at løse, saafremt der ikke rundt om i Landene bestod kommunistiske Splittelsesorganisationer, der paa alle Maader søger at skabe Vanskeligheder for den socialdemokratiske Arbejder- og Fagbevægelse.

Man kan maaske beklage, at det heller ikke denne Gang har været muligt at samle de fagorganiserede Arbejdere i hele Verden indenfor den faglige Internationales Ramme, men Repræsentantskabet har truffen sin Beslutning udfra det Synspunkt, at Tiden endnu ikke er moden hertil, idet Russernes Optagelse under de nuværende Forhold vilde betyde en Sprængning af Internationalen og dermed en Svækkelse af hele Arbejderbevægelsens Kamp for Frihed og Demokrati.

Funktionærloven.

Af Gustav Petersen.

Blandt de Love fra sidste Regeringssamling, der griber ind i Organisationernes Arbejdsomraade, er der særlig Grund til at have Opmærksomheden henvendt paa den saakaldte Funktionærlov.

Loven blev gennemført som et Ændringsforslag til et af det konservative Folkeparti indbragt Forslag til Lov om individuelle Arbejdsaftaler, men adskiller sig paa saa mange Omraader fra dette Forslag, at end ikke Titlen er fælles.

De Konservative Forslag gik ud paa at fastsætte Regler om Opsigelse, Løn under Sygdom, Ferie, Militærindkaldelse og Barselhvile for Funktionærer, som ikke var omfattet af kollektiv Overenskomst.

Hvis denne Linie var blevet holdt, vilde det uvægerligt have medført mange Vanskeligheder for Arbejdet med at faa oprettet kollektive Overenskomster indenfor Handels- og Kontorfaget udover de Vanskeligheder, som Arbejdsgiverne hidtil har lagt for dette Arbejde. Som Erstatning herfor gaves der i Virkeligheden ingen reelle Forbedringer i Funktionærernes retslige Stilling.

Det Ændringsforslag fra Regeringspartierne, som blev ophøjet til Lov, omfatter baade Funktionærer med kollektiv Overenskomst og uden kollektiv Overenskomst.

Det betyder i Praksis, at de Spørgsmaal, der behandles i Loven: Opsigelsesfristen, Løn under Sygdom, Genindkaldelse til Militærtjeneste, Efterløn ved Funktionærernes Død, Udvidelse af Beskyttelse mod Konkurrenceklausuler samt Beskyttelse mod Misbrug af anonym Avertering, bliver Beskyttelsesbestemmelser for hele Faget, saaledes at heller ikke kollektive Overenskomster kan forringe dem.

I Modsætning til det konservative Folkepartis Forslag er der heller ikke i den gennemførte Lov Forskel paa overordnede og underordnede Funktionærer, hvilket klart og tydeligt fremgaar af Lovens § 1. og § 2., der lyder saaledes:

§ 1.

Ved Privatfunktionærer forstaas i denne Lov følgende i private Erhvervsvirksomheder inden for Handel, Kontorvirksomhed, Industri, Haandværk, Landbrug, Skov- og Havebrug, Beværternæring, Forlystelsesetablissementer, Transportvirksomhed og Jordarbejde beskæftigede Personer:

a) Ved Køb og Salg eller ved Kontorarbejde eller Lagerarbejde beskæftigede Handels- eller Kontormedhjælpere.

b) Personer, hvis Arbejde i den paagældende Stilling er af overvejende handelsmæssig eller kontormæssig Art eller udelukkende eller for største Delens Vedkommende bestaar i paa Arbejdsgiverens Vegne at lede eller føre Tilsyn med Udførelsen af andres Arbejde.

§ 2.

Arbejdsaftalen mellem Arbejdsgiveren og Funktionæren kan ved Opsigelse kun bringes til Ophør efter forudgaaende Varsel, medmindre det drejer sig om rent midlertidigt Arbejde eller Arbejde paa Prøve, og disse Arbejdsforhold ikke vedvarer ud over 3 Maaneder.

Opsigelsesvarselet ved Opsigelse fra Arbejdsgiverens Side kan ikke fastsættes til mindre end:

1 Maaneds Varsel til den 1ste i en Maaned i de første 6 Maaneder efter Ansættelsen.

3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned efter 6 Maaneders Ansættelse.

Opsigelsesfristen forhøjes med 1 Maaned for hvert 3die Ansættelsesaar, dog højst til 6 Maaneder.

Ved skriftlig Aftale kan der dog træffes Bestemmelse om, at Funktionæren i de første 3 Maaneder efter Ansættelsen skal kunne opsiges med et kortere Varsel end 1 Maaned.

Opsigelsesvarselet ved Opsigelse fra Funktionærens Side kan ikke fastættes til mere end 1 Maaned til den 1ste i en Maaned, dog at der ved skriftlig Kontrakt kan træffes Bestemmelse om et længere Opsigelsesvarsel fra Funktionærens Side under Forudsætning af, at Opsigelsesvarselet fra Arbejdsgiverens Side forlænges tilsvarende.

Saafremt der som Led i Arbejdsaftalen stilles Tjenestebolig til Raadighed for Funktionæren og dennes Familie, skal Opsigelsesvarselet fra Arbejdsgiverens Side andrage mindst 3 Maaneder. Funktionæren er med sin Familie berettiget til mod det aftalte Vederlag — respektive vederlagsfrit — at bebo Tjenesteboligen i indtil 1 Maaned efter Tidspunktet for hans Fratræden; samme Ret tilkommer Familien i Tilfælde af Funktionærens Død. Hvor Arbejdsgiveren skønner det nødvendigt af Hensyn til Virksomhedens Tarv, er han dog — mod at afholde de med Flytningen forbundne Udgifter — berettiget til at kræve Familiens Bortflytning straks.

Ovennævnte Regler viger for Organisationernes Varslingsbestemmelser i Tilfælde af lovlig varslet Arbejdsstandsning.

En omhyggelig Gennemgang af disse Paragraffer vil vise, at der intet er, der favoriserer den overordnede i Forhold til den underordnede.

Derimod er der taget et vidtgaaende Hensyn til, at Arbejdsgiverens og Medhjælperens Stilling ikke er lige i Opsigelsesproblemet.

Ifølge § 2 skal Arbejdsgiverens Opsigelsesfrist gaa helt til 6 Maaneder, medens Medhjælperens Opsigelsesfrist kun bliver 1 Maaned, med mindre

den paagældende slutter en skriftlig Kontrakt, der forlænger Arbejdsgiverens Opsigelsesfrist med det Antal Maaneder, Medhjælperen gaar over 1 Maaned.

Hvis en Arbejdsgiver herefter vil binde en Funktionær til at give 3 Maaneders Opsigelsesvarsel, skal han selv give 5 Maaneders efter 6 Maaneders Ansættelse, 6 Maaneder efter 3 Aars Ansættelse, 7 Maaneder efter 6 Aars Ansættelse og 8 Maaneder efter 9 Aars Ansættelse.

Der kan ikke være nogen Tvivl om, at dette vil afholde Arbejdsgiveren fra at binde en Medhjælper for fast, med mindre det drejer sig om en Stilling af en saadan Karakter, at der er Rimelighed i, at Medhjælperen skal varsle med mere end en Maaned.

Det er i Loven slaaet fast, at Medhjælperen har Ret til Løn under Sygdom, til Opsigelse er sket med normalt Varsel, altsaa i indtil 6 Maaneder.

Der sikres de efterladte, naar Forsørgeren har været ansat i mindst 3 Aar, en Efterløn af 3 Maaneder.

Organisationsretten er understreget, og endelig er der indsat en Bestemmelse, der har afgørende Betydning for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Medlemsskab i De samvirkende Fagforbund, idet § 2 sidste Stykke lyder saaledes:

»Ovennævnte Regler viger for Organisationernes Varslingsbestemmelser i Tilfælde af lovlig varslet Arbejdsstandsning.«

Loven har hermed faaet en Skikkelse, som gør den til Beskyttelseslov, uden at den i mindste Maade hæmmer Forbundets Arbejde for at oprette Lønoverenskomster paa samme Linie som og i Samarbejde med de andre Fags Organisationer.

Ikke mindst det sidste har været vort Partis Linie gennem alle de førte Forhandlinger, og derfor er der Grund til at slutte Omtalen af denne Lov, der paa forskellig Maade vil faa afgørende Betydning for Handels- og Kontormedhjælperne i den kommende Tid, med en Understregning af, at uanset de retslige Fordele, som gaar videre end de, Lønarbejderne i al Almindelighed kan regne med at have, vil de organiserede Handels- og Kontormedhjælpere fortsat føle sig som en Lønarbejdergruppe, der ikke blot formelt, men ogsaa reelt gennem De samvirkende Fagforbund er et Led i Arbejderbevægelsen i dette Land.

Læretid og Lærlingeløn.

I Henhold til Bestemmelserne i den nye Lærlingelov, hvorefter der skal nedsættes faglige Fællesudvalg for hvert Fag eller Fagomraade, blev der efter Lovens Vedtagelse paa Anmodning af Socialministeriet nedsat et Udvalg mellem Hovedorganisationerne, der foretog en Gruppering af Fagene, der inddeltes i 30 Grupper med hvert sit faglige Udvalg. Disse Udvalg skal bl. a. fastsætte den for Faget gældende *Minimums-* og *Maksimumslæretid.* Ifølge Loven maa Læretiden ikke overstige 4 Aar, men Socialministeren kan dog efter indhentet Erklæring fra vedkommende faglige Udvalg og Lærlingeraadet og efter Samraad med Handelsministeren, hvor faglige Hensyn taler derfor, tillade, at Læretiden i et Fag udstrækkes indtil et Aar ud over den fornævnte Grænse.

I *Skotøjsfaget* er Læretidens Varighed fastsat til 4 Aar for Tilskæreri, Bunderi og Pudseri samt til 3 Aar for Naadleri. For Haandskomageri er Maksimumlæretiden 4 Aar og Minimumlæretiden 3 Aar.

I *Bogtrykfaget* er Læretiden for de i Tiden indtil Udgangen af Aaret 1943 indgaaede Lærekontrakter udstrakt til 5 Aar. Den nævnte Læretid gælder saavel for Sættere som for Trykkere, men det bør dog altid i Lærekontrakterne anføres, at Oplæringen skal finde Sted som Sætter eller som Trykker.

For *Litograf-* og *Kemigraffaget* er Læretiden ligeledes fastsat til 5 Aar.

Indenfor alle Brancher i *Slagterfaget* (Slagtersvende, Slagtere, Pølsemagere og Tarmsvende) er Minimum- og Maksimumlæretiden fastsat til 4 Aar. Samme Læretid er endvidere fastsat for de forskellige Brancher indenfor *Sadelmager-* og *Tapetse*rerfaget samt for *Handskemagerfaget.*

Socialministeriet har desuden godkendt, at Læretiden i *Smede-* og *Maskinarbejderfaget, Formerfaget, Kobbersmedefaget, Elektrikerfaget, Metaltrykkerfaget* og *Gørtlerfaget* i et Tidsrum af 2 Aar fra den 1. Okotber 1937 udstrækkes ud over 4 Aar.

For Lærlinge, der kommer i Lære i Alderen fra 14 til 14½ Aar, fastsættes Læretiden til 5 Aar. For hver fulde Maaned, Lærlingene er over 14½ Aar ved Kontraktens Oprettelse, reduceres Læretiden med een Maaned, saaledes at unge Mennesker paa 15½ Aar og derover faar en 4-aarig Læretid.

Med Hensyn til løbende Kontrakter fastsættes det for Smede- og Maskinarbejderfaget, Formerfaget og Kobbersmedefaget, at ingen af de løbende Kontrakter, for saa vidt de efter deres Ordlyd udløber den 1. Oktober 1938 eller tidligere, berøres af Gradueringen, medens bestaaende Kontrakter, der udløber efter 1. Oktober 1938, underkastes den foran angivne Graduering, dog at Tidspunktet for Udlæringen ikke kan rykkes tilbage før 1. Oktober 1938. En lignende Overgangsbestemmelse er truffen for Elektrikerfaget, Metaltrykkerfaget og Gørtlerfaget.

For *Butikslærlinge, Kontorlærlinge* og *Handelslærlinge* er Maksimumslæretiden fastsat til 4 Aar og Minimumlæretiden til 3 Aar.

I visse Tilfælde kan Læretiden for Butikslærlinge fastsættes til 2 Aar, og for Kontorlærlinge

der forud har bestaaet Handelseksamen fra statsanerkendt eetaarig Dagskole, er det tilladt at anvende en Minimumslæretid paa 2 Aar. For disse Grupper er der ligeledes fastsat Overgangsbestemmelser vedrørende allerede indgaaede Lærekontrakter.

— — —

Socialministeriet har endvidere modtaget Meddelelse om, at der i nedennævnte Fag er fastsat *Lærlingelønninger* ved Nævnskendelser eller kollektive Overenskomster mellem Fagenes Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer. I Medfør af Lærlingelovens § 4, Stk. 1, skal mindst disse Lønninger betales indenfor Faget. Paa den anden Side forbliver Kontrakter, der indeholder Bestemmelser om højere Lønninger, uforandret.

I *Malerfaget* er Lærlingelønnen fastsat til 5 Kr. pr. Uge i det første Læreaar stigende til 12 Kr. i det fjerde Læreaar. I *Bogtrykfaget* i København er Lønnen i det første Læreaar 10 Kr. stigende til 30 Kr. pr. Uge i det femte Læreaar, og i Provinsen 8 Kr. ugentligt i det første Læreaar og 29 Kr. i det femte Læreaar.

I *Litograf-* og *Kemigraffaget* er Lønnen det første Aar 6 Kr. stigende til 30 Kr. ugentlig i det femte Læreaar. I Handskemagerfaget er Lærlingens Løn fastsat til 7 Kr. pr. Uge i det første Aar, stigende til 9 Kr. i det tredje Aar og halv Svendeløn i det fjerde Læreaar, og i *Lædervare-* og *Rejsetøjfaget* 8 Kr. i det første Aar stigende til 20 Kr. ugentlig i det fjerde Læreaar.

Tjenerlærlinge erholder 30 Kr., 40 Kr. og 50 Kr. pr. Maaned samt Kost for henholdsvis første andet og tredje Læreaar, og *Køkkenlærlinge* 10 Kr., 20 Kr., 30 Kr. pr. Maaned samt Kost for henholdvis første, andet og tredje Læreaar, derefter i Resten af Læretiden 50 Kr. pr. Maaned samt Kost.

RUNDSKUE

EN NORDISK UNION FOR RESTAURATIONSPERSONALET. Repræsentanter for Tjener-, Hotel, Kokke-, Koge-, Smørrebrøds- og Servitriceorganisationer i Sverige, Finland, Norge og Danmark har været samlet til Møde i København.

Fra Mødet foreligger en enstemmig Indstilling til Organisationerne i de fire Lande, hvis samlede Medlemstal er 30,000, om at oprette en nordisk Union for alle Hotel-, Restaurations- og Serveringsorganisationer.

Indstillingen skal nu behandles af de forskellige nordiske Landes Organisationer, og Svar om, hvorvidt Planerne tiltrædes, skal foreligge 1. Novbr. i Aar.

Man har indenfor de paagældende Organisationer ønsket en Unions-Dannelse i Lighed med de bestaaende skandinaviske Fagsekretariater som saa mange Industri-Grupper har haft i flere Aar, og man har ønsket dels at gavne Fagets Interesser ved at knytte stærke Samarbejdsbaand, dels at yde sit Bidrag til Styrkelse af det nordiske Demokrati.

ARBEJDSSTANDSNINGER I 1937. I Aaret 1937 blev iværksat 16 Arbejdsstandsninger, af hvilke 2 endnu var løbende ved Aarets Udgang.

Desuden var ved Nytaar 1937 endnu løbende 6 Konflikter fra 1936, saaledes at der i 1937 ialt har været 22 Konflikter løbende. Disse 22 Konflikter har direkte berørt 22 Virksomheder og 1372 Arbejdere og medført et Tab paa ca. 21.000 Arbejdsdage mod i 1936 ca. 2.946.000 Arbejdsdage (heraf Storlockouten 2.911.000 Dage) og i 1935 ca. 14.000 Dage.

PRODUKTION OG BESKÆFTIGELSE. I Forhold til den foregaaende Maaned er Industriens Produktionsindeks i April 1938 steget fra 107 til 109 (Basis 1935 = 100) mod 110 i April i Fjor. Næringsindustrien viser en Stigning fra 110 i Marts til 113 i April, Beklædningsindustrien fra 100 til 102, Læderindustrien fra 94 til 102 og Sten-, Ler- og Glasindustrien fra 87 til 91, mens Indekstallet for Træindustrien er gaaet ned fra 110 til 103, og de øvrige Industrigrupper opviser et uforandret Produktionstal.

Beskæftigelsestallet (det gennemsnitlige Antal Arbejdstimer pr. Arbejdsdag er for April 1938 beregnet til 1.255.000 mod 1.237.000 i Marts 1938 og henholdsvis 1.283.000 og 1.252.000 i de to tilsvarende Maaneder Aaret før.

Landarbejdernes Overenskomstforhold.

Af Forretningsfører Vilh. Rasmussen.

Udløbsterminen for Overenskomsterne vedrørende Landbrug, Skovbrug og Dræning har hidtil været 1. Maj, hvilket bl. a. har bevirket, at Forhandling om og Afgørelse af disse Arbejdsomraaders Forhold ikke er sket i Sammenhæng med den øvrige Overenskomstsituation.

Med Undtagelse af et Par enkelte Skovdistrikter har indtil dette Foraar samtlige de under Omraadet hørende Arbejdsgiversammenslutninger staaet udenfor Dansk Arbejdsgiverforening, og Forhandlingerne om Overenskomstfornyelserne er sket i Overensstemmelse med de i Hovedoverenskomst af 5. Maj 1937 (»Landbrugets Septemberforlig«) indeholdte Forhandlingsregler eller tilsvarende. Forløbet af Forhandlingerne saavel mellem Underorganisationerne som ved det saakaldte Mæglingsraad (svarende til Hovedorganisationerne) var nogenlunde som i Industrien og Haandværket: Arbejdsgiverne indlod sig nødigt i Diskussion om Forslag til Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser og kunde, stort set, kun sige nej. For Lønningernes vedkommende stillede man sig paa samme Standpunkt og vilde i hvert Fald ikke indrømme, at de skete Forhøjelser i de almindelige Leveomkostninger berettigede til Forhøjelser over 1 à 2 Procent. Da de forskellige For-

handlingsstadier var gennemløbet med dette pauvre Resultat, blev der efter stedfunden Opsigelse af Overenskomsterne i første Halvdel af April afgivet første Strejkevarsel overfor Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt, De samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger, Skovbrugets Arbejdsgiverforening, to sjællandske Dræningsmesterforeninger samt en nystiftet sjællandsk Arbejdsgiverforening for Landbrug. Den sidstnævnte Forening, der er startet som en Underafdeling af Dansk Arbejdsgiverforening, bestaar for en meget stor Part af Arbejdsgivere, som tidligere havde Enkelt-Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund, hvilke Overenskomster ligeledes var opsagte til Udløb 1. Maj.

Endnu inden 2. Varsel var afgivet indkaldte Forligsmanden, Rigsadvokat Pihl, Parterne til Mægling. Forhandlingerne i Forligsinstitutionen blev særdeles besværlige, ikke alene paa Grund af de foreliggende Divergenser om Løn, Arbejdstid og almindelige Bestemmelser i Overenskomsterne, men ogsaa grundet paa Arbejdsgiverstabens uensartede Sammensætning og brogede Organisationsforhold.

De to store gamle Sammenslutninger, Arbejdsgiverforeningen for Maribo Amt og De samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger er underkastet den særlige Hovedoverenskomst for Landbruget, i hvilke fastsættes at Overenskomsternes Udløbstid skal være en 1. Maj, den nystiftede sjællandske Arbejdsgiverforening er underkastet Septemberforliget og de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler, og i disse fastsættes Overenskomsternes Udløbstid til en 1. Marts, endelig stod Skovbrugets Arbejdsgiverforening og de to Dræningsmesterforeninger udenfor baade Septemberforlig, Forhandlingsregler og Landbrugets Hovedoverenskomst.

Fra Arbejderside maatte der af mange Grunde stilles som et uafviseligt Krav til Mæglingsforslag, der skulde kunne gennemføres, at samtlige Land- og Skovbrugsoverenskomster fik en fælles Udløbstid, om denne saa skulde være en 1. Marts eller en 1. Maj blev ikke gjort til noget Kardinalpunkt. For saa vidt samstemmede Arbejdsgivergrupperne i Kravet om en fælles Udløbstid, men medens en Del holdt stejlt og stærkt paa 1. Maj og heri støttede sig til Hovedoverenskomsten, stod Dansk Arbejdsgiverforenings Underafdeling lige saa urokkeligt paa 1. Marts og henviste til Forhandlingsreglerne.

Forligsmandsforslaget skar igennem disse modstridende Arbejdsgiverinteresser ved at foreslaa Udløbstiden for samtlige under Forhandlingen indragne Overenskomster til en 1. April samt ved at foreslaa at Skovbrugets Arbejdsgiverforening og de to Dræningsmesterforeninger tiltræder Hovedoverenskomsten for Landbruget. Udenfor Hovedoverenskomstens Omraade staar altsaa stadig den nye Arbejdsgiverforening af sjællandske Landmænd, men ogsaa denne vedtog — trods Afvigelsen fra Forhandlingsreglernes 1. Marts-Termin — Forslaget.

Som i tilsvarende tidligere Situationer viste det sig som nævnt overordentlig vanskeligt at faa rørt ved Overenskomsternes almindelige Bestemmelser under Mæglingsforhandlingerne. Dog indeholdt Mæglingsforslaget for Skovbrugets vedkommende en Nedsættelse af Arbejdstiden paa 1 Time daglig i 8 af Aarets Maaneder. Tidligere var Arbejdstiden i disse Maaneder 9 Timer, den er nu i Skovbruget 8 Timer hele Aaret. Ligeledes indeholdt Forslaget for Landbrugets vedkommende en Bestemmelse om Læskure til Arbejderne i Marken og Nødtørftshuse for kvindelige Arbejdere.

Mellem Parterne var ved Forhandlingerne i Forligsinstitutionen opnaaet Enighed om Afstivningsregler i Dræningsoverenskomster samt enkelte redaktionelle Smaaændringer.

Men det Mæglingsforslag, som Forligsmanden d. 25. April efter 5 Dages — delsvis ogsaa Nætters — Forhandling stillede Parterne, holdt sig ellers med Undtagelse af det ovenfor refererede til Ændringer af Lønsatserne.

I *Dræningsoverenskomsterne* forhøjes Timelønssatserne fra 109 Øre til 118 Øre og — for II. Zone — fra 115 Øre til 124 Øre.

Samtlige Akkordsatser forhøjes med 6%.

I *Skovbrugeroverenskomsterne* forhøjes Timelønnen fra 80 Øre til 88 Øre.

Akkordsatserne forhøjes med 6% udover et pr. 1. Maj 1938 ikrafttrædende Tillæg paa 3%, hvorved den reelle Forhøjelse af de hidtil betalte Akkorder bliver 9,18%.

I *Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt og Sukkeroverenskomsterne* sker følgende Forhøjelser:

Daglønnen for *gifte Landarbejdere* forhøjes med 45 Øre. Høstdaglønnen dog med 50 Øre. Høst- og Tærskelønnen for Løsarbejdere sættes til 8 Kr. pr. Dag.

Overarbejdsbetalingen for alle Mænd ændres til 90 Øre og 115 Øre pr. Time.

Kvindernes Dagløn forhøjes med 20 Øre, og deres Overarbejdsbetaling til 65 og 90 Øre.

Malkearbejdet forhøjes for 18 Køer fra 230 Øre til 240 Øre pr. Dag og tilsvarende for de mindre Koantal.

Fodermestrenes Betaling forhøjes fra 75 Kr. til

79 Kr. pr. Ko pr. Aar for de første 20 Køer og tilsvarende Forhøjelser paa de andre Satser.

Daglejerkarlene faar Daglønnen forhøjet med 15 Øre pr. Dag, i Høsten dog med 20 Øre.

Sukkerroearbejdet. Betalingen forhøjes fra 90 til 100 Kr. pr. Td. Land.

Sukkerfoderroerne forhøjes fra 91,75 Kr. til 97 Kr. pr. Td. Land, i begge Tilfælde for Lugning og Optagning af løspløjede Roer.

Foderroer forhøjes fra 82,75 Kr. til 87,50 Kr. pr. Td. Land.

Turnips og Kaalrabi fra 71 Kr. til 75 Kr. pr. Td. Land.

Tjenestekarlenes Minimal-Aarsløn forhøjes for Karle under 20 Aar fra 645 Kr. til 700 Kr. For Karle over 20 Aar forhøjes Aarslønnen fra 760 Kr. til 820 Kr.

Minimallønnen for Karle, som er Kreaturpassere, fastsættes til mindst 960 Kr. pr. Aar med et yderligere Tillæg paa ca. 210 Kr., dersom de malker, ialt en Forhøjelse paa 90 Kr. pr. Aar.

For *det sjællandske Landbrug* stilles Forslag til en Overenskomst, affattet i Overensstemmelse med Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt, men ikke gældende for de københavnske Storkommuner samt Lyngby-Taarbæk, Gentofte, Søllerød, Værløse, Ballerup-Maaløv, Herlev, Herstederne, Hvidovre, Rødovre, Brøndbyerne, Glostrup, Gladsaxe og Vallensbæk Kommuner og hele Amager, og med visse mindre Afvigelser i Opbygningen. Endvidere fastsættes Sommerdaglønnen for faste og løse Daglejere for det første Aar 20 Øre lavere end i Maribo Amt, i Resten af Overenskomstperioden er Satserne i de to Overenskomster ens.

Mæglingsforslaget vedtoges af begge Parter, for Arbejdernes Vedkommende ved Urafstemning, i hvilken deltog 50,2 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer. Arbejdsgiverne stemte dels ved kompetent Forsamling, dels ved Generalforsamling.

Stemmetallene fordeler sig saaledes:

Arbejderne (16.083 stemmeberettigede):

	4448 Ja-Stemmer	3585 Nej-Stemmer
i Procent	55,6 —	44,4 —

Arbejdsgiverne (Udbetalt Løn 23.223.892 Kr.):

	12.492.359 Kr.	Ja-Stemmer
i Procent	53,8	—
	10.731.533 Kr.	Nej-Stemmer
i Procent	46,2	—

De med Mæglingsforslagets Vedtagelse fornyede Overenskomster træder i Kraft 1. Maj 1938 og gælder til 1. April 1940. Dog er hver af Parterne berettiget til at opsige Overenskomsten til 1. April 1939, saafremt det af Det statistiske Departement offentliggjorte Pristal pr. 1. Oktober 1938 skulde afvige mindst 6 Points fra det for 1. Januar 1938 offentliggjorte Pristal (184), eller saafremt den af Det landøkonomiske Driftsbureau for det foregaaende Driftsaar beregnede Rentabilitetsprocent maatte afvige 1 Point fra den forud for Overenskomstens Underskrift senest offentliggjorte Procent.

FAGBEVÆGELSEN I JUGOSLAVIEN

Landsorganisationen i Jugoslavien havde indbudt De samvirkende Fagforbund i Danmark til ved Repræsentantion at deltage i deres Kongres, som afholdtes i Paaskedagene 1938 i Byen *Zagreb.*

Denne Indbydelse efterkom De samvirkende Fagforbund, og Undertegnede blev valgt som Repræsentant.

Ved Ankomsten til Jugoslavien fik man hurtigt Følelsen af, at man her kom til et Land, hvor Forholdene var af en anden Karakter, end dem, vi er kendt med her i Norden, og det viste sig da ogsaa hurtigt, at man befandt sig i en Militær- og Politistat.

Ved mit Besøg i Zagreb havde jeg Samtaler med forskellige af Landsorganisationens Medlemmer, og de Udtalelser, de fremsatte om deres Land, har en saadan særegen Karakter, at jeg mener, de ogsaa har Interesse for danske Læsere.

Man indledede med at udtale, at Jugoslavien var et Land, der i Løbet af de sidste hundrede Aar havde gennemlevet 5 omfattende og store Krige, hvorved Befolkningstallet var vokset fra ca. 3 à 4 Millioner til ca. 15 Millioner Mennesker.

Krigene indledtes med Angreb paa Tyrkiet, og Landet var den Gang et Storgodsejernes Eldorado. Befrielsen for disse Storgodsejere var det Maal, man havde sat sig.

Krigene har medført, at Folket under store Ofre har udviklet en omfattende Krigshær; Staten er blevet en Militærstat af usædvanlig Art, men herigennem er der opnaaet, at det er Militæret med Kongen i Spidsen, der udøver den offentlige Magt, og Folket lever i Ufrihed, idet alle politiske Partier er forbudte i Landet.

Kongen og hans udnævnte Ministre regerer diktatorisk og udsteder de Love og Dekreter, som er gældende for Folket.

Krigenes Virkning har været en delvis Ophævelse af Storgodsejernes Jorder, som er delt imellem Bønderne. Derfor er Landet i Dag en udpræget Landbrugsstat, bestaaende af Smaabønder. — Forholdet er, at imellem 75 og 80% af Befolkningen er bosatte paa Landet!

Af Bønderne lever ca. 80% paa Jordlodder af under *1 Joch's* Land! (1 Joch er omtrent en Hektar Land). 1 Joch Land, forklarede man mig, er Be-

folkningens Udtryk for en Studs Arbejde i en bestemt Tid.

Landbrugsbefolkningens Stilling var — forud for Prisfaldet paa Landbrugsvarer her i Europa — den, at Bønderne med 5 ha Land ikke alene selv kunde leve af dette Stykke Jord, men ogsaa kunde beskæftige fremmede Arbejdere. — Ved det stærke Prisfald paa Landbrugsvarer, hvor Værdierne sank til under det halve af Normalprisen, var Virkningerne for Bønderne en omfattende Fattigdom, og denne medførte en stærk Indvandring af Bønder til Byerne, hvor de tilbød deres Arbejdskraft til en meget lav Betaling, og Virkningerne for Byernes Arbejdere var, at de ufaglærte Arbejderes Lønninger faldt meget stærkt.

En anden Aarsag til den store Arbejdsløshed i Landet er tillige den, at tidligere regnede man med, at aarligt ca. 50.000 af Befolkningen udvandrede til Amerika; men denne Udvandring er nu standset, og Befolkningen skal derfor udelukkende finde Beskæftigelse indenfor Landets Grænser.

Jugoslavien er en Militærstat, der aarlig anvender 4 Milliarder Dinarer (officielt) til sin Hær! Dette Beløb udgør en Trediedel af Statsindkomsterne. — Hertil kommer, at Staten har en meget omfattende Politistyrke, der er militært udrustet. Hvad dette Politi koster, har man ikke i Offentligheden nogen egentlig Oversigt over; men at det maa være uhyre kostbart siger sig selv!

Staten gennemfører en omfattende Krigsoprustning, og da Industrien i Landet ikke kan fremstille de militære Artikler, der skal anvendes, købes disse i Udlandet og betales med de Landbrugsprodukter, der nu skal sælges til meget lave Priser.

Resultatet af disse Forhold er derfor, at man i vid Udstrækning møder en stærkt underernæret Befolkning.

Disse Udtalelser var Indledningen til de Samtaler, jeg havde med Arbejderrepræsentanterne, og hvorunder jeg ønskede Oplysninger om Arbejdernes økonomiske og sociale Stilling i Jugoslavien.

Min Hjemmelsmand føjede til, at Kongehuset i Jugoslavien ynder at anvende Udtrykket: »Folkets Fører« ud fra den Opfattelse, at det var Militærstaten, der jog Tyrkerne bort fra Landet og opdelte Godserne til Bondebefolkningen; men man glemte at tilføje, at det var Kongehuset, der i Aarene 1922—23 og 24 opløste de politiske Partier og derved ophævede de demokratiske Rettigheder, man havde i Jugoslavien, og stolede paa, at de ufrie Forhold, der nu indtraadte — og som tidligere havde hersket i Kroatien, Bosnien og Slavonien — ved militære Styrker kunde gennemføres i hele Landet, og Folket har hidtil baaret Byrderne.

Paa Spørgsmaalet om, hvorledes de sociale Rettigheder var i Landet, udtalte han, at Arbejdsløshedsunderstøttelse eksisterede i et meget ringe Omfang. Der ydes vel igennem Arbejdsanvisningen i en kort Periode et mindre Beløb, men derudover — intet.

Da jeg spurgte ham, hvorvidt Kommunerne da ikke traadte hjælpende til, udtalte han, at noget saadant kendte de ikke der i Landet. Kan man ikke klare sig, maa man sulte, ingen bekymrer sig om det!

Man har Sygekasser i Landet, men deres Betydning er ikke altfor stor, thi ogsaa herfra er Hjælpen under Sygdom stærkt begrænset. — Man kender Aldersrentebegrebet; men for at opnaa 8 Dinarer om Dagen, maa man først have naaet Halvfjerdsaarsalderen, og dette Beløb betales endda kun i de større Byer.

Paa mit Spørgsmaal om, hvorledes Skoleordningen fungerer, udtalte han:

Vi har en skolepligtig Alder i baade By og paa Land, Børnene her skal gaa i Skole fra deres ottende til deres elvte Aar, der *kan* idømmes Straf for Udeblivelse; men det virkelige Forhold er, at ca. 48% af Befolkningen er Analfabeter, i visse Distrikter af Landet er dette Procenttal endog oppe paa 60, ja, man har Egne, hvor Analfabeternes Tal udgør 90%.

Det er især Pigebørnene, man undlader at sende i Skole, og Kontrollen med, at Børnene benytter Skolerne, er meget ringe. Dertil kommer, at der i Landdistrikterne er meget langt imellem Skolerne. Børnene maa ofte gaa 10 til 15 Kilometer for at naa frem til dem!

Han tilføjede: Fortsættelsesskoler for almindelig Undervisning findes ikke. Der er vel visse tekniske Skoler for Haandværkere i de større Byer, men ellers ingen Undervisningsform efter det elvte Aar. Men Staten kender Overklassebefolkningen, og for den er der fortræffelig Undervisning, baade ved Højskoler og paa Universiteter!

I vor videre Samtale anførte han, at man havde et særligt System, de saakaldte *Arbejdskamre*. I disses Ledelse er ogsaa Arbejderne med. Arbejdskamrene skal varetage Arbejdernes almindelige, kollektive Interesser. Der afholdes Foredrag, Koncerter, og nogen Biblioteksvirksomhed har man ogsaa. Til Opretholdelsen af disse Arbejdskamre betaler Befolkningen et Bidrag, som opkræves af Sygekasserne, og der ydes et mindre offentligt Tilskud hertil!

I Jugoslavien er der saadanne 7 Institutioner, og i *Zagreb* har man ladet opføre en meget stor Bygning, hvis store Sal kan rumme 6000 Personer. Herudover er der en Række mindre Lokaler, hvori der kan afholdes Møder.

I Arbejdskamrenes Ledelse har Landsorganisationens Tillidsmænd Sæde. *Der* faar de deres Løn. Landsorganisationen har ingen Udgifter til Lønninger.

Arbejdskamrene har stor Betydning for Arbejderne. Herfra kan de øve en vis Indflydelse paa Arbejdsforholdene; men man frygter ogsaa disse Institutioners Opløsning, thi de er oprettet ved en kongelig Forordning, og Socialministeren har ved en særlig Lejlighed udtalt, at det vilde være ønskeligt at faa Valget til Ledelsen af disse Arbejdskamre ændret, hvorved Arbejderne udelukkedes, idet Ministeren tilføjede, at det syntes at fremgaa, at Fagbevægelsen havde sin særlige Styrke i disse Kamre, og det havde ikke været Kongens Hensigt.

Foranlediget af, at man havde fremsat Medde-

lelse om, at de politiske Partier var forbudt, spurgte jeg, hvorledes det saa var med Fagforeningernes Opretholdelse, og min Hjemmelsmand meddelte, at under visse Forhold er Fagbevægelsen tilladt. — »Vi har her i Jugoslavien tre Retninger. — *Vi* tilhører de frie Fagforeninger, der tæller 54.707 Medlemmer. De klerikale har en Organisation, der tæller ca. 5000 Medlemmer, og saa er der for det tredie de statslige Organisationer, dem kalder vi almindeligvis »de gule«, fordi Overledelsen bestaar af Embedsmænd og især af Politifolk. — Det er saadan, at de statsansatte Arbejdere har Forbud imod at tilhøre de faglige Organisationer. Jernbanearbejderne skal saaledes tilhøre den Organisation, der er oprettet for dem af Staten, og betaler derfor deres Bidrag hertil. Vi har berettiget Grund til at klage over Statsorganisationerne, idet vi her i Landet vel har Strejkeret; men Politiet har Ret til at hindre Strejkers Iværksættelse, og den Fremgangsmaade, de anvender, er, at de ved Forhandlinger mellem Arbejdsgivere og Arbejdere forlanger Materiale, Forslag og Modforslag udleveret, hvorefter de fastsætter Lønninger og slutter kollektive Overenskomster for de betræffende Arbejdere, forbyder Strejker og lader Arbejdere fra Statsorganisationerne indtræde i Arbejdet. — Disse Forhold er forekommet i en Række Fag.

Vi har i Jugoslavien en Lov, der fastsætter en Minimalløn. Denne Minimalløn er 8 Dinarer om Dagen (1 D. = 10 Øre); men den kan under visse Forhold forhøjes til 15 Dinarer om Dagen«.

Der er blandt andre 2 Fag, der lever under denne Lov, nemlig: Tobaksarbejderne, hvoraf der er 30.000. De aflønnes med 8 Dinarer om Dagen for alle Hjælpearbejdere. Enkelte kvalificerede Arbejdere indenfor Tobaksindustrien oppebærer fra 15 til 30 Dinarer om Dagen.

Det andet Fag, for hvilket Minimallønnen er gældende, er Tekstilindustrien. Indenfor denne Industri er der beskæftiget 60.000 Arbejdere. Lønningerne her ligger imellem 10 og 15 Dinarer om Dagen.

Naar Lønningerne er saa lave for disse Fag, hvorledes stiller det sig saa for andre Arbejdsgrupper?

Hertil oplystes det, at af de bestaaende Lønninger er Typografernes de bedste, idet de tjener indtil 60 Dinarer om Dagen. Metalarbejdernes, hvis Antal er ca. 80.000, samt Bygningsarbejdernes Lønninger ligger paa 40 Dinarer om Dagen. Bjergarbejderne, hvoraf der er ca. 60.000, lønnes med 30 Dinarer om Dagen, og Arbejdsmændene har almindeligvis 20 à 25 Dinarer om Dagen.

Jernbanearbejderne aflønnes noget forskelligt. Konduktører til Eksempel har 1600 Dinarer om *Maaneden;* men ved forskellig Tillægsbetaling kommer de op paa 2000 Dinarer. Jernbanearbejdere beskæftiget ved Liniearbejde aflønnes med 20 Dinarer om Dagen; men har i Reglen kun 20 Dages Arbejde om Maaneden.

I visse Fag er der gennemført Ferie ad kollektiv Vej, saaledes har Jernindustrien og Handels- og Kontormedhjælperne, Statsarbejderne og de ved Statsmonopolerne (Tobak) beskæftigede Ferie.

Boligforholdene er vanskelige for Arbejderbefolkningen, og i *Zagreb* regner man med, at Arbejderne betaler imellem 50 og 60% af deres Løn i Husleje.

Arbejdernes Kaar er saaledes fattige og daarlige, og jeg vil i denne Forbindelse anføre, at de sociale Foranstaltninger slet ikke er gældende for Befolkningen i Landdistrikterne.

Landet er rigt! Der findes i Jorden: Jern, Kul, Bly og Zink, og med de lave Arbejderlønninger er det forstaaeligt, at den internationale Kapitalisme efterhaanden faar Interesse i Jugoslavien.

En voksende Kapital i England, Frankrig og U.S.A. interesserer sig for Landet, og man kan derfor regne med en voksende Industrialisme inden for dets Omraade. Følgen vil da blive den, at der herved skabes Betingelser for en højere Levestandard for Arbejderbefolkningen.

— — —

De frie Fagforeninger i Jugoslavien lever, saadan som det fremgaar af foranstaaende, under meget vanskelige Forhold. Agitationen blandt Arbejderne er jo i Militær- og Politistaten særlig vanskelig, og der foretages fra Regeringens Side alle mulige Forholdsregler for at hindre denne Agitation. Man har for Eksempel udstedt et Forbud vedrørende Majdagen, hvorefter alle Møder (Generalforsamlinger og Bestyrelsesmøder) i Foreninger er forbudt — ikke alene paa selve Dagen, men baade 3 Dage forud og 3 Dage efter, og da nu Landsorganisationen vilde afholde sin Kongres i Paasken og i den Anledning havde udsendt Indbydelser til en Række Lande, hvor Fagforbundene er Medlemmer af den internationale Organisation, havde Regeringen udstedt Forbud imod disse Organisationers Repræsentation paa Kongressen, og først efter meget omfattende Forhandlinger lykkedes det at opnaa Tilladelse til, at Repræsentanter for Udlandets Arbejdere deltog i Kongressen.

Selve Kongressen havde man tænkt sig iværksat som en kraftig Propaganda for Tilslutning til Fagbevægelsen, og man havde derfor ønsket at indlede Kongressen med en storstilet Aabning. I den Anledning søgte man Adgang til i Arbejdskamrets store Forsamlingssal i Zagreb at holde Aabningshøjtideligheden. Dette Lokale kan, som tidligere nævnt, rumme 6000 Personer. Man havde ment, at der skulde være stort Hornorkester, og at Formandens Aabningstale og de udenlandske Gæsters Hilsningstaler skulde foregaa her.

Dette Arrangement modsatte Politiet sig, og efter mange og trange Forhandlinger lykkedes det at opnaa Tilladelse til i samme Bygning at faa to sammenstødende Lokaler til at afholde Kongressen. Der var kun Plads til 5 à 600 Mennesker i disse to Sale; men under Aabningshøjtideligheden var man saa sammenstuvede, at man regner med, at der var imellem 1000 og 1100 Deltagere.

Politistaten havde udstedt følgende Forordninger:

At der ved Hovedbordet skulde reserveres Plads til en Politikommissær, hvis Opgave skulde være at referere de enkelte Talere og overvaage Overholdelsen af Regeringens Forordninger. Dette med-

førte, at vedkommende Politikommissær udstedte den Ordre, at ingen af Talerne maatte fremsætte kritiske Bemærkninger overfor Regeringen, ejheller overfor de bestaaende Love og Forordninger.

At der ved Gæstebordet skulde placeres en ministeriel Embedsmand. (Om det var dennes Opgave i særlig Grad at interessere sig for Gæsterne, fik jeg ikke Lejlighed til nærmere at overbevise mig om).

At der i selve Kongreslokalet skulde placeres 20 Kriminalbetjente mellem de Delegerede. I Gaderne omkring Bygningen var 72 Politibetjente posteret. — Disse var udrustede med Geværer, der hang i en Rem over Skulderen, Pistol i Bæltet, Sabler ved Siden og en Gummiknippel i Haanden, og i de tilstødende Gader var ridende Politi posteret med samme Uniformsudrustning. At det udelukkende var for at beskytte de Kongresdelegerede kan man vel tillade sig at have sine Tvivl om.

Kongressen aabnedes meget højtideligt med en Tale, holdt af Organisationens Formand, hvorefter Gæsterne holdt deres Hilsningstaler. Under disse Taler skete der intetsomhelst Indgreb fra Politiets Side.

Ved Forhandlingerne paa Kongressen fik jeg oplyst — gennem en Tale, som en af Typografernes Repræsentanter holdt —, at Typografforbundet ikke var tilsluttet Landsorganisationen, men der fandt et vist Samarbejde Sted mellem det og Landsorganisationen.

Endvidere oplystes det, at Arbejdstiden for Industriarbejderne var 8 Timer daglig; for Haandværkere og Arbejdere, beskæftigede ved Handel var den 9 à 10 Timer daglig, hvorimod Arbejdstiden for andre Arbejdere var helt op til mellem 11—14 Timer pr. Dag.

Kontingentet til Organisationen ligger i de forskellige Fagforeninger mellem 2 og 12 Dinarer om Maaneden, og det oplystes, at for Lærlinge og unge Arbejderes Vedkommende var det forbudt at organisere sig.

Ledelsen for Fagbevægelsen bestaar af socialdemokratiske Arbejdere, og man udelukker enhver Form for kommunistisk Agitation for ikke at give Regeringen et Paaskud til Opløsning af Fagforeningerne.

I Kongressen deltog 211 Delegerede, der repræsenterede de 54.707 Arbejdere, der er tilsluttet Landsorganisationen.

En Episode indtraf under Forhandlingerne paa Kongressen, idet en af de Delegerede udtalte sig med Beklagelse om den lave Minimallønslov, som var gældende for Landet; her skred Politikommissæren straks ind, og Formanden maatte under Henvisning til Kommissærens Forbud standse Forhandlingerne paa dette Punkt for at undgaa, at Kongressen skulde bringes til Opløsning.

Arbejdsformen paa Kongressen var en anden end den, vi almindeligvis kender, idet man havde tilrettelagt Arbejdet paa den Maade, at man havde udarbejdet en Række Resolutioner, der gav Udtryk for Arbejdet i Fremtiden.

Der vedtoges Udtalelser om Ønskeligheden af Frihed for Fagforeningerne til deres Arbejde og Ophævelse af Statsindgreb paa dette Omraade. — Endvidere vedtoges en Resolution, der udtalte Ønsket om Indførelse af Presse- og Talefrihed, en Resolution om Indførelse af en Forbedring af Minimallønningerne, Ophævelse af Politiets Ret til at erklære Forslag om Arbejdslønninger for bindende for Arbejderne. — Endvidere en Resolution, som gav Udtryk for Ønskeligheden af en Begrænsning af Varepriserne, Nedsættelse af Arbejdernes Skat til Stat og Kommune, Ligeberettigelse for og Beskyttelse af Kvinderne i Erhvervsarbejdet og Indførelse af offentlig Fabriksinspektion med særlig Indførelse af kvindelige Fabriksinspektører. — Gennemførelse af Forbedringer for Landvæsenets Økonomi for at øge Bøndernes Købekraft og Ophævelse af Restriktionerne vedrørende Handelen.

Endelig vedtoges en Opfordring til Arbejderne om i deres lokale Foreninger at gaa til en Forhøjelse af Kontingentet og en bedre Tilrettelægning af deres Formulering af Lønkravene, samt ikke at iværksætte Strejker, forinden man havde tilvejebragt forsvarlige Organisationsforhold.

Der vedtoges ligeledes en Resolution, der gav Udtryk for Kravet om en Forbedring af de socialpolitiske Forhold ved Indførelse af Arbejdsløshedsunderstøttelse og om Bevarelse af Arbejdernes Selvbestemmelsesret og Ledelse af Arbejdskamrene.

Chr. Jensen.

Privatbanefunktionærernes Forbunds Delegeretmøde.

Søndag den 8. Maj afholdt Privatbanefunktionærerne deres 37. ordinære Delegeretmøde i Vordingborg.

Delegeretmødet indlededes med at de Delegerede sang Internationale, hvorefter Formanden *Herlak* bød Delegerede og Gæsterne Velkommen, idet han bl. a. mindede om, at Forbundet for 37 Aar siden blev stiftet i Vordingborg.

Gæsterne fik herefter Ordet og Formanden for D. s. F., *Chr. Jensen,* takkede for det gode Samarbejde, der altid havde bestaaet mellem Privatbanefunktionærerne og Landets øvrige Arbejdere. Han omtalte herefter den store Betydning det havde, at der bestod et godt Samarbejde mellem de danske faglige Organisationer og mellem disse og Socialdemokratiet. Resultatet heraf viste sig i de Love, der var gennemført paa Rigsdagen (Beskæftigelseslovene, de sociale Forsorgslove og Ferieloven, ikke mindst denne, havde overordentlig Betydning for Fagforeningerne, idet det ikke alene var et stort Kulturfremskridt, men tillige en betydelig Forkortelse af Arbejdstiden. Ønskede herefter Kongressen Held med Arbejdet.

Hovedkassereren for Jernbaneforbundet, *Kantsø,* bragte en Hilsen fra Jernbaneforbundet og takkede for Samarbejdet mellem de Organisationer, der paa saa mange Punkter havde fælles Interesse.

Formanden for Kontorforeningen ved Privatba-

nen, *Hr. Jørgensen,* takkede ligeledes for det gode Samarbejde, der bestod mellem Organisationerne. Efter at Formanden havde takket Gæsterne for deres Udtalelser, foretoges der Valg af Dirigenter og Sekretærer, hertil valgtes henholdsvis Formand *Frederiksen,* Kolding, og Togfører *Zørlind,* Kolding, Baneformand *Madsen,* Røgel Hede, Overportør *K. J. Andersen,* Dragør, og Pudser *Aage Larsen,* Amager.

Beretning og Diskussion.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar og gennemgik de Forhandlinger, der har været ført angaaende Pensionsordningen navnlig for de Baners Vedkommende, der helt eller delvis nedlægges. Han oplyste, at der for Tiden føres Forhandlinger om Udbetaling af Reguleringstillægets 168 Kr., som Privatbanerne har nægtet at udbetale, men som Medlemmerne har Krav paa. Formanden henviste iøvrigt til den udsendte trykte Beretning og sluttede med en Tak for Samarbejdet med de øvrige Privatbaneorganisationer og Dansk Jernbaneforbund.

Der førtes derefter en Forhandling om Beretningen, hvori følgende deltog: Banemester *Petersen,* Tømmerby, Portør *Petersen,* Lolland, Motorfører *Lauritzen,* Hjørring, og Togfører *Larsen,* Kolding.

Beretningen blev enstemmigt godkendt.

Regnskab og Valg.

Forbundets Hovedkasserer, Pudser *L. C. Larsen,* fremlagde Regnskabet som balancerede med 19,435 Kr. Regnskabet godkendtes.

Paa Forslag af Hovedledelsen vedtoges det derpaa med Akklamation at udnævne *L. C. Larsen,* der fratraadte som Hovedkasserer paa Grund af Alder, til Æresmedlem af Forbundet.

Til Formand genvalgtes Togfører *Herlak* med Akklamation. Til Redaktionssekretær for Medlemsbladet genvalgtes Togfører *L. C. Larsen,* Aalborg, til Revisor genvalgtes Baneformand *Madsen,* Røgel Hede, med *Trolle Wadum,* Saltum, som Suppleant.

En Tak til Regeringen.

Delegeretmødet vedtog følgende Resolution:

»Privatbanefunktionærernes Forbund i Danmark, forsamlet til Delegeretmøde, sender Ministeriet sin varmeste Tak for den af Regeringen førte Samfundspolitik og tilsiger Regeringen sin fortsatte Støtte i Arbejdet for nye Reformer til Gavn for den arbejdende Befolkning.

Det vedtoges at afholde næste Aars Delegeretmøde i Odense.

Gæsterne fik herefter Ordet for at tage Afsked. Hovedkasserer *Kantsø* udtalte en Tak for Samværet og opfordrede Forbundet til at foretage en Ændring i sit Regnskab og Økonomi, saaledes at Formuen flyttedes fra Afdelingerne og ind i Forbundets Kasse.

Christian Jensen takkede paa de øvrige Gæsters Vegne Forbundet for det kammeratlige Samvær og trak Linien op for de faglige og politiske Forhold her i Landet og manede til fortsat enigt Samarbejde mellem alle danske Arbejdere til Værn for vor Frihed og til fortsat Arbejde for sociale og økonomiske Fremskridt for det arbejdende Folk.

Formanden *Herlak* takkede Kongressen og Gæsterne for Samarbejdet og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Privatbanefunktionærernes Forbund.

Dansk Arbejdsgiverforenings Generalforsamling.

Den 19. Maj afholdt Dansk Arbejdsgiverforening sin ordinære Generalforsamling i København, der overværedes af 646 Repræsentanter.

I sin Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar redegjorde Oldermand *E. Eising* bl. a. for den nu afsluttede Overenskomstbevægelse, for Forligsmandens Mæglingsforslag samt for Resultatet af Afstemningen. Skønt Mæglingsforslaget ikke tilfredsstillede Arbejdsgiverne, har det, saaledes som Forholdene laa, været rigtigt at vedtage det. Selv om Lønforhøjelserne i nogen Grad gik ud over Pristalsstigningen, var Overskridelserne paa den anden Side ikke saa store, at man alene paa dette Grundlag kunde anbefale en Forkastelse. Hr. Eising udtalte den Mening, at baade Arbejdsgiverne og Arbejderne ved at vedtage Forslaget og endnu mere Forligsmanden, som stillede Forslaget, har knæsat den Betragtning, at Pristalsbevægelsen bør være af afgørende Betydning for Grundlaget for Overenskomstfornyelserne. Arbejdsgiverne bør holde fast ved denne Politik og kræve og af al Magt søge gennemført de Lønreduktioner, en eventuel Nedgang i Pristallet berettiger dem til.

I sin Omtale af Forhandlingsreglerne udtalte Oldermand Eising, at de første Forsøg med Forhandlingsreglernes Anvendelse var faldet ud paa en saadan Maade, at man med Tilfredshed maatte konstatere, at Forhandlingsreglerne havde bestaaet deres Prøve og havde indfriet de Forventninger, man havde stillet til dem. Naar man betænker, at der i Aar i Virkeligheden er forhandlet 2 Aars Overenskomstkomplekser, nemlig baade det paa 2 Aar afsluttede Overenskomstkompleks fra 1936 og Overenskomstkomplekset fra 1937, maa selv Tvivlerne erkende, at Forhandlingsreglerne har vist sig at være af ganske overordentlig stor Betydning for en fornuftig Afvikling af Overenskomstsituationen.

Iøvrigt udtalte Eising sig for en fredelig Udvikling af Forholdet mellem de to store Hovedorganisationer og i Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og mindede om sin Forgængers, afdøde Ingeniør Julius Madsens Tanke om at søge Konfliktspørgsmaalene løst ved frivillig Voldgift, naar Forhandlingsvejen ikke længere er farbar. Arbejdsgiverforeningens Ledelse bør gøre sit yderste for at føre denne Tanke ud i Livet. Han udtalte Ønsket om, at De samvirkende Fagforbund vilde deltage i en alvorlig Forhandling om dette overordentlig vigtige Spørgsmaal. Eising sluttede sin Beretning med at udtale Haabet om, at det danske Erhvervs-

liv maatte kunne bære de Byrder, der ogsaa i Aar var lagt paa dets Skuldre i Form af nye Lønstigninger og ikke mindre i Form af nye Love.

Beretningen saavel som Regnskaberne godkendtes, og derefter foretoges Valg af Hovedbestyrelse, der umiddelbart efter Generalforsamlingen traadte sammen til Møde for at vælge Formand og Næstformænd. Til Formand valgtes Oldermand *E. Eising* og til Næstformænd Direktør *Hans L. Larsen* og Ingeniør *T. K. Thomsen.*

Arbejdsgiverforeningens nye Formand er 62 Aar og har været Oldermand for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug siden 1933 og Næstformand i Arbejdsgiverforeningen siden 1936. Han er Indehaver af en Række Tillidshverv, er Medlem af Bestyrelsen for Arbejdsløshedsfonden, af Arbejdsnævnet og af Socialministeriets Arbejdsudvalg.

NYT FRA UDLANDET

FAGBEVÆGELSEN I SOVJETRUSLAND. Den russiske Landsorganisations Centralraad har paa et den 7. Marts afholdt Møde godkendt Budgetforslaget for 1938. Landsorganisationens Indtægt er for 1938 ansat til 2.297,5 Mill. og Udgiften til 2.234,3 Mill. Rubler. De tre største Poster paa Indtægtssiden er: Medlemskontingenter 805,4 Mill., Tilskud fra Statens økonomiske Organer 818,9 Mill. og Indtægt af de forskellige kulturelle Institutioner under Landsorganisationen 180,4 Mill. Rubler.

De største Udgiftsposter er Administrationsudgifter til et Beløb af 460,8 Mill. Rubler eller 20,6% af den samlede Udgift. Heraf medgaar 312,2 Mill. Rubler til Lønninger til de under Centralledelsen ansatte 4903 Funktionærer, til de 14.173 Funktionærer i Distrikts- og Lokalorganisationerne, 28.321 Funktionærer i Arbejderkomitéerne og til det 5973 Mand store Personale i Fabriksinspektionen. Endvidere Udgiften til kulturelt Arbejde blandt Medlemmerne, der udgør 1.387,9 Mill. Rubler eller 62,1% af den samlede Udgift, samt materiel Understøttelse af Medlemmer til et Beløb af 229,8 Mill. Rubler eller 10,3% af den samlede Udgift. Af dette sidste Beløb ydes der bl. a. 75 Mill. til de bestaaende Understøttelsesfond, 61 Mill. Rubler som Tilskud til Ferie- og Rekonvalescenthjem samt Sanatorier, 33 Mill. Rubler til Børnehjem og Sanatorier samt Ferielejre og 51 Mill. Rubler som anden Hjælp til Medlemmerne.

Det kan bemærkes, at der under Kulturarbejdet er opført en Post paa 37 Mill. Rubler til Propaganda for det nationale Forsvar, og under Administrationsudgifter en Post paa 2 Mill. Rubler til det internationale Arbejde.

Der klages i Centralraadets Beretning over, at Organisationerne sløser for meget med Inddrivningen af Medlemskontingenterne. For 1937 udestaar der endnu Kontingenter til et Beløb af 96 Mill. Rubler.

INDUSTRI OG RELIGION. Paa Forslag af den ægyptiske Regeringsrepræsentant har det internationale Arbejdsbureau i Genève foretaget en Undersøgelse af Virkningerne af Fasten i Ramadan-Maaneden paa de muhamedanske Arbejdere. Ramadan indtræder, siger Koranen, i det muhamedanske Aars niende Maaned fra Nymaane til Nymaane. . I denne Tid afstaar troende Muhamedanere fra al Fortæring af Mad og Drikke fra Daggry til Nattens Frembrud.

Resultatet af denne Undersøgelse er offentliggjort i Arbejdsbureauets Ugeskrift »*Industrial and Labour Information*« og viser, at Arbejdernes Ydelser, baade hvad Kvalitet og Kvantitet angaar, mindskes betydelig i Fastetiden. En Række Industridrivende anslaar denne Formindskelse til 15%. Særlig mærkbar er Nedgangen henimod Arbejdsdagens Afslutning og frem for alt i de sidste Dage af Fastemaaneden. Endvidere har man konstateret en vis Forøgelse i Antallet af Ulykker og Sygedage. De fleste Fabriker foretager en Omlægning af Arbejdstiden i denne Maaned, og mange Fabriker indstiller helt alt Natarbejde.

Fra Bogmarkedet.

Hvermands Lovbog for 20 Kr.

M. Karnow: Samling af Danmarks Love, 3. Udgave, med Kommentarer af Professor, Dr. jur. Stefan Hurwitz. Udkommer komplet i September 1938, Pris Kr. 40,00.

Lovbogen, hvis Formaal er at blive en nyttig og uundværlig Haandbog for Menigmand »Hvermands Lovbog«, et let overskueligt og praktisk Hjælpemiddel for alle, der søger Oplysning indenfor vort overvældende Lovstof, forsynes — som de tidligere Udgaver — med et udførligt Stikordsregister, der gør det let for enhver at finde netop de Lovbestemmelser, man i Øjeblikket har Brug for. Lovbogen vil stadig blive holdt à jour med aarlige Tillæg à Kr. 5.—.

For at imødekomme de Købere, der straks har Brug for Bogen, stilles et begrænset Antal af Udgaven 1932 med Tillæg for Aarene 1933—37 til Raadighed til *halv Pris, Kr. 20.—,* hvilket Beløb refunderes ved Køb af den nye Udgave til September mod Tilbagelevering af den gamle.

Bestilling modtages af Arbejdernes Oplysningsforbund, Nørre Farimagsgade 11, eller indsendes til cand. jur. J. Meulengracht, Havnegade 51, København K.

Fagbevægelsen i Tal.

VIII. Jahrbuch des Internationalen Gewerkschaftsbundes. Den internationale faglige Centrals Forlag, Paris, 1938. Pris Kr. 2,80. (Boghandelen Fremad).

Paa den internationale faglige Centrals Forlag er udkommet I. F. C.s 8. statistiske Aarbog, som i væsentlig bedre Udstyr og Sammenstilling end de tidligere Aarbøger giver en fuldstændig Oversigt over den internationale Fagbevægelse.

Aarbogen giver Oplysning om Medlemstallet i de under I. F. C. hørende faglige Landsorganisationer i Aarene 1932—1937 samt bringer Oversigter over Landsorganisationernes finansielle Stilling, Antallet af kvindelige Fagforeningsmedlemmer og en fuldstændig Fortegnelse over samtlige Landsorganisationerne tilsluttede Forbund med Medlemstal for 1935 og 1936, Fagbladenes Navn samt Forbundenes Adresser.

Det følgende Afsnit af Aarbogen indeholder de

tilsvarende Oplysninger vedrørende de Internationale Fagsekretariater: Medlemstallet for Aarene 1933—1936, Indtægter og Udgifter samt en oversigtlig Tabel, der giver Oplysning om hvert enkelt Fagsekretariats Virksomhed samt om de tilsluttede Forbunds Navn, Adresse og Medlemstal.

Bogen indeholder endvidere en Række Oversigter, der viser den internationale Fagbevægelses Udvikling fra 1904 — det første Aar, for hvilket der foreligger statistiske Oplysninger — til 1937. Heraf kan man danne sig et Overblik over den faglige Internationales og den internationale Fagbevægelses skiftende Forhold og Muligheder siden I. F. C.s Oprettelse.

Aarbogen, der tillige indeholder en Adressefortegnelse over alle faglige Landsorganisationer, som ikke er tilsluttet Internationalen, men med hvilke denne opretholder venskabelige Forbindelser, giver saaledes paa sine 203 Sider en Række Oplysninger, der er uundværlige for alle Fagorganisationer og for de Arbejdere, der i særlig Grad interesserer sig for den internationale Fagbevægelses Forhold og Udvikling.

Lenin og Fagbevægelsen.

Salomon Schwarz: »Lenin und die Gewerkschaften«. — 1938. International Publishing Co. R. Gerberson, B. P. 3 Hotel des Postes, Paris. 28 Sider, Pris 4 fr. Francs.

Paa Grundlag af Lenins Skrifter belyser Forfatteren af dette lille Skrift den kommunistiske Fagforeningsteori og -Praksis. Skriftet er inddelt i fire Afsnit, nemlig 1) Lenins Fagforeningsteori. 2) Fra Teori til Praksis. 3) Fagforeningerne indenfor det kommunistiske Diktatursystem. 4) Lenin og den internationale Fagbevægelse.

I Dag, hvor de russiske Fagforeninger stiltiende har likvideret den Røde Fagforenings-Internationale og forhandler om Optagelse i den faglige Internationale, er Kendskabet til den kommunistiske Fagforeningspolitiks Metoder særlig vigtigt. Schwarz's Skrift, der bygger paa et grundigt Studium af det russiske Kilde-Materiale og hans egen vidtgaaende Erfaring, er et udmærket og uundværligt Hjælpemiddel.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kedel- og Maskinpassere samt Smede- og Maskinarbejdere under Vejle Kommune.

Gennem længere Tid har der været brevvekslet med *Vejle Byraads Lønudvalg* om Beregningen af Reguleringstillæg til Medlemmer af ovennævnte Forbund, idet Lønudvalget i 1934 havde fulgt Statens Regler og tilbageholdt en Portion af de Reguleringstillæg (54 Kr.), der efter Pristallets Stigning skulde være udbetalt pr. 1. April.

Paa en enkelt Undtagelse nær, reagerede Forbundene ikke paa daværende Tidspunkt, og de formente derfor at Lønudvalget ogsaa i 1937 ville have fulgt Staten og givet et Reguleringstillæg mere end den gældende Vedtægt berettigede til.

Forbundene blev imidlertid skuffede, Lønudvalget holdt sig nu til gældende Vedtægt, og Forhandlingerne her om har staaet paa siden Efteraaret 1937.

Ved en Forhandling i Vejle den 20. April, hvor begge Forbund og D. s. F. var repræsenteret, enedes man med Lønudvalget om, at dette overfor Byraadet fremsætter det Forslag, at der ydes de paagældende Forbunds Medlemmer under Vejle Kommune et Beløb svarende til en Portion af Reguleringstillæget (54 Kr.)

Da der i Henhold til Vedtægten er udbetalt 2 Portioner pr. 1. April i Aar, vil de paagældende Arbejdere ialt faa udbetalt 162 Kr. i Reguleringstillæg for Regnskabsaaret 1938—39, hvor Statens Tjenestemænd har faaet 168 Kr.

Sagen maa herefter betragtes som foreløbig afsluttet, idet det paa Mødet blev meddelt Lønudvalget, at forsaavidt det forhøjede Tillæg ikke kom til Udbetaling for næste Regnskabsaar, vilde Organisationerne rejse Sag paany.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET

Sag Nr. 2497.

Arbejdsmænd paa Gummifabrikken »Tretorn« A/S, Helsingør.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. April 1938 i Sag Nr. 2497: Dansk Arbejdsgiverforening for Gummifabrikken »Tretorn« A/S, Helsingør, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund for Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening i Helsingør og 126 navngivne Arbejdere.

I. Gummifabrikken »Tretorn« A/S, der har Fabrik i Helsingør, flyttede den 1. April 1938 en af Arbejderne, Henry Johansen fra hans Arbejde ved Ragg- og Belægningskalanderen til andet Arbejde. Dette bevirkede, at det ved nævnte Maskine beskæftigede Arbejdshold, der bestod af tre Mand, nægtede at paabegynde Arbejdet og fortsatte denne Vægring trods Fabrikkens Henvendelser til Tillidsmanden og Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Helsingør, idet de paagældende Arbejdere overfor disse stillede det som en Betingelse for Arbejdets Genoptagelse, at Johansen blev flyttet tilbage. Fabrikken tilbød at se bort fra det passerede, saafremt Arbejdet genoptoges den følgende Dag. Da dette ikke skete, beordredes andre Arbejdere til at overtage Arbejdet, men ogsaa disse nægtede, og selv efter Afdelingsformandens Mellemkomst erklærede Arbejderne at ville opretholde Blokaden af det nævnte Arbejde, indtil Johansen var flyttet tilbage. Fabriken fandt sig herefter af Hensyn til Driften nødsaget til at bøje sig og flyttede Johansen tilbage til hans tidligere Arbejde, idet den protesterede og foretog Skridt til Klage ad sædvanlig Vej. Arbejdet blev genoptaget Mandag den 4. April.

II. Den 11. April om Eftm. meddelte Fabrikens Direktør en Arbejder, Poul Busch, der var Arbejdernes Tillidsmand, at det ved en Revision havde vist sig, at han i Januar Kvartal havde opgivet sin Akkordpræstation af transporteret Kridt for højt,

og at han derfor øjeblikkelig maatte fratræde sin Plads. I Anledning af denne Afskedigelse nedlagde samme Dag Kl. 5 Eftermiddag samtlige mandlige Arbejdere paa Fabriken Arbejdet. Standsningen omfattede direkte 126 Arbejdere og medførte, at 298 Arbejdersker blev ledige. Den 13. April afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Gummifabrikken »Tretorn«, A/S, Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Helsingør. Paa dette Møde enedes man om følgende:

Forbundets Afdeling i Helsingør vil paa et Møde i Aften paalægge de strejkende at genoptage Arbejdet Tirsdag den 19. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse. For saa vidt dette sker paa tilfredsstillende Maade, er man enig om at forelægge en faglig Voldgiftsret, hvortil man vil anmode Professor Oluf H. Krabbe om at paatage sig Hvervet som Opmand, at afgøre Fabrikens Klager over Brud paa Septemberforliget og de stedfundne Arbejdsstandsninger og Arbejdernes Klage over Tillidsmandens Afskedigelse. Voldgiftsretten skal saa vidt muligt træffe sin Afgørelse inden Udløbet af den Uge, i hvilken Arbejdet genoptages.

Genoptages Arbejdet ikke i tilfredsstillende Omfang Tirsdag Morgen den 19. ds., vil Arbejdsgiverforeningen indgive Klage til Den faste Voldgiftsret og søge Sagen fremmet til Behandling ved Retten Onsdag den 20. ds. Paa Trods af Fagforeningsformandens Forestillinger vedtog Arbejderne imidlertid den 16. April at fortsætte Strejken, der derefter opretholdtes udover den 19. April, da Arbejdet efter den fornævnte Vedtagelse skulde have været genoptaget. Ved Sagens Foretagelse her i Retten den 20. s. M. blev det ved foreløbig Kendelse fastslaaet, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks skulde genoptages. Med Hensyn til Strejkens Varighed til dette Tidspunkt bemærkes, at Virksomheden ogsaa uden Arbejdsstandsning vilde have ligget stille i 5 Dage paa Grund af Paasken.

Under den af Dansk Arbejdsgiverforening for Aktieselskabet her for Retten indbragte Sag mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette for dets Afdeling Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening i Helsingør samt paa de paagældende Arbejderes Vegne har Klagerne paastaaet, *at* Arbejdsstandsningen den 1. og 2. April kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de 3 Deltagere i denne, nemlig Nr. 24 Gudmund Thrane-Jensen, Nr. 4 Frederik Jacobsen og Nr. 22 Alfred Jensen en alvorlig Bod, idet derhos Kravet om, at Henry Johansen skulde flyttes tilbage til Kalandermaskinen kendes ulovligt, og *at* der for den ulovlige, den 11. April paabegyndte Arbejdsstandsning ikendes de 126 direkte i Strejken deltagende Arbejdere en alvorlig Bod.

De Indklagede — der har erkendt, at Arbejdsstandsningerne er i Strid med de gældende Regler — paastaar i begge Tilfælde de indklagede Arbejdere fritagne for Bodsansvar, idet Arbejderne er blevet behandlet paa ringeagtende Maade fra Selskabets højere Ansattes Side, og Forflyttelsen af Johansen fra det af ham i flere Aar udførte Arbejde var ubeføjet og maatte virke udæskende paa hans Kammerater, og det samme i allerhøjeste Grad var Tilfældet med Hensyn til Afskedigelsen af Busch, der efter sin Motivering var ærekrænkende for ham og egnet til at vække de andre Arbejderes Harme, saa meget mere som han var deres Tillidsmand, hvorfor de opfattede Afskedigelsen som en Forfølgelse imod ham i hans nævnte Egenskab.

Fabriken benægter Beskyldningerne for almindelig provokerende Behandlingsmaade af Arbejderne. Den hævder, at Johansen arbejdede altfor langsomt, hvad et Skifte paa Holdet ogsaa har godtgjort, og at der derfor var god Grund til at ændre Arbejdsfordelingen, som i det hele tilkommer Arbejdsgiveren. — Hvad Afskedigelsen af Tillidsmanden angaar, henviser den til, at den er sket i Henhold til en i de særlige Fabriksregler for Gummifabriken indeholdt udtrykkelig Bestemmelse om Fejl af den Natur, som ved Afskedigelsen paaberaabtes, og paa et efter Ledelsens Mening uimodsigeligt faktisk Grundlag af nøjagtig samme Art som tidligere har været benyttet ved en anden Arbejders Afskedigelse. Herved har Buschs Egenskab af Tillidsmand været uden Betydning og maa være dette. Fabriken har ikke sigtet ham for noget uredeligt Forhold.

For Retten har blandt andre Poul Busch og Bogholder ved Fabriken Olsen afgivet Forklaring om den til Grund for Buschs Opsigelse liggende Uoverensstemmelse, der beror paa, at Fabriken efter Revisionens Opgørelse ikke i det paagældende Tidsrum har været i Besiddelse af en saa stor samlet Mængde af Kridt, som Busch har opgivet at have besørget Transporten af. Der er ikke ved disse Forklaringer oplyst tilstrækkeligt til, at det rette Forhold kan fastslaas, men der er ikke under Sagen fremkommet nogen Bestyrkelse af, at der i Virkeligheden fra Fabrikens Side skulde være tilsigtet en Forfølgelse af Busch som Tillidsmand. Efter det foreliggende maa Konflikten om det nævnte Spørgsmaal antages at have været særdeles egnet til at finde sin Afgørelse ved Indbringelse for en faglig Voldgiftsret paa den af Organisationerne med Selskabets Tiltrædelse den 13. April anviste Maade.

Ligesom Lovligheden af de foran omhandlede to Arbejdsstandsninger — som af de Indklagede erkendt — ikke kan begrundes ved det af dem anførte, saaledes har Deltagerne i Strejkerne ejheller oplyst Omstændigheder, der kan fritage dem for Følgerne af deres Brud paa de overenskomstmæssige Regler, hvorefter Tilfælde af den Art faglig Strid henhører under Mægling og Voldgift. Ved Bodens Fastsættelse bliver for den første Strejkes Vedkommende at tage i Betragtning de paagældende Arbejderes Tilsidesættelse af de faglige Tilskyndelser til at gaa i Arbejde og Fabrikkens Tilbud om ved Arbejdets eventuelle Genoptagelse d. 2. April at ville bortse fra den første Dags ulovlige Strejke. For den sidste Strejkes Vedkommende bliver at tage i Betragtning, at de indklagede Arbejdere har sat sig ud over de ved Mødet d. 13. April trufne Beslutninger.

Klagernes Paastande vil herefter i det hele være at tage til Følge, dog med den nedenfor angivne Modifikation for de helt unge Arbejderes Vedkommende.

Over de 126 i Strejkerne deltagende Arbejdere er fremlagt Fortegnelser mærket A, B og C, hvoraf Fortegnelsen A omfatter 92 Arbejdere over 20 Aar, B 7 Arbejdere mellem 18 og 20 Aar og C 27 Arbejdere under 18 Aar.

Bodsansvaret findes at burde fastsættes saaledes

For de tre foran særligt nævnte Arbejdere, der har deltaget i begge Strejker, under eet for begge Forhold til 60 Kr. for hver,

for de øvrige paa Fortegnelsen A anførte 89 Arbejdere til 40 Kr. for hver,

for de paa Fortegnelsen B anførte 7 Arbejdere til 20 Kr. for hver.

De paa Fortegnelsen C anførte 27 Arbejdere under 18 Aar findes efter Omstændighederne at kunne fritages for Erlæggelse af Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

K e n d e l s e:

Arbejdsstandsningen den 1. og 2. April 1938 og Kravet om, at Henry Johansen skulde flyttes tilbage til Kalandermaskinen, kendes ulovlige.

Den den 11. April 1938 Kl. 17 paabegyndte Arbejdsstandsning er ulovlig, og Arbejdet skal genoptages snarest muligt.

I Bod til Gummifabriken Tretorn A/S betaler Nr. 24 Gudmund Thrane-Jensen, Nr. 4 Frederik Jacobsen og Nr. 22 Alfred Jensen hver 60 Kr., de øvrige paa Fortegnelsen A anførte 89 Arbejdere hver 40 Kr. og de paa Fortegnelsen B anførte 7 Arbejdere hver 20 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 2498.

Arbejdsmænd paa Gummifabrikken »Tretorn« A/S, Helsingør.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. April 1938 i Sag Nr. 2498: Dansk Arbejdsgiverforening for Gummifabrikken »Tretorn« A/S, Helsingør, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund for Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening i Helsingør og 126 navngivne Arbejdere.

Ifølge den af Dansk Arbejdsgiverforening for Gummifabriken »Tretorn« A/S indgivne Klage, der behandledes her ved Retten under Sag Nr. 2497, paabegyndte 126 Arbejdere ved Selskabets Fabrik i Helsingør den 11. April 1938 en Arbejdsstandsning. Anledningen til denne var, at en Arbejder, Poul Busch, der tillige var Arbejdernes Tillidsmand, s. D. var blevet afskediget. Den 13. April 1938 afholdtes Fællesmøde mellem Repræsentanter for de vedkommende Organisationer samt Selskabet, hvor der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet skulde genoptages den 19. April, og de indbyrdes Klagemaal, derunder om Berettigelsen af Tillidsmandens Afskedigelse, afgøres ved faglig Voldgift. Arbejderne vedtog imidlertid at fortsætte Strejken, der opretholdtes udover den 19. April, da Arbejdet efter Vedtagelsen skulde have været genoptaget. Klagen behandledes i Den faste Voldgiftsret den 20. April, hvilken Dag det ved foreløbig Kendelse blev fastslaaet, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks skulde genoptages. For deres Deltagelse i den ulovlige Strejke ikendtes der ved Rettens endelig Kendelse af 27. s. M. 92 af de strejkende Arbejdere, anførte paa en Fortegnelse mærket A, en Bod, der for hver især af 89 Arbejdere bestemtes til 40 Kr., medens 3, for hvis Vedkommende ogsaa anden Klage forelaa, hver ikendtes en Bod af 60 Kr. Endvidere ikendtes der 7 Arbejdere mellem 18 og 20 Aar, anførte paa en Fortegnelse B, hver en Bod af 20 Kr.; 27 Arbejdere under 18 Aar — anførte paa en Fortegnelse Litr. C — fandtes efter Omstændighederne at kunne fritages for Bod.

Dansk Arbejdsgiverforening har nu for det fornævnte Selskab indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund, dets Afdeling Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening i Helsingør og disse igen paa de 126 strejkende Arbejderes Vegne for at sidde Rettens Kendelse af 20. April d. A. overhørig samt for fortsat Brud paa den gældende Overenskomst, Reglerne for Behandling af faglig Strid og Septemberforliget.

De Indklagede har for Tiden efter den foreløbige Kendelse paastaaet den mildest mulige Bod.

Efter det oplyste vedtog de strejkende Arbejdere paa et samme Dag, som Kendelsen var afsagt, afholdt Møde at fortsætte Strejken og udeblev ogsaa den følgende Dag fra Arbejdet, som ej heller senere er genoptaget. Allerede den 16. April havde Fagforeningen ved dens Bestyrelse erklæret Arbejdet frit, og paa en den 21. April afholdt Generalforsamling indenfor hele Afdelingen sluttede denne sig til det af Bestyrelsen indtagne Standpunkt. Der er derefter kommet 12 andre Arbejdere i Arbejde paa Fabriken.

For den begaaede grove Overtrædelse af deres overenskomstmæssige og ved Rettens Kendelse fastslaaede Pligter, vil de ved Rettens tidligere Kendelse med Bod ansete Arbejdere paany være at ikende Bod, der findes at burde fastsættes til 60 Kr. for hver af de paa den fornævnte Liste A anførte 92 Arbejdere og til 30 Kr. for hver af de paa Liste B anførte 7 Arbejdere.

Med Hensyn til de 27 paa Fortegnelsen C anførte Arbejdere under 18 Aar har de Indklagede anført,at disse er villige til at genoptage Arbejdet og tildels har tilbudt dette. Som Sagen foreligger, findes disse paany at kunne fritages for Bodsansvar.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

K e n d e l s e:

I Bod til Gummifabriken »Tretorn« A/S betaler de ovennævnte paa Fortegnelsen A anførte 92 Arbejdere hver især 60 Kr. og de ovennævnte paa Fortegnelsen B anførte 7 Arbejdere hver især 30 Kroner.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. ∴ Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 15. JUNI 1938 * 34. AARGANG

Falsk Reklame.

Diktaturstaternes Propagandachefer er utvivlsomt dygtige Reklamemænd, der ved deres ustandselige Propaganda og Lovprisning af det diktatoriske Styres Fortræffelighed i høj Grad paavirker den offentlige Mening. Men ved Vurderingen af dette Propagandaarbejdes Effektivitet maa det ikke glemmes, at Propagandatjenesten har forholdsvis lette Kaar i et Land, hvor Tale- og Pressefriheden er knægtet, hvor enhver Kritik straffes paa det strengeste og hvor Spionage og Angiveri trives i en Udstrækning, som man næppe formaar at gøre sig en Forestilling om i et frit Land.

Det er altsaa ikke saa mærkeligt, at den stadige Udnyttelse af alle Propagandamidler efterhaanden er i Stand til at paavirke store Dele af Befolkningen i disse Lande, men det maa derimod forundre, at en vis Del af Pressen i de demokratiske Lande ligeledes synes at være paavirket heraf og søger at bibringe Læserne det Indtryk, at Forholdene i Diktaturstaterne er langt bedre end i deres eget Land. Herhjemme ser vi saaledes, at den konservative Presse og en Del af Venstrepressen jævnligt bringer Artikler om tyske Forhold, som synes at stamme direkte fra det tyske Propagandaministerium.

»Berlingske Tidende« søgte fornylig at lave et stort Nummer ud af en Meddelelse fra sin Korrespondent i Aabenraa, hvorefter en Del danske Arbejdere i Sønderjylland skulde have faaet Arbejde paa den tyske Side af Grænsen, og Arbejdsanvisningskontoret i Flensborg skulde være i Stand til at anvise Arbejde til alle, uanset deres Nationalitet. Ikke mindre end 10.000 danske Arbejdere fra Sønderjylland kunde faa Beskæftigelse i Tyskland.

Denne Meddelelse stemmer ganske vist daarligt overens med de Beretninger, som Dagspressen i den sidste Tid har bragt om Nøden og Arbejdsløsheden blandt de dansksindede Arbejdere i Flensborg og Sydslesvig, men »Berlingske Tidende« gengav den ikke desmindre uden Kommentar, fordi den kunde benyttes i Agitationen mod vor egen Regering. Det viste sig dog ret hurtigt, at det kun drejede sig om en af de sædvanlige Sensationsmeldinger, som dette og andre konservative Blade udspreder om Tilstanden i det tredje Rige, men forinden havde dog Bladet faaet Lejlighed til at bringe en Leder, hvori det bebrejdedes den danske Regering, at den ikke ligesom den tyske havde været i Stand til at finde en Løsning af Beskæftigelsesspørgsmaalet.

Et af den tyske Propagandatjenestes mest anvendte Argumenter er Henvisningen til, at man har afskaffet Arbejdsløsheden. Hvorvidt denne Paastand er helt i Overensstemmelse med Sandheden, er mere end tvivlsomt, thi selv den officielle Statistik viser, at der fremdeles findes Arbejdsløshed i Tyskland. Men det har i hvert Fald været muligt at nedbringe Arbejdsløshedstallet ganske betydeligt gennem Udskrivning af de arbejdsløse til underbetalt Tvangsarbejde ved Befæstnings- og Vejanlæg og til Arbejde i Landbruget, endvidere gennem Indførelse af militær Værnepligt i 2½ Aar, heraf ½ Aar i den saakaldte Arbejdstjeneste, og dertil kommer, at den vældige Oprustning selvfølgelig lægger Beslag paa megen Arbejdskraft. Betegnende for Udviklingen i Tyskland er, at medens der hersker Højkonjunktur i Produktionsmiddelindustrierne, viser Forbrugsvareindustrierne ikke stigende Produktion.

Selv om man imidlertid gaar ud fra, at Tyskland virkelig har løst Arbejdsløshedsproblemet, er

der for os ingen Anledning til at henfalde i Beundring af den Grund. Rettesnoren for det tredje Riges økonomiske Politik er nemlig General Görings Ord om, at »Kanoner er vigtigere end Smør«, og i Henhold hertil har man forøget Importen af Raastoffer til Krigsindustrien paa Bekostning af en Række udenlandske Varer, der tidligere spillede en vigtig Rolle for Befolkningens Forsyning med Levnedsmidler og Forbrugsvarer, men som der nu hersker følelig Mangel paa. Som Følge heraf bliver Næringsmidlernes og Forbrugsvarernes Kvalitet stadig daarligere. Der er sket en vidt gaaende Forringelse af den arbejdende Befolknings Leveforhold og en saa betydelig Sænkning af Lønniveauet, at de tyske Arbejdere ikke mere tjener nok til Livets Underhold. Det paastaas, at hele Folket er i Arbejde, ja at der endog hersker Mangel paa faglært Arbejdskraft, men ikke desmindre foregaar der i Tyskland hvert Aar omfattende Indsamlinger til den saakaldte Vinterhjælp, og i denne Institutions officielle Beretning meddeles, at 11 Millioner Personer i Vinterhalvaaret 1936—37 har modtaget Hjælp herfra. Efter 5 Aars Hitler-Styre er de tyske Arbejdere altsaa stillet paa samme Maade som de danske Arbejdere i Halvfjerdserne, hvor de ifølge Beretninger fra den Tid ikke kunde leve af deres Arbejdsfortjeneste, men i vid Udstrækning var henvist til at søge Fattighjælp. Netop ved at nægte de dansksindede Arbejdere i Sydslesvig Understøttelse fra Vinterhjælpen, har man som bekendt tvunget dem til at udmelde deres Børn af de danske Skoler.

Dersom den danske Regering havde Magt og Vilje til at »løse« Beskæftigelsesproblemet paa samme Maade som Magthaverne i Tyskland, er vi ikke sikker paa, at dette vilde finde Bifald i de borgerlige Kredse i Danmark, som nærer saa stor Sympati for det nazistiske Styre. Det er nemlig ikke blot Arbejderne, men hele det tyske Folk, som har maattet betale Omkostningerne i Form af Indskrænkninger og Savn paa alle Livets Omraader, ganske bortset fra Ophævelsen af enhver Frihed og Undertrykkelsen af de demokratiske Rettigheder. Naar man bevidst ser bort fra den Kendsgerning, skyldes det, at Hadet til den socialdemokratiske Arbejderbevægelse er stærkere end alle Fornuftgrunde.

Vi har fremdraget dette Eksempel paa, hvorledes visse Blade lufter deres nazistvenlige Indstilling, fordi vi betragter disse Blades vildledende Fremstillinger af tyske Forhold som et Led i den energiske nazistiske Propaganda for at trænge ind ogsaa i andre Lande. Den Skæbne, der er overgaaet de tidligere konservative Partier i Tyskland og Østrig, der har hjulpet Nazisterne til Magten, burde egentlig virke skræmmende paa de borgerlige Kredse herhjemme, som mere eller mindre aabenlyst sværmer for et politisk Diktatur, men det viser sig stadig paany, at man ikke ønsker at tage Lære heraf. Heldigvis er den frisindede Presse og navnlig Arbejderpressen saa udbredt i vort Land, at Diktaturstaternes falske Reklame ikke formaar at anrette synderlig Skade, men den bør ikke desmindre tilbagevises, naar den er saa paagaaende og misvisende som i dette Tilfælde.

TO NYE FORBUNDSFORMÆND

Gustav Petersen.

Paa Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds ekstra Kongres den 29. og 30. Maj valgtes *Gustav Petersen* til Formand i Stedet for *Julius Hansen,* der er fratraadt som Følge af sit Valg til Borgmester for Københavns Magistrats 2. Afdeling.

Gustav Petersen, der er 45 Aar, er godt kendt overalt i Landet gennem sin mangeaarige Virksomhed indenfor den socialdemokratiske Arbejderbevægelse. I sin Fødeby Aarhus deltog han fra sin tidligste Ungdom i det faglige og politiske Arbejde og har navnlig øvet en betydelig Indsats i Ungdomsbevægelsen. 27 Aar gammel blev han Medlem af Aarhus Byraad. Efter Ønske af saavel Forbundsledelsen som de københavnske Medlemmer overtog han i 1923 Stillingen som Formand for Afdelingen i København. Gustav Petersen var første Gang Medlem af Folketinget i 1924—26 og har derefter været Folketingsmand siden 1934.

Indenfor Fagbevægelsen har man med Sympati

og Interesse fulgt Forbundets energiske Arbejde for at bekæmpe de indenfor dette Fag endnu saa udbredte Standsfordomme og organisere de danske Handels- og Kontormedhjælpere i Tilslutning til Landets øvrige Arbejdere. Dette Arbejde har allerede givet betydelige Resultater, og der er ikke Tvivl om, at Forbundet under sin nye og dygtige Formands Ledelse vil fortsætte sin resultatrige Fremgang til Gavn for Fagets Udøvere. Vi ønsker Gustav Petersen Held og Lykke med Arbejdet i Forvisheden om, at han vil magte den nye og store Opgave, Medlemmerne har betroet ham.

— — —

M. C. Jensen.

Den 30. Maj afholdt Glarmestersvendene en Forbundskongres, hvis Hovedopgave var Gennemførelse af Sammenslutningen mellem det gamle Forbund og Fagforeningen i København. Til ny Formand valgte Kongressen *M. C. Jensen,* København.

Det er ikke nogen ny Gerning, Jensen her gaar ind til, idet han i 15 Aar har virket som Leder af Fagets Arbejdsløshedskasse, som det lykkedes ham at bevare som landsomfattende Kasse ved den københavnske Afdelings Udmeldelse af Forbundet i 1923.

I de sidste 20 Aar har Jensen desuden i enkelte Perioder været Medlem af den københavnske Fagforenings Bestyrelse henholdsvis af Fagets Voldgiftsret, ligesom han har deltaget i alle Forhandlinger om Glarmestersvendenes Løn- og Arbejdsforhold.

M. C. Jensens rige Erfaringer og grundige Kendskab til Fagets Forhold vil være Medlemmerne og ham selv til megen Nytte ved Varetagelsen af den nye Opgave som Leder af det nu genoprettede Landsforbund.

Konjunkturoversigt.

Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har offentliggjort en Oversigt over Konjunkturforløbet i de første tre Maaneder af 1938. Nedenstaaende giver vi et Uddrag af denne Oversigt.

Aaret 1937 skuffede dem, der haabede paa en rigtig stærk Højkonjunktur. Aaret viste dog alligevel Højkonjunktur-Symptomer: Skibsfartens udmærkede Resultater, de høje Fragtrater, Prisstigningen paa Landbrugets Eksportvarer og i Forbindelse hermed den forbedrede Valutasituation samt Obligationskursernes Stigning.

Denne Udvikling blev støttet af de store offentlige Arbejder, som det Offentlige paabegyndte. Disse Arbejder kunde i Aar sættes tidligere i Gang, end man havde ventet, fordi Vejret var mildt og klart de første tre Maaneder af 1938.

Arbejdsløshedsudviklingen var noget uensartet i de tre første Maaneder af 1938. For Arbejdsmænd og Murere kan der fastslaas en stor Forbedring, og Situationen for Smede- og Maskinarbejdere og Arbejdere i Næringsmiddelindustrien (særlig for Bageri-, Konditori-, Sukkervare- og Chokoladearbejdere) var ogsaa gunstigere. Derimod har Arbejdsløseheden forværret sig for Snedkere, Tekstilarbejdere og Skotøjsarbejdere.

Statistikken viser ogsaa, at typiske Konsumindustrier, f. Eks. Tekstil- og Skotøjsindustrien, kæmper med voksende Vanskeligheder.

I Slutningen af Marts 1938 androg Antallet af arbejdsløse 99.076 (Marts 1937: 115.048). I samme Tidsrum i 1938 var 22,1% af det samlede Antal organiserede Arbejdere paa ialt 449.291 ledige mod Marts 1937, hvor der var 27% ledige af 426.378 organiserede Arbejdere.

Foruden Arbejdsløshedstallene maa man betragte *Beskæftigelsestallene* for Industrien, der fra Januar til Marts viser en Stigning i Antallet af Arbejdstimer pr. Arbejdsdag fra 1.154.000 til 1.237.000. For alle tre Maaneder af 1938 er Tallene lavere end Tallene for de tilsvarende Maaneder i Fjor. Der har i Dagspressen været skrevet en Del om det gode Vejrs heldige Indflydelse paa den danske Beskæftigelsessituation. Man skal dog ikke undlade at pege paa, at Beskæftigelsestallet for Marts 1938 til Trods for det gode Vejr var lavere end i December 1937.

Produktionsindekset viser den tilsvarende Udvikling som Arbejdsløshedstallene, nemlig en Stigning fra 105 i Januar til 109 i Marts 1938, mens Produktionsindekset fra Januar til Marts 1937 steg fra 108 til 110. Ogsaa denne Statistik viser den

meget vanskelige Situation for forskellige Konsumindustrier, der konkurrerer med den tyske Færdigvareimport, særlig Tekstil-, Beklædnings- og Sten-, Ler- og Glasindustrien.

Statistikken over Boligbyggeriet i det første Kvartal i 1938 viser, at det gennemsnitlige Antal Lejligheder under Opførelse i Januar til Marts 1938 var 8400 (1937: 13.100).

Den danske *Landbrugseksport* har udviklet sig godt — kvantitativt set — i de første tre Maaneder af 1938. Men Priserne for Smør og Æg har været stadig dalende. Det nye Aar har ogsaa bragt en Nedgang for de danske Landbrugspriser, ganske sikkert i Forbindelse med Depressionen i England.

Ganske vist ligger *Landbrugsprisernes* Gennemsnit ogsaa i Dag over Priserne i 1937's første Kvartal, men sammenlignet med de sidste Maaneder af 1937 er Prisnedgangen for Smør og Æg meget betydelig.

Udviklingen i vor *Udenrigshandel* har formet sig saaledes, at den gennemsnitlige Udførsel i første Kvartal af 1938 laa ca. 2 Mill. Kr. over første Kvartal i 1937, mens Importtallet var blevet forhøjet for det samme Tidsrum med omtrent 8½ Mill. Kr.

Merindførselen er vokset med ca. 6½ Mill. Kr. Der er næppe Tvivl om, at denne Stigning først og fremmest staar i Forbindelse med Overførselen til Friliste. Der bliver vist ikke Raad til flere saadanne Overførsler foreløbig.

I Overensstemmelse med den almindelige Udvikling gik ogsaa *Fragtratetallet* tilbage.

Obligationskurserne dalede ogsaa i det første Kvartal af 1938, men det afgørende var, at Nationalbanken optraadte som Sælger af Obligationer i Januar. Nationalbankens Beholdning af Aktier og Obligationer formindskedes fra Ultimo December 1937 til Ultimo Januar 1938 fra 73 Mill. Kr. til 68,5 Mill. Kr. Derimod steg Nationalbankens Obligationsbeholdning i Februar og Marts 1938 til henholdsvis 76,4 Mill. og 96,5 Mill. Kr. Men denne Forøgelse kan ikke alene henføres til Nationalbankens Virksomhed som Køber. Thi samtidig dalede Krisefonden (i Likvidation). Medens Krisefonden Ultimo Januar 1938 og Ultimo Februar 1938 endnu disponerede over 102 Mill. Kr., androg dens Beholdning Ultimo Marts 1938 kun 92,8 Mill. Kr. Smaa 10 Mill. Kr. blev overført til Nationalbankens Obligationsbeholdning. Men alligevel har Nationalbanken i Februar og Marts ogsaa optraadt som Køber paa Obligationsmarkedet.

Men selv Nationalbankens Støtte kunde ikke forhindre, at Obligationskursernes dalede.

Prisniveauet Januar—Marts 1938 viste en Nedgang i Engrospristallet, som i første Række var bestemt af de dalende Priser paa Raavarer og Halvfabrikata. Januar 1938: 129, Marts 1938: 118, (Marts 1937: 130).

Denne Udvikling indvirker meget gunstigt paa den danske *Industris Omkostningsbalance*. Samtidig er den valutamæssigt set egnet til at kompensere den danske Landbrugseksports dalende Priser.

Pristallet for Leveomkostninger — Januar—Marts 107 mod 102 for Januar—Marts 1937 — er ophørt med at stige. Man maa forvente et Fald (medmindre der kommer en stor europæisk Krig).

Vi har allerede omtalt, at den danske Konjunktur for en væsentlig Del afhænger af den *engelske* økonomiske Udvikling, og vi har ogsaa henvist til, at den danske Udvikling bliver truet af det engelske Konjunkturbagslag. Der kan ikke regnes med, at vore Eksportpriser paa Æg og Smør retter sig i den nærmeste Fremtid, hvilket automatisk vil indvirke paa den danske Valutasituation. Det er heldigt, at Flæskets Prisniveau er blevet opretholdt men skulde den engelske Konjunkturnedgang fortsætte, saa kan man godt — til Trods for Kontingenteringen — regne med en Prisnedgang. Hvad Kontingentets Størrelse angaar, saa kan der regnes med Opretholdelse af den samme Ramme i den nærmeste Fremtid. De engelske Produktionsplaner er endnu kun paa Begyndelsesstadiet.

Hvad Landbrugseksporten angaar — særlig Baconeksporten til England — saa kommer Danmarks Stilling først for Alvor i Fare, naar man indfører *Bacontold*. Det er rigtigt nok, at forskellige Ting kunde tyde paa nye Statsforanstaltninger i Favør af det engelske Landbrug, men en Bacontold er vistnok ikke paa Trapperne. Problemet Forsyning med Levnedsmidler under en Krig beskæftiger derimod Sindene meget paa den anden Side Vesterhavet. Paa den ene Side kunde det tænkes, at England forøger sin egen Landbrugsproduktion og paa den anden Side oplagrer store Mængder paa Statens Regning. De sidste Debatter i Underhuset har oplyst, at man er gaaet over til at oplagre store Mængder af Korn og andre Levnedsmidler. Ganske vist drejer det sig overvejende om Korn, men der er en vis Sandsynlighed for, at det samme vil ske med Flæsk og andre Produkter. Det er muligt, at Danmark ogsaa vil faa Fordel af den engelske Oplagring. (Derimod er det meget tvivlsomt, om England opbygger en ydedygtig Flæskeproduktion. Det er lettere at faa tilført en vis Mængde Smør og Bacon fra Danmark, end at faa den tilsvarende Mængde Foderstoffer bragt

hjem fra de oversøiske Lande). Det er dog ikke sandsynligt, at den engelske Stats Oplagring af Levnedsmidler vil medføre, at de danske Kontingenter bliver sat op i Slutningen af 1938 eller i 1939. Man maa regne med, at den almindelige Konjunkturnedgang i England forringer Efterspørgslen efter dansk Bacon (og Smør, hvor der ganske vist ikke er Kontingenter). Staten kan da foretage sine Indkøb inden for de sædvanlige Leveringer.

Hvis Konjunkturnedgangen bliver stærk i England, maa man endda forvente en Nedgang i vore Salg. Det kommer dog tidligst i 1939.

Den nye Overenskomst mellem England og *Irland* — underskrevet den 25. April 1938 — vil i de næste tre Aar ikke indvirke betydeligt paa den britiske Landbrugsindførsel. Overenskomsten, som afslutter en Handelskrig paa næsten 7 Aar med store Straffeforanstaltninger fra begge Sider, giver praktisk talt Irland den samme Præference-Stilling paa det engelske Marked som Dominions. I det væsentlige faar Irland den samme Stilling som Kanada, men ogsaa overfor Irland tager den britiske Regering samme Forbehold med Hensyn til en eventuel Regulering af Landbrugsprodukter, naar dette bliver nødvendigt, under Hensyn til en regelmæssig Forsyning af det britiske Marked.

Da det irske Landbrugssystem ikke arbejder intensivt, kan der ikke regnes med en forøget irsk Produktion af de Husdyrprodukter, som har særlig Interesse for Danmark, d. v. s. Flæsk, Smør og Æg.

Støttet af Eksportpræmien er den irske Eksport af Smør steget til 26 Mill. kg i 1936 (1932: 16,8 Mill. kg) og Baconeksporten til 27 Mill. kg i 1936 (1932: 11 Mill. kg). Ægeksporten er gaaet meget tilbage, 1937: 15 Mill. Snese (1932: 23 Mill. Snese). Med den nuværende Husdyrbestand i Irland kan der ikke ventes nogen pludselig Forøgelse af Produktionen og Eksporten af Smør, Æg og Bacon. Der kan regnes med, at den irske Baconkvote (ca. 27 Mill. kg aarlig) bliver opretholdt i 1938 og ikke forøges væsentlig i 1939, men selvfølgelig kan en Stigning i den irske Landbrugsproduktion paa længere Sigt komme til at betyde meget for den engelsk-danske Samhandels fremtidige Struktur.

Imidlertid har ikke alene de engelske Forhold, men ogsaa den *tyske* Udvikling en væsentlig Betydning for den danske Konjunktur. Skulde den nedadgaaende Tendens i den tyske Eksport fortsættes, saa vil Tyskland ikke kunne opretholde sin Import, hvilket kan betyde, at Landbrugsimporten fra Danmark bliver skaaret ned. Vi har tidligere henvist til Følgerne af *Østrigs* Indlemmelse i det tyske Rige. Det er en Selvfølge, at Danmark maa regne med, at hele Handelen med Stortyskland vil udvikle sig i Forholdet 1:1,12 (med Østrig tidligere 1:1). Der kan ogsaa regnes med, at Tyskland fremtidig vil dække 1/6 af den tidligere Import af Mejeriprodukter i Østrig, hvad der ogsaa vil indvirke paa de danske Eksportmuligheder. Der er ingen Tvivl om, at Tyskland under Trykket af sin Valutasituation vil fremme det østrigske Landbrug saa meget som muligt for at kunne undvære unødvendige Importer.

I denne Situation er det nødvendigt at advare mod enhver *Udvidelse* af den danske Landbrugsproduktion, hvis Kapacitet allerede i Forvejen er for stor. I hvert Fald vil Situationen i den danske Industri faa stor Betydning for hele Beskæftigelsen i den nærmeste Fremtid. Netop nu, hvor Raamaterialernes Pris viser en dalende Tendens, er Byggeriets Støtte i den nuværende Situation endnu vigtigere end før.

Skal man tegne et *Helhedsbillede* paa Grundlag af de fremdragne Tal, bliver det noget i Retning af følgende: *Den danske Konjunktur er fortsat svagt nedadgaaende.* Man kan ligesom sige, at der staar en Kamp mellem Opgangen i Jern- og Metalindustrien (særlig Skibsværfterne), i Næringsmiddelindustrien samt i Beskæftigelsen ved offentlige Arbejder, alle Opgangsbrancher — og Nedgang i Tekstil, Beklædnings- og Skotøjsindustri og Byggeri. Hvilke af de to Faktorer, der vil sejre i den nærmeste Fremtid, kan der næppe være Tvivl om. Nedgangen vil nemlig efter al Sandsynlighed fortsætte i Tekstil-, Beklædnings- og Skotøjsindustri samt endnu et Par mindre Færdigvareindustrier, og dertil kommer, at Skibsværfterne ret snart nok har haft deres allertravleste Tid, ligesom Næringsmiddelindustrien næppe under disse Omstændigheder vil fortsætte sin Opgang. I hvert Fald ikke tilstrækkeligt til at overvinde Nedgangsfaktorerne. *De Kræfter, der trækker nedad, bliver derfor stærkere;* om man heroverfor kan sætte virkelig bremsende Foranstaltninger, er en Sag for sig. Det Offentlige kan i hvert Fald gøre en Del for at modvirke, at Nedgangen bliver for stærk, ved at fremme Udnyttelsen af allerede bestaaende Love, særlig *Loven om Tilskud til Boligbyggeri,* idet der vistnok efterhaanden drives saa stærkt paa med offentlige Arbejder, som det er muligt. Om Muligheden for et nyt og specielt Initiativ fra det Offentlige, skal vi ikke her udtale os. Men det kan nævnes, at A. E. R.s Forretningsudvalg den 17. Januar i Aar besluttede at lade Kontoret tilvejebringe alt tilgængeligt Materiale, der kunde belyse Muligheden for øget Beskæftigelse med særligt Henblik paa Omlægninger og Udvidelser af Erhvervslivet.

Den faglige Internationales Repræsentantskabsmøde.

Den internationale faglige Centrals ordinære Repræsentantskabsmøde afholdtes i Aar fra den 17.—21. Maj i Oslo. Mødet var besøgt af Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer i følgende 14 Lande: Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Holland, Meksiko, Norge, Polen, Spanien, Storbritannien, Svejts, Sverige, Tjekkoslovakiet, U. S. A. Desuden var 19 internationale Fagsekretariater repræsenterede: Bygge- og Træarbejderne, Tjenestemænd og Arbejdere i offentlig Tjeneste, Beklædningsarbejdere, Bogbindere, Diamantarbejdere, Fabrikarbejdere, Frisørerne, Hotelfunktionærer, Landarbejdere, Levnedsmiddelarbejdere, Læderarbejdere, Litografer, Malere, Maskinister, Postfunktionærer, Privatfunktionærer, Metalarbejdere, Transportarbejdere, Lærere.

Som Gæster var mødt: *Ad. Staal* fra det internationale Arbejdsbureau, *Fr. Adler* fra Socialistisk Arbejderinternationale, *R. A. King* fra de australske Fagforeninger samt en Delegeret fra Østrig og en fra Estland. Landsorganisationerne i Ungarn, Palæstina og Luxemburg havde meddelt, at de ikke kunde være repræsenteret, og de sympatiserende Landsorganisationer i Sydafrika og Irland havde ogsaa skriftligt undskyldt deres Fraværelse.

Internationalens Formand, *W. Citrine,* England, aabnede Mødet med at udtale sin Glæde over, at det fandt Sted i Norge, et Land med en kraftig Arbejderbevægelse og stolte historiske Traditioner. Han gav derefter et Overblik over den internationale økonomiske og politiske Situation og omtalte herunder det republikanske Folks heroiske Kamp i Spanien. Med Henblik paa de fascistiske Magters stadig mere paagaaende og udfordrende Optræden udtalte Citrine Haabet om, at de demokratiske Magter vil forsvare den Frihed og de Rettigheder, der er deres Folks dyrebareste Arv. Før eller senere vil de demokratiske Stater blive tvunget til at sige Stop til den fascistiske Angrebspolitik.

Beretning om Virksomheden.

Generalsekretær *Schevenels* fremhævede i sine supplerende Bemærkninger til den trykte Beretning, at den internationale Fagbevægelse midt i en Periode med skærpede politiske og økonomiske Tilstande havde formaaet at gennemføre en betydelig Konsolidering af Bevægelsens Stilling. Af en Række talmæssige Oplysninger ses, at Fagbevægelsen i alle Lande havde kunnet notere en anselig Tilvækst i Medlemstal, saaledes at Internationalen nu har mere end tyve Millioner Medlemmer. Beklageligvis er det Ønske, som udtryktes paa Repræsentantskabsmødet i Warszawa om en Samling af den amerikanske Arbejderbevægelse ikke gaaet i Opfyldelse endnu, og Schevenels fremsatte paany I. F. C.s Tilbud om at gribe mæglende ind i Striden imellem de modstaaende Opfattelser. Samarbejdet imellem I. F. C. og de internationale Fagsekretariater blev korteligt omtalt. Schevenels pegede endelig paa de Fremskridt, der i de seneste Aar er gjort indenfor Fagbevægelsen med Hensyn til Oplysningsarbejdet.

I Debatten om Beretningen, hvorunder væsentligst omtales de internationale Fagsekretariaters Stilling til I. F. C., havde følgende Ordet: *Van der Heeg* (Beklædningsarb.), *Schifferstein* (Levnedsmiddelarb.), *Achterbergh* (Bygge- og Træarb.), *Spiekman* (Privatfunktionærerne) samt *Mertens* og *Schevenels.* I Debatten erklærede Bestyrelsen sig rede til at afholde en særlig Konference i Aar med Repræsentanter for Fagsekretariaterne, dersom et saadant Ønske fremsættes.

Dagsordenens Punkt 3, *Regnskaber og Revisionsberetning,* forelagdes af *Meister,* Svejts. Beretningen herom vedtoges uden Debat. Som Meisters Efterfølger som Revisor valgtes *Buisson,* Frankrig. *Citrine* rettede en hjertelig Tak til Meister for hans Arbejde som Revisor.

Schevenels meddelte under Behandlingen af næste Punkt, *Budgettet for det kommende Aar,* at Bestyrelsen i sit Møde Dagen før havde taget visse Beslutninger af administrativ Karakter, hvorved Budgettets Tal ændredes en Del. Budgettet vedtoges uden Debat.

Hermed sluttede første Dags Forhandlinger.

— — —

Den russiske Landsorganisations Indmeldelse.

Paa den anden Mødedag paabegyndte Repræsentantskabet sin store Debat om de russiske Fagforeningers Indmeldelse i I. F. C., det Spørgsmaal paa Dagsordenen, der i særlig Grad paakaldte Mødets Interesse. I forrige Nummer af »Arbejderen« har vi udførligt omtalt dette Spørgsmaal og meddelt Mødets Beslutning, der afsluttede den langvarige Debat, hvorunder Repræsentanter for samtlige Landsorganisationer havde Ordet. De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Næstformand *Knud V. Jensen,* præciserede den danske Landsorganisations Stilling i denne Sag og udtalte bl. a., at Resultatet af Forhandlingerne i Moskva ikke har skabt Klarhed over, om Russerne ønsker at blive Medlemmer. Det er en udbredt Opfattelse, at Russerne ved at stille de vidtgaaende Betingelser netop har tilsigtet, at Optagelsen ikke blev til Virkelighed. Men selv om denne Opfattelse ikke skulde være rigtig, saa er det i alt Fald givet, at en Optagelse af Russerne paa de stillede Betingelser vilde betyde, at en Række af de Lande, der har været Grundpiller i Internationalens Arbejde gennem Aarene, blev tvunget ud, fordi de ikke kan gennemføre de russiske Betingelser. Men Spørgsmaalet foreligger altsaa ikke, — ikke som en reel Anmodning om Optagelse.

Knud V. Jensen fortsatte derefter: »Det andet Spørgsmaal om Konsekvensen af Russernes Indmeldelse kan man danne sig et Skøn over. — Mens vi alle ud over det almindelige Ønske om at samle hele Verdens fagorganiserede Arbejdere ikke i Øjeblikket kan se nogen faktisk Styrkelse af Fag-Internationalen ved Russernes Indmeldelse, saa staar det os klart, at i en Række Lande, hvor Arbejderklassen har skabt sig en solid Position, vil Russernes Tilslutning for Tiden bringe Vanskeligheder. Jeg skal her henvise til Udtalelser af de la

Bella og Meister. Jeg maa mene, at saaledes som Forholdene er for Fagforeningerne i Rusland overfor Staten, saaledes som Forholdene er i Dag i en Række Lande, kan Russernes Indmeldelse i dette Øjeblik ikke som Helhed gavne Internationalen eller den internationale Arbejderklasse. Derfor maa Sagen foreløbig henlægges. Men hertil maa naturligvis føjes, at naar som helst disse Forhold maatte ændre sig i Rusland og de andre Lande, maa Sagen tages op paany. Hver af os vil paa rette Tid være med til at samle alle fagorganiserede Arbejdere Verden over i Fag-Internationalen.«

Ved den derpaa foretagne Afstemning om Indstillingen fra I. F. C.s Bestyrelse, hvori de russiske Betingelser afvises, erklærede Norge ikke at stemme. Afstemningen gav til Resultat, at de russiske Betingelser afvistes med 16 Stemmer mod 4 og 1 Afholdelse. For Vedtagelsen stemte fra Bestyrelsen Jouhaux, desuden Frankrig, Meksiko og Spanien. —

Yderligere var der til dette Punkt stillet 2 Forslag, hvoraf det ene var fremsat af Landene Holland, Belgien, Svejts, Polen og U. S. A. Ifølge dette Forslag afbrydes Forhandlingerne med de russiske Fagforeninger, hvorimod det andet Forslag, stillet af den franske Delegation, opfordrer Bestyrelsen til at videreføre Forhandlingerne.

Med 14 Stemmer mod 7 vedtoges det at afbryde Forhandlingerne med Russerne. De to Bestyrelsesmedlemmer Jouhaux og Tayerle samt Landene Frankrig, Meksiko, Spanien, Norge og Tjekkoslovakiet stemte imod.

Forslaget havde følgende Ordlyd:

»*Det fra 17.—21. Maj i Oslo afholdte Repræsentantskabsmøde i Den internationale faglige Central beslutter med Henblik paa de i Sovjetunionen bestaaende Forhold og i Betragtning af den Mening, de under I. F. C. hørende Landsorganisationer har givet Udtryk for, ikke at fortsætte Forhandlingerne med den russiske Landsorganisations Centralraad.*«

— — —

Kampen imod Krig, Reaktion og Fascisme.

Indleder til dette Punkt var den franske Landsorganisations Generalsekretær, *Jouhaux,* der skildrede Fascismens Fremmarch og udtalte sig for en skærpet Kamp mod denne truende Fare for Arbejderbevægelsen i de demokratiske Lande. Den faglige Internationales væsentligste Middel i denne Kamp var, efter Jouhaux's Mening, en Boykotning af de fascistiske Landes Handel.

Jouhaux's Synspunkter støttedes af Repræsentanter for Spanien og Meksiko, mens Citrine advarede mod at stille teoretiske Fordringer, saaledes Krav om Afbrydelse af al Handelsforbindelse med de fascistiske Lande, naar man ved, at disse ikke lader sig gennemføre, og at de vilde være fejlagtige for en Række demokratiske Lande. Erfaringerne fra Aktionerne overfor Fascismen viser, at det eneste effektive Vaaben, Fagbevægelsen har til Raadighed, er en Forbruger-Boykot.

Efter en Del yderligere Bemærkninger godkendte Mødet enstemmigt den forelagte skriftlige Beretning om dette Spørgsmaal.

I. F. C.'s økonomiske Politik, 40 Timers Ugen og Kampen mod Krisen.

Sekretariatet havde til dette Dagsordenspunkt forelagt en trykt Beretning paa ca. 200 Sider indeholdende Resultaterne af en erhvervspolitisk Enquête, som foretoges for nogen Tid siden. *Mertens* anførte paa Mødet, at I. F. C.s økonomiske Virksomhed er baseret paa London-Kongressens Beslutning, der omhandler Arbejdet for at bringe de forskellige Landes økonomiske Planer i Overensstemmelse med hinanden og tilpasse dem til internationale Arbejdslinier. I 1936 blev afholdt en Ekspertkonference i Paris, hvorefter en Enquête foretoges. Paa den næste Ekspertkonference i 1938 fremsattes en Række Ønsker om Udbygning af I. F. C.s økonomiske Afdeling og Oprettelse af en permanent Ekspertkomité. Efter Beslutning i Bestyrelsen er denne Komité nu oprettet. Mertens redegjorde for Ekspertkomiteens første Møde, hvor Arbejdsformerne blev tilrettelagt for en mere effektiv Virksomhed paa det økonomiske Omraade, medens der samtidig blev planlagt en fast Korrespondanceordning om økonomiske Spørgsmaal fra de tilsluttede Landsorganisationer.

I Spørgsmaalet om 40 Timersugen udtalte Mertens, efter at have givet en historisk Oversigt over dette Problems Behandling, at den anvendte Metode med Gennemførelsen af specielle Konventioner for enkelte Industrigrene havde ført til højst utilfredsstillende Resultater. Der maatte nu sættes alt ind for at gennemføre 40 Timersugens almindelige Anvendelse paa Grundlag af en samlet Konventions Bestemmelser. Mertens advarede imod, at man ved Dyrkelse af Særinteresser fra enkelte Erhvervsgrupper skabte Vanskeligheder for disse Bestræbelser. Arbejdergruppen i Arbejdskonferencen saavelsom I. F. C. maa for enhver Pris undgaa Splittelse i sine Kræfter og søge at opnaa det mest mulige ved Konferencerne.

Efter nogle Udtalelser om Metoderne for Gennemførelsen af 40 Timersugen erklærede *Jouhaux,* at 40 Timersugen i Frankrig er gennemført for alle Industrigrene, og at den af Mertens omtalte Politik gaaende ud paa at gennemføre en almindelig Konvention om 40 Timersugen ubetinget maa fastholdes. Efter en kort afsluttende Bemærkning fra *Mertens* blev dette Afsnit — det sidste — af Beretningen fra I. F. C. tiltraadt.

— — —

Under næste Punkt paa Dagsordenen — Fastsættelse af Tid og Sted for næste Repræsentantskabsmøde — overbragte *Woll* paa den amerikanske Landsorganisations Vegne Indbydelse til at holde næste Aars Møde i Amerika, hvorved der kunde blive Anledning til at bringe de to Kontinenters Arbejderbevægelse i Kontakt med hinanden. *Toledano,* Meksiko, understøttede paa sin Organisations Vegne det amerikanske Forslag. Det vedtoges at overlade til Bestyrelsen at undersøge Mulighederne for at imødekomme Forslaget fra den amerikanske Landsorganisation.

— — —

Citrine takkede derefter de norske Kammerater for den eksemplariske Maade, hvorpaa Mødet var

forberedt og tilrettelagt fra deres Side. Han takkede den norske Landsorganisation og Oslo By for den udmærkede Modtagelse, man havde givet Repræsentantskabsmødets Deltagere.

Ferieloven.

I Anledning af Ferielovens Ikrafttræden har Socialministeriet anmodet de to Hovedorganisationer om at bidrage til, at der paa de størst mulige Omraader skabes Ferieordninger ad overenskomstmæssig Vej. I Henhold hertil er der ved Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne opnaaet Enighed om en Aftale angaaende Ferielovens Praktisering. Da Loven faar Virkning fra 1. Juli, idet Midler til Ferien 1939 skal henlægges fra denne Dato, vil det være ønskeligt, at de respektive Organisationer snarest træffer de overenskomstmæssige Aftaler paa de Omraader, hvor der ikke hidtil har været ydet Ferie med Løn, samt Ændringer i de bestaaende Ordninger i Overensstemmelse med Loven, der jo forudsætter en Udvidelse af Ferien i 1940 til 12 Arbejdsdage.

De samvirkende Fagforbund har i denne Sag foretaget Henvendelse til samtlige tilsluttede Forbund, der ligeledes har faaet tilsendt den mellem Hovedorganisationerne trufne Aftale af 7. Maj, som vi her aftrykker i dens fulde Ordlyd:

Loven omfatter alle paa Virksomhederne beskæftigede Personer, saavel Kontorfolk som Arbejdere, og ifølge § 1 undtages kun:

1) Personer, der henhører under Lovgivningen om Statens, Folkekirkens og Folkeskolens Tjenstemænd,
2) Lærlinge, der henhører under Lov af 7. Maj 1937 om Lærlingeforholdet,
3) Personer, der henhører under Lov af 6. Maj 1921 om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere,
4) Personer, der er ansat i Skibe, for saa vidt de udelukkende lønnes med Andel i Udbyttet.

Til disse Undtagelser kommer dog Bestemmelsen i Lovens § 2, 1. Stk., hvorefter der, hvor det udførte Arbejde har kortere Varighed end 1 Maaned, ikke regnes med Ferieret i Forhold til Beskæftigelsens Længde, naar Arbejdet er af kortere Varighed end 6 Arbejdsdage. For Personer, der som Løsarbejdere (f. Eks. Havnearbejdere) er beskæftiget indenfor Arbejdsomraader, hvor det efter Arbejdsforholdene er vanskeligt for de beskæftigede at opfylde det ovenfor nævnte Krav om 1 Uges Arbejde i samme Virksomhed, kan Socialministeren fastsætte nærmere Regler for de beskæftigedes Adgang til at opnaa Ferieret.

Efter Loven vil saaledes alle i Aaret 1940 faa Ferie med Løn i 12 Hverdage, altsaa 1 Dag for hver Maaneds Beskæftigelse, naar de i Tidsrummet fra 1. April 1939 til 31. Marts 1940 har været fuldt beskæftiget. Om Overgangsbestemmelserne i Aarene 1938 og 1939 se nedenfor.

Oprettelse af Ferieregler.

Ifølge Lovens § 5 indføres der et Feriemærkesystem, og i Forbindelse hermed oprettes der et Feriefond i Samarbejde med Postgirokontoret.

I Henhold til Lovens § 6, 2. Stk., kan Socialministeren dog efter indhentet Udtalelse fra Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet bestemme, *at Loven ikke skal komme til Anvendelse indenfor Fag eller faglige Omraader, hvor der ved Overenskomst eller Regulativ er sikret de beskæftigede Ferie med Løn efter Regler, der ikke stiller dem ringere end de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser.*

Der er Enighed mellem Ministeriet og Hovedorganisationerne om, at det vil være meget ønskeligt, om Organisationer og Enkeltvirksomheder, tilsluttet Arbejdsgiverforeningen, selv vil tage sig af Feriespørgsmaalets Ordning. De Aftaler, der herom maatte blive truffet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, vil kunne regne med Ministeriets Godkendelse, naar de ikke stiller Arbejderne ugunstigere end Loven.

Loven peger i § 5, 1. Stk., paa to Veje for at undgaa Feriefonden:

1) Feriepengene indbetales til Arbejdsgivernes faglige Organisation, og denne udbetaler Feriepengene til Arbejderne ved Feriens Begyndelse.
2) Arbejdsgiverne udbetaler hver for sig Feriepengene, og disses Udbetaling garanteres af den faglige Arbejdsgiverorganisation.

Naar nu Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer skal træde sammen for at træffe de fornødne Aftaler om Oprettelse af de indenfor hvert Fag nødvendige Regler for at føre Ferieloven ud i Praksis indenfor Arbejdsgiverforeningens Omraade, peger vi paa, at følgende tre Systemer vil være anvendelige: *A.* — *B.* — *C.*

System A.

For hver Ferieperiode lader vedkommende Arbejdsgiverorganisation trykke Feriekort, og for at undgaa Forvekslinger vil det være praktisk, at Kortenes Farve skifter hvert Aar. Til Oplysning om et saadant Korts Udseende gengiver vi et, der

iøvrigt vil kunne varieres efter de forskellige Fags Ønsker. Kortet, som har Postkortformat, har paa Forsiden følgende Tekst:

FERIEKORT

for Arbejdere paa Virksomheder under

.....

(Arbejdsgiverorganisationens Navn)

gældende for Tiden 1/4 1939—31/3 1940.

Undertegnede Virksomhed attesterer herved, at Arbejderens Navn .....

.....

Stilling ..... født d. /

Medlem af (Forbundets Navn, evt. Nummer) .....

.....

har været beskæftiget hos mig fra / til /

og faaet udbetalt følgende Beløb, hvoraf Ferieløn vil være at beregne .....

.....

..... d. 19

Arbejdsgiverens Underskrift .....

.....

Bagsiden af Kortet er delt i Midten ved en Streg. Paa højre Side af Kortet er afsat en Kvadrat til Anbringelse af Frimærke og Plads til Adresse. Paa Kortets venstre Side staar:

At nævnte Arbejders Ferie begynder den / 1940 attesteres.

.....

(Den nuværende Arbejdsgivers Underskrift)

(Hvis Arbejderen beskæftiges udenfor (Arbejdsgiverorganisationens Navn) eller er arbejdsløs, Forbundsafdelingens Stempel og Underskrift).

Feriebeløbet bedes sendt til:

Navn .....

Stilling .....

Nøjagtig Adresse .....

Naar en Arbejder i Løbet af Ferieaaret afgaar fra Virksomheden, faar han et saadant Kort udleveret, og ved Feriens Indtræden maa han da hos de Arbejdsgivere, hos hvem han har været beskæftiget, hæve Feriepenge i Forhold til den Tid, han har arbejdet.

Dette Feriekortsystem har virket tilfredsstillende hos en lang Række Organisationer og vil formentlig ogsaa være vel egnet til at praktiseres hos de Arbejdsgiverforeningen tilsluttede Enkeltvirksomheder, for hvem det nedenfor anførte Feriemærkesystem med Trykning af Feriemærker til Indklæbning i en Feriebog synes at være for kompliceret. Vi vedlægger Udkast til en Standardaftale mellem de Organisationer og Enkeltvirksomheder og de Forbund, hvor Kortsystemet ønskes benyttet.[1]) Hvor vedkommende Organisation ikke lader trykke særlige Feriekort, vil saadanne kunne rekvireres hos Dansk Arbejdsgiverforening.

System B.

For hver Ferieperiode lader vedkommende Arbejdsgiverorganisation fremstille en Feriebog, og for at undgaa Forveksling vil det være praktisk, at Bogens Farve skifter hvert Aar.

Endvidere lader vedkommende Arbejdsgiverorganisation fremstille Feriemærker, der sælges paa Organisationens Kontor mod kontant Betaling og skriftlig Rekvisition.

I Feriebogen indsættes hver Lønningsdag Feriemærker svarende til 4 pCt. af den udbetalte Arbejdsløn for de normale Arbejdstimer. Naar Mærkerne er indklæbet, overstemples de med Arbejdsgiverens Firmastempel, og det sidste Mærke paaskrives Lønningsdagens Dato. Ved Feriens Indtræden paategnes Bogen af Arbejdsgiveren med Feriens Dato. Er den paagældende paa dette Tidspunkt arbejdsløs, med Forbundsafdelingens Stempel og Underskrift. Pengene udbetales da ved Henvendelse til vedkommende Arbejdsgiverorganisation, — eventuelt, hvis der er truffet særlig Aftale derom, af vedkommende Arbejderorganisation. Vi vedlægger Udkast til en Standardaftale mellem de Organisationer og Forbund, der ønsker at benytte Mærkesystemet.[2])

System C.

Systemet bestaar i det i Lovens § 5, 1. Stk., omtalte Feriemærkesystem, der af Staten oprettes gennem Postgirokontoret. Det er dog Hovedorganisationernes Ønske, at dette System fortrinsvis kun benyttes af uorganiserede Arbejdsgivere.

*

Da Socialministeriet nødvendigvis maa benytte Juni Maaned til at tilrettelægge Dispositionerne overfor Postgirokontoret med Hensyn til Salg af Feriemærker til de Arbejdsgivere, der ikke træffer særlige Ferieaftaler, maa Hovedorganisationerne *senest den 31. Maj have endelig Meddelelse fra samtlige Organisationer og Enkeltvirksomheder om, hvilket af de ovennævnte tre Systemer man*

[1]) Dette Udkast er ikke medtaget her.

[2]) Ikke medtaget her.

ønsker at benytte, og Aftale herom maa saaledes være truffet med den modstaaende Arbejderorganisation inden denne Maaneds Udgang. Er man enig om, hvilket Princip man vil benytte, vil den endelige Udformning af Reglerne herfor kunne ske i Løbet af Juni Maaned, hvis det ikke er muligt straks at tilvejebringe Enighed om disse Regler.

Overgangsbestemmelser.

Medens Loven ingen Indflydelse faar paa Ferier, der skal gives i Aaret 1938, faar den allerede i Aar Virkning med Hensyn til Opsamling af Feriepenge til Betaling af Ferien i 1939.

I. Virksomheder, der hidtil har givet Ferie.

Fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939 — altsaa i 9 Maaneder — skal de Arbejdsgivere, der hidtil har givet Ferie af 1 Uges Varighed og derover, henlægge 4 pCt. af Lønnen. Denne Opsparing vil være tilstrækkelig til i Aaret 1939 at give Arbejdere, der har været fuldt beskæftigede, 9 Dages Ferie med fuld Løn. Til denne Ferie i 1939 kommer dog yderligere *Feriepenge og Feriedage* i Forhold til de Beløb, Arbejdsgiveren henlægger i 1938 fra Ferieaarets Udløb og indtil 1. Juli 1938. Denne Opsparingsperiode vil være noget forskellig, alt i Forhold til de hidtil eksisterende Ferieaftaler. Eksempelvis nævner vi, at det i en Ferieaftale er bestemt, at Ferieaaret regnes fra 1. Maj til 30. April. For en saadan Periode henlægges der altsaa 2 pCt. af Arbejdslønnen i Maanederne Maj og Juni d. A., indtil den lovpligtige Feriepengeopsamling begynder. Det i disse to Maaneder indbetalte Beløb vil være tilstrækkeligt til at give Arbejderne yderligere 1 Dags Ferie med Løn i 1939, altsaa i alt 10 Dages Ferie.

For Fag, der allerede efter den tidligere bestaaende Ordning har givet Ferie af længere Varighed end 6 Dage, vil Feriepenge og Feriedagenes Antal i 1939 blive tilsvarende forhøjet, dog naturligvis ikke udover 12 Dages Ferie med Løn for de Tilfælde, hvor Ferie af denne Længde allerede har været ydet.

II. Virksomheder, der ikke hidtil har givet Ferie.

Fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939 — altsaa i 9 Maaneder — skal de Arbejdsgivere, der hidtil ikke har givet Ferie, eller hvor Ferien har været kortere end 1 Uge, henlægge 2 pCt. af Lønnen. Denne Opsparing vil være tilstrækkelig til at give fuldt beskæftigede Arbejdere 4½ Dags betalt Ferie i 1939. Har en Arbejdsgiver hidtil for Ferieaaret 1. Maj—30. April givet f. Eks. 3 Dages Ferie, vil han være pligtig til at forlænge de 4½ Dags Ferie i 1939 med det Beløb, han henlægger til de 3 Dages Ferie i Maanederne Maj og Juni 1938, altsaa 1 pCt. af Arbejdslønnen for de 2 Maaneder. Denne ene Procent er tilstrækkelig til at give Arbejderen ¼ Dags betalt Ferie for hver Maaned. Henlæggelse af Feriepenge med 1 pCt. for Maanederne Maj og Juni 1938 vilde altsaa forøge Arbejdernes Feriedage i 1939 fra 4½ til 5 Dage.

*

Fra 1. April 1939 skal samtlige Fag henlægge 4 pCt. af Lønnen, saaledes at der i 1940 vil være opsamlet Midler til 12 Dages betalt Ferie for de Arbejdere, der i det forløbne Tidsrum har haft fuld Beskæftigelse.

Iøvrigt vil Ministeriet gennem Pressen og Radioen iværksætte et Oplysningsarbejde med Hensyn til Forstaaelse af Loven. Et Eksemplar af denne vedlægges, idet vi, som foran nævnt, beder vore Organisationer snarest muligt optage Forhandlinger om Feriespørgsmaalets Tilrettelæggelse.

København, den 7. Maj 1938.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Esper Eising.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Knud V. Jensen.

RUNDSKUE

EN GAVE. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa sit den 25. Maj afholdte Møde besluttet at yde et Beløb af 10.000 Kr. til Indsamlingen til Hjælp for de af Sandflugten ramte Landmænd.

KOOPERATIONEN. Den 21. Maj holdt *Det kooperative Fællesforbund* sin aarlige Generalforsamling i København i Overværelse af ca. 225 Delegerede. Af Formandens, Borgmester *S. Munks*, Beretning fremgik, at 1937 havde været et nyt Fremgangsaar for Arbejderkooperationen. Stigende Omsætning, mange Udvidelser og Moderniseringer havde fundet Sted. Som nye Medlemmer har i Aarets Løb indmeldt sig Byggefagenes kooperative Landssammenslutning, endvidere Nora Bio, Socialt Boligbyggeri samt Hedegaardenes Brugsforening.

For 1937 viser Brugsforeningernes Omsætning en Fremgang paa ca. 11 pCt., mens Bageriernes Fremgang udgør over 20 pCt. Formanden redegjorde meget udførligt for Fællesforbundets omfattende Virksomhed og sluttede med at udtale Ønsket om, at det kooperative Fællesforbund yderligere maa finde Støtte indenfor Arbejderbefolkningen.

Efter Beretningen og Regnskabernes Godkendelse

holdt Raadsformand *Koed* et instruktivt Foredrag om Prisaftaler og Priskontrol. Derefter foretoges Valg af Ledelse. Til ny Formand i Stedet for Munk valgtes Direktør *V. Johansen.*

Fra De samvirkende Fagforbund deltog Formanden *Chr. Jensen* samt Sekretærerne *Laur. Hansen* og *Ejler Jensen* i Generalforsamlingen.

DANSK ARBEJDE. *Landsforeningen Dansk Arbejde* holdt den 25. Maj sin aarlige Generalforsamling i Aabenraa. Der var mødt et Par Hundrede Deltagere samt flere Gæster.

Landsforeningens Formand, Direktør *Chr. H. Olesen,* aflagde en udførlig Beretning og udtalte bl. a., at man stort set kunde sige, at Solen skinnede over Danmarks Erhvervsliv i Aaret 1937. Høsten var god, Priserne paa vore Eksportvarer steg, Raavarerne udefra blev billigere, Skibsfarten tjente mange Penge, Betalingsbalancen blev forbedret med 100 Millioner Kroner, og Nationalbanken fik igen sine Valutareserver i Orden.

Det eneste mørke Punkt var den store Arbejdsløshed, til hvis Bekæmpelse Dansk Arbejde havde ydet sin Medvirken. Efter en Omtale af Bestræbelserne for at skaffe øget Beskæftigelse samt af Valutacentralens Virksomhed fremhævede Direktør Olesen, at Selvforsyningspolitiken i Verden synes stærkere end nogensinde, og han advarede mod at nære for stor Tillid til Konjunkturgevinster: Dygtigheden er hele den Kapital, vi har at stole paa. Lad os vogte den vel, lad os øge den til fælles Gavn — hver paa sin Plads, hver i sin Gerning, men alt under Kræfternes Sammenspil.

Beretning og Regnskab godkendtes, og derefter foretoges Valg af Ledelse. Næste Aars Mødested bliver København.

ENGROSPRISTALLET. Det statistiske Departements Engrospristal for Maj viser kun en Nedgang paa eet Point til 112 (1935 = 100), men indenfor de enkelte Grupper er der ret store Forskydninger. Animalske Levnedsmidler er saaledes gaaet ned fra 117 til 113, medens Foderstoffer er steget fra 119 til 123. Endvidere er Træ og Papir gaaet ned fra 121 til 118 og Huder, Læder og Skotøj fra 109 til 104, medens der for vegetabilske Levnedsmidler, Jern og Metaller, samt Tekstil og Konfektion er mindre Nedgang.

Pristallet for Importvarer og Eksportvarer er uforandret paa henholdsvis 116 og 110. Derimod er Hjemmemarkedsvarer denne Gang gaaet ned fra 112 til 110. Der er stadig et ret gunstigt Forhold mellem Eksport- og Importpriserne, idet Pristallet for Importvarer i Maj 1937 var 133, men Pristallet for Eksportvarer kun 101.

VAREOMSÆNINGEN MED UDLANDET. Opgørelsen over Danmarks Vareomsætning med Udlandet i April Maaned viser, at Udenrigsomsætningen har været Genstand for en betydelig Nedgang, idet Importen er dalet fra 141,3 Mill. Kr. i April 1937 til 117,3 Mill. Kr. i April i Aar, og Eksporten i samme Tid er gaaet ned fra 139,3 til 125,3 Mill. Kr. Som Følge af, at Indførselen er formindsket med 10 Mill. Kr. mere end Eksporten, viser Handelsbalancen for April Maaned i Aar en Mereksport paa 8 Mill. Kr. imod en Merimport paa 2 Mill. Kr. for samme Maaned i Fjor.

For de første fire Maaneder har Importen ialt beløbet sig til 548,9 Mill. Kr. imod 540,9 Mill. Kr. i Fjor. medens Eksporten har andraget 491,0 Mill. Kr. i Aar imod 489,6 Mill. Kr.

Det samlede Resultat for Aarets første fire Maaneder er derefter en Merindførsel paa 57,9 Mill. Kr. imod 51,3 Mill. Kr. i Fjor. Den Stigning i Merindførselen, som Januar og Februar opviste, er omtrent blevet opvejet af Aprils Mereksport.

Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds ekstra Kongres.

I Dagene den 29. og 30. Maj afholdt Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund en ekstraordinær Kongres i København. Tilstede var ca. 300 Delegerede, Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmedlemmer samt Gæster.

Det vigtigste Spørgsmaal paa Kongressens Dagsorden var Valg af Formand i Stedet for nuværende Borgmester Julius Hansen.

Den konstituerede Formand, *Gustav Petersen,* aabnede Kongressen og bød Delegerede og Gæster Velkommen og udtalte dernæst nogle Mindeord om de i Beretningsperioden afdøde Forbundsmedlemmer. — Kongressen blev derefter konstitueret. Til Dirigenter valgtes *Chr. Skjolding,* København, og *Niels Jørgensen,* Odense. Til Sekretærer *Harald Heie, Mich. Nielsen* og *Henry Gran.*

I en velformet Tale hyldede Gustav Petersen den afgaaede Formand, Borgmester *Julius Hansen,* og takkede ham for den Gerning, han havde øvet i Forbundet. Som en beskeden Anerkendelse af Julius Hansens Arbejde overrakte Gustav Petersen ham under Kongressens hjertelige Bifald et Ur med Inskription.

Kongressen gik derefter over til Behandling af de forskellige Punkter paa Dagsordenen.

Gustav Petersen afgav sammen med Julius Hansen Beretning om Virksomheden. Det fremgik heraf, at Forbundets Medlemstal ved sidste Opgørelse viste en Stigning fra 25.116 til 29.202. Forbundet har nu 414 kollektive Overenskomster, og for Øjeblikket er der 112 Overenskomstforhandlinger i Gang. Efter en Gennemgang af de sidst vedtagne sociale Love, Overarbejdsloven, Lærlingeloven, Ferieloven og Funktionærloven sluttede Talerne deres Beretning med en Opfordring til fortsat Arbejde for Forbundets Fremgang.

I Debatten deltog en Række Delegerede, der overvejende udtalte sig om de enkelte Branchers Overenskomst- og Lønforhold.

Beretningen blev derefter enstemmigt godkendt.

Til Matteotti-Fondens Spaniensindsamling bevilgedes 3000 Kroner.

Kongressen gik nu over til Valg af ny Formand. Ved skriftlig Afstemning valgtes hertil *Gustav Petersen.* Til Hovedkasserer genvalgtes *Axel Olsson* og til faglig Sekretær *Viggo Petersen.* Derefter foretoges Nyvalg af Hovedbestyrelse.

Før Kongressen sluttede, fik den afgaaede Formand, *Julius Hansen,* Ordet og takkede i hjertelige Ord for Samarbejdet i de Aar, der var gaaet, og manede til Samling om den kommende Tids Opgaver.

De Delegerede kvitterede for Talen med Leveraab for Julius Hansen.

Formanden, *Gustav Petersen,* sluttede med en Tak til de Delegerede for udført Arbejde og fremhævede den Pligt, det var for Forbundets Tillidsmænd at vise eksemplarisk Sammenhold og Kammeratskab og derved bidrage til, at den rette Kammeratskabets Aand trængte ind paa de mange Arbejdspladser, hvor Organisationsarbejdet endnu kun har faa trofaste Tilhængere, dem, der maa og skal bane Organisationen Vej til de mange Hundrede Arbejdspladser, hvor Forbundet skal trænge ind.

Glarmestersvendenes Forbundskongres.

Glarmestersvendenes Fagforening i København har hidtil staaet udenfor Forbundet, men ved Afstemning saavel i København som i Provinsen besluttedes Fagforeningens Sammenslutning med Forbundet.

Søndag den 29. Maj afholdt Glarmestersvendenes Forbund Kongres i Randers for at drøfte de nærmere Enkeltheder ved denne Sammenslutning. Forholdet er nemlig det, at den københavnske Fagforening tæller flere Medlemmer end Forbundets 12 Afdelinger tilsammen, saaledes at en Reorganisation var nødvendig.

Efter at Kongressen havde valgt *H. Larsen,* Aalborg, til Dirigent, aflagde Forbundsformanden, *A. Nielsen,* Beretning om Virksomheden og dvælede navnlig ved Spørgsmaalet om Sammenslutningen med Fagforeningen i København. Efter nogen Debat godkendtes Beretningen, og Kongressen gik derefter over til Behandling af de øvrige Punkter paa Dagsordenen. Forbundsformanden sluttede Kongressen med at udtale Haabet om, at Beslutningen om en fælles Organisation i Faget maatte blive til Gavn for alle Medlemmer i hele Landet.

Fra de Delegerede rettedes en Tak til Forbundets Ledelse, især til *Formanden* og til Sekretæren, *P. Jensen,* Aalborg, der hver fik overrakt et Ur med Inskription som Mindegave.

— — —

Mandag den 30. Maj samledes 22 Delegerede fra Provinsafdelingerne og 10 Delegerede fra København for at konstituere det nydannede Forbund.

Til Dirigent valgtes *Fr. Nielsen,* Odense.

Efter at alle Mandater var godkendt, drøftedes og vedtoges Love for Forbundet.

Derpaa fastsattes Lønninger og Diæter, og der foretoges Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører valgtes Arbejdsløshedskassens Leder gennem de sidste 15 Aar, *M. C. Jensen,* København. Dette betyder, at Forbundet nu faar sit Hovedsæde i København. Det tæller 420 Medlemmer fordelt i 13 Afdelinger.

Til Forretningsudvalget valgtes *K. H. Knudsen, Sv. Aagesen, Chr. Lorentzen* og *I. A. Jørgensen,* alle København, samt et Forretningsudvalgsmedlem for Jylland: *A. Nielsen,* Randers, og et for Øerne: *Fr. Nielsen,* Odense.

Kongressen afsluttedes med en Tak til det gamle Forbunds Ledelse og med Leveraab for det nye Forbund.

Næste Kongres afholdes om to Aar i Horsens.

Mejeristernes Overenskomstforhold.

Dansk Mejeristforbund har gennem længere Tid forhandlet med Mejeriernes Arbejdsgiverforening angaaende Betingelserne for en Fornyelse af de bestaaende Overenskomster. Forhandlingerne førte ikke til noget Resultat, og Forbundet varslede derfor den 29. April Strejke overfor ca. 250 Mejerier med 600 Arbejdere.

Forligsmanden, *Rigsadvokat Pihl,* greb derefter ind, og Forligsforhandlingerne afsluttedes den 19. Maj med Fremsættelse af et Mæglingsforslag, som Parterne skulde give Svar paa den 9. Juni. Ifølge Forslaget skal Overenskomsterne vedrørende Mejerier, der driver Engroshandel i København, og Mejerier, der driver Detailhandel paa Købstæder, forlænges til 1. April 1939. Arbejdstiden, der hidtil var 57 Timer ugentlig i Provinsen og 56 Timer indenfor Hovedstadens Omraade, nedsættes til 53 Timer. Endvidere ændres Udløbstiden for Overenskomster vedrørende Landmejerier til 1. April 1939, saaledes at samtlige 3 Overenskomster faar fælles Udløbstid.

Af Forbundets 2726 stemmeberettigede Medlemmer har ialt 1444 afgivet deres Stemmer. Stemmedeltagelsen var saaledes 52,9 pCt.; 860 Medlemmer stemte for Forslaget og 584 imod, mens 4 Stemmesedler var blanke. Arbejdsgiverforeningens Bestyrelse, der af Generalforsamlingen havde erholdt Bemyndigelse til at træffe Afgørelsen, vedtog Forslaget med 6 Stemmer imod 4. Mæglingsforslaget er saaledes vedtaget af begge Parter og Konflikten dermed bilagt.

STØT ARBEJDERNES KOOPERATIVE VIRKSOMHEDER OVER HELE LANDET

Et Blik over Verden.

Arbejdsbureauets Aarsberetning.

Ved den aarlige internationale Arbejdskonference i Genève, som i Aar traadte sammen d. 2. Juni, danner Direktørens Aarsberetning som bekendt Grundlaget for Generaldebatten og imødeses derfor med stor Interesse. Den indeholder ypperlige Oversigter over den sociale og økonomiske Udvikling i hele Verden i det forløbne Aar og den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed. En noget forkortet dansk Udgave vil om kort Tid blive udgivet af Dansk Forening for social Oplysning.

SLUT MED HØJKONJUNKTURERNE?

Indledningsvis fremholdes, at den økonomiske Genrejsning, som har kunnet konstateres efter den sidste økonomiske Krise, naaede sit Højdepunkt i Sommeren 1937, da Indekstallet for den industrielle Verdensproduktion til og med oversteg Tallene for 1929, »et Aar, som, hvad økonomisk Blomstring angaar, næsten var gaaet over i Historien som noget ganske usandsynligt«.

Nedgangen i Verdensarbejdsløsheden, Udvidelsen af den internationale Handel og andre Indekstal udviste en lignende Opgang.

At denne Højkonjunktur skulde antage slige Dimensioner, mener Direktør Butler, er et »tydeligt Bevis saavel paa Menneskehedens haardnakkede Optimisme som paa de uudtømmelige Muligheder for økonomisk Ekspansion, som foreligger«.

Imidlertid har den økonomiske Opgang været meget ujævnt fordelt paa de forskellige Industrilande. Mens nogle har været særligt begunstiget, er andre bare naaet saa vidt, at de har Hovedet oven Vande.

Højkonjunkturen har desuden været betragtet med en vis Mistillid, da man har haft Følelsen af, at de vanvittige Kaprustninger spillede en væsentlig Rolle. De Oplysninger, man sidder inde med, er imidlertid for sparsomme til, at man med Sikkerhed kan sige, i hvilken Grad den økonomiske og kommercielle Opgang skyldes Krigsindustriens abnorme Udvikling.

> »*Et er imidlertid sikkert,*« *tilføjer Forfatteren,* »*og det er, at den virkelige økonomiske Opgang vilde have været større og Udsigterne for dens Varighed mere betryggende, hvis ikke de allerfleste Landes Ressourcer i en overdreven Grad havde været anvendt til Fremstilling af Krigsmateriale.*«

I sine videre Betragtninger paaviser Direktøren, at hvor store Kraftanstrengelser et Land end gør sig og hvor heldige de nationale Eksperimenter end af og til falder ud, saa kan en høj Levestandard aldrig opnaas udelukkende ved nationale Foranstaltninger.

> »*. . . . Fred, saavel som økonomisk Fremgang, er i stor Udstrækning afhængig af den internationale Handel. Hvor stort og rigt Landomraade et Folk end er i Besiddelse af, saa er alligevel Varebyttet med andre Lande nødvendigt, dersom det vil opretholde eller yderligere hæve sin Levestandard.*«

I sidste Instans var imidlertid 1937 ikke udelukkende et Opgangsaar, hvilket tydeligt fremgaar af talrige Tabeller og grafiske Fremstillinger, som illustrerer Butlers Beretning. Hvis disse Fremstillinger og Kurver blev ført frem til at omfatte ogsaa de første Maaneder af 1938, vilde den økonomiske Stagnation fremgaa endnu tydeligere. Blandt de foruroligende Tegn, som gjorde sig bemærket i mange Lande i Løbet af Foraaret og Sommeren 1937, nævnes bl. a. Faldet i Børskurserne og Opgangen i Engrospriserne med paafølgende Stigning i Leveomkostningerne og — paa den anden Side — det betydelige Fald i Priserne paa en Del Raavarer, som af Spekulationen var drevet uforholdsmæssigt i Vejret. Trods en kraftig Tilbagegang i den industrielle Virksomhed i De forenede Stater og en tydelig markeret Nedgang i dette Lands Import fra andre Lande, har man alligevel indtil det sidste kun kunnet paavise en svag økonomisk Afslappelse i Verdens øvrige Lande. — Hvis man betragter Situationen udelukkende ud fra et økonomisk Synspunkt, synes der i det store og hele ikke at være alvorlig Grund til Pessimisme.

Imidlertid fremhæver Direktør Butler, at det vilde være Galskab at betragte den nuværende Situation med for stor Optimisme.

> »*Mange af Beretningens Læsere vil sikkert finde bittert ironiske enkelte Tabeller, som udviser glædelige økonomiske og sociale Fremskridt, der har fundet Sted i de senere Aar, eller Planer, som er inspireret af Tillid til Fremtiden. I en Tid, hvor Krigen hærger i det fjerne Østen og i Spanien, i et Europa, som paany ser ud som en Krigslejr, hvor Frygt for nye blodige Kampe trykker alles Sind, skulde man tro, at alle Planer og Ideer om sociale Fremskridt hørte hjemme paa en helt anden Planet. I mange Lande gør man ingen Hemmelighed ud af, at der foregaar intense Krigsforberedelser. Lidt efter lidt underordnes hele det nationale Maskineri og hvert enkelt Individs Virksomhed Statens Behov i Tilfælde af væbnet Konflikt. Hvert Land, som føler sig truet eller usikker, tvinges ind paa samme Vej. Individuel Frihed og økonomisk Udvikling lammes og forkvakles mere og mere paa Grund af de altoverskyggende Krav, som Forsvaret stiller. Skyer, som i Fjor var synlige i Horisonten, truer i Aar med at formørke hele Verden. Krigen er tilmed allerede trængt ind*

paa det sociale Omraade. Enkelte af de store Veje, der fører til videre Fremskridt, er allerede blokerede. Maaske begynder snart ogsaa den sociale Bygning, som den nuværende Generation har rejst, at undermineres. Hvis en ny Verdenskrig skulde bryde ud, synes det uundgaaeligt, at et fuldstændigt Sammenbrud bliver Følgen.

Efter denne Oversigt over Situationen som Helhed, hvoraf det fremgaar, at trods alt den tidligere økonomiske Velmagt for en stor Del er genoprettet, gaar Butler over til at opstille en »social Status« for det sidste Aar. Ogsaa denne giver et stærkt Indtryk af de opnaaede positive Resultater.

»Det første og vigtigste Kriterium er Situationen paa Arbejdsmarkedet, og efter den at dømme er der ingen Tvivl om, at i de fleste Lande var Industriarbejdernes Kaar adskilligt bedre i 1937 end paa et hvilketsomhelst andet Tidspunkt siden 1929. De Indekstal, som er udarbejdet af det internationale Arbejdsbureau for hele Verdens Vedkommende, viser, at Arbejdsløsheden kun i ringe Grad oversteg Niveauet i 1929. Med Undtagelse af Tyskland har Opgangen i alle Lande medført en almindelig Lønforhøjelse. Udviklingen og den videre Udbygning af Socialforsikringer er realiseret med Held, og Tegn paa Fremgang kan ogsaa spores hvad angaar Boligspørgsmaalet og Folkeernæringen.«

»Hvis det var muligt,« siger Butler, »at isolere de sociale Foreteelser og bedømme dem helt bortset fra de økonomiske og politiske Forhold, som for en stor Del indvirker paa dem, saa vilde man kunne sige, at de senere Aar stort set har været præget af betydelige Fremskridt. Desværre er det under den nuværende økonomiske og politiske Situation saaledes, at man næppe kan betragte disse Fremskridt som underbyggede eller varige. Først naar normale Tider igen indtræffer, vil de opnaaede Fremskridt kunne konsolideres. Det kan nemlig ikke gentages ofte nok, at ingen varige sociale Fremskridt er mulige uden virkelig økonomisk Fremgang, og at uden virkelig Fred mellem Folkene er den økonomiske Fremgang for en stor Del illusorisk og vaklende.«

ARBEJDSTIDSSPØRGSMAALET

Det vigtige Spørgsmaal om Nedsættelse af Arbejdstiden behandles i et særligt Afsnit af Beretningen. Spørgsmaalet om en almindelig Gennemførelse af denne Reform er som bekendt et af de vigtigste Punkter paa Arbejdskonferencens Dagsorden. En særlig omfattende Dokumentation vil foreligge paa Konferencen. Direktør Butler paaviser heri, hvorledes Arbejdstidsforkortelsen, som først blev betragtet som en Nødforanstaltning til Bekæmpelse af Krisens sociale Følger, nu betragtes som den næste Etappe paa Vejen hen imod sociale Fremskridt.

Et Skred tilsvarende det,der skete i 1919 med den almindelige Indførelse af 48 Timers Ugen, har ikke kunnet paavises med Hensyn til 40 Timers Ugen. I 1936 tog Frankrig, New Zealand og Spanien et vigtigt Skridt ved at indføre 40 Timers Ugen, men 1937 kan derimod ikke paavise nogen lignende almindelig Reform indført for noget Lands Vedkommende, kun enkelte spredte Arbejdstidsforkortelser her og der. I Virkeligheden var der i 1937 snarere en Tendens henimod en Forlængelse end en Nedsættelse af den effektive Arbejdstid. Det er saaledes konstateret, at Arbejdstiden er forlænget i to Lande, som for Tiden befinder sig i Krig, nemlig i Japan og Spanien. En længere Arbejdstid er ogsaa indberettet fra Lande, hvor Krigsindustrien arbejder under Højtryk og overskygger alle andre Hensyn.

Arbejdsbureauets Direktør paaviser de mest udprægede Træk i de Arbejdstidsreformer, som er indført i enkelte Lande, specielt hæfter han sig ved »det franske Eksperiment«.

Han drager den Konklusion, at Tendensen til en kortere Arbejdstid fremdeles er til Stede, selv om den har været holdt nede af visse Forhold af forbigaaende Virkning. Det kan være af Interesse at notere, at Direktøren, efter udførligt at have citereret den Resolution angaaende Nedsættelse af Arbejdstiden, som blev vedtaget paa Arbejdernes nordiske Samarbejdskomitemøde i Stockholm den 18. August 1937, og som bl. a. antyder Ønskeligheden af, at »Arbejdstidsforkortelsen gennemføres gradvis saavel med Hensyn til Timetal som til Udstrækning«, resumerer de nuværende Forudsætninger for en international Aktion saaledes:

»Naar det er vanskeligt at udforme en Lov saaledes, at den kan gennemføres ensartet og generelt for en hel Industri i et Land, hvor meget vanskeligere er det da ikke at udarbejde en international Konvention, beregnet paa ensartet og generel Gennemførelse, især hvis der paa det paagældende Omraade ikke hersker en vis Grad af Ensartethed mellem de nærmest interesserede Lande, saaledes som dette f. Eks. var Tilfældet, da Washington-Konventionen blev udarbejdet og vedtaget i 1919. Disse Forudsætninger mangler nu, og det er maaske den egentlige Forklaring paa, at de Anstrengelser, der hidtil er gjort for at vinde frem til international Forstaaelse paa dette Omraade, er forblevet saa forholdvis resultatløse. Det er absolut nødvendigt her at gaa frem metodisk og forsigtigt, saafremt man skal naa virkeligt tilfredsstillende Resultater, og dette er Arbejdsbureauets Ledelse ogsaa helt klar over. Det Spørgsmaal, som er opført paa dette Aars Arbejdskonference, lyder: »Almindelig Gennem-

førelse af Arbejdstidsnedsættelsen«, ikke Fastsættelse af en Arbejdsdag eller Arbejdsuge med et nærmere bestemt Antal Timer. Hele Problemet bliver saaledes forelagt paa Konferencen til ny Behandling i Lys af de Erfaringer, man har indhøstet i de forløbne fem Aar, baade nationalt og internationalt. Der foreligger uden Tvivl for Tiden specielle Vanskeligheder, der er opstaaet som Følge af Kaprustningen, og som det vilde være unyttigt at se bort fra. Men denne Omstændighed bevirker, at det er endnu mere paakrævet at gennemtænke hele Problemet om Arbejdstidens Nedsættelse. Inden mange Maaneder er gaaet, vil den Tid maaske være kommet, hvor den enormt forøgede Fremstilling af Krigsmateriale igen begynder at gaa tilbage. Dersom det grundlæggende Arbejde i Mellemtiden er blevet omhyggeligt udført, saafremt der bliver udarbejdet en nøje gennemtænkt Plan for en metodisk og praktisk Nedsættelse af Arbejdstiden under Hensyntagen til de foreliggende Vanskeligheder, skulde der være visse Muligheder for en Løsning af Problemet, og i saa Tilfælde har den internationale Arbejdsorganisation gjort Verden en virkelig Tjeneste.«

ARBEJDSBUREAUETS VIRKSOMHED

I det næste Kapitel af sin Beretning behandler Butler mere direkte det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed og Udvikling. Han understreger, at det vilde være unyttigt at benægte, at Begivenhederne i de to sidste Aar har medvirket til at skabe en Del Misfornøjelse med og Uvilje mod de internationale politiske Institutioner hos kortsynede Folk, som aldrig har næret synderlig Tillid til dem. Man skulde tro, at en Tilbagevenden til en helt nationalistisk Tankegang paa det politiske Omraade vilde medføre en tilsvarende Svækkelse af det internationale Samarbejde paa det sociale og økonomiske Omraade. Imidlertid kan man uden Tvivl paastaa, at tiltrods for Italiens Udmeldelse er der intet, som tyder paa, at den internationale Arbejdsorganisation er i Færd med at svækkes. Dens Prestige er urokket. Samfundet af Medlemsstater er lige saa repræsentativt og lige saa stærkt, som det var for fem Aar siden. I alle fem Verdensdele er Organisationens Anseelse og Indflydelse lige saa stor, som den var dengang.

ARBEJDSBUREAUETS FREMTID

Som allerede meddelt har Direktør Butler fornylig erklæret, at han ved Udgangen af indeværende Aar ønsker at træde tilbage fra sin Stilling som Arbejdsbureauets Leder, en Stilling, som han har beklædt siden den forrige Direktørs Død i 1932. Det er derfor med stor Interesse, man læser det afsluttende Afsnit i Beretningen, som bærer Titlen »Fremtiden«.

Efter at have mindet om, at Arbejdsbureauet i Løbet af fjorten Aar byggedes op uden Sovjetunionen og De forenede Stater, som hver for sig, hvad Folkemængde, Landomraade og økonomisk Betydning angaar, vejer mere end samtlige Stater, som har udmeldt sig af Organisationen siden 1933, henleder Butler Opmærksomheden paa en meget vigtig Forandring, som er indtraadt i den internationale Arbejdsorganisations Historie i Løbet af de fem sidste Aar. Lige siden Washington-Konferencen i 1919 er Organisationens Tyngdepunkt lidt efter lidt blevet forskudt. Det bliver stadig mere indlysende, at en af Verdenskrigens betydeligste Følger var en Omplacering af den økonomiske Magt i Verden. Europa har maattet give Slip paa sin tidligere dominerende Stilling til Fordel for de ikke-europæiske Lande. Dette genspejler sig ogsaa i den internationale Arbejdsorganisations Konstitution (bl. a. ved Udvidelse af Arbejdsbureauets Forvaltningsraad) og Virksomhed. Arbejdsbureauets Direktør, som i Fjor foretog en længere Rejse i Asien, understreger særlig Orientens voksende industrielle Betydning og de nye Problemer, der opstaar i denne Forbindelse. Denne Udvikling aabner nye, vide Perspektiver for Organisationen og er af en Natur, som langt fra at virke hemmende paa Tempoet, snarere sætter dette op.

»En ny Periode med intens og alsidig Virksomhed har Organisationen foran sig,« siger Butler til Slut. »Dens Horisont er ikke længere begrænset til Studiet af de tekniske Sider af Arbejdsspørgsmaalenes Regulering, en Opgave, som den tog op efter den internationale Forening for lovfæstet Arbejderbeskyttelse, den strækker sig videre og omfatter nu ogsaa alle mere vidtrækkende Spørgsmaal, som hænger sammen med de store Problemer om regelmæssig Beskæftigelse og Højnelse af Levestandarden — ikke mindst for Landbefolkningen — saaledes at den kommer op paa et rimeligt Niveau hele Verden over. Der hersker ingen Tvivl om, at disse Spørgsmaal hører ind under Organisationens Kompetence. Løsningen af dem udgør dens væsentligste Eksistensberettigelse. Det er muligt, at Organisationens fremtidige Virksomhed ikke kommer til at følge nøjagtig de samme Linier som hidtil. Det kan blive nødvendigt at tilpasse dens Konstitution til nye Forhold, alt eftersom de opstaar. Tyngdepunktet vil næppe fortsat komme til at blive i Hjertet af Europa. Organisationens Aktionsradius vil stadig komme til at blive mere vidtrækkende. Muligvis naar man en Dag frem til den Universalitet, som det hidtil ikke har været muligt at opnaa. Men hvordan Organisationens Skæbne end former sig, saa er dens Fremtid betrygget, saa længe der findes en Civilisation, der bygger paa gensidig økonomisk Afhængighed Nationerne imellem og en fælles Higen efter at bedre Massernes Kaar.«

Ferielovgivningen i Sverige.

Den svenske Rigsdags to Ting har nu vedtaget det af Regeringen fremsatte Forslag til en Ferielov, der træder i Kraft den 1. Juli 1938. Da Feriens Varighed fastsættes i Henhold til Beskæftigelsen og Arbejdsforholdet i det forudgaaende Kalenderaar, vil Loven først faa fuld Virkning i 1940, hvor Ferien vil andrage 12 Arbejdsdage, mens den i 1939 bliver højst 6 Dage.

Lovens Bestemmelser gaar i Korthed ud paa, at der ydes Ferie med Løn i mindst 12 Dage. Søndage indregnes ikke i Ferien, derimod Helligdage og sædvanlige Fridage, dersom der ydes Ferie i seks eller flere paa hinanden følgende Dage.

Ferieretten gøres afhængig af, at Arbejderen har haft Beskæftigelse i mindst 180 Dage. Det bestemmes endvidere, at der foreligger Ret til Ferie for en Kalendermaaned, i hvilken Arbejderen har været beskæftiget i mindst 16 Dage for Arbejdsgiverens Regning. I disse 16 Dage medregnes de Dage, som Arbejderen eventuelt ikke har kunnet arbejde grundet paa Ulykke under Arbejdet eller en Erhvervssygdom, men ikke som Følge af anden Sygdom eller andre Grunde.

Arbejderen har Ret til en uafbrudt Ferie, saafremt der ikke er truffen anden Aftale herom med Arbejdsgiveren. Dette gælder dog ikke for Landarbejdere og lignende Arbejderkategorier.

Akkordfortjenesten skal indvirke paa Ferielønnens Størrelse. I Ferielønnen medregnes dog ikke den Løn, som er indtjent ved Overarbejde.

Landbrugere skal være berettiget til i Stedet for Ferie at udrede Ferieløn til Arbejdere, som udelukkende anvendes til Pasning af Kreaturer. Sømænd har Ret til at kræve Ferieløn i Stedet for Ferie.

NYT FRA UDLANDET

SVENSK LØNSTATISTIK. Det svenske Socialdepartements Lønstatistik for 1937, der omfatter omkring 10.000 Virksomheder indenfor Haandværk, Industri, Handel og Samfærdsel med ialt 475.000 Arbejdere, viser en gennemsnitlig Stigning i Lønningerne med 4 pCt. Samtidig er Antallet af beskæftigede Arbejdere steget med 8 pCt.

MENNESKER OG MASKINER. Indenfor den tjekkiske Tobaksindustri, der er et Statsmonopol og i 1937 gav Staten en Indtægt paa 1143 Mill. tjekkiske Kr., beskæftigedes i 1919 17.272 Arbejdere og i 1921 19.392 Arbejdere. Fra dette Aar gennemførtes en mere rationel Drift med større Anvendelse af Maskiner, og dette medførte en Indskrænkning af Arbejdsstyrken gennem Tvangspensionering af de overflødige Arbejdere. Antallet af pensionerede Tobaksarbejdere, der allerede i 1919 var temmeligt stort, er paa Grund af disse Tvangspensioneringer i 1937 steget til ikke mindre end 16.231, mens Antallet af beskæftigede Tobaksarbejdere ved Udgangen af 1937 var sunket til 8.472, d. v. s. paa hver beskæftiget Arbejder kommer der omtrent 2 Pensionister.

Et meget betegnende Resultat af Rationaliseringens og Maskinernes Sejrsgang.

FERIE MED LØN I ENGLAND. Ifølge en Oversigt i »Ministry of Labour Gazette« er Antallet af engelske Arbejdere, der har overenskomstmæssig Ret til en aarlig Ferie med Løn, i Tiden fra April 1936 til Marts 1938 steget fra 1,5 til rundt 3 Millioner. Dette Tal omfatter ikke Handels- og Kontormedhjælpere og fastansatte Arbejdere, der ad anden Vej er sikret en betalt Ferie, samt Arbejdere i Virksomheder, for hvilke Feriebestemmelserne ikke indeholdes i Overenskomsten.

Regeringen har fornylig nedsat en Kommission til Undersøgelse af Spørgsmaalet om en Ferielovgivning. Derved har Regeringen opgivet sin tidligere rent negative Holdning i denne Sag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Jord- og Betonarbejdere.

Den 13. April afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over at 32 Jord- og Betonarbejdere hos *Firmaet K. Hindhede* havde standset Arbejdet uden Varsel den 8. April. Arbejderne paastod, at der forelaa en Afskedigelse under en ikke fuldført Akkord. Begge Parter krævede Erstatning.

Fællesmødet resulterede til fuld Afslutning af Sagen i følgende:

Idet Arbejdernes Repræsentanter erkender, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, og idet Arbejdsgivernes Repræsentanter erkender, at den af Konduktør Poulsen fremsatte Udtalelse ikke burde have fundet Sted, er man enig om, at Arbejdet genoptages i størst mulig Udstrækning Lørdag den 16. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Sadelmagere og Tapetserere.

Ved de almindelige Overenskomstforhandlinger i Sadelmagerfaget den 12. Februar, krævedes der fra Forbundets Side særlige Forhøjelser af Lønningerne for visse Arbejder hos *A/S Esbjerg Senge- og Madrasfabrik.*

Da det ikke var muligt paa det daværende Tidspunkt at opnaa Enighed, udskødes Spørgsmaalet til senere lokale Forhandlinger med Tilføjelse om, at »saafremt Enighed ikke opnaas, overgaar Sagen til Hovedorganisationernes Behandling og Afgørelse«.

Lokal Enighed var imidlertid ikke mulig, og den 21. April afholdtes et Fællesmøde, der endte med, at Hovedorganisationernes Repræsentanter underskrev følgende Overenskomst:

For de Akkordpriser paa Virksomheden, for hvilke der efter 1. Marts d. A. gælder et Fradrag af 10% og et Tillæg af 6%, sker følgende Ændring:

Tillægget og Fradraget bortfalder, saaledes at Priserne bliver Nettopriser.

Iøvrigt er Overenskomsten af 12. Februar vedrørende Sadelmagerfaget gældende for Virksomheden.

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. .·. Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 24 * KØBENHAVN DEN 1. JULI 1938 * 34. AARGANG

Forfatningssagen.

Igennem en Aarrække har Forfatningsspørgsmaalet staaet i den politiske Debats Forgrund; med Forfatningskommissionens Afslutning er det nu blevet Dagens Spørgsmaal. Overenskomsten mellem Repræsentanterne for det konservative Parti, det radikale Parti og Socialdemokratiet har rykket Diskussionen op i en ganske anden Sfære end tidligere. Nu er Spørgsmaalet ikke, om Forfatningen skal ændres, men *hvornaar* i 1939 det skal ske, og om de andre Partier — navnlig Venstre — i den ellevte Time vil melde sig til Medarbejde.

Den danske Forfatningshistorie kan opvise adskillige bitre Kampe om vort Lands frie Forfatning, og Tilbageslag har maattet noteres som i 1866, hvor Godsejerstanden tilranede sig særlige Privilegier; men efter Provisorieaarenes skarpe politiske Luft herhjemme blæste den mildere Vind, som i 1915 bragte os den Grundlov, der er gældende i Dag. Kvindevalgretten blev indført herhjemme, Tyendet fik Valgret baade til Folketing og Landsting, Valgretsalderen til Folketinget nedsattes fra 30 til 25 Aar og den privilegerede Valgret til Landstinget bortfaldt. Borgbjerg kunde med Rette i Krigsaaret 1915 holde en smuk Hyldest-Tale til dette nye demokratiske Fremskridt i et Fredens Danmark, medens den store Verden søndersledes af Militarismens Forbandelse.

Men naturligvis var der Mangler ogsaa ved denne Grundlov, der maatte fremtræde som et Kompromis mellem stærkt modstridende Opfattelser. *Landstinget* viste sig at være den største Skavank, og navnlig er jo dette Tings Evne til at forhale og ødelægge en Sag kommet klart til Udtryk gennem den sidste halve Snes Aar, hvor de nuværende Regeringspartier har haft det politiske Ansvar. Først ved Landstingsvalget i 1936 ryddedes ogsaa denne Skranke bort, og Vejen blev fri for den Forfatningsændring, som Tiden har gjort berettiget. Ejendommeligt er det, at vi paany gaar til Forfatningsændring i en Tid, hvor det brænder omkring os, og hvor Diktatur, Militarisme og Erobringsgalskab rider Verden som en Mare. Der er ændret i Forfatningerne i mange Lande siden 1930, men i ganske anden Retning, i *Diktaturets* Aand. Hos os uddybes og styrkes *Demokratiet* i Folkets Interesse og til dets Gavn.

Nogle af Hovedpunkterne i Kommissions-Forliget om Forfatningen er følgende:

1) Rigsdagen bestaar af 205 Medlemmer. De 69 heraf udskilles til et Første Kammer; de 136 danner Andet Kammer. Ved vigtige Sager træder begge Kamre sammen til den forenede Rigsdag. 34 af Første Kammers Medlemmer udpeges paa Forhaand af Partierne og efter Forholdstal hertil.

2) Valgretsalderen bliver 23 Aar.

3) 40 pCt. af den forenede Rigsdags Medlemmer kan forlange Folkeafstemning. Det samme kan ske efter Krav fra $33^1/_3$ pCt. af den forenede Rigsdags Medlemmer, saafremt Kravet støttes af mindst 15 pCt. af Vælgerne.

I den forenede Rigsdag *alene* skal behandles og afgøres følgende Forslag: Forslag om Ændringer i Grundloven, Finanslov, Tillægsbevillingslov og midlertidig Bevillingslov, Lovforslag om Optagelse af Statslaan samt Statsregnskabet.

I den forenede Rigsdag behandles og afgøres endvidere de Lovforslag, om hvilke Kamrene efter sædvanlig Behandling ikke har kunnet opnaa Enighed, og Forslag til Udtalelser om Misbilligelse af Regeringens Foranstaltninger eller Mistillid til Regeringen samt Forespørgsler til Ministeren.

Det er umuligt her at gaa nærmere i Enkeltheder, men hele Dagspressen har jo forlængst grundigt gennemgaaet Forslaget.

Politisk skulde Forslagets Gennemførelse være sikret. Ganske vist murrer den stærkt nazi-interesserede Hr. Pürschel, men det er jo nu engang denne golde Politikers særlige Form for politisk Tilværelse, saa der er næppe mange, som tager Notits heraf. Hr. Christmas Møller slaas i hvert Fald drabeligt for sin Mening, og selv om han ikke ejer Hr. Pürschels »aristokratiske« Elegance (nogle kalder det Flabethed), saa er der til Gengæld mere Sus i Hugget. Derimod er *Venstre* endnu et stort Spørgsmaalstegn. Nogle Venstremænd siger Ja og andre siger Nej. Tiden maa vise os den endelige Tekst i *Partiets* Standpunkt; i Øjeblikket vil alt herom kun være Gisninger og Gætteværk. Men man har jo Lov til at haabe, at Fornuften maa brede sig, saa den lune og vennesæle *Bellahøj-Atmosfære* maa brede sig til Forfatningssagen. Det er jo da kun Landbrugets *Dyrebestand,* der hidtil er præmieret, bare fordi Dyrene var *stærke* og *kønne.* Af Menneskene kræves ogsaa lidt Omtanke og sund menneskelig Fornuft.

For den danske Arbejderbevægelse repræsenterer Forfatningsforliget et nyt vigtigt Fremstød. Vi er ikke naaet helt derhen, hvor vi vilde. 21 Aars Valgretsalderen er blevet til 23, og der kan være andre Ting, som heller ikke helt modsvarer *Idealet.* Dette til Trods er det et Bevis paa den danske Arbejderbevægelses Styrke og Modenhed, at den i en Tid, hvor Demokratiet andre Steder knægtes, har Kraft til at gøre dansk Demokrati stærkere, mere handledygtigt, sundere end før.

Den frie Fagbevægelse, der har Folkestyret som Forudsætning, har Anledning til med Tilfredshed at hilse den skitserede Nyordning og yde den al sin Støtte.

Den estniske Arbejderbevægelse.

Kongres i Tallin.

Den 15. Maj 1938 fandt den 6. Konference for Estlands Bedriftsraads Repræsentanter Sted i Tallin. I Kongressen deltog 268 Arbejderraad foruden Repræsentanter for 57 Fagforeninger. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Sekretær *Eiler Jensen,* forøvrigt den eneste fremmødte Udlænding.

Saaledes som det ved Artikler i »Arbejderen« og i den socialdemokratiske Presse har været gengivet, er der i Estland indført et Diktatur, der ogsaa har grebet ind overfor den frie Fagforeningsbevægelse. Landsorganisationens Ledelse blev i sin Tid afsat af Regeringen, der indsatte nogle tilfældige borgerlige Elementer som Ledelse, hvorefter Fagforeningerne nægtede at betale Bidrag til Landsorganisationen.

Fra den frie Tid eksisterer der Bedriftsraad, og disse Bedriftsraad samles med Mellemrum til Konference, og det er nu — bortset fra enkelte Fagforeningsmøder — det eneste Sted, hvor der er Mulighed for at faa direkte Forbindelse med Arbejderne.

I Estland har Diktaturet fornylig gennemført en Fagforeningslov, der forhindrer alle Strejker og ogsaa søger at forhindre Tilgang til Fagforeningerne samt giver Regler for Valg af Ledelse, ligesom Love og Vedtægter skal gennemses og godkendes af Politiet.

Uden Arbejdernes Ønske er der oprettet et Arbejdskammer, hvortil Bedriftsraadene vælger Repræsentanter. Bedriftsraadene valgte for 70 pCt.s Vedkommende Fagforeningsfolk og for saa godt som Resten Repræsentanter ude fra Arbejdspladsen, medens en saakaldt fædrelandsk Arbejdsfront kun fik faa Repræsentanter.

Den estniske Arbejderbevægelse, der i sig selv er ung, og som forud for Indgrebet var ved at faa Vind i Sejlene, har under disse Omstændigheder naturligvis særdeles vanskelige Vilkaar. Tilslutningen til Fagbevægelsen er vanskelig at etablere, kun Fag som Typograferne og Glasarbejderne kan rose sig af at have en Organisationsprocent, der rangerer med de skandinaviske Arbejderorganisationers. Men trods alt er der alligevel en vis Mulighed for Bevægelse; f. Eks. har de to forannævnte Fag gennemført Lønforbedringer af ret stort Omfang, Glasarbejderne har endog gennemført to ulovlige Strejker, hvorunder Fagforenings-

folk blev fængslede og afhørte. Naar de enkelte Glasarbejdere blev udspurgt om, hvem der var Anstifter, lød Svaret i alle Tilfælde: »Anstifter, det er Arbejdsgiverne.«

— Under saadanne Omstændigheder afholdtes nævnte Kongres. Af Hensyn til, at Repræsentanterne ingen Dækning kan faa for Arbejdstab, maa Kongressen afholdes paa en Søndag og skal gennemføres paa én Dag, hvilket naturligt medfører, at det hele bliver noget forjaget.

Paa Kongressen holdt Socialminister *O. Kask* et Foredrag, hvor han forsøgte at forsvare den nye Fagforeningslov og kaldte den demokratisk, fordi den havde bibeholdt en vis Mulighed for Valg, men Politik i Fagforeningerne skulde være strengt forbudt. Angaaende Lønniveauet maatte det være afhængig af Landets Levestandard. Socialministeren henviste til, at de skandinaviske Lande havde nogle tilsvarende Vilkaar for Fagforeningerne, om han her talte mod bedre Vidende, kan ikke siges.

Den danske Repræsentant fortalte Kongressen, at man i Danmark havde en fuldkommen fri Fagforeningsbevægelse, at vi i Danmark var det førende Regeringsparti, at vi i Danmark havde gennemført en Sociallovgivning, der kunde være Mønster for andre Lande, at vi nylig havde gennemført en Ferielov, der gav 12 Dages Ferie, og særlig at bemærke, gav Ferie til alle. Han fortalte endvidere om det danske Lønniveau, der kunde opretholdes, trods den Omstændighed, at Danmark maatte importere saa godt som alle sine Raavarer. Fri Fagforeningsbevægelse, Demokrati og høj Levestandard hørte sammen.

Et halvt Hundrede Talere havde Ordet, og — omend i forsigtige Vendinger — kritiserede de af fuldt Hjerte Regeringen, Fagforeningslovgivningen og Arbejdsgivernes Fremfærd. Der vedtoges en Række Resolutioner, der fastslaar Arbejdernes nu slettere Levevilkaar, der stod i direkte Modstrid med Profiten indenfor Industrien, hvoraf særlig maa nævnes Tekstil- og Olieindustrien. Resolutionerne vendte sig imod Indførelse af billig Arbejdskraft fra Udlandet, krævede forkortet Arbejdstid og fastslog, at Gennemførelse af Arbejdernes Krav kun var mulig ved frie Fagforeninger og kollektive Overenskomster, og denne Fordring maatte stilles og fastholdes.

Man vedtog, at Bedriftsraadene skulde være aktivt medvirkende i den faglige Organisering. Derudover vedtog man en Række sociale, politiske Fordringer om Alderdoms- og Invalideforsikring, større Omfang af Syge- og Arbejdsløshedsforsikring, bedre Ferie og Beskyttelse af 8-Timersdagen. Desuden forlangte man en Arbejds-Domstol indført og krævede Lovene ændrede saaledes, at der blev Plads for Kravene.

Kongressen blev overværet af Politi i Uniform og civilt politisk Politi, der flere Gange greb ind overfor Talerne, ligesom Protokol og øvrige Papirer straks blev taget i Forvaring til Gennemlæsning og Eftersyn. For den, der kender Diktaturets Fremfærd, vil det ikke virke overraskende, at Bladene i al Væsentlighed kun gengav Socialministerens Tale.

De estniske Repræsentanter understregede den psykologiske og moralske Betydning, det havde, naar Demokratiets Repræsentanter fra andre Lande viste deres Forstaaelse af Arbejdernes Vanskeligheder under Fascismen ved at møde frem, og der lød Tak til De samvirkende Fagforbund for dets Repræsentation.

Overenskomstforholdene i Jernindustrien.

Som det vil erindres, fornyede Centralorganisationen af Metalarbejdere i December Maaned 1937 Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, og alle de under denne Overenskomst henhørende Arbejdere fik en Lønforhøjelse paa 5 pCt. Med Henblik paa, at Forligsmandens Mæglingsforslag af Marts 1938 grundet paa den imens indtraadte Prisstigning gav Jernindustriens øvrige Fag en Lønforhøjelse paa gennemsnitlig 6 pCt., har Centralorganisationen for nogen Tid siden henvendt sig til Jern- og Metalindustriens Sammenslutning om en Forhandling om Lønspørgsmaalet. Ved et den 22. April afholdt Møde blev der under Forbehold af Organisationernes Godkendelse mellem Centralorganisationen og Arbejdsgivernes Sammenslutning indenfor Metalindustrien sluttet følgende Aftale om Ændringer i den i December indgaaede Overenskomst mellem Parterne:

1.

Fra og med Begyndelsen af den Lønningsuge, hvori Mandag den 1. August 1938 indgaar, forhøjes samtlige Timefortjenester ved Timelønsarbejde samt Fortjenester ved Procentakkord — endvidere samtlige Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonusordninger med yderligere 1 pCt.

2.

Det i Overenskomsten af 7. Dec. 1937, Punkt 2, nævnte Udsving af Pristallet beregnes fra 184 i Stedet for 185.

3.

Fra og med Begyndelsen af den Lønningsuge, hvori Onsdag den 1. Juni indgaar, forhøjes de i Overenskomsterne fastsatte Minimallønninger fra 83 til 88 Øre (for Udlærlinge i det første Aar fra 79 til 84 Øre); Mindstebetalinger fra 102 til 108 Øre (for Udlærlinge i det første Aar til 104 Øre).

Denne Aftale, der fremtræder som et Supplement til den gældende Overenskomst, tilsikrer altsaa Centralorganisationens Medlemmer samme Lønforhøjelse, som der opnaaedes af de Fag, der fik deres Overenskomster fornyede paa Grundlag af Forligsinstitutionens Mæglingsforslag.

Tilføjelsen er senere godkendt af begge Parter og allerede traadt i Kraft.

Rundskue

NORDISK SAMARBEJDE. *Handels- og Kontormedhjælpernes* nordiske Samarbejdskomité har afholdt Møde i Tammerfors, Finland, den 10. og 11. Juni.

Af Formandens Beretning fremgik, at de 4 nordiske Medhjælperforbund nu har et samlet Medlemstal paa ca. 85.000. Det svenske Forbund tæller nu 33.000, det norske 19.000, det finske 4500 og det danske Forbund 29.000.

Til Komiteens Formand i Stedet for Borgmester Julius Hansen valgtes Formanden for Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, *Gustav Pedersen.*

Det vedtoges at fortsætte med Afholdelsen af nordiske Handelskursus, og det besluttedes at afholde det næste Kursus af denne Art i Sverige i 1940.

Man drøftede en Række internationale Problemer, og tillige førtes en Diskussion om Lønarbejdets Principper.

— — —

Formændene for de *skandinaviske Frisørforbund* i de 3 nordiske Lande har været samlet til Møde i Oslo, hvor man bl. a. ogsaa drøftede Fagets internationale Anliggender og besluttede at bemyndige den internationale Unions Formand, *H. M. Christensen,* København, til at indkalde til international Kongres den 20. Marts 1939 og følgende Dage i Stockholm.

Angaaende Overflyttelse af Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne indenfor de skandinaviske Lande vedtog Formandsmødet, at Unionens Formand til førstkommende Konference skulde forelægge Forslag til Retningslinjer for Overflyttelse af Medlemmer med Bevarelse af Understøttelsesret indenfor de skandinaviske Landes Arbejdsløshedskasser.

URMAGER-KONGRES. Urmagersvendenes Forbund, der tæller 382 Medlemmer, afholdt den 12. og 13. Juni sin ordinære Kongres i København. Der var mødt ca. 40 Delegerede. Kongressen udtalte sin fulde Tilslutning til Ledelsens Arbejde i den forløbne Kongresperiode og godkendte Beretning og Regnskaber.

Der blev vedtaget en Række Lovændringer, bl. a. besluttedes det at ændre Organisationens Navn til *Urmagernes Fagforbund.* Kongressen udtalte sig for en bedre Uddannelse af Fagets Lærlinge og bemyndigede Forretningsudvalget til af Forbundets Midler at yde Støtte til de Afdelinger, som maatte ønske at oprette Feriehjem.

Til Formand genvalgtes *C. Madsen,* til Hovedkasserer *Arlstoft,* mens *O. Mortensen* valgtes til Næstformand.

DET 16. SOCIALE SOMMERMØDE. *Dansk Forening for social Oplysning* afholder fra 9. til 14. August 1938 sit 16. sociale Sommermøde paa Hindsgavl. Mødets Hovedemne bliver denne Gang: *De nordiske Landes Stilling under en ny Krise,* et Spørgsmaal, der vil blive belyst af Foredragsholdere fra de nordiske Lande. Prisen for Deltagelse i Mødet vil blive 35 Kr. paa 2 Sengs Værelse og 50 Kr. paa Eneværelse. Et lille Antal Deltagere vil kunne modtages paa Fællesværelse for 25 Kr. I nævnte Beløb er indbefattet alle Udgifter til Kost, Logi og Betjening paa Hindsgavl.

STATSKONTROLLEREDE PRODUKTIONER I 1937. Statistiske Efterretninger bringer en udførlig Redegørelse over de saakaldte statskontrollerede Produktioner i 1939. Det drejer sig om Spiritus, Frugtvin, Øl, Sukker, Chokolade og Sukkervarer, Kaffeerstatning og Kaffetilsætning samt Tobaksfabrikater. Der er i Forbruget af disse Artikler Tale om betydelige Stigninger i Forhold til de nærmest foregaaende Aar, i hvert Fald for de allerflestes Vedkommende, og det er store Beløb, der herigennem strømmer til Statens Kasse. For 1937 drejer det sig om ca. 1297 Mill. Kr. mod ca. 1292 Mill. Kr. Aaret forud.

Dansk Lokomotivmandsforbunds Kongres.

Dansk Lokomotivmands-Forbund, der omfatter Privatbanernes Lokomotiv- og Motorvognsfolk, afholdt den 2. Juni en ordinær Kongres i København, hvori deltog ca. 60 Delegerede og en Række Gæster, deriblandt Handelsminister *Kjærbøl,* Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere *P. Andersen,* Privatbanefunktionærernes Formand, Togfører *Herlak,* og Repræsentanter for andre beslægtede Organisationer, ogsaa fra Norge og Sverige.

Forbundets Formand, *N. Th. Brix,* aflagde en Beretning, af hvis Punkter særlig Spørgsmaalet om den for disse Lokomotivfolk urimelig lange Tjenestetid, indtil 18 Timer i Døgnet, gav Anledning til Diskussion. Der faldt mange drøje Hug til hensynsløse Privatbane-Arbejdsgivere, og der pegedes paa den Fare, overtrætte Lokomotiv- og Motorvognsførere nødvendigvis maa rumme for Færdselssikkerheden. Efter Formandens Forslag vedtoges det enstemmigt at bemyndige Hovedbestyrelsen til om fornødent at opsige den hidtidige Tjenestetids-Aftale fra Nytaar.

Til Formand genvalgtes *Brix* med Akklamation. Ogsaa de øvrige Valg var Genvalg med Undtagelse af, at *Kaj Petersen,* Helsingør, indvalgtes i Stedet for *Vamborg,* København, der traadte tilbage.

Den hollandske Landsorganisations Kongres.

I Dagene den 9.—12. Maj afholdt den hollandske Landsorganisation sin 17. Kongres, der fandt Sted i Amsterdam. Foruden de tilsluttede Forbunds Repræsentanter var der mødt en Række Gæster fra Ind- og Udland, deriblandt Sekretær *Laur. Hansen* fra De samvirkende Fagforbund, der overbragte en Hilsen fra de fagorganiserede Arbejdere i Danmark.

I sin Aabningstale, der samtidig formede sig som en mundtlig Redegørelse for den omfattende trykte Beretning om Virksomheden i den forløbne Kongresperiode, henviste Landsorganisationens Formand, *E. Kupers,* til, at Holland nu paa syvende Aar led under Følgerne af en økonomisk Krise, der havde paalagt Arbejdere og Bønder store Ofre. Krisen har haft en ganske alvorlig Indvirkning paa det hollandske Erhvervsliv, og først i den aller sidste Tid har der kunnet spores en lille Bedring. Fra September 1936 til September 1937 var Antallet af arbejdsløse saaledes faldet fra 390.000 til 324.000. Den 9. April 1938 var der imidlertid ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer indtegnet 367.000 arbejdsløse. Den omtalte Nedgang i Arbejdsløshedstallet kom som en Følge af Valutaens Devaluering.

Kupers redegjorde for Fagbevægelsens Indsats for at imødegaa den af Erhvervskrisen skabte Nød og Tilbagegang. Et af de vigtigste Led i den førte Aktion var Gennemførelsen af Arbejdsplanerne. Ethvert tænkeligt Middel tages i Anvendelse overfor Regeringen for at fremtvinge Iværksættelse af Arbejder. Et andet Middel i Kampen imod Arbejdsløsheden er Nedsættelse af Arbejdstiden. Det er ubetinget nødvendigt, at Regeringen gaar over til at gennemføre 40 Timersugen ved offentlige Arbejder i Henhold til de derom anførte Retningslinier i Beretningen fra det øverste Arbejdsraad.

Kupers meddelte, at det i det sidste Aar atter havde været muligt i en Række Virksomheder paa det faglige Omraade at gaa over til Angrebet. Alle faglige Aktioner var — uden Undtagelser — fulgt med Held. Det kan fastslaas, at Fagbevægelsen har gennemstaaet Kriseperioden uden Svækkelse. Landsorganisationen talte den 1. Marts 1938 300.058 Medlemmer, et Resultat, der er en Følge af en energisk Propaganda. I September 1936 var Medlemstallet 284.250.

I Tilslutning hertil oplyste Kupers, at Landsorganisationen havde haft en mangesidig Virksomhed for de arbejdsløse Kammerater. Ved store Indsatser er det lykkedes at faa gennemført visse Forbedringer i Arbejdsløshedsforsikringen og at imødegaa Forsøg paa Forringelser.

Endelig redegjorde Kupers for Solidaritetsaktionen for Spanien. Landsorganisationen har sammen med det socialdemokratiske Parti overtaget Omkostningerne for 230 spanske Børns Ophold.

Kongressens Dagsorden omfattede en Række vigtige og interessante Spørgsmaal. Saaledes talte *P. Hiemstra* om *Forholdet imellem Befolkningen i Land og By.* Det blev klart paapeget, saavel i hans Redegørelse som i den efterfølgende Diskussion, at der ingen Modsætningsforhold eksisterer imellem disse Befolkningslag. Men det er dog en Nødvendighed, at der gøres alt for at samle de paagældende Befolkningslag. Et af Midlerne hertil maa være en Udligning i Lønvilkaarene, saaledes at de store Forskelle imellem Lønninger i Industri og Landbrug udlignes. Kongressen vedtog en Resolution i denne Retning.

Et andet Spørgsmaal angik Afslutningen af *kollektive Overenskomster* ved offentlige Arbejder samt Aandsarbejderes Repræsentation i Bedriftsraadene.

H. Lindeman talte om de *offentlige Arbejder* som Middel til Kamp imod Arbejdsløsheden. Han gav et Overblik over Arbejder, som omtales i en særlig Beretning udarbejdet af Landsorganisationen. Disse Arbejder androg en samlet Udgift paa 1 Milliard Gylden. Foruden disse Projekter findes der endnu 8 store Projekter andragende en samlet Sum paa 785 Mill. Gylden.

E. Kupers talte om »*Vore Krav paa Socialforsikringens Omraade*«. Han redegjorde for Bedriftsorganisationernes Opgaver i Ulykkestilfælde, ved Sygdom og Alderdomsforsikring. Han fordrede Oprettelse af et uafhængigt, medicinsk Organ, samt Udvidelse af Forsikringen ogsaa til Personer, som ikke er Lønarbejdere.

Kongressen tog Stilling til Krav om lovmæssige Forholdsregler til Fremme af Afslutningen af *kollektive Overenskomster* til Gavn for de mange Tusinder af Arbejdere, som endnu er fuldstændigt udleveret til Arbejdsgivernes Vilkaarlighed. Man vedtog Beslutningerne gaaende ud paa, at en Aktion i dette Øjemed skal indledes.

Paa Grund af Regeringens Planer om at indføre særlig Lovgivning for *gifte Kvinders Arbejde* vedtog Kongressen følgende Resolution:

»*Den hollandske Landsorganisations Kongres udtrykker som sin Opfattelse, at de Indskrænkninger i de gifte Kvinders Arbejdsret, som findes i Lovforslaget, er et brutalt Angreb paa de gifte Kvinders Rettigheder. Kongressen udtaler sin Modstand imod det forelagte Forslag og opfordrer Landsorganisationens Bestyrelse til, om muligt i Samarbejde med andre Organisationer, at gøre alt for, at dette Forslag ikke gennemføres.*«

I Spørgsmaalet om de *lovmæssige Ferier* erklærede Kongressen, at »*man har gjort sig bekendt med Regeringens Standpunkt i Spørgsmaalet og er af den Mening, at en lovmæssig Regulering er paatrængende nødvendig. Kongressen paalægger Ledelsen at gøre alt for saa hurtigt som muligt at faa iværksat en lovmæssig Ordning*«. Kongressen stillede endvidere Krav om, at den tre-aarige Fagskole atter indføres.

Overfor de *overfyldte Skoleklassers* Problem forlangte Kongressen en Reduktion i Elevantallet i Klasserne. For Tiden er der ofte op til 60 Elever i en Klasse.

I denne Situation er samtidig mere end 15.000 unge Lærerkræfter ledige, og Antallet forøges hvert Aar med ca. 2000.

Kongressen vedtog en Resolution om *Arbejdstidsspørgsmaalet* i Transporterhvervene, og Regeringen opfordredes til at gennemføre lovmæssige Forholdsregler til dette Formaal.

Sluttelig vedtog Kongressen en Resolution om *Forbrugskooperationen,* udtrykkende denne Bevægelses store Betydning. Landsorganisationens Medlemmer opfordredes til at medvirke til dens videre Udbredelse.

— — —

Kongressens Forhandlinger og Beslutninger gjorde Indtryk af, at den socialdemokratiske Arbejder- og Fagbevægelse i Holland trods Tidernes Ugunst og de mange økonomiske Vanskeligheder har bevaret sit Mod og sin Tro paa Fremtiden. Den udfolder en kraftig Aktivitet, der bl. a. har givet sig Udslag i, at Organisationernes Medlemstal ikke er gaaet nævneværdig tilbage i de 7 Kriseaar, og at den fascistiske Bevægelse, som grundet paa den økonomiske Krisetilstand en Tid tog et faretruende Omfang, nu afgjort er paa Retur.

I Forbindelse med Kongressen var der arrangeret en *Udstilling af Propagandaskrifter,* som Landsorganisationen og de tilsluttede Forbund har udsendt i de sidste Aar. De udstillede Skrifter udmærkede sig saavel med Hensyn til deres korte og let overskuelige Indhold som deres moderne typografiske Udstyr. Paa Grund af de talrige uorganiserede Arbejdere og de mange forskellige Retninger indenfor Fagbevægelsen spiller Propagandaen og Agitationen for Tilgang af nye Medlemmer en langt vigtigere Rolle end for Fagforeningerne herhjemme, og Udstillingen viste, at de socialdemokratiske Fagforeninger i Holland paa dette Omraade er langt fremme og har naaet en meget høj Standard.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmænd.

Isoleringsarbejdernes Fagforening har udenom Dansk Arbejdsmandsforbund varslet og iværksat Blokade overfor *Medlemmer af Isoleringsfabrikantforeningen* for alt Arbejde under Københavns Kommune.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Maj. Her erklærede Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter, at Fagforeningen var forpligtet til at annullere Blokaden og genoptage Arbejdet, og forsaavidt dette ikke skete omgaaende, forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Den 28. Maj behandledes i Arbejdsgiverforeningen en Uoverensstemmelse mellem *Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn* og Chaufførernes Fagforening angaaende Spørgsmaalet om Betaling for Dele af en Dag ved Turistvognskørsel.

Man enedes om at afgøre Uoverensstemmelsen paa følgende Maade:

Ved Arbejde i Dele af en Dag ansættes Timelønnen til Kr. 1,55 paa Hverdage og Kr. 1,95 paa Helligdage, og der kan ikke afregnes for mindre end 4 Timer pr. Dag. Ved Dele af en Dag regnes kun med Arbejdstid til Kl. 16,30. For Arbejde, som paabegyndes senere end dette Tidspunkt, betales mindst 4 Timer med Overtidsbetaling i Henhold til Turistbiloverenskomsten.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. Juni drøftede man en Uoverensstemmelse mellem Forbundet og *Dansk Albumin Syndikat,* Vejle. Albumin Fabrikken havde indmeldt sig i Havne- og Købmandsorganisationen i Vejle og formente dermed at kunne paaberaabe sig den mellem denne Organisation og Arbejdsmændenes Fagforening i Vejle oprettede Overenskomst.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Repræsentanter gjorde heroverfor gældende, at den nævnte Overenskomst kun omfattede Lager- og Pakhusarbejdere, og paastod, at Overenskomsten ikke var gældende for en eneste Fabriksvirksomhed i Vejle.

Mødet sluttede med, at Arbejdsgiverforeningen for saa vidt anerkendte Forbundets Standpunkt, som det blev betydet Dansk Albumin Syndikat at udmelde sig af Havne- og Købmandsorganisationen og indmelde sig i Industrifagene. Aftalen gik derfor ud paa, at der skulde optages Overenskomstforhandlinger med Industrifagene og at disse Forhandlinger skulde være tilendebragt inden Udgangen af Juni Maaned.

En Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og *Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland* angaaende Spørgsmaalet om Timelønnens Størrelse i Nordsjællands 1. Zone behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juni med følgende Resultat:

Den paagældende Uoverensstemmelse henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, idet Parterne er enige om at anmode Professor Oluf H. Krabbe om at paatage sig Hvervet som Opmand i den paagældende Sag.

En overfor *Murermestrene V. Petersen og Chr. Jensen, Lemvig,* af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer iværksat Arbejdsstandsning og Blokade behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj med følgende Resultat:

Da de paagældende Murermestre er Medlemmer af Centralforeningen af Murermestre i Danmark og derigennem af Dansk Arbejdsgiverforening, er Arbejdsstandsningen og Blokaden ulovlig, og Dansk Arbejdsmandsforbund indgaar derfor paa straks at hæve Blokaden og stille fornøden Arbejdskraft til Firmaets Raadighed.

Parterne forbeholdt sig i øvrigt deres Stilling dels med Hensyn til Spørgsmaalet om eventuel Bod og Erstatning i Anledning af den etablerede Arbejdsstandsning og Blokade, dels med Hensyn til den rent faglige Side af Sagen.

En Klage over, at *Vognmand Hjalmar Larsen*, Hillerød, havde aflønnet nogle Chauffører i Strid med den gældende Overenskomst, behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 31. Maj, og man enedes om følgende:

Til fuld Afvikling betaler Vognmand Hjalmar Larsen Arbejdsmændenes Fagforening i Hillerød Kr. 75,00.

Dykkere.

Den 1. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Dansk Dykkerforening havde klaget over, at *Entreprenørforeningen* ikke havde svaret paa en Anmodning om Optagelse af Forhandlinger om Oprettelse af en Overenskomst.

Fællesmødet resulterede i følgende:

Sagen henvises til Forhandling mellem Entreprenørforeningen og Dansk Dykkerforening. Dansk Dykkerforening vil omgaaende tilstille Entreprenørforeningen Oplysninger om Lønforholdene paa andre Omraader, hvorefter Entreprenørforeningen vil udarbejde et Forslag til Overenskomst, som skal foreligge inden 15. Juli d. A. Herefter optages efter nærmere Aftale Forhandling mellem Parterne.

Funktionærer.

Funktionærforbundet har nogle Medlemmer beskæftiget hos *Berlingske Tidende* som Portnere og havde begæret optaget Forhandling for at faa tilvejebragt overenskomstmæssige Vilkaar.

Berlingske Tidende havde givet Tilsagn om Forhandling, men paa det Møde, som blev fastsat, havde Berlingske Tidende forladt Tanken om Overenskomst og ønskede ikke nogen saadan oprettet. Saaledes foranlediget havde De samvirkende Fagforbund anmodet Dansk Arbejdsgiverforening om Afholdelse af et Møde. Dette Møde blev afholdt den 30. Maj, hvor man enedes om følgende:

Spørgsmaalet om Oprettelse af en Overenskomst for de hos Interessentskabet beskæftigede Portnere henvises til Forhandling mellem Underorganisationerne.

Husassistenter.

Gennem længere Tid har Husassistenternes Forbund brevvekslet med Bestyrelsen for *Dansk Røde Kors* med Krav om at faa oprettet overenskomstmæssige Forhold for de af Forbundets Medlemmer, der er beskæftiget paa *Folkekuranstalten ved Hald*.

Bestyrelsen har stadig svaret henholdende, og der er paa denne Maade gaaet paa det nærmeste 8 Maneder, siden Kravet blev fremsat.

Ved et Møde den 30. Maj paa Dansk Røde Kors' Kontor, hvor D. s. F. var repræsenteret, enedes man efter en Forhandling om at ansætte en Dato (den 19. Juli) for en Overenskomstforhandling, og Sagen maa derfor formentlig betragtes som afsluttet for D. s. F.s Vedkommende, idet Forbundet hermed er anerkendt som forhandlingsberettiget.

Kommunalarbejdere.

Mellem Dansk Kommunalarbejderforbund og Bestyrelsen for *Odense Amts og Bys Sygehus* har der været ført ikke mindre end 4 Forhandlinger for at opnaa en Ordning af Løn- og Arbejdsvilkaar for Sygehusets 15 Portører. Det Resultat, der blev opnaaet, var imidlertid af den Beskaffenhed, at Portørerne enstemmigt forkastede det og samtidig opsagde deres Pladser til Fratrædelse pr. 1. Juni.

Paa denne Foranledning blev der aftalt et nyt Møde, hvori D. s. F« deltog, og man enedes her om en Ordning af de paaklagede Spørgsmaal, saaledes at Lønningerne blev tillagt en Forhøjelse paa 8% og Vagttjenesten ændret derhen, at der betales Tillæg for Forskydning af Arbejdstiden, og præsteret Overarbejde betales med et Vederlag af 125 Øre pr. Time, beregnet efter hele og halve Timer.

Der var tidligere truffet Aftale om, at ⅕ af Portørerne efter 5 Aars Ansættelse overgaar til Lønarbejderstillinger.

Selve Overenskomstens Lønninger træder i Kraft fra og med 1. April, og de ændrede Satser for Vagttjeneste og Overarbejde pr. 1. Juni. Opsigelserne er taget tilbage, og Sagen er hermed afsluttet.

Kvindelige Arbejdere.

Den 2. Juni afholdtes et Fællesmøde i Anledning af, at Kvindeligt Arbejderforbund havde klaget over, at Firmaet »*Brio*« havde underbetalt en Arbejderske.

Fællesmødet resulterede i følgende:

Da Firmaet nu har reguleret Akkorderne efter Forligsforslaget af 21. Marts 1938, sluttede Sagen med, at Firmaet til fuld Afgørelse af de indtil nu foreliggende Divergenser betaler et Beløb af Kr. 100,— til Kvindeligt Arbejderforbund.

Læder- og Skindarbejdere.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Maj forhandledes om en af Dansk Læder- og Skindarbejderforbund fremsendt Besværing over, at *A/S Dansk Chromlæderfabrik* beskæftiger en ung Dame ved Arbejde, der henhører under Forbundets overenskomstmæssige Omraade, og at Aktieselskabet har nedlagt Forbud imod, at hun er Medlem af Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, samt at hun aflønnes med Kr. 75,— pr. Maaned.

Ved Mødet i Arbejdsgiverforeningen enedes man om, at Aktieselskabet ikke kunde opretholde Forbudet imod Organisationsretten og Spørgsmaalet vedrørende Arbejdet med Opmaaling af Skind vilde, saafremt man ikke i Løbet af 14 Dage har faaet et tilfredsstillende Svar fra Aktieselskabet, blive henvist til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Murere.

Den 31. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Murerforbundet i Danmark over, at *Kr. Kirks Telefonfabriker A/S* i Kolding havde brudt en mellem ovennævnte Parter gældende Overenskomst ved at lade noget Murerarbejde udføre af Arbejdsmænd for en lavere Pris.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Murerforbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Murermester H. Nissen, Klampenborg, har nægtet at yde den i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts d. A. indeholdte Lønforhøjelse af 6%, som ogsaa omfattede de personlige Timelønninger.

Der afholdtes i den Anledning et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juni, hvor Dansk Arbejdsgiverforening gik ind for Murermesterens Standpunkt og hævdede, at personligt aftalte Timelønninger intet Tillæg skulde have.

Da der saaledes ikke kunde opnaas Enighed, forbeholdt Murerforbundet sig at indbringe Uoverensstemmelsen til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Maj 1938.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Ifølge en Optælling for de Fag, som indgaar i Departementets Arbejdsløshedsstatistik, var der ved Udgangen af Maj Maaned blandt de organiserede Arbejdere i disse Fag i alt 79.957 Arbejdsløse, d. v. s. 17,9 pCt. af det samlede Antal paa ialt 447.858 organiserede Arbejdere i de paagældende Fag.

I Antal Arbejdsløse indgaar de Arbejdere, som beskæftiges ved Nødhjælpsarbejder i Henhold til Lov af 1. Maj 1937 og Lov af 27. Marts 1934. Ved Udgangen af Maj var 3425 Arbejdere beskæftiget ved saadanne Arbejder, svarende til 0,8 pCt. af samtlige Medlemmer i Arbejdsløshedskasserne.

Samtlige Fag:	1938	1937	1936	1935	1934	1933
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	29,2	33,0	28,1	29,5	34,4	43,5
Februar	27,7	31,4	30,4	28,3	31,3	42,9
Marts	22,1	28,6	26,2	22,3	28,4	35,4
April	20,3	17,5	19,5	18,3	21,6	28,6
Maj	17,9[1])	14,8	12,9	14,4	16,8	24,3
Juni		13,9	11,3	12,6	15,5	21,9
Juli		15,2	12,1	12,6	15,3	21,7
August		15,1	12,3	13,7	15,5	21,4
September		16,5	12,9	14,9	16,4	20,9
Oktober		19.2	16.3	17,3	18,2	23,2
November		23,5	20,0	21,7	22,3	25,7
December		34,6	30,3	31,7	30,3	37,5

[1]) Foreløbigt Tal.

Ovenstaaende Tabel viser Arbejdsløshedsprocenten for hver Maaned siden Januar 1933.

Særskilt for Hovedstaden og Provinsen og med Deling paa 5 Erhvervsgrupper er Antallet af Arbejdsløse og Arbejdsløshedsprocenten opgjort i følgende Oversigt.

	Antal Arbejdsløse pr. ultimo Maj 1938 [1])	Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Maj 1938[1])	April 1938	Maj 1937	April 1937
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	3 675	23 6	26,3	11,4	13,3
2. Jernindustrien	3 247	13,0	12,6	10,1	11,4
3. Anden Industri m. v.	11 278	15,0	16,6	13,7	14,6
4. Handel	891	6,6	7,1	6,0	6,1
5. Arbejdsmænd	9 976	21,6	23,2	18,4	20,0
I alt	29 067	16,6	17,9	13,7	14,8
Provinsen:					
1. Bygn.- og Møbel-Industri	4 360	16,1	19,8	10,7	14,3
2. Jernindustrien	3 104	12,5	12,9	10,2	13,6
3. Anden Industri m. v.	9 804	14,8	16,1	12,3	13,1
4. Handel	1 050	6,4	6,9	5,8	6,7
5. Arbejdsmænd	32 572	23,6	28,4	20,3	26,0
I alt	50 890	18,7	21,9	15,5	19,2
Hele Landet	79 957	17,9	20,3	14,8	17,5

[1]) Foreløbige Tal.

Fag	Antal Arbl. pr. April 1938	Arbejdsløsheds pCt. ved Udgangen af April 1938	Marts 1938	April 1937	Marts 1937
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Murere	2 853	26,5	38,9	14,9	40,5
Hustømrere	2 562	27,1	38,3	20,6	43,2
Snedkere	2 648	25,6	26,6	18,4	25,5
Malere	795	9,8	31,0	0,8	36,4
Sadelmagere og Tapetserere	255	9,7	15,5	4,8	12,7
Blikkenslagere	601	23,2	27,6	19,5	29,5
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	192	14,9	15,2	13,3	15,8
Smede- og Maskinarb.	3 965	10,9	12,4	11,7	14,5
Formere	564	26,6	23,2	8,8	9,3
Elektrikere	630	17,0	23,5	17,2	25,8
Bageri- og Konditoriarb.	1 565	28,5	30,8	30,1	32,6
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	411	21,1	19,1	18,5	22,4
Bryggeriarbejdere m. fl.	403	5,9	9,1	6,9	7,3
Slagteriarbejdere	1 700	20,1	23,2	18,2	20,2
Tobaksarbejdere	1 526	17,1	17,0	17,6	19,8
Tekstilarbejdere	2 165	14,2	12,5	9,2	9,9
Skræddere	1 346	8,9	10,3	7,3	9,7
Hatte- og Buntmagere	199	12,7	12,6	12,8	13,3
Skotøjsarbejdere	1 243	24,0	27,0	22,5	23,8
Træindustriarbejdere	1 203	18,8	19,4	13,3	19,4
Karetmagere	102	8,8	12,9	9,9	15,5
Keramikere	151	7,2	6,8	4,8	4,4
Papirindustriarbejdere	41	2,3	2,3	1,8	1,6
Bogbindere	1156	24,4	18,5	16,1	17,7
Typografer	553	8,1	8,7	9,5	13,1
Sømænd	1 305	30,1	31,7	26,1	29,5
Søfyrbødere	658	29,7	29,0	28,6	28,0
Kedel- og Maskinpassere	146	6,2	8,1	5,8	8,4
Kvindeligt Arbejderforbund	3 997	23,3	21,9	17,1	19,7
Handels- og Kontormedhj.	1 950	7,2	7,7	6,6	7,6
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.	49 191	26,9	27,7	24,5	43,7
Murarbejdsmænd i Kbhvn.	760	48,1	49,8	25,8	42,1
Andre Fag	4 147	13,2	16,1	12,0	19,0
I alt	90 983	20,3	22,1	17,5	28,6

REDAKTØR: CHR. JENSEN.
Redaktion og Ekspedition: Rosenørns Alle 12, 2. S., København V. ∴ Telefoner: 3541 og 10541.
Trykt i DANSK ANDELS TRYKKERI, Strandboulevard 94, København Ø.